

ΒΙΚΤΩΡΟΣ Δ. ΚΡΗΤΙΚΟΥ

ΑΡΡΙΑΝΟΥ

ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΥ ΑΝΑΒΑΣΙΣ

ΒΙΒΛΙΟΧΡΗΣΤΟΣ ΠΑΠΑΖΩΝΤΑΣ
ΘΕΟΔΩΡΟΥ ΛΑΖΑΡΙΔΟΥ
ΣΧΟΛΙΚΟΝ ΕΤΟΣ 1954 - 1955

ΚΥΡΙΑΚΟΥ ΚΟΣΜΑ

ΗΡΟΔΟΤΟΥ ΙΣΤΟΡΙΑΙ

Οργανισμός Εκδοσεως Σχολικών Βιβλίων

ΕΝ ΑΘΗΝΑΙΣ 1950

ΒΙΚΤΩΡΟΣ Δ. ΚΡΗΤΙΚΟΥ

ΑΡΡΙΑΝΟΥ
ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΥ ΑΝΑΒΑΣΙΣ
(ΕΚΛΟΓΑΙ)

ΔΙΑ ΤΗΝ Γ' ΤΑΞΙΝ ΤΩΝ ΕΞΑΤΑΞΙΩΝ ΓΥΜΝΑΣΙΩΝ

N. Π

Νικολαος Παπαγεράτης
Συντάκτης Φυλοκοινωνίας Κεντραλών

Οργανισμός Εκδόσεων Σχολικών Βιβλίων
ΕΝ ΑΘΗΝΑΙΣ 1950

17008
Ψηφιοποιήθηκε από το Ινστιτούτο Εκπαιδευτικής Πολιτικής

Τ.Α

Κεφαλή ἀγάλματος τοῦ Μ. Ἀλεξάνδρου ἐκ Μαγνησίας.
(Μουσεῖον Κωνσταντινούπολεως)

Ψηφιοποιήθηκε από το Ινστιτούτο Εκπαιδευτικής Πολιτικής

ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Α'. Τὰ γράμματα εἰς τὴν ἀρχαίαν Ἑλλάδα.

Τὰ διασωθέντα ἔργα τῶν ἀρχαίων Ἑλλήνων συγγραφέων καὶ ποιητῶν μαρτυροῦν, ὅτι οἱ πρόγονοί μας ἐκαλλιέργησαν ὑπερόχως ὅλα τὰ εἴδη τοῦ λόγου. Τὰ δημιουργήματα αὐτῶν εἰς τὴν ποίησιν καὶ εἰς τὸν πεζὸν λόγον εἶναι ἀθάνατα μνημεῖα, προκαλοῦντα τὸν θαυμασμὸν ὅλων τῶν πολιτισμένων ἀνθρώπων.

Εἰς τὴν ἐπικήν ποίησιν λ.χ. δὲν ἔχει ἀναφανῆ μέχρι σήμερον ποιητὴς ἀνώτερος ἀπὸ τὸν Ὁμηρον καὶ πολὺ διλίγοι ἡμποροῦν νὰ συναγωνισθοῦν τὸν Ἱδικόν μας λυρικὸν ποιητὴν Πίνδαρον ἢ τοὺς δραματικούς μας ποιητάς, τὸν Αἰσχύλον, τὸν Σοφοκλέα, τὸν Εὐριπίδην.

Άλλα καὶ εἰς τὸν πεζὸν λόγον ἡ δημιουργία τῶν προγόνων μας εἶναι ἀφιμαστος. Εἰς τὴν ἴστορίαν δὲ Ἡρόδοτος, δὲ Θουκυδίδης, δὲ Ξενοφῶν, εἰς τὴν φιλοσοφίαν δὲ Πλάτων καὶ δὲ Ἀριστοτέλης, εἰς τὴν ὥντορικήν δὲ Δημοσθένης, καὶ μαζὶ μὲ αὐτοὺς τόσοι ἄλλοι, ἀργησαν ἔργα, τὰ δποτα δεικνύουν τὸν βαθμὸν τοῦ ἀρχαίου Ἑλληνικοῦ πολιτισμοῦ.

Β'. Ἡ ἀνάπτυξις τῆς ἴστοριογραφίας.

Ο πεζὸς λόγος διεμορφώθη πολὺ βραδύτερον τῆς ποιήσεως. Τοῦτο ἔξηγεῖται, διότι ἡ ποίησις εἶναι κυρίως προϊὸν τῆς φαντασίας, τὴν δποτα εἶχε πλουσίαν δὲ Ἑλληνικὸς λαός, ἐνῷ δὲ πεζὸς λόγος ἀπαιτεῖ ὥριμότητα σκέψεως καὶ ἀκριβολογίαν ἐκφράσεως. Εἰς τοῦτο ἄλλωστε συνετέλεσε καὶ ἡ σχετικῶς βραδεῖα διάδοσις τῆς γραφῆς εἰς τὴν Ἑλλάδα (μόλις τὸν ἔβδομον αἰῶνα π.Χ.).

Ἐκ δὲ τῶν εἰδῶν τοῦ πεζοῦ λόγου τὸ πρῶτον χρονολογικῶς ἀναπτυχθὲν εἶναι ἡ ἴστοριογραφία. Τοῦτο, διότι τὸ Ἑλληνικὸν ἔθνος εὐχαριστούμενον ἀπὸ παλαιοτάτους χρόνους ν' ἀσχολῆται ὑπὸ τὸ κάλυμμα τῆς ἐπικῆς ποιήσεως μὲ τὴν ἔνδοξον πάντοτε ἴστορίαν του, αὐ-

τὴν ἐκινήθη πρῶτον νὰ ἐκθέσῃ καὶ διὰ τοῦ πεζοῦ λόγου, ὅταν ἀνδρωθὲν ἡ σθάνθη τὴν πρὸς τοῦτο ἴκανότητα.

Ο πρῶτος ἄξιος τοῦ ὄντος ἰστορικός, ὁ ὅποιος καὶ πατήρ τῆς ἰστορίας καλεῖται, εἶναι ὁ Ἡρόδοτος. Οὗτος γεννηθεὶς εἰς τὴν Ἀλικαρνασσὸν τῆς Μ. Ἀσίας τὸ 489 καὶ ἀποθανὼν τὸ 410 εἰς Θουρίους τῆς Ἰταλίας, ἔγραψε τὴν ἰστορίαν τῶν Περσικῶν πολέμων.

Ο μέγας Ἀθηναῖος ἰστορικὸς Θουκυδίδης (470 - 397) ἐτελειόποιησε τὸ εἶδος τοῦτο τοῦ πεζοῦ λόγου καὶ συνέγραψε τὴν ἰστορίαν τοῦ Πελοποννησιακοῦ πολέμου (431 - 404). Ἀλλὰ δὲν ἔπροφθασε νὰ τὴν συμπληρώσῃ, διότι τὸ ἔργον του λήγει εἰς τὸ 21^{ον} τοῦ πολέμου ἔτος. Ο Ἀθηναῖος ἰστορικὸς Ξενοφῶν (434 - 355) συνέχισε τὴν ἰστορίαν τοῦ πολέμου τούτου καὶ ἔξεθεσε τὰ μετ' αὐτὸν γεγονότα εἰς τὰ «Ἐλληνικά» του. Οὗτος εἶναι ὁ συγγραφεὺς καὶ τῆς γνωστῆς μας «Κύρου Ἀναβάσεως», καθὼς καὶ ἄλλων ἰστορικῶν, φιλοσοφικῶν καὶ πολιτικῶν ἔργων.

Μετὰ τοὺς τρεῖς τούτους ἰστορικοὺς καὶ ἄλλοι κατὰ καιροὺς ἀνεφάνησαν, ἐκ τῶν δποίων γνωστότεροι εἶναι οἱ μετὰ τὴν πτῶσιν τῆς Ἑλλάδος καὶ ἐπὶ Ρωμαϊκῆς κυριαρχίας ἀκμάσαντες Πλούταρχοις ἐκ Χαιρωνείας (50 - 127 μ.Χ.) καὶ Ἀρριανός, περὶ τοῦ δποίου ἥδη θ' ἀσχοληθῶν ἵδιαιτέρως, διότι μᾶς ἐνδιαφέρει ἐπὶ τοῦ προκειμένου.

Γ'. Ο βίος τοῦ Ἀρριανοῦ.

Ο Ἀρριανός, γεννηθεὶς τὸ 95 μ.Χ. εἰς τὴν Νικομήδειαν τῆς Μικρασιατικῆς Βιθυνίας, ὑπῆρξεν εἰς ἐκ τῶν μᾶλλον πεπαιδευμένων ἀνδρῶν τῆς ἐποχῆς του. Κατὰ τοὺς χρόνους ἐκείνους ἦταν Ἑλλὰς εὐδίσκετο ὑπὸ τῆς Ρωμαϊκῆς κυριαρχίας, ἡ δποία ἔξετείνετο ἀπὸ τοῦ Ἀτλαντικοῦ Ὡκεανοῦ μέχρι τοῦ Εὐφράτου καὶ ἀπὸ τῶν ἀκτῶν τῆς Βορείου θαλάσσης μέχρι τῆς Ἀφρικῆς. Ο Ἀρριανὸς ἦτο σύγχρονος τῶν Ρωμαίων αὐτοκρατόρων Ἀδριανοῦ (117 - 138 μ.Χ.), Ἀντωνίου τοῦ Εὐσεβίου (138 - 162 μ.Χ.) καὶ τοῦ Μάρκου Αὐγούλιου (162 - 180 μ.Χ.). Ἀπὸ μικρᾶς ἡλικίας ἔδειξε μεγάλην ἀγάπην πρὸς τὰ γοάμματα. Νέος ὅντα ἤλθεν εἰς τὴν Νικόπολιν τῆς Ἡπείρου, ὅπου εἶχεν ἴδρυσει φιλοσοφικὴν σχολὴν ὁ ἐπιφανῆς στωικὸς φιλόσοφος Ἐπίκτητος (50 - 120 μ.Χ.). Ο Ἀρριανὸς ἔγινε προσφιλέστατος μαθητὴς τοῦ φιλοσόφου τούτου

καὶ διεκρίσῃ διὰ τὴν φιλομάθειάν του. Ἐργότερον μετέβη εἰς τὰς Ἀθήνας καὶ συνεπλήρωσε τὴν μόρφωσίν του εἰς τὰς ἐκεῖ ἀνθούσας τότε ὁητορικὰς καὶ φιλοσοφικὰς σχολάς. Εἰς τὰς Ἀθήνας ἐγνωρίσθη μὲ τὸν αὐτοκράτορα Ἀδριανὸν καὶ ἔξειται μή πολὺ παρ' αὐτοῦ. Προσκληθεὶς εἰς Ῥώμην ἀπέκτησε τὰ δικαιώματα τοῦ Ῥωμαίου πολίτου καὶ προσέλαβε τὸ ὄνομα τῆς αὐτοκρατορικῆς οἰκογενείας, ἐπονομασθεὶς Φλάβιος. Κατὰ τὸ 130 μ.Χ. διωρίσθη τοπάρχης τῆς Καππαδοκίας. Τὸ ἀξίωμα τοῦτο διετήρησεν ἐπὶ ἔπταετίαν. Διεκρίθη δὲ διὰ τὴν διοικητικήν του ἵκανότητα καὶ διὰ τὴν ἀνδρείαν, τὴν δποίαν ἐπέδειξεν ἀποκρύσας τὰς ἐπιδομὰς τοῦ Σκυθικοῦ λαοῦ τῶν Ἀλανῶν. Τὸ 147 ἐπανέρχεται εἰς τὰς Ἀθήνας, διορισθεὶς ὑπὸ τοῦ Ἀδριανοῦ ἐπώνυμος ἀρχῶν αὐτῶν. Τὸ 171 γίνεται καὶ πρύτανις τῆς Πανδιονίδος φυλῆς. Εἰς βαθὺ γῆρας ἐπέστρεψεν εἰς τὴν πατρίδα του Νικομήδειαν, ὅπου ἀπέθανε περὶ τὸ 180.

Δ'. "Ἐργα τοῦ Ἀρριανοῦ.

Ο Ἀρριανὸς ὑπῆρξε πολυγραφώτατος συγγραφεύς. Εἰς τὸν δλον βίον του καὶ εἰς τὴν συγγραφικήν του δρᾶσιν εἶχεν ὡς πρότυπον τὸν Ξενοφῶντα. Ὁπως ἐκεῖνος εἶχε πεφιλημένον διδάσκαλον τὸν Σωκράτην, τοιουτορόπως καὶ δ Ἀρριανὸς ἐτίμα καὶ ἥγάπτα τὸν φιλόσοφον Ἐπίκτητον. Ἐπίσης δπως δ Ξενοφῶν, τοιουτορόπως καὶ δ Ἀρριανὸς ἐγραψε ποικίλα συγγράμματα, ἴστορικά, γεωγραφικά, φιλοσοφικά καὶ στρατιωτικά. Ἐργα του εἶναι :

α) *Ἴστορικά*: Η «Ἀνάβασις Ἀλεξάνδρου» διηρημένη εἰς 7 βιβλία, κατὰ μίμησιν τῆς «Κύρου Ἀναβάσεως» τοῦ Ξενοφῶντος. Εἰς τὸ ἔργον τοῦτο ἔξιστορει δχι μόνον τὴν ἐκστρατείαν τοῦ Μεγάλου Ἀλεξάνδρου κατὰ τῶν Περσῶν, ἀλλὰ καὶ δλον τὸν βίον του.

Πηγαὶ τῆς ἴστορίας του, καθὼς δ Ἰδιος ἀναφέρει εἰς τὸ προοίμιόν του, εἶναι τὰ παλαιότερα περὶ τοῦ Ἀλεξάνδρου συγγράμματα καὶ Ἰδίως τὰ τοῦ Πτολεμαίου καὶ τοῦ Ἀριστοβούλου, οἱ δποῖοι ήσαν στρατηγοὶ παρακολουθήσαντες τὴν κατὰ τῶν Περσῶν ἐκστρατείαν.

Ἄλλο ἴστορικὸν σύγγραμμα τοῦ Ἀρριανοῦ εἶναι τὸ ἐπιγραφόμενον «Ἴνδική», εἰς τὸ δποῖον περιγράφει τὴν χώραν τῶν Ἰνδῶν, τὰ ἥμη, τὰ ἔθιμα, τὸν χαρακτῆρα καὶ τὰ πολιτεύματα αὐτῶν. Τὸ ἔργον τοῦτο

έγραφη εἰς τὴν Ἰωνικὴν διάλεκτον κατὰ μίμησιν τοῦ Ἡροδότου.

β) Γεωργιαφικὰ ἔργα εἶχε γράψει ἀρκετά. Ἐκ τούτων περιεστώθη μόνον δ «Περὶ πλούς Εὐξείνου Πόντου», εἰς τὸν δῆμον περιγράφονται τὰ παραλία τοῦ Εὐξείνου ἀπὸ Τραπεζοῦντος μέχρι Βυζαντίου, τὰ δῆμοια δ ἵδιος εἶχεν ἐπισκεφθῆ, δταν ἵτο τοπάρχης Καππαδοκίας.

γ) Στρατιωτικὰ ἔργα εἶναι: 1) «Τέχνη τακτική», ὅπου πραγματεύεται περὶ τῆς στρατιωτικῆς τακτικῆς τῶν Ἑλλήνων καὶ Μακεδόνων καὶ περὶ τοῦ ἀναδιογανωθέντος ὑπὸ τοῦ Ἀδριανοῦ ἱππικοῦ τῶν Ρωμαίων. 2) «Ἐκταξις τῶν Ἀλανῶν», ὅπου ἐκθέτει τὴν διάταξιν τοῦ ὁμαϊκοῦ στρατοῦ εἰς τὴν κατὰ τῶν Ἀλανῶν ἐκστρατείαν.

δ) Φιλοσοφικὰ ἔργα εἶναι: 1) «Ἐπικτήτου διατριβαί», εἰς τὰς δῆμοιας ἐκθέτει τὴν διδασκαλίαν τοῦ στωικοῦ φιλοσόφου. 2) «Ἐπικτήτου ἐγγειοδιόν», τὸ δῆμον εἶναι περίληψις τῶν «Διατριβῶν».

Πλὴν τῶν ἔργων τούτων δ Ἀρριανὸς ἔγραψε καὶ τὸν «Κυνηγετικόν», ὃς συμπλήρωμα τοῦ δμωνύμου ἔργου τοῦ Ξενοφῶντος.

Ε'. Ἡ γλῶσσα τοῦ Ἀρριανοῦ.

Οἱ μέχρι τοῦδε γνωστοὶ μας συγγραφεῖς, δ Ξενοφῶν, δ Λυσίας, δ Ἰσοκράτης κ.ἄ., ἔγραψαν εἰς τὴν λεγομένην ἀττικὴν διάλεκτον, ἥτοι εἰς τὸ γλωσσικὸν ἴδιωμα, τὸ δῆμοιον ἥτο ἐν χρήσει τότε εἰς τὰς Ἀθήνας. Ἡ διάλεκτος αὗτη βραδύτερον ἐδέχθη τύπους καὶ λέξεις ἀπὸ τὰς ἄλλας ἐν χρήσει ἐλληνικὰς διαλέκτους, ἥτοι τὴν Ἰωνικὴν, τὴν δωρικὴν καὶ τὴν αἰολικήν. Τοιουτορόπως διὰ τῆς συγχωνεύσεως αὐτῶν διεμορφώθη ἡ λεγομένη κοινὴ γλῶσσα, ἡ δῆμοια διὰ τῶν κατακτήσεων τοῦ Μ. Ἀλεξάνδρου ἔλαβεν εὐρυτάτην διάδοσιν. Ἡ κοινὴ αὕτη γλῶσσα ὠμιλεῖτο καὶ κατὰ τὸ πλεῖστον ἔγραφετο κατὰ τοὺς χρόνους τοῦ Ἀρριανοῦ. Πολλοὶ δμως συγγραφεῖς τῆς μεταγενεστέρας ταύτης ἐποχῆς ἐφιλοτιμοῦντο νὰ μιμηθοῦν τὴν ἀρχαίαν ἀττικὴν διάλεκτον, ἔχοντες ὡς ὑπόδειγμα τὴν γλῶσσαν τοῦ Ξενοφῶντος καὶ τοῦ Θουκυδίδου. Οἱ συγγραφεῖς οὗτοι δνομάζονται ἀττικισταί, ἥτοι μιμηταὶ τῆς ἀττικῆς. Τοιοῦτος ἥτο καὶ δ Ἀρριανός, δ δῆμοιος καὶ εἰς τὴν γλῶσσαν προσεπάθησε νὰ μιμηθῇ τὸν Ἀθηναῖον συγγραφέα τῆς «Κύρου

'Αναβάσεως». Ή μίμησίς του είναι κατά τὸ πλεῖστον ἐπιτυχής, ἀν καὶ ἐνίστε ἀστοχεῖ εἰς τίνας τύπους καὶ συντακτικὰς χρήσεις. Πάντως τὸ ὕφος του, ίδιως εἰς τὴν «'Αλεξάνδρου 'Ανάβασιν», ἔχει ζωηρότητα καὶ φυσικότητα, είναι δὲ πρόδηλος ἡ εὐσυνειδησία καὶ ἀμεροληψία τοῦ ἴστορικου.

Τ'. Ο στρατὸς τοῦ Μ. 'Αλεξάνδρου.

1. Ο Μακεδονικὸς πεζικὸς στρατὸς ἀπετελεῖτο ἀπὸ τὴν φάλαγγα, ἀπὸ τοὺς ὑπασπίστας καὶ ἀπὸ τοὺς ψιλούς.

α) Ή φάλαγξ ἀπετέλει τὴν κυρίαν βάσιν τοῦ πεζικοῦ στρατοῦ. Οἱ ἀνήκοντες εἰς αὐτὴν ὀνομάζοντο πεζέταιροι. Ή φάλαγξ διηρεῖτο εἰς ἑξ τάξεις, ἥτοι τάγματα· ἐκάστη τάξις εἶχε τρεῖς λόχους καὶ ἑκατοστος λόχος 500 περίπου ἄνδρας.

Οἱ φαλαγγῖται ἦσαν ἐφερον πλήρη πανοπλίαν, ἥτοι περικεφαλαίαν, θώρακα, κνημίδας, κυλοτερῷ ἀσπίδα καὶ τὴν μακεδονικὴν σάρισσαν (μακρὸν δόρυ). Ετάσσοντο συνήθως εἰς βάθος 16 ἀνδρῶν. Αἱ δὲ σάρισσαι τῶν πέντε πρώτων σειρῶν προεξεῖχον τῆς ὅλης φάλαγγος καὶ ἐσχημάτιζον ἀδιαπέραστον τείχος ἀπὸ αἰχμάς.

β) Οἱ ὑπασπίσταις ἦσαν ἐλαφρότερον ὁπλισμένοι. Ἐφερον ἐλαφροτέραν ἀσπίδα, λινοῦν θώρακα, μακρὸν ξίφος καὶ βραχὺ δόρυ. Ἐπομένως ἦσαν ἐπιτήδειοι διὰ ταχείας καὶ τολμηρὰς κινήσεις εἰς μέρη, εἰς τὰ δυοῖα ἡ φάλαγξ δὲν ἤδύνατο νὰ κινηθῇ. Οὗτοι κατ' ἀρχὰς ἦσαν δλιγάριθμοι καὶ ἀπετέλουν τὴν προσωπικὴν φρουρὰν τοῦ βασιλέως, διὰ τοῦτο καὶ ὀνομάσθησαν «ὑπασπίσταις». Βραδύτερον ὅμως ἐπολλαπλασιάσθησαν καὶ ἀπετέλεσαν ίδιον σῶμα εὐκινήτου πεζικοῦ, τὸ δποῖον ἀντιστοιχεῖ πρὸς τὸ σῶμα τῶν Ἀθηναίων πελταστῶν.

γ) Οἱ ψιλοί ἦσαν πολὺν ἐλαφρῶς ὁπλισμένοι, ἥτοι ἐφερον ἐν εἶδος δπλου, ἀναλόγως τοῦ δποίου ὀνομάζοντο πελτασταί, τοξόται, ἀκοντισταί ἢ σφενδονῖται.

2. Τὸ ἵππικὸν διεκρίνετο: 1) Εἰς τὸ βαρὺ ἵππικὸν καὶ 2) εἰς τὸ ἐλαφρόν.

α) Τὸ βαρὺ ἵππικὸν συνέκειτο ἑξ εὐγενῶν Μακεδόνων, οἱ δποῖοι ὀνομάζοντο ἔταιροι. Οὗτοι ἐφερον περικεφαλαίαν, θώρακα, ξίφος καὶ ξυστόν, ἥτοι βραχεῖαν λόγχην. Οἱ ἑταῖροι ἐσχημάτιζον 8 ὔλας· ἐκάστη δὲ ὔλη εἶχε 150 - 300 ἵππεῖς. Ή ἀρίστη τῶν ὔλων τούτων ἀπε-

τέλει τὴν βασιλικὴν Ἰλην, ἡ ὅποια ἐλέγετο καὶ ἄγημα τῶν ἔταιρων, ἵπτο δὲ ἔφιππος σωματοφυλακὴ τοῦ βασιλέως. Μετὰ τῶν Μακεδονικῶν ἥλων συνέπορττον καὶ ἥλαι Θεσσαλικαὶ ἔξ εὐγενῶν Θεσσαλῶν ἴππεων.

β) Τὸ δὲ ἐλαφρὸν ἵππον ἀπετέλουν οἱ ἐλαφρῶς ὠπλισμένοι ἵππεῖς, οἱ δοποῖοι ἀντὶ ἔνστοῦ ἔφερον σάρισσαν. Οὗτοι ὀνομάζοντο πρόδρομοι καὶ ἐξετέλουν χρέη ἀνιχνευτῶν ὡς πρόσκοποι ἢ ἐχοησιμοποιοῦντο διὰ τὴν δίωξιν καὶ σύλληψιν τῶν τρεπομένων εἰς φυγὴν ἀντιπάλων.

3. Ὁ στόλος τοῦ Μ. Ἀλεξάνδρου κατ’ ἀρχὰς ἀπετελεῖτο ἔξ 160 πλοίων, μὲ τὰ δοποῖα διεπεραιώθη εἰς τὴν Ἀσίαν. Βραδύτερον διελύθη, μὴ δυνάμενος νὰ ἔξυπηρετήσῃ τὴν κατὰ Ἑραὶ ἐκστρατείαν. Ἄλλὰ διαρκούσσης τῆς πολιορκίας τῆς Τύρου συνεκροτήθη νέος ἰσχυρὸς στόλος ἐκ Κυπρίων, Φοινικικῶν καὶ Ἑλληνικῶν τριήρων. Καὶ εἰς τὴν Ἰνδικὴν ὁ Μ. Ἀλεξάνδρος κατήρτισεν ἄλλον στόλον, διὰ τοῦ δοποίου κατέπλευσε τὸν Ἰνδὸν ποταμόν. Μὲ τιμῆμα δὲ τοῦ στόλου τούτου ὃ ἐκ Κρήτης ναύαρχος Νέαρχος ἐπλευσε τὸ 327 ἀπὸ τὸν Ἰνδὸν εἰς τὰς ἐκβολὰς τοῦ Τίγρητος καὶ τοῦ Εὐφράτου ποταμοῦ.

Z'. Ἡ κατάστασις εἰς τὴν Ἑλλάδα κατὰ τοὺς πρὸ τοῦ Μ. Ἀλεξάνδρου χρόνους.

Διὰ τὴν παρακολούθησιν τῆς ἔξιστορουμένης ὑπὸ τοῦ Ἀρριανοῦ ἐκστρατείας τοῦ Μ. Ἀλεξάνδρου εἰς τὴν Ἀσίαν καὶ τῆς καθόλου δράσεώς του, πρέπει νὰ ἐνθυμηθῶμεν τὴν κατάστασιν τῆς Ἑλλάδος, ὅπως ἐνεφανίζετο πρὸ τῆς βασιλείας αὐτοῦ.

Μετὰ τὸν μακρὸν Πελοποννησιακὸν πόλεμον κατέπεσεν ἡ ἡγεμονία τῶν Ἀθηνῶν. Ταύτην ἀνέλαβεν ἡ Σπάρτη, ἡ δοποία ὅμως διὰ τῆς ἀγερώχου πολιτικῆς τῆς προσκάλεσε τὴν ἀντίδρασιν τῶν ἄλλων Ἑλληνικῶν πόλεων. Αὗται συνησπίσθησαν ἐναντίον της, ἡ δὲ Σπάρτη ἐπικαλεῖται τὴν βοήθειαν τῶν Περσῶν, οἱ δοποῖοι λαμβάνουν εὐκαιρίαν νὰ ἐπέμβουν εἰς τὰ πράγματα τῆς Ἑλλάδος καὶ νὰ ἐπιβάλουν τὰς θελήσεις των διὰ τῆς λεγομένης Ἀνταλιείου εἰσήγησαν (387). Μετ’ ὅλιγον αἱ Ἀθῆναι ἀνακύπτουν πρὸς στιγμὴν καὶ ἀναλαμβάνουν ἐκ νέου τὴν κατὰ θάλασσαν ἡγεμονίαν. Ἄλλα καὶ αὐτὴ δὲν διατηρεῖται, διότι γοργόρα οἱ

Αθηναῖοι ἔγκαταλείπονται ἀπὸ τοὺς συμμάχους των. Ἐν τῷ μεταξὺ αἱ Θῆβαι λαμβάνουν μεγάλην ἵσχυν καὶ διεκδικοῦν τὴν ἡγεμονίαν, λαμπρούνθεισαι μὲ τὰς νίκας τοῦ Ἐπαμεινώνδου καὶ τοῦ Πελοπίδου. Ἄλλα καὶ ἡ δύναμις τῶν Θηβῶν καταπίπτει μετὰ τὸν θάνατον τοῦ Ἐπαμεινώνδου εἰς τὴν ἐν Μαντινείᾳ μάχην (362). Ἐκτότε καμμία ἀπὸ τὰς μεγάλας Ἑλληνικὰς πόλεις δὲν εἶχε δύναμιν, ἵκανὴν ν' ἀναλάβῃ πρωτοβουλίαν. Μὲ τοὺς ἀνταγωνισμούς των, μὲ τὴν τυφλήν πολιτικὴν τῆς ἐπικλήσεως βοηθείας ἀπὸ τοὺς φυσικούς των ἐχθρούς, τοὺς Πέρσας, μὲ τὴν ἐσωτερικὴν διοικητικὴν καὶ ἡθικὴν ἀναρρίζαν, περιέπεσαν ὅλαι εἰς πολιτικὴν ἀδυναμίαν καὶ ἀφάνειαν.

Τότε ἀναφαίνεται μία νέα σφριγῶσα καὶ κραταιὰ Ἑλληνικὴ δύναμις, ἡ δύναμις τῶν Μακεδόνων. Ὁ Φίλιππος Β' συλλαμβάνει τὸ σχέδιον τῆς ἐνώσεως ὅλων τῶν Ἑλλήνων εἰς ἀγῶνα κατὰ τῶν Περσῶν, ὃς μόνων φυσικῶν ἀντιπάλων των, καὶ εἰς τὸ συνέδριον τῆς Κορίνθου (338) ἀνακηρύσσεται ἀρχιστράτηγος τῶν Ἑλλήνων κατὰ τῶν Περσῶν. Ἄλλ' ὁ βίαιος θάνατός του δὲν τὸν ἄφησε νὰ ἐφαρμόσῃ τὸ σχέδιόν του. Ἡλθεν ὅμως ὁ Ἀλέξανδρος νὰ πραγματοποιήσῃ τοῦτο μὲ τὴν μεγαλεπήβολον δρᾶσίν του, ἡ δποία ἴστορεῖται εἰς τὸ προκείμενον βιβλίον.

ΜΕΡΟΣ Α'
—
ΚΕΙΜΕΝΟΝ

Σεπτέμβριος

ΒΙΒΛΙΟΝ ΠΡΩΤΟΝ

Προοίμιον τοῦ συγγραφέως.

Πτολεμαῖος δὲ Λάγου καὶ Ἀριστόθουλος δὲ Ἀριστοδούλου δισκός μὲν ταῦτα ἄμφω περὶ Ἀλεξάνδρου τοῦ Φιλίππου ξυνέγραψαν, ταῦτα ἐγὼ διά πάντη ἀλληλή ἀναγράψω, δισκός δὲ οὐ ταῦτα, τούτων τὰ πιστότερα ἐμοὶ φαινόμενα καὶ ἄμα ἀξιαφηγητότερα ἐπιλεξάμενος. Ἀλλοι μὲν δὴ ἄλλα ὑπὲρ Ἀλεξάνδρου ἀνέγραψαν, οὐδὲ² ἔστιν ὑπὲρ ὅτου πλειόνες ἢ ἀξιμφωνότεροι ἐς ἀλλήλους· ἄλλοι οὐδὲ² Πτολεμαῖος τε καὶ Ἀριστόθουλος πιστότεροι ἔδοξαν ἐς τὴν ἀφήγησιν, διό μέν, δτι ξυνεστράτευσε βασιλεῖ Ἀλεξάνδρῳ, Ἀριστόθουλος, Πτολεμαῖος δὲ πρὸς τῷ ξυντρατεῦσαι, δτι καὶ αὐτῷ βασιλεῖ δοντι αἰσχρότερον ἢ τῷ ἀλλῷ ϕεύσασθαι ἦτορ. ἄμφω δέ, δτι τετελευτηκότος ἦδη Ἀλεξάνδρου ξυγγράψουσιν αὐτοῖς ἢ τε ἀνάγκη καὶ δι μισθὸς τοῦ ἄλλως τι ἢ διά πάντη ξυνηνέχθη ξυγγράψαι ἀπῆν. "Εστι δὲ ἀ καὶ πρὸς ἄλλων ξυγγεγραμμένα, δτι καὶ αὐτὰ ἀξια-³ φήγητά τέ μοι ἔδοξε καὶ οὐ πάντη ἀπιστα, διό λεγόμενα μόνον ὑπὲρ Ἀλεξάνδρου ἀνέγραψα. "Οστις δὲ θαυμάσεται ἀνθ' ὅτου ἐπὶ τοσούτοις ξυγγραφεῦσι καὶ ἐμοὶ ἐπὶ νοῦν ἥλθεν ἦδη ἡ ξυγγραφή, τά τε ἐκείνων πάντα τις ἀναλεξάμενος καὶ τοῖσδε τοῖς ἡμετέροις ἐντυχών, οὕτω θαυμαζέτω.

Ο Ἀλέξανδρος ἐν Πελοποννήσῳ ἀναγνωρίζεται ἀρχηγὸς
τῶν Ἑλλήνων (336 π. Χ.)

(Κεφ. 1)

I. Λέγεται δὴ Φιλίππος μὲν τελευτῆσαι ἐπ' ἄρχοντος Πυθοδήμου Ἀθήνησι παραλαβόντα δὲ τὴν βασιλείαν Ἀλέξανδρον, παῖδα δοντα Φιλίππου, ἐς Πελοπόννησον παρελθεῖν.

2 εἶναι δὲ τότε ἀμφὶ τὰ εἴκοσιν ἔτη Ἀλέξανδρον. Ἐνταῦθα ἔυναγαγόντα τοὺς Ἑλληνας, δοσοὶ ἐντὸς Πελοποννήσου ἦσαν, αἰτεῖν παρ' αὐτῶν τὴν ἡγεμονίαν τῆς ἐπὶ τοὺς Πέρσας στρατιᾶς, ἥντινα Φιλίππων ἥδη ἔδοσαν καὶ αἰτήσαντα λαβεῖν παρ' ἑκάστων πλὴν Λακεδαιμονίων Λακεδαιμονίους δ' ἀποκρίνασθαι μὴ εἶναι σφισι πάτριον ἀκολουθεῖν ἄλλοις, ἀλλ' αὖτις τοὺς ἄλλων ἔξηγεισθαι. Νεωτερίσαι δ' ἄττα καὶ τῶν Ἀθηναίων τὴν πόλιν. Ἀλλ' Ἀθηναίους γε τῇ πρώτῃ ἐφόδῳ Ἀλεξάνδρου ἐκπλαγέντας καὶ πλείονα ἔτι τῶν Φιλίππων δοθέντων Ἀλεξάνδρῳ ἐς τιμὴν ἔνγκωρησαι. Ἐπανελθόντα δ' ἐς Μακεδονίαν ἐν παρασκευῇ εἶναι τοῦ ἐς τὴν Ἀσίαν στόλου.

[“Ο Ἀλέξανδρος, ἀφοῦ ἀνεγραφίσθη ὑπὸ τῆς ἐν Πελοποννήσῳ συνόδου τῶν Ἑλλήνων ἀρχηγὸς τῆς ἐναρτίου τῶν Περσῶν στρατιᾶς, ἐπιστρέψει εἰς τὴν Μακεδονίαν. Θέλων δὲ τὰ ἔξασφαλίσῃ τὴν ἀρχήν του, πολὺν ἐπιχειρήσῃ τὴν μεγάλην ἐκστρατείαν τον εἰς τὴν Ἀσίαν, στρέφεται πρὸς Β. τὴν ἀνοιξιν τοῦ 335 π.Χ. καὶ ὑποτάσσει τοὺς πέριξ τῆς Μακεδονίας λαούς, Θρᾷκας, Γέτας, Τριβαλλούς, Ἰλλυριοὺς κατὰ. Ἀλλ' ἐνῷ ἐπολέμει εἰσέτι κατ' αὐτῶν, πληροφορεῖται τὴν ἀποστασίαν τῶν Θηβαίων. Τότε ὡς ἀστραπὴ καταφθάνει εἰς τὴν Ἑλλάδα καὶ στρατοπεδεύει ἔξωθεν τῶν Θηβῶν. Μετὰ σκληρὸν ἀγῶνα κυριεύει τὴν πόλιν καὶ ἐγκαθιστᾶ εἰς τὴν Καδμείαν μακεδονικὴν φρουράν. Μετὰ τοῦτο ἐπιστρέψει καὶ πάλιν εἰς Μακεδονίαν, διόν συμπληρώνει τὰς ἐτοιμασίας του, διὰ ν' ἀρχίσῃ τὴν πρὸς τὴν Ἀσίαν πορείαν].

Διάβασις τοῦ Ἀλεξάνδρου εἰς Ἀσίαν (334 π.Χ.)

(Κεφ. 11-12)

3 Η ΧΙ. “Αμα δὲ τῷ ἦρι ἀρχομένῳ ἔξελαύνει ἐφ’ Ἑλλησπόντου, τὰ μὲν κατὰ Μακεδονίαν τε καὶ τοὺς Ἑλληνας Ἀντιπάτωφ ἐπιτρέψας, αὐτὸς δ' ἄγων πεζοὺς μὲν ἔνν ψιλοῖς τε καὶ τοξόταις οὐ πολλῷ πλείους τῶν τρισμυρίων, ἵππεας δὲ ὑπὲρ τοὺς πεντακισχιλίους. Ἡν δὲ αὐτῷ δ στόλος παρὰ τὴν λίμνην

τὴν Κερκινῖτιν ὡς ἐπ' Ἀμφίπολιν καὶ τοῦ Στρυμόνος ποταμοῦ τὰς ἐκβολάς. Διαβάς δὲ τὸν Στρυμόνα παρήμειβε τὸ 4 Πάγγαιον ὅρος τὴν ὡς ἐπ' Ἀβδηρα καὶ Μαρώνειαν, πόλεις Ἐλληνίδας ἐπὶ θαλάσσῃ φυισμένας. Ἐνθεν δὲ ἐπὶ τὸν Ἐβρον ποταμὸν ἀφικόμενος διαβαίνει καὶ τὸν Ἐβρον εὐπετῶς. Ἐκεῖθεν δὲ διὰ τῆς Παιτικῆς ἐπὶ τὸν Μέλανα ποταμὸν ἔρχεται. Διαβάς δὲ καὶ τὸν Μέλανα ἐς Σηστὸν ἀφικνεῖται ἐν εἴκοσι 5 ταῖς πάσαις ἡμέραις ἀπὸ τῆς οἰκούμενης ἔξορμήσεως. Ἐλθὼν δὲ ἐς Ἐλαιοῦντα μύει Πρωτεσιλάφ ἐπὶ τῷ τάφῳ τοῦ Πρωτεσιλάου, ὅτι καὶ Πρωτεσίλαος πρῶτος ἐδόκει ἐκβῆναι ἐς τὴν Ἀσίαν τῶν Ἐλλήνων τῶν ἄμα Ἀγαμέμνονος ἐς Ἰλιον στρατευσάντων. Καὶ ὁ νοῦς τῆς θυσίας ἦν ἐπιτυχεστέραν οἵ γενέσθαι ἢ Πρωτεσιλάφ τὴν ἀπόβασιν.

Παρομενίων μὲν δὴ τῶν τε πεζῶν τοὺς πολλοὺς καὶ τὴν 6 ἵππον διαβιβάσαι ἐτάχθη ἐκ Σηστοῦ ἐς Ἀβυδον καὶ διέβησαν τριήρεσι μὲν ἐκατὸν καὶ ἑξήκοντα, πλοίοις δὲ ἄλλοις πολλοῖς στρογγύλοις. Ἀλέξανδρον δὲ ἐξ Ἐλαιοῦντος ἐς τὸν Ἀχαιῶν λιμένα κατῆραι ὁ πλεύων λόγος κατέχει, καὶ αὐτόν τε κυβερνῶντα τὴν στρατηγίδα ναῦν διαβάλλειν καὶ ἐπειδὴ κατὰ μέσον τὸν πόρον τοῦ Ἐλλησπόντου ἐγένετο, σφάξαντα ταῦρον τῷ Ποσειδῶνι καὶ Νηροήσι σπένδειν ἐκ χρυσῆς φιάλης ἐς τὸν πόντον.

Λέγουσι δὲ καὶ πρῶτον ἐκ τῆς νεώς ξὺν τοῖς διπλοῖς ἐκ- 7 βῆναι αὐτὸν ἐς τὴν γῆν τὴν Ἀσίαν καὶ βωμοὺς ἴδρυσασθαι, ὅθεν τ' ἐστάλη ἐκ τῆς Εὐρώπης καὶ ὅπου ἔξεβη τῆς Ἀσίας, Διὸς ἀποβατηρίου καὶ Ἀθηνᾶς καὶ Ἡρακλέους. Ἀνελθόντα δὲ ἐς Ἰλιον τῇ τε Ἀθηνᾷ θῦσαι τῇ Ἰλιάδι καὶ τὴν πανοπλίαν τὴν αὐτοῦ ἀναθεῖναι ἐς τὸν νεών καὶ καθελεῖν ἀντὶ ταύτης τῶν ἱερῶν τινα διπλων ἔτι ἐκ τοῦ Τρωικοῦ ἔργου σφεζόμενα. Καὶ ταῦτα λεγουσίν ὅτι οἱ ὑπασπισταὶ ἔφερον πρὸ αὐτοῦ ἐς

τὰς μάχας. Θῦσαι δ' αὐτὸν καὶ Πριάμῳ ἐπὶ τοῦ βωμοῦ τοῦ Διὸς τοῦ Ἑρκείου λόγος κατέχει, μῆνιν Πριάμου παραιτούμενον τῷ Νεοπτολέμου γένει, δοῦλος ἐς αὐτὸν καθῆκεν.

XII. Ἀνιόντα δ' αὐτὸν ἐς Ἰλιον Μενοίτιος τε δοκιμήσεις χρυσῷ στεφάνῳ ἐστεφάνωσε καὶ ἐπὶ τούτῳ Χάρης ὁ Ἀθηναῖος ἐκ Σιγείου ἐλθὼν καὶ τινες καὶ ἄλλοι, οἱ μὲν Ἑλληνες, οἱ δὲ ἐπιχώριοι· δοῦλος καὶ αὐτὸς τὸν Ἀχιλλέως ἄρα τάφον ἐστεφάνωσεν· Ἡφαιστίωνα δὲ λέγουσιν, ὅτι τοῦ Πατρόκλου τὸν τάφον ἐστεφάνωσε καὶ εὐδαιμόνισεν ἄρα, ὡς λόγος, Ἀλέξανδρος Ἀχιλλέα, ὅτι Ομήρου κήρυκος ἐς τὴν ἔπειτα μνήμην ἔτυχεν...

6. Ἐξ Ἰλίου δ' ἐς Ἀρίσβην ἤκεν, οὗ πᾶσα ἡ δύναμις αὐτῷ διαβεβηκυῖα τὸν Ἑλλήσποντον ἐστρατοπεδεύκει, καὶ τῇ ὑστεροαίᾳ ἐς Περικότην· τῇ δὲ ἄλλῃ Λάμψακον παραμείψας πρὸς τῷ Πρακτίῳ ποταμῷ ἐστρατοπέδευσεν, δος δέων ἐκ τῶν ὀρῶν τῶν Ἰδαίων ἐκδιδοῖ ἐς θάλασσαν τὴν μεταξὺ τοῦ Ἑλλησπόντου τε καὶ τοῦ Εὐξείνου πόντου. Ἐνθεν δὲ ἐς Ερμωτὸν ἀφίσκετο, Κολωνὰς πόλιν παραμείψας. Σκοποὶ δὲ αὐτῷ ἐπέμποντο πρὸ τοῦ στρατεύματος· καὶ τούτων ἡγεμὸν ἦν Ἀμύντας ὁ Ἀρραβαῖον, ἔχων τῶν τε ἑταίρων τὴν Ἰλην τὴν ἐξ Ἀπολλωνίας, ἥς Ἰλάρχης ἦν Σωκράτης ὁ Σάμωνος, καὶ τῶν προδόμων καλούμενων Ἰλας τέσσαρας. Κατὰ δὲ τὴν πάροδον Πριάπον πόλιν ἐνδοθεῖσαν πρὸς τῶν ἐνοικούντων τοὺς παραληφομένους σὺν Πανηγόρῳ τῷ Λυκαγόρου, ἐνὶ τῶν ἑταίρων.

8. Περσῶν δὲ στρατηγοὶ ἦσαν Ἄρσαμης καὶ Ρεομίθης καὶ Πετίνης καὶ Νιφάτης καὶ ἔννοι τούτοις Σπιθαρίδατης, ὁ Λυδίας καὶ Ἰωνίας σατράπης, καὶ Ἀρσίτης, ὁ τῆς πρὸς Ἑλλησπόντῳ Φρυγίας ὑπαρχος. Οὗτοι δὲ πρὸς Ζελεία πόλει κατεστρατοπεδεύκοτες ἦσαν ἔννοι τῇ ιππῷ τε τῇ βαρβαρικῇ καὶ τοῖς Ἑλλησι τοῖς μισθοφόροις.

Βουλευομένοις δ' αὐτοῖς ὑπὲρ τῶν παρόντων, ἐπειδὴ Ἀ- 9
 λέξανδρος διαβεβηκὼς ἥγγελλετο, Μέμνων ὁ Ῥόδιος παρῆνει
 μὴ διὰ κινδύνου ἔναι πρὸς τοὺς Μακεδόνας τῷ τε πεζῷ πολὺ¹
 περιόντας σφῶν καὶ αὐτοῦ Ἀλεξάνδρου παρόντος, αὐτοῖς
 δ' ἀπόντος Δαρείου προιόντας δὲ τόν τε χιλὸν ἀφανίζειν κα-
 ταπατοῦντας τῇ ἵππῳ καὶ τὸν ἐν τῇ γῇ καρπὸν ἐμπιπράναι,
 μηδὲ τῶν πόλεων αὐτῶν φειδομένους. Οὐ γὰρ μενεῖν ἐν τῇ
 χώρᾳ Ἀλεξάνδρον ἀπορίᾳ τῶν ἐπιτηδείων. Ἀρσίτην δὲ λέγε- 10
 ται εἰπεῖν ἐν τῷ συλλόγῳ τῶν Περσῶν, ὅτι οὐκ ἀν περιέδοι
 μίαν οἰκίαν ἐμπρησθεῖσαν τῶν ὑψοῦ οἱ τεταγμένων ἀνθρώ-
 πων καὶ τοὺς Πέρσας Ἀρσίτη προσθέσθαι, ὅτι καὶ ὑποπτόν
 τι αὐτοῖς ἦν ἐς τὸν Μέμνονα τριβὰς ἐμποιεῖν ἐκόντα τῷ πο-
 λέμῳ τῆς ἐκ βασιλέως τιμῆς οὖνεκα.)

·Η πρώτη μάχη παρὰ τὸν Γρανικὸν ποταμὸν (334 π.Χ.)

α') ·Η προετοιμασία διὰ τὴν μάχην. Ἐπι τῇ 31.

(Κεφ. 13-14)

XIII. Ἐν τούτῳ δ' Ἀλέξανδρος προύχωρει ἐπὶ τὸν Γρα-
 νικὸν ποταμὸν ἔντεταγμένῳ τῷ στρατῷ, διπλῆν μὲν τὴν φά-
 λαγγα τῶν ὄπλιτῶν τάξεις, τοὺς δ' ἵππεας κατὰ τὰ κέρατα
 ἀγαγών, τὰ σκευοφόρα δὲ κατόπιν ἐπιτάξεις ἐπεσθαι: τοὺς δὲ
 προκατασκεψομένους τῶν πολεμίων ἥγεν αὐτῷ Ἡγέλοχος,
 ἵππεας μὲν ἔχων τοὺς σαρισσοφόρους, τῶν δὲ ψιλῶν ἐς πεντα-
 κοσίους. Καὶ Ἀλέξανδρός τ' οὐ πολὺ ἀπεῖχε τοῦ ποταμοῦ τοῦ 2
 Γρανικοῦ, καὶ οἱ ἀπὸ τῶν σκοπῶν σπουδῇ ἐλαύνοντες ἀπήγ-
 γελλον ἐπὶ τῷ Γρανικῷ πέροαν τοὺς Πέρσας ἐφεστάναι τετα-
 γμένους ὡς ἐς μάχην. Ἐνδιὰ δὴ Ἀλέξανδρος μὲν τὴν στρα-
 τιὰν πᾶσαν ἔννέταττεν ὡς μαχουμένους.

Παραμενίων δὲ προσελθὼν λέγει Ἀλεξάνδρῳ τάδε: «Ἐμοὶ 3

δοκεῖ, βασιλεῦ, ἀγαθὸν εἶναι ἐν τῷ παρόντι καταστροφοπε-
δεῖσαι ἐπὶ τοῦ ποταμοῦ τῇ ὅχθῃ, ὡς ἔχομεν. Τοὺς γὰρ πολε-
μίους οὐ δοκῶ τολμήσειν πολὺ τῷ πεζῷ λειπομένους πλησίον
ἡμῶν αὐλίσθηναι, καὶ ταύτη παρέξειν ἔωθεν εὔπετῶς τῷ
στρατῷ διαβαλεῖν τὸν πόρον· ὑποφύσάσομεν γὰρ αὗτοὶ περά-
σαντες, πρὶν ἔκείνους ἐς τάξιν καθίστασθαι. Νῦν δὲ οὐκ ἀκιν-
δύνως μοι δοκοῦμεν ἐπιχειρήσειν τῷ ἕργῳ, ὅτι οὐχ οἰόν τ' ἐν
μετώπῳ διὰ τοῦ ποταμοῦ ἄγειν τὸν στρατόν. Πολλὰ μὲν γὰρ
αὗτοῦ ὁρᾶται βαθέα, αἱ δὲ ὅχθαι αὗται ὁρᾶς ὅτι ὑπερύψηλοι
καὶ κορημνώδεις εἰσὶν αἱ αὐτῶν ἀτάκτως τ' οὖν καὶ κατὰ κέ-
ρας, ἢ περ ἀσθενέστατον, ἐκβαίνουσιν ἐπικείσονται ἐς φάλαγγα.
Ξυντεταγμένοι τῶν πολεμίων οἱ ἵπποις· καὶ τὸ πρῶτον σφάλ-
μα ἐς τε τὰ παρόντα χαλεπὸν καὶ ἐς τὴν ὑπὲρ παντὸς τοῦ
πολέμου κρίσιν σφαλερόν.

6 Ἄλεξανδρος δέ, «ταῦτα μέν», ἔφη, «ὦ Παρμενίων, γιγνώ-
σκω· αἰσχύνομαι δέ, εἰ τὸν μὲν Ἑλλήσποντον διέβην εὔπετῶς,
τοῦτο δέ, σμικρὸν δεῦμα,—οὕτω τῷ ὄντοι τὸν Γρανικὸν
ἐκφαυλίσας,—εἴρξει ἡμᾶς τοῦ μὴ οὐ διαβῆναι, ὡς ἔχομεν. Καὶ
τοῦτο οὕτε πρὸς Μακεδόνων τῆς δόξης οὕτε πρὸς τῆς ἐμῆς ἐς
τοὺς κινδύνους δξύτητος ποιοῦμαι· ἀναθαρρήσειν τε δοκῶ
τοὺς Πέρσας ὡς ἀξιομάχους Μακεδόνιν ὄντας, ὅτι οὐδὲν ἀξιον
τοῦ σφῶν δέους ἐν τῷ παραυτίκα ἔπαθον».

XIV. Ταῦτα εἰπάντων Παρμενίωνα μὲν ἐπὶ τὸ εὐώνυμον κέρας
πέμπει ἡγησόμενον, αὐτὸς δὲ ἐπὶ τὸ δεξιὸν παρῆγεν. Προετά-
χθησαν δὲ αὐτῷ τοῦ μὲν δεξιοῦ Φιλώτας δὲ Παρμενίωνος,
ἔχων τοὺς ἔταίρους τοὺς ἵππεας καὶ τοὺς τοξότας καὶ τοὺς
Ἀγριανας τοὺς ἀκοντιστάς· Ἀμύντας δὲ δὲ Αρραβαίου τοὺς
τε σαρισσοφόρους ἵππεας ᔁχων Φιλώτᾳ ἐπετάχθη καὶ τοὺς
2 Παίονας καὶ τὴν Ἰλην τὴν Σωκράτους. Ἐχόμενοι δὲ τούτων
ἔταχθησαν οἱ ὑπασπισταὶ τῶν ἔταίρων, ὃν ἥγεῖτο Νικάνωρ

ὅ Παρμενίωνος ἐπὶ δὲ τούτοις ἡ Περδίκκου τοῦ Ὁρόντου φάλαγξ ἐπὶ δὲ ἡ Κοίνου τοῦ Πολεμοκράτους ἐπὶ δὲ ἡ Κρατέρου τοῦ Ἀλεξάνδρου ἐπὶ δὲ ἡ Ἀμύντου τοῦ Ἀνδρομένους ἐπὶ δὲ ὅν Φίλιππος ὁ Ἀμύντου ἥρχε. Τοῦ δὲ εὐωνύμου πρῶτοι μὲν οἱ Θετταλοὶ ἵππεῖς ἐτάχθησαν, ὃν ἥγειτο Κάλας ὁ Ἀρπάλου ἐπὶ δὲ τούτοις οἱ ἔνυμμαχοι ἵππεῖς, ὃν ἥρχε Φίλιππος ὁ Μενελάου ἐπὶ δὲ τούτοις οἱ Θρᾷκες, ὃν ἥρχεν Ἀγάθων ἐχόμενοι δὲ τούτων πεζοὶ ἢ τε Κρατέρου φάλαγξ καὶ ἡ Μελεάγρου καὶ ἡ Φιλίππου ἔστ' ἐπὶ τὸ μέσον τῆς ἔνυμπάσης τάξεως.

Περσῶν δὲ ἵππεῖς μὲν ἥσαν ἐς δισμυρίους, ἔνοι δὲ πεζοὶ μισθοφόροι ὀλίγον ἀποδέοντες δισμυρίων ἐτάχθησαν δὲ τὴν μὲν ἵππον παρατείναντες τῷ ποταμῷ κατὰ τὴν ὅχθην ἐπὶ φάλαγγα μακράν, τοὺς δὲ πεζοὺς κατόπιν τῶν ἵππεων καὶ γὰρ ὑπερδέεια ἦν τὰ ὑπὲρ τὴν ὅχθην χωρία. Ἡ δὲ Ἀλέξανδρον αὐτὸν καθεώρων — δῆλος γὰρ ἦν τῶν τε ὅπλων τῇ λαμπρότητι καὶ τῶν ἀμφ' αὐτὸν τῇ ξὺν ἐκπλήξει θεραπείᾳ — κατὰ τὸ εὐώνυμον σφῶν ἐπέχοντα, ταύτῃ πυκνὰς ἐπέταξαν τῇ ὅχθῃ τὰς Ἰλας τῶν ἵππεων.

Χρόνον μὲν δὴ ἀμφότερα τὰ στρατεύματα ἐπ' ἄκρου τοῦ ποταμοῦ ἐφεστῶτες ὑπὸ τὸ μέλλον ὀκνεῖν ἡσυχίαν ἥγον, καὶ σιγῇ ἦν πολλὴ ἀφ' ἐκατέρων. Οἱ γὰρ Πέρσαι προσέμενον τοὺς Μακεδόνας, δόποτε ἐσβήσονται ἐς τὸν πόρον, ὡς ἐπικεισόμενοι ἐκβαίνουσιν. Ἀλέξανδρος δὲ ἀναπτηδήσας ἐπὶ τὸν ἵππον καὶ τοῖς ἀμφ' αὐτὸν ἐγκελευσάμενος ἐπεσθαί τε καὶ ἄνδρας ἀγαθοὺς γίγνεσθαι, τοὺς μὲν προδρόμους ἵππεας καὶ μὴν καὶ τοὺς Παιώνας προεμβαλεῖν ἐς τὸν ποταμὸν ἔχοντα Ἀμύνταν τὸν Ἀρραβαίου ἔταξε καὶ τῶν πεζῶν μίαν τάξιν, καὶ πρὸ τούτων τὴν Σωκράτους Ἰλην Πτολεμαῖον τὸν Φιλίππου ἄγοντα, ἢ δὴ καὶ ἐτύγχανε τὴν ἥγεμονίαν τοῦ ἵππικου

7 παντὸς ἔχουσα ἐκείνῃ τῇ ἡμέρᾳ· αὐτὸς δ' ἄγων τὸ δεξιὸν κέρας ὑπὸ σαλπίγγων τε καὶ τῷ Ἐνυαλίῳ ἀλαλάζοντας ἐμβαίνει ἐς τὸν πόρον, λοξὴν ἀεὶ παρατείνων τὴν τάξιν, ἣ παρεῖλε τὸ δεῦμα, ἵνα δὴ μὴ ἐκβαίνοντι αὐτῷ οἱ Πέρσαι κατὰ κέρας προσπίπτοιεν, ἀλλὰ καὶ αὐτὸς ὡς ἀνυστὸν τῇ φάλαγγι προσμεῖξῃ αὐτοῖς.

β') Ἐναρξις καὶ διεξαγωγὴ τῆς μάχης.

(Κεφ. 15)

XV. Οἱ δὲ Πέρσαι, ἣ πρῶτοι οἱ ἀμφὶ Ἀμύνταν καὶ Σωκράτην προσέσχον τῇ ὅχθῃ, ταύτῃ καὶ αὐτοὶ ἀνωθεν ἔβαλλον, οἱ μὲν αὐτῶν ἀπὸ τῆς ὅχθης ἐξ ὑπερδεξίου ἐς τὸν ποταμὸν ἐσακοντίζοντες, οἱ δὲ κατὰ τὰ χθαμαλώτερα αὐτῆς ἐστὸν ἐπὶ τὸ ὄδωρο καταβαίνοντες. Καὶ ἦν τῶν τε ἱππέων ὁθισμός, τῶν μὲν ἐκβαίνειν ἐκ τοῦ ποταμοῦ, τῶν δὲ εἰργειν τὴν ἐκβασιν, καὶ παλτῶν ἀπὸ μὲν τῶν Περσῶν πολλὴ ἄφεσις, οἱ Μακεδόνες δὲ ἔχοντες δόρασιν ἐμάχοντο. Ἀλλὰ τῷ τε πλήθει πολὺ ἐλαττούμενοι οἱ Μακεδόνες ἐκακοπάθουν ἐν τῇ πρώτῃ προσβολῇ καὶ αὐτοὶ ἐξ οὐ βεβαίου τε καὶ ἀμά κάτωθεν ἐκ τοῦ ποταμοῦ ἀμυνόμενοι, οἱ δὲ Πέρσαι ἐξ ὑπερδεξίου τῆς ὅχθης ἀλλως τε καὶ τὸ κράτιστον τῆς Περσικῆς ἵππου ταύτῃ ἐπετέτακτο, οἵ τε Μέμνονος παῖδες καὶ αὐτὸς Μέμνων μετὰ τούτων ἐκινδύνευε.

3 Καὶ οἱ μὲν πρῶτοι τῶν Μακεδόνων ἔνυμεῖαντες τοῖς Πέρσαις κατεκόπισαν πρὸς αὐτῶν, ἀνδρες ἀγαθοὶ γενόμενοι, ὅσοι γε μὴ πρὸς Ἀλέξανδρον πελάζοντα ἀπέκλιναν αὐτῶν. Ἀλέξανδρος γὰρ ἥδη πλησίον ἦν, ἀμα οἴ ἄγων τὸ κέρας τὸ δεξιόν, καὶ ἐμβάλλει ἐς τοὺς Πέρσας πρῶτος, ἵνα τὸ πᾶν στῖφος τῆς ἵππου καὶ αὐτοὶ οἱ ἡγεμόνες τῶν Περσῶν τεταγμένοι ἦσαν· 4 καὶ περὶ αὐτὸν ἔνυειστήκει μάχη καρτερά· καὶ ἐν τούτῳ ἀλ-

λαι ἐπ' ἄλλαις τῶν τάξεων τοῖς Μακεδόσι διέβαινον οὐ χαλεπῶς ἥδη. Καὶ ἦν μὲν ἀπὸ τῶν ἵππων ἡ μάχη, πεζομαχίᾳ δὲ μᾶλλον τι ἐφοιτοῦσιν γὰρ ἵπποι τε τέ ἵπποις καὶ ἄνδρες ἀνδράσιν ἡγωνίζοντο, οἱ μὲν ἔξωσαι ἐς ἄπαν ἀπὸ τῆς ὅχθης καὶ ἐς τὸ πεδίον βιάσασθαι τοὺς Πέρσας, οἵ Μακεδόνες, οἱ δὲ εἰργαί τε αὐτῶν τὴν ἔκβασιν, οἱ Πέρσαι, καὶ ἐς τὸν ποταμὸν αὐθις ἀπώσασθαι. Καὶ ἐκ τούτου ἐπλεονέκτουν ἥδη οἱ οὖν Ἀλεξανδρῷ τῇ τ' ἄλλῃ ὁρμῇ καὶ ἐμπειρίᾳ καὶ ὅτι ξυστοῖς κρανεῖνοις πρὸς παλτὰ ἐμάχοντο.

Ἐνθα δὴ καὶ Ἀλεξανδρῷ ξυντρίβεται τὸ δόρυ ἐν τῇ μάχῃ· ὁ δ' Ἄρετην ἔτει δόρυ ἔτερον, ἀναβολέα τῶν βασιλικῶν· τῷ δὲ καὶ αὐτῷ πονουμένῳ ξυντετριμένον τὸ δόρυ ἦν, ὁ δὲ τῷ ἡμίσει κεκλασμένου τοῦ δόρατος οὐκ ἀφανῶς ἐμάχετο, καὶ τοῦτο δεῖξας Ἀλεξανδρῷ ἄλλον αἰτεῖν ἐκέλευσεν· Δημάρατος δέ, ἀνὴρ Κορίνθιος, τῶν ἀμφ' αὐτὸν ἑταίρων, δίδωσιν αὐτῷ τὸ αὐτοῦ δόρυ.

Καὶ ὃς ἀναλαβὼν καὶ ἴδων Μιθριδάτην, τὸν Δαρείου γαμβρόν, πολὺ πρὸ τῶν ἄλλων προϊππεύοντα καὶ ἐπάγοντα ἄμα σῖ ὕσπερ ἐμβολον τῶν ἵππων, ἔξελαύνει καὶ αὐτὸς πρὸ τῶν ἄλλων, καὶ παίσας ἐς τὸ πρόσωπον τῷ δόρατι καταβάλλει τὸν Μιθριδάτην· Ἐν δὲ τούτῳ Τροισάκης μὲν ἐπελαύνει τῷ Ἀλεξανδρῷ καὶ παίει Ἀλεξανδρῷ τὴν κεφαλὴν τῇ κοπίδι· καὶ τοῦ μὲν κράνους τι ἀπέθραυσε, τὴν πληγὴν δὲ ἔσχε τὸ κράνος. Καὶ καταβάλλει καὶ τοῦτον Ἀλέξανδρος παίσας τῷ ξυστῷ διὰ τοῦ ὕδρακος ἐς τὸ στέρων. Σπιθριδάτης δὲ ἀνετέτατο μὲν ἥδη ἐπ' Ἀλέξανδρον ὅπισθεν τὴν κοπίδα, ὑποφθάσας δὲ αὐτὸν Κλεῖτος δὲ Δρωπίδου παίει κατὰ τοῦ ὕδρου καὶ ἀποκόπτει τὸν ὕδρον τοῦ Σπιθριδάτου οὖν τῇ κοπίδι· καὶ ἐν τούτῳ ἐπεκβαίνοντες ἀεὶ τῶν ἵππων ὅσοις προσγένονται κατὰ τὸν ποταμὸν προσεγίγνοντο τοῖς ἀμφ' Ἀλέξανδρον.

γ') Ἀποτέλεσμα τῆς μάχης.

Αἱ ὀπώλειαι Περσῶν καὶ Μακεδόνων. Τὰ μετὰ τὴν μάχην.

(Κεφ. 16)

XVI. Καὶ οἱ Πέρσαι παιόμενοί τε πανταχόθεν ἥδη ἐς τὰ πρόσωπα αὐτοί τε καὶ ἵπποι τοῖς ξυστοῖς καὶ πρὸς τῶν ἵππεων ἔξωθούμενοι, πολλὰ δὲ καὶ πρὸς τῶν ψιλῶν ἀναμεμειγμένων τοῖς ἵππεσι βλαπτόμενοί ἔγινονται ταῦτη πρῶτον, ἢ Ἀλέξανδρος προεκινδύνευεν. Ως δὲ τὸ μέσον ἐνεδεδώκει αὐτοῖς, παρερρήγνυτο δὴ καὶ τὰ ἐφ' ἑκάτερα τῆς ἵππου, εἰ καὶ ἦν δὴ φυγὴ καρτερά. Τῶν μὲν δὴ ἵππεων τῶν Περσῶν ἀπέθανον ἐς χιλίους, Οὐ γάρ πολλῇ ἡ διώξις ἐγένετο, ὅτι ἔξετράπτη Ἀλέξανδρος ἐπὶ τοὺς ξενούς τοὺς μασθοφόρους¹ ὃν τὸ στίφος, ἢ τὸ πρῶτον ἐτάχθη, ἐκπληξεὶ μᾶλλον τι τοῦ παραλόγου ἢ λογισμῷ βεβαίῳ ἔμενε καὶ τούτοις τὴν τε φαλαγγὰ ἐπαγαγών καὶ τοὺς ἵππεας προσπεσεῖν κελεύσας, ἐν μεσῷ διδόλιγον κατακοπτεὶ αὐτούς, ὥστε διεψυγεῖ μὲν οὐδείς, ὅτι μὴ διελαθέ τις ἐν τοῖς γεροσί, εἰωχομηθῆσαν δ' ἀμφὶ τοὺς δισχιλίους. Επεσον δὲ καὶ ἡγεμονεῖς τινες τῶν Περσῶν καὶ Μιδριδάτης² δὲ Δαρείου γαμβρος, καὶ Ἀρβουπάλης, δὲ Δαρείου τοῦ Ἀρταξέρξου πατέρος, καὶ Φαρνάκης, ἀδελφὸς οὗτος τῆς Δαρείου γυναικός, καὶ δὲ τῶν ἔνων ἡγεμονῶν Ωμάρης. Αρσίτης δὲ ἐκ μὲν τῆς μάχης φεύγει ἐς Φρυγίαν, ἐκεῖ δὲ ἀποθνήσκει αὐτὸς πρὸς αὐτοῦ, ὡς λόγος, ὅτι αἵτιος ἐδοκεῖ Πέρσαις γενέσθαι του ἐν τῷ τότε πταισματος.

⁴ Μακεδόνων δὲ τῶν μὲν ἑταίρων ἀμφὶ τοὺς εἴκοσι καὶ πεντε ἐν τῇ πορτῇ προσβολῇ ἀπέθανον³, καὶ τούτων χαλκαὶ εἰκόνες ἐν Διώ ἐστασιν, Ἀλεξάνδρου κελευσαντος Λυτίπτον ποιησα, διπέρο καὶ Ἀλέξανδρον μόνος προκριθεὶς εποιεῖ τῶν δὲ ἄλλων ἵππεων μπερ τοὺς εξήκοντα, πέζοι δὲ ἐς τοὺς

τοιάκοντα. Καὶ τούτους τῇ υστεραιάᾳ ἔθαψεν Ἀλέξανδρος 5
ἔνν τοῖς ὅπλοις τε καὶ ἄλλῳ κόσμῳ γονεῦσι δὲ αὐτῶν καὶ
παισὶ τῶν τε κατὰ τὴν χώραν ἀτέλειαν εδωκε, καὶ δοσι ἄλλαι
η τῷ σώματι λειτουργίαι ἡ κατὰ τὰς αἰτήσεις ἐκάστων εἰσφο-
ραῖ. Καὶ τῶν τετωμενῶν δὲ πολλὴν πρόνοιαν ἔσχεν, ἐπελ-
θῶν τὸ αὐτὸς ἐκάστους καὶ τὰ τραύματα ιδὼν καὶ διος τις
ἐτῶσθη ~~Χε~~ ἐσόμενος καὶ δὲ τὶ πράττων εἰπεῖν τε καὶ ἀλαζούεσσα-
σθαι οἱ παρασχών.

Ο δὲ καὶ τὸν Περσῶν τοὺς ἡγεμόνας ἔθαψεν ἔθαψε δὲ ε
καὶ τοὺς μισθοφόρους Ἑλληνας, οἵ ἔνν τοῖς πολεμίοις στρα-
τευοντες ἀπεθανοντες ὅρους δὲ αὐτῶν αἰχμαλωτους ἔλαβε,
τούτους δῆσας ἐν πέδαις ἐς Μακεδονίαν ἀπέπεμψεν ἐργάζε-
σθαι, ὅτι παρὰ τὰ κοινῇ δόξαντα τοῖς Ἑλλησιν Ἐλληνες
οντες ἔγναντια τῇ Ἑλλάδι υπερ τῶν βαρβάρων ἐμάχοντο. Α-7
ποπεύπει δὲ καὶ ἐς Αθήνας τοιάκοσιας πανοπλίας Περσικὰς
ἀνάθημα εἶναι τῇ Ἀθηναῖς ἐν πόλει καὶ ἐπίγραμμα ἐπιγρα-
φῆναι ἐκέλευσε τόδε. «Ἀλέξανδρος Φιλίππου καὶ οἱ
Ἐλληνες πλὴν Λακεδαιμονίων ἀπὸ τῶν βαρ-
βάρων τῶν τὴν Ἀσίαν κατοικουντων».

Η πρώτη μεγάλη νίκη παρὰ τὸν Γρανικὸν ποταμὸν κατέστησε
τὸν Ἀλέξανδρον κύριον ὅλης τῆς Μικρᾶς Ἀσίας. Τὸ Δασκόλιον, ἢ
καθέδρα τοῦ σατράπον τῆς Φρογίας, αἱ Σάρδεις, ἢ μεγάλη πρωτεύον-
σα τῆς Αυδίας, ἢ Ἐφεσος, ἢ Μαγνησία, αἱ Τράλλεις καὶ ἄλλαι πόλεις
τῆς Ἰωνίας καὶ τῆς Αἰολίδος παρεδόθησαν προσθύμως εἰς αὐτὸν.
Αφοῦ κατέλυσε τὰ διλιγαζοῦντα πολιτεύματα, τὰ δποῖα βιαίως εἶχον
ἐγκαθιδρυθῆ, καὶ ἀποκατέστησε τὰς δημοκρατίας εἰς τὰς πόλεις αὐ-
τάς, συνεχίζει τὴν πορείαν του. Κυριεύει κατόπιν πολιορκίας τὴν Μί-
λητον καὶ τὴν Ἀλικαρνασσόν, αἱ δποῖαι μόναι εἶχον ἀντισταθῆ εἰς
αὐτὸν, καὶ προχωρεῖ. Διασχίζων δὲ τὴν Αυκίαν, τὴν Παμφυλίαν, τὴν
Πισιδίαν, εἰσέρχεται εἰς τὴν Φρογίαν καὶ φθάνει εἰς τὸ Γόρδιον.

Aşık Bulazek Karmakaray

ΒΙΒΛΙΟΝ ΔΕΥΤΕΡΟΝ

·Ο Αλέξανδρος εἰς τὸ Γόρδιον λύει διὰ τοῦ ξίφους τὸν δεσμόν.

(Κεφ. 3)

III. Ἐπειδὴ οὐδὲν τὸν δεσμόν τοῦ Γόρδιον παρῆλθε, πόθος λαμβάνει αὐτὸν ἀνελθόντα ἐς τὴν ἄκραν, ἵνα καὶ τὰ βασιλεῖα ἦν τὰ Γορδίου καὶ τοῦ παιδὸς αὐτοῦ Μίδου, τὴν ἀμάξιαν ἴδειν τὴν Γορδίου καὶ τοῦ ζυγοῦ τῆς ἀμάξης τὸν δεσμόν.

2 Λόγος δὲ περὶ τῆς ἀμάξης ἔκεινης παρὰ τοῖς προσχώροις πολὺς κατεῖχε Γόρδιον εἶναι τῶν πάλαι Φρυγῶν ἀνδρα πένητα, καὶ ὀλίγην εἶναι αὐτῷ γῆν ἐργάζεσθαι καὶ ζεύγη βιῶν δύο· καὶ τῷ μὲν ἀροτριῶν, τῷ δὲ ἀμάξεύειν τὸν Γόρδιον.

3 Καί ποτε ἀρούντος αὐτοῦ ἐπιστῆναι ἐπὶ τὸν ζυγὸν ἀετὸν καὶ ἐπιμεῖναι ἔστε ἐπὶ βουλυτὸν καθήμενον· τὸν δὲ ἐκπλαγέντα τῇ ὅψει ἱέναι κοινώσοντα ὑπὲρ τοῦ θείου παρὰ τοὺς Τελμισσέας τοὺς μάντεις· εἶναι γὰρ τοὺς Τελμισσέας σοφοὺς τὰ θεῖα ἐξηγεῖσθαι καὶ σφισιν ἀπὸ γένους δεδόσθαι αὐτοῖς καὶ

4 γυναιξὶ καὶ παισὶ τὴν μάντειαν. Προσάγοντα δὲ κώμη τινὶ τῶν Τελμισσέων ἐντυχεῖν παρθένῳ ὑδρευομένῃ καὶ πρὸς ταύτην εἰπεῖν, ὅπως οἱ τὸ τοῦ ἀετοῦ ἔσχε τὴν δέ, εἶναι γὰρ καὶ αὐτὴν τοῦ μαντικοῦ γένους, θύειν κελεῦσαι τῷ Διὶ τῷ βασιλεῖ ἐπανελθόντα ἐς τὸν αὐτὸν τόπον. Καί, δεηθῆναι γὰρ αὐτῆς Γόρδιον τὴν θυσίαν ξυνεπισπομένην οἱ αὐτὴν ἔξηγησασθαι, θύσαι τε, ὅπως ἔκεινη ὑπετίθετο, τὸν Γόρδιον καὶ ξυγγενέσθαι ἐπὶ γάμῳ τῇ παιδὶ καὶ γενέσθαι αὐτοῖν παῖδα

5 Μίδαν ὄνομα. Ηδη τὸν ἄγδρον εἶναι τὸν Μίδαν καλὸν καὶ γενναῖον, καὶ ἐν τούτῳ στάσει πιέζεσθαι ἐν σφισι τοὺς Φρύγας, καὶ γενέσθαι αὐτοῖς χοησμόν, ὅτι ἀμάξα ἀξεῖ αὐτοῖς βα-

σιλέα, καὶ ὅτι οὗτος αὐτοῖς καταπαύσει τὴν στάσιν. Ἐτι δὲ περὶ αὐτῶν τούτων βουλευομένοις ἐλθεῖν τὸν Μίδαν ὁμοῦ τῶν πατρὶ καὶ τῇ μητρὶ καὶ ἐπιστῆναι τῇ ἐκκλησίᾳ αὐτῇ ἀμάξῃ. Τοὺς δὲ ξυμβαλόντας τὸ μαντειον τούτον ἔκεινον γνῶναι εἰς οὐτα, συγτέγα δ' θεος αὐτοῖς ἐφράξεν, ὅτι ἄξει ἡ ἀμάξα καὶ καταστῆσαι μὲν αὐτοὺς βασιλεα τὸν Μίδαν, Μίδαν δ' αὐτοῖς τὴν στάσιν καταπαῦσαι, καὶ τὴν ἀμάξαν τοῦ πατρὸς ἐν τῇ ἀκρᾳ ἀναθεῖναι χαριστηριον τῷ Διῷ τῷ βασιλεῖ ἐπὶ τοῦ ἀετοῦ τῇ πομπῇ. Πρὸς δε δὴ τούτοις καὶ τόδε περὶ τῆς ἀμάξης εἵματενετο, δοτις λύσειε τοῦ ζυγοῦ τῆς ἀμάξης τὸν δεσμόν, τούτον ζητηναι ἀρξαι τῆς Ἀσίας. Ἡν δε ο δεσμος ἐκ φλοιου ἀρχαι λύσειε, καὶ τούτου ούτε τελος οὔτ' ἀρχη ἐφαίνετο.]

Ἀλεξανδρος δε ως ἀπόδως μὲν εἶχεν ἔξευρειν λύσιν του δεσμοῦ, ἄλυτον δὲ περιιδεῖν οὐκ ἥθελε, μή τινα καὶ τοῦτο ἐς τοὺς πολλοὺς κίνησιν ἐργάσηται, οἱ μὲν λέγουσιν, ὅτι παιάσας τῷ ξίφει διέκοψε τὸν δεσμὸν καὶ λελύσθαι ἔφη· Ἄριστόβουλος δὲ λέγει ἔξελόντα τὸν ἔστορα τοῦ ὁνυμοῦ, δις ἦν τύλος διαβεβλημένος διὰ τοῦ ὁνυμοῦ διαμπάξ, ξυνέχων τὸν δεσμόν, ἔξελκύσαι ἔξω τοῦ ὁνυμοῦ τὸν ζυγόν. Ὅπως μὲν δὴ ἐπράχθη τὰ ἀμφὶ τῷ δεσμῷ τούτῳ Ἀλεξάνδρῳ, οὐκ ἔχω ἴσχυρίσασθαι. Ἀπηλλάγη δ' οὖν ἀπὸ τῆς ἀμάξης αὐτός τε καὶ οἱ ἀμφ' αὐτὸν ὡς τοῦ λογίου τοῦ ἐπὶ τῇ λύσει τοῦ δεσμοῦ ξυμβεβηκότος. Καὶ γὰρ καὶ τῆς νυκτὸς ἐκείνης βρονταί τε καὶ σέλας ἔξ οὐρανοῦ ἐπεσήμηγαν καὶ ἐπὶ τούτοις ἔθυε τῇ ὑστεραίᾳ Ἀλέξανδρος τοῖς φήνασι θεοῖς τὰ τε σημεῖα καὶ τοῦ δεσμοῦ τὴν λύσιν.

[Ἐκ τοῦ Γορδίου τῆς Φοργίας δ' Ἀλέξανδρος προελαύνει καὶ καταλαμβάνει τὴν "Ἀγκυραν, ἣ δόποια ἦτο κέντρον μεγάλων ἐμπορικῶν ὁδῶν. Τρέπεται ἐπειτα πρὸς νότον. Προχωρεῖ δρμητιῶς πρὸς τὴν Καππαδοκίαν, διέρχεται τὸν "Αλνν ποταμὸν καὶ ὑποτάσσει τὴν

χώραν ἄνευ ἀντιστάσεως. Ἐπειτα διαβάνει τὰ στενὰ τῆς Κιλικίας καὶ φθάνει εἰς τὴν πρωτεύουσαν αὐτῆς Ταρσόν, τὴν δοίαν διαρρέει δὲ Κύδνος ποταμός].

‘Ο ‘Αλέξανδρος καὶ ὁ ιατρός του.

(Κεφ. 4)

- 7 ΙV. Ἀλέξανδρος δέ, ὡς μὲν Ἀριστοβούλῳ λέλεκται, ὑπὸ καμάτου ἐνόσησεν οἱ δὲ ἐς τὸν Κύδνον ποταμὸν λέγουσι ὁίψαντα νήξασθαι, ἐπιθυμήσαντα τοῦ ὕδατος, ἰδρῶντα καὶ καύματι ἔχόμενον. Ὁ δὲ Κύδνος δεῖ διὰ μέσου τῆς πόλεως οἴα δὲ ἐκ Ταύρου ὅρους τῶν πηγῶν οἱ ἀνισχουσῶν καὶ διὰ χώρου καθαροῦ ὁέων, ψυχρός τέ ἐστι καὶ τὸ ὕδωρ καθαρός· 8 σπασμῷ τε οὖν ἔχεσθαι Ἀλέξανδρον καὶ θέρμαις ἵσγυραις καὶ ἀγρυπνίᾳ ἔννεχει. Καὶ τοὺς μὲν ἄλλους ιατρούς οὐκ εἰσθαι εἶναι βιώσιμον. Φίλιππον δὲ Ἀκαρνᾶνα, ιατρόν, ἔννοντα Ἀλέξανδρῳ καὶ τά τε ἀμφὶ ιατρικὴν ἐς τὰ μάλιστα πιστευόμενον καὶ τὰ ἄλλα οὐκ ἀδόκιμον ἐν τῷ στρατῷ ὅντα, καθῆσαι ἐθέλειν Ἀλέξανδρον φαρμάκῳ· καὶ τὸν κελεύειν καθῆσαι.
- 9 Τὸν μὲν δὴ παρασκευάζειν τὴν κύλικα· ἐν τούτῳ δὲ Ἀλέξανδρῳ διοθῆναι ἐπιστολὴν παρὰ Παρμενίωνος φυλάξασθαι Φίλιππον· ἀκούειν γὰρ διερθάρθαι ὑπὸ Δαρείου χρήμασιν, ὥστε φαρμάκῳ ἀποκτεῖναι Ἀλέξανδρον. Τὸν δέ, ἀναγγέλλειν τὴν ἐπιστολὴν καὶ ἔτι μετὰ χεῖρας ἔχοντα, αὐτὸν μὲν λαβεῖν τὴν κύλικα, ἐν δὲ ἣν τὸ φάρμακον· τὴν ἐπιστολὴν δὲ τῷ Φίλιππῳ δοῦναι ἀναγγῶναι. Καὶ ὅμοῦ τόν τε Ἀλέξανδρον πίνειν καὶ τὸν Φίλιππον ἀναγινώσκειν τὰ παρὰ τοῦ Παρμενίωνος. Φίλιππον δὲ εὐθὺς ἐνδηλον γενέσθαι, ὅτι καλῶς οἱ ἔχει τὰ τοῦ φαρμάκου· οὐ γὰρ ἐκπλαγῆναι πρὸς τὴν ἐπιστολὴν, ἀλλὰ τοσόνδε μόνον παρακαλέσαι Ἀλέξανδρον καὶ ἐς τὰ ἄλλα οἱ πείθεσθαι, δσα ἐπαγγέλλοιτο· σωθῆσεσθαι γὰρ πειθόμενον. Καὶ τὸν μὲν καθαρόθηναι τε καὶ ὁραῖσαι αὐτῷ τὸ νό-

σηματοφορά δὲ ἐπιδεῖξαι, διὰ πιστός ἐστιν αὐτῷ φίλος, καὶ τοῖς ἄλλοις δὲ τοῖς ἀμφ' αὐτόν, διὰ αὐτοῖς τε τοῖς φίλοις βέβαιος ἔστι τὸ ἀνύποπτον τυγχάνει ὃν καὶ πρὸς τὸ ἀποθανεῖν ἐρωμένος.

[Μετὰ τὴν ἵασίν τον δὲ Ἀλέξανδρος τρέπεται νοτιώτερον ἀκόμη. Καταλαμβάνει τὴν πόλιν Ἀγχίαλον καὶ ὑποτάσσει τὰς δορεινὰς φυλὰς τῆς Κιλικίας, ἵνα ἔχῃ τὰ ὑπτά τον πλήρως ἐξησφραλισμένα. Μετὰ τοῦτο ἐπιστρέφει εἰς τὴν Τασσόν καὶ ἐκεῖθεν τὸ μὲν ἴππικόν του ἀποστέλλει ὑπὸ τὸν Φιλώταν εἰς τὸν ποταμὸν Πύραμον, αὐτὸς δὲ ἐρχεται μὲ τὸν ὑπόλοιπον στρατόν του εἰς τὴν πόλιν τῆς Κιλικίας Μαλλόν. Ἐκεῖ πληροφορεῖται, διὰ δαρεῖος μὲ πολνάριθμον στρατευμα ἔχει στρατοπεδεύσει εἰς Σώχους. Οὗτοι ἴσαν πόλις τῆς Ασσυρίας, ἀπέχουσα δύο ἡμερῶν δρόμον ἀπὸ τὰ στενά τοῦ Ἀμαροῦ ὁρούς καὶ κειμένη εἰς πολὺ ἀναπεπταμένον πεδίον κατάλληλον διὰ τὰ κινῆται ἐλευθέρως δὲ πολνάριθμος περσικὸς στρατός.

"Οὐος Ἀλέξανδρος διαβαίνει τὰ στενά καὶ προχωρεῖ πρὸς τὴν Ἰσσόν. Ἀφῆγει ἐκεῖ τὸν ἀσθενεῖς καὶ διὰ τῆς παραλιακῆς ὁδοῦ ἐρχεται εἰς τὴν πόλιν τῆς Συρίας Μυρίανδρον, δύσθεν ἐσκόπευε τὰ εἰσβάλλη τὴν ἐπομένην ἡμέραν εἰς τὴν Ασσυρίαν πρὸς ἀντιμετώπισιν τοῦ περσικοῦ στρατοῦ. Ἄλλὰ σφροδὰ καταγίς καὶ δρμητικὴ θύελλα τὸν ἡγάκιασαν τὰ παραμείη ἐκεῖ. Ἐν τῷ μεταξὺ δὲ Δαρεῖος παρεξηγήσας τὴν βραδύτητα τοῦ Ἀλεξάνδρου ἐνόμισεν, διὰ οὗτος ἐφοβεῖτο τὰ τὸν ἀντιμετωπίση. Τὴν ἵδεαν αὐτὴν ἐνίσχυσαν καὶ διάφοροι κόλακες, οἱ δποῖοι περιεστοίχιζον τὸν μέγαν βασιλέα. Δι' αὐτὸν οὗτος ἀποφασίζει νέῳ ἀρήση τὸν Σώχους καὶ διὰ τῶν πυλῶν τοῦ Ἀμαρικοῦ ὁρούς τὰ προχωρήσῃ εἰς τὴν Ἰσσόν].

Ἡ μεγάλῃ μάχῃ τῆς Ἰσσοῦ (333 π.Χ.)
Ἀλέξανδρος καὶ Δαρεῖος ἀντιμέτωποι.

(Κεφ. 7-12)

α) Ἡ προετοιμασία διὰ τὴν μάχην.

(Κεφ. 7-9)

VII. Ὑπερβαλὼν δὴ τὸ ὅρος Δαρεῖος τὸ κατὰ τὰς πύλας τὰς Ἀμανικὰς καλουμένας ὡς ἐπὶ Ἰσσὸν προῆγε· καὶ ἐγένετο κατόπιν Ἀλεξάνδρου λαθών. Τὴν δὲ Ἰσσὸν κατασχών, δοσούς διὰ νόσου ὑπολειειμένους αὐτοῦ τῶν Μακεδόνων κατέλαβε, τούτους χαλεπῶς αἰκισάμενος ἀπέκτεινεν· ἐς δὲ τὴν 2 ὑστεραίαν προούχώρει ἐπὶ τὸν ποταμὸν τὸν Πίναρον. Καὶ Ἀλέξανδρος, ὡς ἥκουσεν ἐν τῷ ὅπισθεν αὐτοῦ ὅντα Δαρεῖον, ἐπεὶ οὐ πιστὸς αὐτῷ ὁ λόγος ἐφαίνετο, ἀναβιβάσας ἐς τριακόντορον τῶν ἑταίρων τινὰς ἀποπέμπει ὅπισθεν ἐπὶ Ἰσσόν, κατασκεψομένους, εἰ τὰ ὅντα ἔξαγγέλλεται. Οἱ δὲ ἀναπλεύσαντες τῇ τριακοντόρῳ, ὅτι κολπώδης ἦν ἡ ταύτη θάλασσα, μᾶλλον τι εὐπετῶς κατέμαθον αὐτοῦ στρατοπεδεύοντας τοὺς Πέρσας· καὶ ἀπαγγέλλουσιν Ἀλεξάνδρῳ ἐν χερσὶν εἶναι Δαρεῖον.

3 Ὁ δὲ συγκαλέσας στρατηγούς τε καὶ ἵλαρχας καὶ τῶν ἔνυμάχων τοὺς ἥγεμόνας παρεκάλει θαρρεῖν μὲν ἐκ τῶν ἥδη σφίσι καλῶς κεκινδυνευμένων καὶ ὅτι πρὸς νενικημένους ὁ ἄγων νενικήροσιν αὐτοῖς ἔσται καὶ ὅτι ὁ θεὸς ὑπὲρ σφῶν στρατηγεῖ ἀμεινον, ἐπὶ νοῦν Δαρείῳ ἀγαγών καθεῖρξαι τὴν δύναμιν ἐκ τῆς εὐρυχωρίας ἐς τὰ στενόπορα, ἴνα σφίσι μὲν ἔνυμμετρον τὸ χωρίον ἀναπτύξαι τὴν φάλαγγα, τοῖς δὲ ἀχρεῖον τὸ πλῆθος ἔσται τῇ μάχῃ, οὔτε τὰ σώματα οὕτε τὰς γνώμας παραπλησίοις. Μακεδόνας τε γὰρ Πέρσαις καὶ Μήδοις, ἐκ πάνυ πολλοῦ τρυφῶσιν, αὐτοὺς ἐν τοῖς πόνοις τοῖς πολεμικοῖς πάλαι ἥδη μετὰ κινδύνων ἀσκουμένους, ἄλλως τε καὶ

δούλοις ἀνθρώποις ἐλευθέρους, ἐς χεῖρας ἥξειν· ὅσοι τε Ἕλληνες Ἐλλησιν, οὐχ ὑπὲρ τῶν αὐτῶν μαχεῖσθαι, ἀλλὰ τοὺς μὲν ἔνν Δαρείῳ ἐπὶ μισθῷ καὶ οὐδὲ τούτῳ πολλῷ κινδυνεύοντας, τοὺς δὲ ἔνν σφίσιν ὑπὲρ τῆς Ἑλλάδος ἑκόντας ἀμυνομένους· βαρβάρων τ' αὖ Θρᾷκας καὶ Παίονας καὶ Ἰλ-⁵ λυριοὺς καὶ Ἀγριανας τοὺς εὑρωστοτάτους τε τῶν κατὰ τὴν Εὐρώπην καὶ μαχιμωτάτους πρὸς τὰ ἀπονότατά τε καὶ μαλακώτατα τῆς Ἀσίας γένη ἀντιτάξεσθαι· ἐπὶ δὲ Ἀλέξανδρον ἀντιστρατηγεῖν Δαρείῳ.

Ταῦτα μὲν οὕντις ἐς πλεονεξίαν τοῦ ἀγῶνος ἐπεξήσει, τὰ δὲ ἄλλα ὅτι μεγάλα ἔσται σφίσι τοῦ κινδύνου, ἐπεδείνυνεν. Οὐ γὰρ τοὺς σατράπας τοῦ Δαρείου ἐν τῷ τότε κρατήσειν, οὐδὲ τὴν ἵππον τὴν ἐπὶ Γρανικῷ ταχθεῖσαν, οὐδὲ τοὺς διισμυρίους ἔννους τοὺς μισθοφόρους, ἀλλὰ Περσῶν τε ὅ τι περ ὅφελος καὶ Μήδων καὶ ὅσα ἄλλα ἔθνη Πέρσαις καὶ Μήδοις ὑπήκοα ἐποιεῖ τὴν Ἀσίαν, καὶ αὐτὸν μέγαν βασιλέα παρόντα, καὶ ὡς οὐδὲν ὑπολειφθήσεται σφίσιν ἐπὶ τῷδε τῷ ἀγῶνι ὅτι μὴ κρατεῖν τῆς Ἀσίας ἔνημπάσης καὶ πέρας τοῖς πολλοῖς πόνοις ἐπιθεῖναι. Ἐπὶ τούτοις δὲ τῶν τ' ἐς τὸ κοινὸν ἔνν λαμπρό-⁷ τητι ἥδη περιφράγμένων ὑπεμίμησκε καὶ εἰ δή τῷ ἰδίᾳ τι διαπρεπές ἐς κάλλος τετολμημένον, ὁνομαστὶ ἔκαστον ἐπὶ τῷ ἔργῳ ἀνακαλῶν. Καὶ τὸ αὗτοῦ οὐκ ἀκίνδυνον ἐν ταῖς μάχαις ὡς ἀνεπαχθέστατα ἐπεξήσει. *Ιού των έργων της ιστορίας*

Λέγεται δὲ καὶ Ξενοφῶντος καὶ τῶν ἄμα Ξενοφῶντι μυ-⁸ ρίων ἐς μνήμην ἐλθεῖν, ὡς οὐδέν τι οὔτε κατὰ πλῆθος οὔτε κατὰ τὴν ἄλλην ἀξίωσιν σφίσιν ἐπεοικότες, οὐδὲ ἵππεων αὐτοῖς παρόντων Θεσσαλῶν, οὐδὲ Βοιωτῶν ἢ Πελοποννησίων, οὐδὲ Μακεδόνων ἢ Θρᾳκῶν, οὐδὲ ὅση ἄλλῃ σφίσιν ἵππος ἔντετακται, οὐδὲ τοξοτῶν ἢ σφενδονητῶν, ὅτι μὴ Κρητῶν ἢ Ροδίων δλίγων, καὶ τούτων ἐν τῷ κινδύνῳ ὑπὸ Ξενοφῶντος

9 αὐτοσχεδιασθέντων, οἱ δὲ βασιλέα τε ξὺν πάσῃ τῇ δυνάμει πρὸς Βαβύλωνι αὐτῇ ἐτρέψαντο καὶ ἔθνη, ὅσα κατιόντων ἐς τὸν Εὔξεινον πόντον καθ' ὄδόν σφισιν ἐπεγένετο, νικῶντες ἐπῆλθον ὅσα τ' ἄλλα ἐν τῷ τοιῷδε πρὸ τῶν κινδύνων ἐς παράκλησιν ἀνδράσιν ἀγαθοῖς ἔξ ἀγαθοῦ ἡγεμόνος παραινεῖσθαι εἰκός. Οἱ δ' ἄλλοι ἄλλοθεν δεξιούμενοί τε τὸν βασιλέα καὶ τῷ λόγῳ ἐπαίροντες ἄγειν ἥδη ἐκέλευνον.

VIII. Ὁ δὲ τότε μὲν δειπνοποιεῖσθαι παραγγέλλει· προπέμπει δὲ ὡς ἐπὶ τὰς πύλας τῶν τε ἵππεων ὀλίγους καὶ τῶν τοξοτῶν προκατασκεψομένους τὴν ὄδον τὴν ἐπὶ τὰς πύλας· καὶ αὐτὸς τῆς νυκτὸς ἀναλαβὼν τὴν στρατιὰν πᾶσαν ἦει, ὡς 2 κατασχεῖν αὖθις τὰς πύλας. Ὡς δ' ἀμφὶ μέσας νύκτας ἐκράτησεν αὖθις τῶν παρόδων, ἀνέπαυε τὴν στρατιὰν τὸ λοιπὸν τῆς νυκτὸς αὐτοῦ ἐπὶ τῶν πετρῶν, προφυλακὰς ἀκριβεῖς καταστησάμενος. Ὅπο δὲ τὴν ἔω κατήει ἀπὸ τῶν πυλῶν κατὰ τὴν ὄδον· καὶ ἔως μὲν πάντη στενόπορα ἦν τὰ χωρία, ἐπὶ κέρως ἥγεν, ὡς δὲ διεχώρει ἐς πλάτος, ἀνέπτυσσεν ἀεὶ τὸ κέρος ἐς φάλαγγα, ἄλλην καὶ ἄλλην τῶν ὀπλιτῶν τάξιν παράγων, τῇ μὲν ὡς ἐπὶ τὸ ὅρος, ἐν ἀριστερῷ δὲ ὡς ἐπὶ τὴν θάλασσαν. Οἱ δὲ ἵππεῖς αὐτῷ τέως μὲν κατόπιν τῶν πεζῶν τεταγμένοι ἦσαν· ὡς δ' ἐς τὴν εὐρυχωρίαν προήεσαν, ἔνυνέτασσεν ἥδη τὴν στρατιὰν ὡς ἐς μάχην, πρώτους μὲν ἐπὶ τοῦ δεξιοῦ κέρως πρὸς τῷ ὅρει τῶν πεζῶν τό τ' ἄγημα καὶ τοὺς ὑπασπιστάς, ὃν ἥγειτο Νικάνωρ ὁ Παρομενίωνος, ἔχομένην δὲ τούτων τὴν Κοίνου τάξιν, ἐπὶ δὲ τούτοις τὴν Περδίκκου. Οὗτοι μὲν ἔστε ἐπὶ τὸ μέσον τῶν ὀπλιτῶν ἀπὸ τοῦ δεξιοῦ 4 ἀρξαμένῳ τεταγμένοι ἦσαν. Ἐπὶ δὲ τοῦ εὐωνύμου πρώτη μὲν ἡ Ἀμύντου τάξις ἦν, ἐπὶ δὲ ἡ Πτολεμαίου, ἔχομένη δὲ ταύτης ἡ Μελεάγρου. Τοῦ δ' εὐωνύμου τοῖς πεζοῖς μὲν Κράτερος ἐπετέτακτο ἄρχειν, τοῦ δὲ ξύμπαντος εὐωνύμου Παρομενίων

ἡγεῖτο· καὶ παρήγγελτο αὐτῷ μὴ ἀπολείπειν τὴν θάλασσαν, ὡς μὴ κυκλωθεῖεν ἐκ τῶν βαρβάρων, ὅτι πάντη ὑπερφαλαγγῆσειν αὐτῶν διὰ πλῆθος ἥμελλον.

Δαρεῖος δέ, ἐπειδὴ ἔξηγγέλθη αὐτῷ προσάγων ἥδη Ἀλέ- 5
ξανδρος ὡς ἐς μάχην, τῶν μὲν ἵππεων διαβιβάζει πέραν τοῦ ποταμοῦ τοῦ Πινάρου ἐς τρισμυρίους μάλιστα τὸν ἀριθμὸν καὶ μετὰ τούτων τῶν ψυλῶν ἐς δισμυρίους, ὅπως τὴν λοιπὴν δύναμιν καθ' ἡσυχίαν συντάξειε. Καὶ πρώτους μὲν τοῦ ὁπλι- 6
τικοῦ τοὺς Ἑλληνας τοὺς μισθοφόρους ἔταξεν ἐς τρισμυρίους κατὰ τὴν φάλαγγα τῶν Μακεδόνων· ἐπὶ δὲ τούτοις τῶν Καρδάκων καλουμένων ἔνθεν καὶ ἔνθεν ἐς ἔξακισμυρίους· ὁπλῖται δ' ἥσαν καὶ οὗτοι. Τοσούτους γὰρ ἐπὶ φάλαγγος ἀπλῆς ἐδέχετο τὸ χωρίον, ἵνα ἐτάσσοντο. Ἐπέταξε δὲ καὶ τῷ 7
ὅρει τῷ ἐν ἀριστερᾷ σφῶν κατὰ τὸ Ἀλεξάνδρου δεξιὸν ἐς δισμυρίους· καὶ τούτων ἔστιν οἱ κατὰ νότου ἐγένοντο τῆς Ἀλεξάνδρου στρατιᾶς. Τὸ γὰρ ὅρος, ἵνα ἐπετάχθησαν, πῇ μὲν διεχώρει ἐς βάθος καὶ κολπῶδες τι αὐτοῦ ὥσπερ ἐν θαλάσσῃ ἐγίγνετο, ἐπειτα ἐς ἐπικαμπήν προϊὸν τοὺς ἐπὶ ταῖς ὑπωρείαις τεταγμένους κατόπιν τοῦ δεξιοῦ κέρως τοῦ Ἀλεξάνδρου ἐποίει. Τὸ δ' ἄλλο πλῆθος αὐτοῦ ψυλῶν τε καὶ ὁπλι- 8
τῶν, κατὰ ἔθνη συντεταγμένον ἐς βάθος οὐκ ὠφέλιμον, ὅπισθεν ἦν τῶν Ἑλλήνων τῶν μισθοφόρων καὶ τοῦ ἐπὶ φάλαγγος τεταγμένου βαρβαρικοῦ. Ἐλέγετο γὰρ ἡ πᾶσα ἔνν Δαρείῳ στρατιὰ μάλιστα ἐς ἔξηκοντα μυριάδας μαχίμους εἶναι.

Ἀλέξανδρος δέ, ὡς αὐτῷ πρόσω ἰόντι τὸ χωρίον διεῖχεν 9
δλίγον ἐς πλάτος, παρήγαγε τοὺς ἵππεας, τούς τε ἔταιρους καλουμένους καὶ τοὺς Θεσσαλοὺς καὶ τοὺς Μακεδόνας. Καὶ τούτους μὲν ἐπὶ τῷ δεξιῷ κέρᾳ ἀμα οἱ ἔταξε, τοὺς δ' ἐκ Πελοποννήσου καὶ τὸ ἄλλο τὸ ξυμμαχικὸν ἐπὶ τὸ εὐώνυμον πέμπει ὡς Παρμενίωνα.

10 Δαρεῖος δέ, ὃς συντεταγμένη ἥδη ἦν αὐτῷ ἡ φάλαγξ, τοὺς ἵππεας, οὓστινας πρὸ τοῦ ποταμοῦ ἐπὶ τῷδε προτετάχει, ὅπως ἀσφαλῶς αὐτῷ ἡ ἔκταξις τῆς στρατιᾶς γένοιτο, ἀνεκάλεσεν ἀπὸ ἔυνθήματος. Καὶ τούτων τοὺς μὲν πολλοὺς ἐπὶ τῷ δεξιῷ κέρατι πρὸς τῇ θαλάσσῃ κατὰ Παρμενίωνα ἔταξεν, ὅτι ταύτῃ μᾶλλόν τι ἵππασιμα ἦν, μέρος δέ τι αὐτῶν καὶ ἐπὶ τῷ 11 εὐώνυμον πρὸς τὰ ὅρη παρήγαγεν. ‘Ως δ’ ἀχρεῖοι ἐνταῦθα διὰ στενότητα τῶν χωρίων ἔφαίνοντο, καὶ τούτων τοὺς πολλοὺς παριπεῦσαι ἐπὶ τῷ δεξιὸν κέρας σφῶν ἐκέλευσεν. Αὐτὸς δὲ Δαρεῖος τὸ μέσον τῆς πάσης τάξεως ἐπεῖχε, καθάπερ νόμος τοῖς Περσῶν βασιλεῦσι τετάχθαι· καὶ τὸν νοῦν τῆς τάξεως ταύτης Ξενοφῶν ὁ τοῦ Γρύλλου ἀναγέγραφεν.

IX. Ἐν τοσούτῳ δ’ Ἀλέξανδρος κατιδὼν ὀλίγου πᾶσαν τὴν τῶν Περσῶν ἵππον μετακεχωρηκυῖαν ἐπὶ τῷ εὐώνυμον τῷ ἑαυτοῦ ὡς πρὸς τὴν θάλασσαν, αὐτῷ δὲ τοὺς Πελοποννησίους μόνους καὶ τοὺς ἄλλους τῶν ἔνυμάχων ἵππεας ταύτῃ τεταγμένους, πέμπει κατὰ τάχος τοὺς Θεσσαλοὺς ἵππεας ἐπὶ τῷ εὐώνυμον, κελεύσας μὴ πρὸ τοῦ μετώπου τῆς πάσης τάξεως παριπεῦσαι, τοῦ μὴ καταφανεῖς τοῖς πολεμίοις γενέσθαι μεταχωροῦντας, ἀλλὰ κατόπιν τῆς φάλαγγος ἀφανῶς διελθεῖν. Προέταξε δὲ τῶν μὲν ἵππεων κατὰ τὸ δεξιὸν τοὺς προδρόμους, ὃν ἡγεῖτο Πρωτόμαχος, καὶ τοὺς Παίονας, ὃν ἡγεῖτο Ἀρίστων· τῶν δὲ πεζῶν τοὺς τοξότας, ὃν ἦρχεν Ἀντίοχος· τοὺς δ’ Ἀγριανας, ὃν ἦρχεν Ἀτταλος, καὶ τῶν ἵππεων τινάς καὶ τῶν τοξοτῶν ἐς ἐπικαμπήν πρὸς τὸ δόρος τὸ κατὰ νότου ἔταξεν, ὥστε κατὰ τὸ δεξιὸν αὐτῷ τὴν φάλαγγα ἐς δύο κέρατα διέχουσαν τετάχθαι, τὸ μὲν ὡς πρὸς Δαρεῖόν τε καὶ τοὺς πέρον τοῦ ποταμοῦ τοὺς πάντας Πέρσας, τὸ δὲ ὡς πρὸς τοὺς ἐπὶ τῷ δόρει κατὰ νότου σφῶν τεταγμένους. Τοῦ δὲ εὐωνύμου προετάχθησαν τῶν μὲν πεζῶν

οἵ τε Κρῆτες τοξόται καὶ οἱ Θρᾷκες, ὃν ἥγεῖτο Σιτάλκης, πρὸ τούτων δὲ ἡ ἵππος ἡ κατὰ τὸ εὐώνυμον. Οἱ δὲ μισθοφόροι ξένοι πᾶσιν ἐπετάχθησαν.

'Ἐπεὶ δ' οὕτε πυκνὴ αὐτῷ ἡ φάλαγξ κατὰ τὸ δεξιὸν τὸ ζέαυτοῦ ἔφαινετο, πολύ τε ταύτῃ ὑπερφαλαγγήσειν οἱ Πέρσαι ἐδόκουν, ἐκ τοῦ μέσου ἐκέλευσε δύο Ἰλας τῶν ἐταίρων, τήν τε Ἀνθεμουσίαν, ἵς Ἰλάρχης ἦν Περοίδας ὁ Μενεσθέως, καὶ τὴν Λευγαίαν καλούμενην, ἵς ἥγεῖτο Παντόρδανος ὁ Κλεάνδρου, ἐπὶ τὸ δεξιὸν ἀφανῶς παρελθεῖν. Καὶ τοὺς τοξότας δὲ 4 καὶ μέρος τῶν Ἀγριάνων καὶ τῶν Ἑλλήνων μισθοφόρων ἔστιν οὓς κατὰ τὸ δεξιὸν τὸ αὐτοῦ ἐπὶ μετώπου παραγαγὼν ἔξετεινεν ὑπὲρ τὸ τῶν Περσῶν κέρας τὴν φάλαγγα. 'Ἐπεὶ γὰρ οἱ ὑπὲρ τοῦ ὅρους τεταγμένοι οὕτε κατήεσαν, ἐκδρομῆς τ' ἐπ' αὐτοὺς τῶν Ἀγριάνων καὶ τῶν τοξοτῶν ὀλίγων κατὰ πρόσταξιν Ἀλεξάνδρου γενομένης ὁρδίως ἀπὸ τῆς ὑπωρείας ἀνασταλέντες ἐς τὸ ἄκρον ἀνέψυγον, ἔγνω καὶ τοῖς κατ' αὐτοὺς τεταγμένοις δυνατὸν ὅν χρήσασθαι ἐς ἀναπλήρωσιν τῆς φάλαγγος· ἐκείνοις δὲ ἵππεας τριακοσίους ἐπιτάξαι ἔξηρκεσεν.

β') Ή διεξαγωγὴ τῆς μάχης.

Ἡτταὶ καὶ ἐπαίσχυντος φυγὴ τοῦ Δαρείου.

(Κεφ. 10-11)

X. Οὗτο δὴ τεταγμένους χρόνον μέν τινα προηγεν ἀναπαύων, ὅστε καὶ πάνυ ἔδοξε σχολαίᾳ γενέσθαι αὐτῷ ἡ πρόσοδος· τοὺς γὰρ βαρβάρους, δπως τὰ πρῶτα ἐτάχθησαν, οὐκέτι ἀντεπῆγε Δαρεῖος, ἀλλ' ἐπὶ τοῦ ποταμοῦ ταῖς ὅχθαις, πολλαχῇ μὲν ἀποκρήμνοις οὖσαις, ἔστι δὲ ὅπου καὶ κάρακα παρατείνας αὐταῖς, ἵνα εὐεφοδώτερα ἐφαίνετο, οὔτως ἔμενε· καὶ ταύτῃ εὐθὺς δῆλος ἐγένετο τοῖς ἀμφ' Ἀλέξανδρον τῇ γνώμῃ δεδουλωμένος. 'Ως δὲ δόμοις ἥδη ἦν τὰ στρατόπεδα, 2

ένταῦθα παριππεύων πάντη Ἀλέξανδρος παρεκάλει ἄνδρας ἀγαθὸὺς γίγνεσθαι, οὐ τῶν ἡγεμόνων μόνον τὰ ὄνόματα ἔνν τῷ πρέποντι κόσμῳ ἀνακαλῶν, ἀλλὰ καὶ ἵλαρχας καὶ λοχαγοὺς ὄνομαστὶ καὶ τῶν ἔνων τῶν μισθοφόρων, ὅσοι κατ' ἀξίωσιν ἦ τινα ἀρετὴν γνωριμώτεροι ἦσαν· καὶ αὐτῷ πανταχόθεν βοὴ ἐγίγνετο μὴ διατρίβειν, ἀλλ' ἐσβάλλειν ἐς τοὺς πολεμίους.

3 Ὁ δὲ ἥγεν ἐν τάξει ἔτι, τὰ μὲν πρῶτα, καίπερ ἐν ἀπόπτῳ ἥδη ἔχων τὴν Δαρείου δύναμιν, βάδην, τοῦ μὴ διασπασθῆναι τι ἐν τῇ ἔντονωτέρᾳ πορείᾳ κυμῆναν τῆς φάλαγγος· ὡς δ' ἐντὸς βέλους ἐγίγνοντο, πρῶτοι δὴ οἱ κατὰ Ἀλέξανδρον καὶ αὐτὸς Ἀλέξανδρος ἐπὶ τοῦ δεξιοῦ τεταγμένος δρόμῳ ἐς τὸν ποταμὸν ἐνέβαλον, ὡς τῇ τε δέξυτητι τῆς ἐφόδου ἐκπλῆξαι τοὺς Πέρσας καὶ τοῦ θᾶσσον ἐς χεῖρας ἐλθόντας ὀλίγα πρὸς τῶν τοξοτῶν βλάπτεσθαι.

4 Καὶ ἔννέβη, ὅπως εἴκασεν Ἀλέξανδρος. Εὔθὺς γὰρ ὡς ἐν χερσὶν ἡ μάχη ἐγένετο, τρέπονται τοῦ Περσικοῦ στρατεύματος οἱ τῷ ἀριστερῷ κέρας ἐπιτεταγμένοι· καὶ ταύτῃ μὲν λαμπρῶς ἐνίκα Ἀλέξανδρος τε καὶ οἱ ἀμφ' αὐτόν. Οἱ δὲ Ἑλληνες οἱ μισθοφόροι οἱ ἔνν Δαρείφ, ἥ διέσχε τῶν Μακεδόνων ἡ φάλαγξ 5 ὡς ἐπὶ τὸ δεξιὸν κέρας παραρραγεῖσα, ὅτι Ἀλέξανδρος μὲν σπουδῇ ἐς τὸν ποταμὸν ἐμβαλὼν καὶ ἐν χερσὶ τὴν μάχην ποιήσας ἔξωθει ἥδη τοὺς ταύτῃ τεταγμένους τῶν Περσῶν, οἱ δὲ κατὰ μέσον τῶν Μακεδόνων οὕτε τῇ ἵση σπουδῇ ἥψαντο τοῦ ἔργου καὶ πολλαχῇ κρημνώδεσι ταῖς ὄχθαις ἐντυγχάνοντες τὸ μέτωπον τῆς φάλαγγος οὐδὲνατοὶ ἐγένοντο ἐν τῇ αὐτῇ τάξει διασώσασθαι — ταύτῃ ἐμβάλλουσιν οἱ Ἑλληνες τοῖς Μακεδόσιν, ἥ μάλιστα διεσπασμένην αὐτοῖς τὴν φάλαγγα κατεῖδον.

6 Καὶ τὸ ἔργον ἐνταῦθα καρτερὸν ἦν, τῶν μὲν ἐς τὸν ποταμὸν ἀπώσασθαι τοὺς Μακεδόνας καὶ τὴν νίκην τοῖς ἥδη φεύγουσι σφῶν ἀνασώσασθαι, τῶν Μακεδόνων δὲ τῆς τ' Ἀλε-

ξάνδρου ἥδη φαινομένης εὐπραγίας μὴ λειφθῆναι καὶ τὴν δόξαν τῆς φάλαγγος, ὡς ἀμάχου δὴ ἐς τὸ τότε διαβεβοημένης, μὴ ἀφανίσαι. Καί τι καὶ τοῖς γένεσι τῷ τε Ἑλληνικῷ καὶ τῷ 7 Μακεδονικῷ φιλοτιμίας ἐνέπεσεν ἐς ἀλλήλους. Καὶ ἐνταῦθα πίπτει Πτολεμαῖός τε ὁ Σελεύκου, ἀνὴρ ἀγαθὸς γενόμενος, καὶ ἄλλοι ἐς εἶκοσι μάλιστα καὶ ἑκατὸν τῶν οὐκ ἡμελημένων Μακεδόνων.

XI. Ἐν τούτῳ δὲ αἱ ἀπὸ τοῦ δεξιοῦ κέρως τάξεις τετραμένους ἥδη τοὺς κατὰ σφᾶς τῶν Περσῶν δρῶντες, ἐπὶ τοὺς ἔνοντος τε τοὺς μισθοφόρους τοὺς Δαρείου καὶ τὸ πονούμενον σφῶν ἐπικάμψαντες ἀπό τε τοῦ ποταμοῦ ἀπεώσαντο αὐτούς, καὶ κατὰ τὸ παρερρωγός τοῦ Περσικοῦ στρατεύματος ὑπερφαλαγγήσαντες ἐς τὰ πλάγια ἐμβεβληκότες ἥδη ἔκοπτον τοὺς ἔνοντος.

Καὶ οἱ ἵπτεις δὲ οἱ τῶν Περσῶν κατὰ τοὺς Θεσσαλοὺς 2 τεταγμένοι οὐκ ἔμειναν ἐντὸς τοῦ ποταμοῦ ἐν αὐτῷ τῷ ἕργῳ, ἀλλ᾽ ἐπιδιαβάντες εὐρώστως ἐνέβαλον ἐς τὰς Ἰλας τῶν Θεσσαλῶν. Καὶ ταύτη ἔνεστη ἵππομαχία καρτερά· οὐδὲ πρόσθεν ἐνέκλιναν οἱ Πέρσαι, πρὸν Δαρείον τε πεφευγότα ἥσθοντο καὶ πρὸν ἀπορραγῆναι σφῶν τοὺς μισθοφόρους ἔνγκοπέντας ὑπὸ τῆς φάλαγγος. Τότε δὲ ἥδη λαμπρά τε καὶ ἐκ πάντων ἡ φυγὴ 3 ἐγίγνετο· καὶ οἵ τε τῶν Περσῶν ἵπποι ἐν τῇ ἀναχωρήσει ἐκακοπάθουν βαρέως ὠπλισμένους τοὺς ἀμβύτας σφῶν φέροντες, καὶ αὐτοὶ οἱ ἵπτεις κατὰ στενὰς ὅδοὺς πλήθει τε πολλοὶ καὶ πεφοβημένως ἔνν ἀταξίᾳ ἀποχωροῦντες οὐ μεῖον ὑπὸ ἀλλήλων καταπατούμενοι ἥ πρὸς τῶν διωκόντων πολεμίων ἐβλάπτοντο. Καὶ οἱ Θεσσαλοὶ εὐρώστως αὐτοῖς ἐπέκειντο, ὥστε οὐ μείων ἥ τῶν πεζῶν φόνος ἐν τῇ φυγῇ τῶν ἵπτεων ἐγίγνετο.

Δαρεῖος δέ, ὡς αὐτῷ τὸ πρῶτον ὑπὸ Ἀλεξάνδρου ἐφοβήθη⁴ τὸ κέρας τὸ εὐώνυμον καὶ ταύτη ἀπορρηγγύμενον κατεῖδε τοῦ ἄλλου στρατοπέδου, εὐθύς, ὡς εἶχεν, ἐπὶ τοῦ ἄρματος

5 ξὺν τοῖς πρώτοις ἔφευγε. Καὶ ἔστε μὲν διμαλοῖς χωρίοις ἐν τῇ φυγῇ ἐνετύγχανεν, ἐπὶ τοῦ ἄρματος διεσώζετο· ὃς δὲ φάραγξί τε καὶ ἄλλαις δυσχωρίαις ἐνέκυρσε, τὸ μὲν ἄρμα ἀπολείπει αὐτοῦ καὶ τὴν ἀσπίδα καὶ τὸν κάνδυν ἐκδύσ· ὃ δὲ καὶ τὸ τόξον ἀπολείπει ἐπὶ τοῦ ἄρματος· αὐτὸς δὲ ἵππου ἐπιβὰς ἔφευγε.

6 Καὶ ἡ νῦν οὐ διὰ μακροῦ ἐπιγενομένη ἀφείλετο αὐτὸν τὸ πρὸς Ἀλέξανδρον ἀλῶναι. Ἀλέξανδρος γάρ, ἔστε μὲν φάος ἦν, ἀνὰ κράτος ἐδίωκεν· ὃς δὲ ἔνυνεσκόταζέ τ' ἥδη καὶ τὰ πρὸ ποδῶν ἀφανῆ ἦν, ἐς τὸ ἔμπαλιν ἀπετρέπετο ὃς ἐπὶ τὸ στρατόπεδον· τὸ μέντοι ἄρμα τοῦ Δαρείου ἔλαβε καὶ 7 τὴν ἀσπίδα ἐπ' αὐτῷ καὶ τὸν κάνδυν καὶ τὸ τόξον. Καὶ γὰρ καὶ ἡ δίωξις βραδυτέρα αὐτῷ ἐγεγόνει, ὅτι ἐν τῇ πρώτῃ παραρρήξει τῆς φάλαγγος ἐπιστρέψας καὶ αὐτὸς οὐ πρόσθμεν ἐς τὸ διώκειν ἐτράπετο, πρὶν τούς τε μισθοφόρους τοὺς ξένους καὶ τὸ τῶν Περσῶν ἵππικὸν ἀπὸ τοῦ ποταμοῦ ἀπωσθέντας κατεῖδε.

8 Τῶν δὲ Περσῶν ἀπέθανον Ἄρσάμης μὲν καὶ Ῥεομίθρης καὶ Ἀτιζύης τῶν ἐπὶ Γρανικῷ ἡγησαμένων τοῦ ἵππικον· ἀποθνήσκει δὲ καὶ Σαβάκης, ὁ Αἰγύπτου σατράπης, καὶ Βουβάκης τῶν ἐντίμων Περσῶν· τὸ δ' ἄλλο πλῆθος ἐς δέκα μάλιστα μυριάδας καὶ ἐν τούτοις ἵππεῖς ὑπὲρ τοὺς μυριόνες, ὥστε λέγει Πτολεμαῖος ὁ Λάγον, ἔνυνεπισπόμενος τότε Ἀλέξανδρῳ, τοὺς μετὰ σφῶν διώκοντας Δαρεῖον, ὃς ἐπὶ φάραγγί τινι ἐν τῇ διώξει ἐγένοντο, ἐπὶ τῶν νεκρῶν διαβῆναι τὴν 9 φάραγγα. Τό τε στρατόπεδον τοῦ Δαρείου εὐθὺς ἐξ ἐφόδου ἐάλω καὶ ἡ μήτηρ καὶ ἡ γυνὴ καὶ υἱὸς Δαρείου νήπιος· καὶ θυγατέρες δύο ἑάλωσαν καὶ ἄλλαι ἀμφ' αὐτὰς Περσῶν τῶν διμοτίμων γυναῖκες οὐ πολλαί. Οἱ γὰρ ἄλλοι Πέρσαι τὰς γυναῖκας σφῶν ξὺν τῇ ὅλῃ κατασκευῇ ἐς Δαμασκὸν ἔτυχον ἐσταλκότες· ἐπεὶ καὶ Δαρεῖος τῶν τε χρημάτων τὰ πολλὰ καὶ

ὅσα ἄλλα μεγάλῳ βασιλεῖ ἐς πολυτελῆ δίαιταν καὶ στρατευο- 10
μένῳ ὅμως συνέπεται, πεπόμφει ἐς Δαμασκόν, ὅστε ἐν τῷ
στρατεύματι οὐ πλείονα ἥ τρισχίλια τάλαντα ἔάλω. Ἐλλὰ
καὶ τὰ ἐν Δαμασκῷ χρήματα ὀλίγον ὕστερον ἔάλω ὑπὸ Παρ-
μενίωνος ἐπ’ αὐτὸ τοῦτο σταλέντος. Τοῦτο τὸ τέλος τῇ μάχῃ
ἔκεινη ἐγένετο ἐπὶ ἀρχοντος Ἀθηναίοις Νικοκράτους μηνὸς
Μαιμακτηριῶνος.

γ') Τὰ μετὰ τὴν μάχην. Μεγαλοφυχία τοῦ Ἀλεξάνδρου.
(Κεφ. 12)

XII. Τῇ δὲ ὕστερᾳ, καίπερ τετρωμένος τὸν μηρὸν Ἀλέ-
ξανδρος, δὲ τοὺς τραυματίας ἐπῆλθε, καὶ τοὺς νεκροὺς ἔννα-
γαγὼν ἔθαψε μεγαλοπρεπῶς ἔνν τῇ δυνάμει πάσῃ ἐκτεταγμένῃ
λαμπρότατα ώς ἐς πόλεμον καὶ λόγῳ τ' ἐπεκόσμησεν ὅσοις τι
διαπρεπὲς ἔργον ἐν τῇ μάχῃ ἥ αὐτὸς ἔννέγνω εἰργασμένον ἥ ἀκοῇ
ἔνμφωνούμενον ἔμαθε, καὶ χρημάτων ἐπιδόσει ώς ἔκάστους
ἔνν τῇ ἀξίᾳ ἐτίμησε. Καὶ Κιλικίας μὲν ἀποδεικνύει σατρά- 2
πην Βάλακρον τὸν Νικάνορος, ἔνα τῶν σωματοφυλάκων τῶν
βασιλικῶν, ἀντὶ δὲ τούτου ἐς τοὺς σωματοφύλακας κατέλεξε
Μένητα τὸν Διονυσίου· ἀντὶ δὲ Πτολεμαίου τοῦ Σελεύκου τοῦ
ἀποθανόντος ἐν τῇ μάχῃ Πολυσπέρχοντα τὸν Σιμμίου ἀρχειν
ἀπέδειξε τῆς ἔκεινου τάξεως. Καὶ τοῖς Σολεῦσι τά τε πεντή-
κοντα τάλαντα, ἂ ἔτι ἐνδεᾶ ἦν ἐκ τῶν ἐπιβληθέντων σφίσι
χρημάτων, ἀνήκε καὶ τοὺς διμήρους ἀπέδωκεν.

Ο δ' οὐδὲ τῆς μητρὸς τῆς Δαρείου οὐδὲ τῆς γυναικὸς ἥ 3
τῶν παίδων ἡμέλησεν. Ἐλλά, λέγουσί τινες τῶν τὰ Ἀλεξάν-
δρου γραψάντων, τῆς νυκτὸς αὐτῆς, ἥ ἀπὸ τῆς διώξεως τῆς
Δαρείου ἐπανῆκεν, ἐς τὴν σκηνὴν παρελθόντα αὐτὸν τὴν Δα-
ρείου, ἥτις αὐτῷ ἔξηρημένη ἦν, ἀκοῦσαι γυναικῶν οἰμωγὴν
καὶ ἄλλον τοιοῦτον θόρυβον οὐ πόρω τῆς σκηνῆς· πυθέσθαι 4

οῦν, αἴτινες γυναῖκες καὶ ἀνθ' ὅτου οὕτως ἐγγὺς παρασκηνοῦσι· καὶ τινα ἔξαγγελαι, ὅτι « ὃ βασιλεῦ, ἡ μήτηρ τε καὶ ἡ γυνὴ Δαρείου καὶ οἱ παῖδες, ὡς ἐξηγγέλθη αὐταῖς, ὅτι τὸ τόξον τε τοῦ Δαρείου ἔχεις καὶ τὸν κάνδυν τὸν βασιλικόν, καὶ ἡ ἀσπὶς ὅτι κεκόμισται ὀπίσω ἡ Δαρείου, ὡς ἐπὶ τεθνεῶτι Δαρείῳ ἀνοιμῷζουσι ». Ταῦτα ἀκούσαντα Ἀλέξανδρον πέμψαι πρὸς αὐτὰς Λεοννάτον, ἔνα τῶν ἑταίρων, ἐντειλάμενον φράσαι, ὅτι ζῇ Δαρεῖος, τὰ δὲ ὄπλα καὶ τὸν κάνδυν ὅτι φεύγων ἀπέλιπεν ἐπὶ τῷ ἄρματι καὶ ταῦτα ὅτι μόνα ἔχει Ἀλέξανδρος. Καὶ Λεοννάτον παρελθόντα ἐς τὴν σκηνὴν τά τε Δαρείου εἰπεῖν καὶ ὅτι τὴν θεραπείαν αὐταῖς ἔνγχωρεῖ Ἀλέξανδρος τὴν βασιλικὴν καὶ τὸν ἄλλον κόσμον καὶ καλεῖσθαι βασιλίσσας, ἐπεὶ οὐδὲ κατ' ἔχθραν οἱ γενέσθαι τὸν πόλεμον πρὸς Δαρεῖον, ἀλλ' ὑπὲρ τῆς ἀρχῆς τῆς Ἀσίας διαπεπολεμῆσθαι ἐννόμιος. Ταῦτα μὲν Πτολεμαῖος καὶ Ἀριστόβουλος λέγουσι.

6 Λόγος δ' ἔχει καὶ αὐτὸν Ἀλέξανδρον τῇ ὑστεραίᾳ ἐλθεῖν εἰσω ᾧν Ἡφαιστίωνι μόνῳ τῶν ἑταίρων· καὶ τὴν μητέρα τὴν Δαρείου ἀμφιγνοήσασαν, ὅστις ὁ βασιλεὺς εἴη αὐτοῖν, ἐστάλθαι γὰρ ἀμφοτε τῷ αὐτῷ κόσμῳ, τὴν δὲ Ἡφαιστίωνι προσελθεῖν καὶ προσκυνῆσαι, ὅτι μεῖζων αὐτῇ ἐφάνη ἐκεῖνος. Ως δὲ ὁ Ἡφαιστίων τ' ὀπίσω ὑπεχώρησε καὶ τις τῶν ἀμφ' αὐτήν, τὸν Ἀλέξανδρον δεῖξας, ἐκεῖνον ἔφη εἶναι Ἀλέξανδρον, τὴν μὲν καταιδεσθεῖσαν τῇ διαμαρτίᾳ ὑποχωρεῖν, Ἀλέξανδρον δ' οὐ φάναι αὐτὴν ἀμαρτεῖν· καὶ γὰρ καὶ ἐκεῖνον εἶναι 8 Ἀλέξανδρον. Καὶ ταῦτα ἐγὼ οὐδὲν ὡς ἀληθῆ οὐδὲν ὡς πάντη ἀπιστα ἀνέγραψα. Ἀλλ' εἴτε οὕτως ἐποάχθη, ἐπαινῶ Ἀλέξανδρον τῆς τ' ἐς τὰς γυναῖκας κατοικίσεως καὶ τῆς ἐς τὸν ἑταῖρον πίστεως καὶ τιμῆς· εἴτε πιθανὸς δοκεῖ τοῖς ἔνγχωραψασιν Ἀλέξανδρος ὡς καὶ ταῦτα ἀν πράξας καὶ εἰπών, καὶ ἐπὶ τῷδε ἐπαινῶ Ἀλέξανδρον.

[Μετὰ τὴν τραγικὴν συμφοράν του δ' Δαρεῖος φεύγει διὰ τυκτὸς μαζὶ μὲ τὴν ὀλιγάριθμον ἀκολονθίαν του. Τὴν ἐπομένην συγκεντρώ-
ων ἡαδ' ὅδὸν τὰ διεσκορπισμένα λείψανα τοῦ στρατοῦ του προχωρεῖ
εἰς τὴν Θάγανον καὶ τὸν Εὐφράτην. Ἐξ ἄλλου δ' Ἀλέξανδρος προ-
ελαύνει πρὸς τὴν Φοινίκην καὶ πλησίαζε εἰς τὴν μεγάλην καὶ πλου-
σίαν πόλιν Μάραθον. Καθ' ὅδὸν δ' υἱὸς τοῦ ἥγεμονος τῆς χώρας τὸν
ὑποδέχεται μὲ τιμάς. Στεφανώνει μὲ χρυσοῦν στέφανον τὴν κεφαλὴν
τοῦ τυκτοῦ καὶ παραδίδει εἰς αὐτὸν τὴν πόλιν].

'Επιστολαὶ Δαρείου καὶ Ἀλεξάνδρου.

(Κεφ. 14)

XIV. "Ετι δ' ἐν Μαράθῳ Ἀλεξάνδρου ὅντος ἀφίκοντο παρὰ Δαρείου πρέσβεις, ἐπιστολήν τε κομίζοντες Δαρείου καὶ αὐτοὶ ἀπὸ γλώσσης δεησόμενοι ἀφεῖναι Δαρείῳ τὴν μητέρα καὶ τὴν γυναῖκα καὶ τοὺς παῖδας. Ἐδήλου δὲ ἡ ἐπιστολή, ὅτι 2 Φιλίππῳ τε πρὸς Ἀρταξέρξην φιλία καὶ ἔνυμμαχία ἐγένετο καί, ἐπειδὴ Ἀρσης δ' υἱὸς Ἀρταξέρξου ἐβασίλευσεν, ὅτι Φίλιππος ἀδικίας πρῶτος ἐς βασιλέα Ἀρσην ἥρξεν οὐδὲν ἄχαρι ἐκ Περσῶν παθών. Ἐξ οὗ δὲ αὐτὸς βασιλεύει Περσῶν, οὕτε πέμψαι τινὰ Ἀλέξανδρον παρ' αὐτὸν ἐς βεβαίωσιν τῆς πάλαι οὖσης φιλίας τε καὶ ἔνυμμαχίας, διαβῆναι τε ἔννυν στρατιῷ ἐς τὴν Ἀσίαν καὶ πολλὰ κακὰ ἐργάσασθαι Πέρσας. Τούτου 3 ἔνεκα καταβῆναι αὐτὸς τῇ χώρᾳ ἀμυνῶν καὶ τὴν ἀρχὴν τὴν πατρῷαν ἀνασώσων. Τὴν μὲν δὴ μάχην, ὡς θεῶν τῷ ἔδοξεν, οὕτω κριθῆναι, αὐτὸς δὲ βασιλεὺς παρὰ βασιλέως γυναικά τε τὴν αὐτοῦ αἵτειν καὶ μητέρα καὶ παῖδας τοὺς ἀλόντας, καὶ φιλίαν ἐθέλειν ποιήσασθαι πρὸς Ἀλέξανδρον καὶ ἔνυμμαχος εἴναι τῷ Ἀλεξάνδρῳ· καὶ ὑπὲρ τούτων πέμπειν ἥξιον Ἀλέξανδρον παρ' αὐτὸν ἔννυν Μενίσκῳ τε καὶ Ἀρσίμᾳ, τοῖς ἀγγέλοις τοῖς ἐκ Περσῶν ἥκουσι, τοὺς τὰ πιστὰ ληφομένους τε καὶ ὑπὲρ Ἀλεξάνδρου δώσοντας.

- 4 Πρὸς ταῦτα ἀντιγράφει Ἀλέξανδρος καὶ ἔμπει τοῖς παρὰ Δαρείου ἐλθοῦσι Θέρσιππον, παραγγεῖλας τὴν ἐπιστολὴν δοῦναι Δαρείῳ, αὐτὸν δὲ μὴ διαλέγεσθαι ύπερ μηδενός. Ἡ δὲ ἐπιστολὴ ἡ Ἀλεξάνδρου ἔχει ὅδε. «Οἱ ὑμέτεροι πρόγονοι ἐλθόντες ἐς Μακεδονίαν καὶ ἐς τὴν ἄλλην Ἑλλάδα κακῶς ἐποίησαν ἡμᾶς οὐδὲν προηδικημένοι· ἐγὼ δὲ τῶν Ἑλλήνων ἡγεμών κατασταθεὶς καὶ τιμωρήσασθαι βουλόμενος Πέρσας διέβην ἐς τὴν 5 Ἀσίαν, ὑπαρξάντων ὑμῶν. Καὶ γὰρ Περινθίοις ἐβοηθήσατε, οἵ τὸν ἔμὸν πατέρα ἡδίκουν, καὶ ἐς Θράκην, ἵς ἡμεῖς ἥρχομεν, δύναμιν ἔπειψεν Ὁχος. Τοῦ δὲ πατρὸς ἀποθανόντος ὑπὸ τῶν ἐπιβουλευσάντων, οὓς ὑμεῖς συνετάξατε, δῶς αὐτοὶ ἐν ταῖς ἐπιστολαῖς πρὸς ἀπαντας ἐκομπάσατε, καὶ Ἀρσην ἀποκτείναντός σου μετὰ Βαγώου, καὶ τὴν ἀρχὴν κατασχόντος οὐ δικαίως 6 οὐδὲ κατὰ τὸν Περσῶν νόμον, ἀλλὰ ἀδικοῦντος Πέρσας, καὶ ύπερ ἐμοῦ πρὸς τοὺς Ἑλληνας γράμματα οὐκ ἐπιτήδεια διαπέμποντος, ὅπως πρός με πολεμῶσι, καὶ χρήματα ἀποστέλλοντος πρὸς Λακεδαιμονίους καὶ ἄλλους τινὰς τῶν Ἑλλήνων, καὶ τῶν μὲν ἄλλων πόλεων οὐδεμιᾶς δεχομένης, Λακεδαιμονίων δὲ λαβόντων, καὶ τῶν παρὰ σοῦ πεμφθέντων τοὺς ἐμοῦ φίλους διαφθειράντων καὶ τὴν εἰρήνην, ἣν τοῖς Ἑλλησι κατεσκεύασα, διαλύειν ἐπιχειρούντων, ἐστράτευσα ἐπὶ σὲ ύπαρξαντος σοῦ τῆς ἔχθρας.
- 7 Ἐπεὶ δὲ μάχῃ νενίκηκα πρότερον μὲν τοὺς σοὺς στρατηγοὺς καὶ σατράπας, νῦν δὲ σὲ καὶ τὴν μετὰ σοῦ δύναμιν, καὶ τὴν χώραν ἔχω τῶν θεῶν μοι δόντων, ὅσοι τῶν μετὰ σοῦ παρατοξαμένων μὴ ἐν τῇ μάχῃ ἀπέθανον, ἀλλὰ παρ' ἐμὲ κατέφυγον, τούτων ἐπιμέλομαι καὶ οὐκ ἀκοντες παρ' ἐμοὶ εἰσιν, 8 ἀλλὰ αὐτοὶ ἑκόντες ξυστρατεύονται μετ' ἐμοῦ. Ὡς οὖν ἐμοῦ τῆς Ἀσίας ἀπάσης κυρίου ὅντος ἦκε πρὸς ἐμέ. Εἰ δὲ φοβῇ, μὴ ἐλθὼν πάθης τι ἔξ ἐμοῦ ἄχαρι, πέμπε τινὰς τῶν φίλων τὰ

πιστὰ ληψιμένους. Ἐλθὼν δὲ πρός με τὴν μητέρα καὶ τὴν γυναικαν καὶ τοὺς παιδας καὶ εἰ ἄλλο τι θέλεις αἴτει καὶ λάμβανε. Ὁ τι γὰρ ἂν πείθης ἐμέ, ἔσται σοι. Καὶ τοῦ λοιποῦ, 9 δταν πέμπης παρ' ἐμέ, ώς πρὸς βασιλέα τῆς Ἀσίας πέμπε, μηδὲ ἔξ ἵσου ἐπίστελλε, ἀλλ' ώς κυρίῳ ὅντι πάντων τῶν σῶν φράζε, εἴ του δέῃ· εἰ δὲ μή, ἐγὼ βουλεύσομαι περὶ σοῦ ώς ἀδικοῦντος. Εἰ δ' ἀντιλέγεις περὶ τῆς βασιλείας, ὑπομείνας ἔτι ἀγώνισαι περὶ αὐτῆς καὶ μὴ φεῦγε, ώς ἐγὼ ἐπὶ σὲ πορεύσομαι, οὗ ἂν ἦσ».»

Γ' Ολόκληρος ἡ Φοινίκη ὑποτάσσεται χωρὶς ἀντίστασιν εἰς τὸν προελαύνοντα Ἀλέξανδρον. Μόνον ἡ Τύρος ἀρνεῖται ὑποταγὴν καὶ ζητεῖ ἀπὸ τὸν Ἀλέξανδρον νὰ μὴ τὴν προσβάλῃ μὲ τὴν ὑπόσχεσιν νὰ τηρήσῃ στάσιν οὐδετέραν ἀπέναντι τῶν δύο ἐμπολέμων. Ὁ Ἀλέξανδρος δέχεται τοῦτο ὑπὸ τὸν δρον νὰ τοῦ ἐπιτραπῇ νὰ εἰσέλθῃ ἐντὸς τῆς πόλεως καὶ νὰ θυσιάσῃ πρὸς τιμὴν τοῦ Ἡρακλέους εἰς τὸν ὑπάρχοντα ἐκεῖ παλαιότατον ναὸν τοῦ ἀρχαίου ἥρωος. Οἱ Τύριοι δμως δὲν θέλονται νὰ ἴκανοποιήσουν τὴν ἐπιθυμίαν αὐτὴν τοῦ Ἀλέξανδρου, δ ὅποιος ἀγανακτήσας ἀποφασίζει νὰ κυριεύσῃ τὴν πόλιν βιάσως. Εἰς συγκέντρωσιν τῶν στρατηγῶν τον ἐξηγεῖ δτι ἡ κατάληψις τῆς Τύρου εἶναι ἀπαραίτητος, διότι μὲ τὴν ἀμφίβολον στάσιν ταύτης δὲν θὰ ἥσαι ἀσφαλεῖς εἰς τὴν περαιτέρω πορείαν των, ἐφ' ὅσον μάλιστα οἱ Πέρσαι, κατέχοντες τὴν Κύπρον καὶ τὴν Αἴγυπτον, θὰ ἥσαι θαλασσοκράτορες καὶ θὰ ἡδύναντο νὰ προσλάβουν μὲ τὸ μέρος των τὰς ὑπόπτους ἐλληνικὰς πόλεις καὶ νήσους καὶ νὰ μεταφέρουν τὸν πόλεμον εἰς τὴν Ἑλλάδα. Σκέπτεται δτι μὲ τὴν κατάληψιν τῆς Τύρου θὰ διηνολύνετο ἡ κατάληψις τῆς Κύπρου καὶ τῆς Αίγυπτου καὶ θὰ ἐξησφαλίζετο ἡ θαλασσοκρατία τῶν Μακεδόνων. Αἱ σκέψεις αὗται ἐπεδοκιμάσθησαν ἀπὸ τοὺς στρατηγούς του καὶ ἥρχισεν ἡ πολιορκία τῆς Τύρου. Ἡ πόλις ἦτο ὀχυρὰ καὶ ἡ ἀντίστασις πεισματώδης, διαρκέσασα ἐπὶ ἔπιτα μῆνας. Ἄλλ' ἡ ἐπιμονὴ τῶν πολιορκητῶν ἐνίκησε. Τὰ τέως ἀκλόνητα ὀχυρὰ τῆς πόλεως καὶ τὰ θεωρούμενα ἀπόρθητα τείχη τῆς ἐπεσαν πρὸ τῆς δρμητικῆς καὶ πείσμονος δυνάμεως τοῦ Ἀλέξανδρου. Οἱ Μακεδόνες εἰσῆλθον εἰς τὴν πόλιν θριαμβεύται (Ἀνδρούστος 332).

·Ο Δαρεῖος ζητεῖ εἰρήνην. ·Απάντησις τοῦ Ἀλεξάνδρου.

(Κεφ. 25)

XXV. "Ετι δὲ ἐν τῇ πολιορκίᾳ τῆς Τύρου ἔννεχομένου Ἀλεξάνδρου ἀφίκοντο παρὰ Δαρείου πρόσβεις ώς αὐτὸν ἀπαγγέλλοντες μύρια μὲν τάλαντα ὑπὲρ τῆς μητρός τε καὶ τῆς γυναικὸς καὶ τῶν παίδων δοῦναι ἐθέλειν Ἀλεξάνδρῳ Δαρεῖον τὴν δὲ χώραν πᾶσαν τὴν ἐντὸς Εύφρατον ποταμοῦ ἔστε ἐπὶ θάλασσαν τὴν Ἑλληνικὴν Ἀλεξάνδρου εἰναι· ἀγαγόμενον δὲ γυναικα τὴν Δαρείου παῖδα Ἀλέξανδρον φίλον τε εἶναι Δαρείῳ καὶ ξύμμαχον.

2 Καὶ τούτων ἐν τῷ ἔννεχομένῳ τῶν ἑταίρων ἀπαγγελθέντων Παρομενίωνα μὲν λέγουσιν Ἀλεξάνδρῳ εἰπεῖν, ὅτι αὐτὸς ἄν Ἀλέξανδρος ὃν ἐπὶ τούτοις ἡγάπησε καταλύσας τὸν πόλεμον μηκέτι τὸ πρόσω κινδυνεύειν· Ἀλέξανδρον δὲ Παρομενίωνι ἀποκρίνασθαι, ὅτι καὶ αὐτὸς ἄν, εἰπερ Παρομενίων ἦν, οὕτως ἔπραξεν, ἐπεὶ δὲ Ἀλέξανδρός ἐστιν, ἀποκρινεῖσθαι Δαρείῳ, τὸν ἀπέρ δὴ καὶ ἀπεκρίνατο. Ἐφη γὰρ οὕτε χρημάτων δεῖσθαι παρὰ Δαρείου οὕτε τῆς χώρας λαβεῖν ἀντὶ τῆς πάσης τὸ μέρος· εἶναι γὰρ τά τε χρήματα καὶ τὴν χώραν αὗτοῦ πᾶσαν· ἀγαγέσθαι τε γυναικα εἰ ἐθέλοι τὴν Δαρείου παῖδα, ἀγαγέσθαι ἄν καὶ οὐ διδόντος Δαρείου· ἐκέλευε τε αὐτὸν ἥκειν, εἴ τι εὑρέσθαι ἐθέλοι φιλάνθρωπον παρ' αὐτοῦ.

Ταῦτα ώς ἤκουσε Δαρεῖος, τὰς μὲν ἔνυμβάσεις ἀπέγνω τὰς πρὸς Ἀλέξανδρον, ἐν παρασκευῇ δὲ τοῦ πολέμου αὖθις ἦν.

[Μετὰ τὴν θριαμβευτικὴν κατάληψιν τῆς Τύρου ὁ Ἀλέξανδρος στρέφεται πρὸς Ν. μὲ τὴν ἀπόφασιν νὰ καταλάβῃ τὴν Αἴγυπτον. Πρὸ τούτου βαδίζει κατὰ τῆς Γάζης, μεγάλης πόλεως τῆς Παλαιστίνης, μετὰ δίμηνον δὲ πολιορκίαν τὴν κυριεύει καὶ τὴν χρησιμοποιεῖ ώς δρμητήριον (Νοέμβριος 332). Ἀπὸ τὴν Γάζαν προχωρεῖ τώρα ἀνεμπόδιστος πρὸς τὴν Αἴγυπτον.]

ΒΙΒΛΙΟΝ ΤΡΙΤΟΝ

'Ο Ἀλέξανδρος εἰς τὴν Αἴγυπτον. Ἡ κτίσις τῆς Ἀλεξανδρείας.

(Κεφ. 1)

Ι. Ἀλέξανδρος δ' ἐπ' Αἴγυπτου, ἵναπερ τὸ πρῶτον ὡρμήθη, ἐστέλλετο, καὶ ἐβδόμῃ ἡμέρᾳ ἀπὸ τῆς Γάζης ἐλαύνων ἦκεν ἐξ Πηλούσιον τῆς Αἴγυπτου. Ὁ δὲ ναυτικὸς στρατὸς παρέπλει αὐτῷ ἐκ Φοινίκης ὡς ἐπ' Αἴγυπτον καὶ καταλαμβάνει τὰς ναῦς ἐν Πηλουσίῳ δόρμούσας. Μαζάκης δὲ ὁ Πέρσης, ὃς 2 ἦν σατράπης Αἴγυπτου ἐκ Δαρείου καθεστηκώς, τήν τ' ἐν Ἰσσῷ μάχην ὅπως ξυνέβῃ πεπυσμένος καὶ Δαρεῖον ὅτι αἰσχρῷ φυγῇ ἔφυγε, καὶ Φοινίκην τε καὶ Συρίαν καὶ τῆς Ἀραβίας τὰ πολλὰ ὑπ' Ἀλεξάνδρου ἔχόμενα, αὐτῷ τ' οὐκ οὕσης δυνάμεως Περσικῆς, ἐδέχετο ταῖς τε πόλεσι φιλίως καὶ τῇ χώρᾳ Ἀλέξανδρον.

Ο δ' ἐς μὲν Πηλούσιον φυλακὴν ἐσήγαγε, τοὺς δ' ἐπὶ τῶν 3 νεῶν ἀναπλεῖν κατὰ τὸν ποταμὸν κελεύσας ἐστ' ἐπὶ Μέμφιν πόλιν αὐτὸς ἐφ' Ἡλιουπόλεως ἦει, ἐν δεξιᾷ ἔχων τὸν ποταμὸν τὸν Νεῖλον καὶ δσα καθ' ὅδὸν χωρία ἐνδιδόντων τῶν ἐνοικούντων κατασχών, διὰ τῆς ἐρήμου ἀφίκετο ἐς Ἡλιούπολιν· ἐκεῖθεν δὲ διαβάς τὸν πόρον ἦκεν ἐς Μέμφιν· καὶ θύει ἐκεῖ τοῖς 4 τ' ἄλλοις θεοῖς καὶ τῷ Ἀπιδὶ καὶ ἀγῶνα ἐποίησε γυμνικόν τε καὶ μουσικόν· ἥκον δ' αὐτῷ οἱ ἀμφὶ ταῦτα τεχνῖται ἐκ τῆς Ἑλλάδος οἱ δοκιμώτατοι. Ἐκ δὲ Μέμφιος κατέπλει κατὰ τὸν ποταμὸν ὡς ἐπὶ θάλασσαν τούς τε ὑπασπιστὰς λαβὼν καὶ τοὺς τοξότας καὶ τοὺς Ἀγριανας καὶ τῶν ἴππεων τὴν βασιλικὴν ἔλην τὴν τῶν ἑταίρων.

Ἐλθὼν δ' ἐς Κάνωβον καὶ κατὰ τὴν λίμνην τὴν Μαρίαν 5 περιπλεύσας ἀποβαίνει, ὅπου νῦν Ἀλεξάνδρεια πόλις ὡκισται,

Αλεξάνδρου ἐπώνυμος. Καὶ ἔδοξεν αὐτῷ ὁ χῶρος κάλλιστος κτίσαι ἐν αὐτῷ πόλιν καὶ γενέσθαι ἄν εύδαιμονα τὴν πόλιν. Πόθος οὖν λαμβάνει αὐτὸν τοῦ ἔργου, καὶ αὐτὸς τὰ σημεῖα τῆς πόλει ἔθηκεν, ἵνα τ' ἀγορὰν ἐν αὐτῇ δείμασθαι ἔδει καὶ ἴερὰ ὅσα καὶ θεῶν δῶντινων, τῶν μὲν Ἑλληνικῶν, "Ισιδος δ' Αἰγυπτίας, καὶ τὸ τεῖχος ἦ περιβεβλῆσθαι. Καὶ ἐπὶ τούτοις ἐθύετο, καὶ τὰ ἴερὰ καλὰ ἐφαίνετο.

[Μετὰ ταῦτα ὁ Ἀλέξανδρος κατελήφθη ἀπὸ τὸν πόθον νὰ ἐπισκεψθῇ τὸ περίφημον μαντεῖον τοῦ θεοῦ τῶν Αἰγυπτίων "Αρμωρος, τὸ δποῖον ενόσκετο εἰς μίαν δασιν τῆς λιβυκῆς ἐρήμου. Πρόγματι μετέβη ἐκεῖ καὶ ἔλαβεν εὐχάριστον χοησμόν. Ἐπειτα ἐπέστρεψεν εἰς τὴν Μέμφιν, ὅπου ἐδέχθη ἐπικονιάς ἀποσταλείσας ἐκ Μακεδονίας καὶ Θράκης. Ἀφοῦ δὲ ἐτακτοποίησε μὲ σύνεσιν τὰ τῆς διοικήσεως τῆς χώρας, τὴν ἄνοιξιν τοῦ 331 ἐπανῆλθεν εἰς Φοινίκην καὶ ἐκεῖθεν διλύγον ἀργότερον κατηνθύνθη εἰς Θάψακον].

Ἐπιστροφὴ εἰς Φοινίκην. Διάβασις τοῦ Εύφρατου
καὶ τοῦ Τίγρητος.

(Κεφ. 7)

VII. Καὶ ἀφίκετο ἐς Θάψακον Ἀλέξανδρος μηνὸς Ἐκατομβαιῶνος ἐπὶ ἀρχοντος Ἀμήνησιν Ἀριστοφάνους· καὶ καταλαμβάνει δυοῖν γεφύραιν ἐξευγμένον τὸν πόρον. Καὶ γὰρ Μαζαῖος, ὅτῳ ἡ φυλακὴ τοῦ ποταμοῦ ἐκ Δαρείου ἐπετέρωτο, ἵπτέας μὲν ἔχων περὶ τρισκιλίους, πεζοὺς δ' ἔξακισκιλίους καὶ τούτων Ἐλληνας μισθοφόρους δισκιλίους, τέως μὲν αὐτοῦ 2 ἐπὶ τῷ ποταμῷ ἐφύλασσεν, καὶ ἐπὶ τῷδε οὐ ξυνεχῆς ἦ γέφυρα ἐξευγμένη ἦν ἔστ' ἐπὶ τὴν ἀντιπέρας ὅχθην τοῖς Μακεδόσι, δειμαίνοντι, μὴ ἐπιθυΐντο οἱ ἀμφὶ Μαζαῖον τῇ γεφύρᾳ, ἵνα ἐπαύετο· Μαζαῖος δέ, ὃς ἤκουσεν ἥδη προσάγοντα Ἀλέξανδρον, ὅχετο φεύγων ἔνν τῇ στρατιᾷ πάσῃ. Καὶ εὐθὺς ὡς ἔφυγε Μαζαῖος, ἐπεβλήθησαν αἱ γέφυραι τῇ ὅχθῃ

τῇ πέραν καὶ διέβη ἐπ’ αὐτῶν ἔνν τῇ στρατιῷ Ἀλέξανδρος.

“Ἐνθεν δ’ ἔχωρει ἄνω, ἐν ἀριστερᾷ ἔχων τὸν Εύφρατην 3 ποταμὸν καὶ τῆς Ἀρμενίας τὰ ὅρη, διὰ τῆς Μεσοποταμίας καλουμένης χώρας. Οὐκ εὐθεῖαν δ’ ἐπὶ Βαβυλῶνος ἥγεν ἀπὸ Εύφρατου δομηθείς, ὅτι τὴν ἑτέραν ἴοντι εὐπορώτερα τὰ ἔνυμαντα τῷ στρατῷ ἦν, καὶ χιλὸς τοῖς ἵπποις καὶ τὰ ἐπιτήδεια ἐκ τῆς χώρας λαμβάνειν καὶ τὸ καῦμα οὐχ ὠσαύτως ἐπιφλέγον. Ἀλόντες δέ τινες κατὰ τὴν ὄδὸν τῶν ἀπὸ τοῦ Δαρείου 4 στρατεύματος κατασκοπῆς ἔνεκα ἀπεσκεδασμένων ἐξήγγειλαν, ὅτι Δαρεῖος ἐπὶ τοῦ Τίγρητος ποταμοῦ κάθηται ἐγνωκὼς εἴργειν Ἀλέξανδρον, εἰ διαβαίνοι καὶ εἶναι αὐτῷ στρατιὰν πολὺ μείζονα ἢ ἔνν ἢ ἐν Κιλικίᾳ ἐμάχετο. Ταῦτα ἀκούσας Ἀλέξανδρος ἦει σπουδῇ ὡς ἐπὶ τὸν Τίγρητα. ‘Ως δ’ ἀφύκετο, οὕτε αὐτὸν Δαρεῖον καταλαμβάνει οὕτε τὴν φυλακήν, ἥντινα ἀπολελοίπει Δαρεῖος, ἀλλὰ διαβαίνει τὸν πόρον, χαλεπῶς μὲν δι’ ὀξύτητα τοῦ ὁροῦ, οὐδενὸς δ’ εἴργοντος.

“Ἐνταῦθα ἀναπαύει τὸν στρατόν καὶ τῆς σελήνης τὸ πολὺ 6 ἐκλιπὲς ἐγένετο· καὶ Ἀλέξανδρος ἔθυε τῇ τε σελήνῃ καὶ τῷ ἥλιῳ καὶ τῇ γῇ, ὅτων τὸ ἔργον τοῦτο λόγος εἶναι κατέχει. Καὶ ἐδόκει Ἀριστάνδρῳ πρὸς Μακεδόνων καὶ Ἀλεξάνδρου εἶναι τῆς σελήνης τὸ πάθημα καὶ ἐκείνου τοῦ μηνὸς ἔσεσθαι ἢ μάχη, καὶ ἐκ τῶν ἱερῶν νίκην σημαίνεσθαι Ἀλεξάνδρῳ. “Ἄρας δ’ 7 ἀπὸ τοῦ Τίγρητος ἦει διὰ τῆς Ἀσσυρίας χώρας, ἐν ἀριστερᾷ μὲν ἔχων τὰ Γορδυηνῶν ὅρη, ἐν δεξιᾷ δ’ αὐτὸν τὸν Τίγρητα. Τετάρτῃ δὲ ἡμέρᾳ ἀπὸ τῆς διαβάσεως οἱ πρόδρομοι αὐτῷ ἐξαγγέλλουσιν, ὅτι ἵππεις πολέμιοι ἀνὰ τὸ πεδίον φαίνονται, ὅσοι δέ, οὐκ ἔχειν εἰκάσαι. Ξυντάξας οὖν τὴν στρατιὰν προύχωρει ὡς ἐς μάχην· καὶ ἄλλοι αὖ τῶν προδρόμων προσελάσαντες ἀκριβέστερον οὕτοι κατιδόντες ἔφασκον δοκεῖ εἶναι σφισιν οὐ πλείους ἢ χιλίους τοὺς ἵππεας.

“Ο ‘Αλέξανδρος τότε παραλαβών τὴν βασιλικὴν ἔλην καὶ μίαν τῶν ἑταίρων, καθὼς καὶ ἀρχετὸν ἀνιχνευτάς, ἔτρεχεν ἐσπευσμένως, ἐνῷ τὸν ἄλλον στρατόν του διέταξε νῦν ἀκολουθῆ μὲ κανονικὸν βῆμα. Οἱ ἵππεῖς τῶν Περσῶν, δταν εἰδαν ὅτι δ ‘Αλέξανδρος ἥρχετο δρμητικῶς ἐναρτίον των, ἐτράπησαν εἰς φυγήν. “Ο ‘Αλέξανδρος τοὺς καταδιώκει ἀκάθετος, τοὺς διασκορπίζει καὶ φονεύει ἀρχετὸν δέξ αὐτῶν. Μερικοὶ συλλαμβάνονται αἷχμαλωτοὶ καὶ δίδουν τὴν πληροφορίαν ὅτι δ ‘Αρρεῖος ἦτο πλησίον μὲ πολνάριθμον στράτευμα. Πράγματι δ ‘Αρρεῖος εἶχε συγκεντρώσει τεραστίας δυνάμεις ἀπὸ δλα τὰ σημεῖα τοῦ ἀπεράντου κράτους του καὶ ἥρχετο μὲ τὴν ἀπόφασιν νῦν ἀπολύτῃ τὴν ἡπταν, τὴν δποίαν εἶχεν ὑποστῆ εἰς Ισσόν. ‘Ελέγετο ὅτι τὸ στράτευμα τοῦ ‘Αρρείου ἀνήρχετο εἰς 1.000.000 πεζούς, 40.000 ἵππεῖς καὶ 200 δρεπανηφόρα ἄρματα. Εἶχε μαζὶ του καὶ μερικοὺς ἐλέφαντας, τοὺς δποίους ἔφερον οἱ ‘Ινδοί οἱ κατοικοῦντες ἐντεῦθεν τοῦ ‘Ινδοῦ ποταμοῦ.

Μὲ αὐτὴν τὴν δύναμιν ἦτο στρατοπεδευμένος δ ‘Αρρεῖος εἰς τὰ Γανγάμηλα πλησίον τοῦ Βουμήλου ποταμοῦ καὶ εἰς ἀπόστασιν 600 περίπου σταδίων ἀπὸ τὴν πόλιν τῶν ‘Αρρηίων, εἰς τόπον τελείως διμάλον. ‘Εναρτι τῆς δυνάμεως αὐτῆς δ ‘Αλέξανδρος διέθετε 40.000 πεζούς καὶ 7.000 ἵππεῖς. Δὲν ἔχασεν δμως τὸ θάρρος του καὶ μὲ τὴν μεγαλοφυΐαν του συνέλαβε τὸ σχέδιον τοῦ μεγάλου ἀγῶνος. ‘Εν πρώτοις παρέμεινεν ἐκεῖ ἐπὶ τέσσαρας ἡμέρας, διὰ νῦν ἀναπαυθῆ δ καταπεποτημένος στρατός του. Περιέφραξε τὸ στρατόπεδον μὲ τάφρον καὶ χαράκωμα καὶ ἀφῆκεν ἐντὸς αὐτοῦ τὰ μεταγωγικὰ καὶ τοὺς ἀνυάρους πρὸς μάχην. Μετὰ ταῦτα, ἀφοῦ παρέλαβε τὴν μάχιμον δύναμιν του, ἐν καιρῷ ρυντὸς ἐκινήθη μὲ τὸν σκοπὸν νὰ ἐπιτεθῇ κατὰ τῶν Περσῶν κατὰ τὰ ἐξημερώματα. ‘Εξ ἄλλου δ ‘Αρρεῖος ἔμαθεν ὅτι δ ‘Αλέξανδρος ἥρχετο ἐναντίον του καὶ παρέταξε τὸν στρατόν του πρὸς μάχην.

Οἱ δύο στρατοὶ ἀπειχον μόνον τριάκοντα στάδια (περίπου 6 χιλιόμετρα). ‘Ο ‘Αλέξανδρος κατέβαινε μὲ τὸν στρατόν του κάτω ἀπὸ τὸν λόφους πρὸς τὴν ἀνοικτὴν πεδιάδα. ‘Εκεῖ, δταν εἴδε τοὺς βαρβάρους, ἐσταμάτησε τὴν φάλαγγά του. Παραλαβών δὲ τοὺς ἐλαφρὰ ὠπλισμένους στρατιώτας καὶ τὸν ἑταίρους ἐκ τῶν ἵππων, περιήρχετο ἐξετάζων ὅλον τὸν τόπον, δπον ἐπρόσκειτο νὰ συνάψῃ τὴν μάχην. ‘Οταν ἐπέστρεψε, συνεκάλεσεν ὅλους τοὺς ἀρχηγοὺς τοῦ στρατεύματος καὶ τοὺς προέτρεψε νὰ ἐμψυχώσουν τοὺς στρατιώτας διὰ τὸν μεγάλον

ἀγῶνα. «Κατὰ τὴν μάχην αὐτὴν — ἔλεγε — δὲν θ' ἀγωνισθῶμεν περὶ τῆς Κοίλης Συρίας ή τῆς Φουρίκης, οὐδὲ χάριν τῆς Αἰγύπτου, ὅπως προηγούμενως, ἀλλ' ἀπὸ αὐτὴν θὰ κριθῇ τελικῶς ή τόχη δλης τῆς Ἱεράσιας καὶ θ' ἀποφασισθῆ ποῖοι θὰ λάβουν τὴν ἐξουσίαν αὐτῆς». Ἀφοῦ ἀπήνθυνε τὰς προτροπὰς αὐτὰς εἰς τοὺς ἀρχηγούς, διέταξε νὰ δειπνήσῃ ὁ στρατὸς καὶ ν' ἀναπαυθῇ. Λέγουν δτι ὁ Παρμενίων τὸν προέτρεψε νὰ ἐπιτεθῇ κατὰ τῶν Περσῶν ἐν καιρῷ νυκτός, ἐκεῖνος δὲ ἀπεκρίθη ὅτι δὲν ἦτο καλὸν δ 'Αλέξανδρος νὰ κλέψῃ τὴν νίκην, ἀλλ' ὅτι ἔπρεπε νὰ νικήσῃ φανερὰ καὶ χωρὶς πανοργίαν.

Οἱ δύο στρατὸι λοιπὸν προστεταγμένοι μὲ δῆλας τὰς ἀποτονμένας διὰ τὴν μάχην προετοιμασίας μέχρι τῆς τελευταίας λεπτομερείας ἀνέμενον ἔως τὰ ἔξημεράματα, ὅτε ἥρχισαν κινούμενοι].

'Η κρίσιμος μάχη εἰς τὰ Γαυγάμηλα (331 π.Χ.)
Νέα φυγὴ τοῦ Δαρείου.

(Κεφ. 13 - 15)

XIII. Ως δὲ ὅμοι ἦδη τὰ στρατόπεδα ἐγίγνετο, ὥφθη Δαρεῖος τε καὶ οἱ ἀμφ' αὐτόν, οἵ τε μηλοφόροι Πέρσαι καὶ Ἰνδοὶ καὶ Ἄλβανοί καὶ Κᾶρες οἱ ἀνάσπαστοι καὶ οἱ Μάρδοι τοξόται, κατ' αὐτὸν Ἀλέξανδρον τεταγμένοι καὶ τὴν Ἰλην τὴν βασιλικήν. Ἡγε δὲ ὡς ἐπὶ τὸ δεξιὸν τὸ αὐτοῦ Ἀλέξανδρος μᾶλλον, καὶ οἱ Πέρσαι ἀντιπαρῆγον, ὑπερφαλαγγοῦντες πολὺ ἐπὶ τῷ σφῶν εύωνύμῳ. Ἡδη τε οἱ τῶν Σκυθῶν ἵππεῖς πα- 2 οι πτεύοντες ἥπτοντο τῶν προτεταγμένων τῆς Ἀλεξάνδρου τάξεως, καὶ Ἀλέξανδρος ἔτι ὅμως ἥγεν ἐπὶ δόρυ, καὶ ἐγγὺς ἦν τοῦ ἔξαλλάσσειν τὸν ὠδοποιημένον πρὸς τῶν Περσῶν χῶρον. Ἐνθα δὴ δείσας Δαρεῖος, μὴ προχωρησάντων ἐς τὰ οὔχ διμαλὰ τῶν Μακεδόνων ἀχρείᾳ σφισι γένηται τὰ δραματα, κελεύει τοὺς προτεταγμένους τοῦ εύωνύμου περιππεύειν τὸ κέρας τὸ δεξιόν, ἥ Ἀλέξανδρος ἥγε, τοῦ μηκέτι προσωτέρω αὐτοὺς ἐξάγειν τὸ κέρας.

Τούτου δὲ γενομένου Ἀλέξανδρος ἐμβάλλειν κελεύει ἐς αὐ- 3

τοὺς τοὺς μισθοφόρους ἵππεας, ὃν Μενίδας ἤγειτο. Ἀντεκδραμόντες δ' ἐπ' αὐτοὺς οἵ τε Σκύθαι ἵππεῖς καὶ τῶν Βακτρίων οἱ ἔνυτεταγμένοι τοῖς Σκύθαις τρέπουσιν ὀλίγους ὅντας πολλῷ πλείονες. Ἀλέξανδρος δὲ τὸν περὶ Ἀρίστωνά τε, τοὺς Παίονας, καὶ τὸν ἔνοντος ἐμβαλεῖν τοῖς Σκύθαις ἔκέλευσε· καὶ ἐγλίνουσιν οἱ βάρβαροι. Βάκτριοι δὲ οἵ ἄλλοι πελάσαντες τοῖς Παίοσί τε καὶ ἔνοις τούς τε σφῶν φεύγοντας ἥδη ἀνέστρεψαν ἐς τὴν μάχην καὶ τὴν ἵππομαχίαν ἔνστηναι ἐποίησαν.

4 Καὶ ἐπιπτὸν μὲν πλείονες τῶν Ἀλεξανδρού, τῷ τε πλήθει τῶν βαρβάρων βιαζόμενοι καὶ ὅτι αὐτοί τε οἱ Σκύθαι καὶ οἱ Ἰπποὶ αὐτοῖς ἀκριβέστερον ἐς ἀλκὴν πεφραγμένοι ἦσαν. Ἀλλὰ καὶ ὡς τάς τε προσβολὰς αὐτῶν ἐδέχοντο οἱ Μακεδόνες καὶ βίᾳ κατ' ἵλας προσπίπτοντες ἔξεώθουν ἐκ τῆς τάξεως.

5 Καὶ ἐν τούτῳ τὰ ἀρματα τὰ δρεπανηφόρα ἐφῆκαν οἱ βάρβαροι κατ' αὐτὸν Ἀλέξανδρον, ώς ἀναταράξοντες αὐτῷ τὴν φάλαγγα. Καὶ ταύτῃ μάλιστα ἐψεύσθησαν. Τὰ μὲν γὰρ εὐθύς, ώς προσεφέρετο, κατηκόντισαν οἵ τ' Ἀγριανες καὶ οἱ ἔνν Βαλάκωφ ἀκοντισταὶ οἱ προτεταγμένοι τῆς ἵππου τῶν ἑταίρων· τὰ δὲ τῶν ὁυτήρων ἀντιλαμβανόμενοι τούς τ' ἀναβάτας κα-
6 τέσπων καὶ τοὺς ἵππους περιστάμενοι ἔκοπτον. Ἐστι δὲ ἄ καὶ διεξέπεσε διὰ τῶν τάξεων· διέσχον γάρ, ὥσπερ παρήγγελτο αὐτοῖς, ἵνα προσέπιπτε τὰ ἀρματα· καὶ ταύτῃ μάλιστα ἔννέβη αὐτά τε σῶα καὶ οἵς ἐπηλάθη ἀβλαβῶς διελθεῖν· ἀλλὰ καὶ τούτων οἵ τε ἵπποκόμοι τῆς Ἀλεξανδρού στρατιᾶς καὶ οἱ ὑπασπισταὶ οἱ βασιλικοὶ ἐκράτησαν.

XIV. Ὡς δὲ Δαρεῖος ἐπῆγεν ἥδη τὴν φάλαγγα πᾶσαν, ἐνταῦθα Ἀλέξανδρος Ἀρέτην μὲν κελεύει ἐμβαλεῖν τοῖς περιπτ-
2 πεύουσι τὸ κέρας σφῶν τὸ δεξιὸν ὡς ἐς κύκλωσιν αὐτὸς δὲ τέως μὲν ἐπὶ κέρως τοὺς ἀμφ' αὐτὸν ἤγεν, τῶν δ' ἐκβοηθησάντων ἵππεων τοῖς κυκλουμένοις τὸ κέρας τὸ δεξιὸν παραρρηξάν-

των τι τῆς πρώτης φάλαγγος τῶν βαρβάρων ἐπιστρέψας κατὰ τὸ διέχον καὶ ὅσπερ ἔμβολον ποιήσας τῆς τε ἵππου τῆς ἔταιρης καὶ τῆς φάλαγγος τῆς ταύτη τεταγμένης ἦγε δρόμῳ τε καὶ ἀλαλαγμῷ ὡς ἐπ' αὐτὸν Δαρεῖον. Καὶ χρόνον μέν τινα ὀλίγον τὸν χερσὸν ἥ μάχῃ ἐγένετο· ὃς δὲ οἱ τε ἵπποι οἱ ἀμφὶ Ἀλέξανδρον καὶ αὐτὸς Ἀλέξανδρος εὑρώστως ἐνέκειντο ὠθισμοῖς τε χρώμενοι καὶ τοῖς ἔυστοῖς τὰ πρόσωπα τῶν Περσῶν κόπτοντες, ἥ τε φάλαγξ ἡ Μακεδονικὴ πυκνὴ καὶ ταῖς σαρίσσαις πεφρικυῖα ἐμβεβλήκει ἥδη αὐτοῖς, καὶ πάντα διοῦ τὰ δεινὰ καὶ πάλαι ἥδη φοβερῷ ὅντι Δαρείῳ ἐφαίνετο, πρῶτος αὐτὸς ἐπιστρέψας ἔφευγεν· ἐφοβήθησαν δὲ καὶ οἱ περιπτεύοντες τῶν Περσῶν τὸ κέρας ἔμβαλόντων ἐς αὐτοὺς εὑρώστως τῶν ἀμφὶ Ἀρέτην.

Ταύτη μὲν δὴ τῶν Περσῶν φυγὴ καρτερὰ ἦν, καὶ οἱ Μακεδόνες ἐφεπόμενοι ἐφόνευον τοὺς φεύγοντας. Οἱ δ' ἀμφὶ Σιμίμιαν καὶ ἡ τούτου τάξις οὐκέτι ξυνεξομῆσαι Ἀλέξανδρῳ δυνατοὶ ἐγένοντο ἐς τὴν δίωξιν, ἀλλ' ἐπιστήσαντες τὴν φάλαγγα αὐτοῦ ἥγωνται, ὅτι τὸ εὐώνυμον τῶν Μακεδόνων πονεῖσθαι ἥγγέλλετο. Καὶ ταύτη παραρρογείσης αὐτοῖς τῆς τάξεως κατὰ τὸ διέχον διεκπαίουσι τῶν τ' Ἰνδῶν τινες καὶ τῆς Περσικῆς ἵππου ὡς ἐπὶ τὰ σκευοφόρα τῶν Μακεδόνων καὶ τὸ ἔργον ἐκεῖ καρτερὸν ἐγίγνετο. Οἱ τε γὰρ Πέρσαι θρασέως προσέκειντο ἀνόπλοις τοῖς πολλοῖς καὶ οὐ προσδοκήσασιν ἐπὶ σφᾶς διεκπεσεῖσθαι τινας διακόψαντας διπλῆν τὴν φάλαγγα, καὶ οἱ αἰχμάλωτοι βάρβαροι ἔμβαλόντων τῶν Περσῶν ξυνεπέθεντο καὶ αὐτοὶ τοῖς Μακεδόσιν ἐν τῷ ἔργῳ. Τῶν δ' ἐπιτεταγμένων τῇ πρώτῃ φάλαγγι οἱ ἥγεμόνες δέξεως μαθόντες τὸ γιγνόμενον μεταβαλόντες, ἥπερ παρήγγελτο αὐτοῖς, τὴν τάξιν ἐπιγίγνονται κατὰ νότου τοῖς Πέρσαις, καὶ πολλοὺς μὲν αὐτῶν αὐτοῦ ἀμφὶ τοῖς σκευοφόροις ξυνεχομένους ἀπέκτειναν, οἱ δ' αὐτῶν ἐγκλίναντες ἔφευγον. Οἱ δ' ἐπὶ τοῦ δεξιοῦ κέρως

τῶν Περσῶν οὕπω τῆς φυγῆς τῆς Δαρείου ἥσθημένοι περιπτεύσαντες τὸ Ἀλεξάνδρου εὐώνυμον κατὰ κέρας τοῖς ἀμφὶ τὸν Παρμενίωνα ἐνέβαλλον.

XV. Καὶ ἐν τούτῳ ἀμφιβόλων τὰ πρῶτα γενομένων τῶν Μακεδόνων πέμπει Παρμενίων παρ' Ἀλέξανδρον σπουδῇ ἀγ-
γελοῦντα, διτὶ ἐν ἀγῶνι ξυνέχεται τὸ κατὰ σφᾶς καὶ βοηθεῖν
δεῖ. Ταῦτα ὡς ἔξηγγέλθη Ἀλεξάνδρῳ, τοῦ μὲν διώκειν ἔτι
ἀπετράπετο, ἐπιστρέψας δὲ ἐν τῇ ἵππῳ τῶν ἑταίρων ὡς ἐπὶ²
τὸ δεξιὸν τῶν βαρβάρων ἦγε δρόμῳ. Καὶ πρῶτα μὲν τοῖς
φεύγουσι τῶν πολεμίων ἵππεῦσιν, τοῖς τε Παρθυαίοις καὶ τῶν
Ἰνδῶν ἔστιν οἵτινες καὶ Πέρσαις τοῖς πλείστοις καὶ κρατίστοις
ἐμβάλλει. Καὶ ἵππομαχία αὕτη καρτερωτάτη τοῦ παντὸς ἔρ-
γου ξυνέστη. Ἐς βάθος τε γάρ, οἷα δὴ ἡληδὸν τεταγμένοι,
ἀνέστρεφον οἱ βάρβαροι καὶ ἀντιμέτωποι τοῖς ἀμφ' Ἀλέξα-
νδρον ξυμπεσόντες οὔτ' ἀκοντισμῷ ἔτι οὔτ' ἔξελιγμοῖς τῶν
ἵππων, ἥπερ ἵππομαχίας δίκη, ἔχοντο, ἀλλὰ διεκπαῖσαι πᾶς
τις τὸ καθ' αὐτόν, ὡς μόνην ταύτην σωτηρίαν σφίσιν οὖσαν,
ἐπειγόμενοι ἔκοπτόν τε καὶ ἔκοπτοντο ἀφειδῶς, οἷα δὴ οὐχ
ὑπὲρ νίκης ἀλλοτρίας ἔτι, ἀλλ' ὑπὲρ σωτηρίας οἰκείας ἀγωνιζό-
μενοι. Καὶ ἐνταῦθα πίπτουσι μὲν ἀμφὶ ἔξήκοντα τῶν ἑταίρων
τοῦ Ἀλεξάνδρου, καὶ τιτρώσκεται Ἡφαιστίων τ' αὐτὸς καὶ
Κοῖνος καὶ Μενίδας· ἀλλὰ ἐκράτησε καὶ τούτων Ἀλέξανδρος.

3 Καὶ τούτων μέν, ὅσοι διεξέπεσον διὰ τῶν ἀμφ' Ἀλέξα-
νδρον, ἔφευγον ἀνὰ κράτος· Ἀλέξανδρος δ' ἐγγὺς ἦν προσμεῖ-
ξαι ἥδη τῷ δεξιῷ κέρατι τῶν πολεμίων. Καὶ ἐν τούτῳ οἱ Θεο-
σαλοὶ ἵππεῖς λαμπρῶς ἀγωνισάμενοι οὐχ ὑπελείποντο Ἀλε-
ξάνδρῳ τοῦ ἔργου· ἔφευγον γὰρ ἥδη οἱ ἀπὸ τοῦ δεξιοῦ κέρως
τῶν βαρβάρων, δόπτ' Ἀλέξανδρος αὐτοῖς ξυνέμειξεν, ὥστε
ἀποτραπόμενος Ἀλέξανδρος ἐς τὸ διώκειν αὐθις Δαρείον ἐξ-
4 ώρημησεν. Καὶ ἐδίωξεν, ἔστε φάος ἦν· καὶ οἱ ἀμφὶ Παρμενίο-

να τὸ καθ' αὐτοὺς διώκοντες εἴποντο. Ἐλλ' Ἀλέξανδρος μὲν διαβάς τὸν ποταμὸν τὸν Λύκον κατεστρατοπέδευσεν αὐτοῦ, ὃς ἀναπαῦσαι ὀλίγον τούς τ' ἄνδρας καὶ τοὺς ἵππους· Παρεμνίων δὲ τό τε στρατόπεδον τῶν βαρβάρων εἶλε καὶ τὰ σκευοφόρα καὶ τοὺς ἐλέφαντας καὶ τὰς καμήλους.

Ἀλέξανδρος δ' ἀναπαύσας τοὺς ἀμφ' αὐτὸν ἵππεας ἔστ' 5 ἐπὶ μέσας νύκτας προούχωρει αὖθις κατὰ σπουδὴν ἐπ' Ἀρβηλα, ὡς Δαρεῖόν τε αἰρήσων ἔκει καὶ τὰ χρήματα καὶ τὴν ἄλλην κατασκευὴν τὴν βασιλικήν. Καὶ ἀφίκετο ἐς Ἀρβηλα τῇ ὑστεροαίᾳ διώξας τοὺς πάντας ἐκ τῆς μάχης σταδίους μάλιστα ἐς ἔξακοσίους. Καὶ Δαρεῖον μὲν οὐ καταλαμβάνει ἐν Ἀρβήλοις, ἀλλ' ἔφευγεν οὐδέν τι ἐλινύσας Δαρεῖος· τὰ χρήματα δ' ἐγκατελήφθη καὶ ἡ κατασκευὴ πᾶσα, καὶ τὸ ἄρμα τὸ Δαρείου αὖθις ἐγκατελήφθη καὶ ἡ ἀσπὶς αὖθις καὶ τὰ τόξα ἑάλω.

Ἀπέθανον δὲ τῶν ἀμφ' Ἀλέξανδρον ἄνδρες μὲν ἐς ἑκατὸν 6 μάλιστα, ἵπποι δ' ἐκ τῶν τραυμάτων καὶ τῆς κακοπαθείας τῆς ἐν τῇ διώξει ὑπὲρ τοὺς χιλίους, καὶ τούτων τῆς ἐταιρικῆς ἵππου σχεδόν τι οἱ ἡμίσεες. Τῶν βαρβάρων δὲ νεκροὶ μὲν ἐλέγοντο ἐς τριάκοντα μυριάδας, ἑάλωσαν δὲ πολὺ πλείονες τῶν ἀποθανόντων καὶ οἱ ἐλέφαντες καὶ τῶν ἀρμάτων ὅσα μὴ κατεκόπῃ ἐν τῇ μάχῃ.

Τοῦτο τὸ τέλος τῇ μάχῃ ταύτῃ ἐγένετο ἐπὶ ἀρχοντος Ἀ- 7 θηναίοις Ἀριστοφάνους μηνὸς Πυανεψιῶνος· καὶ Ἀριστάνδρῳ ἔυνέβη ἡ μαντεία ἐν τῷ αὐτῷ μηνί, ἐν ὅτῳ ἡ σελήνη ἐκλιπής ἐφάνη, τήν τε μάχην Ἀλεξάνδρῳ καὶ τὴν νίκην γενέσθαι.

Ο Ἀλέξανδρος εἰς τὴν Βαβυλῶνα καὶ εἰς τὰ Σοῦσα.

(Κεφ. 16)

XVI. Δαρεῖος μὲν δὴ εὐθὺς ἐκ τῆς μάχης παρὰ τὰ ὅρη τὰ Ἀρμενίων ἥλαυνεν ἐπὶ Μηδίας, καὶ ἔνν αὐτῷ οἱ τε Βάκ-

τριοι ἵππεῖς, ὡς τότε ἐν τῇ μάχῃ ξυνετάχθησαν, ἔφευγον καὶ Περσῶν οἵ τε συγγενεῖς οἱ βασιλέως καὶ τῶν μηλοφόρων καὶ λουμένων οὐ πολλοί. Προσεγένοντο δ' αὐτῷ κατὰ τὴν φυγὴν καὶ τῶν μισθοφόρων ξένων ἐς δισχιλίους, οὓς Πάτρων τε οἱ Φωκεὺς καὶ Γλαῦκος ὁ Αἰτωλὸς ἤγον. Ταύτη δ' αὐτῷ ἡ φυγὴ ἐπὶ Μηδίας ἐγίγνετο, ὅτι ἐδόκει τὴν ἐπὶ Σούσων τε καὶ Βαβυλῶνος ἥξειν Ἀλέξανδρον ἐκ τῆς μάχης, ὅτι οἰκουμένη τ' ἐκείνη πᾶσα ἦν καὶ ὀδός τοῖς σκευοφόροις οὐ χαλεπή, καὶ ἄμα τοῦ πολέμου τὸ ἄθλον ἡ Βαβυλὼν καὶ τὰ Σοῦσα ἐφαίνετο· ἡ δ' ἐπὶ Μηδίας μεγάλῳ στρατεύματι οὐκ εὔπορος.

3 Καὶ οὐκ ἐψεύσθη Δαρεῖος. Ἀλέξανδρος γὰρ ἐξ Ἀρβίλων δομηθεὶς τὴν ἐπὶ Βαβυλῶνος εὐθὺς προούχωρε. Ἡδη τ' οὐ πόρρω Βαβυλῶνος ἦν καὶ τὴν δύναμιν ξυντεταγμένην ὡς ἐς μάχην ἥγε, καὶ οἱ Βαβυλώνιοι πανδημεὶ ἀπήντων αὐτῷ ἔνν ιερεῦσι τε καὶ ἀρχουσι, δῶρά τε ὡς ἕκαστοι φέροντες καὶ τὴν 4 πόλιν ἐνδιδόντες καὶ τὴν ἄκραν καὶ τὰ χοήματα. Ἀλέξανδρος δὲ παρελθὼν ἐς τὴν Βαβυλῶνα τὰ ιερά, ἀ Ξέρξης καθεῖλεν, ἀνοικοδομεῖν προσέταξε Βαβυλωνίοις, τά τ' ἄλλα καὶ τοῦ Βή-
5 λου τὸ ιερόν, ὃν μάλιστα θεῶν τιμῶσι Βαβυλώνιοι... Ἐνθα δὴ καὶ τοῖς Χαλδαίοις ἐνέτυχε, καὶ ὅσα ἐδόκει Χαλδαίοις ἀμφὶ τὰ ιερὰ τὰ ἐν Βαβυλῶνι, ἔπραξε, τά τ' ἄλλα καὶ τῷ Βήλῳ, καθ' ἀ ἐκεῖνοι ἔξηγοῦντο, ἔθυσεν.

6 Αὐτὸς δ' ἐπὶ Σούσων ἐστέλλετο· καὶ ἐντυγχάνει αὐτῷ κατὰ τὴν ὀδὸν ὃ τε παῖς τοῦ Σουσίων σατράπου καὶ παρὰ Φιλοξένου ἐπιστολεύς. Φιλόξενον γὰρ εὐθὺς ἐκ τῆς μάχης ἐπὶ Σούσων ἐστάλκει Ἀλέξανδρος. Τῇ δ' ἐπιστολῇ τῇ παρὰ Φιλοξένου ἐνεγέγραπτο, ὅτι τίν τε πόλιν οἱ Σούσιοι παραδεδώκασι καὶ 7 τὰ χοήματα πάντα σῶά ἐστιν Ἀλεξάνδρῳ. Ἀφίκετο δὲ ἐς Σοῦσα Ἀλέξανδρος ἐκ Βαβυλῶνος ἐν ἡμέραις εἴκοσι· καὶ παρελθὼν ἐς τὴν πόλιν τά τε χοήματα παρέλαβεν, ὅντα ἀργυ-

οίου τάλαντα ἐς πεντακισμύρια, καὶ τὴν ἄλλην κατασκευὴν τὴν βασιλικήν. Πολλὰ δὲ καὶ ἄλλα κατελήφθη αὐτοῦ, ὅσα Ξέρχης ἀπὸ τῆς Ἑλλάδος ἤγων ἦλθε, τά τ' ἄλλα καὶ Ἀρμοδίου καὶ Ἀριστογείτονος χαλκαὶ εἰκόνες. Καὶ ταύτας Ἀθηναίοις ὅπιστοι πέμπει Ἀλέξανδρος, καὶ νῦν κεῖνται Ἀθήνησιν ἐν Κεραμεικῷ αἱ εἰκόνες, ἣ ἄνιψιν ἐς πόλιν, καταντικὸν μάλιστα τοῦ Μητρόφου.

[Συνεχίζων ἀδιακόπως τὴν πορείαν του δ' Ἀλ. διέρχεται διὰ τῆς δορεινῆς χώρας τῶν Οὐξίων (ΒΑ. τῶν ἐνβολῶν τοῦ Τίγρητος), διαβαίνει τὰ στενὰ τῆς Περσίδος καὶ φθάνει εἰς τὴν πρωτεύουσαν αὐτῆς Περσέπολιν. Ἐκεῖθεν προχωρεῖ πρὸς Μηδίαν, διότι εἶχε πληροφορηθῆ ὅτι δ' Δαρεῖος ἐνδίσκετο ἐκεῖ. Ἀλλ' δ' Δαρεῖος εἶχε προλάβει τὰ φύγη. Ὁ Ἀλ. προχωρεῖ εἰς τὰ Ἐπιβάταρα καὶ ἀκολουθῶν τὰ ἵχνη τοῦ φεύγοντος Δαρείου διαβαίνει τὰς Κασπίας πύλας. Ἐκεῖ μανθάνει ὅτι δ' σατράπης τῆς Βακτριανῆς Βῆσσος κρατεῖ αἴχμαλωτον τὸν Δαρεῖον. Σπεύδει τότε δ' Ἀλ. εἰς καταδίωξιν τοῦ Βήσσου. Ἀλλ' οὗτος φεύγων πληγώνει καθ' ὅδον θαρασίμως τὸν Δαρεῖον, τὸν δποῖον ἐθεώρει πρόσον μαρτυρίου μαρτυρίου εἰς τὴν πορείαν του. Ὁ Ἀλ. ἐνδίσκει τὸν Δαρεῖον νεκρόν. Κατόπιν προχωρεῖ. Υποτάσσει τοὺς Μάρδονς, Υρωνίους καὶ Παρθιαίους, εἰσελαύνει εἰς τὴν Ἀρείαν (τὸ σημερινὸν Ἀφραντόν), διέρχεται τὴν Ἀραχωσίαν καὶ τὸν Ἰνδικὸν Καύκασον καὶ εἰσβάλλει εἰς τὴν Βακτριανήν, τὴν δποίαν κυριεύει ἀνεν ἀντιστάσεως. Διαβαίνει ἔπειτα τὸν Ὡξον ποταμὸν καὶ εἰσέρχεται εἰς Σογδιανήν. Ἐκεῖ συλλαμβάνει τὸν Βῆσσον, τὸν δποῖον τιμωρεῖ σκληρῶς δι' ἀκρωτηριασμοῦ. Πορεύεται κατόπιν πρὸς τὸν Ἰαξάρτην ποταμόν, τὸν δποῖον οἱ ὁρχαῖοι ὡνόμαζον καὶ Τάναι, καὶ δ' δποῖος χωρίζει τὴν Ἀσίαν ἀπὸ τὴν Εὐρώπην. Ἐκεῖ κτίζει πόλιν, ἡ δποία ὡνομάσθη Ἀλεξάνδρεια (ή ἡ ἐσχάτη (ή Ἀλεξάνδρεια ή παρὰ τῷ Τανάϊδι). Ἀπ' ἐκεῖ ἐπιστρέφει εἰς Σογδιανήν, ὑποτάσσει τὴν χώραν τῶν Παρατακηνῶν, διαβαίνει τὸ δρός Παραπάμισον καὶ κατέρχεται διὰ Νικαίας εἰς τὸν Κωφῆν ποταμόν. Φθάνει τέλος εἰς τὴν πόλιν Τάξιλα, μεταξὺ Ἰνδοῦ καὶ Υδάσπου. Υποτάσσει αὐτὴν καὶ ἐπέρχεται κατὰ τὸν ἴσχυρον βασιλέως Πώρου. Τὸ βασίλειον τούτον ἔκειτο πέραν τοῦ Υδάσπου καὶ ἔξετείνετο μέχρι τοῦ Υδραάτον. Ὁ Πῶρος προβάλλει σθεναρὰν ἀντίστασιν καὶ μάχεται γεννάως μὲ 30 χιλ. Ἰνδοὺς πεζούς, 4 χιλ. ἵππεis, 30 ἄρματα καὶ 200 πυργοφόρους ἐλέφαντας. Ἡ ἀντίστασίς του δμως συνετρίβη].

ΒΙΒΛΙΟΝ ΠΕΜΠΤΟΝ

Αλέξανδρος καὶ Πῶρος.

(Κεφ. 18-19)

XVIII. Καὶ ἐν αὐτῷ Κράτερός τε καὶ οἱ ἄλλοι ὅσοι τῆς στρατιᾶς τῆς Ἀλεξάνδρου ἐπὶ τῇ ὁχυρῇ τοῦ Ὑδάσπου ὑπόλειμμένοι ἡγεμόνες ἦσαν, ὡς νικῶντα λαμπρῶς κατεῖδον Ἀλέξανδρον, ἐπέρων καὶ αὐτὸι τὸν ποταμόν. Καὶ οὗτοι οὐ μείονα τὸν φόνον ἐν τῇ ἀποχωρήσει τῶν Ἰνδῶν ἐποίησαν, ἀκμῆτες ἀντὶ κεκμηκότων τῶν ἀμφ' Ἀλέξανδρον ἐπιγενόμενοι τῇ διώξει.

2 Ἀπέθανον δὲ τῶν Ἰνδῶν πεζοὶ μὲν ὀλίγον ἀποδέοντες τῶν δισμυρίων, ἵπτεῖς δὲ ἐς τρισχιλίους, τὰ δὲ ἄρματα ἔνυμπαντα κατεκόπῃ· καὶ Πώρου δύο παῖδες ἀπέθανον καὶ Σπιτάκης ὁ νομάρχης τῶν ταύτη Ἰνδῶν καὶ τῶν ἐλεφάντων καὶ ἄρμάτων οἱ ἡγεμόνες καὶ οἱ ἵπποι καὶ οἱ στρατηγοὶ τῆς στρατιᾶς τῆς Πώρου ἔνυμπαντες. Ἐλήφθησαν δὲ καὶ οἱ ἐλέφαντες, ὅσοι γε αὐτῶν μὴ αὐτοῦ ἀπέθανον.

3 Τῶν δ' ἀμφ' Ἀλέξανδρον πεζοὶ μὲν ἀπὸ ἔξακισχιλίων τῶν ἐν τῇ πρώτῃ προσβολῇ γενομένων ἐς ὅγδοήκοντα μάλιστα ἀπέθανον· ἵπτεῖς δὲ τῶν μὲν ἵπποτοξοτῶν, οἱ δὴ καὶ πρῶτοι τοῦ ἔργου ἥψαντο, δέκα· τῆς δὲ ἐταιρικῆς ἵππου ἀμφὶ τοὺς εἴκοσι· τῶν δὲ ἄλλων ἵππέων ὡς διακόσιοι.

4 Πῶρος δὲ μεγάλα ἔργα ἐν τῇ μάχῃ ἀποδειξάμενος μὴ ὅτι στρατηγοῦ, ἄλλὰ καὶ στρατιώτου γενναίου, ὡς τῶν τε ἵππέων τὸν φόνον κατεῖδε καὶ τῶν ἐλεφάντων τοὺς μὲν αὐτοῦ πεπτωκότας, τοὺς δὲ ἐρήμους τῶν ἡγεμόνων λυπροὺς πεπλανημένους, τῶν δὲ πεζῶν αὐτῷ οἱ πλείους ἀπολώλεσαν, οὐχ ἥπερ Δαρεῖος ὁ μέγας βασιλεὺς ἔξαρχων τοῖς ἀμφ' αὐτὸν τῆς

φυγῆς ἀπεχώρει, ἀλλὰ ἔστε γὰρ ὑπέμενέ τι τῶν Ἰνδῶν ἐν τῇ 5 μάχῃ ἔννεστηκός, ἐς τοσόνδε ἀγωνισάμενος, τετρωμένος δὲ τὸν δεξιὸν ὅμον, ὃν δὴ γυμνὸν μόνον ἔχων ἐν τῇ μάχῃ ἀνεστρέφετο (ἀπὸ γὰρ τοῦ ἄλλου σώματος ἥρκει αὐτῷ τὰ βέλη ὁ θώραξ, περιττὸς δὲ κατά τε τὴν ἵσχὺν καὶ τὴν ἀρμονίαν, ὡς ὕστερον καταμαθεῖν θεωμένοις ἦν), τότε δὴ καὶ αὐτὸς ἀπεχώρει ἐπιστρέψας τὸν ἐλέφαντα. Καὶ Ἀλέξανδρος μέγαν 6 τε αὐτὸν καὶ γενναῖον ἄνδρα ἴδων ἐν τῇ μάχῃ σῶσαι ἐπεθύμησε. Πέμπει δὴ παρ' αὐτὸν πρῶτα μὲν Ταξίλην τὸν Ἰνδόν· καὶ Ταξίλης προσιππεύσας, ἐφ' ὅσον οἱ ἀσφαλὲς ἐφαίνετο, τῷ ἐλέφαντι, δις ἔφερε τὸν Πῶρον, ἐπιστῆσαί τε ἡξίου τὸ θηρίον, οὐ γὰρ εἶναι οἱ ἔτι φεύγειν, καὶ ἀκοῦσαι τῶν παρ' Ἀλέξανδρου λόγων. 'Ο δὲ ἴδων ἄνδρα ἐχθρὸν ἐκ παλαιοῦ τὸν 7 Ταξίλην ἐπιστρέψας ἀνήγετο ὡς ἀκοντίσων· καὶ ἄν καὶ κατέκανε τυχόν, εἰ μὴ ὑποφθάσας ἐκεῖνος ἀπήλασεν ἀπὸ τοῦ Πώρου πρόσω τὸν ἵππον. Ἀλέξανδρος δὲ οὐδὲ ἐπὶ τῷδε τῷ Πώρῳ χαλεπὸς ἐγένετο, ἀλλ' ἄλλους τε ἐν μέρει ἔπειμπε καὶ δὴ καὶ Μερόην ἄνδρα Ἰνδόν, ὅτι φίλον εἶναι ἐκ παλαιοῦ τῷ Πώρῳ τὸν Μερόην ἔμαθε. Πῶρος δὲ ὡς τὰ παρὰ τοῦ Μερόου ἤκουσε καὶ ἐκ τοῦ δίφους ἄμα ἐκφατεῖτο, ἐπέστησε τε τὸν ἐλέφαντα καὶ κατέβη ἀπ' αὐτοῦ· ὡς δὲ ἔπιε τε καὶ ἀνέψυξεν, ἄγειν αὐτὸν σπουδῇ ἐκέλευσε παρ' Ἀλέξανδρον.

XIX. Καὶ δι μὲν ἵγετο· Ἀλέξανδρος δὲ ὡς προσάγοντα ἐπύθετο, προσιππεύσας πρὸ τῆς τάξεως ἔνν δλίγοις τῶν ἑταίρων ἀπαντῷ τῷ Πώρῳ· καὶ ἐπιστήσας τὸν ἵππον τὸ τε μέγεθος ἐθαύμαζεν, ὑπὲρ πέντε πήχεις μάλιστα ἔνδιδεν, καὶ τὸ κάλλος τοῦ Πώρου καὶ δι τοῦ οὐ δεδουλωμένος τῇ γνώμῃ ἐφαίνετο, ἀλλ' ὥσπερ ἄν ἀνὴρ ἀγαθὸς ἄνδρι ἀγαθῷ προσέλθοι ὑπὲρ βασιλείας τῆς αὐτοῦ πρὸς βασιλέα ἄλλον καλῶς ἡγωνισμένος. 'Ενθα δὴ Ἀλέξανδρος πρῶτος προσειπὼν αὐτὸν λέγειν ἐκέ- 2

λευσεν ὅ τι οἱ γενέσθαι ἐθέλοι. Πῶρον δὲ ἀποκρίνασθαι λόγος, ὅτι «βασιλικῶς μοι χρῆσαι, ὃ Ἀλέξανδρε». Καὶ Ἀλέξανδρος ἡσθεὶς τῷ λόγῳ «τοῦτο μὲν ἔσται σοι, ὃ Πῶρε», ἔφη, «ἔμου ἔνεκα· σὺ δὲ σαυτοῦ ἔνεκα ὅ τι σοὶ φύλον ἀξίου». Ὁ δὲ οἱ πάντα ἔφη ἐν τούτῳ ἔκειναι. Καὶ Ἀλέξανδρος τούτῳ ἔτι μᾶλλον τῷ λόγῳ ἡσθεὶς τήν τε ἀρχὴν τῷ Πώρῳ τῶν τε αὐτοῦ Ἰνδῶν ἔδωκε καὶ ἄλλην ἔτι χώραν πρὸς τῇ πάλαι οὕσῃ πλείονα τῆς πρόσθεν προσέθυκε· καὶ οὕτως αὐτός τε βασιλικῶς κεχρημένος ἦν ἀνδρὶ ἀγαθῷ καὶ ἔκεινῳ ἐκ τούτου ἐς ἄπαντα πιστῷ ἔχοήσατο. Τοῦτο τὸ τέλος τῇ μάχῃ τῇ πρὸς Πῶρον τε καὶ τοὺς ἐπ' ἔκεινα τοῦ Ὅδασπον ποταμοῦ Ἰνδοὺς Ἀλεξάνδρῳ ἐγένετο.

Ἵπο τὸν Ὅδασπην ὁ Ἀλέξανδρος πορεύεται πρὸς Α. καὶ διαβὰς τὸν ποταμὸν Ἀκεσίνην καὶ Ὅδασπην φθάνει ἕως τὸν Ὅδασιν ποταμόν. Ἐπειδὴ δὲ οἱ στρατιῶται τὸν ἀριοῦνται νὰ βαδίσουν περαιτέρῳ, ἀποφασίζει νὰ ἐπιστρέψῃ. Ἄφοι ἀνήγειρεν ἐπὶ τῆς δυτικῆς ὅχθης τοῦ Ὅδασπος ποταμοῦ δώκενα πυροειδεῖς βωμοὺς πρὸς τιμὴν τῶν δώδεκα Ὄλυμπίων θεῶν καὶ ὡς τὸ ἔσχατον ὅριον τῶν κατακήσεών του πρὸς ἀνατολάς, ἐπιστρέψει εἰς Νίκαιαν. Ἔκει ἐπιβιβάζεται μὲ τὸν στρατόν του εἰς δύο χιλιάδας πλοῦτα, τὰ δποῖα ἐν τῷ μεταξὺ ἐναυπηγήθησαν. Δι' αὐτῶν καταπλέει τὸν Ἰνδὸν ποταμόν, ὑποτάσσει τὸν παραποταμὸν λαὸν καὶ κτίζει νέας πόλεις. Μεταξὺ τῶν κατακτηθέντων λαῶν εἶναι καὶ οἱ Μαλλοί, πολεμικῶταν ἔθνος τῆς Ἰνδικῆς. Ἐξακολούθει τὸν πλοῦν καὶ φθάνει εἰς τὴν πόλιν Πάταλα, ἐκεῖ δπον ὁ Ἰνδὸς σχίζεται εἰς δύο βραχίονας καὶ σχηματίζει τὸ Δέλτα. Ἀπ' ἐκεῖ ὁ Ἀλέξανδρος τὸν μὲν Νέαρχον, τὸν δποῖον διώρισεν ἀρχηγὸν τοῦ στόλου, διέταξε νὰ δδηγήσῃ τὸν στόλον διὰ τοῦ Ἰνδικοῦ ὀκεανοῦ καὶ τοῦ Περσικοῦ κόλπου εἰς τὰς ἐιβολὰς τοῦ Εὐφράτου καὶ τοῦ Τίγρητος, αὐτὸς δὲ ἀποφασίζει νὰ ἐπιστρέψῃ διὰ τῆς ἀμμώδους καὶ ἀνύδρου Γαδωσίας. Πράγματι κατ' Αἴγυπτον τοῦ 325 ἀναχωρεῖ ἐκ Πατάλων καὶ φθάνει εἰς τὴν χώραν τῶν Ὡρειτῶν. Ἔκει κτίζει τὴν ἐν Ὡρείταις Ἀλεξάνδρειαν, τὴν δποίαν καθιστᾶ πρωτεύονσαν τῆς χώρας ἐκείνης].

BIBLION EKTON

Πορεία διὰ τῆς Γαδωσίας ἡρήμου.

(Κεφ. 23-26)

XXIII. "Ενθεν δὲ διὰ τῆς Γαδωσῶν χώρας ἔει ὄδὸν χαλεπὴν καὶ ἀπορον ἐπιτηδείων, τῶν τ' ἄλλων καὶ ὅδῳ πολλαχοῦ τῇ στρατιᾷ οὐκ ἦν ἀλλὰ νύκτωρ ἥναγκάζοντο τὴν πολλὴν πορεύεσθαι καὶ προσωτέρῳ ἀπὸ θαλάσσης, ἐπεὶ αὐτῷ γένεται τὸ ἔλθεῖν τὰ παρὰ τὴν θάλασσαν τῆς χώρας καὶ λιμένας τὸ ἰδεῖν τοὺς ὅντας καὶ, δσα γένεται παρόδῳ δυνατὰ γένοιτο, τῷ ναυτικῷ παρασκευάσαι, ἢ φρέατα ὁρύξαντας ἢ ἀγορᾶς που ἢ δρόμου ἐπιμεληθέντας. Ἀλλ' ἦν γὰρ ἔρημα παντάπασιν τὰ πρὸς τῇ θαλάσσῃ τῆς Γαδωσῶν γῆς, δὲ 2 Θόαντα τὸν Μανδροδώρου καταπέμπει ἐπὶ θάλασσαν ἐν δλίγοις ἵπευσιν, κατασκεψόμενον, εἴ πού τις δρόμος ὃν τυγχάνει ταύτῃ ἢ ὅδῳ οὐ πόρρω ἀπὸ θαλάσσης ἢ τι ἄλλο τῶν ἐπιτηδείων. Καὶ οὗτος ἐπανελθὼν ἀπήγγειλεν ἀλιέας τινὰς 3 καταλαβεῖν ἐπὶ τοῦ αἰγαλοῦ ἐν καλύβαις πνιγηραῖς· πεποῆσθαι δὲ τὰς καλύβας ἑννθέντας τὰς κόγχας· στέγην δὲ εἶναι αὐταῖς τὰς ἀκάνθας τῶν ἵχθυντων καὶ τούτους τοὺς ἀλιέας ὕδατι δλίγῳ διαχρῆσθαι χαλεπῶς διαμωμένους τὸν κάχληκα, καὶ οὐδὲ πάντη γλυκεῖ τῷ ὕδατι.

"Ως δὲ ἀφίκετο Ἀλέξανδρος ἐς χῶρόν τινα τῆς Γαδωσίας, 4 ἵνα ἀφθονώτερος ἦν σῖτος, διανέμει ἐς τὰ ὑποξύγια τὸν καταληφθέντα καὶ τοῦτον σημηνάμενος τῇ ἑαυτοῦ σφραγῖδι κατακομῆσθαι κελεύει ὡς ἐπὶ θάλασσαν. Ἐν φῷ δὲ ἔει ὡς ἐπὶ τὸν σταθμόν, ἑνθενπερ ἐγγυτάτῳ ἦν ἡ θάλασσα, ἐν τούτῳ δλίγα φροντίσαντες οἱ στρατιῶται τῆς σφραγῖδος αὐτοί τε οἱ

5.

φύλακες τῷ σίτῳ ἔχοντας, καὶ δοῖ μάλιστα λιμῷ ἐπιέζοντο,
 5 καὶ τούτοις μετέδωκαν. Ἐς τοσόνδε γὰρ πρὸς τοῦ κακοῦ ἐνικῶντο, ὡς τὸν πρόδηλον καὶ παρόντα ἥδη ὅλεθρον τοῦ ἀφανοῦς τε καὶ πρόσω ἔτι ὅντος ἐκ τοῦ βασιλέως κινδύνου ἔνν
 λογισμῷ ἔδοξε σφισιν ἔμπροσθεν ποιῆσασθαι. Καὶ Ἀλέξανδρος καταμαθὼν τὴν ἀνάγκην ἔννέγνω τοῖς πράξαισιν. Αὐτὸς δέ, δοῖ ἐκ τῆς χώρας ἐπιδραμὼν ἔνναγαγεῖν ἥδυνήθη ἐς ἐπιστισμὸν τῇ στρατιᾷ τῇ περιπλεούσῃ ἔνν τῷ στόλῳ, ταῦτα κο-
 6 μίσοντα πέμπει Κρητέα τὸν Καλλατιανόν. Καὶ τοῖς ἔγγω-
 7 γίοις προσετάχθη ἐκ τῶν ἄνω τόπων σῖτόν τε, δοῖ δυνατοὶ ἦσαν, κατακομίσαι ἀλέσαντας καὶ τὰς βαλάνους τὰς τῶν φοι-
 νίων καὶ πρόβατα ἐς ἄγορὰν τῷ στρατῷ. Καὶ ἐς ἄλλον αὐ-
 τόπον Τήλεφον κατέπεμψε τῶν ἑταίρων ἔνν σίτῳ οὐ πολλῷ ἀληλεσμένῳ.

XXIV. Αὐτὸς δὲ προύχώρει ὡς ἐς τὰ βασίλεια τῶν Γα-
 δρωσῶν, δὲ κῶρος Ποῦρα ὀνομάζεται, ἵναπερ ἀφίκετο ἐξ
 "Ωρῶν ὁρμηθεὶς ἐν ἡμέραις ταῖς πάσαις ἔξήκοντα. Καὶ λέγου-
 σιν οἵ πολλοὶ τῶν ἔνναγραψάντων τὰ ἀμφ' Ἀλέξανδρον οὐδὲ
 τὰ ἔνναγρα παντα, δοῖ ἐταλαιπώρησεν αὐτῷ κατὰ τὴν Ἀσίαν ἡ
 στρατιά, ἔμβληθῆναι ἄξια εἶναι τοῖς τῆδε πονηθεῖσι πόνοις.
 2 Οὐ μὴν ἀγνοήσαντα Ἀλέξανδρον τῆς ὄδοι τὴν χαλεπότητα
 ταύτη ἐλθεῖν, ἀλλὰ ἀκούσαντα, δτι οὕπω τις πρόσθεν διελθὼν
 ταύτη ἔνν στρατιῷ ἀπεσώθη, δτι μὴ Σεμίραμις, δτε ἐξ Ἰνδῶν
 ἔφυγεν. Καὶ ταύτην δ' ἔλεγον οἱ ἐπιχώριοι ἔνν εἴκοσι μόνοις
 τῆς στρατιᾶς ἀποσωθῆναι, Κῦρον δὲ τὸν Καμβύσου ἔνν ἐπτὰ
 3 μόνοις καὶ τοῦτον. Ἐλθεῖν γὰρ δὴ καὶ Κῦρον ἐς τοὺς χώρους
 τούτους ὡς ἐσβαλοῦντα ἐς τὴν Ἰνδῶν γῆν, φθάσαι δὲ ὑπὸ τῆς
 ἐρημίας τε καὶ ἀπορίας τῆς ὄδοι ταύτης ἀπολέσαντα τὴν πολ-
 λὴν τῆς στρατιᾶς. Καὶ ταῦτα Ἀλεξάνδρῳ ἔξαγγελλόμενα ἔριν
 ἐμβαλεῖν πρὸς Κῦρον καὶ Σεμίραμιν. Τούτων τ' οὖν ἔνεκα καὶ

ἄμα ὡς τῷ ναυτικῷ ἐγγύθεν ἐκπορῆσθαι τὰ ἀναγκαῖα, λέγει Νέαρχος ταύτην τραπῆναι Ἀλέξανδρον.

Τό τ' οὖν καῦμα ἐπιφλέγον καὶ τοῦ ὕδατος τὴν ἀπορίαν 4 πολλὴν τῆς στρατιᾶς διαφθεῖραι καὶ μάλιστα δὴ τὰ ὑποζύγια· ταῦτα μὲν πρὸς τοῦ βάθους τε τῆς ψάμμου καὶ τῆς θέρμης, διτὶ κεκαυμένη ἦν, τὰ πολλὰ δὲ καὶ δίψει ἀπόλλυσθαι· καὶ γὰρ καὶ γηλόφοις ἐπιτυγχάνειν ὑψηλοῖς ψάμμου βαθείας, οὐ νεναγμένης, ἀλλ' οἵας δέχεσθαι καθάπερ ἐς πηλὸν ἢ ἔτι μᾶλλον ἐς χιόνα ἀπάτητον ἐπιβαίνοντας. Καὶ ἄμα ἐν ταῖς προσβάσεσι τε 5 καὶ καταβαίνοντας τούς τε ἵππους καὶ τοὺς ἡμιόνους ἔτι μᾶλλον κακοπαθεῖν τῷ ἀνωμάλῳ τῆς ὁδοῦ καὶ ἄμα οὐ βεβαίῳ. Τῶν τε σταθμῶν τὰ μήκη πιέσαι οὐχ ἥκιστα τὴν στρατιάν· ἀπορίᾳ γὰρ ὕδατος οὐχ ἔνυμέτρους μᾶλλον τι ἥγε πρὸς ἀνάγκην τὰς πορείας ποιεῖσθαι. Ὁπότε μὲν δὴ τῆς νυκτὸς ἐπελθόντες τὴν 6 ὁδόν, ἥντινα ἀνύσαι ἔχονται, ἔωθεν πρὸς ὕδωρ ἔλθοιεν, οὐ πάντῃ ἐταλαιπώρουντο· προχωρούσης δὲ τῆς ἡμέρας ὑπὸ μῆκους τῆς ὁδοῦ, εἰ δόδοι προδοῦντες ἔτι ἐγκαταληφθεῖεν, ἐνταῦθα ἀν ἐταλαιπώρουν πρὸς τοῦ καύματός τε καὶ ἄμα δίψει ἀπαύστῳ ἔνυνεχόμενοι.

XXV. Τῶν δὲ δὴ ὑποζυγίων πολὺς ὁ φθύρος καὶ ἐκούσιος τῇ στρατιᾷ ἐγίγνετο· ἔνυιόντες γάρ, ὅπότε ἐπιλείποι σφᾶς τὰ σιτία, καὶ τῶν ἵππων τοὺς πολλοὺς ἀποσφάζοντες καὶ τῶν ἡμιόνων τὰ κρέα ἐσιτοῦντο καὶ ἔλεγον δίψει ἀποθανεῖν αὐτοὺς ἢ ὑπὸ καμάτου ἐκλιπόντας· καὶ ὁ τὴν ἀτρέκειαν τοῦ ἔργου ἐξελέγξων ὑπό τε τοῦ πόνου οὐδεὶς ἦν, καὶ διτὶ ἔνυμπαντες τὰ αὐτὰ ἡμάρτανον. Καὶ Ἀλέξανδρον μὲν οὐκ ἐλείθει τὰ γιγνόμενα, ἵστιν δὲ τῶν παρόντων ἑώρα τὴν τῆς ἀγνοίας προσποίησιν μᾶλλον τι ἢ τὴν ὡς γιγνωσκομένων ἐπιχώρησιν.

Οὕκουν οὐδὲ τοὺς νόσφ κάμνοντας τῆς στρατιᾶς οὐδὲ 2 τοὺς διὰ κάματον ὑπολειπομένους ἐν ταῖς δόδοις ἀγειν ἔτι ἦν

εύμαρῶς ἀπορίᾳ τε τῶν ὑποζυγίων καὶ ὅτι τὰς ἀμάξις αὐτοὶ κατέκοπτον, ἀπόδους οὕσας αὐτοῖς ὑπὸ βάθους τῆς ψάμμου ἄγεσθαι, καὶ ὅτι ἐν τοῖς πρώτοις σταθμοῖς διὰ ταῦτα ἔξηναγκάζοντο οὐ τὰς βραχυτάτας ἴεναι τῶν ὁδῶν, ἀλλὰ τὰς εὐπορωτάτας τοῖς ζεύγεσι. Καὶ οὗτος οἱ μὲν νόσῳ κατὰ τὰς ὁδοὺς ὑπελείποντο, οἱ δὲ ὑπὸ καμάτου ἢ καύματος ἢ τῷ δίψει οὐκ ἀντέχοντες, καὶ οὕτε οἱ ἀξοντες ἥσαν οὕτε οἱ μένοντες θεραπεύσοντες· σπουδῇ γὰρ πολλῇ ἐγίνετο ὁ στόλος, καὶ ἐν τῷ ὑπὲρ τοῦ παντὸς προθύμῳ τὸ καθ' ἑκάστους ξὺν ἀνάγκῃ ἡμελεῖτο· οἱ δὲ καὶ ὑπνῷ κάτοχοι κατὰ τὰς ὁδοὺς γενόμενοι, οἷα δὴ νυκτὸς τὸ πολὺ τὰς πορείας ποιούμενοι, ἐπειτα ἔξαναστάντες, οἵς μὲν δύναμις ἔτι ἦν, κατὰ τὰ ἵχνη τῆς στρατιᾶς ἐφομαρτήσαντες ὀλίγοι ἀπὸ πολλῶν ἐσώθησαν· οἱ πολλοὶ δὲ ὕσπερ ἐν πελάγει ἐκπεσόντες ἐν τῇ ψάμμῳ ἀπώλλυντο.

4 Ξυνηνέχθη δὲ τῇ στρατιᾷ καὶ ἄλλο πάθημα, δὴ οὐχ ἥκιστα ἐπίεσεν αὐτούς τε καὶ τοὺς ἵππους καὶ τὰ ὑποζύγια. "Υεται γὰρ ἡ Γαδωσίων γῆ ὑπ' ἀνέμων τῶν ἐτησίων, καθάπερ οὖν καὶ ἡ Ἰνδῶν γῆ, οὐ τὰ πεδία τῶν Γαδωσίων, ἀλλὰ τὰ δρη, Ἰναπερ προσφέρονταί τε αἱ νεφέλαι ἐκ τοῦ πνεύματος καὶ 5 ἀναχέονται, οὐχ ὑπερβάλλουσαι τῶν ὁρῶν τὰς κορυφάς. "Ως δ' ἡλίσθη ἡ στρατιὰ πρὸς χειμάρρῳ ὀλίγου ὕδατος, αὐτοῦ δὴ ἔνεκα τοῦ ὕδατος, ἀμφὶ δευτέραν φυλακὴν τῆς νυκτὸς ἐμπλησθεὶς ὑπὸ τῶν ὅμβρων ὁ χειμάρρος ὁ ταύτῃ ὁέων ἀφανῶν τῇ στρατιᾳ γεγενημένων τῶν ὅμβρων τοσούτῳ ἐπῆλθε τῷ ὕδατι, ὃς γύναια καὶ παιδάρια τὰ πολλὰ τῶν ἐπομένων τῇ στρατιᾳ διαφθεῖσαι καὶ τὴν κατασκευὴν τὴν βασιλικὴν ξύμπασαν ἀφανίσαι καὶ τῶν ὑποζυγίων, δσα ἀπελείπετο, αὐτοὺς δὲ μόλις καὶ χαλεπῶς ξὺν τοῖς δπλοις καὶ οὐδὲ τούτοις πᾶσιν ἀποσωθῆναι.

6 Οὐ πολλοὶ δὲ καὶ πίνοντες, δπότε ἐκ καύματος τε καὶ δί-

ψους ὕδατι ἀθρόῳ ἐπιτύχοιεν, πρὸς αὐτοῦ τοῦ ἀπαύστου ποτοῦ ἀπώλλυντο. Καὶ τούτων Ἀλέξανδρος τὰς στρατοπεδείας οὐ πρὸς τοῖς ὕδαις αὐτοῖς τὸ πολὺ ἐποιεῖτο, ἀλλὰ ἀπέχων ὅσον εἴκοσι σταδίους μάλιστα, ώς μὴ ἀθρόους ἐμπίπτοντας τῷ ὕδατι αὐτούς τε καὶ τὰ κτήνη ἀπόλλυσθαι καὶ ἄμα τοὺς μάλιστα ἀκράτορας σφῶν ἐπεμβαίνοντας ἐς τὰς πηγὰς ἢ τὰ ὁρύματα διαφθείρειν καὶ τῇ ἄλλῃ στρατιᾷ τὸ ὕδωρ.

XXVI. Ἐνθα δὴ ἔργον καλὸν εἴπερ τι ἄλλο τῶν Ἀλεξάνδρου οὐκ ἔδοξέ μοι ἀφανίσαι, ἢ ἐν τῇδε τῇ χώρᾳ πραχθὲν ἢ ἔτι ἔμπροσθεν ἐν Παραπαμισάδαις, ώς μετεξέτεροι ἀνέγραφαν. Ἰέναι μὲν τὴν στρατιὰν διὰ ψάμμου τε καὶ τοῦ καύματος ἥδη ἐπιφλέγοντος, ὅτι πρὸς ὕδωρ ἔχοντας ἔξανθους· τὸ δ' ἦν πρόσθεν τῆς ὁδοῦ· καὶ αὐτόν τ' Ἀλέξανδρον δίψει κατεχόμενον μόλις μὲν καὶ χαλεπῶς, πεζὸν δὲ δύμως ἡγεῖσθαι· ὥστε καὶ τοὺς ἄλλους στρατιώτας, οἴλαπερ φιλεῖ· ἐν τῷ τοιῷδε, κουφοτέρως φέρειν τοὺς πόνους ἐν ἴσοτητι τῆς ταλαιπωρήσεως. Ἐν 2 δὲ τούτῳ τῶν ψυλῶν τινας κατὰ ζήτησιν ὕδατος ἀποτραπέντας ἀπὸ τῆς στρατιᾶς εὑρεῖν ὕδωρ ἔντονος ἔν τινι χαράδρᾳ οὐ βαθείᾳ, ὀλίγην καὶ φαύλην πίδακα· καὶ τοῦτο οὖν χαλεπῶς ἔντονος σπουδῇ ἱέναι παρ'. Ἀλέξανδρον, ώς μέγα δὴ τι ἀγαθὸν φέροντας· ώς δ' ἐπέλαζον ἥδη, ἐμβαλόντας ἐς κράνος τὸ ὕδωρ προσενεγκεῖν τῷ βασιλεῖ. Τὸν δὲ λαβεῖν μὲν 3 καὶ ἐπαινέσαι τοὺς κομίσαντας, λαβόντα δ' ἐν ὅψει πάντων ἐκχέαν· καὶ ἐπὶ τῷδε τῷ ἔργῳ ἐς τοσόνδε ἐπιρρωσθῆναι τὴν στρατιὰν ἔντονος, ὥστε εἰκάσαι ἄν τινα πότον γενέσθαι πᾶσιν ἐκεῖνο τὸ ὕδωρ τὸ πρὸς Ἀλεξάνδρου ἐκχυθέν. Τοῦτο ἐγώ, εἴπερ τι ἄλλο, τὸ ἔργον ἐς καρτερίαν τε καὶ ἄμα στρατηγίαν ἐπαινῶ Ἀλεξάνδρου.

Ξυνηνέχθη δέ τι καὶ τοιόνδε τῇ στρατιᾷ ἐν τῇ γῇ ἐκείνῃ. 4 Οἱ γὰρ ἡγεμόνες τῆς ὁδοῦ τελευτῶντες οὐκέτι μεμνῆσθαι ἔφα-

σκον τὴν ὄδόν, ἀλλ᾽ ἀφανισθῆναι τὰ σημεῖα αὐτῆς πρὸς τοῦ ἀνέμου ἐπιπνεύσαντος· καὶ οὐ γὰρ εἶναι ἐν τῇ ψάμμῳ πολλῇ τε καὶ διοικά πάντη νενημένῃ, ὅτῳ τεκμηριώσονται τὴν ὄδόν, οὕτ' οὖν δένδρα ξυνήθη παρ' αὐτὴν πεφυκότα, οὕτε τινὰ γῆλοφον βέβαιον ἀνεστηκότα· οὐδὲ πρὸς τὰ ἀστρα τὸν νυκτὶ ἥ μεθ' ἡμέραν πρὸς τὸν ἥλιον μεμελετῆσθαι σφισι τὰς πορείας καθάπερ τοῖς ναύταις πρὸς τῶν ἀρκτῶν τὴν μὲν Φοίνιξι, τὴν 5 ὄλιγην, τὴν δὲ τοῖς ἄλλοις ἀνθρώποις, τὴν μείζονα. "Ενθα δὴ Ἀλέξανδρον ξυνέντα, ὅτι ἐν ἀριστερᾷ δεῖ ἀποκλίναντα ἄγειν, ἀναλαβόντα ὀλίγους ἄμμοντας ὅτι ἵπτεας προχωρῆσαι· ὡς δὲ καὶ τούτων οἱ ἵπποι ἔξεκαμνον ὑπὸ τοῦ καύματος, ἀπολιπεῖν καὶ τούτων τοὺς πολλούς, αὐτὸν δὲ ἔνν πέντε τοῖς πᾶσιν ἀφιππάσασθαι καὶ εὑρεῖν τὴν θάλασσαν, διαμησάμενόν τ' αὐτὸν ἐπὶ τοῦ αἰγιαλοῦ τὸν κάχληκα ἐπιτυχεῖν ὕδατι γλυκεῖ καὶ καθαρῷ καὶ οὗτο μετελθεῖν τὴν στρατιὰν πᾶσαν· καὶ ἐς ἑπτὰ ἡμέρας 10 ιέναι παρὰ τὴν θάλασσαν ὑδρευομένους ἐκ τῆς ἡιόνος. "Ενθεν δέ, ἥδη γὰρ γιγνώσκειν τὴν ὄδὸν τοὺς ἡγεμόνας, ἐπὶ τῆς μεσογαίας ποιεῖσθαι τὸν στόλον.

[Ο Ἀλέξανδρος ἔπειτα φθάρει εἰς Καρμανίαν μὲν πολλὰς ἀπωλείας. Ἐκεῖ συναντᾶται μὲν τὸν Κράτερον, δόποντος εἰχε διέλθει ἐπιτυχῶς διὰ τῆς Ἀραχωσίας καὶ τῆς Δραγγιανῆς. Ἐπίσης καὶ δέ Νέαρχος μὲν τὸν στόλον καταφθάνει εἰς τὰς ἀκτὰς τῆς Καρμανίας. Καὶ τὸν μὲν Νέαρχον δέ Ἀλέξανδρος διατάσσει νὰ συνεχίσῃ τὸν πλοῦν, τὸν δὲ Ἡφαιστίωνα μὲν τὸ μεγαλύτερον μέρος τοῦ στρατεύματος ἀπέστειλεν εἰς τὴν Περσίδα διὰ τῆς παραθαλασσίας ὄδον. Αὐτὸς δὲ πορεύεται εἰς Πασαργάδας, δπου ἐπισκέπτεται τὸν τάφον Κύρου τοῦ μεγάλου.]

Ο Ἀλέξανδρος εἰς τὸν τάφον Κύρου τοῦ Μεγάλου.
(Κεφ. 29)

4 XXIX. Ἐλύπησε δέ Ἀλέξανδρον ἡ παρανομία ἡ ἐς τὸν Κύρου τοῦ Καμβύσου τάφον, ὅτι διορωρυγμένον τε καὶ σεσυλημένον κατέλαβε τοῦ Κύρου τὸν τάφον, ὡς λέγει Ἀριστό-

βουλος. Εἶναι γὰρ ἐν Πασαργάδαις ἐν τῷ παραδείσῳ τῷ βασιλικῷ Κύρου ἔκεινου τάφον καὶ αὐτὸν ἄλσος πεφυτεῦσθαι δένδρων παντοίων καὶ ὅδας εἶναι κατάρρυτον καὶ πόσαν βαθεῖαν πεφυκέναι ἐν τῷ λειμῶνι.

Αὐτὸν δὲ τὸν τάφον τὰ κάτω λίθου τετραπέδου ἐς τετράγωνον σχῆμα πεποιησθαι, ἄνωθεν δὲ οἰκημα ἐπεῖναι λίθινον ἐστεγασμένον, ψυρίδα ἔχον φέρουσαν εἰσω στενήν, ὡς μόλις ἄν εἶναι ἐνὶ ἀνδρὶ οὐ μεγάλῳ πολλὰ κακοπαθοῦντι παρελθεῖν. Ἐν δὲ τῷ οἰκήματι πύλον χρυσὴν κεῖσθαι, ἵνα τὸ σῶμα τοῦ Κύρου ἐτέμαπτο, καὶ κλίνην ὑπὸ τῇ πυέλῳ πόδας δὲ εἶναι τῇ κλίνῃ χρυσοῦς σφυρηλάτους καὶ τάπητα ἐπίβλημα τῶν Βαβυλωνίων καὶ καυνάκας πορφυροῦς ὑποστρώματα. Ἐπεῖναι δὲ εκάλιπτος καὶ ἄλλους γιτῶνας τῆς Βαβυλωνίου ἐργασίας. Καὶ ἀναξυρίδες Μηδικαὶ καὶ στολαὶ ὑακινθινοβαφεῖς λέγει, διτὶ ἔκειντο, αἱ μὲν πορφύρας, αἱ δὲ ἄλλης καὶ ἄλλης χρόας, καὶ στρεπτοὶ καὶ ἀκινάκαι καὶ ἐνώτια χρυσοῦ τε καὶ λίθων κολλητά, καὶ τράπεζα ἔκειτο. Ἐν μέσῳ δὲ τῆς κλίνης ἡ πύλος ἔκειτο ἡ τὸ σῶμα τοῦ Κύρου ἔχουσα.

Εἶναι δὲ ἐντὸς τοῦ περιβόλου πρὸς τῇ ἀναβάσει τῇ ἐπὶ τὸν τάφον φερούσῃ οἰκημα σμικρὸν τοῖς Μάγοις πεποιημένον, οἱ δὴ ἐφύλασσον τὸν Κύρου τάφον ἔτι ἀπὸ Καμβύσου τοῦ Κύρου, παῖς παρὰ πατρὸς ἐκδεχόμενος τὴν φυλακήν. Καὶ τούτοις πρόβατόν τε ἐς ἡμέραν ἐδίδοτο ἐκ βασιλέως καὶ ἀλεύρων τε καὶ οἴνου τεταγμένα καὶ ἵππος κατὰ μῆνα ἐς θυσίαν. Ἐπειγόντο δὲ ὁ τάφος Περσικοῖς γράμμασι καὶ ἐδήλου περιστὶ τάδε· ὃ ἀνθρωπε, ἐγὼ Κῦρος εἰμι ὁ Καμβύσος, δι τὴν ἀρχὴν Πέρσαις καταστησάμενος καὶ τῆς Ἀσίας βασιλεύσας· μὴ οὖν φθονήσῃς μοι τοῦ μνήματος.

Ἀλέξανδρος δὲ (ἐπιμελὲς γὰρ ἦν αὐτῷ, διπότε ἔλοι Πέρ-

σας, παριέναι ἐς τοῦ Κύρου τὸν τάφον) τὰ μὲν ἄλλα καταλαμβάνει ἐκπεφορημένα πλὴν τῆς πυέλου καὶ τῆς κλίνης· οἱ δὲ καὶ τὸ σῶμα τοῦ Κύρου ἐλωβήσαντο ἀφελόντες τὸ πῶμα τῆς πυέλου καὶ τὸν νεκρὸν ἔξεβαλον· αὐτὴν δὲ τὴν πύελον ἐπειρῶντο εὔογκόν σφισι ποιήσασθαι καὶ ταύτη εὕφορον τὰ μὲν παρακόπτοντες, τὰ δὲ ἔυνθλῶντες αὐτῆς· Ὡς δὲ οὐ προύχώρει αὐτοῖς τοῦτο τὸ ἔργον, οὕτω δὴ ἔάσαντες τὴν πύελον ἀπῆλθον.

- 10 Καὶ λέγει Ἐριστόβουλος αὐτὸς ταχθῆναι πρὸς Ἀλεξάνδρου κοσμῆσαι ἐξ ὑπαρχῆς τῷ Κύρῳ τὸν τάφον. Καὶ τοῦ μὲν σώματος ὅσαπερ ἔτι σῶα ἦν, καταθεῖναι ἐς τὴν πύελον καὶ τὸ πῶμα ἐπιθεῖναι, ὅσα δὲ λελώβητο αὐτῆς, κατορθῶσαι· καὶ τὴν κλίνην ἐντεῖναι ταινίαις καὶ τᾶλλα, ὅσα ἐς κόσμον ἔκειτο, κατὰ ἀριθμόν τε καὶ τοῖς πάλαι δμοια ἀποθεῖναι καὶ τὴν θυρίδα δὲ ἀφανίσαι τὰ μὲν αὐτῆς λίθῳ ἐνοικοδομήσαντα, τὰ δὲ πηλῷ ἐμπλάσαντα, καὶ ἐπιβαλεῖν τῷ πηλῷ τὸ σημεῖον τὸ βασιλικόν. Ἀλέξανδρος δὲ ἔυλλαβὼν τοὺς Μάγους τοὺς φύλακας τοῦ τάφου ἐστρέψασεν, ὡς κατειπεῖν τοὺς δράσαντας, οἱ δὲ οὐδὲν οὕτε σφῶν οὕτε ἄλλου κατεῖπον στρεβλούμενοι, οὐδὲ ἄλλῃ πῃ ἔξηλέγχοντο ἔυνειδότες τῷ ἔργῳ· καὶ ἐπὶ τῷδε ἀφεύθησαν ἐξ Ἀλεξάνδρου.

Ἐπὸ τὰς Πασαργάδας δὲ Ἀλέξανδρος πορεύεται εἰς Περσέπολιν καὶ τέλος εἰς τὰ Σοῦσα (Φεβρ. 324). Μετ' ὅλιγον καταπλέει ἐκεῖ καὶ δέ Νέαρχος μὲ τὸν στόλον του. Εἰς τὰ Σοῦσα δὲ Ἀλέξανδρος ἥσχολήθη εἰς τὸ δυσχερὲς ἔργον τῆς ἐνώσεως τῶν ἐλληνικῶν καὶ ἀσιατικῶν στοιχείων, διὰ τὰ καταστήσῃ δμοιογενέστερον τὸ ἀπέραντον κράτος του. Δίδων πρῶτος τὸ παράδειγμα τῆς ἐνώσεως ταύτης νυμφεύεται τὴν θυγατέρα τοῦ Δαρείου Στάτειραν, πείθει δὲ καὶ δγδοήκοντα ἐπιφανεῖς στρατηγὸνς καὶ φίλους του τὰ νυμφευθόν Περσίδας εὐγενῶν οἰκογενειῶν. Οἱ γάμοι οὗτοι ἐτελέσθησαν μεγαλοπρεπῶς. Ἐπίσης δέχεται 30.000 Πέρσας δπλίτας εἰς τὸν Μακεδονικὸν στρατόν, τοὺς δποίους ἀπλισεν ἐλληνικῶς καὶ ὠνόμασεν Ἐπιγόνον. Ἀπὸ τὰ Σοῦσα κα-

ταπλέει διὰ τοῦ Εὐλαίου ποταμοῦ εἰς τὸν Περσικὸν κόλπον καὶ ἐπειτα διὰ τοῦ Τίγρητος φθάνει εἰς τὴν πόλιν Ὡριν. Ἐκεῖ δὲ Ἀλέξανδρος δοκιμάζει μεγάλην πυκόλαν, διότι οἱ στρατιῶται τον στασιάζουν, παραπονούμενοι διὰ τὴν εὔνοιαν, τὴν δποίαν δεικνύει πρὸς τοὺς Πέρσας. Ὁ Ἀλέξανδρος ἐκφωνεῖ δριμὺν λόγον ὑπενθυμίζων ὅσα δ πατήρ τον καὶ αὐτὸς ἐπραξαν ὑπὲρ τῶν Μακεδόνων καὶ ἐν τέλει μὲ τὴν σθεναρὰν στάσιν τον ἀναγκάζει τοὺς Μακεδόνας νὰ ζητήσουν δακρύοντες συγγράμμην. Ὁ βασιλεὺς μεγαλοψύχως φρόμενος συγχωρεῖ δλους. Τέλος δὲ μὲ θνάσιαν καὶ ποιηὴν ἐστίασιν Ἑλλήνων καὶ Περσῶν ἔσορτάζεται ἡ συμφιλίωσις. Μετὰ τοῦτο 10 χιλ. Μακεδόνες, ἀνίκανοι διὰ πόλεμον, δέχονται νὰ ἐπιστρέψουν εἰς τὴν πατρίδα των. Ἀποστέλλει δὲ αὐτὸὺς ὑπὸ τὴν δόηγίαν τοῦ πιστοῦ εἰς αὐτὸν στρατηγοῦ Κρατέρου, ἀφοῦ τοὺς ἔδωσε μισθὸν μέχρι τῆς ἀφίξεώς των καὶ ἀνὰ ἐν τάλαντον ὁσ δῶρον.

"Ἐπειτα δὲ Ἀλέξανδρος συνεχίζει τὴν πορείαν τον καὶ φθάνει εἰς τὰ Ἐκβάτανα τῆς Μηδίας, δπον ἐτέλεσε μεγαλοπρεπεῖς ἀγῶνας καὶ ἔσορτάς. Ἄλλ' ἐν τῷ μέσῳ αὐτῶν ἀποθνήσκει ὁ στρατηγὸς Ἡφαιστίων, ἐπιστήθιος καὶ ἀγαπητότατος φίλος του. Ὁ θάνατος τούτου κατέθλιψε βαθύτατα τὸν βασιλέα. Ὁ νεκρὸς μετεκομίσθη εἰς Βαβυλῶνα καὶ ἐτάφη ἐκεῖ μὲ μεγαλοπρέπειαν. Μετ' ὀλίγον ἥλθεν εἰς Βαβυλῶνα καὶ δὲ Ἀλέξανδρος, δπον ἐδέχθη πρεσβείας ἀπὸ δλα τὰ μέρη τοῦ κόσμου, διὰ νὰ τὸν συγχαροῦν διὰ τὰ κατορθώματά του. Εἶχε πλέον φθάσει εἰς ὄψιστον σημεῖον δόξης καὶ δυνάμεως. Ἐπεδόθη εἰς τὴν διαρρόθμισιν τοῦ ἀχανοῦς κράτους του καὶ ἐσχεδίαζε νὰ περιπλεύῃ τὴν Ἀραβίαν καὶ νὰ δλοκηρώσῃ τὴν θαλασσίαν δδόν, ἡ δποία συνενώνει τὸν Ἰνδὸν μὲ τὸν Εὐφράτην. Ἄλλ' ἐνῷ ἥρχισε τὰς μεγάλας παρασκευὰς διὰ τὴν ἐκστρατείαν ταύτην, ἥλθεν ἡ μοιραία ὅρα. Ὁ Ἀλέξανδρος ἡσθένησε βαρέως καὶ τὴν δγδόην ἡμέραν τῆς ἀσθενείας του ἀπέθανε (323).]

ΒΙΒΛΙΟΝ ΕΒΔΟΜΟΝ

Χαρακτηρισμὸς τοῦ Ἀλεξάνδρου.

(Ἐπίλογος τοῦ συγγραφέως. Κεφ. 28 - 30).

XXVIII. Ἐτελεύτα μὲν δὴ Ἀλέξανδρος τῇ τετάρτῃ καὶ δεκάτῃ καὶ ἑκατοστῇ Ὁλυμπιάδι ἐφ' Ἡγησίου ἀρχοντος Ἀθήνησιν ἐβίω δὲ δύο καὶ τριάκοντα ἔτη καὶ τοῦ τρίτου μῆνας ἐπέλαβεν ὅκτω, ὡς λέγει Ἀριστόβουλος· ἐβασίλευσε δὲ δώδεκα ἔτη καὶ τοὺς ὅκτὼ τούτους μῆνας, τό τε σῶμα κάλλιστος καὶ φιλοπονώτατος καὶ ὀξύτατος τὴν γνώμην γενόμενος καὶ ἀνδρειότατος καὶ φιλοτιμότατος καὶ φιλοκινδυνότατος καὶ τοῦ θείου ἐπιμελέστατος· ἥδονῶν δὲ τῶν μὲν τοῦ σώματος ἐγκρατέστατος, τῶν δὲ τῆς γνώμης ἀπληστότατος· ἔννιδεῖν δὲ τὸ δέον ἔτι ἐν τῷ ἀφανεῖ ὃν δεινότατος, καὶ ἐκ τῶν φαινομένων τὸ εἰκός ἔνδειν ἐπιτυχέστατος, καὶ τάξαι στρατιὰν καὶ ὄπλισαι τε καὶ κοσμῆσαι δαημονέστατος· καὶ τὸν θυμὸν τοῖς στρατιώταις ἐπᾶραι καὶ ἔλπιδων ὁγαθῶν ἐμπλῆσαι καὶ τὸ δεῖμα ἐν τοῖς κινδύνοις τῷ ὀδεεῖ τῷ αὐτοῦ ἀφανίσαι, ἔνυπαντα ταῦτα γενναιοτάτος. Καὶ οὖν καὶ ὅσα ἐν τῷ ἐμφανεῖ πρᾶξαι, ἔννι μεγίστῳ θάρσει ἐπραξεν· ὅσα τε φθάσας ὑφαρπάσαι τῶν πολεμίων, πρὸν καὶ δεῖσαι τινα αὐτὰ ὡς ἐσόμενα, προλαβεῖν δεινότατος· καὶ τὰ μὲν ἔντεθέντα ἦ δύμολογηθέντα φυλάξαι βεβαιότατος, πρὸς δὲ τῶν ἔξαπατώντων μὴ ἀλῶναι ἀσφαλέστατος· χρημάτων τ' ἐς μὲν ἥδονάς τὰς αὐτοῦ φειδωλότατος, ἐς δὲ εὔποιίαν τῶν πέλας ἀφθονώτατος.

XXIX. Εἰ δέ τι ἐπλημμελήθη Ἀλεξάνδρῳ δι' ὀξύτητα ἦ οὐδὲν, ἦ εἴ τι ἐς τὸ ὑπερογκότερον προήχθη βαρβαρίσαι, οὐ μεγάλα τίθεμαι ἔγωγε, εἴ τὴν νεότητά τέ τις τὴν Ἀλεξάν-

δρου μὴ ἀνεπιεικῶς ἐνθυμηθείη καὶ τὸ διηνεκὲς τῆς εὐτυχίας καὶ τοὺς πρὸς ἡδονήν, οὐκ ἐπὶ τῷ βελτίστῳ, τοῖς βασιλεῦσι ἔνυντας τε καὶ ἐπὶ κακῷ ἔνυντος· ἀλλὰ μεταγνῶναι γε, ἐφ' οἵς ἐπλημμέλησε, μόνῳ οἶδα τῶν πάλαι βασιλέων Ἀλεξάνδρῳ ὑπάρξαν ὑπὸ γενναιότητος. Οἱ δὲ πολλοί, εἰ καὶ τι ³ ἔγνωσαν πλημμελήσαντες, οἱ δὲ τῷ προηγορεῖν αὐτοῦ, ὡς καλῶς δὴ πραχθέντος, ἐπικρύψειν οἴονται τὴν ἀμαρτίαν, κακῶς γιγνώσκοντες. Μόνη γὰρ ἔμοιγε δοκεῖ ἵασις ἀμαρτίας διμολογεῖν τε ἀμαρτόντα καὶ δῆλον εἶναι ἐπ' αὐτῷ μεταγιγνώσκοντα, ὡς τοῖς παθοῦσι τι ἄχαρι οὐ πάντη χαλεπὰ τὰ παθήματα φαινόμενα, εἰ δὲ δράσας αὐτὰ ἔνγχωροί, ὅτι οὐ καλὰ ἔδρασεν, αὐτῷ τέ τινι ἐς τὸ μέλλον ταύτην ἐλπίδα ἀγαθὴν ὑπολειπομένην, μή ποτε ἀν παραπλήσιόν τι ἀμαρτεῖν, εἰ τοῖς πρόσθεν πλημμελῆσιν ἀχθόμενος φαίνοιτο.

"Οτι δ' ἐς θεὸν τὴν γένεσιν τὴν αὐτοῦ ἀνέφερεν, οὐδὲ ³ τοῦτο ἔμοι δοκεῖ μέγα εἶναι αὐτῷ τὸ πλημμέλημα, εἰ μὴ καὶ σόφισμα ἦν τυχὸν ἐς τοὺς ὑπτηκόους τοῦ σεμνοῦ ἔνεκα· οὕκουν δοκεῖ ἔμοιγε ἡ Μίνωος γενέσθαι βασιλεὺς ἀφανέστερος ἢ Αἰακοῦ ἢ Ραδαμάνθυος· οἵς δὴ ἐς Δία ἀνενεχθεῖσα ἡ γένεσις πρὸς τῶν πάλαι ἀνθρώπων οὐδεμιᾶς αὐτῶν ὑβρεὶ προστίθεται· οὐδὲ Θησέως τοῦ Ποσειδῶνος οὐδὲ Ιωνος τοῦ Ἀπόλλωνος. "Ως ἔμοιγε καὶ ἡ Περσικὴ σκευὴ σόφισμα δοκεῖ εἶναι πρός τε ⁴ τοὺς βαρβάρους, ὡς μὴ πάντη ἀλλότριον αὐτῶν φαίνεσθαι τὸν βασιλέα, καὶ πρὸς τοὺς Μακεδόνας, ὡς ἀποστροφήν τινα εἶναι αὐτῷ ἀπὸ τῆς ὁδύτητός τε καὶ ὑβρεως τῆς Μακεδονικῆς· ἐφ' δτῷ δὴ καὶ ἐγκαταμεῖξαι μοι δοκεῖ ταῖς τάξεσιν αὐτῶν τοὺς Πέρσας τοὺς μηλοφόρους καὶ τοῖς ἀγήμασι τοὺς ὄμοτίμους. Καὶ οἱ πότοι δέ, ὡς λέγει Ἄριστόβουλος, οὐ τοῦ οἶνου ἔνεκα μακροὶ αὐτῷ ἐγίγνοντο (οὐ γὰρ πίνειν πολὺν οἶνον Ἀλέξανδρον), ἀλλὰ φιλοφροσύνης τῆς ἐς τοὺς ἔταίρους.

XXX. Ὅστις δὲ κακίζει Ἀλέξανδρον, μὴ μόνον, δσα ἄξια κακίζεσθαι ἐστιν, προφερόμενος κακίζετω, ἀλλὰ ἔνυπαντα τὰ Ἀλέξανδρου ἐς ἓν χωρίον ξυναγαγών οὕτω δὴ ἐκλογίζεσθω, ὅστις τ' ὁν αὐτὸς καὶ δποίᾳ τύχῃ κεχρημένος, δντινα γενόμενον ἐκεῖνον καὶ ἐς δσον εὔτυχίας ἀνθρωπίνης ἐλθόντα, βασιλέα τ' ἀμφοῖν τοῖν ἡπείροιν ἀναμφιλογώτατα γενόμενον καὶ ἐπὶ πᾶν ἔξικόμενον τῷ αὐτοῦ ὄνόματι, κακίζει, σμικρότερός τ' ὁν αὐτὸς καὶ ἐπὶ σμικροῖς πονούμενος καὶ οὐδὲ ταῦτα ἐν κόσμῳ τιθέμενος.

2 ΉΩς ἔγωγε δοκῶ, ὅτι οὕτε τι ἔμνος ἀνθρώπων οὔτε τις πόλις ἐν τῷ τότε ἦν οὕτε τις εἰς ἄνθρωπος, ἐς ὃν οὐ πεφοιτή-
κει τὸ Ἀλεξάνδρου ὄνομα. Οὐκουν οὐδέποτε ἔμοι ἔξι τοῦ θείου φῦναι δοκεῖ ἀνὴρ οὐδενὶ ἄλλῳ ἀνθρώπων ἐοικώς. Καὶ ταῦτα χρησμοί τ' ἐπισημῆναι ἐπὶ τῇ τελευτῇ τῇ Ἀλεξάνδρου λέγον-
ται καὶ φάσματα ἄλλα ἄλλοις γενόμενα καὶ ἐνύπνια φανέντα ἄλλα ἄλλοις καὶ ἡ ἐς τοῦτο ἔξι ἀνθρώπων τιμῇ τ' αὐτοῦ καὶ μνήμῃ οὐκ ἀθρωπίνη οὕσα, καὶ νῦν δὲ διὰ τοσούτου ἄλλοι χρησμοὶ ἐπὶ τῇ τιμῇ αὐτοῦ τῷ ἔθνει τῶν Μακεδόνων χρησθέν-
τες. Ἐπεὶ καὶ αὐτὸς ἐμεμψάμην ἔστιν ἀλλὰ τῇ Ἑυγγραφῇ τῶν Ἀλεξάνδρου ἔργων, ἄλλα αὐτόν γ' Ἀλέξανδρον οὐκ αἰσχύ-
νομαι θαυμάζων· τὰ δ' ἔργα ἐκεῖνα ἐκάισα ἀληθείας τε ἔνεκα τῆς ἐμῆς καὶ ἀμα ὠφελείας τῆς ἐς τοὺς ἀνθρώπους· ἐφ-
τῷ διώμηθην οὐδέποτε αὐτὸς ἄγενος θεοῦ ἐς τήν Ἑυγγραφήν.

ΜΕΡΟΣ Β'

ΕΡΜΗΝΕΥΤΙΚΑΙ ΣΗΜΕΙΩΣΕΙΣ

ΒΙΒΛΙΟΝ ΠΡΩΤΟΝ

Προοίμιον τοῦ συγγραφέως.

1-3. Πτολεμαῖος, υἱὸς τοῦ Λάγου ἐξ Ἑορδαίας τῆς Μακεδονίας, στρατηγὸς καὶ φίλος τοῦ Ἀλεξάνδρου. Συνεξεστράτευσε μετ' αὐτοῦ εἰς τὴν Ἀσίαν καὶ μετὰ τὸν θάνατον ἔκεινου ἔλαβεν ὡς μεριδίον τῆς μεγάλης κληρονομίας τὴν Αἴγυπτον, τῆς δοπίας ἐβασίλευσεν. Ἀνεδείχθη μέγας προστάτης τῶν γραμμάτων καὶ συνέγραψεν ἀπομνημονεύματα τοῦ Μ. Ἀλεξάνδρου, τὰ δοπία δ' Ἀρριανὸς θεωρεῖ ὡς πηγὴν λίαν ἀξιόπιστον. Ἐκ τούτων διεσώθησαν μόνον ἀποσπάσματα.— Ἀριστόβουλος, υἱὸς τοῦ Ἀριστοβούλου ἐκ Κασσάνδρας τῆς Χαλκιδικῆς, συνεξεστράτευσε καὶ οὗτος μετὰ τοῦ Ἀλεξάνδρου, συνέγραψε δὲ ἴστορίαν τῶν πολέμων αὐτοῦ, τῆς δοπίας ἐπίσης μόνον ἀποσπάσματα διεσώθησαν.— ταῦτα, δηλ. συμφωνοῦντες μεταξύ των. — ἀναγράφω ἐκθέτω, ἀναφέρω εἰς τὸ παρὸν ἔργον μου.— ἐπιλεξάμενος (ἐπλέξας), ἐνν. ἀναγράφω.— ὑπὲρ = περί.— οὐδὲ = καὶ οὐ· οὐδὲν ἔστι (τις) ὑπὲρ ὅτου (= περὶ οὐτινος), ἐνν. ἀνέγραψαν καὶ δὲν ὑπάρχει κανεὶς (ἄλλος), περὶ τοῦ δοπίου συνέγραψαν (καὶ περὶ οὐδενὸς ἄλλου συνέγραψαν).— ὅτι, αἵτιολ.— Ἀριστόβουλος, ἐπεξ. τοῦ ὁ μέν.— πρὸς τὸ ξυστρατεῦσαι, ὅτι διότι ἐκτὸς τοῦ ὅτι δ ἵδιος μετέσχε τῆς ἐκστρατείας.— αἰσχρότερον^ν ἀττ. αἰσχιον.— τῷ ἄλλῳ=ἄλλῳ τινί.— ἄμφω δέ, ἐνν. πιστότεροι ἔδοξαν.— ὅτι ξυγράφουσι (μτχ.) αὐτοῖς... ἀπῆν διότι εἰς αὐτούς, ὅτε συνέγραφον, δὲν ὑπῆρχεν.— ἀνάγκη φόβος.— μισθὸς ἐλπὶς ἀμοιβῆς.— τοῦ ἄλλως τι ξυγράψαι ὥστε νὰ συγγράψουν κάτι κατ' ἄλλον τρόπον.— ἦς ὡς ξυνηνέχθη (=συνέβη) ἦς δπως πρόγυματι συνέβη.— ἔστι δὲ ἂ = τινὰ δέ, ἐνν. ἀνέγραψα.— πρὸς μὲ γεν.= ὑπὸ (ποιητ. αἴτ.),— ὡς λεγόμενα ὡς φήμας.— ἀνδ' ὅτου διὰ ποιὸν λόγον.— ἐπὶ τοσούτοις συγγραφεῦσι μετὰ τοσούτους συγγραφεῖς.— ἀναλέγω ἀναγινώσκω.— ἐντυγχάνω τινὶ συναντῶ, συναναστρέφομαι κάποιον^ν ἐπὶ βιβλίων (δπως ἔδω)=ἀναγινώσκω, μελετῶ.— οὕτω=τότε.

Κεφάλαιον 1.

1-3. Λέγεται, ἔδω ἐν προσωπ. συντάξει. — ἐπ' ἀρχοντος Πυ-

θοδήμουν, ἦτοι τὸ 336 π.Χ. (συνήθως τὰ γεγονότα ἔχονολογοῦντο μὲ τὸ δνομα τοῦ πρώτου ἀρχοντος τῶν Ἀθηνῶν, ὁ δποῖος διὰ τοῦτο ἐκαλεῖτο ἐπώνυμος). — παραλαβόντα... Ἀλέξανδρον... παρελθεῖν· τὸ ἄπαρο. ἐκ τοῦ λέγεται (ἐδῶ ἡ σύνταξις τρέπεται εἰς ἀπρόσωπον, ὅλα δὲ τ' ἄπαρεμφ. μέχοι τέλους τῆς § 3 ἔξαρτῶνται ἐκ τοῦ λέγεται· κατὰ τὴν ἔρμηνεαν ν̄ ἀποδοθοῦν διὰ δημάτων ἀρο. ἡ παρατ.). — ἐς Πελοπόννησον, δηλ. εἰς Κόρινθον. — παρέοχομαι πορεύομαι. — Φιλίππων ἔδοσαν (= εἶχον δώσει), τὸ 337 π.Χ. κατὰ τὴν τότε κοινὴν σύνοδον τῶν Ἑλλήνων ἐν Κορίνθῳ. — παρ' ἐκάστων παρ' ἐνὸς ἐκάστου, παρὰ πάντων (τῶν ἐκπροσώπων τῶν πόλεων). — πλὴν Λακεδαιμονίων, οὗτοι καὶ εἰς τὸν Φίλιππον ἐπίσης εἶχον ἀρνηθῆ τὴν ἡγεμονίαν. — ἔξηγοῦμαί τινος προηγοῦμαι, εἶμαι ἡγεμών τινος. — νεωτερίζω στασιάζω, δεικνύω στασιαστικὴν διάθεσιν. — ἄττα = τινὰ (= νεωτερίσαι αἴττα διτὶ ἔδειξε κάποιαν στασιαστικὴν διάθεσιν, ἐφάνη κάπως ἐχθρική). — ἔφοδος ἐμφάνισις. — ἐκπλήττομαι φοβοῦμαι. — ἐς τιμὴν ἔνγχωρῷ τινὶ τι παραχωρῷ τιμητικῶς εἰς κάποιον κάτι. Οἱ Ἀθηναῖοι εἶχον ἀπονείμει μεγάλας τιμὰς εἰς τὸν Φίλιππον (ἔδωσαν εἰς αὐτὸν τὸ δικαίωμα τοῦ πολίτου, ἀνήγειραν ἀνδριάντα αὐτοῦ «ώδε εὐεργέτου τῆς πόλεως» καὶ ἄλλα). Ἡδη ψηφίζουν ὑπὲρ τοῦ Ἀλεξάνδρου δύο χρυσούς στεφάνους καὶ ἀπονέμουν εἰς αὐτὸν θείας τιμάς. — στόλος ἐκστρατεία.

Κεφάλαιον 11.

3-5. ἔξελαύνω ἐκκινῶ, ἔξοριμῶ. — ἐπιτρέπω τινί τι ἀναθέτω εἰς κάποιον κάτι. — Ἀντίπατρος, υἱὸς τοῦ Ἰόλα, ἐπιφανῆς στρατηγὸς καὶ ἔμπιστος τοῦ Φιλίππου· οὗτος ἀνέλαβε τὴν ἀντιβασιλείαν τῆς Μακεδονίας κατὰ τὴν ἀπουσίαν τοῦ Ἀλεξάνδρου. — πεζοὺς μὲν ἔνν ψιλοῖς τε καὶ τοξόταις· βλ. εἰς εἰσαγ. σελ. 11. — ὁ στόλος ἡ πορεία. — Κερκινῖτις, λίμνη παρὰ τὰς ἐκβολὰς τοῦ Στρυμόνος (ἔχουσα μῆκος 35 χιλιομ. καὶ βάθος 1 - 3 μ.). — ώς ἐπὶ = πρός. — Αμφιπολις, πόλις τῆς Μακεδονίας παρὰ τὸν Στρυμόνα, ὅχι μακρὰν τῆς παραλία, ἀποικία τῶν Ἀθηναίων· ὁ Στρυμὼν ποταμὸς διαρρέει ὅλην τὴν Μακεδονίαν καὶ μετὰ διοῦν 430 χιλιομ. ἐκβάλλει εἰς τὸν διμώνυμον κόλπον. — παρήμειβε τὸ Πάγγαιον δρος τὴν (όδὸν) ώς ἐπ' Ἀβδηρα παρακάμψας τὸ Πάγγαιον δρος ἐβάδιζε τὴν ὁδὸν τὴν φέρουσαν εἰς

"Αβδηρα.—Πάγγαιον, δρος τῆς Ἀνατ. Μακεδονίας μεταξὺ Στρυμόνος καὶ Νέστου· "Αβδηρα, πόλις τῆς Θράκης παρὰ τὰς ἐκβολὰς τοῦ Νέστου (οἱ κάτοικοι αὐτῆς Ἀβδηρῖται εἶχον φήμην ἀνθρώπων ἀνοήτων). **Μαρώνεια**, πόλις πλησίον τῶν Ἀβδήρων.—ἐπὶ θαλάσσῃ φυισμένας παραθαλασσίους.—ἔνθεν = ἐντεῦθεν.—"Εβρος, ὁ μεγαλύτερος ποταμὸς τῆς Ἑλλ. Χερσονήσου, πηγαῖς ἐκ τοῦ ὅρους Ρίλου (ἀρχ. Σκόμιον), διαρρέει τὴν Ἀνατολ. Ρωμυλίαν καὶ Θράκην καὶ μετὰ ὃσην 490 χιλιού. ἐκβάλλει εἰς τὸ Θρακικὸν πέλαγος.—εὔπετῶς εὐκόλως.—**Παιτική**, χώρα τῆς Β. Θράκης μεταξὺ Ἐβρού καὶ **Μέλανος** ποταμοῦ, ὁ δοποῖος ἐκβάλλει εἰς τὸν ὁμώνυμον κόλπον (νῦν Σάρον).—**Σηστός**, πόλις τῆς Θράκης. Χερσονήσου ἔναντι τῆς Ἀβύδου, ἀποικία τῶν Μυτιληναίων (παρ' αὐτὴν ὁ Ξέρξης ἔζευξε τὸ 480 π. Χ. τὸν Ἐλλήσποντον διὰ τὴν εἰς Εὐρώπην διαπερδαίωσιν τῶν στρατευμάτων του).—"Ελαιοῦς, πόλις τῆς Θράκης. Χερσονήσου εἰς τὴν εἰσόδον τοῦ Ἐλλησπόντου.—**Πρωτεσίλαος**, ἥρως τοῦ Τρωικοῦ πολέμου· οὗτος πρῶτος ἔξεπήδησε κατὰ τὴν ἀπόβασιν τῶν Ἐλλήνων εἰς τὴν ἀσιατικὴν ἀκτὴν καὶ ἐφονεύθη παρευθὺς ὑπὸ τοῦ Ἐκτορος.—τῶν Ἐλλήνων, ἡ γεν. ἐκ τοῦ πρῶτος.—τῶν ἄμ' Ἀγαμέμνονι τῶν μετὰ τοῦ Ἀγαμέμνονος (ὅστις ἦτο ἀρχηγὸς τῆς εἰς Τροίαν ἐκστρατείας τῶν Ἐλλήνων).—"Ιλιον, ἡ Τροία, πρωτεύουσα τῆς Τρωαδός (ἔλαβε τὸ ὄνομα ἐκ τοῦ ἰδρυτοῦ αὐτῆς Ἰλού).—ὁ νοῦς ὁ σκοπός.—οἰ = ἑαυτῷ (τῷ Ἀλεξάνδρῳ).

6. Παρομενίων, διακεκριμένος Μακεδών στρατηγὸς τοῦ Φιλίππου Β' καὶ τοῦ Ἀλεξάνδρου· οὗτος ἔλαβε μέρος εἰς τὴν ἐκστρατείαν ὡς ἀρχηγὸς τοῦ πεζικοῦ. — ἡ Ἱππος τὸ Ἱππικόν.—"Αβυδος, πόλις τῆς Τρωαδός ἐπὶ τοῦ Ἐλλησπόντου ἔναντι τῆς Σηστοῦ.—τριήρεσι, ἡ τριήρης ἦτο τὸ κυριώτερον πολεμικὸν πλοῖον τῶν ἀρχαίων, φέρον εἰς ἐκάστην πλευρὰν τρεῖς ἐπαλλήλους σειράς κωπῶν (ἔξ οὖ καὶ τὸ ὄνομα).—πλοίοις δὲ ἄλλοις πολλοῖς στρογγύλοις πρὸς τούτοις δὲ (= ἄλλοις) καὶ μὲ πολλὰ φορτηγὰ πλοῖα (τὰ δοτῖα εἶχον στρογγύλον σχῆμα).—έξ τῶν Ἀχαιῶν λιμένα, οὗτος ἦτο κολπίσκος ἐν τῇ παραλίᾳ τῆς Τρωαδός, πλησίον τοῦ ἀκρωτηρίου Σιγείου, ὡνομάσθη δὲ οὕτω ὑπὸ τῶν Ἐλλήνων ἀπὸ τῶν χρόνων τοῦ Τρωικοῦ πολέμου.—κατᾶραι, τοῦ ὁ. καταίρω καταπλέω, προσορμίζομαι. — ὁ πλείον λόγος κατέχει ἡ κοινὴ παράδοσις ἀναφέρει (κοινῶς λέγεται).—αὐτὸν αὐτο-

προσώπως, διὰ τῆς Ἰδίας αὐτοῦ χειρός.—διαβάλλω διαβαίνω, διαπεριουμαι. — ἡ στρατηγὶς ναῦς ἡ ναυαρχίς. — τῷ Ποσειδῶνι καὶ Νηρηῖσι, ἵνα δὲ θεὸς τῆς θαλάσσης Ποσειδῶν καὶ αἱ Νηρηίδες (θαλάσσαι νύμφαι) προστατεύσουν αὐτὸν κατὰ τὴν διάβασιν.— σπένδω κάμνω σπονδὴν (διὰ χύσεως οἴνου).— φιάλη, ἥτο πλατὺ καὶ ἀβαθὲς δοχεῖον μὲν δύο λαβάς.— πόντος θάλασσα.

7. βωμός, θυσιαστήριον (ἐπὶ τοῦ ὅποιου ἐτελοῦντο αἱ θυσίαι).—στέλλομαι ἐκπλέω.— ἐκ τῆς Εὐρώπης, δηλ. ἐν Σηστῷ.— τῆς Ἀσίας, δηλ. ἐν Ἀβύδῳ.— ἀποβατήριος καλεῖται δὲ Ζεὺς ὁς προστάτης τῆς ἀποβάσεως. — τῇ Ἀθηνᾷ τῇ Ἰλιάδι, ἡ Ἀθηνᾶ ὁνομάζεται Ἰλιάς (Ἰλιακή), διότι ἐτιμάτο εἰς τὸ Ἰλιον.— θύσαι, ἐκ τοῦ λέγουσι (ὅς καὶ τὰ κατωτέρω ἀπαρ. ἀναθεῖναι, καθελεῖν).— καθαιρῶ καταβιβάζω καὶ λαμβάνω.— ὑπασπισταί, ἔδος: οἱ ἀσπιδοφόροι.— θύσαι δ' αὐτόν, ἐκ τοῦ κατωτέρω λόγος κατέχει.— Πρίαμος, δὲ ἐπὶ Τρωικοῦ πολέμου βασιλεὺς τῆς Τροίας.— τοῦ Ἐρικείου, δὲ Ζεὺς καλεῖται Ἐρικεῖος, διότι εἰς τὸ προαύλιον τῶν οἰκιῶν (=ἔρκος) ὑπῆρχε βωμὸς αὐτοῦ ὡς προστάτου τῆς οἰκίας.— παραιτοῦμαι ζητῶ ν' ἀποτρέψω (παραιτούμενον διότι ἔξήτει νὰ ἔξιλεώσῃ).— ἡ μῆνις (γεν. μῆνιος) ἡ δογή.— μῆνιν Πριάμου... Νεοπτ. γένει, δὲ Νεοπτόλεμος, υἱὸς τοῦ Ἀχιλλέως, εἶχε φονεύσει τὸν γηραιὸν Πρίαμον πλησίον τοῦ βωμοῦ τοῦ Ἐρικείου Διός· διὰ τοῦτο τώρα δὲ Αλέξανδρος ἦθελε νὰ ἔξιλεώσῃ τὴν δογήν, τὴν ὅποιαν ἦσθαντο ἡ ψυχὴ τοῦ Πριάμου ἐναντίον τοῦ γένους τοῦ Νεοπτόλεμου.— καθῆκε, τοῦ καθίημι κατέρχομαι· δὲ δὴ ἐξ αὐτὸν καθῆκεν εἰς τὸ δόποιον (γένος), ὡς γνωστόν, ἀνῆκε αὐτός· δὲ Ἀλέξανδρος πρὸς πατρὸς μὲν ἀνῆγε τὸ γένος εἰς τὸν Ἡρακλέα, πρὸς μητρὸς δὲ κατήγετο ἐκ τοῦ γένους τῶν Αἰλακιδῶν, εἰς τὸ δόποιον ἀνῆκον καὶ δὲ Ἀχιλλεὺς καὶ δὲ Νεοπτόλεμος).

Κεφάλαιον 12.

1. ἀνιόντα (μτχ. χρον.), τοῦ ἀνέρχομαι.— ἐπὶ τούτῳ μετὰ τοῦτον.— ἐκ Σιγείου, τὸ Σίγειον ἥτο πόλις τῆς Τροφάδος, παρὰ τὴν εἰσόδον τοῦ Ἑλλησπόντου, ὅπου καὶ τὸ διμώνυμον ἀκρωτήριον.— ἄρα κατόπιν.— Ἡφαιστίων, ἐπιστήθιος φίλος τοῦ Ἀλεξάνδρου μετασχὼν

πασῶν τῶν ἐκστρατειῶν αὐτοῦ καὶ ἀποθανὼν τὸ 324 π. Χ. — **Πάτροκλος**, ὁ πιστὸς φίλος τοῦ Ἀχιλλέως. (Ποῖον νόημα ἔνειχεν ἡ πρᾶξις τοῦ Ἡφαιστίωνος;). — εὐδαιμονίζω μακαρίζω. — **αήρυνκος**, κτγρ. — ἐς τὴν ἔπειτα μνήμην διὰ νὰ ἐνθυμοῦνται οἱ μεταγενέστεροι, διὰ νὰ δοξάζεται ὑπὸ τῶν μεταγενεστέρων.

6-7. Ἄρισβη, πόλις τῆς Τροφάδος πλησίον τῆς Ἀβύδου. — **οὐδόπου**. — **Περοκώτη**, πόλις τῆς Μυσίας παρὰ τὸν Ἐλλήσποντον μεταξὺ Ἀβύδου καὶ Λαμψάκου· ἡ Λάμψακος, πόλις παρελλησπόντιος καὶ αὐτὴ (ἔναντι τῆς Καλλιπόλεως), ἐξ ἣς ὅρμου μενος τὸ 405 π.Χ. ὁ Σπαρτιάτης Λύσανδρος κατέστρεψεν ἐν Αἴγας ποταμοῖς τὸν στόλον τῶν Ἀθηναίων. — **παραμείβω** παρακάμπτω, προσπερνῶ. — **πρός**, μὲ δοτ. = πλησίον. — **Πράκτιος**, μικρὸς ποταμὸς ἐν Τροφάδι. — ἐκ τῶν ὄρδων τῶν **Ιδαίων** ἐκ τοῦ ὄρους Ἰδης. — **ἐκδιδοῖ** (= ἐκδίδωσι) ἐκβάλλει. — **ἐς θάλασσαν**, δηλ. εἰς τὴν Προποντίδα. — **Ἐρμωτος**, πώμη μεταξὺ Λαμψάκου καὶ Κολωνῶν· **αἱ Κολωναί**, πόλις τῆς Μυσίας ἀνωθεν τῆς Λαμψάκου. — **σκοποὶ** στρατιῶται προπορευόμενοι πρὸς κατόπτευσιν, ἀνιχνευταί. — **αὐτῷ** ὑπ' αὐτοῦ. — **τῶν ἐταίρων**, βλ. εἰσαγωγήν. — **ἐξ Απολλωνίας**, αὗτῇ ἦτο πόλις τῆς Μυγδονίας, χώρας τῆς Μακεδονίας, παρὰ τὴν Βόλβην λίμνην. — **πρόδρομοι** οἱ ἑλαφρῶς ὥπλισμένοι ἵππεῖς, πρόσκοποι (βλ. εἰσαγ.). — **πάροδος** δίοδος, διέλευσις. — **Πρίαπος**, πόλις παρὰ τὴν Προποντίδα, πλησίον τῶν ἐκβολῶν τοῦ Γρανικοῦ ποταμοῦ, ἀποικία τῶν Μιλησίων. — **ἐνδίδομαι** παραδίδομαι.

8. τῆς πρὸς Ἐλλήσποντῳ Φρυγίας, δηλ. τῆς λεγομένης Μικρᾶς Φρυγίας (ἐν ἀντιθέσει πρὸς τὴν Μεγάλην Φρυγίαν, ἡ ὥποια ἔκειτο εἰς τὸ ἐσωτερικόν). — **ὕπαρχος** ὑποσταράπης. — **Ζέλεια**, πόλις τῆς Μυσίας παρὰ τοὺς πρόποδας τῆς Ἰδης. — **τοῖς Ἐλλησι τοῖς μισθοφόροις**, εἰς τὸν Περσικὸν στρατὸν ὑπηρέτουν Ἐλληνες μισθοφόροι ἀπαρτίζοντες ἴδιον σῶμα.

9-10. ὑπὲρ (= περὶ) τῶν παρόντων (δηλ. πραγμάτων) περὶ τῆς παρούσης καταστάσεως τῶν πραγμάτων. — **Μέμνων ὁ Ῥόδιος**, ἐπιφανῆς στρατηγὸς ὑπηρετῶν εἰς τὸν Περσικὸν στρατόν. — διὰ κινδύνου **ἔρχομαι** πρός τινα διακινδυνεύω μαχόμενος ἔναντίον κάποιου. — **περιόντας** (αἵτιολ. μτχ.), **τοῦ περίειμι** ὑπερέχω. — **προϊόν-**

τας (αἰτιολ.), τοῦ προέρχομαι βαδίζω ὑποχωρῶν, ὑποχωρῶ. — **χιλδες** δὲ χόρτος (τὸ χορτάρι). — **ἀφανίζω** καταστρέψω. — **ἐμπίπτομι** καίω (τὰ ἀπαρ. ἐκ τοῦ ἀνωτέρῳ παρήγει). — **τῶν πόλεων αὐτῶν** τῶν ἰδίων των πόλεων. — **μενεῖν**, ἐκ τοῦ νοούμενου ἔλεγε. — **Ἄρσίτην** δὲ τοῦ ναντίον ὁ Ἀρσίτης (ὁ τῆς πρὸς Ἑλλήσποντον Φονγίας ὑπαρχος). — **ὅτι οὐκ ἄν περιύδοι = ὅτι οὐ περιόφεται** περιορῶ ἀδιαφορῶ, ἀνέχομαι, ἐπιτρέπω. — **τῶν ύφ' οἷ (=τῶν ύφ' ἔαυτῷ) τεταγμένων ἀνθρ.** τῶν ὑπηκόων του. — **Ἄρσίτη = τῇ Ἀρσίτου γνώμῃ.** — προσθέσθαι (ἐκ τοῦ λέγεται). προστίθεμαί τινι συμφωνῶ μὲ κάποιον. — **ὅτι καὶ καὶ διότι** (δηλ. πλὴν τῶν ἄλλων λόγων). — **ὕποπτόν τι αὐτοῖς ἦν ἐξ τὸν Μέμνονα** ὑπώπτευον κάπως ὅτι ὁ Μέμνων. — τριβάς ἐμποιῶ τινι ἀναβάλλω κάτι. — **έκόντα ἐπίτηδες.** — **τῆς ἐκ βασιλέως τιμῆς οὐνεκα** ἵνα διατηρῇ τὴν παρὰ τῷ βασιλεῖ ὑπόληψίν του.

Κεφάλαιον 13.

1 - 2. Γρανικός, μικρὸς ποταμὸς τῆς ΒΔ. Μικρᾶς Ἀσίας, ἐν τῇ ἀρχαίᾳ Μυσίᾳ· πηγᾶς εἰ ἀπὸ τὰς κλιτῦς τῆς Ἰδης καὶ ἐκβάλλει εἰς τὴν Προπονίδα. — **διπλῆν**, διότι τὸ στενὸν τοῦ χώρου δὲν ἐπέτρεπε τὴν ἀνάπτυξιν εἰς μίαν φάλαγγα. — **ἐπιτάσσω** διατάσσω. — σκευοφόρα τὰ φροτηγὰ ζῆτα, τὰ μεταγωγικά. — **τοὺς προκατασκεψομένους** ἐκείνους οἱ ὅποιοι ἔμελλον ν' ἀνιχνεύσουν. — **τὰ τῶν πολεμίων τὰς ἔχθρικὰς θέσεις.** — **αὐτῷ**, δοτ. ἡθικὴ (εἰς τὴν ἔρμην. δύναται νὰ παραλειφθῇ). — **σαρισσοφόροι** οἱ φέροντες σάρισσαν, δηλ. τὸ μακεδονικὸν μακρὸν δόρυ (βλ. εἰσαγ.). — **οἱ ἀπὸ (=ὑπὸ) τῶν σκοπῶν**, δηλ. προπεμφθέντες οἱ προηγηθέντες ἐκ τῶν προσκόπων. — **ἐπὶ τῷ Γρανικῷ πέραν** ἐπὶ τῆς ἀπέναντι δύμης τοῦ Γρανικοῦ. — **έφεστάναι** (ἐκ τοῦ ἀπήγγελλον) ὅτι οἱ Πέρσαι εἰζον σταθῆ. — **ώς μαχουμένους** (ἀντὶ ὡς μαχουμένην, κατὰ τὸ νοούμενον), μτχ. τελική.

3 - 5. ὡς ἔχομεν, δηλ. ἔνοπλοι. — **αὐλισθῆναι**, ἐκ τοῦ τολμήσειν· αὐλίζομαι στρατοπεδεύω. — **ταύτη** (ἐπίστρ.) = οὔτω, ἔνεκα τούτου. — **παρέξειν**, τοῦ ἀπροσ. παρέχει εἶναι δυνατὸν (τὸ παρέξειν ἐκ τοῦ δοκῶ). — **ἔωθεν τὸ πωὶ** (πρωὶ-πρωΐ). — **τῷ στρατῷ**, ἐκ τοῦ παρέξειν (θὰ εἶναι δυνατὸν εἰς τὸν στρατόν). — διαβάλλω διαβαίνω. — **πόρος** τὸ πέρασμα, δ ποταμός. — **εὐπετῶς** εὐκόλως, χωρὶς κόπου. —

ὑποφθάνω (μὲ μτχ.) = προφθάνω νά... — ἐς τάξιν καθίσταμαι παρατάσσομαι πρὸς μάχην. — ἐπιχειρῶ τῷ ἔργῳ ἀρχίζω τὴν μάχην. — ἐν μετώπῳ (= φάλαγγι) εἰς ἐκτεταμένην (εὐρεῖαν) γραμμὴν (ώστε ἡ παράταξις νὰ ἔχῃ μέτωπον μεγαλύτερον τοῦ βάθους).³ Αντιθέτως: κατὰ κέρας ἢ ἐπὶ κέρως (πρβλ. κατωτέρω § 5) = εἰς μακρὰν (βαθεῖαν) σειρὰν (ώστε ἡ παράταξις νὰ ἔχῃ μέτωπον 2-4 ἀνδρῶν καὶ βάθος πολλῶν). — πολλὰ (μέρη) αὐτοῦ, δηλ. τοῦ ποταμοῦ. — εἰσὶν αἱ = τινές. — ἀτάκτως καὶ κατὰ κέρας ἐκβαίνουσι (μτχ. ὑποθ.), ἐνν. ἥμιν ἐὰν ἐκβαίνωμεν ἀτάκτως καὶ εἰς μακρὰν σειράν. — ἐπικείσονται, τοῦ ἐπιτίθεμαι. — ἦπερ ἀσθενέστατον, ἐνν. ἐστὶ ἐκεῖ ὅπου θὰ εἶναι τὸ ἀσθενέστερον σημεῖον τῆς παρατάξεώς μας. — σφάλμα ἀτυχία. — χαλεπὸν ἐπιζήμιον. — ἐς τὴν ὑπὲρ παντὸς τοῦ πολέμου κρίσιν διὰ τὴν ἐκβασιν τοῦ ὄλου ἀγῶνος. — σφαλερὸν ἐπικίνδυνον.

6. οὔτω τῷ ὀνόματι διὰ τοιαύτης ἐκφράσεως. — ἐκφαυλίζω τινὰ ὅμιλῶ περιφρονητικῶς διὰ κάποιον. — εἴργω τινὰ τοῦ οὐ μὴ ποιεῖν τι = κωλύω τινὰ ποιεῖν τι. — πρὸς Μακεδόνων τῆς δόξης ἀρμόζον εἰς τὴν δόξαν τῶν Μακεδόνων. — οὔτε πρὸς τῆς ἐμῆς... ὁξύτητος οὔτε ἀρμόζον εἰς τὴν ἰδικήν μου ἀποφασιστικότητα. — ποιοῦμαι = ἡγοῦμαι. — ὅτι, αἰτιολ. — ἄξιον τοῦ σφῶν δέοντος τὸ ὅποιον νὰ δικαιολογῇ τὸν πρὸς ἥμᾶς φόβον των. — ἐν τῷ παρατίκα ἀμέσως. — ἔπαθον, ὑποκ. οἱ Πέρσαι.

Κεφάλαιον 14.

1-3. ἡγησόμενον (μτχ. τελ.), ἐνν. αὐτοῦ τοῦ ἀριστεροῦ κέρατος· ἡγοῦμαι, ἔδω = ἀναλαμβάνω τὴν διοίκησιν. — παράγω (ἀμεταβ.) πορεύομαι, προχωρῶ. — προετάχθησαν τοῦ δεξιοῦ ἐτάχθησαν πρῶτοι εἰς τὸ δεξιόν, ἐτάχθησαν εἰς τὸ ἀκρότατον δεξιὸν κέρας. — αὐτῷ = ὑπ' αὐτοῦ. — τοὺς ἔταιρούς τοὺς ἵππεας τὸ βαρὸν ἵππικὸν (πρβλ. κεφ. 12, § 7). — τοὺς Ἀγριανας, λαὸς πολεμικώτατος οἰκῶν παρὰ τὴν Ροδόπην καὶ τὰς πηγὰς τοῦ Στρυμόνος· οὗτοι εἶχον ὑποταχθῆ ὑπὸ τοῦ Ἀλεξάνδρου, τὸν ὅποιον ἤκολούθησαν εἰς τὴν ἐκστρατείαν. — σαρισσοφόρος, βλ. κεφ. 13, § 1. — Φιλώτᾳ ἐπετάχθη ἐτάχθη πλησίον τοῦ Φιλώτα. — τοὺς Παιονας, οὗτοι ἦσαν ἀρχαῖος λαὸς ἐν Παιονίᾳ, χώρᾳ τῆς βορείου Μακεδονίας μεταξὺ Ἀξιοῦ καὶ Στρυμόνος. — τὴν ἔλην τοῦ

Σωκράτους, τὴν ἔξ Ἀπολλωνίας (βλ. κεφ. 12 § 7). — ἔχόμενοι δὲ τούτων πλησίον δὲ τούτων. — οἱ ὑπασπισταὶ τῶν ἐταιρῶν, σῶμα ἐλαφροῦ πεζικοῦ (βλ. εἰσαγ. σελ. 11). — ἐπὶ τούτοις (ἐνν. ἐτάχθη) πλησίον τούτων. — ἡ φάλαγξ, ἔδω = ἡ τάξις, τὸ τάγμα (δμοίως κατωτέρω). — ἐπὶ δὲ (μὲν ἐπιρ. σημ.) = πλησίον δέ. — ἐπὶ δὲ ὅν = ἐπὶ δὲ (τούτοις ἐτάχθησαν οὗτοι), δῶν. — ἡ Κρατέρου φάλαγξ, ὁ Κράτερος ἥτο εἰς τῶν ἐπισημοτάτων στρατηγῶν τοῦ Ἀλεξανδρου, δόδοιος εἶχε τὴν ἀρχηγίαν σύμπαντος τοῦ πεζικοῦ τῆς ἀριστερᾶς πτέρυγος ἐν τῇ παρούσῃ μάχῃ (ῶς καὶ ἐν Ἰσσῷ καὶ ἐν Ἀρβήλοις). — **ἔστε** ἐπὶ τὸ μέσον μέχρι τοῦ μέσου (τῆς ὅλης παρατάξεως). — ἡ φάλαγξ τῶν Μακεδόνων διηρεῖτο συνήθως εἰς 6 τάξεις· ἔδω δύμως διαιρεῖται εἰς 8.

4. ὄλιγον ἀποδέοντες ὄλιγον ὑπολειπόμενοι τῶν..., σχεδόν. — ἡ ἵππος τὸ ἵππικόν. — παρατείνω ἔκτείνω. — τῷ ποταμῷ κατὰ τὴν ὄχθην κατὰ μῆκος τῆς ὄχθης τοῦ ποταμοῦ. — ὑπερδέξιος ὑπερούψηλος. — τὰ χωρία τὰ μέση, τὸ ἔδαφος. — ἦ... ταύτη δπου... ἐκεῖ. — καὶ τῶν ἀμφ' αὐτὸν τῇ ἔνν έκπλήξει θεραπείᾳ καὶ ἐκ τῆς μετ' ἀπείρου σεβασμοῦ προθυμίας τῶν περὶ αὐτόν. — ἐπέχοντα, ἐκ τοῦ αἰσθήσεως σημ. καθεώρων. — ἐπέχω = ἔχω θέσιν. — κατὰ τὸ εὐώνυμον σφῶν ἀπέναντι τῆς ἀριστερᾶς πτέρυγος αὐτῶν.

5-7. χρόνον ἐπί τινα χρόνον. — τὰ στρατεύματα (= οἱ στρατοὶ) ἐφεστῶτες ἰστάμενοι (σχῆμα κατὰ τὸ νοούμενον). — ὑπὸ τοῦ τὸ μέλλον ὄκνειν (= ἔνεκα τοῦ ὄκνειν τὸ μέλλον) ἐπειδὴ ἐφοβοῦντο τὸ ἄδηλον μέλλον τοῦ ἀγῶνος. — ὡς ἐπικεισόμενοι (μτχ. τελική), τοῦ ἐπιτίθεμαι. — (αὐτοῖς) ἐκβαίνουσιν, μτχ. χρονική. — ἀγαθὸς γενναῖος. — καὶ μὴν καὶ μελιστα. — προεμβάλλω δίπλωμα πρώτος. — ἐταξεῖ διέταξε. — ἡ σειρά: 'Αλέξανδρος... ἐταξεῖ, 'Αμύνταν τὸν Ἀρρ. ἔχοντα τοὺς προδρόμους ἵπτεας καὶ μὴν καὶ τοὺς Παίονας καὶ μίαν τάξιν τῶν πεζῶν προεμβαλεῖν ἐς τὸν ποταμόν, καὶ Πτολεμαῖον τὸν Φιλ. ἄγοντα—πρὸ τούτων (= ἔμπροσθεν τούτων) τὴν Σωκράτους ἔλην (ἐνν. ἐταξεῖ προεμβαλεῖν). — τὴν ἡγεμονίαν τὴν πρώτην θέσιν (τὴν δποίαν διαδοχικῶς ἐλάμβανον καθ' ἕκαστην ἡμέραν τὰ διάφορα σώματα). — ὑπὸ σαλπίγγων ὑπὸ τὸν ἥχον τῶν σαλπίγγων. — καὶ... ἀλαλάζοντας (κατὰ τὸ νοούμενον ἀντί: ἀλαλάζον τὸ δεξιὸν κέρας) καὶ μὲ πολεμικὰς κραυγάς. — τῷ

'Ενναλίφ πρὸς τιμὴν τοῦ Ἐνναλίου (θεοῦ τοῦ πολέμου)· καὶ εἰς τὴν «Κύρου Ἀνάβασιν» Ξενοφ. εἰδόμεν: «τῷ Ἐνναλίῳ ἐλελίζουσι» (βλ. β. Α', κεφ. 8, § 17). παρατείνω ἔκτείνω.—λοξὴν πλαγίαν.—ἢ παρεῖλκε τῷ δέοντα ἕκει ὅπου παρέσυρε τὸ δέοντα, δηλ.: κατὰ τὴν διεύθυνσιν τοῦ δέοντος.—κατὰ κέρας ἐκ τῶν πλαγίων.—ώς ἀνυστὸν δόσον ἦτο δυνατὸν (ἐκ τοῦ ἀνύψῳ καὶ ἀνύτῳ ἐκτελῶ, κατορθώνω).—τῇ φάλαγγι ἐν μετώπῳ, εἰς ἐκτεταμένην γραμμήν.—προσμείγνυμί τινι συμπλέκομαι πρὸς κάποιον.

Κεφάλαιον 15.

1-2. ἢ... ταύτῃ, βλ. κεφ. 14, § 4.—προσέχω τινὶ πλησιάζω κάποιον (ἢ κάτι).—βάλλω δύπτω ἀκόντια.—ἔξ ύπερδεξίου ἔξ ὑψηλῶν θέσεων.—χθαμαλὸς ἔχαμηλός.—ἔστι ἐπὶ τὸ ὄρθωρ μέχρι τοῦ ὄρθατος τοῦ ποταμοῦ.—καὶ ἢν ὁ θύισμὸς τῶν ἵππεων (γεν. ὑποκ.)=καὶ ἐωθιοῦντο οἱ ἵππεῖς.—τῶν μὲν ἐκβαίνειν... τῶν δ' εἰργειν, ἐνν. πειρωμένων (αἴτιοι, μτχ.).—πολλῶν παλτῶν ἄφεσις, ἐνν. ἢν = πολλὰ παλτὰ ἀφίετο παλτὸν ἀκόντιον.—έλαττούμενοι ἐπειδὴ ἡσαν δλιγάτεροι.—ἔξ οὐ βεβαίου ἔξ ἐδάφους ἐπισφαλοῦς (διότι ἔκει ἦτο λασπῶδες καὶ δλισθηρόν).—οἱ δὲ Πέρσαι...=οἱ δὲ Πέρσαι οὐκ ἐκακοπάθουν μαχόμενοι ἔξ ύπερδεξίου τῆς ὅχθης (ἔξ ὑψηλῶν θέσεων ύπεράνω τῆς ὅχθης).—ἄλλως τε καὶ πρὸς τούτοις ἀκόμη.—ταύτῃ εἰς τὴν θέσιν ταύτην.—κινδυνεύω μάχομαι.

3-5. ξυμμείγνυμί τινι συμπλέκομαι πρὸς κάποιον.—πρὸς αὐτῶν, ποιητ. αἴτ.—γενόμενος, μτχ. ἐναντιωμ.—δσοι γε μὴ ἔξαιρέσει βεβαίως ἔκείνων, οἱ δποῖοι.—ἀποκλίνω καταφεύγω.—ἄμα οἰ=σὺν ἔαυτῷ.—ἴνα δπον.—τὸ πᾶν στῖφος τὸ πυκνότατον πλῆθος.—ξυνειστήκει εἰχε συναφθῆ.—ἄλλαι ἀπ' ἄλλαις ἢ μία κατόπιν τῆς ἄλλης.—τοῖς Μακεδόσι = τῶν Μακεδόνων ἔώκει, τοῦ ἔοικα δμοιάζω.—ξυνέχομαι συναθοῦμαι.—οἱ μέν... οἱ δέ, ἐνν. πειρώμενοι.—έξωσαι, τοῦ ἔξωθλο.—ές ἄπαν παντελῶς.—βιάζομαι τινα ἔξωθλ κάποιον βιαίως.—οἱ Μακεδόνες, ἐπεξηγ. τοῦ οἱ μέν.—ξυστοῖς διὰ δοράτων (τὰ δποῖα μετεχειρίζοντο οἱ ἵππεῖς ὃς δόρυ ἢ ἀκόντιον).—κρανέινος κατεσκευασμένος ἐκ ξύλου κρανειᾶς (διὰ ν' ἀντέχῃ ὡς στερεόν).

Σωκράτους, τὴν ἔξ Ἀπολλωνίας (βλ. κεφ. 12 § 7). — ἔχόμενοι δὲ τούτων πλησίον δὲ τούτων. — οἱ ὑπασπισταὶ τῶν ἐταίρων, σῶμα ἐλαφροῦ πεζικοῦ (βλ. εἰσαγ. σελ. 11). — ἐπὶ τούτοις (ἐνν. ἐτάχθη) πλησίον τούτων. — ἡ φάλαγξ, ἐδῶ = ἡ τάξις, τὸ τάγμα (δμοίως κατωτέρω). — ἐπὶ δὲ (μὲν ἐπιο. σημ.) = πλησίον δέ. — ἐπὶ δὲ ὅν = ἐπὶ δὲ (τούτοις ἐτάχθησαν οὗτοι), δν. — ἡ Κρατέρου φάλαγξ, ὁ Κράτερος ἥτο εἰς τῶν ἐπισημοτάτων στρατηγῶν τοῦ Ἀλεξανδρου, ὁ δοποῖος εἶχε τὴν ἀρχηγίαν σύμπαντος τοῦ πεζικοῦ τῆς ἀριστερᾶς πτέρυγος ἐν τῇ παρούσῃ μάχῃ (ῶς καὶ ἐν Ἰσσῷ καὶ ἐν Ἀρβήλοις). — **ἔστε** ἐπὶ τὸ μέσον μέχρι τοῦ μέσου (τῆς δλῆς παρατάξεως). — ἡ φάλαγξ τῶν Μακεδόνων διηρεῖτο συνήθως εἰς τὰξις· ἐδῶ ὅμως διαιρεῖται εἰς 8.

4. ὄλιγον ἀποδέοντες ὄλιγον ὑπολειπόμενοι τῶν..., σχεδόν. — ἡ ἵππος τὸ ἵππικόν. — παρατείνω ἔκτείνω. — τῷ ποταμῷ κατὰ τὴν ὄχθην κατὰ μῆκος τῆς ὄχθης τοῦ ποταμοῦ. — ὑπερδέξιος ὑπερούψηλος. — τὰ χωρία τὰ μέρη, τὸ ἔδαφος. — ἦ... ταύτη δπου... ἐκεῖ. — καὶ τῶν ἀμφ' αὐτὸν τῇ ξὺν ἐκπλήξει θεραπείᾳ καὶ ἐκ τῆς μετ' ἀπείρου σεβασμοῦ προθυμίας τῶν περὶ αὐτόν. — ἐπέχοντα, ἐκ τοῦ αἰσθήσεως σημ. καθεώρων. — ἐπέχω = ἔχω θέσιν. — κατὰ τὸ εὐώνυμον σφῶν ἀπέναντι τῆς ἀριστερᾶς πτέρυγος αὐτῶν.

5-7. χρόνον ἐπί τινα χρόνον. — τὰ στρατεύματα (= οἱ στρατοὶ) ἐφεστῶτες ἰστάμενοι (σχῆμα κατὰ τὸ νοούμενον). — ὑπὸ τοῦ τὸ μέλλον ὀκνεῖν (= ἐνεκα τοῦ ὀκνεῖν τὸ μέλλον) ἐπειδὴ ἐφοβοῦντο τὸ ἄδηλον μέλλον τοῦ ἀγῶνος. — ὡς ἐπικεισόμενοι (μτχ. τελική), τοῦ ἐπιτίθεμαι. — (αὐτοῖς) ἐκβαίνουσιν, μτχ. χρονική. — ἀγαθὸς γενναῖος. — καὶ μὴν καὶ μελιστα. — προεμβάλλω δίπλωμα πρώτος. — ἔταξε διέταξε. — ἡ σειρά: Ἀλέξανδρος... ἔταξεν, Ἀμύνταν τὸν Ἀρρ. ἔχοντα τοὺς προδόμους ἵπτεας καὶ μὴν καὶ τοὺς Παίονας καὶ μίαν τάξιν τῶν πεζῶν προεμβαλεῖν ἐς τὸν ποταμόν, καὶ Πτολεμαῖον τὸν Φιλ. ἄγοντα—πρὸ τούτων (= ἔμπροσθεν τούτων) τὴν Σωκράτους Ἱλην (ἐνν. ἔταξε προεμβαλεῖν). — τὴν ἡγεμονίαν τὴν πρώτην θέσιν (τὴν δποίαν διαδοχικῶς ἐλάμβανον καθ' ἕκαστην ἡμέραν τὰ διάφορα σώματα). — ὑπὸ σαλπίγγων ὑπὸ τὸν ἥχον τῶν σαλπίγγων. — καὶ... ἀλαλάζοντας (κατὰ τὸ νοούμενον ἀντί: ἀλαλάζον τὸ δεξιὸν κέρας) καὶ μὲ πολεμικὰς κραυγάς. — τῷ

Ἐνναλίῳ πρὸς τιμὴν τοῦ Ἐνναλίου (θεοῦ τοῦ πολέμου)· καὶ εἰς τὴν «Κύρου Ἀνάβασιν» Ξενοφ. εἴδομεν: «τῷ Ἐνναλίῳ ἐλελίζουσι» (βλ. β. Α', κεφ. 8, § 17). παρατείνω ἐκτείνω.—λοξὴν πλαγίαν.—ἢ παρεῖλκε τῷ ὁρεῦμα ἐκεῖ ὅπου παρέσυρε τὸ ὁρεῦμα, δηλ.: κατὰ τὴν διεύθυνσιν τοῦ ὁρεύματος.—κατὰ κέρας ἐκ τῶν πλαγίων.—ώς ἀνυστὸν δσον ἦτο δυνατὸν (ἐκ τοῦ ἀνύω καὶ ἀνύτω ἐκτελῶ, κατορθώνω).—τῇ φάλαγγι ἐν μετώπῳ, εἰς ἐκτεταμένην γραμμήν.—προσμειγόντι τινι συμπλέκομαι πρὸς κάποιον.

Κεφάλατον 15.

1-2. ἦ... ταύτῃ, βλ. κεφ. 14, § 4. — προσέχω τινὶ πλησιάζω κάποιον (ἢ κάτι). — βάλλω δίπτῳ ἀκόντια. — ἔξ ύπερδεξίου ἔξ ύψηλῶν θέσεων. — χθαμαλὸς ἡμιηλός. — ἔστ' ἐπὶ τὸ ὕδωρ μέχρι τοῦ ὕδατος τοῦ ποταμοῦ. — καὶ ἦν ὁ θισμὸς τῶν ἱππέων (γεν. ὑποκ.) = καὶ ἐωθιοῦντο οἱ ἱππεῖς. — τῶν μὲν ἐκβαίνειν... τῶν δ' εἰργειν, ἐνν. πειρωμένων (αἰτιολ. μτχ.). — πολλῶν παλτῶν ἄφεσις, ἐνν. ἦν = πολλὰ παλτὰ ἀφίετο παλτὸν ἀκόντιον. — ἐλαττούμενοι ἐπειδὴ ἦσαν ὀλιγώτεροι. — ἔξ οὐ βεβαίου ἔξ ἐδάφους ἐπισφαλοῦς (διότι ἐκεῖ ἦτο λασπῶδες καὶ ὀλισθηρόν). — οἱ δὲ Πέρσαι... = οἱ δὲ Πέρσαι οὓς ἐκαποτάθουν μαχόμενοι ἔξ ύπερδεξίου τῆς ὅχθης (ἔξ ύψηλῶν θέσεων ύπεράνω τῆς ὅχθης). — ἄλλως τε καὶ καὶ πρὸς τούτοις ἀκόμη. — ταύτῃ εἰς τὴν θέσιν ταύτην. — κινδυνεύω μάχομαι.

3-5. Ξυμμείγνυμι τινι συμπλέκομαι πρὸς κάποιον. — πρὸς αὐτῶν, ποιητ. αἴτ. — γενόμενος, μηχ. ἐναντιωμ. — δσοι γε μὴ ἔξαιρέσει βεβαίως ἔκεινων, οἱ δποῖοι. — ἀποκλίνω καταφεύγω. — ἄμα οἱ = σὺν ἔαυτῷ. — ἵνα ὅπου. — τὸ πᾶν στῆφος τὸ πυκνότατον πλῆθος. — ξυνειστήκει εἰχε συναφθῇ. — ἄλλαι ἀπ' ἄλλαις ἡ μία κατόπιν τῆς ἀλλης. — τοῖς Μακεδόσι = τῶν Μακεδόνων. — ἐώκει, τοῦ ξοικαδμοιάζω. — ξυνέχομαι συνωθοῦμαι. — οἱ μεν... οἱ δέ, ἐνν. πειρώμενοι. — ἔξωσαι, τοῦ ἔξωθῶ. — ἐς ἄπαν παντελῶς. — βιάζομαι τινα ἔξωθῶ κάποιον βιαίως. — οἱ Μακεδόνες, ἐπεξηγ. τοῦ οἱ μέν. — ξυστοῖς διὰ δοράτων (τὰ δποῖα μετεχειρίζοντο οἱ ἵππεις ὡς δόρυ ή ἀκόντιον). — κρανεύεινος κατεσκευασμένος ἐκ ξύλου κρανειᾶς (διὰ ν' ἀντέκηως στερεόν).

6. ἐνθα δὴ τότε ἀκριβῶς.—ἥτει (τοῦ αἰτῶ), μὲ διπλῆν αἰτ.—ἀναβολέα, παράθ. εἰς τὸ Ἀρέτην, ὁ δόποιος ᾧτο ἀναβολεύς, ἵπποκόμος, εἰδικὸς εἰς τὸ νὰ ὑποβοηθῇ τὸν ἵππεύοντα, ἵνα ἀναβῇ εἰς τὸν ἵππον.—τῶν βασιλικῶν (ἀναβολέων), γεν. διαιρ. — πονοῦμαι μετὰ κόπου ἀγωνίζομαι.—κεκλασμένου, τοῦ κλάομαι -ῶμαι θραύσμαι.—οὐκ ἀφανῶς λαμπρῶς, γενναίως.

7-8. καὶ ὃς καὶ οὗτος (ὁ Ἀλέξ.). — ἐπάγω ὕσπερ ἔμβολον τῶν ἵππεών δόηγῷ τοὺς ἵππεῖς εἰς σφηνοειδῆ (τριγωνικὴν) παράταξιν.—ἄμ' οἱ, βλ. § 3.—ἐξελαύνω ἔξօρμῷ.—παίω κτυπῶ.—καταβάλλει δίπτει κάτω (νεκρόν).—ἐν τούτῳ αὐτὴν τὴν στιγμήν.—Ποισάκης, ὁ ἀδελφὸς τοῦ Μιθριδάτου.—ἐπελαύνω ἐπέρχομαι (ἔφιππος).—κοπίς, ξίφος (καμπύλον).—τὴν πληγὴν ἔσχε ἐσταμάτησε, ἐματαίωσε τὸ κτύπημα.—Σπιθριδάτης, βλ. κεφ. 12, § 8.—ἀνετέτατο, τοῦ ἀνατείνομαι ὑψώνω.—ύποφθάνω προφθάνω.—τὸν ὕμον, ἐδῶ=τὸν βραχίονα.—ἐπεκβαίνω ἔξέρχομαι κατόπιν.—προχωρεῖ (ἐδῶ ἀπρόσ.)=εἶναι δυνατόν.—προσγίγνομαι τινὶ συνενώνομαι μὲ κάπιον.

Κεφάλαιον 16.

1-3. αὐτοί τε καὶ ἵπποι καὶ οἱ ἵππεῖς καὶ οἱ ἵπποι.—πολλά, συστ. ἀντικ. τοῦ βλαπτόμενοι.—ἐγκλίνω τρέπομαι εἰς φυγήν.—προκινδυνεύω μάχομαι εἰς τὴν πρώτην γραμμήν.—ἐνδίδωμι ὑποχωρῶ.—τὸ μέσον... αὐτοῖς τὸ κέντρον αὐτῶν.—παραρρήγνυμαι ἀποσπῶμαι (ἀπὸ τῆς γραμμῆς τῆς παρατάξεως).—τὰ ἐφ' ἐκάτερα ἀμφότεραι αἱ πτέρυγες τῆς παρατάξεως.—καρτερὰ γενικῇ.—ἐκτρέπομαι στρέφομαι.—ῶν = τούτων δέ.—ἥ ἐκεῖ ὅπου.—ἐκπλήξει τοῦ παραλόγου ἔξι ἐκπλήξεως διὰ τὸ ἀπροσδόκητον (τόλμημα τῶν Μακεδόνων).—βέβαιος λογισμὸς σταθερὰ ἀπόφασις.—ἐπάγω τινὶ τὴν φάλαγγα δόηγῷ τὴν φάλαγγα ἐναντίον κάπιοιν.—πάντῃ ἀπὸ ὅλα τὰ μέρη.—ἐν μέσῳ (συλληφθέντας) εἰς τὸ μέσον.—δι' ὄλιγου, ἐνν. χρόνου.—ὅτι μή...τις ἐκτὸς ἐὰν κανείς.—ζωγρῶ συλλαμβάνω ζωντανόν, αἰχμαλωτίζω.—διαλανθάνω διαφεύγω τὴν προσοχήν.—πταῖσμα ἀποτυχία, ἥττα.

4-5. εἰκὼν ἀνδριάς.—ἐν Δίφ, τὸ Δῖον ᾧτο πόλις τῆς N. Ma-

κεδονίας (Πιερίας) παρὰ τὸν Θερμαϊκὸν κόλπον, εἰς τοὺς πρόποδας τοῦ Ὄλυμπου ἔχουσα δόνομαστὸν ναὸν τοῦ Διὸς καὶ ἀνδριάντας τῶν Μακεδόνων βασιλέων· ἐκεῖ ἴδρυθησαν καὶ 25 ἀνδριάντες τῶν ἐν Γρανικῷ πεσόντων ἑταίρων. Οἱ ἀνδριάντες οὗτοι ἀπήχθησαν ἀργότερον ὑπὸ τοῦ Μετέλλου εἰς τὴν Ῥώμην μετὰ τὴν ἄλωσιν τῆς Μακεδονίας ὑπὸ τῶν Ῥωμαίων τὸ 164 π.Χ.—**Λύσιππος**, περίφημος γλύπτης ἐκ Σικυώνος, ἀκμάσας τὸ δεύτερον ἥμισυ τοῦ Δ' π.Χ. αἰῶνος.—**Ἀλεξανδρον ἐποίει** κατεσκεύαζεν ἀνδριάντας τοῦ Ἀλεξάνδρου. — προκρίνομαι προτιμῶμαι. — καὶ ἄλλῳ κόσμῳ καὶ μὲ ἄλλας στρατιωτικὰς τιμάς. — ἀτέλεια τῶν κατὰ τὴν χώραν (δηλ. γιγνομένων) ἀπαλλαγὴ ἀπὸ τοῦ φόρου τῶν γεωργικῶν προϊόντων. — τῷ σώματι λειτουργίαι σωματικὴ ἥπηρεσι (ἀγγαρεῖαι). — κατὰ τὰς κτήσεις ἐκάστων εἰσφοραὶ συνεισφοραὶ ἀνάλογοι πρὸς τὴν περιουσίαν ἑκάστου. — ἐπέρχομαι ἐπισκέπτομαι. — ἐρόμενος, τοῦ ἐρωτῶ. — ὅπως τις ἐτρώθη καὶ δ τι πράττων (ἐτρώθη), ἐκ τοῦ ἐρόμενος. — παρασχών οἱ ἐπιτρέψας εἰς αὐτὸν (δηλ. εἰς ἔκαστον τῶν τετραμένων). — εἰπεῖν τε καὶ ἀλαζονεύεσθαι, ἐκ τοῦ παρασχών. — ἀλαζονεύομαι ὑπερηφανεύομαι διὰ κάπιον κατόρθωμα.

[Πῶς τιμᾷ δὲ Ἀλεξανδρος τοὺς πεσόντας; Ποία ἡ διαγωγή του πρὸς τοὺς οἰκείους αὐτῶν καὶ πρὸς τοὺς τραυματίας; Πῶς δυνάμεθα νὰ χαρακτηρίσωμεν τὸν Ἀλεξανδρον ἐκ τῶν πράξεων τούτων;]

6-7. ἔμαψε διέταξε νὰ θάψουν. — δήσας, τοῦ δέω -δῶ δένω. — ἐν πέδαις μὲ χειροπέδας. — ἐργάζεσθαι (καθαρῶς τελ. ἀπαρέμφ.), ἐνν. τὴν γῆν. — παρὰ τὰ κοινῇ δόξαντα τοῖς Ἑλλησιν παρὰ τὴν κοινὴν ἀπόφασιν τῶν Ἑλλήνων (τὴν ληφθεῖσαν ἐν Κορίνθῳ δηλαδή ;). — **ἀνάθημα** (κτγρμ.) ἀφιέρωμα.

[Ποία ἡ συμπεριφορὰ τοῦ Ἀλεξάνδρου ἔναντι τῶν νεκρῶν ἀντιπάλων του; Πῶς συμπεριφέρεται πρὸς τοὺς νεκροὺς Ἑλληνας μισθοφόρους καὶ πῶς πρὸς τοὺς αἰχμαλωτισθέντας ἐξ αὐτῶν; Διατί; Ποῖον τὸ νόημα τῆς ἐπιγραφῆς;]

ΒΙΒΛΙΟΝ ΔΕΥΤΕΡΟΝ

Κεφάλαιον 3.

1. ἐς Γόρδιον, τὸ Γόρδιον ἥτο παλαιὰ πρωτεύουσα τῆς Φρυγίας παρὰ τὰς ὅχθας τοῦ ποταμοῦ Σαγγαρίου.—**παρέρχομαι εἰσέρχομαι.**—**ἄκρα** ἀκρόπολις.—**ὁ Γόρδιος**, δι πρῶτος βασιλεὺς τῆς Μεγ. Φρυγίας καὶ ἰδρυτὴς τῆς πόλεως Γορδίου.—**καὶ τοῦ παιδὸς αὐτοῦ Μίδου**, δι νιὸς τοῦ Γορδίου Μίδας εἶναι ὁ γνωστὸς βασιλεὺς τῆς Φρυγίας, περίφημος διὰ τὰ πλούτη του· τὸ ὄνομά του συνεδέθη μὲν διαφόρους παραδόσεις καὶ διὰ τοῦτο δι Μίδας μετέπεσε κατόπιν εἰς μυθικὸν πρόσωπον.—**καὶ τοῦ ζυγοῦ**, ζυγὸς τῆς ἀμάξης εἶναι τὸ ξύλον, τὸ δποῖον δένεται σταυροειδῶς ἐπὶ τοῦ ζυμοῦ (δηλ. τοῦ μακροῦ ξύλου, ἐκατέρωθεν τοῦ δποίου ζευγγύνονται τὰ ζῷα).

2-6. λόγος πολὺς κατεῖχεν ὑπῆρχε παράδοσις πολὺ διαδεδομένη.—**πρόσχωρος** πλησιόχωρος, γείτων.—**τῷ μέν...** τῷ δέ, δοτ. δργ.—**ἀροτριᾶν** κτλ., τὰ ἀπαρέμφατα μέχρι τῆς παραγράφου 6 ἐκ τοῦ λόγος... **κατεῖχεν** (εἰς τὴν ἔρμηνείαν δύνανται ν' ἀποδοθοῦν μὲν ὅηματα ἴστορ. χρόνου).—**ἀμαξεύω** σύρω τὴν ἀμάξαν.—**ἀροῦντος** (χρον. μτχ.), τοῦ **ἀρόω -ώ** ἀροτροῦ.—**ὁ βουλυτὸς** (ἐνν. καιρὸς) ἡ ὥρα τῆς ἀποζεύξεως τῶν βιῶν: ἡ ἐσπέρα.—**ὄψις** θέαμα.—**κοινόω -ώ** ἀνακοινώνω.—**ὑπὲρ τοῦ θείου περὶ** τοῦ θείου τούτου σημείου.—**παρὰ τοὺς Τελμισσέας**, Τελμισσεῖς ἥσαν οἱ κάτοικοι τῆς Τελμισσοῦ, πόλεως τῆς Καρίας, φημιζόμενοι διὰ τὴν μαντικήν των ἴκανότητα.—**εφόδος** ἔξηγεισθαι ἴκανὸς εἰς τὸ νὰ ἔξηγῃ.—**ἀπὸ γένους** ἀπὸ γενεᾶς εἰς γενεάν, ηληρονομικῶς.—**μαντεία** μαντικὴ τέχνη.—**προσάγω τινὶ** πλησιάζω κάποιον.—**ἐντυγχάνω τινὶ** συναντῶ κάποιον.—**ὅπως οἱ ἔσχε πῶς** συνέβη εἰς αὐτόν.—**θύειν**, ἐκ τοῦ κελεῦσαι.—**δεηθῆναι γάρ** κτλ., ἡ σειρά: **δεηθῆναι γάρ (=έπει)** Γόρδιον αὐτῆς ἔντεπιστομένην οἱ τὴν θυσίαν ἔξηγήσασθαι ἔπειδη (ἔλεγετο δτι) δι Γόρδιος παρεκάλεσεν αὐτὴν νὰ τὸν ἀκολουθήσῃ καὶ νὰ τοῦ ὑποδείξῃ τὸν τρόπον τῆς θυσίας.—**ὑποτίθεμαι** ὑποδεικνύω.—**συγγίγνομαι** ἐπὶ γάμῳ τινὶ νυμφεύομαι.—**ἐν τούτῳ**, δηλ. τῷ χρόνῳ.—**στάσει πιέζεσθαι σφίσι=στασιάζειν** ἀλλήλοις.—**καὶ ἐπιστῆναι τῇ ἐκκλησίᾳ** καὶ (δτι) παρουσιάσθη κατὰ τὴν συνέλευσιν.—**αὐτῇ ἀμάξῃ**

μετὰ τῆς ἀμάξης του.—**ξυμβαλόντας τὸ μαντεῖον ἐπειδὴ συνεδύασαν τὸν χρησμὸν** (μὲ τὴν ἐμφάνισιν τῆς ἀμάξης).—φράζω λέγω, ὑποθεικνύω.—ἐν τῇ ἄκρᾳ εἰς τὴν ἀκρόπολιν.—χαριστήριον (κτυρμ.) ὃς εὐχαριστήριον δῶρον.—ἐπὶ τοῦ ἀετοῦ τῇ πομπῇ διὰ τὴν ἀποστολὴν τοῦ ἀετοῦ (δηλ. διότι ὁ Ζεὺς εἶχεν ἀποστέλλει εἰς τὸν πατέρα τοῦ Μίδου τὸν ἀετόν).—μυθεύεται ἡπάρχει παράδοσις.—χρῆναι (τοῦ κρήνη) ὅτι πρέπει, ὅτι εἶναι πεπρωμένον.

7-8. ἀπόρως ἔχω ἀπορῶ, δὲν δύναμαι.—περιορῶ ἀφήνω.—μή τινα... κινδύνην ἐργάσονται (φοβούμενος) μήπως προκαλέσῃ κακὴν ἐντύπωσιν.—Ἀριστόβενος, περὶ τοῦ δοπίου βλ. Βιβλ. Α', Προοίμιον, §§ 1-3, σελ. 79.—**ἔσελόντα, τοῦ ἔξαιρω ἀφαιρῶ.**—ό ἔστωρ δ πασαλίσκος (δ συνδέων τὸν ζυγὸν πρὸς τὸν ἔμμόν, βλ. § 1).—τύλος ἔύλινον καρφίον.—διαβάλλομαι διαπερῶμαι.—διαμπάξ πέρα πέρα.—**ξυνέχω συγκρατῶ.**—ἔξελκύσαι, ἐκ τοῦ λέγει· ἔξελκύω ἀποσύρω, ἀποσπῶ.—Ισχυρίζομαι λέγω μετὰ βεβαιότητος.—δ' οὖν πάντως δύως (ἀπόδοσις τοῦ προηγημέντος δπώς μέν).—ἀπαλλάττομαι ἀπό τινος ἀπομακρύνομαι ἀπὸ κάποιον.—ώς τοῦ λογίου ξυμβεβηκότος μὲ τὴν πεποίθησιν ὅτι δ χρησμὸς εἶχεν ἐκπληρωθῆ. —καὶ γὰρ καὶ διότι καί... σέλιας ἀστροαπή. —ἐπισημαίνω ἐπιβεβιώνω. —ἐπὶ τούτοις ἔνεκα τούτων.—τοῖς φήνασι, τοῦ δ. φαίνω φανερώνω.

Κεφάλαιον 4.

7-8. Ἀριστοβούλῳ, ποιητ. αἴτ. (βλ. Βιβλ. Α' Προοίμιον, §§ 1-3, σελ. 79).—οἱ δὲ (= ἄλλοι δὲ) λέγουσιν, ἐνν. νοσῆσαι τὸν Ἀλέξανδρον.—**ὅντας, ἐνν. ἐαυτὸν** (μτχ. αἴτιολ.).—νήχομαι κολυμβῶ.—καύματι ἔχομαι κατέχομαι ὑπὸ ζέστης, ὑποφρέω ἀπὸ τὴν ζέστην.—οἰла (= ἄτε), μὲ αἴτιολ. μτχ. δηλοὶ ὅτι ἡ αἴτιολογία εἶναι πραγματική: οἰλα ἀνισχουσῶν τῶν πηγῶν οἱ ἐπειδὴ αἱ πηγαὶ αὐτοῦ ἀρχονται, ἐπειδὴ οὗτος πηγάζει.—**ἔχεσθαι** ὅτι κατέχετο (τὸ ἀπαρ. ἐκ τοῦ λέγουσι).—**ξυνόντα** φίλον, ἀκόλουθον.—τὰ ἀμφὶ **ἰατρικὴν** ὡς πρὸς τὰ **ἰατρικὰ** ζητήματα.—**ἔς** τὰ μάλιστα πιστεύομαι ἀπολαύω μεγίστης ἐμπιστοσύνης.—**ἀδόκιμος** ἀσήμαντος, ἄνευ ὑπολήψεως.—καθῆσαι, ἐκ τοῦ

έθέλειν (τὸ δποῖον ἐκ τοῦ λέγουσι). καθαίρω τινὰ φαρμάκῳ παρέχω εἰς κάπιον καθαρικὸν φάρμακον. — καὶ τὸν κελεύειν καθῆραι καὶ (λέγουσιν ὅτι) παρεκάλει (δὲ Ἀλέξ.) τοῦτον (τὸν ἱατρὸν Φίλ.) νὰ τοῦ δώσῃ καθαρικὸν φάρμακον.

9 - 11. ἡ κύλιξ τὸ ποτήριον. — **παρασκευάζειν**, ἔξακολουθεῖ ἡ ἔξαρτησις ἐκ τοῦ λέγουσι καὶ συνεχίζεται μέχρι τέλους τῆς § 11. — **όμοῦ** συγχρόνως. — **ἔνδηλος** γίγνομαι φαίνομαι, φανερώνομαι. — **ὅτι** καλῶς οἱ ἔχει τὰ τοῦ φαρμάκου ὅτι οὐδεμίαν ἀνησυχίαν είχεν ὡς πρὸς τὸ φάρμακον. — **ἀκούω**, μὲ δπαρ. = ἔχω πληροφορίας (ὅτι...). — **καὶ** ἐς τὰ ἄλλα καὶ ὡς πρὸς τὰ ἄλλα φάρμακα. — **ἐπαγγέλλομαι** ὑπόσχομαι· ὅσα ἐπαγγέλλοιτο ὅσα (φάρμακα) ἥθελεν ὑποσχεθῆ (ὅτι θὰ τοῦ δώσῃ). — **φαῖται** καλυτερεύω. — **ὅτι** βέβαιος ἐς τὸ ἀνύποπτον **τυγχάνει** ὃν ὅτι εἶχεν ἐμπιστοσύνην εἰς τὴν εἰλικρίνειαν (αὐτῶν). — **ἔρωμένος** θαρραλέος.

[Ἐκ τῶν ἀπαρεμφ. τῶν §§ 9 - 11 ποῖα ἔξαρτῶνται ἐκ τοῦ προηγηθέντος λέγοντος τῆς § 7; Ποία ἡ συντακτικὴ θέσις ἐκάστου τῶν λοιπῶν ἀπαρ. ; Πῶς δύναται νὰ χαρακτηρισθῇ ὁ Ἀλέξανδρος ἐκ τῆς διαγωγῆς τον πρὸς τὸν ἱατρὸν του; Ποία ἡ προκληθεῖσα εἰς τὸν φίλους του ἐντύπωσις;]

Κεφάλαιον 7.

1 - 2. ὑπερβάλλω διαβαίνω. — **τὸ ὅρος**, τὸ Ἄμανὸν ὅρος τῆς Μ. Ἀσίας ἐκτείνεται μεταξὺ Καππαδοκίας, Κιλικίας καὶ Συρίας· βορείως μὲν ἐνώνεται μὲ τὴν σειρὰν τοῦ Ταύρου, ἐκεῖθεν δὲ καμπτόμενον πρὸς νότον φθάνει μέχρι τοῦ Ἰστικοῦ κόλπου καὶ σχηματίζει πολλὰς στενοπορίας, τὰς καλούμενας Ἀμανικὰς πύλας, αἱ δποῖαι ἀποτελοῦν τὴν μεταξὺ Κιλικίας καὶ βορείας Συρίας δίοδον. — **προάγω** προχωρῶ. — **έγένετο** κατόπιν Ἀλεξάνδρου λαθῶν (= ἔλαυθε γενόμενος κατόπιν Ἀλεξάνδρου) χωρὶς νὰ γίνῃ ἀντιληπτὸς κατέλαβε τὰ νῶτα τοῦ Ἀλεξάνδρου (εὑρίσκομένον ἐν Μυριάνδρῳ). — **χαλεπῶς** αἰκιζομαί τινα σκληρῶς βασανίζω κάπιον. — **Πίναρος**, μικρὸς ποταμὸς τῆς Κιλικίας πηγάζων ἐκ τοῦ Ἄμανου ὅρους καὶ ἐκβάλλων εἰς τὸν Ἰστικὸν κόλπον (βλ. γεωγρ. χάρτην). — **τριακόντορος** (ἐνν. ναῦς) τριακοντάκωπος (πλοῖον, τὸ δποῖον ἔχει πρὸς ἐκατέραν τῶν πλευρῶν 15

κώπας μὲν Ἰσαρίθμους κωπηλάτας εἰς μίαν μόνον σειράν). — τῶν ἔταιρων (βλ. εἰσαγ. σελ. 11). — κατασκεψομένους (τοῦ κατασκοποῦμαι) ἵνα μάθουν διὰ κατασκοπεύσεως. — εἰ τὰ δύντα ἔξαγγέλλεται ἐὰν ὅσα ἀναγγέλλονται εἶναι ἀληθῆ. — μᾶλλον τι εὔπετῶς κάπως εὔκολα.

3 - 5. παρακαλῶ προτρέπω. — ἐκ τῶν ἥδη σφίσι (ποιητ. αἴτ.) καλῶς κεκινδυνευμένων ἐκ τῶν μέχρι τοῦδε ἀγώνων, οἱ δοποῖοι ἐνδόξως εἰχον διεξαχθῆ ὑπ' αὐτῶν. — στατηγῷ διευθύνω τὸν ἀγῶνα. — ἐπὶ νοῦν τινι ἄγῳ ἐμβάλλω εἰς τὸν νοῦν κάποιου τὴν ἔδεαν. — καθείργηνμι ἐγκλείω. — ἐκ τῆς εὐρυχωρίας, δηλ. ἐκ τῆς εὐρυτάτης πεδιάδος τῶν Σώχων, ὅπου ἀρχικῶς εἶχε στρατοπεδεύσει ὁ Δαρεῖος. — ἐξ τὰ στενόπορα, δηλ. εἰς τὴν στενὴν παράλιον πεδιάδα τοῦ Πινάρου ποταμοῦ. — ἵνα δπο. — ἔνυμμετρον χωρίον κατάλληλος τοποθεσία. — τοῖς δέ, δηλ. Πέρσαις. — ἀχρεῖος ἀχρηστος. — παραπλήσιος δμοιος. — οὕτε τὰ σώματα οὕτε τὰς γνώμας παραπλήσιοις (ούσι) οἱ δοποῖοι οὕτε κατὰ τὰ σώματα οὕτε κατὰ τὸ φρόνημα εἶναι δμοιοι (πρὸς αὐτούς, δηλ. τοὺς Μακεδόνας). — Μακεδόνας... ἐς χειρας ἥξειν (τὸ ἀπαρ. ἐκ τοῦ ἐννοούμενου ἔλεγεν· ἐπίσης καὶ τὰ ἐπόμενα ἀπαρεμφ. μαχεῖσθαι, ἀντιτάξεσθαι, ἀντιστρατηγεῖν). — τρυφῶσι (μτχ.) οἱ δοποῖοι ζοῦν βίον μαλθακόν. — ἄλλως τε καὶ καὶ πρὸς τούτοις ἀκόμη. — ἐς χειρας ἥκω συμπλέκομαι. — δσοι τε "Ἐλληνες" Ἐλλησι, ἐνν. ἐς χειρας ἥξουσι. — ὑπὲρ τῶν αὐτῶν (οὐδ.) διὰ τὰ αὐτὰ πράγματα, διὰ τὸν ἴδιον σκοπόν. — ἐπὶ μισθῷ καὶ τούτῳ οὐδὲ πολλῷ διὰ μισθὸν καὶ τοῦτον ὅχι πολύν. — ξὺν σφίσιν = σὺν ἑαυτοῖς (δηλ. τοῖς Μακεδόσιν). — ἄπονος δκνηρός. — μαλακὸς μαλθακός. — ἀντιτάξεσθαι (ἔλεγεν ὅτι) θὰ ἀντιταχθοῦν. — ἐπὶ δὲ = πρὸς τούτοις δέ. — ἀντιστρατηγῷ τινι ὡς στρατηγὸς εἶμαι ἀντιμέτωπος πρὸς κάποιον.

[Τρέψατε τὸν πλάγιον λόγον τῶν §§ 3 - 5 εἰς εὐθύν. Διὰ ποίους λόγους πρέπει κατὰ τὸν Ἀλέξανδρον νὰ ἔχουν θάρρος οἱ Μακεδόνες; Πῶς δύναται νὰ χαρακτηρισθῇ ὁ Ἀλέξανδρος λέγων ὅτι: « δ θεὸς δ πὲρ ἥμῶν στρατηγεῖ ἄμεινον »;]

6 - 7. ἐς πλεονεξίαν τοῦ ἀγῶνος εἰς ἀπόδειξιν ὅτι (οἱ Μακ-

δόνες) ὑπερέχουν (τῶν Περσῶν) εἰς τὸν ἀγῶνα. — ἐπεξήγει, τοῦ ἐπεξέρχομαι διηγοῦμαι, λέγω. — τὰ ἄθλα τὰ ἔπαυλα, τὰ βραβεῖα (οἱ καρποὶ τοῦ ἀγῶνος). — κρατῶ νικῶ. — ἐν τῷ τότε, ἐνν. χρόνῳ. — ὅτι περ ὄφελός (ἐστι) ὅτι ἀκριβῶς εἶναι χρήσιμον· κατ' ἔννοιαν = τοὺς ἀρίστους, τὸ ἄνθος. — καὶ ὡς..., ἐκ τοῦ ἐπεδείκνυεν (μετάβασις ἐκ τοῦ εἰδ. ἀπαρ. κρατήσειν εἰς εἰδ. πρότασιν). — ἐπὶ τῷδε τῷ ἀγῶνι, μετὰ τοῦτον τὸν ἀγῶνα. — ὅτι μὴ εἰ μή. — τὰ ἐς τὸ κοινὸν ξὺν λαμπρότητι ἥδη πεπραγμένα τὰ μέχρι τοῦδε λαμπρὰ κατορθώματα, τὰ δύοια ἀπὸ κοινοῦ εἶχον συντελεσθῆ. — καὶ εἰ δὴ καὶ ἐὰν μάλιστα. — τῷ (ποιητ. αἴτ.) ὑπό τινος. — ἴδια, κατ' ἴδιαν, ἀτομικῶς. — τι... τετολμημένον (ἐνν. ἦν) εἶχε πραχθῆ τολμηρόν τι ἔργον. — διαπρεπὲς ἐς κάλλος ἔξοχον εἰς ὁδαιότητα : ἔξαιρετικῶς ἔνδοξον. — ἐπὶ τῷ ἔργῳ διὰ τὸ κατόρθωμά του. — ἀνακαλῶ προσφωνῶ. — τὸ αὐτοῦ οὐκ ἀκίνδυνον τὸ διψοκίνδυνον αὐτοῦ. — ὡς ἀνεπαχθέστατα χωρὶς διόλου νὰ ἐνοχῇ (διὰ τῆς καυχησιολογίας του)· ἥτοι = μὲ μεγίστην μετριοφροσύνην.

8-9. ἐς μνήμην ἐλθεῖν = ἀναμνησθῆναι. — ὡς... (λέγων) ὅτι.... (ἐκ τούτου συνδέεται τὸ δ. ἐτρέψαντο). — οὐδέν τι σφίσιν ἐπειούρτες (ἔναντ. μτχ.): ἐνῷ οὐδόλως (οὗτοι) ὁμοίαζον (ῆδύναντο νὰ συγκριθοῦν) πρὸς αὐτοὺς (τοὺς Μακεδόνας). — ἀξίωσις ἀξία. — ὅτι μὴ ἐκτός. — **αὐτοσχεδιάζομαι** παρασκευάζομαι προχείρως. — οἱ δὲ οὗτοι παρ' ὅλα ταῦτα. — ἐτρέψαντο ἐτρεψαν εἰς φυγήν. — πρὸς Βαβυλῶνι αὐτῇ πλησίον αὐτῆς τῆς Βαβυλῶνος (τοῦτο λέγεται μὲ κάποιαν ὑπερβολήν, διότι τὰ Κούναξα, ὅπου ἔγινεν ἡ μάχη, ἀπέχουν τῆς Βαβυλῶνος 500 στάδια περίπου). — **κατιόντων** (χρον. μτχ.), τοῦ κατέρχομαι ἐπιστρέφω· κατιόντων (αὐτῶν) κατὰ τὴν ἐπιστροφήν των. — **ἐπιγίγνομαι τινι** ἐπιπίπτω ἔναντίον κάποιου. — **ἐπηλθόν** διῆλθον. — **ὅσα τ(ε) ἄλλα εἰκός (ἐστι)... παραινεῖσθαι**, ἐνν. παρήνει ἔλεγεν, ἀνέφερεν. — **ἐν τῷ τοιῷδε εἰς τοιαύτην περίστασιν.** — πρὸ τῶν κινδύνων (τῆς μάχης) πρὸ τῆς μάχης. — **παράκλησις** παρόρμησις, ἐνθάρρυνσις. — **ἄλλος ἄλλοθεν δεξιούμενοι πανταχόθεν** (εἰσερχόμενοι καὶ) χαιρετίζοντες· κυρίως δεξιοῦμαι = χαιρετίζω λαμβάνων τὴν δεξιάν. — **τῷ λόγῳ ἐπαίροντες (αὐτὸν)** διὰ τῶν λόγων των (εἴτι μᾶλλον) ἔξαπτοντες αὐτόν.

[Ποῖα τὰ νοήματα τῆς προσλαλίας τοῦ Ἀλεξάνδρου πρὸς τὸν στρατόν του; (§§ 3-9). Ποῖα ἀποτελέσματα ἔφερεν;]

Κεφάλαιον 8.

1-4. δειπνοποιοῦμαι δειπνῶ.—προκατασκεψομένους, τοῦ προκατασκοποῦμαι προανιχνεύω, κατασκοπεύω ἐκ τῶν προτέρων.—ώς κατασχεῖν (= ως καθέξων) = ἵνα καταλάβῃ. —κρατῶ τινος γίνομαι κύριος. —τῶν πορόδων, δηλ. τῶν παραλίων στενῶν (τοῦ Ἀμανοῦ ὅρους). —πέτρα βράχος. —ἀκριβεῖς (= ἀκριβῶς) μετὰ περισκέψεως. —ὑπὸ τὴν ἔω περὶ τὴν αὐγήν. —κατὰ τὴν ὁδόν, δηλ. τὴν φέρουσαν πρὸς Ἰσσόν.—ἔως ἐν δσφ.—ἐπὶ κέρως ἥγεν ἐπορεύετο εἰς μακρὰν (βαθεῖαν) σειρὰν (ὅστε ἡ παράταξις νὰ ἔχῃ μέτωπον 2-4 μόνον ἀνδρῶν, βάθος δὲ πολλῶν ἀντιθ. ἄγω ἐπὶ φάλαγγος ἢ ἐν φάλαγγι, βλ. Βιβλ. Α', κεφ. 13, § 4).—διεχώρει (τὰ χωρία) ἐξ πλάτος ηὐδύνετο ὁ τόπος.—ἄλλην καὶ ἄλλην τὴν μίαν μετὰ τὴν ἄλλην.—παράγω διατάσσω κάποιον νὰ βαδίσῃ.—τῇ μὲν ἔνθεν μέν.—ἐν ἀριστερᾷ δὲ ἔνθεν δέ.—τέως μὲν ἐπὶ τινα χρόνον.—τῶν πεζῶν τὸ ἄγημα τὸ ἐπλεκτὸν τάγμα τῶν πεζῶν.—τοὺς ὑπασπιστὰς τὸ εὐκάίητον πεξικὸν (βλ. εἰσαγ. σελ. 11).—ἀπὸ τοῦ δεξιοῦ ἀρχαμένῳ (τινὶ) ἐὰν ἀρχίσῃ κανεὶς νὰ ὑπολογίζῃ ἀπὸ τὸ ἀριστερόν δεξιὸν κέρας.—ώς μὴ ἵνα μῆ.—πάντη πανταχόθεν.

5-8. προσάγω προσέρχομαι.—τοῦ Πινάρου, βλ. κεφ. 7, § 1-2.—μάλιστα περίπου.—τῶν ψυλῶν, βλ. εἰσαγ. σελ. 11.—κατὰ τὴν φάλαγγα ἀπέναντι τῆς φάλαγγος.—τῶν Καρδάκων, οἱ Κάρδακες ἥσαν ἐπίλεκτον σῶμα τοῦ Περσικοῦ στρατοῦ μὲ βαρὺν δπλισμόν, τὸ δποῖον ἐπεδίδετο εἰδικῶς εἰς τὰς ἀφαγὰς καὶ λεηλασίας· λέγονται δὲ οὕτω οὐχὶ ἐξ ὀνόματος ἔμνους ἢ τόπου, ἀλλ' ἐκ τῆς λέξεως κάρδα, ἢ δποία παρὰ τοῖς Πέρσαις ἐσήμαινε κάτι τὸ πολεμικὸν καὶ ἀνδρεῖον. —ἐπὶ φαλ. ἀπλῆς εἰς μίαν γραμμήν.—ἵνα δπον.—ἐπέταξε τῷ ὅρει παρέταξεν ἐπὶ τοῦ ὅρους.—ἔστιν οἱ τινές.—πῇ μὲν κάπου μέν.—διαχωρῶ διαχωρίζομαι, διασχίζομαι.—ἐξ ἐπικαμπτὴν προϊὸν καταληγον εἰς καμπυλότητα.—ἐξ βάθος οὐκ ὠφέλιμον εἰς ἀνωφελὲς βάθος (διότι οἱ δπισθεν αὐτοῦ τεταγμένοι λόγῳ τῆς στενότητος τοῦ χώρου δὲν ἥδύναντο νὰ λάβουν μέρος ἀμέσως εἰς τὴν μάχην).

9. ώς τὸ χωρίον διεῖχεν ὅτε ηὔρυνετο ὁ χῶρος.—**Ιόντι**, χρονική—παράγω, βλ. ἀνωτ. § 2.—**τοὺς ἑταίρους**, βλ. εἰσαγ. σελ. 11.—**ἄμα οἶ = σὺν ἐαυτῷ πλησίον του**.—ώς πρός.

10-11. αὐτῷ, ποιητ. αἴτ. — ἐπὶ τῷδε διὰ τὸν ἔξῆς σκοπὸν (ἐπεξηγεῖται διὰ τοῦ ὅπως ἀσφαλῶς κτλ.). — **ἔκταξις** παρατάξις. — ἀπὸ ξυνθήματος διὰ συνθήματος, δηλ. διὰ συμπεφωνημένου σημείου.—κατὰ Παρομενίωνα ἀπέναντι τοῦ Παρομενίωνος.—ταύτῃ ἐνταῦθα.—**ἰππάσιμα ἥν** (τὰ χωρία) ὁ τόπος ἦτο καταλληλότερος διὰ τὸ ἵππικόν.—**ἀχρεῖοι...** ἐφαίνοντο ἐφαίνετο ὅτι δὲν ἦτο δυνατὸν νὰ χρησιμοποιηθοῦν (οἱ ἵππεις).—**παριπτεύω** ἔρχομαι (ἔφιππος).—καθάπτερον νόμος, ἐνν. ἥν καθὼς ἦτο συνήθεια.—**τὸν νοῦν τὴν αἵτιαν**. ‘Ο Ξενοφῶν εἰς «Κύρου Ἀνάβασιν» (βιβλ. Α', κεφ. 8, § 22) γράφει ὅτι κατὰ τὴν μάχην οἱ τῶν βαρβάρων ἄρχοντες πάντοτε κατέχουν τὸ μέσον τῆς παρατάξεως καὶ χάριν ἀσφαλείας καὶ ἵνα διαβιβάζουν ταχύτερον διαταγὰς εἰς τὸ στράτευμα.

Κεφάλαιον 9.

1-2. **δόλιγον** (ἐνν. δεῖν) σχεδόν. — μεταχωρῶ μετακινοῦμαι.—**αὐτῷ** (ποιητ. αἴτ.) δέ... **τεταγμένους** ἐνῷ αὐτὸς εἶχε παρατάξει. — **ταύτῃ** ἐνταῦθα (δηλ. εἰς τὸ εὐώνυμον). — **παριπτεύω**, ἔδω = παρελαύνω, διέρχομαι ἔφιππος. — **προέταξε τῶν ἵππεων**, ἔδω = ἔταξε πλησίον τῶν ἵππων.—**πρόδρομοι πρόσκοποι**, τὸ ἐλαφρὸν ἵππικόν (βλ. εἰσαγ., σελ. 12). — **τοὺς Ἀγριανας**, περὶ αὐτῶν βλ. Βιβλ. Α', κεφ. 14, § 1.—**ές ἐπικαμπήν** εἰς σχῆμα γωνίας (πρὸς προφύλαξιν τῶν πλαγίων καὶ ἀποφυγὴν ὑπερφαλαγγήσεως). — **τὸ κατὰ νώτου τὸ εὐρισκόμενον** ὅπισθεν αὐτῶν.—**αὐτῷ=αὐτοῦ**.—**διέχουσα κεχωρισμένη**.—**προετάχθησαν τῶν πεζῶν** ἐτάχθησαν πλησίον τῶν πεζῶν. — **ἐπιτάσσομαι τάσσομαι τελευταῖος πᾶσιν ἐπετάχθησαν** ἐτάχθησαν εἰς τὸ ἀκρότατον μέρος (τῆς ἀριστερᾶς παρατάξεως).

3-4. **ταύτῃ** ἐνταῦθα (εἰς τὴν δεξιὰν πτέρυγα).—**δύο Ἰλας τῶν ἑταίρων**, βλ. εἰσαγ. σελ. 11.—**Ἀνθεμουσίαν**, ἐκ τοῦ Ἀνθεμοῦντος, πόλεως τῆς Μακεδονίας, βιορ. τῆς Ὄλύνθου' (τὰ τάγματα τοῦ ἵππικοῦ ὕνομαζοντο ἢ ἀπὸ τὸ ὄνομα τοῦ ἀρχηγοῦ των ἢ ἀπὸ τὸ ὄνομα τῶν

πόλεων, ἐκ τῶν ὅποίων ἐστρατολογοῦντο). — **Λευγαίαν**, ἄδηλον πόθεν ὀνομάσθη. — **ἔστιν οὓς**—τινάς. — παράγω, ἔδω=οδηγῶ. — **ἐπεί**, αἰτιολ.— ἐκδρομῆς... γενομένης, ἡ σειρά: γενομένης (χρον. μηχ.) ἐκδρομῆς ἐπ' αὐτοὺς τῶν Ἀγριάνων καὶ ὀλίγων τῶν τοξοτῶν κατὰ πρόσταξιν Ἀλεξάνδρου. — **ἐκδρομὴ** ἐπιδρομή. — ἀναστέλλομαι ἀποκρούομαι. — ἡ ὑπώρεια οἱ πρόποδες τοὺς ὅρους. — τὸ ἄκρον ἡ κορυφή. — ἔγγω... δυνατὸν ὃν χρήσασθαι ἐσκέφθη ὅτι ἦτο δυνατὸν νὰ χρησιμοποιήσῃ. — **τοῖς κατ'** αὐτοὺς **τεταγμένοις** τοὺς ἀπέναντι αὐτῶν (τῶν ἐπὶ τοῦ ὅρους) τεταγμένους (δηλ. τοὺς Ἀγριάνας, τοὺς τοξότας κτλ.). — **ἀναπλήρωσις** ἀνάπτυξις, ἐπέκτασις. — **ἐκείνοις** δὲ κατ' ἐκείνων δὲ (τῶν ἐπὶ τοῦ ὅρους). — **ἐπιτάσσω** ἀντιτάσσω. — **ἰππέας τριακοσίους**, δηλ. τὰς δύο Ἰλας τῶν ἑταίρων.

Κεφάλαιον 10.

1-2. προάγω ὁδηγῶ πρὸς τὰ ἐμπρός. — **σχολαῖος** βραδύς. — **πρόσοδος πορεία**. — **ἀντεπάγω** ὁδηγῶ ἐναντίον τοῦ ἀντιπάλου. — **ἔστι** δὲ ὅπου εἰς μερικὰ δὲ μέρη. — καὶ **χάρακα παρατείνας αὐταῖς**=καὶ **χάρακι παρατεταμένῳ** ωχυρωμέναις αἱ δοιᾶι ἦσαν ωχυρωμέναι δι' ἐκτεταμένου χαρακώματος. — **ἶνα** ὅπου. — **εὐέφοδώτερος** μᾶλλον εὐπρόσβλητος. — **ταύτη**=οὕτω. — **τῇ γνώμῃ δεδουλωμένος** δτι εἰχει χάσει τὸ θάρρος του. — **όμοιον...** ἦν ἐπλησίαζον. — **παροιπεύω** τρέχω ἔφιππος. — **ξὺν τῷ πρέποντι κόσμῳ** μετὰ τῆς πρεπούσης διακρίσεως. — **ἀνακαλῶ φωνάζω**. — **ἀξίωσις** ἀξίωμα.

[**Πῶς ἐνθαρρύνει** δ Ἀλέξανδρος τὸν στρατὸν του δλίγας στιγμὰς πρὸ τῆς μάχης; **Πῶς ἐκδηλοῦται** καὶ πῶς χαρακηφίζεται ἡ ἀνυπομονησία τοῦ στρατοῦ του;]

3. τὰ μὲν πρῶτα κατὰ πρῶτον μέν. — **ἐν ἀπόπτῳ** ἔχω βλέπω ἀπὸ μακράν. — **ξύντονος** ἐπίμονος. — **ἔδω=ταχύς**. — **κυμαίνω** ἀποσπῶμαι ὡς κῦμα, ἔξερχομαι τῆς γραμμῆς. — **ἐντὸς** βέλους ἐντὸς βολῆς βέλους (ἔως ἐκεὶ ὅπου φθάνει τὸ βέλος). — **ώς** ἐκπλήξαι **ἶνα** τρομάξουν. — καὶ **τοῦ...** ὀλίγα... βλάπτεσθαι καὶ **ἶνα** πάθουν δλίγας βλάβας.

4-5. εἰκάζω ὑποθέτω, προβλέπω. — **ώς** ἐν χερσὶν ἡ μάχη

έγένετο μόλις ήχισεν ἡ συμπλοκή. — ταύτῃ ἐνταῦθα. — ἢ διέσχε
ὅπου διεχωρίσθη. — παραρραγεῖσα, τοῦ παραρρήγνυμαι διασπῶμαι,
ὑφίσταμαι ὅηγμα. — ἐν χερσὶ τὴν μάχην ποιήσας ἐλθὼν εἰς συμ-
πλοκήν. — ἄπτομαι τοῦ ἔργου μετέχω τῆς μάχης. — τὸ μέτωπον τῆς
φάλαγγος... ἐν τῇ αὐτῇ τάξει διασώσασθαι νὰ διατηρήσουν εἰς
τὴν αὐτὴν γραμμὴν τὸ μέτωπον τῆς φάλαγγος. — ταύτῃ εἰς αὐτὸν τὸ
σημεῖον (ἀπόδοσις εἰς τὸ ἢ διέσχε). — οἱ "Ελληνες, δηλ. οἱ μισθο-
φόροι τοῦ Δαρείου. — ἢ ὅπου.

6-7. ἔργον μάχη. — καρτερὸς πεισματώδης. — τῶν μὲν (μι-
σθιφόρων)... ἀπώσασθαι τοὺς Μακεδόνας κτλ., τὸ ἀπομφ. τοῦτο,
ώς καὶ τὰ ἔπομενα, ἐκ τῆς παραλειπομένης μτχ. πειρωμένων (ἢ δοία
νοεῖται ἐκ τοῦ ἔργον... ἦν). — ἀνασφέζομαι ἀνακτῶ. — τοῖς ἥδη φεύ-
γουσι σφῶν διὰ τοὺς φεύγοντας ἥδη ἐκ τῶν ἰδικῶν των. — φαινο-
μένη εὐπραγγία φανερὰ ἐπιτυχία. — λείπομαι ὑπολείπομαι. — δια-
βοῦμαι φημίζομαι. — καί τι φιλοτιμίας (γεν. διαιρ.)=καὶ κάποια
φιλόδοξος ἀμιλλα. — οὐκ ἡμελημένος ἐπιφανής.

Κεφάλαιον 11.

1. αἱ... τάξεις... ὁρῶντες, ἀντὶ ὁρῶσαι (κατὰ τὸ νοούμενον). —
τετραμένους ὅτι είλον τραπῆ εἰς φυγὴν. — κατὰ σφᾶς ἀπέναντί¹
των. — καὶ (ἐπὶ) τὸ πονούμενον σφῶν καὶ πρὸς τοὺς ἰδικούς των,
οἱ δποῖοι ἐπιέζοντο (ὑπὸ τῶν μισθιφόρων τοῦ Δαρείου). — ἐπικάμπτω
ἐπὶ τινα στρέφομαι πρὸς κάποιον. — ἀπεώσαντο αὐτούς, δηλ. τοὺς
μισθιφόρους. — παρερρωγός, τοῦ παραρρήγνυμαι· βλέπε ἀνωτέρῳ
κεφ. 10, § 4. — κατὰ τὸ παρερρωγός εἰς τὸ μέρος, τὸ δποῖον εἴχεν
ὑποστῆ ὅηγμα. — κόπτω κτυπῶ.

2-3. ἐντὸς τοῦ ποταμοῦ ἐντεῦθεν τοῦ ποταμοῦ (Πινάρου). —
ἐν αὐτῷ τῷ ἔργῳ κατὰ τὴν διάρκειαν αὐτῆς τῆς μάχης. — εὐρώστως
πάσῃ δυνάμει. — ἀπορραγήναι, τοῦ ἀπορρήγνυμαι ἀποσπῶμαι. —
ἐκ πάντων γενική. — ἀμβάτης ἀναβάτης. — πεφοβημένως ἐν πανικῷ.

4-5. ἐφοβήθη φοβηθὲν ἐτράπη εἰς φυγὴν. — ταύτῃ εἰς αὐτὴν
τὴν θέσιν. — ἀπορρήγνυμαι, βλ. ἀνωτέρῳ § 2. — ἔστε ἐφ' ὅσον. —
δυσχωρία ἀνωμαλία τοῦ ἐδάφους. — ἐνέκυροσεν, τοῦ ποιητ. ὁ. ἐγκυ-

ρῶ = ἐντυγχάνω συναντῶ. — κάνδυς μανδύας (περσικός). — ὁ δὲ ἐπίσης δέ.

[Πῶς χαρακτηρίζεται δὲ Δαρεῖος ἐκ τῆς πράξεώς του ταύτης; Ἐκθέσατε ἐν ἀραπτύξει, ὅπως φαντάζεσθε, ὅλας τὰς λεπτομερείας τῶν κινήσεών του ἀπὸ τῆς πρώτης στιγμῆς τῆς φυγῆς μέχρι τῆς ἐπιβάσεώς του ἐπὶ τοῦ ἵππου.]

6 - 7. οὐ διὰ μακροῦ (ἐνν. χρόνου)=μετ' ὄλιγον.—ἀφείλετο αὐτὸν τό... ἀλῶναι ἀπήλλαξεν αὐτὸν τοῦ κινδύνου νὰ συλληφθῇ (ἀλῶναι, ἀπαρέμφ. ἀρ. τοῦ ἀλίσκομαι). — φάος (ποιητ. ἀσυναίρ. τύπος)=φῶς. — συσκοτάζει ἀρχίζει νὰ σκοτεινιᾶῃ. — ἐς τὸ ἔμπαλιν πρὸς τὰ δύσιστα. — ἀποτρέπομαι στρέφομαι.—καὶ γάρ καὶ διότι ἀκόμη καί. — βραδυτέρα ἐγεγόνει εἶχεν ἐπιβραδυνθῆ. — ἐς τὸ διώκειν, ἐνν. τὸν Δαρεῖον.

[Ποῖα αἴτια συνέτειναν, ὅστε δὲ Δαρεῖος νὰ διαφύγῃ τὴν σύλληψιν; Παρακολούθησατε τὴν δίωξίν του ὑπὸ τοῦ Ἀλεξάνδρου, τὴν ἀγωνίαν του, τὴν διαφυγήν του· ἐπίσης τὴν προσπάθειαν τοῦ Ἀλεξάνδρου νὰ τὸν συλλάβῃ, τὴν εὑρεσιν τῶν ἐγκαταλειφθέντων εἰδῶν καὶ τὴν ἐπιστροφήν του εἰς τὸ στρατόπεδον.]

8 - 10. ἔντιμος εὐγενής.—τὸ ἄλλο πλῆθος, αἰτ. τοῦ κατά τι κατ' ἔννοιαν = ἐκ τοῦ ἄλλου πλήθους. — μάλιστα περίπου. — Πτολεμαῖος ὁ Λάγον· βλ. Προοίμιον § 1 - 3. — ξυνεπισπόμενος, τοῦ ξυνεφέπομαί (τινι) παρακολουθῶ κάποιον. — ὡς ἐγένοντο ὅτε ἔφθασαν. — ἐν τῇ διώξει κατὰ τὴν καταδίωξιν. — ἐάλω, ἐάλωσαν τοῦ ἄλλοσκομαι, ἐπὶ πόλεων=κυριεύομαι· ἐπὶ προσώπων=αἰχμαλωτίζομαι. — νήπιος μικρὸς (ἥτο ἔξαετής). — ὁμότιμοι εὐγενεῖς, μεγιστᾶνες. — ξὺν τῇ ἄλλῃ κατασκευῇ καὶ πρὸς τούτους τὰ οἰκιακὰ σκεύη των. — Δαμασκός, πόλις τῆς Συρίας, πλησίον τῶν ὁρίων τῆς Παλαιστίνης (βλ. γεωγρ. χάρτην). — ἐς πολυτελῆ δίαιταν πρὸς μεγαλοπρεπῆ τρόπον ζωῆς. — καὶ (=καίπερ) στρατευομένῳ ἀν καὶ εὐρίσκεται εἰς ἐκστρατείαν. — πεπόμφει = ἐπεπόμφει. — ἐπ' ἄρχοντος Ἀθηναίοις Νικοκράτους, ἦτοι τὸ 333 π.Χ. (συνήθως τὰ γεγονότα χρονολογοῦνται μὲ τὸ ὄνσμα τοῦ πρώτου ἄρχοντος τῶν Ἀθηνῶν, δ ὅποιος διὰ τοῦτο

λέγεται ἐπώνυμος). — μηνὸς Μαιμακτηριῶνος, ὅτοι τὸν πέμπτον Ἀττικὸν μῆνα (15 Νοεμβρίου - 15 Δεκεμβρίου).

[Πᾶς χρακτηρίζεται δὲ Λαρεῖος, δὲ δόποιος ἔφυγεν ἀφήνων πλὴν τῶν ἄλλων καὶ τὴν οἰκογένειάν του εἰς τὴν διάθεσιν τοῦ ἀντιπάλου του;]

Κεφάλαιον 12.

1 - 2. ὁ δέ... ἐπῆλθεν ἐν τούτοις ἐπεσκέφθη. — λόγῳ ἐπικοσμῷ ἐγκωμιάζω διὰ λόγου. — ὅσοις ἐκείνους, τῶν ὅποιών. — συγγιγνώσκω = σύνοιδα ἔχω ἀμεσον γνῶσιν. — ξυμφωνούμενον διοφάνως ἐπιβεβαιούμενον. — χρημάτων ἐπιδόσει διὰ χρηματικῆς ἀμοιβῆς. — Σολεύς, δὲ κάτοικος τῶν Σόλων· οἱ Σόλοι ἡσαν ἀρχαία πόλις τῆς Κιλικίας. — ἂν εἴτι ἐνδεῖ ἦν ὅσα ἀκόμη δὲν εἶχον πληρωθῆ. — ἐκ τῶν ἐπιβληθέντων χρημάτων ἐκ τοῦ ἐπιβληθέντος εἰς αὐτοὺς χρηματ. προστίμου. — ἀνήκεν ἔχόμει.

3 - 4. ὁ δὲ πρὸς τούτοις δὲ οὗτος. — ἐπανῆκεν, ἐνν. εἰς τὸ στρατόπεδον. — παρέρχομαι εἰσέρχομαι. — ἐξηρημένη ἦν αὐτῷ εἰχε δοθῆ εἰς αὐτὸν ὡς ἔξαρστον δῶρον. — πυθμέσθαι, τοῦ πυνθάνομαι ἐρωτῶ (τὸ ἀπαρέμφ. ἐκ τοῦ λέγουσι). — αἴτινες (= τίνες) γυναῖκες, ἐνν. εἰσίν. — ἄνθ' ὅτου ἔνεκα τίνος. — καὶ τινα ἔξαγγειλαι καὶ (λέγουσιν) ὅτι κάποιος ἀπεκρίθη. — κάνδυς μανδύας (βλ. κεφ. 11, § 5). — ὡς ἐπὶ τεθνεῶτι νομίζουσαι ὅτι ἔχει φονευθῆ. — ἀνοιμώζω θρηνῶ μεγαλοφώνως.

5. ἐντέλλομαι παραγγέλλω. — φράζω λέγω. — θεραπεία βασιλικὴ βασιλικὴ ὑπηρεσία, ἀκολουθία. — καὶ τὸν ἄλλον κόσμον καὶ τὰς ἄλλας βασιλικὰς τιμάς. — ξυγχωρῶ παραχωρῶ. — οὐδὲ γενέσθαι οἱ (= αὐτῷ) τὸν πόλεμον ὃ ι δὲ πόλεμος δὲν ἔγινεν ὑπ' αὐτοῦ, ὅτι αὐτὸς δὲν ἐπολέμησε. — κατ' ἔχθραν ἔνεκα (προσωπικῆς) ἔχθρας. — ἀρχὴ κυριαρχία. — διαπεπολέμηται ἔννομως ἔχει διεξαχθῆ ὁ πόλεμος νομίμως. — Πτολεμαῖος καὶ Ἀριστόβουλος, βλ. Βιβλ. Α' Προοίμιον, §§ 1-3, σ. 79.

6 - 8. λόγος ἔχει λέγεται. — ἐλθεῖν εἶσω = εἰσελθεῖν (εἰς τὴν σκηνήν, ὅπου ἡ οἰκογένεια τοῦ Λαρείου). — ξὺν Ἡφαιστίωνι,

περὶ αὐτοῦ βλ. Βιβλ. Α', κεφ. 12, § 1. — ἀμφιγνοῶ ἀμφιβάλλω. — δστις (= τίς) αὐτοῖν (δυῖκ.) ἐκ τῶν δύο τούτων. — ἔσταλθαι, τοῦ στέλλομαι στο ἵζομαι. — μείζων ὑψηλότερος. — καταιδοῦμαί τινι κατεντροπιάζομαι διὰ κάτι. — διαμαρτία λάθος. — καὶ γὰρ καὶ διότι ἐπίσης καί. — καὶ ἐκεῖνον εἶναι Ἀλέξανδρον, ποῖον ὁ νόημα τῶν λόγων τούτων τοῦ Ἀλεξάνδρου διὰ τὸν πεφιλημένον τον Ἡφαιστίωνα; — πάντη κατὰ πάντα, δλωσδιόλου. — ἀναγράφω ἐκθέτω, ἀναφέρω. — κατοίκτισις οἰκτος. — πιθανὸς πιστευτός. — πιθανὸς δοκεῖ (προσωπ. σύντ. ἀντὶ ἀπροσ.). = φαίνεται πιστευτόν. — ως ἀν πράξας καὶ εἰπὼν ὅτι ἥδύνατο νὰ πράξῃ καὶ νὰ εἴπῃ. — καὶ ἐπὶ τῷδε καὶ διὰ τοῦτο ἀκόμη' (διατὶ ἐπαινεῖ τὸν Ἀλέξανδρον καὶ διὰ τοῦτο ;)

[Πᾶς χαρακτηρίζεται ἡ διαγώνη τοῦ Ἀλεξάνδρου ἔναντι τῆς οἰκογενείας τοῦ Δαρείου; Τί θὰ ἔκαμπεν δὲ Δαρεῖος, ἐὰν ἦτο εἰς τὴν θέσιν τοῦ Ἀλεξάνδρου;]

Κεφάλαιον 14.

1-3. ἐν Μαράθῳ, μεγάλῃ καὶ πλουσίᾳ πόλις τῆς Φοινίκης (βλ. γεωγρ. χάρτην). — ἀπὸ γλώσσης προφορικῶς. — πρὸς Ἀρταξέρξην, τὸν ἐπονομαζόμενον Ὁχον, βασιλέα τῶν Περσῶν ἀπὸ τοῦ 362 - 339 π. Χ., τὸν διόποιον δολοφονηθέντα ὑπὸ τίνος Αἰγυπτίου αὐλικοῦ Βαγών διεδέχθη δὲ νεαρὸς σύνος του Ἀρσηνὸς καὶ τοῦτον ὅμως ὑπὸ τοῦ Βαγώνου δολοφονηθέντα διεδέχθη δὲ Δαρεῖος (δὲ ἐπονομαζόμενος Κομμοδιανός). — Φίλιππος ἀδικίας... ἥρξε, διότι τὸ 336 π. Χ. ἀπέστειλε τὸν Ἀτταλον καὶ τὸν Παρμενίωνα εἰς τὴν Ασίαν πρὸς ἀπέλευθέρωσιν τῶν ἐν αὐτῇ ἐλληνικῶν πόλεων ἀπὸ τοὺς Πέρσας. — οὐδὲν ἄχαρι κανὲν δυσάρεστον. — ἐξ οὐ δὲ (ἐνν. χρόνου) ἀφ' ὅτου δέ. — βεβαίωσις διαπίστωσις. — ἀμύνω ἀποκρούω (τὴν ἐπίθεσιν). — ἀνασφίζω διασφίζω. — θεῶν τῷ=θεῶν τινι εἰς κάποιον ἐκ τῶν θεῶν. — ὑπὲρ τούτων περὶ τούτων. — τὰ πιστὰ αἱ ἐπίσημοι (ἔνορκοι) διαβεβαιώσεις. — ὑπὲρ Ἀλεξάνδρου ἐξ δνόματος τοῦ Ἀλεξάνδρου.

4-6. ἀντιγράφω ἀπαντῶ ἐγγράφως (δι' ἐπιστολῆς). — οὐδὲν προηδικημένοι χωρὶς προηγουμένως νὰ ἔχουν ἀδικηθῆ. — ὑπαρξάντων, ἐνν. τῆς ἔχθρας· ὑπάρχω κάμνω ἀρχήν. — Περινθίοις, οὗτοι ἡσαν κάτοικοι τῆς Περινθου, πόλεως τῆς Θράκης εἰς Προκοπεία· τὴν

πόλιν ταύτην πολιορκηθεῖσαν τὸ 341 π. Χ. ὑπὸ τοῦ Φιλίππου ἐβοήθησαν οἱ Πέρσαι.—**Ωχος**, δὲ Ἀρταξέρξης· βλ. § 2. — ὑμεῖς συνετάξατε σεῖς ὡργανώσατε· τὴν δολοφονίαν τοῦ Φιλίππου (γενομένην τὸ 336 π. Χ. ἐν Αἰγαῖς ὑπὸ τινος τῶν σωματοφυλάκων του ὀνόματι Παυσανίου) δὲ Ἀλέξανδρος θεωρεῖ ὡς ὁργανωθεῖσαν ὑπὸ τῶν Περσῶν. — κομπάζω διακηρύττω καυχώμενος.—**Βαγώας** δὲ Αἰγύπτιος αὐλικός, δὲ οὗτος ἐδοφόρησε τὸν Ἀρταξέρξην τὸν Ὡχον, ἔπειτα δὲ τὸν Ἀρσην καὶ ἀνεβίβασεν εἰς τὸν θρόνον τὸν φίλον του Δαρεῖον (βλ. § 2).—οὐκ ἐπιτήδεια ἔχθρικα.

7 - 9. τῶν θεῶν μοι δόντων κατὰ θείαν παραχώρησιν. — ἥκε, προστ. τοῦ ἥκω.— ἄχαρι, βλ. § 2.— τὰ πιστά, βλ. § 3. — ἐξ ἵσου ὡς ἵσος πρὸς ἵσον.— ἐπιστέλλω, στέλλω ἐπιστολήν, γράφω.— εἴ του (= τινος) δέῃ ἐὰν χρειάζεσαι τίποτε.—οὐδὲ ὅπου.

Κεφάλαιον 25.

1. **Ξυνέχομαι** ἐν τινι ἀπασχολοῦμαι εἰς κάτι.—ἀπαγγέλλω ἀνακοινώνω.—τάλαντον, ὅχι νόμισμα, ἀλλὰ ποσὸν χρημάτων ἵσον πρὸς 6000 ἀττικὰς δραχμάς.—ἄγομαι γυναικα νυμφεύομαι.

2. **Ξύλλογος** συνέλευσις.—ὅτι αὐτὸς ἀν κτλ., ἡ σειρά: ὅτι αὐτὸς Ἀλέξανδρος ὃν ἤγάπησεν ἀν μηκέτι τὸ πρόσω πανδυνεύειν καταλύσας τὸν πόλεμον ἐπὶ τούτοις.—ἐπὶ τούτοις μὲ τοὺς ὅρους τούτους. — ἀγαπῶ μένω εὐχαριστημένος. — καταλύω τελειώνω.—τὸ πρόσω περαιτέρω, εἰς τὸ ἔξῆς.

3. **Εὐρέσθαι** λαβεῖν.—τι...φιλάνθρωπον κάποιαν ἀπόδειξιν τῆς φιλανθρωπίας του (τῆς καλωσύνης του).—ξύμβασις συμφωνία.—ἀπογιγνώσκω τι ἀπελπιζόμενος ἀφήνω κάτι, ἐγκαταλείπω.

[Πῶς ἐκ τῶν ἀνωτέρω χαρακηγίζονται δὲ Δαρεῖος, δὲ Παρμενίων καὶ δὲ Ἀλέξανδρος;]

ΒΙΒΛΙΟΝ ΤΡΙΤΟΝ

Κεφάλαιον Ι.

1-2. στέλλομαι ἐπί τινα πορεύομαι ἐναντίον κάποιου.— Ἰναπερό ἔκει ἀκριβῶς ὃπου.— τὸ πρῶτον ώρμήμη (ἐνν. στέλλεσθαι) ἀρχικῶς διενοήθη νὰ πορευθῇ.—Γάζα, πόλις τῆς Παλαιστίνης ὁχυρά, τὴν δοποίαν δ' Ἀλέξανδρος εἶχε κυριεύσει διὰ πολιορκίας.—ές Πηλούσιον, αὕτη ἡτο ὁχυρὰ πόλις εἰς τὸ ΒΑ ἀκρον τοῦ Νείλου· λόγῳ τῆς θέσεώς της ἡ πόλις ἐθεωρεῖτο ἡ κλεὶς τῆς Αἴγυπτου.— ὁ ναυτικὸς στόλος (εὐλητικὸς καὶ συμμαχικὸς) ὑπὸ τὴν διοίκησιν τοῦ Ἡφαιστίωνος δρμηθεὶς ἐκ Φοινίκης ἔπλεε κατευθυνόμενος δλόκληρος πρὸς τὴν Αἴγυπτον.— ὄρμέω - ὡ ἀγκυροβολῶ.— πεπυσμένος, τοῦ πυνθάνομαι (μὲ κτγρμ. μτχ. ἡ μὲ εἰδ. πρότ.) πληροφοροῦμαι.— ἔχόμενα ἐκ τοῦ πεπυσμένος.— δυνάμεως στρατοῦ.

3-4. φυλακὴ φρουρά.— ἀναπλέω κατὰ τὸν ποταμὸν πλέω ἀντιθέτως πρὸς τὸ ἥδυμα τοῦ ποταμοῦ (δηλ. ἀπὸ τὰς ἐκβολὰς πρὸς τὰς πηγὰς τοῦ Νείλου).— ἔστ’ ἐπὶ Μέμφιν μέχει τῆς Μέμφιδος· ἡ πόλις αὕτη ἡτο παλαιὰ πρωτεύουσα τῆς Αἴγυπτου, πλησίον τῆς Δ. ὅχθης τοῦ Νείλου, κτισθεῖσα ὑπὸ τοῦ πρώτου Φαραὼ Μηνός.— Ἡλιούπολις, ἀρχαία πόλις τῆς Κάτω Αἴγυπτου μεταξὺ τοῦ Νείλου καὶ τῶν Ἀραβικῶν ὁρέων· ἡτο πόλις ἰερατικὴ ἔχουσα περίφημον ναὸν τοῦ θεοῦ Ρᾶ (‘Ηλίου).— ἐνδιδόντων τῶν ἐνοικούντων δι’ ἔκουσίας παραδόσεως τῶν κατοίκων.— τῷ “Απιδι, δ” Απις ἡτο ἰερὸς ταῦρος λατρευόμενος ως θεὸς εἰς τὴν Αἴγυπτον καὶ ἴδιαιτέρως εἰς τὴν Μέμφιν, ὃπου ὑπῆρχε ναὸς αὐτοῦ (‘Απίειον) εἰκονίζετο φέρων μεταξὺ τῶν κεράτων του ἡλιακὸν δίσκον.— οἱ ἀμφὶ ταῦτα οἱ ἀσχολούμενοι εἰς αὐτὰ (δηλ. εἰς τὰ διάφορα εἰδῆ τοῦ γυμνικοῦ καὶ μουσικοῦ ἀγῶνος).— δοκιμώτατοι ἵκανώτατοι.— καταπλέω κατὰ τὸν ποταμὸν πλέω κατὰ τὴν διεύθυνσιν τοῦ ὁρέυματος τοῦ ποταμοῦ (ἐκ τῶν πηγῶν πρὸς τὰς ἐκβολάς).

5. ἔς Κάνωβον, οὔτος ἡτο ἀρχαία πόλις τῆς Αἴγυπτου ἐπὶ τοῦ δυτικωτάτου στομίου τοῦ Νείλου, εἰς τὴν δοποίαν ὑπῆρχε περίφημον ‘Ασκληπιεῖον ἀφιερώμενον εἰς τὸν θεόν Σάραπιν (βλ. γεωγρ. χάρτην).— Μαρία λίμνη ἡ Μαρεῶτις εἰς τὴν κάτω Αἴγυπτον παρὰ τὴν Ἀλεξάνδρειαν.— τὰ σημεῖα τῇ πόλει ἔθηκε διέγραψε τὸ σχέδιον τῆς

πόλεως· (τὴν ἐκτέλεσιν τοῦ σχεδίου ἀνέλαβεν ὁ περίφημος ἀρχιτέκτων Δεινοκράτης). — Ἱνα δπου. — δείμασθαι, τοῦ (σπανίου κατ' ἐνεστ.) δέμω κτίζω (οἰκο-δόμος). — δσα πόσα. — δωντινων τίνων. — Ἰσις, μεγάλη θεὰ Αἰγυπτία ἀντιστοιχοῦσα πρὸς τὴν Δήμητρα τῶν Ἑλλήνων. — καὶ τὸ τεῖχος ἡ περιβεβλῆσθαι (ἐνν. ἔδει) καὶ ποῦ ἔπειτε νὰ κτισθῇ τὸ περὶ τὴν πόλιν τεῖχος.

[Διατί ὁ Ἀλέξανδρος ἐξέλεξε τὴν θέσιν ταύτην, ἵνα κτίσῃ τὴν Ἀλεξάνδρειαν;]

Κεφάλαιον 7.

1-2. μηνὸς Ἐκατομβαιῶνος, ὁ Ἐκατομβαιῶν εἶναι ὁ πρῶτος μὴν τοῦ Ἀττικοῦ ἔτους (16 Ἰουλίου - 13 Αὐγούστου) κατὰ τοῦτον ἐτελοῦντο ἔορταὶ καὶ ἐθυσιάζοντο ἐκατόμβαι, ἐξ οὗ καὶ τὸ ὄνομά του. — ἐπ' ἄρχοντος Ἀριστοφάνους, ἦτοι ἐν ἔτει 331 π. Χ. (πρβλ. Βιβλ. Α', κεφ. 1, § 1). — καὶ καταλαμβάνει... τὸν πόρον καὶ εὐρίσκει τὸν ποταμὸν ἐξευγμένον μὲ δύο γεφύρας ἐκ πλοίων. — καὶ γὰρ καὶ πράγματι. — φυλακὴ φρουρά. — ἐπετέτραπτο εἰχεν ἀνατεθῆ. — τέως ἔως τότε. — δειμαίνω φοβοῦμαι. — Ἱνα ἀνεπαύετο ἐκεῖ δπου (ἡ γέφυρα) ἐτελείωνε. — προσάγω πλησιάζω.

3-5. ἐνθεν=ἐντεῦθεν τῆς Μεσοποταμίας, μεταξὺ Εὐφράτου καὶ Τίγρητος· ἐκτείνεται πρὸς Ν. μέχρι τοῦ Περσικοῦ κόλπου καὶ πρὸς Β. μέχρι τῶν Ἀρμενικῶν ὁρέων (βλ. γεωγρ. χάρτην). — Βαθυλών, ἡ πρωτεύουσα τῆς Βαβυλωνίας. — τὴν ἐτέραν (όδὸν) ιόντι... τῷ στρατῷ εἰς τὸν στρατόν, ἐὰν ἐπορεύετο τὴν ἄλλην ὁδὸν· ἐννοεῖ τὴν μεγάλην βιορείαν ὁδὸν, ἡ δποία ἔχει τὸν ποταμὸν ἐξ ἀριστερῶν (βλ. γεωγρ. χάρτην). — εὑπορώτερα εὐκολώτερα. — τὰ ἔνυμπαντα δла τὰ ἀναγκαιοῦντα διὰ τὴν συντήρησίν του. — χιλδς χόρτον. — ἀλόντες συλληφθέντες αἰχμάλωτοι (τοῦ ἀλίσκομαι· ἐπὶ πόλεων = κυριεύομαι· ἐπὶ προσώπων = αἰχμαλωτίζομαι). — ἀποσκεδάννυμαι διασκορπίζομαι. — ἐπὶ τοῦ Τίγρητος, οὗτος πηγάζει ἐκ τοῦ Ταύρου, μετὰ δοῦν δὲ 1870 χιλμ. συνενοῦται μετὰ τοῦ Εὐφράτου καὶ ἐκβάλλει εἰς τὸν Περσικὸν κόλπον. — ἔγνωκὼς ἀποφασισμένος. — εἴργω ἐμποδίζω. — ἀπολελοίπει = ἀπελελοίπει. — δι' ὁξύτητα τοῦ ὁσοῦ ἐνεκα τοῦ δρμητικοῦ ὁρεύματος. — οὐδενὸς δ' εἴργοντος ἀλλ' ἀνευ ἐμποδίων.

6-7. τῆς σελήνης τὸ πολὺ ἐκλιπὲς ἐγένετο συνέβη σχεδὸν δὲικὴ ἔκλειψις τῆς σελήνης (κατὰ τὴν νύκτα τῆς 20 πρὸς τὴν 21 Σεπτ. 331 π.Χ.). — δτων (=ῶντινων) τὸ ἔργον τοῦτο λόγος εἶναι κατέχει ἐκ τῶν διοίων, καθὼς λέγεται, προέρχεται τὸ φαινόμενον τοῦτο (δῷθῶς οἱ ἀρχαῖοι ἀπέδιδον τὸ φαινόμενον τοῦτο εἰς τὴν κίνησιν τῆς σελήνης, τοῦ ἥλιου καὶ τῆς γῆς· ἀλλ᾽ ὁ Ἀρριανὸς παρουσιάζει τὸ πρᾶγμα ὡς κάτι λεγόμενον καὶ ὅχι ὡς δῆλως βέβαιον). — **Ἀρίστανδρος**, μάντις ἐκ Τελμισσοῦ τῆς Λυκίας, παρακολουθῶν τὸν Ἀλέξανδρον εἰς τὴν ἔκστρατείαν του. — πρὸς **Μακεδόνων** καὶ **Ἀλεξάνδρου** πρὸς δῆφελος τῶν Μακεδόνων καὶ τοῦ Ἀλεξάνδρου. — ἐκ τῶν ιερῶν (οὐδ.) ἐκ τῶν μυσιῶν. — **Ἄρας** (τοῦ ὁ. αἴρω), ἐνν. τὸν στρατὸν ἐκκινήσας. — τὰ **Γορδυηνῶν** ὅρη, τὰ παρὰ Ξενοφῶντι Καρδούχεια ὅρη, παρὰ τὴν Ἀρμενίαν (βλ. γεωγρ. χάρτην). — εἰκάζω ὑπολογίζω.

Κεφάλαιον 13.

1-2. δύοις ἐγίγνετο ἐπλησίαζον. — τὸ στρατόπεδον ὁ στρατός. — ὕψη, παθ. ἀρ. τοῦ ὄρδωματος. — οἱ μηλοφόροι, σωματοφύλακες τοῦ βασιλέως, οἱ διοίων εἰς τὸ κάτω ἀκρον τῶν δοφάτων ἀντὶ τῆς σιδηρᾶς αἰχμῆς (σαυρωτῆρος) είχον χρυσᾶ ἢ ἀργυρᾶ μῆλα (δηλ. κομβία). — **Ινδοί**, οἱ κάτοικοι τῆς Ἰνδικῆς, χώρας τῆς Ἀσίας, πέραν τοῦ Ἰνδοῦ ποταμοῦ. — **Ἀλβανοί**, λαὸς οἰκῶν παρὰ τὴν Δ. παραλίαν τῆς Κασπίας θαλάσσης, εἰς τὰ Α. τοῦ Καυκάσου. — **Κᾶρες**, οἱ κάτοικοι τῆς Καρδίας, ἡ διοία ἐκτείνεται κατὰ τὴν ΝΔ. ἀκραν τῆς Μ. Ἀσίας. — οἱ ἀνάσπαστοι, οὕτω ἐκαλοῦντο οἱ ὑποτεταγμένοι λαοί, οἱ διοίων μετεφέροντο ὑπὸ τῶν νικητῶν ἐκ τῆς πατρίδος των εἰς ἄλλας χώρας. — **Μάρδοι**, λαὸς νομαδικὸς παρὰ τὴν Κασπίαν θάλασσαν οὕτοι ἐφημίζοντο ὡς δεινοὶ τοξόται. — κατ' αὐτὸν Ἀλέξανδρον ἀπέναντι αὐτοῦ τοῦ Ἀλεξάνδρου. — ἥγε δὲ ὡς ἐπὶ τὸ δεξιὸν τὸ αὐτοῦ Ἀλέξ. μᾶλλον δ Ἀλέξανδρος διέταξε τὴν δεξιὰν αὐτοῦ πτέρουγα νὰ προχωρῇ (λοξῶς) πρὸς τὰ δεξιὰ μᾶλλον (διὰ νὰ φθάσῃ εἰς ἀνώμαλον ἔδαφος, ὃπου δὲν θὰ ἥδυνατο δ στρατὸς τοῦ Δαρείου νὰ χρησιμοποιήσῃ δρεπανηφόρα ἀρματα). — ἀντιπαρθγον ἐπεχείρουν ἀντίθετον κίνησιν (δηλ. πρὸς τ' ἀριστερά). — ύπερφαλαγγοῦντες, ἐνν. τὸν ἔχθρον. — ἐπὶ τῷ σφῶν εὐωνύμῳ ἐν τῇ ἀριστερᾷ αὐτῶν πτέρουγι. — **Σκύθαι**, ἀρχαῖος βαρβαρικὸς λαὸς οἰκῶν τὴν Σκυθίαν, χώραν ταυτιζομένην σχεδὸν πρὸς

τὴν σημερινὴν Ῥωσίαν, καὶ ἀνήκων εἰς τὴν Ἰρανικὴν φυλήν· οὗτοι ἔζων κατὰ τὸ πλεῖστον νομαδικὸν βίον.— παριπτεύων ἐφορμῶ μετὰ καλπασμοῦ.— ἄπτομαι πλησιάζω.— ἄγω ἐπὶ δόρυ κινοῦμαι πρὸς τὰ δεξιά (ἀντιθ. ἄγω ἐπὶ ἀσπίδα κινοῦμαι πρὸς τὰ ἀριστερά).— ἔξαλλάσσω ἀντιπαρέχομαι, προσπερνῶ.— πρὸς τῶν Περσῶν ὑπὸ τῶν Περσῶν.— ὠδοποιημένος ἔξωμαλισμένος· (διότι οἱ Πέρσαι πρὸ τῆς μάχης εἶχον ἔξωμαλίσει τὸν χῶρον, ἵνα καταστῇ κατάλληλος διὰ τὴν κίνησιν τοῦ ἵππικου).— ἀχρεῖος ἀχρηστος.— περιπτεύω τρέχων μετὰ καλπασμοῦ προσβάλλω.— ἢ 'Αλέξανδρος ἦγεν ὅπου διώκει ὁ 'Αλέξανδρος.— τοῦ μηκέτι προσωτέρω αὐτοὺς ἔξαγειν τὸ κέρας ἵνα μὴ δύνανται πλέον αὐτοὶ (οἱ ἐν τῷ δεξιῷ) νὰ ἔξαγουν τὸ κέρας περαιτέρω· δηλ. διὰ νὰ ἐμποδίσουν τὴν περαιτέρω προέλασιν τοῦ δεξιοῦ κέρατος τῶν πολεμίων.

3 - 4. ἐμβάλλειν κελεύει κτλ., ἢ σειρά: κελεύει τοὺς μισθοφόρους ἱππέας, δῶν Μενίδας ἥγεῖτο, ἐμβάλλειν ἐς αὐτοὺς (δηλ. τοὺς προτεταγμένους τοῦ εὐωνύμου).— ἐμβάλλω ἐφορμῶ.— **Βάκτροι,** κάτοικοι τῆς Βακτριανῆς ἢ Βακτρίας ἐν τῇ Κεντρικῇ Ασίᾳ, Δ. τοῦ Καυκάσου (βλ. γεωγρ. χάρτην).— **Παιόνες**, οἱ κάτοικοι τῆς Παιονίας, (χώρας τῆς Β. Μακεδονίας μεταξὺ Ἀξιοῦ καὶ Στρυμόνος).— ἐγκλίνω ἀρχίζω νὰ ὑποχωρῶ.— ἀναστρέψω ἐπαναφέρω.— τὴν ἱππομαχίαν ἔνστηναι ἐποίησαν ἐνήργησαν νὰ συγκροτηθῇ ἡ ἱππομαχία (τοὺς ἷηνάγκασαν νὰ συνάψουν ἱππομαχίαν).— **βιάζομαι πιέζομαι.**— καὶ διτὶ καὶ διότι.— ἀκριβέστερον ἀσφαλέστερον.— ἐς ἀλκὴν πεφραγμένοι ἥσαν ἥσαν ἔξωπλισμένοι πρὸς ἄμυναν (δηλ. ἔφερον θώρακα). τὸ πεφραγμένοι τοῦ ὁ. **φράσσομαι.**— καὶ ὡς καὶ οὕτως, παρ' ὅλα ταῦτα (δηλ. ἄν καὶ ἔπιπτον περισσότεροι).— **βίᾳ δρμητικῶς.**

5 - 6. ἐφῆκαν, τοῦ ἐφίημι ἔξαπολύω.— **ταύτῃ** ὡς πρὸς τοῦτο.— **ψεύδομαι** ἀπατῶμαι.— τὰ μέν... τὰ δὲ ἄλλα μέν... ἄλλα δὲ (ἐνν. ἄρματα).— **προσφέρομαι** ἐπέρχομαι.— **κατηκόντισαν**, δηλ. τοὺς ἵππους τῶν δρεπαν. ἀρμάτων.— **Ἀγριᾶνες**, βλ. Βιβλ. Α', κεφ. 14, § 1.— τῶν όυτήρων ἀντιλαμβανόμενοι πιάνοντες ἀπὸ τοὺς χαλινοὺς τῶν ἵππων.— **κατασπῶ** σύρω πρὸς τὰ κάτω.— **ἔστι δὲ ἂ τινὰ δέ.**— **διεκπίπτω** διέρχομαι.— **διέσχον**, ἐνν. οἱ Μακεδόνες· διέχω διαχωρίζομαι.— **ἵνα** ὅπου.— **ταύτῃ** ἔνεκα τούτου.— **αὐτά τε σῶα**, δηλ. τὰ ἄρ-

ματα.—οἵς ἐπηλάθη (τοῦ ἐπελαύνομαι) ἀβλαβῶς καὶ χωρὶς νὰ βλάψουν τούτους, κατὰ τῶν δοποίων ταῦτα ἐπῆλθον.—τούτων, δηλ. τῶν ἀρμάτων.—κρατῶ τίνος γίνομαι κύριός τινος, κυριεύω κάτι.

Κεφάλαιον 14.

1 - 3. ἐμβάλλω ἐφοριμῷ.—τοῖς περιιπτεύοντι τὸ κέρας σφῶν τὸ δεξιόν, βλ. κεφ. 13, § 2.—τέως ἐπὶ τινα χρόνον.—ἐπὶ κέρως εἰς μαχὸν σειρὰν (βλ. Βιβλ. Α', κεφ. 13 § 4).—τῶν δ' ἐκβιηθησάντων κτλ., ἡ σειρά: τῶν δὲ ἵππεων (τοῦ Δαρείου) τῶν ἐκβιηθησάντων τοῖς κυκλουμένοις τὸ κέρας τὸ δεξιὸν (τοῦ Ἀλεξ.) παραρρήσαντων τι τῆς πρώτης φάλαγγος τῶν βαρβάρων ὅτι δὲ οἱ ἵππεις τοῦ Δαρείου οἱ σπεύσαντες εἰς βοήθειαν τῶν προσπαθούντων νὰ περικυλώσουν τὸ δεξιὸν κέρας τοῦ Ἀλεξάνδρου ἐσχημάτισαν χάσμα εἰς τὴν πρώτην γραμμὴν τῶν βαρβάρων (διότι οἱ ἀποσταλέντες πρὸς βοήθειαν ἵππεις τοῦ Δαρείου ἄφησαν κενὴν τὴν θέσιν, τὴν δοποίαν εἰχον εἰς τὸ ἀριστερὸν κέρας τῆς περσικῆς παρατάξεως).—ἐπιστρέψας κατὰ τὸ διέχον στραφεὶς πρὸς τὸ σχηματισθὲν χάσμα.—ώσπερ ἔμβολον ποιήσας σχηματίσας σφηνοειδῆ (τριγωνικὴν) παράταξιν (πρὸς. Βιβλ. Α', κεφ. 15, § 7).—ἐν χερσὶν ἡ μάχη ἐγένετο ἔγινεν ἡ συμπλοκή, ἥρχισεν ἡ ἐν τοῦ συστάδην μάχη.—εὐρώστως γενναίως.—ἔγκειμαι ἐπιτίθεμαι.—ώθισμοῖς χρώμενοι=ώθοῦντες (πρὸς διάσπασιν τῶν ἐχθρικῶν τάξεων).—ταῖς σαρίσσαις πεφρικυῖα ἔχουσα τὰς λόγχας ἀνωρθωμένας (καὶ προκαλοῦσα φρίκην).—φοβερὸς πλήρης φόβου.—ἐπιστρέψας στραφείς.—ἐφοβήθησαν περίφοβοι ἐτράπησαν εἰς φυγήν.—καὶ οἱ περιιπτεύοντες τῶν Περσῶν τὸ κέρας καὶ ἐκεῖνοι ἐν τῶν Περσῶν, οἱ δοποίοι περιίππευνον τὸ (δεξιὸν) κέρας (τοῦ Ἀλεξ.).

(Ἡ φυγὴ τοῦ Δαρείου ἐπαναλαμβάνεται ὅπως καὶ ἐν Ἰσσῷ πρὸς. Βιβλ. Β', κεφ. 11, § 4: «Δαρεῖος... ἔνν τοῖς πρώτοις ἔφευγε». Επομένως ἡ περὶ τοῦ χαρακτῆρος τοῦ Δαρείου κρίσις ἐνισχύεται. Δηλαδή ;)

4 - 6. ταύτῃ ἐδῶ (δηλ. ποῦ).—οἱ δ' ἀμφὶ Σιμμίαν, ἡ τάξις τοῦ Σιμμίου ἦτο ἡ προτελευταία τῆς ὅλης Μακεδονικῆς φάλαγγος.—ἐφίστημι σταματῶ.—αὐτοῦ εἰς αὐτὴν τὴν θέσιν, ὅπου εὑρίσκοντο.—

πονοῦμαι στενοχωροῦμαι. — ταύτη ἐνταῦθα. — παραρρήγνυμαι ὑφίσταμαι ὁῆγμα. — κατὰ τὸ διέχον εἰς τὸ σχηματισθὲν χάσμα. — διεκπαίω ἐπιπίπτω. — ώς ἐπὶ τὰ σκευοφόρα ἐναντίον τῶν μεταγωγικῶν. — τὸ ἔργον ἡ μάχη. — καρτερὸς πεισματώδης. — πρόσκειμαι ἐπιτίθεμαι. — διακόπτω διασπῶ. — οἱ ἐπιτεταγμένοι τῇ πρώτῃ φάλαγγι οἱ τεταγμένοι διπισθεν τῆς πρώτης γραμμῆς. — ὀξέως... μεταβαλόντες... τὴν τάξιν ταχέως στραφέντες πρὸς τὰ δόπιστα. — η-περ=ῶσπερ. — ξυνέχομαι ἀμφί τινι ἀσχολοῦμαι εἰς κάτι. — κατὰ κέρδας ἐκ τῶν πλαγίων.

Κεφάλαιον 15.

1-2. ἀμφιβόλων γενομένων ἐπειδὴ εὐρεθησαν εἰς δυσχερῆ θέσιν καὶ ἀπὸ τὰ δύο μέρη (ἀφ' ἐνὸς ἔνεκα τῆς διασπάσεως τοῦ κέντρου ὑπὸ τῶν Ἰνδῶν καὶ Περσῶν, ἀφ' ἐτέρου δὲ ἔνεκα τῆς πιέσεως τοῦ ἀριστεροῦ των ὑπὸ τοῦ ἐναντίου δεξιοῦ τῶν Περσῶν). — τὰ πρῶτα κατ' ἀρχάς. — ἐν ἀγῶνι ξυνέχεται εὑρίσκεται εἰς δύσκολον θέσιν, πιέζεται. — τὸ κατὰ σφᾶς τὸ πλησίον των κέρδας. — τοῦ διώκειν ἔτι ἀπετράπετο ἔπαυσε τὴν περιτέρῳ καταδίωξιν. — τοῖς τε Παρθυναίοις κτλ., ἐπεξῆγ. τοῦ: τοῖς φεύγουσιν... ἵπτεῦσι. — ἔστιν οἵ—τισί. — τοῦ παντὸς ἔργου ἐξ δλῆς τῆς μάχης. — ἐς βάθος (ἐνν. τεταγμένοι) εἰς βαθεῖαν παράταξιν (ώστε ἡ παράταξις νὰ ἔχῃ μεγαλύτερον βάθος ἢ πλάτος). — οἴα (= ἄτε), μὲ αἰτιολ. μηχ. δηλοῖ δτι ἡ αἰτιολογία εἶναι πραγματική: οἴα... τεταγμένοι ἐπειδὴ ἥσαν τεταγμένοι. — ἴληδὸν κατὰ Ἰλας. — ἀναστρέψω (ἀμτβ.) στρέφομαι. — ἔξελιγμὸς περιστροφή, περιστροφικὴ κίνησις. — ηπτερ ἵππομαχίας δίκη (ἐνν. ἔστι) δπως εἶναι συνήθεια τῆς ἵππομαχίας: δπως συνήθως συμβαίνει εἰς τὴν ἵππομαχίαν. — διεκπαίω ἐπιπίπτων διαπερῶ. — τὸ καθ' αὐτὸν πᾶν δ, τι εὐρίσκετο ἐνώπιόν του. — ἐπείγομαι σπεύδω. — οἴα (=ἄτε) δή... ἀγωνιζομένους ἐπειδὴ φυσικὰ ἥγωνίζοντο.

3-4. ὅσοι διεξέπεσον ὅσοι διεσώθησαν διελθόντες (διὰ τῶν τάξεων τοῦ Ἀλεξάνδρου). — προσμείγνυμι συμπλέκομαι. — ἔστε ἐν δσφ. — φάος (ποιητ. ἀσυναίρ.) φῶς, ἡμέρα. — τὸ καθ' αὐτὸνς τοὺς ἀπέναντι αὐτῶν. — Λύκος, παραπόταμος τοῦ Τίγρητος, τὸν δποῖον δΞενοφῶν ὀνομάζει Ζαπάταν.

5. ἔστ' ἐπὶ μέσας νύκτας μέχρι τοῦ μεσονυκτίου. — καὶ τὴν ἄλλην κατασκευὴν καὶ τὰ λοιπὰ (βασιλικὰ) σκεύη. — τοὺς πάντας... σταδίους ἔξακοσίους εἰς διάστημα ἐν συνόλῳ ἔξακοσίων σταδίων (τὸ στάδιον, πληθ. τὰ στάδια καὶ οἱ στάδιοι=μονάς μήκους ἵσου πρὸς 184,87 γαλλ. μέτρα τὸ στάδιον ὑποδιηρεῖτο εἰς 6 πλέθρα, ἔκαστον δὲ πλέθρον εἶχεν 100 πόδας). — μάλιστα περίπου. — ἐλινύώ ἀναπνομai. — αὐθις... αὐθις, τονίζεται ἡ ἐπανάληψις τῶν γενομένων ἐν Ἰσσῷ (πρβλ. Βιβλ. Β', κεφ. 11, § 6).

6. μάλιστα περίπου (τὸ μάλιστα ἐπὶ ἀριθμῶν ἔχει τὴν ἔννοιαν τοῦ κατὰ προσέγγισιν· βλ. καὶ § 5). — ἐς ἐκατόν, δ ἀριθμὸς τῶν ἀποθανόντων Μακεδόνων φαίνεται μικρός· δ Ἰστορικὸς Διόδωρος δ Σικελιώτης (ζήσας κατὰ τὸ β' ἥμισυ τοῦ α' π. Χ. αἰῶνος) ἀναβιβάζει τὸν ἀριθμὸν τούτων εἰς 500. — τῆς ἐταιρικῆς Ἱππου τοῦ ἵππικου τῶν ἐταίρων (βλ. εἰσαγ.). — τριάκοντα μυριάδες, καὶ ἐδῶ δ ἀριθμὸς δὲν φαίνεται ἀκριβῆς· δ Διόδωρος γράφει ὅτι δ ἀριθμὸς τῶν πεσόντων Περσῶν ἀνήρχετο εἰς 90.000.

7. ἐπ' ἄρχοντος Ἀθηναίοις Ἀριστοφάνους, δηλ. ἐν ἔτει 331 π. Χ. (πρβλ. Βιβλ. Α', κεφ. 1, § 1). — Πυανεψιών, είναι δ τέταρτος Ἀττικός μὴν (15 Ὀκτωβρ. — 15 Νοεμβρίου). — ξυνέβη ἡ μαντεία ἔξεπληρώθη ἡ προφητεία. — ἐν δτῷ (=ἐν φ)=καθ' ὅν (μῆνα συνέβη ἡ ἔκλειψις τῆς σελήνης, πρβλ. κεφ. 7, § 6).

Κεφάλαιον 16.

1-2. ἐπὶ Μηδίας πρὸς τὴν χώραν τῆς Μηδίας (ἡ ὁποία κεῖται εἰς τὰ ΝΔ. τῆς Κασπίας θαλάσσης). — **Βάκτροι**, βλ. κεφ. 13, § 3. — συγγενεῖς βασιλέως, οὕτω ἐκαλοῦντο εἰς τὴν Περσικὴν αὐλὴν οἱ ἐπιφανεῖς Πέρσαι (οἱ συγγιγνόμενοι τῷ βασιλεῖ). — μηλοφόροι, βλ. κεφ. 13, § 1. — προσγύγνομαί τινι συνενώνομαι μὲ κάποιον. — ταύτη ἔνεκα τούτου. — ἐδόκει, ἐνν. δ Δαρεῖος. — **Σοῦσα**, ἡ περιώνυμος πρωτεύουσα τῆς Σουσιανῆς, χώρας κειμένης πρὸς Ν. τῆς Μηδίας. — **Βαβυλών**, ἡ δονομαστὴ πρωτεύουσα τῆς Βαβυλωνίας, πεδινῆς χώρας πρὸς Ν. τῆς Ἀσσυρίας (βλ. γεωγρ. χάρτην). — οὐ χαλεπὴ εὐκολοδιάβατος. — ἡ δ' ἐπὶ Μηδίας, ἐνν. ὁδός. — οὐκ εὔπορος δυσκολοδιάβατος.

3-5. ψεύδομαι ἀπατῶμαι. — ξὺν ιερεῦσι, οἱ Βαθυλώνιοι ιερεῖς, οἱ λεγόμενοι Μάγοι καὶ Χαλδαῖοι, ἡσαν σοφοί, ἴδιως ἀστρολόγοι. — ἡ ἄκρα ἡ ἀκρόπολις. — **καθαιρῶ** καταρρημένω, καταστρέψω. — τοῦ Βήλου τὸ ιερόν, τὸν ναὸν τοῦτον, καθὼς καὶ τὰ ἄλλα ιερὰ τῶν Βαθυλωνίων, δὲ Ξέρξης εἶχε καταστρέψει μετὰ τὴν ἐξ Ἑλλάδος ἐπιστροφῆν του· εἶχεν ὑψός 192 μ. μὲν ἐπτὰ καθέτους σειρὰς πύργων καὶ ἔθεωρεῖτο ἦν ἐκ τῶν 7 θαυμάτων τοῦ κόσμου· ἥτο ἀφιερωμένος εἰς τὸν θεὸν Βῆλον, τὸν ὑψιστὸν θεὸν Ἡλιον, κύριον τοῦ οὐρανοῦ, τοῦ φωτὸς καὶ τῆς γῆς. — **Χαλδαῖοις**, οὕτω λέγονται εἰδικῶς οἱ ἀνήκοντες εἰς τὴν ιερατικὴν τάξιν, οἱ Μάγοι, περὶ ὧν ἀνωτέρω (ἐνῷ ἀρχικῶς **Χαλδαῖοι** ἐλέγοντο ὅλοι οἱ κάτοικοι τῆς Βαθυλωνίας προερχόμενοι πιθανῶς ἐκ Κουρδιστᾶν καὶ ἐγκατασταθέντες εἰς τὴν χώραν ταύτην περὶ τὸν Ή' π.Χ. αἰώνα).

6-8. στέλλομαι (= στέλλω ἐμαυτὸν) πορεύομαι. — παρὰ Φιλοξένου ἐπιστολεὺς κομιστὴς ἐπιστολῆς τοῦ Φιλοξένου. — ἀργυρίου τάλαντα ἐς πεντακισμύρια, 50.000 τάλαντα ἀργυροῦ, ἥτοι τριακόσια ἑκατομμύρια ἀρχαίων ἀττικῶν δραχμῶν. — **ὅσα** Ξέρξης ἀπὸ τῆς Ἑλλάδος ἄγων ἤλθεν ὅσα δὲ Ξέρξης ἔφερεν ἐπανελθὼν ἐξ Ἑλλάδος (τὸ 478 π.Χ.). — **εἰκόνες** ἀνδριάντες. — **Ἄρμόδιος** καὶ **Ἄριστογείτων**, οἱ τυραννοκότονοι (οἱ φονεύσαντες τὸν Ἰππαρχον τὸ 514 π.Χ.). Οὗτοι ἀργότερον ἔθεωρήθησαν ὡς συντελεσταὶ τῆς ἀπελευθερώσεως τῶν Ἀθηνῶν ἀπὸ τῆς τυραννίας τῶν Πεισιστρατιδῶν καὶ ἐτιμήθησαν ποικιλοτρόπως ὑπὸ τῶν Ἀθηναίων διὰ τῆς ποιήσεως καὶ τῆς τέχνης. — **ὁ Κεραμεικὸς** ἔξετείνετο ἀπὸ τῶν προπόδων τῆς Ἀκροπόλεως μέχρι τῆς λεγομένης Ἀκαδημίας, ΝΑ. τοῦ Κολωνοῦ, διεχωρίζετο δὲ ὑπὸ τῶν τειχῶν τῆς πόλεως εἰς τὸν ἔσω (τῶν τειχῶν) Κεραμεικόν, ὃπου τὸ ἀρχαῖον νεκροταφεῖον, καὶ εἰς τὸν ἔσω Κεραμεικόν· ἐδῶ πρόκειται περὶ τοῦ ἔσω Κεραμεικοῦ, δὲ δόποις περιεύχετο μεταξὺ Ἀκροπόλεως, Πνυκὸς καὶ Ἀρείου Πάγου καὶ ἥτο λαμπτῷς κεκοσμημένος διὰ στῶν, ναῶν καὶ ἀνδριάντων. — **ἢ ἄνιμεν** ἐς πόλιν ἐκεῖ ὅπου ἀναβαίνομεν εἰς τὴν ἀκρόπολιν (: ἐπὶ τῆς δόδοις τῆς ἀγούσης εἰς τὴν ἀκρόπολιν). — **καταντικρὺν** μάλιστα τοῦ Μητρόφου σχεδὸν ἀπέναντι τοῦ Μητρόφου· ἥτο δὲ τὸ Μητρόφον ναὸς τῆς μητρὸς τῶν θεῶν Κυβέλης, κείμενος ἐπὶ τῆς ἀγορᾶς πλησίον τοῦ βουλευτηρίου· ἐντὸς αὐτοῦ ἐφυλάσσοντο τὰ ἐπίσημα ἔγγραφα τῆς πολιτείας (ψηφίσματα, συνθῆκαι κτλ.).

ΒΙΒΛΙΟΝ ΠΕΜΠΤΟΝ

Κεφάλαιον 18.

1. καὶ ἐν τῷ αὐτῷ (ἐνν. χρόνῳ) καὶ συγχρόνως.—**Υδάσπης**, μέγας ἐν τῇ Ἰνδικῇ παραπόταμος τοῦ ποταμοῦ Ἰνδοῦ, σήμερον ὀνομαζόμενος Τζιλάμ.—οὐ μείονα τὸν φόνον... τῶν Ἰνδῶν ἐποίησαν δὲν ἐφόνευσαν ὀλιγωτέρους Ἰνδούς· ἐκαλοῦντο Ἰνδοὶ οἱ κάτοικοι τῆς Ἰνδικῆς, χώρας τῆς Ἀσίας πέραν τοῦ Ἰνδοῦ ποταμοῦ (βλ. γεωγρ. χάρτην).—ἀκμῆς (γεν. ἀκμῆτος) ἀκούραστος, ἀκμαῖος.—κεκμηκόδες (τοῦ κάμνω) κουρασμένος· ἀκμῆτες ἀντὶ κεκμηκότων κλπ.=ἐπιπεσόντες πρὸς καταδίωξιν (τῶν Ἰνδῶν), αὐτοὶ οἱ δποῖοι ἦσαν ἀκμαῖοι, εἰς ἀντικατάστασιν τῶν περὶ τὸν Ἀλέξανδρον καταπεπονημένων ἐκ τῆς μάχης.

2-3. ὄλιγον ἀποδέοντες σχεδόν.—ο νομάρχης ὁ διοικητής.—τῶν ταύτῃ Ἰνδῶν τῶν ἐν τῇ χώρᾳ ταύτῃ Ἰνδῶν.—ἰππάρχαι οἱ ἀρχηγοὶ τοῦ ἵππου.—ἰπποτοξόται ἔφιπποι τοξόται.—ἄπτομαι τοῦ ἔργου λαμβάνω μέρος εἰς τὴν μάχην.—τῆς δὲ ἐταιρικῆς ἵππου, βλ. εἰσαγ. σελ. 15.

4-8. μὴ ὅτι ὅχι μόνον.—λυπόδες (ἐκ τοῦ λύπη) ἔλεεινός, ἄθλιος.—ῆπερ ὅπως.—ἔξαρχων τοῖς ἀμφ' αὐτὸν τῆς φυγῆς φεύγων πρῶτος ἐξ ὅλων τῶν ἰδικῶν του (πρβλ. Βιβλ. Β', κεφ. 11, § 4: «Δαρεῖος... ξὺν τοῖς πρώτοις ἔφευγε». Ἐπίσης Βιβλ. Γ', κεφ. 14, § 3: «πρῶτος αὐτὸς ἐπιστρέψας ἔφευγεν»).—ἔστε ἐν ὅσῳ.—ὑπέμενέ τι τῶν Ἰνδῶν ἐν τῇ μάχῃ ξυνεστηκός παρέμενε σταθερὸν ἔστω καὶ ἐν μέρος τῶν Ἰνδῶν κατὰ τὴν μάχην.—ἐν τῇ μάχῃ ἀνεστρέφετο ἔξηκολούθει νὰ λαμβάνῃ μέρος εἰς τὴν μάχην.—ἀπὸ γὰρ τοῦ ἄλλου σώματος ἥρκει αὐτῷ τὰ βέλη ὁ θώρακς διότι ἀπὸ τὸ ἄλλο μέρος τοῦ σώματος αὐτοῦ ἀπέκρουν τὰ βέλη ὁ θώρακς (ὁ θώρακς ὑπερήσπιζεν ἀπὸ τὰ βέλη τὸ ὑπόλοιπον μέρος τοῦ σώματός του, τὸ δποῖον καὶ ἐκάλυπτεν, ἐνῷ ὁ δεξιὸς ὅμος του ἦτο γυμνὸς καὶ ἀκάλυπτος).—περιττός ὡν κατά τε τὴν ἴσχυν καὶ κατὰ τὴν ἀρμονίαν ὁ δποῖος ἦτο ὑπερβαλλόντως ἴσχυρος καὶ καλῶς συναρμολογημένος.—καταμαθεῖν θεωμένοις ἦν ἦτο δυνατὸν νὰ τὸ ἀντικηφθοῦν δοῖ παρετήρουν αὐτὸν (τὸν θώρακα).—ἐπιστρέψας τὸν ἐλέφαντα στρέψας δπίσω τὸν ἐλέφαντα.—προσιππεύσας... τῷ ἐλέφαντι ἀφοῦ

ἐπλησίασε τὸν ἐλέφαντα. — ἐπιστῆσαι ἡξίου τὸ θηρίον ἔζήτησεν (ἀπὸ τὸν Πῶδον) νὰ σταματήσῃ τὸ θηρίον (ἐπὶ τοῦ δοποίου ἐπέβαινε). — οὐ γάρ εἶναι (= ἔξειναι) οἱ ἔτι φεύγειν διότι ἔλεγεν, ὅτι δὲν ἐπιτρέπεται εἰς αὐτὸν νὰ συνεχίσῃ περιατέρω τὴν φυγῆν. — καὶ ἀκούσαι, ἐκ τοῦ ἡξίου. — ἀνάγομαι ἑτοιμάζομαι. — κατέκανεν, ἀόρ. β' τοῦ κατακαίνω (= κατακτείνω) φονεύω· καὶ ἄν κατέκανε τυχὸν καὶ ἵσως ὃ τὸν ἐφόρευεν. — ὑποφθάνω προφθάνω. — ἀπελαύνω ἀπομακρύνω. — πρόσω μακράν. — ἐπὶ τῷδε ἔνεκα τούτου. — χαλεπὸς γίγνομαι τινι δογίζομαι ἐναντίον κάποιου. — ἐν μέρει ἴδιαιτέρως. — καὶ (ώς) ἐκ τοῦ δίψους ἄμα ἐκρατεῖτο καὶ ἐπειδὴ συγχρόνως κατείχετο ὑπὸ τῆς δίψης. — ἐφίστημι τινα σταματῶ κάποιον. — ἀναψύχω δροσίζομαι, ἀναζωγονοῦμαι.

Κεφάλαιον 19.

1-3. ἄγομαι ὁδηγοῦμαι. — προσάγω (ἀμετβ.) πλησιάζω. — καὶ τὸ κάλλος τοῦ Πώδου καὶ τὴν ὥραίαν ἐμφάνισιν τοῦ Πώδου. — ὑπὲρ πέντε πήχεις μάλιστα ἔμβατινον τὸ δοποῖον ἵτο μεγαλύτερον τῶν 5 πήχεων περίπου· ὁ πῆχυς ὑπολογίζεται ἔχων μῆκος 0,46 μ. (πάντως ἐδῶ προσέκειται περὶ προσείδους κατὰ προσέγγισιν ὑπολογισμοῦ). — ἀλλὰ (προσῆλθεν) ὕσπερ ἄν ἀνήρ ἀγαθὸς ἀνδρὶ ἀγαθῷ προσέλθοι ἀλλὰ (προσῆλθεν ἐνώπιον τοῦ Ἀλεξάνδρου) ὅπως ὃ προσήρχετο ἀνὴρ γενναῖος πρὸς ἄλλον γενναῖον ἀνδρα. — προσειπών, τοῦ προσαγορεύω. — λόγος, ἐνν. ἐστὶ λέγεται. — χρῆσαι, προστ. ἀορ. τοῦ χρῶμαι. — ἡσθείς, τοῦ ἥδομαι εὐχαριστοῦμαι. — ἐμοῦ ἔνεκα ἐξ ἴδικῆς μου θελήσεως. — ὅ τι σοὶ φίλον (ἐνν. ἐστὶν) ἀξίους ζήτει ὅ τι ἀγαπᾶς. — ἔνειναι, τοῦ ἔνειμι ἐνυπάρχω. — ἐν τούτῳ, δηλ. ἐν τῷ βασιλικῷ αὐτῷ χρῆσθαι. — αὐτός τε, δηλ. ὁ Ἀλέξανδρος. — βασιλικῶς κερχημένος ἦν μετεχειρίσθη κατὰ βασιλικὸν τρόπον. — καὶ ἐκείνῳ... πιστῷ ἐχόησατο καὶ εἶχεν ἐκεῖνον (δηλ. τὸν Πῶδον) πιστὸν φίλον του. — ἐς ἄπαντα (ἐνν. χρόνον) διὰ παντός.

[Χαρακτηρίσατε τὸν Πῶδον. Συγκρίνατε τοῦτον μὲ τὸν Δαρεῖον. Πῶς φέρεται ὁ Ἀλέξανδρος ἀπέναντι τοῦ Πώδου; Ποῦ συνανθήματα τὸν κατέχουν; Πῶς τὰ ἐκδηλώνει; Προσέξατε τὴν ψυχικὴν συγγένειαν Ἀλέξανδρου καὶ Πώδου].

ΒΙΒΛΙΟΝ ΕΚΤΟΝ

Κεφάλαιον 23.

1-3. διὰ τῆς Γαδωσῶν χώρας, οἱ Γαδωσοὶ κατόκουν τὴν Γαδωσίαν ἢ Γεδωσίαν, χώραν τοῦ ἀρχαίου περσικοῦ κράτους, ὃπου τὸ σημερινὸν Βελουχιστάν (βλ. γεωγρ. χάρτην).—χαλεπὴ δύσβατος.—τῶν τ' ἄλλων καὶ μεταξὺ ἄλλων.—πολλαχοῦ εἰς πολλὰ μέρη τῆς χώρας.—τὴν πολλήν (ἕνν. ὁδὸν) μακρὰν ὁδόν.—καὶ προσωτέρω καὶ μάλιστα εἰς μεγάλην ἀπόστασιν.—έπει, ἐδῶ = ἀν καί.—αὐτῷ γ' ἐν σπουδῇ ἦν αὐτὸς βεβαίως ἐπεζήτει, σφοδρῶς ἐπεθύμει.—έλθειν τὰ παρὰ τὴν θάλασσαν τῆς χώρας νὰ διατρέξῃ τὴν παραθαλάσσιον χώραν.—ὅσα ἐν παρόδῳ δυνατὰ γένοιτο ὅσον τούλαχιστον ἥδυνατο κατὰ τὴν διέλευσίν του.—τῷ ναυτικῷ παρασκευάσαι νὰ φροντίσῃ διὰ τὸ ναυτικόν του.—όργξαντας, ἐπιμεληθέντας, μτχ. τροπικάι.—ἀγιορᾶς διὰ τὴν προμήθειαν τῶν ἐπιτηδείων.—ἢ ὅρμους ἢ διὰ τόπου κατάλληλον πρὸς ἀγκυροβολίαν (διὰ τὸν στόλον του, δ ὅποιος εἶχεν ἀνάγκην ν ἀγκυροβολήσῃ κάπου, διὰ νὰ προμήθευθῇ ὕδωρ καὶ τρόφιμα).—ἄλλ' ἢν γὰρ ἔρημα ἀλλ' ἐπειδὴ ἥσαν ἔρημα.—ό δὲ διὰ τοῦτο οὗτος (Αλέξανδρος).—κατασκοποῦμαι ἀνιχνεύω, ἔρευνω.—ταύτῃ εἰς τὸ μέρος τοῦτο.—καταλαμβάνω εὑρίσκω.—πνιγηρὸς στενόχωρος, μικρός.—πεποιησθαι (μέσον) ὅτι ἔχουν κατασκευάσει (τὰ ἀπαρ. ἐκ τοῦ ἀπήγγειλεν).—ξυνθέντας τὰς κόγχας συνθέσαντες τὰ ὅστρακα (διὰ συναρμολογήσεως θαλασσίων ὁστράκων).—διαχρῶμαι ἔχω πρὸς χρῆσιν μου.—διαμάουμαι -ῶμαι σκαλίζω, ἀνασκαλεύω.—τὸν κάχληκα τὰ χαλίκια (τῆς παραλίας).—χαλεπῶς μετὰ κόπου.—πάντη ὅλως, τελείως.

4-6. ἵνα ὅπου.—σημαίνομαι σφραγίζω.—λιμὸς πεῖνα (ἐνῷ λοιμός);.—ές τοσόνδε τόσον πολύ.—πρὸς τοῦ κακοῦ ὑπὸ τῆς ἀνάγκης.—ώς (= ὡστε)... ξὺν λογισμῷ ἔδοξε σφισιν ὡστε ἐν συνειδήσει ἀπεφάσισαν.—ἔμπροσθεν ποιήσασθαι νὰ θεωρήσουν προέχοντα, νὰ λάβουν ὑπ' ὅψει μᾶλλον.—τὸν πρόδηλον καὶ παρόντα ἥδη ὄλευθρον τὸν φανερὸν καὶ ἐπικείμενον ἥδη ὄλευθρον (ἐκ τῆς πείνης).—τοῦ ἀφανοῦς τε καὶ πρόσω ἔτι ὄντος ἐκ τοῦ βασιλέως κινδύνου (γεν. συγκρ. ἐκ τοῦ ἔμπροσθεν ποιήσασθαι) παρὰ τὸν

άδηλον καὶ ἀκόμη μακρὰν κείμενον κίνδυνον ἐκ μέρους τοῦ βασιλέως (δηλ. τὴν μέλλονταν τιμωρίαν παρὰ τοῦ βασιλέως). — Ξυγγιγνώσκω συγχωρῶ. — **Καλλατιανόν**, ἐκ τῆς πόλεως Καλλατίας, κειμένης ἐν Θράκῃ παρὰ τὸν Εὔξεινον Πόντον. — τὰς βαλάνους τῶν φοινίκων τοὺς καρποὺς τῶν φοινίκων, χουρμάδες. — ἐς ἀγορὰν πρὸς πώλησιν.

Κεφάλαιον 24.

1-3. τὰ βασίλεια τὰ ἀνάκτορα. — Ἰναπερ ἐκεῖ ἀκριβῶς ὅπου. — ἐξ "Ωρῶν ὁρμηθεὶς ἀφ' ὅτου ἔξεκίνησεν ἐκ τῶν "Ωρῶν (χώρας τῆς Ἰνδικῆς παρὰ τὴν Β. παραλίαν τῆς Ἐρυθρᾶς θαλάσσης, τῆς δόποιας οἵ κάτοικοι καλοῦνται "Ωρεῖται"). — **οὐδὲ τὰ ἔνυπτα...** πόνους ὅτι οὐδὲ δῆλαι αἱ ταλαιπωρίαι, εἰς τὰς δόποιας ὑπεβλήθη ὁ στρατὸς αὐτοῦ εἰς τὴν Ἀσίαν, εἶναι ἄξιαι νὰ παραβληθοῦν πρὸς τὰς κακουχίας, τὰς δόποιας ὑπέστη ἔδω (δηλ. εἰς τὴν Γαδωσίαν). — **οὐ μήν...** ἐλθεῖν (ἐκ τοῦ λέγουσιν) ἀλλ' ὅμως (λέγουν δὲ) δὲν ἥλθε. — ἀγνοήσαντα, ἀκούσαντα, αἴτιοι. μτχ. — **τὴν χαλεπότητα** τὸ δύσβατον. — **ταύτη** διὰ ταύτης τῆς ὁδοῦ. — **ὅτι μὴ εἰ μή.** — **Σεμίραμις**, ἡ μυθώδης βασίλισσα τῆς Ἀσσυρίας (ἡ δόποια ἐπεχείρησε μεγάλας ἐκστρατείας καὶ ἔξετέλεσε μνημειώδη τεχνικὰ ἔργα· αὕτη ἦτο σύζυγος καὶ διάδοχος τοῦ βασιλέως Νίνου, ἰδρυτοῦ τῆς Νινεύ). — **ἐξ Ἰνδῶν** ἐκ τῆς Ἰνδικῆς (ἐναντίον τῆς δόποιας εἰχεν ἐκστρατεύσει ἡ Σεμίραμις). — **Κῦρον**, τὸν μέγαν (ἢ πρεσβύτερον καλούμενον), υἱὸν τοῦ Καμβύσου καὶ τῆς Μανδάνης, ἰδρυτὴν τοῦ περσικοῦ κράτους (550 - 529 π.Χ.). — **φθάσαι...** **ἀπολέσαντα** (ἐκ τοῦ λέγουσιν) δὲ πρότερον ἔχασε. — **ἔρις ἄμιλλα:** καὶ ἄμα ὡς... **ἐκπορίζεσθαι** καὶ συγχρόνως ἵνα προμηθεύῃ. — **Νέαρχος**, ὁ ἐπιφανῆς ναύαρχος τοῦ Μακεδονικοῦ στόλου, ὁ δόποιος τὸ 326 ἔπλευσεν εἰς τὸν Ἰνδικὸν ὥκεανὸν καὶ ἀφοῦ παρέπλευσε τὴν Γαδωσίαν, τὴν Καραμανίαν καὶ τὴν Περσίαν, ἔφθασεν εἰς τὰ Σοῦσα· οὗτος ἦτο καὶ ἴστορικὸς συγγραφεύς, ἔγραψε δὲ περιγραφὴν τοῦ μεγάλου πλοῦ, τὸν δόποιον ἔξετέλεσεν, εἰς τὸ ἔργον του «Τὰ ἀμφὶ τῷ παράπλωφ». ἐπίσης συνέγραψε καὶ ἴστορίαν «Ὑπὲρ Ἀλεξανδρου». ἀμφοτέρας τὰς συγγραφὰς ταύτας, μὴ διασωθείσας, εἶχεν ὡς πηγὰς τῆς ἴστορίας του δ 'Αρριανός.

4-6. διαφθεῖραι ἔξακολουθεῖ ἡ ἔξάρτησις ἐκ τοῦ λέγουσιν, ἡ

δοία συνεχίζεται μέχρι τέλους τῆς § 5.— διαφθείρω καταστρέφω.— τὸ ἐπιφλέγον καῦμα δ φλογερὸς καύσων.— πρὸς τοῦ βάθους ἔνεκα τοῦ βάθους.— καὶ γὰρ καὶ διότι ἀκόμη καί.— νεναγμένης, τοῦ δὲ νάσσομαι στοιβάζομαι.— ἀλλ' οἶας δέχεσθαι καθάπερ ἐς πηλὸν ἡ ἔτι μᾶλλον ἐς χιόνα ἀπάτητον ἐπιβαίνοντας ἀλλὰ (ἢ ἄμμος) ἢτο τοιαύτη, ὥστε (οἱ στρατιῶται) πατοῦντες εἰς αὐτὴν νὰ βυθίζωνται δύπως εἰς πηλὸν ἡ μᾶλλον εἰς χιόνα ἀπάτητον.— ἐν ταῖς προσβάσεσι τε καὶ καταβαίνοντας κατὰ τὰς ἀναβάσεις καὶ καταβάσεις.— τῷ ἀνωμάλῳ... καὶ οὐ βεβαίῳ (δοτ. τῆς αἰτίας) ἔνεκα τῆς ἀνωμαλίας καὶ τοῦ ἐπισφαλοῦς.— οὐ διαμέτρους ἀσυγκρίτως μακράς.— μᾶλλον τι ἔτι μᾶλλον (ἢ ἄλλοτε).— ἄγω πρὸς ἀνάγκην ἀναγκάζω.— ὅπότε... ἔλθοιεν δσάκις ἥρχοντο.— τῆς νυκτὸς ἐπελθόντες τὴν ὁδὸν διατρέξαντες κατὰ τὴν νύκτα τὴν ὁδόν.— εἰ ὁδοιποροῦντες ἔτι ἐγκαταληφθεῖεν (τοῦ ἐγκαταλαμβάνομαι) ἐὰν προσεβάλλοντο (ὑπὸ τοῦ καύσωνος), ἐνῷ ἀκόμη ἐπορεύοντο.— ἐνταῦθα ἂν ἐταλαιπώρουν τότε ταλαιπωροῦντο.— ξυνέχομαι κατέχομαι.

Κεφάλαιον 25.

1. ὁ φυρόος ἡ φυρορά.— ξυνιόντες, τοῦ ξυνέρχομαι (ὑποκ. οἱ στρατιῶται).— τὰ κρέα ἐσιτοῦντο ἔτρωγον τὰ κρέατα (τῶν σφαγιασθέντων ἵππων καὶ ἵμιονων).— δίψει ἀποθανεῖν αὐτοὺς ὅτι ἐκ δίψης ἀπέθανον αὐτοὶ (δηλ. οἱ σφαγέντες ἵπποι καὶ ἵμιονοι).— ἀτρέκεια ἡ ἀλήθεια (ἀτρεκῆς ἀληθῆς· ἐκ τοῦ στεροῦ α καὶ τοῦ θ. τρέπτ., τρέπω).— ὑπὸ τε τοῦ πόνου... καὶ ὅτι ἀφ' ἐνὸς μὲν ἔνεκα τοῦ κόπου... ἀφ' ἐτέρου δὲ διότι.— ἐλελήθει, τοῦ λανθάνω διαφεύγω τὴν προσοχῆν.— ἴασις θεραπεία (ιάομαι -ῶμαι, ιατρός).

[Δηλαδὴ πῶς ἐφέρετο εἰς τὴν προκειμένην περίπτωσιν δ Ἀλέξανδρος καὶ διατι;]

2-3. οὕκουν... ἔτι ἦν λοιπὸν δὲν ἦτο δυνατὸν πλέον.— εὔμαρῶς εὐκόλως.— ἀπόρους οὕσας αὐτοῖς... ἄγεσθαι διότι ἦτο ἀδύνατον εἰς αὐτοὺς νὰ μεταφέρουν αὐτάς.— ἀλλὰ τὰς εύπορωτάτας τοῖς ζεύγεσιν ἀλλὰ ἔκείνας, αἱ δοποῖαι ἦσαν καταληλότεροι, διὰ νὰ βαδίζουν τὰ ἔξευγμένα ζῷα.— οἱ μένοντες θεραπεύσοντες = οἱ θεραπεύσοντες μένοντες ἔκείνοι οἱ δοποῖοι ἦδυναντο νὰ περιποιηθοῦν

(αὐτοὺς) μένοντες εἰς τὴν θέσιν των. — ὁ στόλος ἡ πορεία. — ἐν τῷ ὑπὲρ τοῦ παντὸς προδύμῳ ἐν τῇ μερίμνῃ περὶ τοῦ συνόλου. — τὸ καθ' Ἑκάστους ξὺν ἀνάγκῃ αἱ ἴδιαιτεραι ἀνάγκαι Ἑκάστου. — οἱ ὕπνῳ κάτοχοι οἱ καταλαμβανόμενοι ὑπὸ τοῦ ὕπνου. — οἴα (=ἄτε) δή... ποιούμενοι ἐπειδὴ φυσικὰ ἔκαμνον. — ἔξανίσταμαι ἐγείρομαι (ἐκ τοῦ ὕπνου). — ἐφομαρτῶ παρακολουθῶ. — ἐκπίπτω χάνομαι, ἀποπλανῶμαι.

4-5. Ξυνηνέχθη συνέβη (τοῦ δ. Ξυμφέρομαι). — γὰρ διασαφητικός. — ὕεται ἔχει βροχάς. ὕεται ἡ Γαδρωσίων γῇ βρέχει εἰς τὴν χώραν τῶν Γαδρωσίων. — ὑπ' ἀνέμων τῶν ἐτησίων ἔνεκα τῶν ἐτησίων ἀνέμων ἐτήσιοι ἀνεμοι ἡ ἐτησίαι εἶναι οἱ καθ' ὁρισμένους καιροὺς πνέοντες περιοδικοὶ ἀνεμοι. — ἔναπερ ἔκει ἀκριβῶς ὅπου. — προσφέρονται... ἐκ τοῦ πνεύματος φέρονται ὑπὸ τοῦ ἀνέμου. — ἀναχέονται διαλύονται (εἰς βροχήν). — αὐλίζομαι στρατοπεδεύω. — ἀμφὶ δευτέραν φυλακὴν τῆς νυκτὸς κατὰ τὴν ὥραν τῆς δευτέρας νυκτερινῆς φρουρᾶς οἱ μὲν Ἐλληνες διήρουν τὸ διάστημα τῆς νυκτὸς εἰς τρεῖς τετραδώρους φυλακάς, οἱ δὲ Ῥωμαῖοι, τοὺς δροίους ἔχει ὑπ' ὅψει του δ. Ἀρριανός, εἰς τέσσαρας τριώρους (6 - 9 μ.μ. 9 - 12 μ.μ. κτλ.). — ἀφανῶν τῇ στρατιᾷ γενομένων τῶν ὅμβρων χωρὶς νὰ γίνῃ ἀντιληπτὴ ὑπὸ τοῦ στρατοῦ ἡ βροχή. — τοσούτῳ ἐπῆλθε (ἔνν. τὸ στρατόπεδον) τῷ ὄντας τόσον πολὺ κατεπλημμυρίσθη τὸ στρατόπεδον ὑπὸ τοῦ ὄντος. — ως... διαφθεῖραι ὥστε νὰ παρασύρῃ. — μόλις καὶ χαλεπῶς μόλις καὶ μετὰ βίας.

6. ἐκ καύματός τε καὶ δίψους ἔπειτα ἀπὸ τόσον καύσωνα καὶ δίψαν. — ὄπότε... ἐπιτύχοιεν δόσακις εὔρισκον. — σταδίους, τὸ στάδιον (πληθ. τὰ στάδια καὶ οἱ στάδιοι) μονὰς μήκους = 184, 87 μ. (τοῦτο διηρεῖτο εἰς 6 πλέθρα, ἔκαστον δὲ πλέθρον εἰς 100 πόδας). — δσον... μάλιστα ως ἔγγιστα, περίπου. — ἀκράτωρ ἀσυγκράτητος.

Κεφάλαιον 26.

1-3. ἔργον καλὸν εἴπερ τι ἄλλο ὥραίαν πρᾶξιν (τοῦ Ἀλεξάνδρου) ἀνωτέραν πάσης ἄλλης. — ούκ ἔδοξε μοι ἀφανίσαι δὲν ἐθεώρησα καλὸν νὰ παραλείψω. — ἐν Παραπαμισάδαις, εἰς τὴν χώραν τῶν Παραπαμισαδῶν οὗτοι δὲ ἦσαν λαὸς οἰκῶν παρὰ τὸ ὅρος Παραπά-

μισον (ἢ Ἰνδικὸν Καύκασον) πρὸς Ν. τῆς Βακτριανῆς (βλ. γεωγρ. χάρτην). — μετεξέτεροι ἄλλοι τινὲς (συγγραφεῖς). — Ιέναι (ἐκ τοῦ ἐνν. λέγουσιν οἱ συγγραφεῖς) ὅτι ὁ μὲν στρατὸς ἔπορεύετο. — ὅτι (αἰτιολ.) ἔχοην ἔξανύσαι (ἐνν. τὴν ὄδὸν) διότι ἔπορεπε νὰ διανύσῃ τὴν δόδον. — τὸ δὲ τοῦτο δὲ (τὸ ὕδωρ). — πρόσθιν μικράν. — καὶ αὐτὸν τ' Ἀλεξανδρον... ἡγεῖσθαι καὶ ὅτι ὁ ἴδιος ὁ Ἀλεξανδρος προηγεῖτο (τῶν στρατῶν). — οἰάπερ φιλεῖ (γίγνεσθαι) ἐν τῷ τοιῷδε ὅπως βεβαίως συμβαίνει συνήθως εἰς τοιαύτας περιστάσεις. — ὀλίγος καὶ φαῦλος μικρὸς καὶ ἀσύμαντος. — ἡ πίδαξ ἡ πηγὴ (ὕδατος). — σπουδῇ ιέναι, ἔξακολουθεῖ ἡ ἔξαρτησις ἐκ τοῦ ἐνν. λέγουσιν μέχρι τέλους τῆς § 3. — πελάζω πλησιάζω. — ἐν ὅψει πάντων ἐνώπιον δλων. — ἐκχέαι ἀρο. ἀπαρ. τοῦ ἐκχέω ἐκχύνω. — ἐπιρρόννυμαι ἐνθαρρύνομαι. — εἰκάζω θεωρῶ, ὑποθέω. — πότον γενέσθαι πᾶσιν ὅτι ἔπιον δλοι. — ἐς καρτερίαν τε καὶ ἄμα στρατηγίαν καὶ διὰ τὴν ἐγκράτειαν καὶ συγχρόνως διὰ τὴν στρατηγικὴν σύνεσιν. — Ἀλεξάνδρος, ἡ γενικὴ συναπτέα εἰς τό : τοῦτο τὸ ἔργον.

4-5. Ξυνηνέχθη συνέβη (προβλ. καὶ κεφ. 25, § 4). — γάρ, διασαφητικός. — τελευτῶντες, ἐπιρο. — οὐ γάρ εἰναι (ἐκ τοῦ ἔφασκον)... ὅτῳ τεκμηριώσονται διότι δὲν ὑπῆρχε τίποτε, μὲ τὸ ὅπιον νὰ ἀναγνωρίσουν (τεκμηριοῦμαι καὶ τεκμαίρομαι κρίνω ἐκ τινων σημείων, συμπεραίνω). — νενημένη ἐπισεσωρευμένη (τοῦ ὁ. νέομαι συσσωρεύομαι). — οὖν βεβαίως. — ἀνίσταμαι ὑψώνομαι. — γήλοφος βέβαιος σταθερὸς ἀμμόλοφος. — οὐδέ... μεμελετῆσθαι σφισι τὰς πορείας οὔτε ἔχουν μελετηθῆ ὑπ' αὐτῶν αἱ πορείαι, οὔτε εἶχον ἔξασκηθῆ αὐτοὶ (δηλ. οἱ ὁδηγοὶ) νὰ κανονίζουν τὰς πορείας (τὸ ἀπαρ. μεμελετῆσθαι ἐκ τοῦ ἔφασκον). — πρὸς τὰ ἀστρα ἡ πρὸς τὸν ἥλιον ὅδηγούμενοι ἀπὸ τὰ ἀστρα ἢ ἀπὸ τὸ ἥλιον. — καθάπερ τοῖς ναύταις (ἐνν. μεμελέτηται) ὅπως μελετῶνται ὑπὸ τῶν ναυτῶν, ὅπως οἱ ναῦται εἶναι ἔξησκημένοι νὰ κανονίζουν τὴν πορείαν. — πρὸς τῶν ἄρκτων κτλ., ἡ σειρά : τοῖς μὲν Φοίνιξι (ναύταις) πρὸς τὴν ὄλιγην τῶν ἄρκτων, τοῖς δ' ἄλλοις ἀνθρώποις πρὸς τὴν μείζονα οἱ μὲν Φοίνικες δόδηγούμενοι ἀπὸ τὴν μικρὰν ἐκ τῶν ἄρκτων (ἀπὸ τὴν μικρὰν ἄρκτον), οἱ δὲ ἄλλοι ἀνθρώποι ἀπὸ τὴν μεγάλην. — Ξυνέντα, τοῦ ξυνίημι ἐννοῶ. — ἄμα οἱ μεθ' ἑαυτοῦ. — ἀφιππῶμαι ἀπέρχομαι

ἔφιππος.—διαμησάμενον, τοῦ διαμάομαι -ῶμαι ἀνασκαλεύω.—όκάχληξ τὰ χαλίκια.—καὶ οὕτω μετελθεῖν (ἔξακολουθεῖ ἡ ἔξαρτησις ἐκ τοῦ ἔφασκον) καὶ διτὶ τοιουτορόπως ἥκολούθησεν ἐκεῖ.—ἡ ἡιών (γεν. τῆς ἡιόνος) ἡ ἀκτή, ἡ παραλία (ἀπτ. ἡών).—ἔνθεν μετὰ ταῦτα.—έπι τῆς μεσογαίας εἰς τὰ μεσόγαια, εἰς τὸ ἔσωτερικὸν τῆς χώρας.—ποιοῦμαι τὸν στόλον πορεύομαι.

[Ποῖαι αἱ ἄξιαι ἔξαρσεως πράξεις τοῦ Ἀλεξάνδρου κατὰ τὴν διὰ τῆς Γεδρωσίας ἐρήμου διάβασιν,]

Κεφάλαιον 29.

4. ἡ παρανομία ἡ ἀσέβεια (τὴν δποίαν ἀναφέρει ἀμέσως κατωτέρῳ).—Κῦρος, ὁ υἱὸς τοῦ Καμβύσου καὶ τῆς Μανδάνης, ὁ ἐπικαλούμενος μέγας (ἢ πρεσβύτερος) ἦτο δὲ ἰδουτῆς τοῦ περσικοῦ κράτους (550-529 π.Χ.), τοῦ δποίου τὴν βιογραφίαν συνέγραψεν ὁ Ξενοφῶν εἰς τὸ ἔργον του «Κύρου Παιδεία».—ὅτι, αἰτιολ.—διορύττω διασκάπτω (ξεσκάβω), καταστέφω.—συλλώ - συλλῶ διαρπάζω.—καταλαμβάνω ενδίσκω.—Ἄριστόβονλος, βλ. Προοοίμιον § 1-3.—εἶναι γάρ (ἐκ τοῦ λέγει) λέγει δηλ. οὗτος ὅτι ἦτο.—ἐν Πασαργάδαις* αἱ Πασαργάδαι ἦσαν ἀρχαιοτάτη πρωτεύοντα τοῦ περσικοῦ κράτους ΒΔ. τῆς Περσεπόλεως (βλ. γεωγρ. χάρτην).—ἐν τῷ παραδείσῳ τῷ βασιλικῷ ἐντὸς τοῦ βασιλικοῦ κήπου.—καὶ ὕδατι εἶναι κατάρρευτον καὶ ὅτι τοῦτο ἐποίετο πλουσίως.—πόα βαθεῖα ὑψηλὴ χλόη.

5-6. αὐτὸν δὲ τὸν τάφον τὰ κάτω αὐτὸς δὲ ὁ τάφος εἰς τὰ κάτω μέρη αὐτοῦ.—λίθους τετραπέδου (γεν. τῆς ὑλῆς) = ἐκ τετραπλεύρου λίθου.—φέρουσαν εἴσω διὰ τῆς δποίας εἰσέρχεται κανεὶς μέσα.—πύνελος λάρναξ.—ἴνα ὅπου.—ἐπίβιλημα ὑφασμα.—τῶν Βασυλωνίων, οὗτοι ἔφημίζοντο διὰ τὴν κατασκευὴν πολυχρώμων καὶ τεχνικῶτατα ἐπεξειργασμένων ὑφασμάτων, τὰ δποῖα ἐλέγοντο Βασυλώνια ἐπιβιλήματα.—ὁ καυνάκης, πληθ. οἱ καυνάκαι τὰ γουναρικά.—κάνδυς μανδύας.—ἡ ἀναξυρίς περισκελίς.—ὑακινθινοβαφῆς ὁ ἔχων τὸ χρῶμα ὑακίνθου (βαθὺ ἐρυθρόν).—πορφύρας ἀνοικτοῦ ἐρυθροῦ χρώματος (ἐκ τοῦ κογχυλίου, τὸ δποῖον ἐπίσης ἐκαλεῖτο πορφύρα, μὲ τὸ δποῖον ἐβάφοντο τὰ ἡγεμονικὰ ἐνδύματα).—ἄλλης καὶ ἄλλης χρόας ποικίλων χρωμάτων.—οἱ στρεπτοὶ τὰ περιδέ-

οαια.— ἀκινάκης περσικὸν ξίφος (βραχὺ καὶ εὐθύ).— τὰ ἐνώτια τὰ σκουλαρίκια.

7-8. τοῖς Μάγοις, δοτ. χαριστική· οἱ Μάγοι ἦσαν Ἱερεῖς τῶν Περσῶν καὶ Μήδων, περίφημοι διὰ τὴν σοφίαν των καὶ εἰδικῶς διὰ τὴν ἀστρολογικήν των ἱκανότητα.— δὴ ὡς γνωστόν.— Καμβύσου, τοῦ νίοῦ τοῦ Κύρου τοῦ πρεσβυτέρου· οὗτος δηλ. ἦτο ἔγγονος τοῦ παλαιοτέρου Καμβύσου, ἐβασίλευσε δὲ ἀπὸ τοῦ 529 - 522 π.Χ.— ἐκδέχομαι παραλαμβάνω διαδοχικῶς.— φυλακὴ φρούρησις.— ἀλεύρων τε καὶ οἶνου τεταγμένα (μέρη) καὶ ὧρισμέναι ποσότητες ἀλεύρου καὶ οἴνου.— τοῦ μνήματος, γεν. τῆς αἰτίας.

9. ἐπιμελὲς ἦν αὐτῷ εἶχε τὴν φροντίδα, εἶχε πάντοτε ὑπὲρ ὅψει του.— ὅπότε ἔλοι ὅτε ἥθελε καταλάβει.— παρέρχομαι προσέρχομαι, ἐπισκέπτομαι.— ἐκπεφορημένος, τοῦ ἐκφοροῦμαι ἐκβάλλομαι.— οἱ δὲ τινὲς δέ.— λωβῶμαι κακοποιῶ.— τὸ πῶμα τὸ κάλυμμα.— εὔογκος κομφός, μικρὸς εἰς δύκον.— καὶ ταύτῃ καὶ ὡς ἐκ τούτου.— εὔφορος εὐμετακόμιστος.— τὰ μέν... τὰ δὲ ἄλλα μὲν μέρη αὐτῆς... ἄλλα δέ...— παρακόπτω ἀποκόπτω.— ἔνυθλῶ συντρίβω, σπάζω.— οὐ προύχώρει δὲν ἐπετύγχανεν.

10-11. κοσμῆσαι ἔξι ὑπαρχῆς νὰ τακτοποιήσῃ ἐκ νέου.— κατορθῶ διορθῶνω.— ἐντείνω περιβάλλω.— κατὰ ἀριθμόν τε καὶ τοῖς πάλαι ὅμοια ἵσαριθμα καὶ ὅμοια πρὸς τὰ παλαιά.— ἀποτίθημι τοποθετῶ πάλιν.— τὴν θυρίδα δὲ ἀφανίσαι δι τὴν θυρίδα ἔξηφάνισε (ἔκλεισε).— ἐμπλάσαντα, ἀορ. μτχ. τοῦ ἐμπλάσσω ἐπιχρίω.— σημεῖον σῆμα, σφραγίς.— στρεβλόω -ῶ βασανίζω.— ὡς κατειπεῖν διὰ νὰ κατονομάσουν.— στρεβλούμενοι, μτχ. ἐναντιωμ.— οὐδὲ ἄλλῃ πῃ οὐδὲ κατ’ ἄλλον τρόπον.— ἐπὶ τῷδε ἔνεκα τούτου.

[Διατί δὲ Ἀλέξανδρος ἡθέλησε νὰ ἐπισκεφθῇ τὸν τάφον τοῦ Κύρου; Διατί ἐλυπήθη ἐπὶ τῇ θέᾳ του; Ποῖαι αἱ ἐκδηλώσεις τῆς ἔξεγέρσεώς του; Πᾶς χαρακτηρίζεται ἐκ τούτου;]

ΒΙΒΛΙΟΝ ΕΒΔΟΜΟΝ

Κεφάλαιον 28.

1-3. τῇ τετάρτῃ καὶ δεκάτῃ καὶ ἑκατοστῇ Ὀλυμπιάδι, ἡ 114η Ὀλυμπίας συμπίπτει πρὸς τὸ ἔτος 323 π.Χ. Ἡ Ὀλυμπίας, ἡτοι τὸ τετραετὲς χρονικὸν διάστημα τὸ μεσολαβοῦν μεταξὺ δύο διαδοχικῶν τελέσεων δλυμπιακῶν ἀγώνων, ἐλαμβάνετο μέχρι τοῦ Ε' μ.Χ. αἰῶνος ὡς βάσις χρονολογήσεως· ὑπελογίζετο δὲ ἡ ἔναρξις αὐτῶν ἀπὸ τοῦ 777 π.Χ., ἀφ' ὅτου δηλ. ἥρχισε τηρούμενος τακτικῶς ὁ κατάλογος τῶν δλυμπιακῶν.—έφ' Ἡγησίου ἀρχοντος Ἀθήνησιν, ἄλλη χρονολογικὴ βάσις ἔχοντιμοποιεῖτο ὑπὸ τῶν Ἀθηναίων ἐκ τοῦ δύναματος τοῦ πρώτου τῶν ἐννέα ἀρχόντων, ὁ διοῖος διὰ τοῦτο ἐκαλεῖτο ἐπώνυμος· ἐδῶ διὰ τὴν χρονολόγησιν τοῦ ἐπισημοτάτου γεγονότος τοῦ θανάτου τοῦ Ἀλεξάνδρου ὁ συγγραφεὺς χρησιμοποιεῖ καὶ τοὺς δύο τρόπους.—καὶ τοῦ τρίτου μῆνας ἐπέλαβεν ὀκτὼ καὶ τοῦ τριακοστοῦ τρίτου ἔτους ἐπέξησεν ὀκτὼ μῆνας. — ὁξύτατος τὴν γνώμην δρμητικώτατος εἰς τὰς ἀποφάσεις. — τῶν δὲ τῆς γνώμης (ἡδονῶν) τῶν δὲ πνευματικῶν ἀπολαύσεων. — ἔνυιδεῖν τὸ δέον εἰς τὸ νὰ προΐδῃ τὸ ἀναγκαῖον ἀποτέλεσμα. — ἔτι ἐν τῷ ἀφανεῖ ὃν ἐν δσφ ἦτο ἀκόμη ἀβέβαιον.— τὸ εἰκὸς ἔνυμβαλεῖν εἰς τὸ νὰ συμπεράνῃ τὸ πιθανόν.—δαήμων εἰδήμων, ἔμπειρος (ἐκ τῆς ὁίζης τοῦ δάω = μανθάνω, ἐξ οὐ καὶ τὸ δι-δά-σκ-ω).— τὸν ψυμὸν ἐπαίρω ἔξεγείω τὸ θάρρος.— τὸ ἀδαές ἡ ἀφοβία.— ὅσα ἐν τῷ ἐμφανεῖ πράξαι (ἔνν. ἦν) ὅσα ἔπρεπε νὰ πράξῃ φανερῶς.—ὅσα φθάσας ύφαστάσαι (ἔνν. ἦν) τῶν πολεμίων ὅσα ἔπρεπε πρῶτος ν' ἀποσπάσῃ κρυφίως ἀπὸ τοὺς ἔχθρούς.— πρὸν καὶ δεῖσαί τινα προτοῦ ἀκόμη ὑποπτεύσῃ τις (ὅ ἀδό. ἔδεισα, μέλ. δεῖσω, πρκ. δέδοικα ἢ δέδια μὲ σημ. ἐνεστ. = φοβοῦμαι τοῦ ἀχρ. δ. δείδω).— τὰ ἔνυτελεσθέντα αἱ συνθήκαι.— τὰ ὄμολογηθέντα αἱ ὑποσχέσεις.— πρὸς τῶν = ὑπὸ τῶν. — μὴ ἀλῶναι εἰς τὸ νὰ μὴ κυριευθῇ, νὰ μὴ ἔξαπατηθῇ (τοῦ ἀλίσκομαι).

[Ἄραλύσατε μίαν πρὸς μίαν τὰς ἀποδιδομένας εἰς τὸν Ἀλέξανδρον ἀρετάς ἐπιβεβαιώσατε αὐτὰς διὰ γνωστῶν πράξεών του].

Κεφάλαιον 29.

1-2. ἐπλημμελήμη τι διεπράχθη ἀμάρτημά τι εἰ δέ τι

ἐπλημμελήθη Ἀλεξάνδρῳ ἐὰν δὲ Ἀλέξανδρος διέπραξε κανὲν ἀμάρτημα. — δι' ὁξύτητα ἔνεκα τοῦ ὅρμητικοῦ χαρακτῆρός του. — ἐς τὸ ὑπερογκότερον ὑπερβολικώτερον. — προάγομαι παρασύρομαι. — βαρθαρίζω μιμοῦμαι τὰ βάρθαρικὰ ἔθιμα. — τίθεμαι (= ἡγοῦμαι) θεωρῶ. — μὴ ἀνεπιεικῶς δικαίως. — τὸ διηνεκὲς τῆς εὐτυχίας τὴν διάρκειαν τῆς εὐτυχίας του. — καὶ τούς... ἔνυντας (τοῦ ἔνυντιμι) καὶ ἐκείνους οἱ διοῖοι συναναστρέφονται. — οὐκ ἐπὶ τῷ βελτίστῳ καὶ ὅχι διὰ τὸ καλὸν αὐτῶν. — ἀλλὰ μεταγγῶναι γε κτλ., ἢ σειρά: ἀλλ' οἶδα Ἀλεξάνδρῳ μόνῳ τῶν πάλαι βασιλέων ὑπάρχαν ὑπὸ γενναιότητος μεταγγῶναι ἐπὶ τούτοις, ἀ ἐπλημμέλητησεν ἀλλὰ γνωρίζω ὅτι δὲ Ἀλέξανδρος μόνος ἐκ τῶν παλαιῶν βασιλέων εἶχε τὴν γενναιότητα νὰ μετανοήσῃ διὰ τὰ σφάλματα, τὰ διοῖα διέπραξεν. — εἰ καὶ τι ἔγνωσαν πλημμελήσαντες ἂν καὶ ἀναγνωρίζουν ὅτι ἔκαμαν κάποιον σφάλμα. — προηγορῶ συνηγορῶ, δικαιολογῶ· οἱ δὲ τῷ προηγορεῖν αὐτοῦ (τοῦ πλημμελήματος) οὗτοι δὲ (οἱ πόλλοι) μὲ τὸ νὰ δικαιολογοῦν τὸ σφάλμα των τοῦτο (μὲ τὸ οἱ δὲ ἐπαναλαμβάνεται τὸ οἱ δὲ πολλοί, διὰ τοῦτο κατὰ τὴν ἔρμηνεαν ἃς παραλειφθῇ). — κακῶς γιγνώσκω πλανῶμαι, ἀπατῶμαι. — ως... οὐ... τὰ παθήματα φαινόμενα (αἰτ. ἀπόλ.) διότι τὰ παθήματα δὲν φαίνονται. — τοῖς παθοῦσι τι ἄχαρι εἰς ἔκείνους, οἱ διοῖοι ἔπαθον κάτι κακόν. — εἰ ἔνγχωροί ἐὰν παραδέχεται. — αὐτῷ τέ τινι... (ώς) ὑπολειπομένην (αἰτ. ἀπόλ.) καὶ διότι εἰς αὐτὸν (τὸν δράσαντα) οἷοσδήποτε καὶ ἂν εἶναι οὗτος (= τινὶ) ἀπομένει.

3-4. ἐς θεὸν τὴν γένεσιν αὐτοῦ ἀνέφερεν ἀπέδιδε τὴν καταγωγὴν του εἰς θεόν· ἔννοει τὸν θεὸν τῶν Ἀλγυπτίων Ἀμμωνα (τὸν Δία), διότι δὲ Ἀλέξανδρος ἐπισκεφθεὶς τὸν ναὸν τοῦτον εἰς τὴν Αἴγυπτον ἀνεκηρύχθη υἱὸς τοῦ Διὸς Ἀμμωνος. — σόφισμα ἐπινόησις. — τοῦ σεμνοῦ ἔνεκα διὰ νὰ προκαλῇ περισσότερον σεβασμόν. — Μίνως, Αἰακός, Ραδάμανθυς, οἱ τρεῖς κριταὶ τοῦ Ἀδου, θεωρούμενοι ως υἱοὶ τοῦ Διός· ἐκ τούτων δὲ Μίνως εἶναι δὲ περίφημος διὰ τὴν δικαιοσύνην του μυθικὸς βασιλεὺς τῆς Κρήτης ἀκμάσας περὶ τὸ 1300 π.Χ., ὁ Αἰακὸς υἱὸς τοῦ Διός καὶ τῆς Αἰγίνης ἔθεωρείτο δὲ εὐσεβέστερος ἄνθρωπος τῆς ἐποχῆς του, σώσας διὰ τῆς προσευχῆς του τὴν Ἑλλάδα ἀπὸ τῆς ἀνομβρίας καὶ ἀφορίας κτλ., δὲ Ραδάμανθυς, ἀδελ-

φὸς τοῦ Μίνωος, ὁ δποῖος φυγὴν ἐκ Κρήτης ἔβασίλευσεν εἰς τὰς νῆσους τοῦ Αἴγαίου μετὰ πραότητος καὶ δικαιοσύνης.— οὐδεμιᾶς αὐτῶν ὕβρει προστίθεται δὲν θεωρεῖται ὡς ἀλαζονεία ἐκ μέρους των.— ὁ Θησεύς, ἐθεωρεῖτο δτι ἦτο υἱὸς τοῦ Ποσειδῶνος καὶ τῆς Αἴθρας (θυγατρὸς τοῦ βασιλέως τῆς Τροιζῆνος Πιτιθέως).— ὁ "Ιων, ἐκ τοῦ δποίου προσῆλθον οἱ "Ιωνες, ἦτο κατὰ τὸν μῆνον υἱὸς τοῦ Ἀπόλλωνος καὶ τῆς Κρεούσης (θυγατρὸς τοῦ Ἐρεχθέως).— ὡς, αἰτιολ.— σκευὴ ἐνδυμασία.— ὡς ἀποστροφήν τινα αὐτῷ ἵνα αὐτὸς ἔχῃ κάποιαν προφύλαξιν.— ὁξύτης ὁρμητικότης, παραφορά.— ὕβρις ἀλαζονεία.— ἐφ' ὅτῳ δὴ διὰ τοῦτο δὲ ἀκριβῶς.— τοὺς μηλοφόρους, βλ. Βιβλ. Γ', κεφ. 11, § 5.— ὁμότιμοι, ἐλέγοντο οἱ εὐγενεῖς Πέρσαι (τοὺς δποίους ὁ Ἀλέξανδρος κατέταξεν εἰς τὸ Μακεδονικὸν ἄγημα τῶν ἑταίρων ἱππέων.— ἐς τοὺς ἑταίρους, ἐδῶ = πρὸς τοὺς φίλους.

Κεφάλαιον 30.

1. μὴ μόνον κτλ., ἡ σειρά: μὴ κακίζετω προφερόμενος μόνον ὅσα ἄξια ἐστὶ κακίζεσθαι ἂς μὴ τὸν κατηγορῆ ἀναφέρων μόνον ὅσα εἶναι ἄξια κατηγορίας.— ἐς ἐν χωρίον ξυναγαγὼν συγκεφαλαιώσας εἰς ἔν.— ἐκλογίζομαι ἀναλογίζομαι, σκέπτομαι.— ὅστις... ὄντινα... ἐς ὅσον (πλαγ. ἐρωτήσεις ἐκ τοῦ ἐκλογιζέσθω) ποῖος... ποῖον... πόσον.— ὅστις τ' ὧν αὐτός... κακίζει πόσον ἀσήμαντος εἶναι αὐτὸς ὁ δποῖος κατηγορεῖ.— ὁποίᾳ τύχῃ κεχρημένος εἰς ποίαν ταπεινὴν θέσιν εὑρίσκεται.— ὄντινα γενόμενον ἐκεῖνον ἐνῷ ἀντιθέτως πόσον σπουδαῖος ὑπῆρξεν ἐκεῖνος.— ἀναμφιλογώτατα χωρὶς καμμίαν διαμφισθήτησιν.— ἐπὶ πᾶν ἔξικόμενον (τὸν Ἀλέξανδρον) τῷ αὐτοῦ ὀνόματι καὶ δτι (ὁ Ἀλέξανδρος) ἔφθασε παντοῦ μὲ τὸ ὄνομά του (ἐγέμισεν ὅλον τὸν κόσμον μὲ τὸ ὄνομά του).— σμικρότερος τε ἀν αὐτὸς ἐνῷ αὐτὸς (ὁ κακίζων) εἶναι πολὺ ταπεινός.— ἐπὶ σμικροῖς πονοῦμαι ἀσχολοῦμαι μὲ ταπεινὰ πράγματα.— ἐν κόσμῳ τίθεμαι τακτοποιῶ.

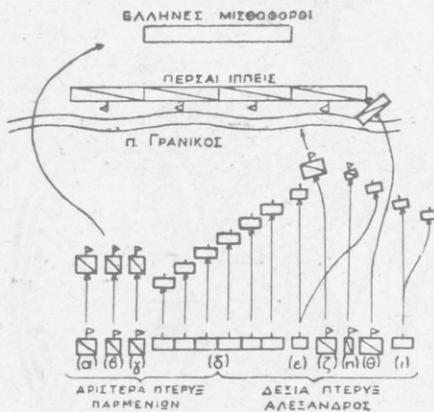
2. ὡς διότι.— οὐ πεφοιτήκει δὲν εἶχε φθάσει.— ἔξω τοῦ θείου φῦναι δτι ἐγεννήθη ἀνευ θείας βουλήσεως.— ἐπισημαίνω φανερώνω.— φάσματα ἄλλα ἄλλοις γενόμενα διάφοροι δπτασίαι φανεῖσαι εἰς διαφόρους.— ἐς τοῦτο μέχρι σήμερον.— ἐξ ἀνθρώπων

ἐκ μέρους τῶν ἀνθρώπων.— οὐκ ἀνθρωπίνη οὖσα ὑπεράνθρωπος.— διὰ τοσούτου μετὰ τοσοῦτον χρόνον.— χρησμοὶ χρησθέντες χρησμοὶ δοθέντες· (ἐπὶ θεῶν καὶ μαντείων τὸ δ. χρῶ = δίδω χρησμόν, παθ. χρῶμαι = χρησμῳδοῦμαι, λέγομαι ὑπὸ τοῦ μαντείου).— ἀληθείας τε ἔνεκα τῆς ἐμῆς ἔνεκα τῆς ἀγάπης μου πρὸς τὴν ἀλήθειαν.— καὶ ἄμα ὡφελείας τῆς ἐς τοὺς ἀνθρώπους καὶ συγχρόνως πρὸς ὡφέλειαν τῶν ἀνθρώπων.— ἐφ' ὅτῳ ἔνεκα τούτου δέ.— ὁριῶμαι παρακινοῦμαι.— ἄνευ θεοῦ χωρὶς θείαν παρακίνησιν.

[Διατί κατὰ τὸν συγγραφέα δὲν πρέπει νὰ κρίνωμεν τὸν Ἀλέξανδρον ἐκ μεμονωμένων πράξεων, ἀλλ᾽ ἐκ τοῦ δλου ἔργου του; Πῶς κρίνει τοῦτο δ. Ἀρριανός; Πῶς φαίνεται ἡ ἀμεροληψία τοῦ συγγραφέως; Ποῦ ἀποδίδει οὗτος τὴν μεγάλην ἀποστολὴν τοῦ Ἀλεξάνδρου ἐν τῷ κόσμῳ; Ποῦτα ἀποτελέσματα ἔφερε τὸ ἔργον τοῦ Ἀλεξάνδρου διὰ τὸν πολιτισμὸν τῆς ἀνθρωπότητος;]

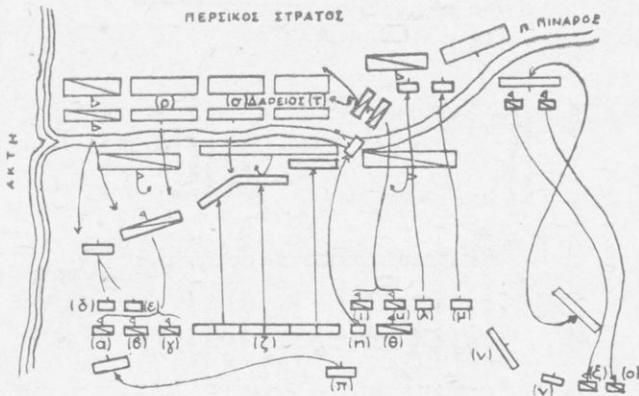

Εἰκὼν 1. Τύπος ὁ πλίτου τοῦ Μ. Ἀλεξάνδρου.

Εἰκὼν 2. Διάγραμμα δεικνύον τὰς θέσεις τῶν στρατῶν κατὰ τὴν μάχην τοῦ Γρανικοῦ (Μάιος - Ἰούνιος 334 π.Χ.).

- α. Θεσσαλοί ίππεῖς.
- β. Σύμμαχοι ίππεῖς.
- γ. Θρᾷκες ίππεῖς.
- δ. Φάλαγγες Κρατέρου, Μελεάγου και Φιλίππου.
- ε. Ὑπασπισταί.
- ζ. Ἐταῖροι ίππεῖς.
- η. Ἰλη τοῦ Σωκράτους.
- θ. Σαρισσοφόροι και Παιόνες ίππεῖς.
- ι. Τοξόται και Ἀγριάνες ἀκοντισταί.

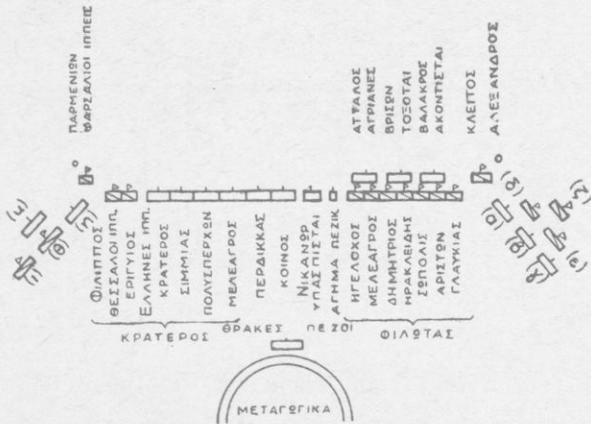

Εἰκὼν 3. Σχεδιάγραμμα τῆς μάχης τῆς Ἰσσοῦ (333 π. Χ.).

α. Θεσσαλοὶ ἵππεῖς.	λ. Ἀντίοχος.
β. Πελοποννήσιοι ἵππεῖς.	μ. Ἄτταλος.
γ. Σύμμαχοι ἵππεῖς.	ν. Ἀγριᾶντες καὶ Ἑλληνες
μισθιστόροι.
δ. Κρῆτες τοξόται.	ξ. Περοίδας.
ε. Θρᾳκες τοξόται.	ο. Παντόρδανος.
ζ. Φάλαγξ.	π. Ἑλληνες μισθιστόροι ἐν
έφεδρείᾳ.
η. Ὑπασπισται.	ρ. Κάρδακες.
θ. Ἐταῖροι ἵππεῖς.	σ. Ἑλληνες.
ι. Πρωτόμαχος.	τ. Κάρδακες.
κ. Ἀρίστων.	

ΚΕΝΤΡΟΝ ΤΟΥ ΠΕΡΣΙΚΟΥ ΣΤΡΑΤΟΥ

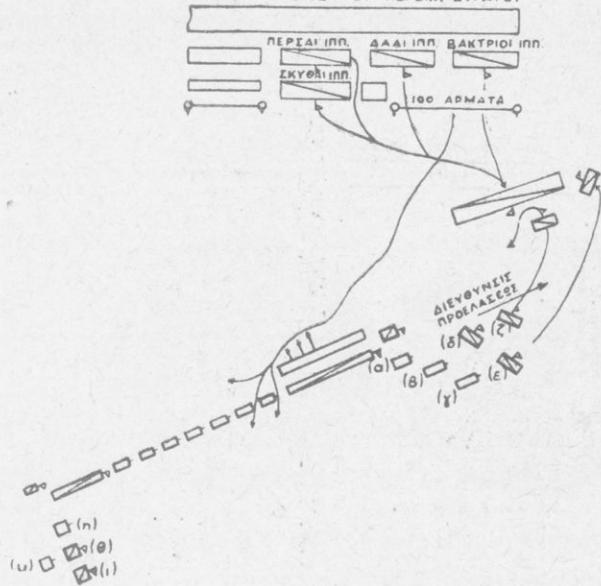
Ο ΔΑΡΕΙΟΣ

Εἰκὼν 4. Διάγραμμα τῆς μάχης τῶν Γαυγαμήλων (1 Ὀκτωβρίου 331 π. Χ.) δεικνύον τὰς θέσεις τοῦ στρατοῦ τοῦ Μ. Ἀλεξάνδρου ὑπὸ διαφόρους στρατηγούς.

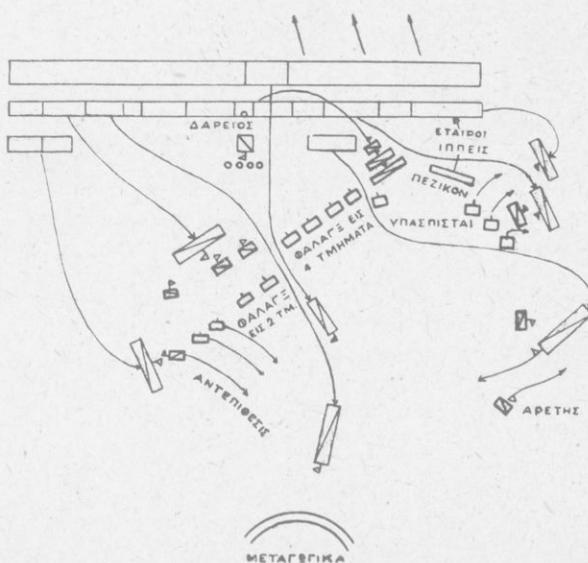
- η. Σιτάλκης. (Θρᾶκες πεζοί).
- θ. Κοίρανος (σύμμαχοι ίππεις).
- ι. Ἀγάθων (Οδρύσαι ίππεις).
- κ. Ἀνδρόμαχος (μισθιστοφόροι ίππεις).
- α. Ἀτταλος (Ἀγριαῖνες).
- β. Βρίσων (Μακεδόνες τοξόται).
- γ. Κλέανδρος (ἀρχαῖοι ξένοι).
- δ. Ἀρετης (πρόδρομοι ίππεις)
- ε. Ἀρίστων (Παιώνες).
- ζ. Μενίδας (μισθιστοφόροι ίππεις).

ΑΡΙΣΤΕΡΑ ΠΤΕΡΥΞ ΤΟΥ ΠΕΡΣΙΚΟΥ ΣΤΡΑΤΟΥ

Εἰκὼν 5. Διάγραμμα τῆς μάχης τῶν Γαυγαμήλων δεκαύοντος τὴν πόλην ἐπίθεσον τοῦ Μ.' Αλεξανδρου κατὰ τοῦ ἀρχοῦ ἀριστεροῦ τοῦ περιστοῦ στρατεύματος (πρώτη φάσις τῆς μάχης).

Σημείωσις: Επεξηγήσεις τῶν γεωμετριῶν βλ. εἰς εἰκόνα 4.

Εἰκὼν 6. Διάγραμμα τῆς μάχης τῶν Γαυγαμήλων δεκαύοντος τὴν πόλην διεσθύσεων τοῦ στρατοῦ τοῦ Μεγαλού 'Αλεξανδρου (δευτέρα φάσις τῆς μάχης).

*Αργυροῦν τετράδραχμον τοῦ Μ. Ἀλεξάνδρου.

Χρυσοῦς στατήρ τοῦ Μ. Ἀλεξάνδρου.

Εἰκὼν 7. Νομίσματα Μ. Ἀλεξάνδρου.

(Ψηφιοποιηθέν της Πολεμίας)

Εἰκόν 8. «Η μάχη του Πεσού.

ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΣ ΚΑΙ ΔΑΡΕΙΟΣ ΑΝΤΙΜΕΤΩΠΟΙ

Εἰς τὴν εἰκόνα φαίνεται ἀριστερά ἔφυτας ὁ Ἀλέξανδρος, καθ' ἣν στυγμήν ὅμως κατὰ τοῦ Δαρείου, δὲ οποίος μὲν ξωφόρος λειρονομίας ἦτει ἀπεγνωσμένος βοηθειαν ἀπὸ τοὺς περὶ αὐτὸν.

**ΧΑΡΤΗΣ
ΤΟΥ ΚΡΑΤΟΥΣ ΤΟΥ
Μ. ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΥ**
(323 π.χ.)
Κλίματ 1:3.300.000

Χιλιόμετρα
1000 2000 3000
Στάδια
Πορτας
η Μ. Αλεξανδρου
στρατηγην

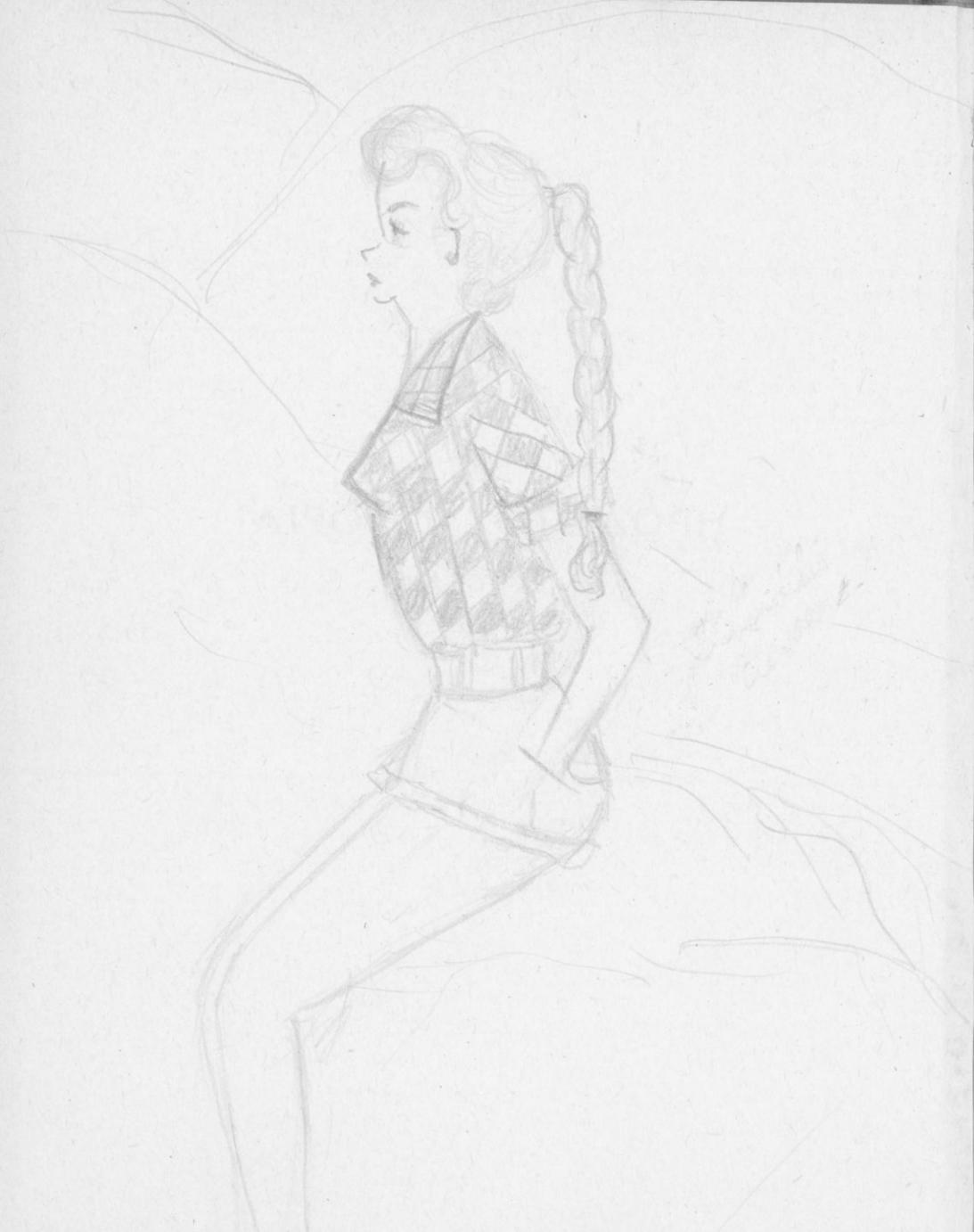
**ΧΑΡΤΗΣ
ΤΟΥ ΚΡΑΤΟΥΣ ΤΟΥ
Μ. ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΥ**
(323 π.χ.)
Κλίμακ 1:3.300.000

Χιλιόμετρα
περίπου
2000 2000

Στάδια
Πορεία
Μ. Αλεξανδρέου
στρατηγών

ΗΡΟΔΟΤΟΥ ΙΣΤΟΡΙΑΙ
(ΕΚΛΟΓΑΙ)

Ψηφιοποιήθηκε από το Ινστιτούτο Εκπαιδευτικής Πολιτικής

ΚΥΡΙΑΚΟΥ ΚΟΣΜΑ

ΗΡΟΔΟΤΟΥ ΙΣΤΟΡΙΑΙ

(ΕΚΛΟΓΑΙ)

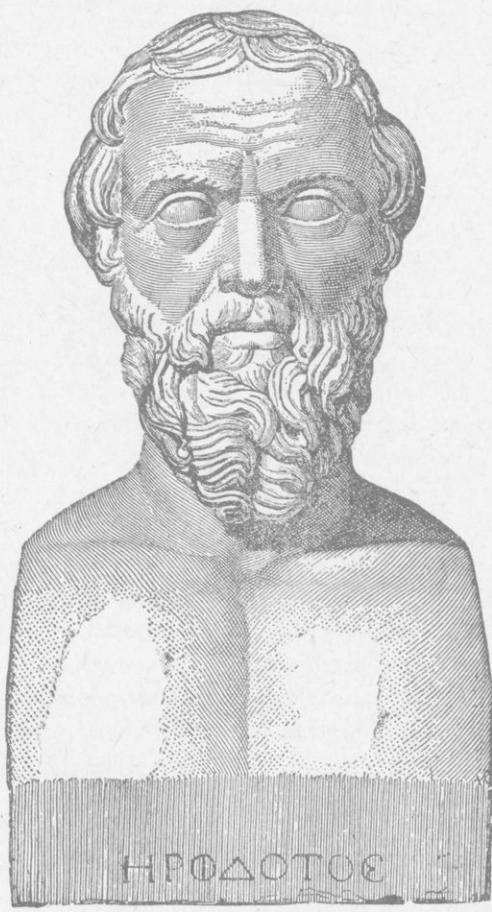
ΔΙΑ ΤΗΝ Γ' ΤΑΞΙΝ ΤΩΝ ΕΞΑΤΑΞΙΩΝ ΓΥΜΝΑΣΙΩΝ

Οργανισμός Εκδοσεως Σχολικών Βιβλίων
ΕΝ ΑΘΗΝΑΙΣ 1950

Ψηφιοποιήθηκε από το Ινστιτούτο Εκπαιδευτικής Πολιτικής

ΕΙΣΑΓΩΓΗ

1. Βίος Ἡρόδοτου.

Ο Ἡρόδοτος, υἱὸς τοῦ Δάξου καὶ τῆς Δρυοῦς, ἐγεννήθη περὶ τὸ 484 π. Χ. ἐν τῇ Ἀλικαρνασσῷ τῆς Καρίας, ἡ δποίᾳ ἦτο Δωρικὴ ἀποικία. Κατήγετο ἔξι ἑπιφανοῦς καὶ εὐπόρου οἰκογενείας.

Ο Ἡρόδοτος ἔτυχε λαμπρᾶς ἐκπαιδεύσεως. Ἐχων ὡς διδάσκαλον τὸν θεῖον του ποιητὴν Πανύασιν ἐδιδάχθη τὸν Ὅμηρον καὶ ἐμελέτησε τὰ ἔργα τῶν πρώτων Ἑλλήνων ἴστοριογράφων, τῶν καλουμένων λογογράφων, οἱ δποίοι συνέγραφον γεωγραφικὰς περιηγήσεις ἢ ἴστορίας πόλεων ἢ γενῶν κατὰ τοὺς μύθους καὶ τὰς παραδόσεις τοῦ ἐλληνικοῦ λαοῦ.

Ἐν τῇ Ἀλικαρνασσῷ τύραννος κατὰ τὴν ἐποχὴν ἐκείνην ἦτο δὲ Δύγδαμις, ἔγγονος τῆς βασιλίσσης Ἀρτεμισίας, ἡ δποίᾳ συνεπολέμησε μετὰ τοῦ Εέρξου ἐν Σαλαμίνι. Κατὰ τοῦ τυράννου τούτου ἐγένετο στάσις, τῆς δποίας μετέσχε καὶ δὲ Ἡρόδοτος ἀλλ' ἡ στάσις ἀπέτυχε καὶ δὲ Ἡρόδοτος ἡναγκάσθη νὰ καταφύγῃ εἰς τὴν τότε ἀκμάζουσαν γῆσον Σάμον. Βραδύτερον, πιθανῶς τὸ 454, ἐπανελθὼν εἰς τὴν Ἀλικαρνασσὸν κατώρθωσε μὲν νὰ ἐκδιώξῃ τὸν τύραννον Δύγδαμιν, ἀλλ', ἐπειδὴ ἐξεργάγησαν νέαι στάσεις, ἐγκατέλιπε διὰ παντὸς τὴν πατρίδα του.

Ποσ μετὰ τὴν ἀποδημίαν του ἀπῆλθεν δὲ Ἡρόδοτος, δὲν γνωρίζομεν εὑρίσκομεν δημος αὐτὸν τὸ 445 ἐν Ἀθήναις, δπου ἀνέγνωσε μέρος τῆς ἴστορίας του, διὰ τοῦ δποίου τοσοῦτον συνεκίνησε καὶ ἔτερψε τοὺς Ἀθηναῖους, ὥστε ἔδωκαν εἰς αὐτὸν λαμπρὰν δωρεάν, 10 τάλαντα. Ἐν Ἀθήναις συνεδέθη διὰ φιλίας μετὰ τοῦ Περικλέους καὶ ἄλλων σπουδαίων ἀνδρῶν.

Οτε δὲ τὸ 444 οἱ Ἀθηναῖοι ἀπώκισαν ἐν τῇ Κάτω Ἰταλίᾳ τὴν πόλιν Θουρίους, μετέβη καὶ δὲ Ἡρόδοτος εἰς αὐτὴν καὶ ἐγκατεστάθη

έκει καὶ ἐγένετο ἡ πόλις αὕτη δευτέρα πατρίς του· διὰ τοῦτο καὶ Θούριος ὑπὸ τῶν ἀρχαίων ἐκαλεῖτο.

Οὐ Ήρόδοτος ἐκ τῆς μελέτης τῶν ἴστοριῶν τῶν λογογράφων ἥσθιάνθη τοσοῦτον ἐνθουσιασμόν, ὥστε ἀπεφάσισε καὶ αὐτὸς νὰ συγγράψῃ τὴν ἴστορίαν τῶν πολέμων, τοὺς δποίους διεξήγαγον οἱ Ἑλληνες κατὰ τῶν Περσῶν. Θέλων δὲ νὰ γνωρίσῃ ἐξ Ἰδίας αὐτοφίας τὰ πράγματα ἐπεχείρησε μακρὰς περιηγήσεις εἰς διαφόρους μεμακρυσμένας χώρας. Ἡ συγκοινωνία τότε ἦτο ἀτελεστάτη καὶ λίαν ἐπικινδυνος· ἐν τούτοις μὲν μεγάλους κόπους καὶ κινδύνους ἐπεσκέφθη τὴν Μ. Ἀσίαν καὶ τὴν Αἴγυπτον μέχρι τῆς Ἐλεφαντίνης πόλεως· τὴν Διεύην, τὴν Φοινίκην, τὴν Βαβυλωνίαν, τὴν Περσίαν καὶ τὰς ἔλληνικὰς ἀποικίας τοῦ Κιμμερίου Βοσπόρου· τὴν γειτονικὴν μὲν αὐτὰς Σκυθίαν καὶ τὴν Κολχίδα. Περιῆλθε πρὸς τούτοις ἀγὰ τὴν Ἑλλάδα καὶ διέτριψεν εἰς πολλὰς αὐτῆς πόλεις καθὼς καὶ τῆς κάτω Ἰταλίας καὶ Σικελίας.

Ποῦ καὶ πότε ἀπέθανεν δοῦλος Ἡρόδοτος, εἶναι ἀγνωστον· κατὰ πᾶσαν πιθανότητα ἀπέθανε τὸ 424 ἐν Θουρίοις.

2. Τὸ ἴστορικὸν ἔργον τοῦ Ἡροδότου.

Τὸ ἴστορικὸν ἔργον τοῦ Ἡροδότου, τὸ δποίου ἐπόρισεν εἰς αὐτὸν τὸν τιμητικὸν τίτλον τοῦ πατρὸς τῆς ἴστορίας, διηγέρθη ὑπὸ τῶν μεταγενεστέρων εἰς ἐννέα διδιλία, ἔκαστον τῶν δποίων ὡγομάσθη μὲν τὸ δυνομα μιᾶς τῶν ἐννέα Μουσῶν. Ἐν αὐτῷ περιέχεται πλοῦτος γνώσεων ἴστορικῶν, γεωγραφικῶν, φυσικῶν, ἀρχαιολογικῶν κλπ., ἀλλ’ ἡ κυρία ἰδέα, περὶ τὴν δποίαν πλέκονται πᾶσαι αἱ ἄλλαι γνώσεις, εἶγαι οἱ πόλεμοι τῶν Ἑλλήνων καὶ τῶν βαρβάρων.

Τοῦ ἔργου του προτάσσει δοῦλος Ἡρόδοτος βραχεῖαν εἰσαγωγὴν (κεφ. 1-5), ἐν τῇ δποίᾳ δηλοὶ τὸν σκοπὸν τῆς ὅπερας αὐτοῦ συγγραφῆς τοῦ ἴστορικοῦ του ἔργου καθὼς καὶ τὰ αἰτία τῆς μεταξύ Ἑλλήνων καὶ βαρβάρων ἔχθρας· ταῦτα ἀν καὶ ἀνάγει μέχρι τῶν μυθικῶν χρόνων, ἐν τούτοις ἀναφέρει, δτι πρώτη καὶ κυρία ἴστορικὴ ἀφορμὴ τῆς ἔχθρας ὑπῆρξεν ἡ ὑποταγὴ τῶν ἐν τῇ Μ. Ἀσίᾳ ἔλληνικῶν πόλεων ὑπὸ τοῦ βασιλέως τῆς Λυδίας Κροίσου. Ἐκ τούτου λαβὼν ἀφορμὴν διηγεῖται ἐν τῷ πρώτῳ βιβλίῳ περὶ τῶν βασιλέων τῆς Λυδίας καὶ Ἰδίων περὶ τοῦ Κροίσου, τὸν δποίον ὑπέταξεν δοῦλος τῶν Περσῶν Κῦρος. Κα-

τόπιν ἴστορει, πῶς τὸ περσικὸν κράτος προῆλθεν ἐκ τοῦ μηδικοῦ καὶ πῶς δὲ Κῦρος βαθμηδὸν ηὔξησεν αὐτὸν μὲ τὴν ὑποδούλωσιν τῶν λαῶν τῆς Μ. Ἀσίας, ἔπειτα δὲ καὶ τοῦ μεγάλου καὶ πλουσίου κράτους τῶν Βαθυλαγίων. Ἐν τῷ μεταξὺ δὲ καὶ ἐφ' ὅσον οἱ Πέρσαι ἔρχονται εἰς ἐπικοινωνίαν μὲ κάθε ἄλλο ἔθνος γράφει τὰ τῆς ἴστορίας, τὰ τῶν ἡθῶν καὶ ἔθιμων αὐτοῦ.

Μετὰ τὸν Κῦρον μεταβαίνει εἰς τὸν υἱὸν καὶ διάδοχον αὐτοῦ Καμβύσην. Ἡ ἐκστρατεία τοῦ Καμβύσου κατὰ τῆς Αἰγύπτου δίδει ἀφορμὴν εἰς τὸν Ἡρόδοτον νὰ περιγράψῃ ἐκτενῶς ἐν τῷ δευτέρῳ φιλίῳ τὴν χώραν ταύτην καὶ τοὺς κατοίκους αὐτῆς μὲ τὰ ἡθη, τὸν πολιτισμὸν καὶ τὰ μνημεῖα αὐτῶν.

Ἐν τῷ τρίτῳ φιλίῳ ἐπανέρχεται εἰς τὴν περσικὴν ἴστορίαν. Διηγείται ἐν αὐτῷ τὴν ὑποταγὴν τῆς Αἰγύπτου, Λιδύης, Κυρήνης, τὸν θάνατον τοῦ Καμβύσου, τὴν κυριαρχίαν τοῦ Ψευδοσμέρδοιος, τὴν εἰς τὸν θρόνον ἀνάδασιν τοῦ Δαρείου, τὴν ὑπὸ τούτου κοπιώδη δργάνωσιν τοῦ κράτους, καὶ ἐνδιατρίβει ἐν τῇ ἴστορίᾳ τοῦ τυράννου τῆς Σάμου Πολυκράτους.

Ἐν τῷ τε τέταρτῳ φιλίῳ πραγματεύεται τὰ τῆς ἐκστρατείας τοῦ Δαρείου ἐναντίον τῶν Σκυθῶν. Ἱστορῶν δὲ τὰ τῆς Σκυθίας παρενθέτει κατόπιν τὰ τῆς ἐκστρατείας τῶν Περσῶν εἰς τὴν Κυρηναϊκὴν χερσάνησον ἐν Ἀφρικῇ καὶ περιγράφει τὰ εἰς αὐτὸν γνωστὰ ἔθνη τῆς Λιδύης.

Ἀρχίζων ἔπειτα τὸ πέμπτον φιλίον διηγείται τὰς κατακτήσεις τῶν Περσῶν εἰς τὴν Εὐρώπην (Θράκης, Μακεδονίας) καὶ τὴν μεγάλην ἐπανάστασιν τῶν Ιώνων. Τὴν ἐπανάστασιν αὐτὴν παρουσιάζει ὡς εἰσαγωγὴν καὶ ὡς ἀφετηρίαν τοῦ μεγάλου ἀγώνος τῶν Περσῶν ἐναντίον τῆς Ἐλλάδος.

Ἐν τῷ ἕκτῳ φιλίῳ περιγράφει τὴν καταστολὴν τῆς ἐπαναστάσεως τῶν Ιώνων, τὴν ἀποτυχίαν τῆς ἐκστρατείας τοῦ Μαρδονίου κατὰ τῆς Ἐλλάδος καὶ τὴν ἥτταν τοῦ Δάτιδος καὶ Ἀρταφέρονος ἐν Μαραθώνι.

Ἐν τοῖς λοιποῖς βιβλίοις (ἔβδομῳ, δγδόῳ καὶ ἑνάτῳ) ἴστορει τὴν ἐκστρατείαν τοῦ Ξέρξου κατὰ τῆς Ἐλλάδος. Ἐν τῷ ἑβδόμῳ φιλίῳ περιγράφει κατὰ πρῶτον τὰ πρὸς τὸν πόλεμον συμβούλια καὶ τὰς μεγάλας προπαρασκευὰς τοῦ Ξέρξου· κατόπιν τὰ διάφορα ἔθνη, τὰ δύοια συνῆλθον διὰ τὴν ἐκστρατείαν, τὴν καταγωγὴν των καὶ τοὺς δηλισμούς των· τελευταίον τὴν διὰ τῆς Μ. Ἀσίας, Θράκης, Μακεδονίας καὶ Θεσσαλίας πορείαν τοῦ περσικοῦ στρατοῦ καὶ τὴν ἐν Θερμοπύλαις μάχην.

484
424
= 60

Ἐν τῷ δὲ γδόφῳ βιβλίῳ ἀρχίζει ἀπὸ τὰς ναυμαχίας τοῦ Ἀρτεμισίου. Ἐπειτα διηγεῖται τὰς ἐν Ἑλλάδι δημώσεις τῶν Περσῶν, τὴν ἐν Σαλαμῖνι ναυμαχίαν καὶ τὴν φυγὴν τοῦ Εέρξου.

Τέλος ἐν τῷ ἐγάρῳ βιβλίῳ περιγράφει τὴν ἐν Πλαταιαῖς μάχην, τὴν ἐν Μυκάλῃ καὶ δλα τὰ ἄλλα κατορθώματα τῶν Ἑλλήνων μέχρι τῆς ἀλώσεως τῆς Σηστοῦ (478).

Τοιοῦτο περιληπτικῶς τὸ περιεχόμενον τοῦ ἱστορικοῦ ἔργου τοῦ Ἡρόδοτου.

Οἱ Ἡρόδοτος, ἀν καὶ Δωριεύς, ἔγραψε τὸ ἔργον του εἰς τὴν Ἰωνικὴν διάλεκτον καὶ ὅχι εἰς τὴν Δωρικήν· εἰς τοῦτο ἡναγκάσθη, διότι οἱ πρὸ αὐτοῦ λογογράφοι, πάντες σχεδὸν Ἰωνεῖς, εἶχον μεταχειρισθῆ τὴν Ἰωνικὴν διάλεκτον ὡς γλῶσσαν τῶν συγγραφῶν των.

ΜΕΡΟΣ Α'
—
ΚΕΙΜΕΝΟΝ

ΒΙΒΛΙΟΝ ΠΡΩΤΟΝ

ΚΛΕΙΩ

1. Εἰσαγωγή. Σκοπὸς τῆς ὑπὸ τοῦ Ἡροδότου συγγραφῆς
τοῦ ἴστορικοῦ του ἔργου. — Πρῶται ἀφορμαὶ τῆς μεταξὺ¹
Ἐλλήνων καὶ βαρβάρων ἔχθρας.

(Κεφ. 1-5)

Ἡροδότου Ἀλικαρνησσέος ἱστορίης ἀπόδεξις ἦδε, ὡς μήτε 1
τὰ γενόμενα ἐξ ἀνθρώπων τῷ χρόνῳ ἐξίτηλα γένηται, μήτε ἔργα
μεγάλα τε καὶ θωμαστά, τὰ μὲν Ἐλλησι, τὰ δὲ βαρβάροις ἀπο-
δεχθέντα, ἀκλεῖ γένηται, τά τε ἄλλα καὶ δι' ᾧν αἰτίην ἐπολέμη-
σαν ἀλλήλοισι.

Περσέων μέν νυν οἱ λόγιοι Φοίνικας αἰτίους φασὶ γενέσθαι
τῆς διαφορῆς· τούτους γάρ ἀπὸ τῆς Ἐρυθρῆς καλεομένης θα-
λάσσης ἀπικομένους ἐπὶ τὴν δέ την θάλασσαν καὶ οἰκήσαντας τοῦ-
τον τὸν χῶρον, τὸν καὶ νῦν οἰκέουσι, αὐτίκα ναυτιλίησι μακρῆσι
ἐπιθέσθαι, ἀπαγινέοντας δὲ φορτία Αἰγύπτια τε καὶ Ἀσσύρια τῇ τε
ἄλλῃ ἐσαπικνέσθαι καὶ δὴ καὶ ἐς Ἀργος· τὸ δὲ Ἀργος τοῦ-
τον τὸν χρόνον προεῖχε ἀπασι τῶν πολίων τῶν ἐν τῇ νῦν Ἐλλάδι
καλεομένη.

Απικομένους δὲ τοὺς Φοίνικας ἐς δὴ τὸ Ἀργος τοῦτο διατί-
θεσθαι τὸν φόρτον. Πέμπτη δὲ ἡ ἔκτῃ ἡμέρῃ, ἀπὸ τῆς ἀπίκοντο,
ἔξειμπολημένων σφι σχεδὸν πάντων ἐλθεῖν ἐπὶ τὴν θάλασσαν γυ-
ναικας ἄλλας τε πολλὰς καὶ δὴ καὶ τοῦ βασιλέος θυγατέρα· τὸ δέ
οἱ οὖνομα εἶναι Ἰοῦν τὴν Ἰνάχου. Ταύτας στάσας κατὰ πρύμνην
τῆς νεὸς ὠνέεσθαι τῶν φορτίων, τῶν σφι ἦν θυμὸς μάλιστα, καὶ

τοὺς Φοίνικας διακελευσαμένους ὅρμησαι ἐπ' αὐτάς. Τὰς μὲν δὴ πλεῦνας τῶν γυναικῶν ἀποφυγεῖν, τὴν δὲ Ἰοῦν σὺν ἄλλησι ἀρπασθῆναι· ἐσθαλομένους δὲ ἐς τὴν νέα οἰχεσθαι ἀποπλέοντας ἐπ' Αἴγυπτου.

2 Οὕτω μὲν Ἰοῦν ἐς Αἴγυπτον ἀπικέσθαι λέγουσι Πέρσαι καὶ τῶν ἀδικημάτων πρῶτον τοῦτο ἄρξαι· μετὰ δὲ ταῦτα Ἑλλήνων τινὰς (οὐ γάρ ἔχουσι τούνομα ἀπηγγήσασθαι) φασὶ τῆς Φοινίκης ἐς Τύρον προσσχόντας ἀρπάσαι τοῦ βασιλέος τὴν θυγατέρα Εὐρώπην· εἶησαν δ' ἀν οὗτοι Κρήτες. Ταῦτα μὲν δὴ ἵσα πρὸς ἵσα σφι γενέσθαι· μετὰ δὲ ταῦτα Ἑλληνας αἰτίους τῆς δευτέρης ἀδικίης γενέσθαι. Καταπλώσαντες γάρ μακρῇ νηὶ ἐς Αἴαν τε, τὴν Κολχίδα, καὶ ἐπὶ Φᾶσιν ποταμόν, ἐνθεῦτεν διαπρηξαμένους καὶ τάλλα, τῶν εἰνεκεν ἀπίκατο, ἀρπάσαι τοῦ βασιλέος τὴν θυγατέρα Μηδείην. Πέμψαντα δὲ τὸν Κόλχων βασιλέα ἐς τὴν Ἑλλάδα κήρυκα αἰτέειν τε δίκας τῆς ἀρπαγῆς καὶ ἀπαιτέειν τὴν θυγατέρα· τοὺς δὲ ὑποκρίνασθαι, ὡς οὐδὲ ἐκεῖνοι Ἰοῦς τῆς Ἀργείης ἔδοσάν σφι δίκας τῆς ἀρπαγῆς· οὐδὲ ὥν αὐτοὶ δώσειν ἐκείνοισι.

3 Δευτέρη δὲ λέγουσι γενεῇ μετὰ ταῦτα Ἀλέξανδρον, τὸν Πριάμου, ἀκηκοότα ταῦτα ἐθελῆσαι οἱ ἐκ τῆς Ἑλλάδος δι' ἀρπαγῆς γενέσθαι γυναικα, ἐπιστάμενον πάντως, διτὶ οὐ δώσει δίκας· οὐδὲ γάρ ἐκείνους διδόναι. Οὕτω δὴ ἀρπάσαντος αὐτοῦ Ἐλένην τοῖσι Ἑλλησι δόξαι πρῶτον πέμψαντας ἀγγέλους ἀπαιτέειν τε Ἐλένην καὶ δίκας τῆς ἀρπαγῆς αἰτέειν. Τοὺς δέ, προϊσχομένων ταῦτα, προφέρειν σφι Μηδείης τὴν ἀρπαγήν, ὡς οὐ δόντες αὐτοὶ δίκας οὐδὲ ἐκδόντες ἀπαιτέοντων βουλούσατο σφι παρ' ἄλλων δίκας γίνεσθαι.

Μέχρι μὲν ὥν τούτου ἀρπαγὰς μούνας εἰναι παρ' ἄλλήλων, τὸ δὲ ἀπὸ τούτου Ἑλληνας δὴ μεγάλως αἰτίους γενέσθαι· προτέρους γάρ ἄρξαι στρατεύεσθαι ἐς τὴν Ἀσίην ἢ σφέας ἐς τὴν Εὐρώπην.

Οὗτω μὲν Πέρσαι λέγουσι γενέσθαι, καὶ διὰ τὴν Ἰλίου 5
ἄλωσιν εὑρίσκουσι σφίσι ἐօῦσαν τὴν ἀρχὴν τῆς ἔχθρης τῆς ἐς
τοὺς Ἕλληνας. Ἐγὼ δὲ περὶ μὲν τούτων οὐκ ἔρχομαι ἔρεων,
ώς οὕτω ἡ ἄλλως καὶ ταῦτα ἐγένετο, τὸν δὲ οἶδα αὐτὸς πρῶ-
τον ὑπάρξαντα ἀδίκων ἔργων ἐς τοὺς Ἕλληνας, τοῦτον ση-
μήνας προσβήσομαι ἐς τὸ πρόσω τοῦ λέγου ὅμοιως σμικρὰ καὶ
μεγάλα ἀστεα ἀνθρώπων ἐπεξιών. Τὰ γὰρ τὸ πάλαι μεγάλα
ἡν, τὰ πολλὰ αὐτῶν σμικρὰ γέγονε· τὰ δὲ ἐπ' ἐμεῦ ἡν με-
γάλα, πρότερον ἡν σμικρά. Τὴν ἀνθρωπηγήν ὥν ἐπιστάμενος
εὐδαιμονίην οὐδαμὰ ἐν τωύτῳ μένουσαν ἐπιμνήσομαι ἀμφοτέρων
ὅμοιως.

2. Κροῖσος καὶ Σόλων.

(Κεφ. 6, 28-33)

Κροῖσος ἡν Λυδὸς μὲν γένος, παῖς δὲ Ἀλυάττεω, τύραν- 6
νος δὲ ἐθνέων τῶν ἐντὸς Ἀλυος ποταμοῦ, ὃς βέρων ἀπὸ με-
σαμβρίης μεταξὺ Συρίων τε καὶ Παφλαγόνων ἔξει πρὸς βο-
ρέην ἀνεμον ἐς τὸν Εὔξεινον καλεόμενον πόντον. Οὗτος δ
Κροῖσος βαρβάρων πρῶτος, τῶν ἡμεῖς ἴδμεν, τοὺς μὲν κατε-
στρέψατο Ἕλληνων ἐς φόρου ἀπαγωγήν, τοὺς δὲ φίλους προσ-
εποιήσατο. Κατεστρέψατο μὲν Ἰωνάς τε καὶ Αἰολέας καὶ
Δωριέας τοὺς ἐν τῇ Ἀσίῃ, φίλους δὲ προσεποιήσατο Δακε-
δαιμονίους. Πρὸ δὲ τῆς Κροῖσου ἀρχῆς πάντες Ἕλληνες ἦσαν
ἐλεύθεροι.

Χρόνου δὲ ἐπιγινομένου καὶ κατεστραμμένων σχεδὸν πάν- 28
των τῶν ἐντὸς Ἀλυος ποταμοῦ οἰκημένων (πλὴν γὰρ Κιλίνων
καὶ Λυκίων τοὺς ἄλλους πάντας ὑπ' ἐωυτῷ εἶχε καταστρεψά-
μενος δ Κροῖσος), ἀπικνέονται ἐς Σάρδις ἀκμαζούσας πλούτῳ 29
ἄλλοι τε οἱ πάντες ἐκ τῆς Ἕλλαδος σοφισταί, οἱ τοῦτον τὸν
χρόνον ἐτύγχανον ἐόντες, ώς ἔκαστος αὐτῶν ἀπικνέοιτο, καὶ δὴ

καὶ Σόλων ἀνὴρ Ἀθηναῖος, ὃς Ἀθηναίοισι νόμους κελεύσασι ποιήσας ἀπεδήμησε ἔτεα δέκα κατὰ θεωρίης πρόφασιν ἐκπλώσας, ἵνα δὴ μή τινα τῶν νόμων ἀναγκασθῇ λῦσαι, τῶν ἔθετο. Αὐτοὶ γὰρ οὐκ οἰοί τε ἡσαν αὐτὸ ποιῆσαι Ἀθηναῖοι· δρκίοισι γὰρ μεγάλοισι κατείχοντο δέκα ἔτεα χρήσεσθαι νόμοισι, τοὺς ἀν σφι Σόλων θῆται.

30 Αὐτῶν δὴ ὧν τούτων καὶ τῆς θεωρίης ἐκδημήσας ὁ Σόλων εἶνεκεν ἐς Αἴγυπτον ἀπίκετο παρ' Ἀμασιν καὶ δὴ καὶ ἐς Σάρδις παρὰ Κροίσον. Ἀπικόμενος δὲ ἔξεινῆστο ἐν τοῖσι βασιλήσισι ὑπὸ τοῦ Κροίσου· μετὰ δὲ ἡμέρῃ τρίτῃ ἡ τετάρτη κελεύσαντος Κροίσου τὸν Σόλωνα θεράποντες περιῆγον κατὰ τοὺς θησαυρούς, καὶ ἐπεδείκνυσαν πάντα ἔόντα μεγάλα τε καὶ δλεῖα. Θεσαύρουν δέ μιν τὰ πάντα καὶ σκεψάμενον, ὡς οἱ κατὰ κατρὸν ἦν, εἴρετο ὁ Κροίσος τάδε· « Εἵνε Ἀθηναῖε, παρ' ἡμέας περὶ σέο λόγος ἀπίκται πολλὸς καὶ σοφῆς εἶνεκεν τῆς σῆς καὶ πλάνης, ὡς φιλοσοφέων γῆν πολλὴν θεωρίης εἶνεκεν ἐπελήλυθας· νῦν ὧν ἴμερος ἐπειρέσθαι μοι ἐπῆλθε, εἰ τινα ἥδη πάντων εἰδες δλειώτατον ». Ὁ μὲν ἐλπίζων εἶναι ἀνθρώπων δλειώτατος ταῦτα ἐπειρώτα.

Σόλων δὲ οὐδὲν ὑποθωπεύσας, ἀλλὰ τῷ ἔόντι χρησάμενος λέγει· « Ὡ βασιλεῦ, Τέλλον Ἀθηναῖον ». Ἀποθωμάσας δὲ Κροίσος τὸ λεχθὲν εἴρετο ἐπιστρεφέως· « Κοίη δὴ κρίνεις Τέλλον εἶναι δλειώτατον ; » Ὁ δὲ εἶπε· « Τέλλφ τοῦτο μὲν τῆς πόλιος εὗ ἡκούσης παιδες ἡσαν καλοί τε καγαθοί, καὶ σφι εἰδες ἄπασι τέκνα ἐκγενόμενα καὶ πάντα παραμείναντα· τοῦτο δὲ τοῦ βίου εὗ ἡκοντι, ὡς τὰ παρ' ἡμῖν, τελευτὴ τοῦ βίου λαμπροτάτη ἐπεγένετο· γενομένης γὰρ Ἀθηναίοισι μάχης πρὸς τοὺς ἀστυγείτονας ἐν Ἐλευσῖνι βαθήσας καὶ τροπὴν ποιήσας τῶν πολεμίων ἀπέθανε καλλιστα, καὶ μιν Ἀθηναῖοι δημοσίῃ τε ἔθαψαν αὐτοῦ, τῇ περ ἔπεισε, καὶ ἐτίμησαν μεγάλως ».

‘Ως δὲ ὁ Σόλων τὰ κατὰ τὸν Τέλλον, πολλά τε καὶ ὅλια, 31 εἴπας προετρέψατο τὸν Κροῖσον, ἐπειρώτα, τίνα δεύτερον μετ' ἐκείνον ἴδοι, δοκέων πάγχυ δευτερεῖα γῶν οἰσεσθαι.

‘Ο δὲ εἶπε· «Κλέοδίν τε καὶ Βίτωνα. Τούτοισι γάρ ἔοῦσι γένος Ἀργείοισι βίος τε ἀρκέων ὑπῆν καὶ πρὸς τούτῳ ὁμοίη σώματος τοιήδε· ἀεθλοφόροι τε ἀμφότεροι διοίως ἥσαν, καὶ δὴ καὶ λέγεται ὅδε ὁ λόγος· ἔούσης ὁρτῆς τῇ Ἡρῃ τοῖσι Ἀργείοισι ἔδεε πάντας τὴν μητέρα αὐτῶν ζεύγει κομισθῆναι ἐξ τὸ ίρόν, οἱ δέ σφι βόες ἐκ τοῦ ἀγροῦ οὐ παρεγίνοντο ἐν δῷρῃ· ἐκκλησίμενοι δὲ τῇ δῷρῃ οἱ νεγνίαι ὑποδύντες αὐτοὶ ὑπὸ τὴν ζεύγλην εἰλον τὴν ἄμαξαν, ἐπὶ τῆς ἄμαξῆς δέ σφι ὠχέετο ἡ μήτηρ, σταδίους δὲ πέντε καὶ τεσσεράκοντα διακομίσαντες ἀπίκοντο ἐξ τὸ ίρόν.

»Ταῦτα δέ σφι ποιήσασι καὶ διφθεῖσι ὑπὸ τῆς πανηγύριος τελευτὴ τοῦ βίου ἀρίστη ἐπεγένετο, διέδεξέ τε ἐν τούτοισι ὁ θεός, ὃς ἄμεινον εἴη ἀνθρώπῳ τεθνάναι μᾶλλον ἢ ζώειν. Ἀργεῖοι μὲν γάρ περιστάντες ἐμακάριζον τῶν νεγνιέων τὴν ὁμηρην, αἱ δὲ Ἀργεῖαι τὴν μητέρα αὐτῶν, οἴων τέκνων ἐκύρησε. Ἡ δὲ μήτηρ περιχαρής ἔοῦσα τῷ τε ἔργῳ καὶ τῇ φήμῃ, στᾶσα ἀντίον τοῦ ἀγάλματος εὔχετο Κλεόδι τε καὶ Βίτωνι τοῖσι ἑωτικά τεκνοισι, οἵ μιν ἐτίμησαν μεγάλως, τὴν θεὸν δοῦναι, τὸ ἀνθρώπῳ τυχεῖν ἀριστόν ἔστι. Μετὰ ταῦτην δὲ τὴν εὐχὴν ὡς ἔθυσάν τε καὶ εὐωχήθησαν, κατακοιμηθέντες ἐν αὐτῷ τῷ ίρῷ οἱ νεγνίαι οὐκέτι ἀνέστησαν, ἀλλ' ἐν τέλει τούτῳ ἔσχοντο. Ἀργεῖοι δέ σφεων εἰκόνας ποιησάμενοι ἀνέθεσαν ἐξ Δελφούς ὡς ἀνδρῶν ἀρίστων γενομένων».

Σόλων μὲν δὴ εὐδαιμονίης δευτερεῖα ἔνεμε τούτοισι, Κροῖσος δὲ σπερχθεὶς εἶπε· «὾ξεῖνε Ἀθηναῖς, ή δὲ ἡμετέρη εὐδαιμονίη οὕτω τοι ἀπέρριπται ἐξ τὸ μηδέν, ὥστε οὐδὲ ἰδιωτέων ἀνδρῶν ἀξίους ἡμέας ἐποίησας; » Ο δὲ εἶπε· «Ὥ Κροῖσε, ἐπιστάμενό με τὸ θεῖον πᾶν ἐὸν φθονερόν τε καὶ ταρα-

χῶδες ἐπειρωτᾶς ἀνθρωπηίνων πρηγμάτων πέρι. Ὁν γάρ τῷ μακρῷ χρόνῳ πολλὰ μὲν ἔστι ίδειν, τὰ μή τις ἔθέλει, πολλὰ δὲ καὶ παθεῖν. Ἐς γάρ ἑδομήκοντα ἔτεα οὖρον τῆς ζόης ἀνθρώπῳ προτίθημι. Ἀπασέων δὲ τῶν ημερέων τῶν ἐς τὰ ἑδομήκοντα ἔτεα ἡ ἑτέρη τῇ ἑτέρῃ ημέρῃ τὸ παράπαν οὐδὲν σμοῖον προσάγει πρῆγμα.

» Οὕτω δν, δ Κροῖσε, πᾶν ἔστι ἀνθρωπος συμφορή. Ὅμοι δὲ σὺ καὶ πλουτέειν μέγα φαίνεαι καὶ βασιλεὺς εἶναι πολλῶν ἀνθρώπων· ἐκεῖνο δέ, τὸ εἰρέο με, οὐ κώ σε ἐγὼ λέγω, πρὶν ἀν τελευτήσαντα καλῶς τὸν αἰώνα πύθωμαι. Οὐ γάρ τι δ μέγα πλούσιος μᾶλλον τοῦ ἐπ' ημέρην ἔχοντος δλειώτερός ἔστι, εἴ μή οἱ τύχη ἐπίσποιτο πάντα καλὰ ἔχοντα τελευτήσαι εὗ τὸν βίον. Σκοπέειν δν χρὴ παντὸς χρήματος τὴν τελευτήν, κῇ ἀποβήσεται· πολλοῖσι γάρ δὴ ὑποδέξας δλεῖν δ θεδς προρρίζους ἀνέτρεψε.»

33 Ταῦτα λέγων τῷ Κροίσῳ οὐ κως ἐχαρίζετο· δὲ λόγου μιν ποιησάμενος οὐδενὸς ἀποπέμπεται, κάρτα δόξας ἀμαθέα εἶναι, δς τὰ παρεόντα ἀγαθὰ μετεῖς τὴν τελευτὴν παντὸς χρήματος δρᾶν ἐκέλευε.

[Ο Κροίσος διαβάς τὸν "Αλυν εἰσβάλλει εἰς τὴν Καππαδοκίαν, ἥ δποία ἀνῆκεν εἰς τοὺς Πέρσας. Τοῦτο μαθὼν δ Κῦρος, δ βασιλεὺς τῶν Περσῶν, ἐπέρχεται κατὰ τοῦ Κροίσου· μετὰ πεισματώδη δὲ μάχην τῶν δύο ἀντιπάλων στρατευμάτων ἀναγκάζεται δ Κροίσος νὰ ὑποχωρήσῃ εἰς τὰς Σάρδεις.]

3. Κῦρος καὶ Κροίσος.

(Κεφ. 86-88)

86 Οἱ δὲ Πέρσαι τάς τε Σάρδις ἔσχον καὶ αὐτὸν Κροίσον ἐζώγρησαν, ἀρξαντα ἔτεα τεσσερεσκαΐδενα καὶ τεσσερεσκαΐδενα ημέρας πολιορκηθέντα, κατὰ τὸ χρηστήριόν τε καταπαύσαντα τὴν ἐωυτοῦ μεγάλην ἀρχήν. Λαβόντες δὲ αὐτὸν οἱ

Πέρσαι ήγαγον παρὰ Κύρον. Ὁ δὲ συννήσας πυρὴν μεγάλην ἀνεβίβασε ἐπ’ αὐτὴν τὸν Κροῖσόν τε ἐν πέδησι δεδεμένον καὶ δὶς ἑπτὰ Λυδῶν παρ’ αὐτὸν παιδαρις, εἴτε δὴ ἐν νόῳ ἔχων ἀκροθίνια ταῦτα καταγιεῖν θεῶν δτεφ δῆ, εἴτε καὶ εὐχὴν ἐπιτελέσαι θέλων, εἴτε καὶ, πυθόμενος τὸν Κροῖσον εἶναι θεοσεβέα, τοῦδε εἰνεκεν ἀνεβίβασε ἐπὶ τὴν πυρὴν βουλόμενος εἰδέναι, εἴ τις μιν δαιμόνων ῥύσεται τοῦ μὴ ζῶντα κατακαυθῆναι.

Τὸν μὲν δὴ ποιέειν ταῦτα τῷ δὲ Κροῖσῳ ἔστεῶτι ἐπὶ τῆς πυρῆς ἐσελθεῖν, καίπερ ἐν κακῷ ἔόντι τοσούτῳ, τὸ τοῦ Σόλωνος, ὡς οἱ εἱ̄ῃ σὺν θεῷ εἰρημένον, τὸ «μηδένα εἶναι τῶν ζωόντων ὅλοιον». Ὡς δὲ ἄρα μιν προσστῆναι τοῦτο, ἀνενεικάμενόν τε καὶ ἀναστενάξαντα ἐκ πολλῆς ἡσυχίης ἐς τρὶς οὐνομάσαι «Σόλων». Καὶ τὸν Κύρον ἀκούσαντα κελεῦσαι τοὺς ἐρμηνέας ἐπειρέσθαι τὸν Κροῖσον, τίνα τοῦτον ἐπικαλέοιτο, καὶ τοὺς προσειλθόντας ἐπειρωτᾶν. Κροῖσον δὲ τέως μὲν σιγὴν ἔχειν εἰρωτώμενον, μετὰ δέ, ὡς ἡγαγκάζετο, εἰπεῖν· «Τὸν ἀν ἐγὼ πᾶσι τυράννοισι προετίμησα μεγάλων χρημάτων ἐς λόγους ἐλθεῖν». Ὡς δέ σφι ἀσημα ἔφραζε, πάλιν ἐπειρώτων τὰ λεγόμενα. Διπαρεόντων δὲ αὐτῶν καὶ ὅχλον παρεχόντων ἔλεγε δῆ, ὡς ἦλθε ἀρχὴν δ Σόλων ἐὼν Ἀθηναῖος, καὶ θεησάμενος πάντα τὸν ἑωυτοῦ ὅλον ἀποφλαυρίσειε, οἷα δὴ εἴπας, ὡς τε αὐτῷ πάντα ἀποθεβήκοι, τῇ περ ἐκεῖνος εἶπε, οὐδέν τι μᾶλλον ἐς ἑωυτὸν λέγων ἢ ἐς ἄπαν τὸ ἀνθρώπινον καὶ μάλιστα τοὺς παρὰ σφίσι αὐτοῖσι δλεῖσις δοκέοντας εἶναι.

Τὸν μὲν Κροῖσον ταῦτα ἀπηγέεσθαι, τῆς δὲ πυρῆς ἥδη ἀμμένης καίεσθαι τὰ περιέσχατα. Καὶ τὸν Κύρον ἀκούσαντα τῶν ἐρμηνέων, τὰ εἰπε Κροῖσος, μεταγνόντα τε καὶ ἐννώσαντα, δτι καὶ αὐτὸς ἀνθρωπος ἐὼν ἄλλον ἀνθρωπὸν, γενόμενον ἑωυτοῦ εὐδαιμονίη οὐκ ἐλάσσω, ζῶντα πυρὶ διδοίη, πρός τε τούσιτοιδείσαντα τὴν τίσιν καὶ ἐπιλεξάμενον, ὡς οὐδὲν εἴη τῶν

ἐν ἀνθρώποισι ἀσφαλέως ἔχον, κελεύειν σθεννύναι τὴν ταχίστην τὸ καιόμενον πῦρ καὶ καταβιβάζειν Κροῖσόν τε καὶ τοὺς μετὰ Κροίσου. Καὶ τοὺς πειρωμένους οὐ δύνασθαι ἔτι τοῦ πυρὸς ἐπικρατῆσαι.

87 Ὁντας λέγεται ὑπὸ Λυδῶν Κροῖσον μαθόντα τὴν Κύρου μετάγνωσιν, ὡς ὥρα πάντα μὲν ἄνδρα σθεννύντα τὸ πῦρ, δυναμένους δὲ οὐκέτι καταλαβεῖν, ἐπιβώσασθαι τὸν Ἀπόλλωνα ἐπικαλεόμενον, εἰς τί οἱ κεχαρισμένον ἐξ αὐτοῦ ἐδωρήθη, παραστῆναι καὶ ῥύσασθαι μιν ἐκ τοῦ παρεόντος κακοῦ. Τὸν μὲν δακρύοντα ἐπικαλέσθαι τὸν θεόν, ἐκ δὲ αἰθρίης τε καὶ νηγειμίης συνδραμεῖν ἐξαπίνης νέφεα καὶ χειμῶνά τε καταρραγῆναι καὶ ὅσαι ὕδατι λαβροτάτῳ κατασθεσθῆναι τε τὴν πυρήν. Οὕτω δὴ μαθόντα τὸν Κύρον, ὡς εἶη δὲ Κροῖσος καὶ θεοφιλὸς καὶ ἀνὴρ ἀγαθός, καταβιβάσαντα αὐτὸν ἀπὸ τῆς πυρῆς εἰρέσθαι τάδε: «Κροῖσε, τίς σε ἀνθρώπων ἀνέγγωσε ἐπὶ γῆν τὴν ἐμὴν στρατευσάμενον πολέμιον ἀντὶ φίλου ἐμοὶ καταστῆναι;» Ο δὲ εἶπε: «Ω βασιλεῦ, ἐγὼ ταῦτα ἐπρηξα τῇ σῇ μὲν εὐδαιμονίῃ, τῇ ἐμεωυτοῦ δὲ κακοδαιμονίῃ· αἰτος δὲ τούτων ἐγένετο δὲ Ἐλλήνων θεὸς ἐπαείρας ἐμὲ στρατεύεσθαι. Οὐδεὶς γάρ οὕτω ἀνόητος ἐστι, δστις πόλεμον πρὸ εἰρήνης αἰρέεται· ἐν μὲν γάρ τῇ οἱ παιδεῖς τοὺς πατέρας θάπτουσι, ἐν δὲ τῷ οἱ πατέρες τοὺς παῖδας. Ἀλλὰ ταῦτα δαίμονί κου φίλον ἦν οὕτω γενέσθαι».

88 Ο μὲν ταῦτα ἔλεγε, Κύρος δὲ αὐτὸν λύσας κάτισέ τε ἐγγὺς ἔωστον καὶ κάρτα ἐν πολλῇ προμηθίη εἶχε, ἀπεθώμαζέ τε δρέων καὶ αὐτὸς καὶ οἱ περὶ ἐκεῖνον ἔσντες πάντες.

4. Λυδικὰ ἔθιμα.—“Ιδρουσις ἀποικίας ὑπὸ τῶν Λυδῶν εἰς τὴν Τυρρηνίαν (Ἐτρουσρίαν).

(Κεφ. 93-94)

93 Θώματα ἡ Λυδίη ἐς συγγραφὴν οὐ μάλα ἔχει, οἴλα γε

καὶ ἄλλη χώρη, πάρεξ τοῦ ἐκ τοῦ Τμώλου καταφερομένου φῆγματος.¹ Εν δὲ ἔργον πολλὸν μέγιστον παρέχεται χωρὶς τῶν τε Αἰγυπτίων ἔργων καὶ τῶν Βαθυλαωνίων² ἔστι αὐτόθι: Ἀλυάττεω τοῦ Κροίσου πάτρδος σῆμα, τοῦ δὲ κρηπίς μὲν ἔστι λίθων μεγάλων, τὸ δὲ ἄλλο χῶμα γῆς.

Λυδοὶ δὲ νόμοισι μὲν τοῖσι αὐτοῖσι χρέωνται, τοῖσι καὶ "Ελ-94 ληγες, πρῶτοι δὲ ἀνθρώπων, τῶν ἡμεῖς ἴδμεν, νόμισμα χρυσοῦ καὶ ἀργύρου κοψάμενοι ἔχρήσαντο, πρῶτοι δὲ καὶ κάπηλοι ἔγένοντο. Φασὶ δὲ αὐτοὶ Λυδοὶ καὶ τὰς παιγνίας τὰς νῦν σφίσι τε καὶ "Ελλησι κατεστεώσας ἐωυτῶν ἔξεύρημα γενέσθαι. "Αμα δὲ ταύτας τε ἔξευρεθῆναι παρὰ σφίσι λέγουσι καὶ Τυρσηνήν ἀποικίσαι, ὃδε περὶ αὐτῶν λέγοντες.

¹ Επὶ βασιλέος Ἀτυος τοῦ Μάνεω σιτοδείην ἰσχυρὴν ἀνὰ τὴν Λυδίην πᾶσαν γενέσθαι· καὶ τοὺς Λυδοὺς τέως μὲν διάγειν λιπαρέοντας, μετὰ δέ, ὡς οὐ παύεσθαι, ἀκεα δίζησθαι, ἄλλον δὲ ἄλλο ἐπιμηχανᾶσθαι αὐτῶν. ² Εξευρεθῆναι δὴ ὥν τότε καὶ τῶν κύβων καὶ τῶν ἀστραγάλων καὶ τῆς σφαίρης τὰς παιγνίας καὶ τῶν ἄλλων πασέων παιγνιέων τὰ εἰδεα πλὴν πεσσῶν· τούτων γάρ ὥν τὴν ἔξεύρεσιν οὐκ οἰκηεύνται Λυδοί. Ποιέειν δὲ ὃδε πρὸς τὸν λιμὸν ἔξευρόντας τὴν μὲν ἑτέρην τῶν ἡμιερέων παῖςειν πᾶσαν, ἵνα δὴ μὴ ζητέοιεν σιτία, τὴν δὲ ἑτέρην σιτέεσθαι παυομένους τῶν παιγνιέων. Τοιούτῳ τρόπῳ διάγειν ἐπ' ἔτεα δυῶν δέοντα εἴκοσι.

² Επείτε δὲ οὐκ ἀνιέναι τὸ κακόν, ἀλλ' ἔτι ἐπὶ μᾶλλον βιάζεσθαι, οὕτω δὴ τὸν βασιλέα αὐτῶν δύο μοίρας διελόντα Λυδῶν πάντων οἰκηρῶσαι, τὴν μὲν ἐπὶ μονῇ, τὴν δ' ἐπὶ ἐξόδῳ ἐκ τῆς χώρης, καὶ ἐπὶ μὲν τῇ μένειν αὐτοῦ λαγχανούσῃ τῶν μοιρέων ἐωυτὸν βασιλέα προστάσσειν, ἐπὶ δὲ τῇ ἀπαλλασσομένῃ τὸν ἐωυτὸν παιδία, τῷ οὖνομα εἶναι Τυρσηνόν. Λαχδόντας δὲ αὐτῶν τοὺς ἑτέρους ἔξιέναι ἐκ τῆς χώρης καταβῆναι ἐς Σμύρνην καὶ μηχανήσασθαι πλοῖα, ἐς τὰ ἐσθεμένους τὰ πάντα, ὅσα σφι τὴν χρηστὰ ἐπιπλα, ἀποπλέειν κατὰ βίου τε καὶ γῆς ζήτησιν, ἐς δὲ ἔθνεα

πολλὰ παραμειψαμένους ἀπικέσθαι ἐς Ὁμερικούς, ἔνθα σφέας ἐνιδρύσασθαι πόλιας καὶ οἰκέειν τὸ μέχρι τοῦδε. Ἀντὶ δὲ Δυδών μετονομασθῆναι αὐτοὺς ἐπὶ τοῦ βασιλέος τοῦ παιδός, δς σφεας ἀνήγαγε· ἐπὶ τούτου τὴν ἐπωνυμίην ποιευμένους ὄνομασθῆναι Τυρσηνούς.]

5. Περσικὰ ἔθιμα.

(Κεφ. 131 - 138, 140)

181 Πέρσας δὲ οἰδα νόμοισι τοῖσδε χρεωμένους· ἀγάλματα μὲν καὶ νησὸς καὶ βωμοὺς οὐκ ἐν νόμῳ ποιευμένους ἐδρύεσθαι, ἀλλὰ καὶ τοῖσι ποιεῦσι μωρήν ἐπιφέροντας, ὡς μὲν ἔμοι δοκέειν, δτι οὐκ ἀνθρωποφύεας ἐνόμισαν τοὺς θεούς, κατὰ περ οἱ Ἑλληνες, εἶναι. Οἱ δὲ νομίζουσι Διὶ μὲν ἐπὶ τὰ ὑψηλότατα τῶν οὐρέων ἀναβαίνοντες θυσίας ἔρδειν, τὸν κύκλον πάντα τοῦ οὐρανοῦ Δία καλέοντες. Θύουσι δὲ ἥλιψ τε καὶ σελήνη καὶ γῆ καὶ πυρὶ καὶ ὅδατι καὶ ἀνέμοισι. Τούτοισι μὲν δὴ θύουσι μούνοισι ἀρχῆθεν, ἐπιμεμαθήκασι δὲ καὶ τῇ Οὐρανίῃ θύειν, παρά τε Ἀσσυρίων μαθόντες καὶ Ἀραβίων.

182 Θυσίη δὲ τοῖσι Πέρσησι περὶ τοὺς εἰρημένους θεοὺς ἥδε κατέστηκε. Οὔτε βωμοὺς ποιεῦνται οὕτε πῦρ ἀνακαίουσι μέλλοντες θύειν· οὐ σπονδῇ χρέωνται, οὐκὶ αὐλῷ, οὐ στέμμασι, οὐκὶ οὐλῇσι. Τῶν δὲ ὡς ἀν ἑκάστῳ τις θύειν θέλῃ, ἐς χῶρον καθαρὸν ἀγαγὼν τὸ κτῆνος καλέει τὸν θεόν, ἐστεφανωμένος τὸν τιμῆρην μυρσίνη μάλιστα. Ἐωυτῷ μὲν δὴ τῷ θύοντι ἰδεῖη μούνῳ οὐ οἱ ἐγγίνεται ἀρᾶσθαι ἀγαθά, ὁ δὲ πᾶσι τοῖσι Πέρσησι κατεύχεται εῦ γίνεσθαι καὶ τῷ βασιλέι· ἐν γάρ δὴ τοῖσι ἄπασι Πέρσησι καὶ αὐτὸς γίνεται. Ἐπεὰν δὲ διαμιστύλας κατὰ μέρεα τὸ ἱρήιον ἐψήσῃ τὰ κρέα, ὑποπάσας ποίην ὡς ἀπαλωτάτην, μάλιστα δὲ τὸ τρέψυλον, ἐπὶ ταύτης ἔθηκε ὡν πάντα τὰ κρέα. Διαθέντος δὲ αὐτοῦ, μάγος ἀνὴρ παρεστεὼς ἐπαείδει θεογο-

νίην, οἶην δὴ ἐκεῖνοι λέγουσι εἶναι τὴν ἐπαοιδήν· ἀνευ γὰρ δὴ μάγου οὐ σφι νόμος ἐστὶ θυσίας ποιέεσθαι. Ἐπισχὼν δὲ δλίγον χρόνον ἀποφέρεται ὁ θύσας τὰ κρέα καὶ χρᾶται, ὅ τι μιν λόγος αἰρέει.

‘Ημέρην δὲ ἀπασέων μάλιστα ἐκείνην τιμᾶν νομίζουσι, 133 τῇ ἐκαστος ἐγένετο. Ἐν ταύτῃ δὲ πλέω δαῖτα τῶν ἀλλων δικαιεῦσι προτίθεσθαι· ἐν τῇ οἱ εὐδαίμονες αὐτῶν βοῦν καὶ ἵππον καὶ κάμηλον καὶ ὅνον προτίθεαται δλους δπτοὺς ἐν καμίνοισι, οἱ δὲ πένητες αὐτῶν τὰ λεπτὰ τῶν προβάτων προτίθεαται. Σίτοισι δὲ δλίγοισι χρέωνται, ἐπιφορῆμασι δὲ πολλοῖσι καὶ οὐκ ἀλέσι· καὶ διὰ τοῦτο φασι Πέρσαι τοὺς Ἕλληνας σιτεομένους πεινῶντας παύεσθαι, ὅτι σφι ἀπὸ δείπνου παραφορέεται οὐδὲν λόγου ἀξιον, εἰ δέ τι παραφέροιτο ἐσθίοντας ἀν οὐ παύεσθαι. Οὖνῳ δὲ κάρτα προσκέαται, μεθυσκόμενοι δὲ ἐώθασι βουλεύεσθαι τὰ σπουδαιέστατα τῶν πρηγγιάτων. Τὸ δ' ἀν ἀδη σφι βουλευομένοισι, τοῦτο τῇ ὑστεραίη νήφουσι προτιθεῖ ὁ στέγαρχος, ἐν τοῦ ἀν ἐόντες βουλεύονται καὶ ἦν μὲν ἀδη καὶ νήφουσι, χρέωνται αὐτῷ, ἦν δὲ μὴ ἀδη, μετειστὸν τὰ δ' ἀν νήφοντες προβουλεύονται, μεθυσκόμενοι ἐπιδιαγινώσκουσι.

Ἐντυγχάνοντες δ' ἀλλήλοισι ἐν τῇσι δδοῖσι, τῷδε ἀν τις 134 διαγνοίη, εἰ δημοιοί εἰσι οἱ συντυγχάνοντες· ἀντὶ γὰρ τοῦ προσαγορεύειν ἀλλήλους φιλέουσι τοῖσι στόμασι. Ἡν δὲ ἦν οὕτερος ὑποδεεέστερος δλίγῳ, τὰς παρειάς φιλέονται. Ἡν δὲ πολλῷ ἦν οὕτερος ἀγεννέστερος, προσπίπτων προσκυνέει τὸν ἔτερον.

Τιμῶσι δὲ ἐκ πάντων τοὺς ἄγγιστα ἑωυτῶν οἰκέοντας μετά 135 γε ἑωυτούς, δεύτερα δὲ τοὺς δευτέρους, μετὰ δὲ κατὰ λόγον προθαίνοντες τιμῶσι· ἥκιστα δὲ τοὺς ἑωυτῶν ἐκαστάτω οἰκημένους ἐν τιμῇ ἄγονται, νομίζοντες ἑωυτούς εἶναι ἀνθρώπων μακρῷ τὰ πάντα ἀρίστους, τοὺς δὲ ἀλλους κατὰ λόγον τὸν λεγόμενον τῆς ἀρετῆς ἀντέχεσθαι, τοὺς δὲ ἐκαστάτω οἰκέον-

τας ἀπὸ ἑωυτῶν κακίστους εἶναι. Εἰεικὰ δὲ νόμαια Πέρσαι προσ-
ίενται ἀνδρῶν μάλιστα. Καὶ γὰρ δὴ τὴν Μηδικὴν ἐσθῆτα νο-
μίσαντες τῆς ἑωυτῶν εἶναι καλλίω φορέουσι καὶ ἐς τοὺς πολέ-
μους τοὺς Αἰγυπτίους θώρηκας.

136 Παιδεύουσι δὲ τοὺς παιδας ἀπὸ πενταέτεος ἀρξάμενοι μέ-
χρι εἰκοσαέτεος τρία μοῦνα, ἵππεύειν καὶ τοξεύειν καὶ ἀληθί-
ζεσθαι. Πρὶν δὲ ἡ πενταέτης γένηται, οὐκ ἀπικνέεται ἐς ὅψιν
τῷ πατρὶ; ἀλλὰ παρὰ τῇσι γυναιξὶ δίαιταν ἔχει· τοῦδε δὲ εἰνεκα
τοῦτο οὕτω ποιέεται, ἵνα, ἦν αποθάνη τρεφόμενος, μηδεμίαν
137 ἀσην τῷ πατρὶ προσβάλῃ. Αἰνέω μέν νυν τοῦτον τὸν νόμον,
αἰνέω δὲ καὶ τόνδε, τὸ μὴ μιῆς αἰτίης εἰνεκα μηδὲ αὐτὸν τὸν βα-
σιλέα μηδένα ἀνήκεστον πάθος ἔρδειν· ἀλλὰ λογισάμενος, ἦν
εὑρίσκη πλέω τε καὶ μέζω τὰ ἀδικήματα ἐόντα τῶν ὑπουργημά-
των, οὕτω τῷ θυμῷ χρᾶται.

138 "Ασσα δέ σφι ποιέειν οὐκ ἔξεστι, ταῦτα οὐδὲ λέγειν ἔξε-
στι. Αἴσχιστον δὲ αὐτοῖσι τὸ φεύδεσθαι νενόμισται, δεύτερα
δὲ τὸ διφεύλειν χρέος, πολλῶν μὲν καὶ ἄλλων εἰνεκα, μάλιστα
δὲ ἀναγκαίην φασὶ εἶναι τὸν διφεύλοντα καὶ τι φεύδος λέγειν.
Ἐξ ποταμὸν δὲ οὔτε ἐμπτύουσι οὔτε χεῖρας ἐναπονίζονται οὐδὲ
ἄλλον οὐδένα περιορθσι, ἀλλὰ σέδονται τοὺς ποταμὸὺς μάλιστα.

140 Ταῦτα μὲν ἀτρεκέως ἔχω περὶ αὐτῶν εἰδὼς εἰπεῖν. Τάδε
μέντοι ὡς κρυπτόμενα λέγεται καὶ οὐ σαφηνέως περὶ τοῦ ἀπο-
θανόντος, ὡς οὐ πρότερον θάπτεται ἀνδρὸς Πέρσεω δὲ νέκυς,
πρὶν ἀν ὑπ' ὅρνιθος ἦ κυνὸς ἐλκυσθῆ. Μάγους μὲν γὰρ ἀτρε-
κέως οἶδα ταῦτα ποιέοντας ἐμφανέως γὰρ δὴ ποιεῦσι. Κατα-
κηρώσαντες δὲ ὡν τὸν νέκυν Πέρσαι γῆς κρύπτουσι.

ΒΙΒΛΙΟΝ ΔΕΥΤΕΡΟΝ

ΕΥΤΕΡΗ

1. Ἐκστρατεία τοῦ Καμβύσου κατὰ τῆς Αἰγύπτου. — Ἀπό—
πειρα τοῦ Ψαμμητίχου, ὅπως ἔξακριβώσῃ, τίνες
οἱ πρώτοι τῶν ἀνθρώπων.

(Κεφ. 1 - 2)

Τελευτήσαντος δὲ Κύρου παρέλαθε τὴν βασιληίην Καμβύ- 1
σης, Κύρου ἐὼν παῖς καὶ Κασσανδάνης τῆς Φαρνάσπεω θυγα-
τρός, τῆς προαποθανούσης Κύρος αὐτός τε μέγα πένθος ἐποιή-
σατο καὶ τοῖσι ἄλλοισι προεῖπε πᾶσι, τῶν ἥρχε, πένθος ποιέεσθαι.
Ταύτης δὴ τῆς γυναικὸς ἐὼν παῖς καὶ Κύρου Καμβύσης Ἰωνας
μὲν καὶ Αἰολέας ὡς δούλους πατρώίους ἐνόμιζε, ἐπὶ δὲ Αἴγυπτον
ἐποιέετο στρατηλασίην, ἄλλους τε παραλαβών, τῶν ἥρχε, καὶ δὴ
καὶ Ἑλλήνων, τῶν ἐπεκράτεες.

Οἱ δὲ Αἰγύπτιοι, πρὶν μὲν ἡ Ψαμμήτιχον σφέων βασι- 2
λεῦσαι, ἐνόμιζον ἑωυτοὺς πρώτους γενέσθαι πάντων ἀνθρώ-
πων. Ἐπειδὴ δὴ Ψαμμήτιχος βασιλεύσας ἡθέλησε εἰδέναι, οἰ-
τινες γενοίατο πρώτοι, ἀπὸ τούτου νομίζουσι Φρύγας προ-
τέρους γενέσθαι ἑωυτῶν, τῶν δὲ ἄλλων ἑωυτούς. Ψαμμήτι-
χος δέ, ὡς οὐκ ἐδύνατο πυνθανόμενος πόρον οὐδένα τού-
του ἀνευρεῖν, ἐπιτεχνᾶται τοιόνδε παιδία δύο νεογνὰ ἀνθρώ-
πων τῶν ἐπιτυχόντων διδοῖ ποιμένι τρέφειν ἐς τὰ ποίμνια
ἐντειλάμενος μηδένα ἀντίον αὐτῶν μηδεμίαν φωνὴν ἰέναι,
ἐν στέγῃ δὲ ἐρήμῃ ἐπ' ἑωυτῶν κέεσθαι αὐτὰ καὶ τὴν ὥρην
ἐπαγινέειν σφι αἰγαῖς, πλήσαντα δὲ τοῦ γάλακτος τάλλα δια-

πρήσσεσθαι. Ταῦτα δὲ ἐποίεε τε καὶ ἐνετέλλετο ὁ Ψαμμῆτιχος θέλων ἀκοῦσαι τῶν παιδίων, ἀπαλλαχθέντων τῶν ἀσήμων κυνηγμάτων, ἥντινα φωνὴν ῥήξουσι πρώτην. Τά περ ὡν καὶ ἐγένετο.

Ως γὰρ διέτης χρόνος ἐγεγόνεε ταῦτα τῷ ποιμένι πρήσσοντι, ἀνοίγοντι τὴν θύρην καὶ ἐσιόντι τὰ παιδία ἀμφότερα προσπίπτοντα βεκός ἐφώνεον δρέγοντα τὰς χεῖρας. Τὰ μὲν δὴ πρῶτα ἀκούσας ἥσυχος ἦν ὁ ποιμήν, ὃς δὲ πολλάκις φοιτέοντι καὶ ἐπιμελομένῳ πολλὸν ἦν τοῦτο τὸ ἔπος, οὕτω δὴ σημήνας τῷ δεσπότῃ ἥγαγε τὰ παιδία κελεύσαντος ἐς ὅψιν τὴν ἐκείνου. Ἀκούσας δὲ καὶ αὐτὸς ὁ Ψαμμῆτιχος ἐπυνθάνετο, οἵτινες ἀνθρώπων βεκός τι καλέουσι, πυνθανόμενος δὲ εὑρίσκει Φρύγας καλέοντας τὸν ἄρτον. Οὕτω καὶ τοιούτῳ πρήγματι σταθμησάμενοι Αἰγύπτιοι συνεχώρησαν τοὺς Φρύγας πρεσβυτέρους εἶναι ἐωυτῶν. Οὕτω μὲν γενέσθαι τῶν ἱρέων τοῦ Ἡφαίστου τοῦ ἐν Μέμφι ἥκουσον. Ἐλληνες δὲ λέγουσι ἀλλα τε μάταια πολλὰ καὶ ὡς γυναικῶν τὰς γλώσσας ὁ Ψαμμῆτιχος ἐκταμὼν τὴν δίαιταν οὕτω ἐποιήσατο τῶν παιδίων παρὰ ταύτησι τῇσι γυναιξί.

2. Φύσις τοῦ ἑδάφους τῆς Αἴγυπτου.—"Ηθη καὶ ἔθιμα τῶν Αἴγυπτίων.

(Κεφ. 4-5, 10-12, 35-36, 78, 80)

- 4 Βασιλεῦσαι δὲ πρῶτον Αἴγυπτον ἀνθρωπὸν ἔλεγον Μῖνα. Ἐπὶ τούτου, πλὴν τοῦ Θηραϊκοῦ νομοῦ, πᾶσαν Αἴγυπτον εἶναι ἔλος, καὶ αὐτῆς εἶναι οὐδὲν ὑπερέχον τῶν νῦν ἔνερθε λίμνης τῆς Μοίριος ἔόντων, ἐς τὴν ἀνάπλοος ἀπὸ θαλάσσης 5 ἐπτὰ ἡμερέων ἐστὶ ἀνὰ τὸν ποταμόν. Καὶ εὖ μοι ἐδόκειν λέγειν περὶ τῆς χώρης. Δῆλα γάρ τινι καὶ μὴ προακούσαντι, ἰδόντι δέ, ὅστις γε σύνεσιν ἔχει, ὅτι Αἴγυπτος, ἐς τὴν Ἐλληνες

ναυτήλονται, ἐστὶ Αἰγυπτίοις ἐπίκτητός τε γῆ καὶ δῶρον τοῦ ποταμοῦ, καὶ τὰ κατύπερθε ἔτι τῆς λίμνης ταύτης μέχρι τριῶν ἡμερέων πλάου ἔστι ἔτερον τοιοῦτο. Αἰγύπτου γάρ φύσις ἐστὶ τῆς χώρης τοιήδε προσπλέων, ἔτι καὶ ἡμέρης δρόμον ἀπέχων ἀπὸ γῆς, κατεῖς καταπειρητηρίην πηλόν τε ἀνοίσεις καὶ ἐν ἔνδεικα δργυιῇσι ἔσεαι. Τοῦτο ἐπὶ τοσοῦτο δηλοῖ πρόχυσιν τῆς γῆς ἐοῦσαν.

Ταύτης ὣν τῆς χώρης ἡ πολλή, κατά περ οἱ ἱρέες ἔλεγον, 10 ἐδόκεε καὶ αὐτῷ μοι εἶναι ἐπίκτητος Αἰγυπτίοις. Τῶν γάρ οὐρέων τῶν ὑπὲρ Μέμφιν πόλιν κειμένων τὸ μεταξὺ ἔφαίνετό μοι εἶναι κοτε κόλπος θαλάσσης, ὥσπερ τὰ τε περὶ Ἰλιον καὶ Τευθρανίην καὶ Ἐφεσόν τε καὶ Μαιάνδρου πεδίον, ὡς γε εἶναι σμικρὰ ταῦτα μεγάλοιςι συμβαλεῖν. Τῶν γάρ ταῦτα τὰ χωρία προσχωσάντων ποταμῶν ἐνὶ τῶν στομάτων τοῦ Νείλου, ἐόντος πενταστόμου, οὐδεὶς πλήθεος πέρι ἀξιος συμβληθῆναι ἔστι.

"Ἐστι δὲ τῆς Ἀραβίης χώρης, Αἰγύπτου δὲ οὐ πρόσω, 11 κόλπος θαλάσσης ἐσέχων ἐκ τῆς Ἐρυθρῆς καλεομένης θαλάσσης. Ἐτερον τοιοῦτον κόλπον καὶ τὴν Αἰγυπτον δοκέω γενέσθαι κου' καὶ ὁ μὲν ἐκ τῆς βορηίης θαλάσσης ἐσεῖχε ἐπ' Αἰθιοπίης, ὁ δὲ Ἀράβιος ἐκ τῆς νοτίης ἐφερε ἐπὶ Συρίης. Εἰ δὲ ἐθελήσει ἐκτρέψαι τὸ ῥέεθρον ὁ Νείλος ἐς τοῦτον τὸν Ἀράβιον κόλπον, τί μιν κωλύει ῥέοντος τούτου ἐκχωσθῆναι ἐντός γε δισμυρίων ἐτέων; Ἐγὼ μὲν γάρ ἔλπομαι γε καὶ μυρίων ἐντὸς χωσθῆναι ἄν. Κοῦ γε δὴ ἐν τῷ προαναισιμωμένῳ χρόνῳ πρότερον ἦ ἐμὲ γενέσθαι οὐκ ἄν χωσθείη κόλπος καὶ πολλῷ μέζων ἔτι τούτου ὑπὸ τοσοῦτου τε ποταμοῦ καὶ οὕτω ἐργατικοῦ;

Τὰ περὶ Αἰγυπτον ὣν καὶ τοῖσι λέγουσι αὐτὰ πείθομαι 12 καὶ αὐτὸς οὕτω κάρτα δοκέω εἶναι, ἰδὼν τὴν τε Αἰγυπτον προκειμένην τῆς ἔχομένης γῆς κογχύλια τε φαινόμενα ἐπὶ τοῖσι

ούρεσι καὶ ἀλμην ἐπανθέουσαν, ὥστε καὶ τὰς πυραμίδας δηλέεσθαι, καὶ φάμμον μοῦνον Αἰγύπτου οὔρος τοῦτο τὸ ὑπὲρ Μέμφιος ἔχον, πρὸς δὲ τῇ χώρῃ οὕτε τῇ Ἀραβίῃ προσούρφ οὖσῃ τὴν Αἴγυπτον προσεικέλην οὕτε τῇ Διεύη, οὐ μὲν οὐδὲ τῇ Συρίῃ (τῆς γὰρ Ἀραβίης τὰ παρὰ θάλασσαν Σύριοι νέμονται), ἀλλὰ μελάγγαιόν τε καὶ καταρρηγνυμένην ὥστε ἐοῦσαν ἵλυν τε καὶ πρόχυσιν ἐξ Αἴθιοπής κατενηνειγμένην ὑπὸ τοῦ ποταμοῦ. Τὴν δὲ Διεύην ἴδμεν ἐρυθροτέρην τε γῆν καὶ ὑποφαμμοτέρην, τὴν δὲ Ἀραβίην τε καὶ Συρίην ἀργιλωδεστέρην τε καὶ ὑπόπετρον ἐοῦσαν.

35 Ἐρχομαι δὲ περὶ Αἰγύπτου μηκυνέων τὸν λόγον, δτι πλεῖστα θωμάσια ἔχει καὶ ἕργα λόγου μέζω παρέχεται πρὸς πᾶσαν χώρην τούτων εἰνεκα πλέω περὶ αὐτῆς εἰρήσεται. Αἰγύπτιοι ἄμα τῷ οὐρανῷ τῷ κατὰ σφέας ἔόντι ἐτεροίῳ καὶ τῷ ποταμῷ φύσιν ἀλλοίην παρεχομένῳ η̄ οἱ ἀλλοι ποταμοί, τὰ πολλὰ πάντα ἔμπαλιν τοῖσι ἀλλοισι ἀνθρώποισι ἐστήσαντο ηθεά τε καὶ νόμους. Ἐν τοῖσι αἱ μὲν γυναικες ἀγοράζουσι καὶ καπηλεύουσι, οἱ δὲ ἀνδρες κατ' οἶκους ἔόντες ὑφαίνουσι· ὑφαίνουσι δὲ οἱ μὲν ἀλλοι ἄνω τὴν κρόκην ὠθέοντες, Αἰγύπτιοι δὲ κάτω. Τὰ ἄχθεα οἱ μὲν ἀνδρες ἐπὶ τῶν κεφαλέων φορέουσι, αἱ δὲ γυναικες ἐπὶ τῶν ὅμων.

36 Οἱ ἱρέες τῶν θεῶν τῇ μὲν ἀλλῃ κομιδσι, ἐν Αἰγύπτῳ δὲ ἔνρεονται. Τοῖσι ἀλλοισι ἀνθρώποισι νόμος ἄμα κήδεϊ κεκάρθαι τὰς κεφαλάς, ἐς τοὺς μάλιστα ἰκνέεται, Αἰγύπτιοι δὲ ὑπὸ τοὺς θανάτους ἀνιεῖται τὰς τρίχας αὐξεσθαι τὰς τε ἐν τῇ κεφαλῇ καὶ τῷ γενείῳ τέως ἐξυρημένοι. Τοῖσι μὲν ἀλλοισι ἀνθρώποισι χωρὶς θηρίων η̄ δίαιτα ἀποκέκριται. Αἰγυπτίοισι δὲ δῆμοι θηρίοισι η̄ δίαιτά ἐστι. Ἀπὸ πυρῶν καὶ κριθέων ὄλλοις ζώουσι, Αἰγυπτίων δὲ τῷ ποιευμένῳ ἀπὸ τούτων τὴν ζόην ὄνειδος μέγιστόν ἐστι, ἀλλὰ ἀπὸ δλυρέων ποιεῦνται σιτία, τὰς ζειάς μετεξέτεροι καλέουσι. Φυρῶσι τὸ μὲν σταῖς τοῖσι ποσί,

τὸν δὲ πηλὸν τῆσι χερσὶ. Εἶματα τῶν μὲν ἀνδρῶν ἔκαστος ἔχει δύο, τῶν δὲ γυναικῶν ἐν ἑκάστῃ. Τῶν ἴστιων τοὺς κρίνους καὶ τοὺς κάλους οἱ μὲν ἄλλοι ἔξωθεν προσδέουσι, Αἰγύπτιοι δὲ ἔσωθεν. Γράμματα γράφουσι καὶ λογίζονται φήφοισι "Ελληνες μὲν ἀπὸ τῶν ἀριστερῶν ἐπὶ τὰ δεξιὰ φέροντες τὴν χεῖρα, Αἰγύπτιοι δὲ ἀπὸ τῶν δεξιῶν ἐπὶ τὰ ἀριστερά καὶ ποιεῦντες ταῦτα αὐτοὶ μέν φασι ἐπὶ δεξιὰ ποιεῖν. "Ελληνας δὲ ἐπ' ἀριστερά. Διφασίοισι δὲ γράμμασι χρέωνται, καὶ τὰ μὲν αὐτῶν ἵρα, τὰ δὲ δημοτικὰ καλέεται.

"Ἐν δὲ τῇσι συνουσίησι τοῖσι εὑδαίμοσι αὐτῶν, ἐπεὰν ἀπὸ 78 δείπνου γένωνται, περιφέρει ἀνὴρ νεκρὸν ἐν σορῷ ξύλινον, μεμιημένον ἐς τὰ μάλιστα καὶ γραφῇ καὶ ἔργῳ, μέγαθος δοσον τε πηγαδίον ἢ δίπηγυν· δεικνὺς δὲ ἑκάστῳ τῶν συμποτέων λέγει· «Ἐς τοῦτον δρέων πῖνε τε καὶ τέρπευ· ἔσεαι γάρ ἀποθανὼν τοιοῦτος».

Πατρίοισι δὲ χρεώμενοι νόμοισι ἄλλον οὐδένα ἐπικτῶνται. 80 Συμφέρονται δὲ τόδε "Ελλήνων μούνοισι Λακεδαιμονίοισι· οἱ νεώτεροι αὐτῶν τοῖσι πρεσβυτέροισι συντυγχάνοντες εἴκουσι τῆς ὁδοῦ καὶ ἐκτράπονται· καὶ ἐπιοῦσι ἐξ ἔδρης ὑπανιστέαται. Τόδε μέντοι ἄλλοισι οὐδαιμονίσι συμφέρονται· ἀντὶ τοῦ προσαγορεύειν ἀλλήλους ἐν τῇσι ὁδοῖσι προσκυνέουσι καταίντες μέχρι τοῦ γούνατος τὴν χεῖρα.

3. "Α μ α σις.

(Κεφ. 177 - 179)

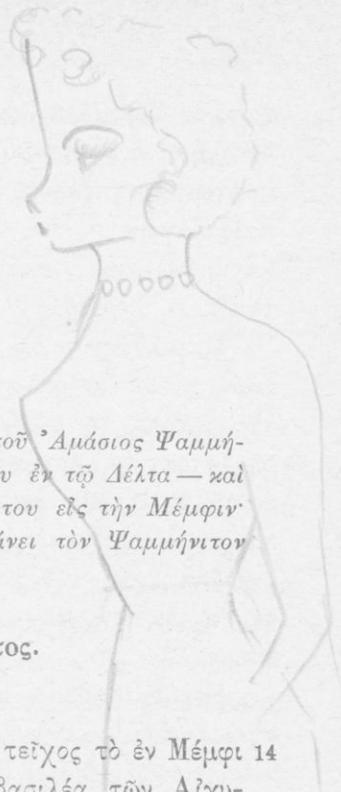
"Ἐπ' Ἀμάσιος βασιλέος λέγεται Αἰγυπτος μάλιστα δὴ τότε 177 εὐδαιμονῆσαι καὶ τὰ ἀπὸ τοῦ ποταμοῦ τῇ χώρῃ γινόμενα καὶ τὰ ἀπὸ τῆς χώρης τοῖσι ἀνθρώποισι, καὶ πόλις ἐν αὐτῇ γενέσθαι τὰς ἀπάσας τότε διεμυρίας τὰς οἰκεομένας. Νόμον τε Αἰγυπτίοισι τόνδε "Αμασίς ἐστι δ καταστήσας, ἀποδεικνύαι ἔτεος ἑκάστου τῷ νομάρχῃ πάντα τινὰ Αἰγυπτίων, δθεν βιοῦται· μὴ δὲ ποι-

εῦντα ταῦτα μηδὲ ἀποφαίνοντα δικαίην ζόγην ιθύνεσθαι θανάτῳ. Σόλων δὲ ὁ Ἀθηναῖος λαθὼν ἐξ Αἰγύπτου τοῦτον τὸν νόμον Ἀθηναῖοισι ἔθετο· τῷ ἐκεῖνοι ἐς αἰεὶ χρέωνται, ἔόντι ἀμώμῳ νόμῳ.

178 Ἐ Φιλέλλην δὲ γενόμενος ὁ Ἀμασις ἄλλα τε ἐς Ἑλλήνων μετεῖχετέρους ἀπεδέξατο, καὶ δὴ καὶ τοῖς ἀπικνεομένοισι ἐς Αἴγυπτον ἔδωκε Ναύκρατιν πόλιν ἐνοικῆσαι· τοῖς δὲ μὴ βουλομένοισι αὐτῶν οἰκέειν, αὐτοῦ δὲ ναυτιλλομένοισι ἔδωκε χώρους ἐνιδρύσασθαι βωμοὺς καὶ τεμένεα θεοῖσι. Τὸ μέν νυν μέγιστον αὐτῶν τέμενος καὶ οὐνομαστότατον ἐὸν καὶ χρησιμώτατον, καλεόμενον δὲ Ἑλλήνιον, αἵδε πόλιές εἰσι αἱ ἰδρυμέναι κοινῇ, Ἰώνων μὲν Χίος καὶ Τέως καὶ Φώκαια καὶ Κλαζόμενοι, Δωριέων δὲ Ρόδος καὶ Κνίδος καὶ Ἀλικαρνησσὸς καὶ Φάσηλις, Αἰολέων δὲ Μυτιληναίων μούνη. Τούτων μέν ἔστι τοῦτο τὸ τέμενος, καὶ προστάτας τοῦ ἐμπορίου αὗται αἱ πόλιές εἰσι αἱ παρέχουσαι· δσαι δὲ ἄλλαι πόλιες μεταποιεῦνται, οὐδέν σφι μετεὸν μεταποιεῦνται. Χωρὶς δὲ Αἰγανῆται ἐπὶ ἑωυτῶν ἰδρύσαντο τέμενος Διός, καὶ ἄλλο Σάμιοι Ἡρῆς καὶ Μιλήσιοι Ἀπόλλωνος.

179 Ἡν δὲ τὸ παλαιὸν μούνη ἡ Ναύκρατις ἐμπόριον καὶ ἄλλο οὐδὲν Αἰγύπτου. Εἰ δέ τις ἐς τῶν τι ἄλλο στομάτων τοῦ Νείλου ἀπίκοιτο, χρῆν διμόσαι μὴ μὲν ἐκόντα ἐλθεῖν, ἀπομόσαντα δὲ τῇ νηὶ αὐτῇ πλέειν ἐς τὸ Κανωβικόν· ἢ εἰ μή γε οἴλα τε εἴη πρὸς ἀνέμους ἀντίους πλέειν, τὰ φορτία ἔδεε περιάγειν ἐν βάρισι περὶ τὸ Δέλτα, μέχρι οὖ ἀπίκοιτο ἐς Ναύκρατιν. Οὕτω μὲν δὴ Ναύκρατις ἐτετίμητο. Κυρηναῖοισι δὲ Ἀμασις φιλότητά τε καὶ συμμαχίην συνεθήκατο. Ἀνέθηκε δὲ καὶ ἀναθήματα ὁ Ἀμασις ἐς τὴν Ἑλλάδα.

Gōtis
qoi cēdāgou

ΒΙΒΛΙΟΝ ΤΡΙΤΟΝ

ΘΑΛΕΙΑ

[Ο Καμβύσης τικῆ τὸν νῖὸν καὶ διάδοχον τοῦ Ἀμάσιος Ψαμμήνιτον παρὰ τὸ Πηλούσιον — πόλιν τῆς Αἴγυπτου ἐν τῷ Δέλτα — καὶ ἀναγκάζει αὐτὸν ν' ἀποσυρθῆ μετὰ τοῦ στρατοῦ του εἰς τὴν Μέμφιν πολιορκήσας δὲ αὐτὴν καὶ κνοιεύσας συλλαμβάνει τὸν Ψαμμήνιτον αἷχμάλωτον.]

1. Καμβύσης καὶ Ψαμμήνιτος.

(Κεφ. 14-15)

‘Ημέρη δὲ δεκάτῃ, ἀπὸ ἡσπαῖς παρέλαθε τὸ τεῖχος τὸ ἐν Μέμφι 14 Καμβύσης, κατίσας ἐς τὸ προάστειον τὸν βασιλέα τῶν Αἰγυπτίων Ψαμμήνιτον, βασιλεύσαντα μῆνας ἕξ, τοῦτον κατίσας σὺν ἄλλοισι Αἰγυπτίοισι διεπειράτο αὐτοῦ τῆς φυχῆς ποιέων τοιάδε· στελας αὐτοῦ τὴν θυγατέρα ἐσθῆτι δουλήῃ ἔξεπειμπε ἐπ' ὅδῳ ἔχουσαν ὑδρήιον, συνέπειμπε δὲ καὶ ἄλλας παρθένους ἀπολέξας ἀνδρῶν τῶν πρώτων, δμοίως ἐσταλμένας τῇ τοῦ βασιλέος. ‘Ως δὲ βοῇ τε καὶ κλαυθμῷ παρήισαν αἱ παρθένοι παρὰ τοὺς πατέρας, οἱ μὲν ἄλλοι πάντες ἀνεβόων τε καὶ ἀντέκλαιον ὁρέοντες τὰ τέκνα κεκακωμένα, δὲ Ψαμμήνιτος προϊδὼν καὶ μαθὼν ἔκυψε ἐς τὴν γῆν.

Παρελθουσέων δὲ τῶν ὑδροφόρων, δεύτερα αὐτοῦ τὸν παιδαῖπειμπε μετ' ἄλλων Αἰγυπτίων δισχιλίων τὴν αὐτὴν γῆλικήν ἔχοντων, τούς τε αὐχένας κάλφ δεδεμένους καὶ τὰ στόματα ἐγκεχαλινωμένους. ‘Ηγοντο δὲ ποιηγῆ τείσοντες Μυτιληναίων

τοῖσι ἐν Μέμφι ἀπολογιμένοισι σὺν τῇ νηὶ ταῦτα γὰρ ἐδίκασαν οἱ βασιλήιοι δικασταί, ὑπὲρ ἀνδρὸς ἐκάστου δένα Αἰγυπτίων τῶν πρώτων ἀνταπόλλυσθαι. Ὁ δὲ ἵδων παρεξιόντας καὶ μαθὼν τὸν παιδα ἀγόμενον ἐπὶ θάνατον, τῶν ἄλλων Αἰγυπτίων τῶν περικατημένων αὐτὸν κλαιόντων καὶ δεινὰ ποιεύντων, τωύτῳ ἐποίησε, τὸ ἐπὶ τῇ θυγατρὶ.

Παρελθόντων δὲ καὶ τούτων, συνήνεικε ὥστε τῶν συμποτέων αὐτοῦ ἄνδρα ἀπηλικέστερον, ἐκπεπτωκότα ἐκ τῶν ἔδντων ἔχοντά τε οὐδέν, εἰ μὴ δσα πτωχός, καὶ προσαιτέοντα τὴν στρατιήν, παριέναι Ψαμμήνιτόν τε τὸν Ἀμάσιος καὶ τοὺς ἐν τῷ προαστείῳ κατηγρένους τῶν Αἰγυπτίων. Ὁ δὲ Ψαμμήνιτος ὡς εἶδε, ἀνακλαύσις μέγα καὶ καλέσας δνομαστὶ τὸν ἑταῖρον ἐπλήξατο τὴν κεφαλήν. Ἡσαν δ' ἄρα αὐτοῦ φύλακοι, οἱ τὸ ποιεύμενον πᾶν ἔξ ἐκείνου ἐπ' ἐκάστη ἐξόδῳ Καμβύσῃ ἐσῆμαινον.

Θωμάσας δὲ ὁ Καμβύσης τὰ ποιεύμενα πέμψας ἄγγελον εἰρώτα αὐτὸν λέγων τάδε· «Δεσπότης σε Καμβύσης, Ψαμμήνιτε, εἰρωτᾷ, διότι δὴ τὴν μὲν θυγατέρα δρέων κεκακωμένην καὶ τὸν παιδα ἐπὶ θάνατον στείχοντα οὕτε ἀνέβωσας οὕτε ἀπέκλαυσας, τὸν δὲ πτωχὸν οὐδέν σοι προσήκοντα, ὡς ἄλλων πυνθάνεται, ἐτίμησας;» Ὁ μὲν δὴ ταῦτα ἐπειρώτα, δ δ' ἀμείβετο τοῖσδε· «Ω παῖ Κύρου, τὰ μὲν οἰκήια ἦν μέζω κακὰ ἢ ὥστε ἀνακλαίειν, τὸ δὲ τοῦ ἑταίρου πένθος ἄξιον ἦν δακρύων, δς ἐκ πολλῶν τε καὶ εὐδαιμόνων ἐκπεσῶν ἐξ πτωχήην ἀπεκται ἐπὶ γήραος οὐδῆ». Καὶ ταῦτα ὡς ἀπενειχθέντα ὑπὸ τούτου ἤκουσε, εῦ δοκεῖν οἱ εἰρήσθαι. Λέγεται δὲ ὅπ' Αἰγυπτίων δακρύειν μὲν Κροῖσον (ἐτετεύχεε γὰρ καὶ οὗτος ἐπισπόμενος Καμβύσῃ ἐπ' Αἰγυπτον), δακρύειν δὲ Περσέων τοὺς παρεόντας, αὐτῷ τε Καμβύσῃ ἐσελθεῖν οἰκτόν τινα καὶ αὐτίκα κελεύειν τόν τε αὐτοῦ παιδα ἐκ τῶν ἀπολλυμένων σώζειν καὶ αὐτὸν ἐκ τοῦ προαστείου ἀναστήσαντας ἄγειν παρ' ἔωυτόν.

Τὸν μὲν δὴ παῖδα εὗρον οἱ μετιόντες οὐκέτι περιεόντα 15 ἀλλὰ πρῶτον κατακοπέντα, αὐτὸν δὲ Ψαμιήνιτον ἀναστήσαντες ἦγον παρὰ Καμβύσεα· ἐνθα τοῦ λοιποῦ διαιτᾶτο ἔχων οὐδὲν βίαιον.

2. Ὁ δακτύλιος τοῦ Πολυκράτους.

(Κεφ. 39-43)

Καμβύσεω δὲ ἐπ' Αἰγυπτον στρατευσιμένου ἐποιήσαντο 39 καὶ Δακεδαιμόνιοι στρατηίην ἐπὶ Σάμον τε καὶ Πολυκράτεα τὸν Αἰάκεος, δις ἔσχε Σάμον ἐπαναστάς. Ἰσχων δὲ ξεινήν Ἀμάσι, τῷ Αἰγυπτου βασιλέϊ, συνεθήκατο πέμπτων τε δῶρα καὶ δεκόμενος ἀλλὰ παρ' ἐκείνου. Ἐν χρόνῳ δὲ δλίγῳ αὐτίκα τοῦ Πολυκράτεος τὰ πρήγματα ηὔξετο καὶ ἦν βεβωμένα ἀνά τε τὴν Ἰωνίην καὶ τὴν ἄλλην Ἑλλάδα· ὅκου γάρ ιθύσεις στρατεύεσθαι, πάντα οἱ ἔχώρεε εὐτυχέως. Ἐκτητο δὲ πεντηκοντέρους τε ἑκατὸν καὶ χιλίους τοιότας. Ἐφερε δὲ καὶ ἥγε πάντας, διακρίνων δὲ οὐδένα· τῷ γάρ φίλῳ ἔφη χαριεῖσθαι μᾶλλον ἀποδιδούς, τὰ ἔλαθε, ἢ ἀρχὴν μηδὲ λαθών. Συχνάς μὲν δὴ τῶν νήσων ἀραιρήκεε, πολλὰ δὲ καὶ τῆς ἡπείρου ἀστεα. Ἐν δὲ δὴ καὶ Λεσβίους πανστρατιῇ βωθέοντας Μιλησίοισι ναυμαχήη κρατήσας εἶλε, οἱ τὴν τάφρον περὶ τὸ τεῖχος τὸ ἐν Σάμῳ πᾶσαν δεδεμένοι ὥρυξαν.

Καί κως τὸν Ἀμασιν εὐτυχέων μεγάλως δὲ Πολυκράτης 40 οὐκ ἐλάνθανε, ἀλλὰ οἱ τοῦτ' ἦν ἐπιμελές. Ποιλλῷ δὲ ἔτι πλευνός οἱ εὐτυχίης γινομένης γράψας ἐς βιβλίον τάδε ἐπέστειλε ἐς Σάμον· «Ἀμασις Πολυκράτεϊ ὥδε λέγει. Ἡδὺ μὲν πυνθάνεσθαι ἄνδρα φίλον καὶ ἔεινον εὖ πρήσσοντα· ἐμοὶ δὲ αἱ σαὶ μεγάλαι εὐτυχίαι οὐκ ἀρέσκουσι, ἐπισταμένῳ τὸ θεῖον ὃς ἔστι φθονερόν. Καί κως βούλομαι καὶ αὐτὸς καί, τῶν ἀν κήδωμαι, τὸ μέν τι εὐτυχέειν τῶν πρηγμάτων, τὸ δὲ προσπταίειν, καὶ οὕτω διαφέρειν τὸν αἰῶνα ἐναλλάξ πρήσσων ἢ εὐτυχέειν τὰ

πάντα. Ούδένα γάρ κω λόγῳ οἰδα ἀκούσας, ὅστις ἐς τέλος οὐ κακῶς ἐτελεύτησε πρόρριζος, εὔτυχέων τὰ πάντα. Σὺ δὲ νῦν ἐμοὶ πειθόμενος ποίησον πρὸς τὰς εὔτυχίας τοιάδε· φροντίσας, τὸ ἀν εὑρηγές ἔόν τοι πλείστου ἀξιον καὶ ἐπ' ὃ σὺ ἀπολογένω μάλιστα τὴν ψυχὴν ἀλγήσεις, τοῦτο ἀπόβαλε οὕτω, ὅκως μη- κέτι ἥξει ἐς ἀνθρώπους. "Ἡν τε μὴ ἐναλλάξ ἥδη τῷπο τούτου αἱ εὔτυχίαι τοι τῇσι πάθησι προσπίπτωσι, τρόπῳ τῷ ἐξ ἐμεῦ ὑποκειμένῳ ἀκέο».

41 Ταῦτα ἐπιλεξάμενος δὲ Πολυκράτης καὶ νόφ λαβών, ὡς οἱ εὗ ὑπετίθετο Ἀμασίς, ἐδίζητο, ἐπ' ὃ ἀν μάλιστα τὴν ψυχὴν ἀσηθείη ἀπολογένω τῶν κειμηλίων, διζῆμενος δὲ εὑρισκε τόδε· ἦν οἱ σφρηγίς, τὴν ἐφόρε, χρυσόδετος, σμαράγδου μὲν λίθου ἐοῦσα, ἕργον δὲ Θεοδώρου τοῦ Τηλεκλέος Σαμίου. Ἐπεὶ δὲ ταῦτην οἱ ἐδόκεε ἀποβαλεῖν, ἐποιεε τοιάδε· πεντηκόντερον πλη- ρώσας ἀνδρῶν ἐσέβη ἐς αὐτήν, μετὰ δὲ ἀναγαγεῖν ἐκέλευε ἐς τὸ πέλαγος· ὡς δὲ ἀπὸ τῆς νήσου ἐκάς ἐγένετο, περιελόμενος τὴν σφρηγῆδα πάντων δρεόντων τῶν συμπλόων ῥίπτει ἐς τὸ πέλα- γος. Τοῦτο δὲ ποιήσας ἀπέπλεε, ἀπικόμενος δὲ ἐς τὰ οἰκία συμ- φορῇ ἐχράτο.

42 Πέμπτη δὲ ἡ ἔκτη ἡμέρῃ ἀπὸ τούτων τάδε οἱ συνήγεικε γενέσθαι· ἀνήρ ἀλιεὺς λαβὼν ἵχθυν μέγαν τε καὶ καλὸν ἥξου μιν Πολυκράτεϊ δῶρον δοθῆναι· φέρων δὴ ἐπὶ τὰς θύρας Πο- λυκράτεϊ ἔφη ἐθέλειν ἐλθεῖν ἐς ὅψιν, χωρήσαντος δέ οἱ τού- του ἔλεγε διδοὺς τὸν ἵχθυν· «Ὦ βασιλεῦ, ἐγὼ τόνδε ἐλών οὐκ ἐδικαίωσα φέρειν ἐς ἀγορῆν, καίπερ γε ἐών ἀποχειροβίστος, ἀλλά μοι ἐδόκεε σεῦ τε εἶναι ἀξιος καὶ τῆς σῆς ἀρχῆς· σοὶ δή μιν φέρων δίδωμι». Ὁ δὲ ἥσθεις τοῖσι ἔπεσι ἀμείθεται τοῖσδε· «Κάρτα τε εὖ ἐποίησας, καὶ χάρις διπλόη τῶν τε λόγων καὶ τοῦ δῶρου· καί σε ἐπὶ δεῖπνον καλέομεν». Ὁ μὲν δὴ ἀλιεὺς μέγα ποιεύμενος ταῦτα ἥιε ἐς τὰ οἰκία, τὸν δὲ ἵχθυν τάμνον- τες οἱ θεράποντες εὑρίσκουσι ἐν τῇ νηδύι αὐτοῦ ἐνεοῦσαν τὴν

Πολυκράτεος σφρηγίδα. Ὡς δὲ εἰδόν τε καὶ ἔλαθον τάχιστα, ἔφερον κεχαρηκότες παρὰ τὸν Πολυκράτεα, διδόντες δέ οἱ τὴν σφρηγίδα ἔλεγον, ὅτεω τρόπῳ εὑρέθη. Τὸν δὲ ὡς ἐσῆλθε θεῖον εἶναι τὸ πρῆγμα, γράψει ἐξ βιβλίον πάντα, τὰ ἐποίησε, καὶ οἴλα μιν καταλελαθήκεε, γράψας δὲ ἐξ Αἴγυπτον ἐπέστειλε.

Ἐπιλεξάμενος δὲ ὁ Ἀμασίς τὸ βιβλίον τὸ παρὰ τοῦ Πολυκράτεος ἦκον ἔμαθε, ὅτι ἐκκομίσαι τε ἀδύνατον εἴη ἀνθρώπῳ ἀνθρωπὸν ἐκ τοῦ μέλλοντος γίνεσθαι πρήγματος καὶ ὅτι οὐκ εἴ τε λευτήσειν μέλλοι Πολυκράτης εύτυχέων τὰ πάντα, δις καί, τὰ ἀποδάλλει, εὑρίσκει. Πέμψας δέ οἱ κήρυκα ἐς Σάμον διαλύεσθαι ἔφη τὴν ξεινήν. Τοῦδε δὲ εἴνεκεν ταῦτα ἐποίεε, ἵνα μὴ συντυχίης δεινῆς τε καὶ μεγάλης Πολυκράτεα καταλαθούσης αὐτὸς ἀλγήσειε τὴν ψυχὴν ὡς περὶ ξείνου ἀνδρός.

[Τὸ ἀπαίσιον προαύσθημα τοῦ Ἀμάσιος ἐξεπληρώθη. Ὁ Πολυκράτης βραδύτερον — τὸ 522 — ὑπέστη σκληρὸν θάνατον· συλληφθεὶς δολίως ὑπὸ τοῦ Πέρσου σατράπου Ὁροίτου ἐφονεύθη ἀνακρεμασθεὶς ἐπὶ σταυροῦ.]

ΒΙΒΛΙΟΝ ΠΕΜΠΤΟΝ

ΤΕΡΨΙΧΟΡΗ

[*O Ἄρισταγόρας, δὲ τύραννος τῆς Μιλήτου, παρακινηθεὶς ἀπὸ τὸν πενθερόν του Ἰστιάδον ἐξεγείρει τὰς Ἰωνικὰς πόλεις εἰς ἐπανάστασιν κατὰ τῶν Περσῶν. Συγχρόνως δὲ ἔρχεται εἰς τὴν Σπάρτην, διὰ τὰ ζητήσῃ βοήθειαν.]*

1. Ὁ Ἄρισταγόρας εἰς τὴν Σπάρτην.

(Κεφ. 49-51)

49 Ἀπικνέεται δὲ ὁ Ἄρισταγόρης δὲ Μιλήτου τύραννος ἐς τὴν Σπάρτην Κλεομενεος ἔχοντος τὴν ἀρχήν· τῷ δὴ ἐς λόγους ἦιε, ὡς Λακεδαιμόνιοι λέγουσι, ἔχων χάλκεον πίνακα ἐν τῷ γῆς ἀπάσης περίοδος ἐνετέμητο καὶ θάλασσά τε πᾶσα καὶ ποταμοὶ πάντες. Ἀπικνεόμενος δὲ ἐς λόγους δὲ Ἄρισταγόρης ἔλεγε πρὸς αὐτὸν τάδε·

«Κλεόμενες, σπουδὴν μὲν τὴν ἐμὴν μὴ θωμάσῃς τῆς ἐνθαῦτα ἀπίξιος· τὰ γάρ κατήκοντά ἔστι τοιαῦτα· Ἰώνων παιδαρισμοὺς εἶναι ἀντ' ἐλευθέρων ὅνειδος καὶ ἀλγος μέγιστον μὲν αὐτοῖσι ἥμιν, ἔτι δὲ τῶν λοιπῶν ὑμῖν, δσφ προέστατε τῆς Ἑλλάδος. Νῦν δὲ πρὸς θεῶν τῶν Ἑλληνίων ῥύσασθε· Ἰωνας ἐκ δουλοσύνης, ἀνδρας ὄμιαίμονας. Εὐπετέως δὲ ὑμῖν ταῦτα οἴα τε χωρέειν ἔστι· οὕτε γάρ οἱ βάρβαροι ἀλκιμοὶ εἰσι, ὑμεῖς τε τὰ ἐς τὸν πόλεμον ἐς τὰ μέγιστα ἀνήκετε ἀρετῆς πέρι. Ἡ τε μάχη αὐτῶν ἔστι τοιήδε, τόξα καὶ αἰχμὴ βραχέα· ἀναξυρίδας δὲ ἔχοντες ἔρχονται ἐς τὰς μάχας καὶ κυρβασίας ἐπὶ τῇσι κεφαλῇσι· οὕτω εὐπετέες χειρωθῆνατε εἰσι.

»"Εστι δὲ καὶ ἀγαθὰ τοῖσι τὴν ἡπειρὸν ἔκείνην νεμομένοις, ὅσα οὐδὲ τοῖσι συνάπασι ἄλλοισι, πρῶτον μὲν χρυσός, ἔπειτα δὲ ἄργυρος καὶ χαλκὸς καὶ ἐσθῆτος ποικίλη καὶ ὑποζύγια τε καὶ ἀνδράποδα· τὰ θυμῷ βουλόμενοι αὐτοὶ ἀν ἔχοιτε. Κατοικηνταὶ δὲ ἀλλήλων ἐχόμενοι, ὡς ἐγὼ φράσω, Ἱώνων μὲν τῶνδε οἵδε Λυδοί, οἰκέοντές τε χώρην ἀγαθὴν καὶ πολυαργυρώτατοι ἔσοντες». Δεικνὺς δὲ ἔλεγε ταῦτα ἐς τῆς γῆς τὴν περίοδον, τὴν ἐφέρετο ἐν τῷ πίνακι ἐντετμημένην. «Λυδῶν δέ», ἔφη λέγων δὲ Ἀρισταγόρης, «οἵδε ἔχονται Φρύγες οἱ πρὸς τὴν ἥδη, πολυπροβατώτατοι τε ἔσοντες πάντων, τῶν ἐγὼ οἶδα, καὶ πολυκαρπότατοι. Φρυγῶν δὲ ἔχονται Καππαδόκαι, τοὺς ἡμεῖς Συρίους καλέομεν· τούτοισι δὲ πρόσουροι Κιλικες, κατήκοντες ἐπὶ θάλασσαν τήγνδε, ἐν τῇ ἥδε Κύπρος νῆσος κέεται· οἱ πεντακόσια τάλαντα βασιλέϊ τὸν ἐπέτειον φόρον ἐπιτελέουσι. Κιλικῶν δὲ τῶνδε ἔχονται Ἀρμένιοι οἴδε, καὶ οὗτοι ἔσοντες πολυπρόβατοι, Ἀρμενίων δὲ Ματιηνοὶ χώρην τήγνδε ἔχοντες. "Ἐχεται δὲ τούτων γῇ ἥδε Κισσή, ἐν τῇ δὴ παρὰ ποταμὸν τόνδε Χοάσπην κείμενά ἔστι τὰ Σοῦσα ταῦτα, ἔνθα βασιλεύες τε μέγας δίαιταν ποιέεται, καὶ τῶν χρημάτων οἱ θησαυροὶ ἐνθαῦτά εἰσι· ἔλόντες δὲ ταύτην τὴν πόλιν θαρσέοντες ἥδη τῷ Διὶ πλούτου πέρι ἐρίζετε.

»Ἀλλὰ περὶ μὲν χώρης ἄρα οὐ πολλῆς οὐδὲ οὕτω χρηστῆς καὶ οὕρων σιμικρῶν χρεόν ἔστι ὑμέας μάχας ἀναβάλλεσθαι πρός τε Μεσσηνίους ἔσοντας Ισοπαλέας καὶ Ἀρκάδας τε καὶ Ἀργείους, τοῖσι οὔτε χρυσοῦ ἐχόμενόν ἔστι οὐδὲν οὔτε ἄργυρου, τῶν πέρι καὶ τινα ἐνάγει προθυμίη μαχόμενον ἀποθνήσκειν· παρέχον δὲ τῆς Ἀσίης πάσης ἄρχειν εὐπετέως, ἄλλο τι αἰρήσεσθε;»

»Ἀρισταγόρης μὲν ταῦτα ἔλεξε, Κλεομένης δὲ ἀμείβετο 50 τοῖσδε· «Ὦ ξεῖνε Μιλήσιε, ἀναβάλλομαί τοι ἐς τρίτην ἡμέρην ὑποκρινέεσθαι». Τότε μὲν ἐς τοσοῦτο ἥλασσαν· ἐπείτε δὲ ἡ κυ-

ρίη γῆμέρη ἐγένετο τῆς ὑποκρίσιος καὶ ἥλθον ἐς τὸ συγκείμενον, εἶρετο δὲ Κλεομένης τὸν Ἀρισταγόρην, ὁκόσων γῆμερέων ἀπὸ θαλάσσης τῆς Ἰώνων ὅδὸς εἴη παρὰ βασιλέα. Οὐ δὲ Ἀρισταγόρης, τὰ ἄλλα ἐών σοφὸς καὶ διαβάλλων ἐκεῖνον εὗ, ἐν τούτῳ ἐσφάλη· χρεὸν γάρ μιν μὴ λέγειν τὸ ἐόν, βουλόμενόν γε Σπαρτιήτας ἔξαγαγεῖν ἐς τὴν Ἀσίην, λέγει δὲ ὡν τριῶν μηνῶν φάς εἰναι τὴν ἄνοδον. Οὐ δὲ ὑπαρπάσας τὸν ἐπίλοιπον λόγον, τὸν δὲ Ἀρισταγόρης ὥρμητο λέγειν περὶ τῆς ὁδοῦ, εἶπε· «Ὥῃ ξεῖνε Μιλήσιε, ἀπαλλάσσεο ἐκ Σπάρτης πρὸ δύντος γῆλίου· οὐδένα γάρ λόγον εὑπέπεια λέγεις Δακεδαιμονίοιςι, ἐθέλων σφέας ἀπὸ θαλάσσης τριῶν μηνῶν δόδον ἀγαγεῖν».

51 Οὐ μὲν δὴ Κλεομένης ταῦτα εἶπας ἦιε ἐς τὰ οἰκια· δὲ δὲ Ἀρισταγόρης λαβὼν ἵκετηρίην ἦιε ἐς τοῦ Κλεομένεος, ἐσελθὼν δὲ ἔσω ἀτε ἵκετεύων ἐπακοῦσαι ἐκέλευε τὸν Κλεομένεα ἀποπέμψαντα τὸ παιδίον· προσεστήκει γάρ δὴ τῷ Κλεομένεϊ ἡ θυγάτηρ, τῇ οὔνομα ἦν Γοργώ· τοῦτο δέ οἱ καὶ μοῦνον τέκνον ἐτύχανε ἐδὸν ἐτέων ὀκτὼ ἦ ἐννέα γῆλικίην. Κλεομένης δὲ λέγειν μιν ἐκέλευε, τὰ βούλεται, μηδὲ ἐπισχεῖν τοῦ παιδίου εἰνεκα. Ἐνθαῦτα δὴ δὲ Ἀρισταγόρης ἤρχετο ἐκ δέκα ταλάντων ὑπισχνεόμενος, ἦν οἱ ἐπιτελέση, τῶν ἐδέετο. Ἀνανεύοντος δὲ τοῦ Κλεομένεος προέβαινε τοῖσι χρήμασι ὑπερβάλλων δὲ Ἀρισταγόρης, ἐς δὲ πεντήκοντά τε τάλαντα ὑπεδέδεκτο καὶ τὸ παιδίον ηὐδάξατο· «Πάτερ, διαφθερέει σε δὲ ξεῖνος, ἦν μὴ ἀποστάς ἦγε». Οὐ τε δὴ Κλεομένης ἡσθεὶς τοῦ παιδίου τῇ παραινέσι ἦιε ἐς ἔτερον οἰκημα, καὶ δὲ Ἀρισταγόρης ἀπαλλάσσετο τὸ παράπαν ἐκ τῆς Σπάρτης, οὐδέ οἱ ἐξεγένετο ἐπὶ πλέον ἔτι σημῆναι περὶ τῆς ἀνόδου τῆς παρὰ βασιλέα.

2. Ο Ἀρισταγόρας εἰς τὰς Ἀθήνας.—Ἐκστρατεία τῶν Ἰώνων
κατὰ τῶν Σάρδεων καὶ πυρπόλησις αὐτῶν.

(Κεφ. 97, 99-103, 105)

Ἄπελαυνόμενος δὲ ὁ Ἀρισταγόρης ἐκ τῆς Σπάρτης ἦιε ἐς 97 τὰς Ἀθήνας αὕτη γὰρ ἡ πόλις τῶν λοιπέων ἐδυνάστευε μέγιστον. Ἐπελθὼν δὲ ἐπὶ τὸν δῆμον ὁ Ἀρισταγόρης ταῦτα ἔλεγε, τὰ καὶ ἐν τῇ Σπάρτη περὶ τῶν ἀγαθῶν τῶν ἐν τῇ Ἀσίῃ καὶ τοῦ πολέμου τοῦ Περσικοῦ, ως οὔτε ἀσπίδα οὔτε δόρυ νομίζουσι εὑπετέες τε χειρωθῆναι εἶησαν. Ταῦτα τε δὴ ἔλεγε, καὶ πρὸς τοῖσι τάδε, ως οἱ Μιλήσιοι τῶν Ἀθηναίων εἰσὶ ἀπόικοι, καὶ οἰνός σφεας εἴη ῥύεσθαι δυναμένους μέγα. Καὶ οὐδέν, δ τι οὐκ ὑπίσχετο οἷα κάρτα δεόμενος, ἐς δ ἀνέπιεσέ σφεας. Πολλοὺς γὰρ οἴκε εἶναι εὑπετέστερον διαβάλλειν ᷂ ἔνα, εἰ Κλεομένεα μὲν τὸν Λακεδαιμόνιον μοῦνον οὐκ οἶσι τε ἐγένετο διαβάλλειν, τρεῖς δὲ μυριάδας Ἀθηναίων ἐποίησε τοῦτο. Ἀθηναῖοι μὲν δὴ ἀναπεισθέντες ἐψηφίσαντο εἴκοσι νέας ἀποστεῖλαι βοηθοὺς Ἰωσι, στρατηγὸν ἀποδέξαντες αὐτῶν εἶναι Μελάνθιον, ἄνδρα τῶν ἀστῶν ἔοντα τὰ πάντα δόκιμον. Αὗται δὲ αἱ νέες ἀρχὴ κακῶν ἐγένοντο Ἐλλησί τε καὶ βαρβάροισι.

Ἀρισταγόρης δέ, ἐπειδὴ οἱ τε Ἀθηναῖοι ἀπίκοντο εἴκοσι 99 νηυσί, ἀμα ἀγόμενοι Ἐρετρέων πέντε τριήρεας, καὶ οἱ ἄλλοι σύμμαχοι παρῆσαν, ἐποιέετο στρατηγίην ὁ Ἀρισταγόρης ἐς Σάρδις. Αὐτὸς μὲν δὴ οὐκ ἐστρατεύετο, ἀλλ' ἔμενε ἐν Μιλήτῳ, στρατηγοὺς δὲ ἄλλους ἀπέδεξε Μιλησίων εἶναι, τὸν ἔωυτον τε ἀδελφεὸν Χαροπῖνον καὶ τῶν ἄλλων ἀστῶν Ἐρμόφαντον.

Ἀπικόμενοι δὲ τῷ στόλῳ τούτῳ Ἰωνες ἐς Ἐφεσον πλοῖα 100 μὲν κατέλιπον ἐν Κορησσῷ τῇς Ἐφεσίνες, αὐτοὶ δὲ ἀνέβαινον χειρὶ πολλῇ, ποιεύμενοι Ἐφεσίους ἡγεμόνας. Πορευόμενοι δὲ

παρὰ ποταμὸν Καῦστριον, ἐνθεῦτεν ἐπείτε οὐπερβάντες τὸν Τμῶλον ἀπίκοντο, αἱρέουσι Σάρδις οὐδενός σφι ἀντιωθέντος, αἱρέουσι δὲ χωρὶς τῆς ἀκροπόλιος τᾶλλα πάντα· τὴν δὲ ἀκρόπολιν ἐρρύετο αὐτὸς Ἀρταφέρνης ἔχων δύναμιν ἀνδρῶν οὐκ ὀλίγην.

101 Τὸ δὲ μὴ λεηλατῆσαι ἐλόντας σφέας τὴν πόλιν ἔσχε τόδε. Ἡσαν ἐν τῇσι Σάρδισι οἰκίαι αἱ μὲν πλεῦνες καλάμιναι, σαὶ δ’ αὐτέων καὶ πλίνθιναι ἡσαν, καλάμου εἶχον τὰς δροφάς. Τούτων δὴ μίαν τῶν τις στρατιωτέων ὡς ἐνέπρησε, αὐτίκα ἀπ’ οἰκίης ἐς οἰκίην ἵὸν τὸ πῦρ ἐπενέμετο τὸ ἄστυ πάν. Καιομένου δὲ τοῦ ἀστεος οἱ Λυδοὶ τε καὶ ὅσοι Περσέων ἐνῆσαν ἐν τῇ πόλι, ἀπολαμψθέντες πάντοθεν, ὥστε τὰ περιέσχατα νειμομένου τοῦ πυρός, καὶ οὐκ ἔχοντες ἔξήλυσιν ἐκ τοῦ ἀστεος, συνέρρεον ἐς τε τὴν ἀγορὴν καὶ ἐπὶ τὸν Πακτωλὸν ποταμόν, ὃς σφι ψῆγμα χρυσοῦ καταφορέων ἐκ τοῦ Τμώλου διὰ μέσης τῆς ἀγορῆς ῥέει καὶ ἐπειτα ἐς τὸν Ἐρμον ποταμὸν ἐκδιδοῖ, δὲ δὲ ἐς θάλασσαν· ἐπὶ τοῦτον δὴ τὸν Πακτωλὸν καὶ ἐς τὴν ἀγορὴν ἀθροιζόμενοι οἱ τε Λυδοὶ καὶ οἱ Πέρσαι ἡγαγκάζοντο ἀμύνεσθαι. Οἱ δὲ Ἱωνες δρέοντες τοὺς μὲν τῶν πολεμίων ἀμυνομένους, τοὺς δὲ σὺν πλήθεϊ πολλῷ προσφερομένους, ἔξανεχώρησαν δείσαντες πρὸς τὸ οὖρος τὸ Τμώλον καλεόμενον, ἐνθεῦτεν δὲ οὐπὸν νύκτα ἀπαλλάσσοντο ἐπὶ τὰς νέας.

102 Καὶ Σάρδιες μὲν ἐνεπρήσθησαν, ἐν δὲ αὐτῆσι καὶ ἱρὸν ἐπιχωρίης θεοῦ Κυρήνης, τὸ σκηνητόμενοι Πέρσαι ὕστερον ἀντενεπίμπρασαν τὰ ἐν Ἐλλησι ἱρά. Τότε δὲ οἱ Πέρσαι οἱ ἐντὸς Ἀλυος ποταμοῦ νομοὺς ἔχοντες, προπυνθανόμενοι ταῦτα συνηλίζοντο καὶ ἐβώθεον τοῖσι Λυδοῖσι. Καὶ καὶ ἐν μὲν Σάρδισι οὐκέτι ἔόντας τοὺς Ἱωνας εὑρίσκουσι, ἐπόμενοι δὲ κατὰ στίθιον αἱρέουσι αὐτοὺς ἐν Ἐφέσῳ. Καὶ ἀντετάχθησαν μὲν οἱ Ἱωνες, συμβαλόντες δὲ πολλὸν ἔσσωθησαν. Καὶ πολλοὺς αὐτῶν οἱ Πέρσαι φονεύουσι ἄλλους τε οὐνομαστούς, ἐν δὲ δὴ

καὶ Εὐαλκίδεα στρατηγέοντα Ἐρετριέων, στεφανηφόρους τε ἀγῶνας ἀναραιρηότα καὶ ὑπὸ Σιμωνίδεω τοῦ Κηίου πολλὰ αἰνεθέντα. Οἱ δὲ αὐτῶν ἀπέψυγον τὴν μάχην, ἐσκεδάσθησαν ἀνὰ τὰς πόλιες.

Τότε μὲν δὴ οὕτω ἡγωνίσαντο¹⁰³ μετὰ δὲ Ἀθηναῖοι μὲν τὸ παράπαν ἀπολιπόντες τοὺς Ἱωνας ἐπικαλεομένου σφέας πολλὰ δι' ἀγγέλων Ἀρισταγόρεω οὐκ ἔφασαν τιμωρήσειν σφι. Ἱωνες δὲ τῆς Ἀθηναίων συμμαχίης στερηθέντες, οὕτω γάρ σφι ὑπῆρχε πεποιημένα ἐξ Δαρεῖον, οὐδὲν δὴ ἔσσον τὸν πρὸς βασιλέα πόλεμον ἐσκευάζοντο. Πλώσαντες δὲ ἐξ τὸν Ἑλλήσποντον Βυζάντιον τε καὶ τὰς ἄλλας παντας πάσας τὰς ταύτην ὑπ'¹⁰⁴ ἐωυτοῖσι ἐποιήσαντο, ἐκπλώσαντές τε ἔξω τὸν Ἑλλήσποντον Καρίης τὴν πολλὴν προσεκτήσαντο σφίσι σύμμαχον εἶναι¹⁰⁵ καὶ γάρ ή Καῦνος πρότερον οὐ βουλομένη συμμαχεῖν, ὃς ἐνέπρησαν τὰς Σάρδις, τότε σφι καὶ αὗτη προσεγένετο. Κύπριοι δὲ ἐθελονταὶ σφι πάντες προσεγένοντο πλὴν Ἀμαθουσίων.

Βασιλέϊ δὲ Δαρείῳ δις ἐξηγγέλθη Σάρδις ἀλούσας ἐμπεπρῆ¹⁰⁶ σθαι ὑπό τε Ἀθηναίων καὶ Ἱώνων, τὸν δὲ ἥγεμόνα γενέσθαι τῆς συλλογῆς, ὅστε ταῦτα συνυφανθῆναι, τὸν Μιλήσιον Ἀρισταγόρην, πρῶτα μὲν λέγεται αὐτόν, ὃς ἐπύθετο ταῦτα, Ἱώνων οὐδένα λόγον ποιησάμενον, εὖ εἰδότα, ὃς οὗτοί γε οὐ καταπροτίξονται ἀποστάντες, εἰρέσθαι, οἵτινες εἴεν οἱ Ἀθηναῖοι¹⁰⁷ μετὰ δὲ πυθόμενον αἰτῆσαι τὸ τόξον, λαβόντα δὲ καὶ ἐπιτεθέντα διέστὸν ἀνω πρὸς τὸν οὐρανὸν ἀπεῖναι, καί μιν ἐξ τὸν ἥρα βάλλοντα εἰπεῖν· «὾ Ζεῦ, ἐκγενέσθαι μοι Ἀθηναίους τείσασθαι». Εἴπαντα δὲ ταῦτα προστάξαι ἐνὶ τῶν θεραπόντων δείπνου προκειμένου αὐτῷ ἐς τρὶς ἐκάστοτε εἰπεῖν· «Δέσποτα, μέμνεο τῶν Ἀθηναίων».

ΒΙΒΛΙΟΝ ΕΚΤΟΝ

ΕΡΑΤΩ

1. "Αλωσις τῆς Μιλήτου καὶ τῶν ἄλλων Ἰωνικῶν πόλεων.—
Τέλος τῆς ἐπαναστάσεως τῶν Ἰώνων.

(Κεφ. 6-7, 18, 20-21, 31-33, 42)

6 Συστραφέντες οἱ στρατηγοὶ τῶν Περσέων καὶ ἐν παιήσαντες στρατόπεδον ἥλαυνον ἐπὶ τὴν Μίλητον, τὰλλα πολίσματα 7 περὶ ἐλάσσονος ποιησάμενοι. Ἱωσὶ δὲ πυνθανομένοισι ταῦτα ἔδοξε πεζὸν μὲν στρατὸν μὴ συλλέγειν ἀντίξοον Πέρσῃσι, ἀλλὰ τὰ τείχεα βίνεσθαι αὐτοὺς Μιλησίους, τὸ δὲ ναυτικὸν πληροῦν ὑπολειπομένους μηδεμίαν τῶν νεῶν, πληρώσαντας δὲ συλλέγεσθαι τὴν ταχίστην ἐς Δάδην προναυμαχήσοντας Μιλήτου· ἡ δὲ Δάδη ἐστὶ νῆσος σμικρὴ ἐπὶ τῇ πόλι τῇ Μιλησίων κειμένη.

18 Οἱ δὲ Πέρσαι ἐπείτε τῇ ναυμαχίῃ ἐνίκων τοὺς Ἰωνας, τὴν Μίλητον πολιορκέοντες ἐκ γῆς καὶ θαλάσσης, καὶ ὑπορύσσοντες τὰ τείχεα καὶ παντοίας μηχανὰς προσφέροντες, αἱρέουσι κατ' ἀκρης ἔκτιψι ἔπειτε ἀπὸ τῆς ἀποστάσιος τῆς Ἀρισταγόρεω· 20 καὶ ἡγραποδίσαντο τὴν πόλιν. Ἐνθεῦτεν οἱ ζωγρηθέντες τῶν Μιλησίων ἤγοντο ἐς Σοῦσα. Βασιλεὺς δέ σφεας Δαρεῖος κακὸν οὐδὲν ἄλλο ποιήσας κατοίκισε ἐπὶ τῇ Ἐρυθρῇ καλεομένῃ θαλάσσῃ, ἐν Ἀμπη πόλι, παρ' ἧν Τίγρης ποταμὸς παραρρέων ἐς θάλασσαν ἔξειται. Ἀθηναῖοι δὲ δῆλον ἐποίησαν ὑπεραχθεσθέντες τῇ Μιλήτου ἀλώσι τῇ τε ἄλλῃ πολλαχῇ, καὶ δὴ καὶ ποιήσαντι Φρυνίχῳ δρᾶμα Μιλήτου ἀλωσιν καὶ διδάξαντι ἐς δάκρυά τε

ἔπεισε τὸ θέητρον, καὶ ἐζημίωσάν μιν ὡς ἀναμνήσαντα οἰκήια κακὰ χιλίησι δραχμῆσι, καὶ ἐπέταξαν μηκέτι μηδένα χρῆσθαι τούτῳ τῷ δράματι.

Ο δὲ ναυτικὸς στρατὸς ὁ Περσέων χειμερίσας περὶ Μίλητον, 31 τῷ δευτέρῳ φέτεῃ ὡς ἀνέπλωσε, αἱρέει εὐπετέως τὰς νήσους τὰς πρὸς τῇ ἡπείρῳ κειμένας, Χίον καὶ Λέσβον καὶ Τένεδον. Αἱρεον δὲ καὶ τὰς ἐν τῇ ἡπείρῳ πόλιας τὰς Ἰάδας. Ταῦτά τε δὴ ἐποίευν 32 καὶ τὰς πόλιας ἐνεπίμπρασαν αὐτοῖσι τοῖσι ἱροῖσι. Οὕτω δὴ τὸ τρίτον "Ιωνες κατεδουλώθησαν, πρῶτον μὲν ὑπὸ Δυδών, διὶς δὲ ἐπεξῆγε τότε ὑπὸ Περσέων.

Απὸ δὲ Ἱωνίης ἀπαλλασσόμενος ὁ ναυτικὸς στρατὸς τὰ 33 ἐπ' ἀριστερὰ ἐσπλέοντι τοῦ Ἐλλησπόντου αἱρεει πάντα· τὰ γὰρ ἐπὶ δεξιὰ αὐτοῖσι τοῖσι Πέρσησι ὑποχείρια ἦν γεγονότα κατ' ἡπειρον. Εἰσὶ δὲ αἱ ἐν τῇ Εὐρώπῃ χῶραι τοῦ Ἐλλησπόντου αἵδε, Χερσόνησός τε, ἐν τῇ πόλιες συχναὶ ἔνεισι, καὶ Πέρινθος καὶ τὰ τείχεα τὰ ἐπὶ Θρηίκης καὶ Σηλυμβρίη τε καὶ Βυζάντιον.

Μετὰ δὲ Ἀρταφέρνης, ὁ Σαρδίων ὑπαρχος, μεταπεμψάμενος 42 ἀγγέλους ἐκ τῶν πολίων συνθήκας σφίσι αὐτοῖσι τοὺς Ἱωνας ἥναγκασε ποιέειθαι, ἵνα δωσθίκοι εἰεν καὶ μὴ ἀλλήλους φέροιεν τε καὶ ἄγοιεν. Ταῦτά τε ἥναγκασε ποιέειν καὶ τὰς χώρας σφέων μετρήσας κατὰ παρασάγγας, τοὺς καλέουσι οἱ Πέρσαι τὰ τριήκοντα στάδια, κατὰ δὴ τούτους μετρήσας φόρους ἔταξε ἐκάστοισι, οἱ κατὰ χώρην διατελέουσι ἔχοντες ἐκ τούτου τοῦ χρόνου αἱεὶ ἔτι καὶ ἔς ἐμέ, ὡς ἐτάχθησαν ἔτι Ἀρταφέρνεος· ἐτάχθησαν δὲ σχεδὸν κατὰ ταῦτα, τὰ καὶ πρότερὸν εἶχον. Καὶ σφι ταῦτα μὲν εἰρηγναῖα ἦν.

2. Ἐκστρατεία τοῦ Μαρδονίου κατὰ τῆς Ἑλλάδος (492).

(Κεφ. 43-45)

Ἄμα δὲ τῷ ἔαρι, τῶν ἀλλων καταλελυμένων στρατηγῶν 43

ἐκ βασιλέος, Μαρδόνιος δὲ Γωθρύεω κατέβαινε ἐπὶ θάλασσαν, στρατὸν πολλὸν μὲν κάρτα πεζὸν ἄμια ἀγόμενος πολλὸν δὲ ναυτικόν. Ἀγων δὲ τὸν στρατὸν τοῦτον δὲ Μαρδόνιος, ἐπείτε ἐγένετο ἐν τῇ Κιλικίῃ, αὐτὸς μὲν ἐπιβὰς ἐπὶ γεὸς ἐκομίζετο ἄμια τῇσι ἄλλησι νηυσὶ, στρατιὴν δὲ τὴν πεζὴν ἄλλοι ἡγεμόνες ἦγον ἐπὶ τὸν Ἑλλήσποντον. Ως δὲ παραπλέων τὴν Ἀσίην ἀπίκετο δὲ Μαρδόνιος ἐς τὴν Ἰωνίην, ἐνθαῦτα τοὺς τυράννους τῶν Ἰώνων καταπαύσας πάντας δημοκρατίας κατίστη ἐς τὰς πόλις. Ταῦτα δὲ ποιήσας ἡπείγετο ἐς τὸν Ἑλλήσποντον. Ως δὲ συνέλεχθη μὲν χρῆμα πολλὸν νεῶν, συνελέχθη δὲ καὶ πεζὸς στρατὸς πολλός, διαβάντες τῇσι νηυσὶ τὸν Ἑλλήσποντον ἐπορεύοντο διὰ τῆς Εὐρώπης, ἐπορεύοντο δὲ ἐπὶ τε Ἐρέτριαν καὶ Ἀθήνας.

- 44 Αὗται μὲν ὅν σφι πρόσχημα ἔσαν τοῦ στόλου ἀτὰρ ἐν νόῳ ἔχοντες δσας ἀν πλείστας δύναιντο καταστρέψεθαι τῶν Ἑλληνῶν πολίων, τοῦτο μὲν δὴ τῇσι νηυσὶ Θασίους οὐδὲ χειρας ἀνταειραμένους κατεστρέψαντο, τοῦτο δὲ τῷ πεζῷ Μακεδόνας πρὸς τοῖς ὑπάρχουσι δούλους προσεκτήσαντο· τὰ γὰρ ἐντὸς Μακεδόνων ἔθνεα πάντα σφι ἥδη ἦν ὑποχείρια γεγονότα. Ἐκ μὲν δὴ Θάσου διαβαλόντες πέρην ὑπὸ τὴν ἡπειρον ἐκομίζοντο μέχρι Ἀκάνθου, ἐκ δὲ Ἀκάνθου ὅρμώμενοι τὸν Ἀθων περιέβαλλον. Ἐπιπεσῶν δέ σφι περιπλέουσι βορέης ἀνεμος μέγας τε καὶ ἀπορος κάρτα τρηγέως περιέσπε πλήθεϊ πολλὰς τῶν νεῶν ἐκβάλλων πρὸς τὸν Ἀθων. Λέγεται γὰρ κατὰ τριηκοσίας μὲν τῶν νεῶν τὰς διαφθαρείσας εἰναι, ὑπὲρ δὲ δύο μυριάδας ἀνθρώπων ὅστε γὰρ θηριωδεστάτης ἔούσης τῆς θαλάσσης ταύτης τῆς περὶ τὸν Ἀθων, οἱ μὲν ὑπὸ τῶν θηρίων διεφθείροντο ἀρπαζόμενοι, οἱ δὲ πρὸς τὰς πέτρας ἀρασσόμενοι· οἱ δὲ αὐτῶν νέειν οὐκ ἦπιστέατο, καὶ κατὰ τοῦτο διεφθείροντο, οἱ δὲ δέ φίγει.
- 45 Ὁ μὲν δὴ ναυτικὸς στρατὸς οὕτω ἐπρησσε, Μαρδονίψ δὲ

καὶ τῷ πεζῷ στρατοπεδεύομένῳ ἐν Μακεδονίῃ γυντὸς Βρύγοι Θρήικες ἐπεχείρησαν· καὶ σφεων πολλοὺς φονεύουσι οἱ Βρύγοι, Μαρδόνιον δὲ αὐτὸν τρωματίζουσι. Οὐ μέντοι οὐδὲ αὐτὸι δουλοσύνην διέψυγον πρὸς Περσέων· οὐ γάρ δὴ πρότερον ἀπανέστη ἐκ τῶν χωρέων τούτων Μαρδόνιος, πρὶν ἢ σφεας ὑποχειρίους ἐποιήσατο. Τούτους μέντοι καταστρεψάμενος ἀπῆγε τὴν στρατιὴν ὅπισσω, ἀτε τῷ πεζῷ τε προσπταίσας πρὸς τοὺς Βρύγους καὶ τῷ ναυτικῷ μεγάλως περὶ τὸν Ἀθων. Οὗτος μέν νυν ὁ στόλος αἰσχρῶς ἀγωνισάμενος ἀπαλλάχθη ἐς τὴν Ἀσίην.

3. Ἐκστρατεία τοῦ Δάτιδος καὶ Ἀρταφέρονος κατὰ τῆς Ἑλλάδος.

(Κεφ. 94-97, 100-103, 105-117, 119-120)

α') Πλοῦς τοῦ Περσικοῦ στόλου διὰ τῶν νήσων τοῦ Αιγαίου πελάγους.—
"Αλωσις τῆς Ἐρετρίας.

(Κεφ. 94-97, 100-101)

Δευτέρῳ δὲ ἔτει τούτων ὁ Δαρεῖος Μαρδόνιον μὲν φλαύρως 94 πρήξαντα τῷ στόλῳ παραλύει τῆς στρατηγίης, ἄλλους δὲ στρατηγοὺς ἀποδέξας ἀπέστειλε ἐπὶ τε Ἐρέτριαν καὶ Ἀθήνας, Δᾶτίν τε, ἐόντα Μῆδον γένος, καὶ Ἀρταφέρνεα, τὸν Ἀρταφέρνεος παιδία, ἀδελφιδέον ἑωυτοῦ· ἐντειλάμενος δὲ ἀπέπειρε ἐξανδραποδίσαντας Ἀθήνας καὶ Ἐρέτριαν ἀγαγεῖν ἑωυτῷ ἐς ὅψιν τὰ ἀνδράποδα.

"Ως δὲ οἱ στρατηγοὶ οὗτοι οἱ ἀποδεχθέντες πορευόμενοι παρὰ 95 βασιλέος ἀπίκοντο τῆς Κιλικίης ἐς τὸ Ἀλήιον πεδίον, ἥμα ἀγόμενοι πεζὸν στρατὸν πολλόν τε καὶ εὖ ἐσκευασμένον, ἐνθαῦτα στρατοπεδεύομένοισι ἐπῆλθε μὲν ὁ ναυτικὸς πᾶς στρατὸς ὁ ἐπιταχθεὶς ἑκάστοισι, παρεγένοντο δὲ καὶ αἱ ἵππαγωγοὶ νέες, τὰς τῷ προτέρῳ ἔτει προεἶπε τοῖσι ἑωυτοῦ δασμοφόροισι Δαρεῖος ἐτοι-

μάζειν. Ἐσθαλόμενοι δὲ τοὺς ἵππους ἐς ταύτας καὶ τὸν πεζὸν στρατὸν ἐσβιβάσαντες ἐς τὰς νέας, ἔπλεον ἑξακοσίησι τριήρεσι ἐς τὴν Ἰωνίην. Ἐνθεῦτεν δὲ οὐ παρὰ τὴν ἥπειρον εἶχον τὰς νέας ιθὺ τοῦ τε Ἑλλησπόντου καὶ τῆς Θρηίκης, ἀλλ' ἐκ Σάμου ὅρμῳ μενοι παρὰ τε Ἰκαρὸν καὶ διὰ νήσων τὸν πλόσον ἐποιεῦντο, ὡς μὲν ἐμοὶ δοκέειν, δεῖσαντες μάλιστα τὸν περίπλοον τοῦ Ἀθω, ὅτι τρίτῳ πρότερον ἔτει ποιεύμενοι ταύτῃ τὴν κομιδὴν μεγάλως προσέπταισαν· πρὸς δὲ καὶ ἡ Νάξος σφέας ἡνάγκαζε πρότερον οὐκ ἀλούσα.

96 Ἐπεὶ δὲ ἐκ τοῦ Ἰκαρίου πελάγεος προσφερόμενοι προσέμειξαν τῇ Νάξῳ (ἐπὶ ταύτην γὰρ δὴ πρώτην ἐπεῖχον στρατεύεσθαι οἱ Πέρσαι μεμνημένοι τῶν πρότερον), οἱ Νάξιοι πρὸς τὰ οὔρεα οἰχοντο φεύγοντες οὐδὲ ὑπέμειναν. Οἱ δὲ Πέρσαι ἀνδραποδισάμενοι, τοὺς κατέλαθον αὐτῶν, ἐνέπρησαν καὶ τὰ ἱρὰ καὶ τὴν πόλιν. Ταῦτα δὲ ποιήσαντες ἐπὶ τὰς ἄλλας νήσους ἀνήγοντο.

97 Ἐνῷ δὲ οὕτοι ταῦτα ἐποίευν, οἱ Δήλιοι ἐκλιπόντες καὶ αὐτοὶ τὴν Δῆλον οἰχοντο φεύγοντες ἐς Τῆγον. Τῆς δὲ στρατιῆς καταπλεούσης δὲ Δᾶτις προπλώσας οὐκ ἔα τὰς νέας πρὸς τὴν νῆσον προσορμίζεσθαι, ἀλλὰ πέρην ἐν τῇ Ῥηναίῃ αὐτὸς δὲ πυθόμενος, ἵνα ἦσαν οἱ Δήλιοι, πέμπων κήρυκα ἡγόρευέ σφι τάδε· «Ἄνδρες Ἱροί, τι φεύγοντες οἰχεσθε οὐκ ἐπιτήδεα καταγνόντες κατ' ἐμεῦ; Ἔγὼ γὰρ καὶ αὐτὸς ἐπὶ τοσοῦτῷ γε φρονέω καὶ μοι ἐκ βασιλέος ὡδε ἐπέσταλται, ἐν τῇ χώρῃ οἱ δύο θεοὶ ἐγένοντο, ταύτην μηδὲν σίνεσθαι, μήτε αὐτὴν τὴν χώρην μήτε τοὺς οἰκήτορας αὐτῆς. Νῦν δὲν καὶ ἀπίτε ἐπὶ τὰ ὑμέτερα αὐτῶν καὶ τὴν νῆσον νέμεσθε». Ταῦτα μὲν ἐπεκηρυκεύσατο τοῖσι Δηλίοισι, μετὰ δὲ λιβανωτοῦ τριηγόσια τάλαντα κατανήσας ἐπὶ τοῦ βωμοῦ ἐθυμίησε.

100 Δᾶτις μὲν δὴ ταῦτα ποιήσας ἔπλεε ἄμα τῷ στρατῷ ἐπὶ τὴν Ἐρέτριαν πρῶτα, ἄμα ἀγόμενος καὶ Ἰωνας καὶ Αἰολέας. Ἐρε-

τριέες δὲ πυνθανόμενοι τὴν στρατιὴν τὴν Περσικὴν ἐπὶ σφέας ἐπιπλέουσαν Ὁθηγαίων ἐδεήθησαν σφίσι βοηθούς γενέσθαι. Ὁθηγαῖοι δὲ οὐκ ἀπείπαντο τὴν ἐπικουρίην, ἀλλὰ τοὺς τετρακισχιλίους τοὺς κληρουχέοντας τῶν ἵπποβοτέων Χαλκιδέων τὴν χώρην, τούτους σφι διδοῦσι τιμωρούς. Τῶν δὲ Ὁρετριέων ἦν ἄρα οὐδὲν ὑγιὲς βούλευμα, οἱ μετεπέμποντο μὲν Ὁθηγαίους, ἐφρόνεον δὲ διφασίας ἰδέας· οἱ μὲν γάρ αὐτῶν ἐδουλεύοντο ἐκλιπεῖν τὴν πόλιν ἐς τὰ ἄκρα τῆς Εὐβοίης, ἄλλοι δὲ αὐτῶν ἴδια κέρδεα προσδεκόμενοι παρὰ τοῦ Πέρσεω οἰστεσθαι προδοσίην ἐσκευάζοντο. Μαθῶν δὲ τούτων ἑκάτερα, ὡς εἶχε, Αἰσχίνης δ Νόθωνος, ἐδὼν τῶν Ὁρετριέων τὰ πρῶτα, φράζει τοῖς ήκουσι τῶν Ὁθηγαίων πάντα τὰ παρεόντα σφι πρήγματα, προσεδέετο τε ἀπαλλάσσεσθαι σφεας ἐς τὴν σφετέρην, ἵνα μὴ προσαπόλωνται. Οἱ δὲ Ὁθηγαῖοι ταῦτα Αἰσχίνη συμβουλεύσαντι πείθονται.

Καὶ οὗτοι μὲν διαβάντες ἐς Ὡρωπὸν ἔσωζον σφέας αὖ- 101 τούς· οἱ δὲ Πέρσαι πλέοντες κατέσχον τὰς νέας τῆς Ὁρετρικῆς χώρης κατὰ Ταμύνας καὶ Χοιρέας καὶ Αἰγίλια, κατασχόντες δὲ ἐς ταῦτα τὰ χωρία αὐτίκα ἵππους τε ἐξεβάλλοντο καὶ παρεσκευάζοντο ὡς προσοισόμενοι τοῖς ἐχθροῖσι. Οἱ δὲ Ὁρετριέες ἐπεξελθεῖν μὲν καὶ μαχέσασθαι οὐκ ἐποιεῦντο βουλήν· εἴ κως δὲ διαφυλάξειαν τὰ τείχεα, τούτου σφι πέρι ἔμελε, ἐπείτε ἐνίκα μὴ ἐκλιπεῖν τὴν πόλιν. Προσθολῆς δὲ γινομένης καρτερῆς πρὸς τὸ τείχος ἐπὶ ἔξ μὲν ἡμέρας ἐπιπτον πολλοὶ ἀμφοτέρων· τῇ δὲ ἐθδόμῃ Εὔφορβός τε δ Ἀλκιμάχου καὶ Φύλαγρος δ Κυνέω, ἄνδρες τῶν ἀστῶν δόκιμοι, προδιδοῦσι τοῖς Πέρσησι. Οἱ δὲ ἐσελθόντες ἐς τὴν πόλιν τοῦτο μὲν τὰ ἱρὰ συλήσαντες ἐνέπρησαν, ἀποτινύμενοι τῶν ἐν Σάρδισι κατακαυθέντων ἱρῶν, τοῦτο δὲ τοὺς ἀνθρώπους ἡγδραποδίσαντο κατὰ τὰς Δαρείου ἐντολάς.

β') Ἀπόβασις τῶν Περσῶν εἰς τὴν Ἀττικήν.—Προπαρασκευαὶ τῶν Ἀθηναίων πόδες μάχην.—Μιλτιάδης.

(Κεφ. 102 - 103, 105 - 109)

- 102 Χειρωσάμενοι δὲ τὴν Ἐρέτριαν καὶ ἐπισχόντες δλίγας ἡμέρας ἔπλεον ἐς γῆν τὴν Ἀττικὴν κατεπείγοντές τε πολλὸν καὶ δοκέοντες ταῦτα τοὺς Ἀθηναίους ποιήσειν, τὰ καὶ τοὺς Ἐρετρίας ἐποίησαν. Καὶ ἦν γὰρ ὁ Μαραθών ἐπιτηδεότατον χωρίον τῆς Ἀττικῆς ἐνιπεύσαι καὶ ἀγχοτάτῳ τῆς Ἐρετρίης, ἐς τοῦτο σφι 103 κατηγέετο Ἰππίης ὁ Πεισιστράτου. Ἀθηναῖοι δέ, ὡς ἐπύθοντο ταῦτα, ἔβαθθεον καὶ αὐτοὶ ἐς τὸν Μαραθώνα. Ἡγον δέ σφεας στρατηγοὶ δέκα, τῶν ὁ δέκατος ἦν Μιλτιάδης, τοῦ τὸν πατέρα Κίμωνα τὸν Στησαγόρεω κατέλαβε φυγεῖν ἐξ Ἀθηνέων Πεισιστράτον τὸν Ἰπποκράτεος. Οὗτος δὴ ὁ Μιλτιάδης ἦκαν ἐκ τῆς Χερσονήσου ἐστρατήγες Ἀθηναίων.
- 105 Καὶ πρῶτα μὲν ἔόντες ἔτι ἐν τῷ ἀστεῖ οἱ στρατηγοὶ ἀποπέμπουσι ἐς Σπάρτην κήρυκα Φειδιππίδην, Ἀθηναῖον μὲν ἄνδρα, ἄλλως δὲ ἡμεροδρόμιον τε καὶ τοῦτο μελετῶντα. Τότε δὲ πεμψθεὶς ὑπὸ τῶν στρατηγῶν ὁ Φειδιππίδης οὗτος δευτεραῖος ἐκ τοῦ Ἀθηναίων ἀστεος ἦν ἐν Σπάρτῃ, ἀπικόμενος δὲ ἐπὶ τοὺς ἀρχοντας ἔλεγε «Ω Λακεδαιμόνιοι, Ἀθηναῖοι νιμέων δέονται σφίσι βωθῆσαι καὶ μὴ περιιδεῖν πόλιν ἀρχαιοτάτην ἐν τοῖς Ἑλλησι δουλοσύνῃ περιπεσοῦσαν πρὸς ἀνδρῶν βαρβάρων» καὶ γὰρ νῦν Ἐρέτριά τε ἥνδρα πόδισται καὶ πόλι λογίμῳ γέγονε ἀσθενεστέρη».
- 106 Ὁ μὲν δὴ σφι τὰ ἐντεταλμένα ἀπήγγελλε, τοῖς δὲ ἔαδε μὲν βωθέειν Ἀθηναῖοισι, ἀδύνατα δέ σφι ἦν τὸ παραυτίκα ποιέειν ταῦτα οὐ βουλομένοισι λύειν τὸν νόμον· ἦν γὰρ ἴσταμένου τοῦ μηνὸς εἰνάτη, εἰνάτη δὲ οὐκ ἔξελεύσεσθαι ἔφασαν 107 μὴ οὐ πλήρεος ἔόντος τοῦ κύκλου. Οὗτοι μέν νυν τὴν πανσέληνον ἔμενον, τοῖς δὲ βαρβάροισι κατηγέετο Ἰππίης ὁ Πεισιστράτου ἐς τὸν Μαραθώνα. Ἀθηναῖοισι δὲ τεταγμένοισι ἐν

τεμένει· Ἡρακλέος ἐπῆλθον βωθέοντες Πλαταιέες πανδημεῖ· καὶ γάρ καὶ ἐδεδώκεσαν σφέας αὐτοὺς τοῖσι Ἀθηναίοισι οἱ Πλαταιέες, καὶ πόνους ὑπὲρ αὐτῶν οἱ Ἀθηναῖοι συχνοὺς ἥδη ἀναραιρέατο.

• Τοῖσι δὲ Ἀθηναίων στρατηγοῖσι ἐγίνοντο δίχα αἱ γνῶμαι, 108 τῶν μὲν οὐκ ἐώντων συμβαλεῖν (δλίγους γάρ εἰναι) στρατιῇ τῇ Μήδων, τῶν δὲ καὶ Μιλτιάδεω κελευσάντων. Ὡς δὲ δίχα τε ἐγίνοντο καὶ ἐνīκα ἡ χείρων τῶν γνωμέων, ἐνθαῦτα, ἦν γάρ ἐνδέκατος ψηφιδοφόρος ὁ τῷ κυάμῳ λαχῶν Ἀθηναίων πολέμαρχεειν (τὸ παλαιὸν γάρ Ἀθηναῖοι ὅμοψηφον τὸν πολέμαρχον ἐποιεῦντο τοῖσι στρατηγοῖσι) — ἦν δὲ τότε πολέμαρχος Καλλίμαχος Ἀφιδναῖος —, πρὸς τοῦτον ἐλθὼν Μιλτιάδης ἔλεγε τάδε·

«Ἐν σοὶ νῦν, Καλλίμαχε, ἐστὶ ἢ καταδουλῶσαι Ἀθήνας 109 ἢ ἐλευθέρας ποιήσαντα μνημόσυνον λιπέσθαι ἐξ τὸν ἀπαντα ἀνθρώπων βίον, οἷον οὐδὲ Ἀρμόδιός τε καὶ Ἀριστογείτων. Νῦν γάρ δὴ, ἔξ οὖ ἐγένοντο Ἀθηναῖοι, ἐξ κίνδυνον ἥκουσι μέγιστον, καὶ ἦν μέν γε ὑποκύψωσι τοῖσι Μήδοισι, δέδεκται, τὰ πείσονται παραδεδομένοι Ἰππίῃ, ἦν δὲ περιγένηται αὕτη ἡ πόλις, οἵη τέ ἐστι πρώτη τῶν Ἐλληνίδων πολίων γενέσθαι. Κῶς δὲ ταῦτα οἴλα τέ ἐστι γενέσθαι, καὶ κῶς ἐξ σέ τοι τούτων ἀνήκει τῶν πρηγμάτων τὸ κῦρος ἔχειν, νῦν ἔρχομαι φράσων. Ἡμέων τῶν στρατηγῶν ἔόντων δέκα δίχα γίνονται αἱ γνῶμαι, τῶν μὲν κελευσάντων συμβάλλειν, τῶν δὲ οὐ. Ἡν μέν νυν μὴ συμβάλλωμεν, ἔλπομαι τινα στάσιν μεγάλην διασείσειν ἐμπεσοῦσαν τὰ Ἀθηναίων φρονήματα, ὥστε μηδέσαι· ἦν δὲ συμβάλλωμεν, πρίν τι καὶ σαθρὸν Ἀθηναίων μετεξετέροισι ἐγγενέσθαι, θεῶν τὰ ἵσα νεμόντων οἰοί τέ εἰμεν περιγενέσθαι τῇ συμβολῇ. Ταῦτα δὲ πάντα ἐξ σέ νῦν τείνει καὶ ἐκ σέο ἥρτηται· ἦν γάρ σὺ γνώμῃ τῇ ἐμῇ προσθῇ, ἔστι τοι πατρίς τε ἐλευθέρη καὶ πόλις πρώτη τῶν ἐν τῇ Ἐλλάδι· ἦν δὲ τῇ τῶν ἀποσπευδόντων

τὴν συμβολὴν ἔλη, ὑπάρξει τοι, τῶν ἐγὼ κατέλεξα ἀγαθῶν, τὰ
ἐναντία ».

Ταῦτα λέγων ὁ Μιλτιάδης προσκτάται τὸν Καλλίμαχον·
προσγενομένης δὲ τοῦ πολεμάρχου τῆς γνώμης ἐκεκύρωτο συμ-
βάλλειν.

γ') Ἡ ἐν Μαραθῶνι μάχη (490).

(Κεφ. 110-117, 119-120)

110 Μετὰ δὲ οἱ στρατηγοί, τῶν ἡ γνώμη ἔφερε συμβάλλειν, ὡς
ἐκάστου αὐτῶν ἐγίνετο πρυτανήγη τῆς ἡμέρης, Μιλτιάδη πα-
ρεδίδοσαν· ὁ δὲ δεκόμενος οὕτι καὶ συμβολὴν ἐποιέετο, πρὸν
111 γε δὴ αὐτοῦ πρυτανήγη ἐγένετο. Ὡς δὲ ἐς ἐκεῖνον περιῆλθε,
ἐνθαῦτα δὴ ἐτάσσοντο ὡδε οἱ Ἀθηναῖοι ὡς συμβαλέοντες·
τοῦ μὲν δεξιοῦ κέρεος ἡγέετο ὁ πολέμαρχος Καλλίμαχος· ὁ γάρ
νόμος τότε εἶχε οὕτω τοῖσι Ἀθηναίοισι, τὸν πολέμαρχον ἔχειν
κέρας τὸ δεξιόν. Ἡγεομένου δὲ τούτου ἐξεδέκοντο, ὡς ἥριθμέ-
οντο, αἱ φυλαὶ ἔχόμεναι ἀλλήλων· τελευταῖοι δὲ ἐτάσσοντο ἔχον-
τες τὸ εὐώνυμον κέρας Πλαταιέες. Ἀπὸ ταύτης δὲ τῆς μά-
χης, θυσίας Ἀθηναίων ἀναγόντων ἐς τὰς πανηγύριας τὰς ἐν
τῇσι πεντετηρίσι γινομένας, κατεύχεται δὲ κῆρυξ δὲ Ἀθηναῖος
ἄμα τε Ἀθηναίοισι λέγων γίνεσθαι τὰ ἀγαθὰ καὶ Πλαταιεῦσι.
Τότε δὲ τασσομένων τῶν Ἀθηναίων ἐν Μαραθῶνι ἐγίνετο
τοιόνδε τι· τὸ στρατόπεδον ἐξισούμενον τῷ Μηδικῷ στρατοπέ-
δῳ, τὸ μὲν αὐτοῦ μέσον ἐγίνετο ἐπὶ τάξις ὀλίγας, καὶ ταύτη
ἡ ἀσθενέστατον τὸ στρατόπεδον, τὸ δὲ κέρας ἐκάτερον ἔρρωτο
πλήθεϊ.

112 Ὡς δέ σφι διετέτακτο καὶ τὰ σφάγια ἐγίνετο καλά, ἐνθαῦτα,
ὡς ἀπείθησαν οἱ Ἀθηναῖοι, δρόμῳ ἵεντο ἐς τοὺς βαρβάρους. Ἡ-
σαν δὲ στάδιοι οὐκ ἐλάσσονες τὸ μετάχιμον αὐτῶν ἦ δκτώ.
Οἱ δὲ Πέρσαι δρέοντες δρόμῳ ἐπιόντας πάρεσκευάζοντο ὡς
δεξόμενοι, μανίην τε τοῖσι Ἀθηναίοισι ἐπέφερον καὶ πάγχυ

δὲ οὐδεὶς αὐτοὺς δὲ λέγους, καὶ τούτους δρόμῳ ἐπειγομένους οὔτε ἵππου ὑπαρχούσης σφι οὔτε τοξευμάτων. Ταῦτα μὲν νῦν οἱ βάρβαροι κατείκαζον· Ἀθηναῖοι δέ, ἐπείτε ἀθρόοι προσέμειξαν τοῖσι βαρβάροισι, ἐμάχοντο ἀξίως λόγου. Πρῶτοι μὲν γὰρ Ἑλλήνων πάντων, τῶν ήμεις ἴδμεν, δρόμῳ ἐς πολεμίους ἐχρήσαντο, πρῶτοι δὲ ἀνέσχοντο ἐσθῆτά τε Μηδικὴν δρέοντες καὶ ἀνδρας τοὺς ταῦτην ἐσθημένους· τέως δὲ ἦν τοῖσι Ἑλλησι καὶ τὸ οὖνομα τὸ Μήδων φόρδος ἀκοῦσαι.

Μαχομένων δὲ ἐν τῷ Μαραθῶνι χρόνος ἐγίνετο πολλός. Καὶ 113 τὸ μὲν μέσον τοῦ στρατοπέδου ἐνίκων οἱ βάρβαροι, τῇ Πέρσαι τε αὐτοὶ καὶ Σάκαι ἐτετάχατο· κατὰ τοῦτο μὲν δὴ ἐνίκων οἱ βάρβαροι καὶ ῥήξαντες ἐδίωκον ἐς τὴν μεσόγαιαν, τὸ δὲ κέρας ἐκάτερον ἐνίκων Ἀθηναῖοι τε καὶ Πλαταιέες. Νικῶντες δὲ τὸ μὲν τετραμμένον τῶν βαρβάρων φεύγειν ἔων, τοῖσι δὲ τὸ μέσον ῥήξασι αὐτῶν συναγαγόντες τὰ κέρεα ἐμάχοντο, καὶ ἐνίκων Ἀθηναῖοι. Φεύγουσι δὲ τοῖσι Πέρσῃσι εἴποντο κόπτοντες, ἐς δὲ ἐπὶ τὴν θάλασσαν ἀπίκοντο· ἀπικόμενοι δὲ πῦρ τε αἴτεον καὶ ἐπελαμβάνοντο τῶν νεῶν. Καὶ τοῦτο μὲν ἐν τούτῳ τῷ πόνῳ δὲ πολέμιαρχος 114 διαφθείρεται, ἀνὴρ γενόμενος ἀγαθός, ἀπὸ δὲ ἔθανε τῶν στρατηγῶν Στησίλεως δὲ Θρασύλεω· τοῦτο δὲ Κυνέγειρος δὲ Εὐφορίωνος ἐνθαῦτα ἐπιλαβόμενος τῶν ἀφλάστων νεός, τὴν χεῖρα ἀποκοπεῖς πελέκει πίπτει, τοῦτο δὲ ἄλλοι Ἀθηναίων πολλοὶ τε καὶ οὖνομαστοί.

Ἐπτὰ μὲν δὴ τῶν νεῶν ἐπεκράτησαν τρόπῳ τοιούτῳ Ἀθη- 115 ναῖοι· τῇσι δὲ λοιπῇσι οἱ βάρβαροι ἔξανακρουσάμενοι καὶ ἀναλαβόντες ἐκ τῆς νήσου, ἐν τῇ ἔλιπον τὰ ἐξ Ἐρετρίης ἀνδράποδα, περιέπλεον Σούνιον, βουλόμενοι φθῆναι τοὺς Ἀθηναίους ἀπικόμενοι ἐς τὸ ἄστυ. Αἰτίη δὲ ἐσχε ἐν Ἀθηναίοισι ἐξ Ἀλκμεωνιδέων μηχανῆς αὐτοὺς ταῦτα ἐπινοηθῆναι· τούτους γὰρ συνθεμένους τοῖσι Πέρσῃσι ἀναδέξαι ἀσπίδα ἐօντοι ἦδη ἐν τῇσι νησισ. Οὗτοι μὲν δὴ περιέπλεον Σούνιον· Ἀθηναῖοι δέ, ὡς ποδῶν εἶχον, 116

- έβιθεον ἐς τὸ ἄστυ, καὶ ἔφθησάν τε ἀπικόμενοι, πρὶν ἡ τοὺς βαρδάρους ἥκειν, καὶ ἐστρατοπεδεύσαντο ἀπιγμένοι ἐξ Ἡρακλείου τοῦ ἐν Μαραθῶνι ἐν ἀλλῷ Ἡρακλείῳ τῷ ἐν Κυνοσάργει. Οἱ δὲ βάρδαροι τῇσι νηυσὶ ὑπεραιωρηθέντες Φαλήρου (τοῦτο γάρ ἦν ἐπίνειον τότε τῶν Ἀθηναίων) ὑπὲρ τούτου ἀνακωχεύσαντες
- 117 τὰς νέας ἀπέπλεον διπίσω ἐς τὴν Ἀσίην. Ἐν ταύτῃ τῇ ἐν Μαραθῶνι μάχῃ ἀπέθανον τῶν βαρδάρων κατὰ ἔξαισχιλίους καὶ τετρακοσίους ἄνδρας, Ἀθηναίων δὲ ἑκατὸν καὶ ἑνεγήκοντα καὶ δύο.
- 119 Τοὺς δὲ τῶν Ἐρετριέων ἡγεμονοδισμένους Δᾶτίς τε καὶ Ἀρταφέρνης, ώς προσέσχον ἐς τὴν Ἀσίην πλέοντες, ἀνήγαγον ἐς Σοῦσα. Βασιλεὺς δὲ Δαρεῖος, πρὶν μὲν αἰχμαλώτους γενέσθαι τοὺς Ἐρετριέας ἐνεῖχε σφι δεινὸν χόλον, οἷα ἀρξάντων ἀδικίης προτέρων τῶν Ἐρετριέων. ἐπείτε δὲ εἰδέ σφεας ἀπαγχθέντας παρ' ἑωυτὸν καὶ ὑποχειρίους ἑωυτῷ ἔόντας, ἐποίησε κακὸν ἄλλο οὐδέν, ἀλλὰ σφεας τῆς Κισσίης χώρης κατοίκισε ἐν σταθμῷ ἑωυτοῦ, τῷ οὗνομά ἔστι Ἀρδέρικα, ἀπὸ Σούσων δέκα καὶ διηκοσίους σταδίους ἀπέχοντι. Ἐνθαῦτα τοὺς Ἐρετριέας κατοίκισε βασιλεύς, οἵ καὶ μέχρι ἐμέο εἶχον τὴν χώρην ταύτην, φυλάσσοντες τὴν ἀρχαίην γλώσσαν. Τὰ μὲν δὴ περὶ Ἐρετριέας ἔσχε οὕτω.
- 120 Λακεδαιμονίων δὲ ἦκον ἐς τὰς Ἀθήνας δισχίλιοι μετὰ τὴν πανσέληνον, ἔχοντες σπουδὴν πολλὴν καταλαβεῖν οὕτω, ὃστε τριταῖοι ἐκ Σπάρτης ἐγένοντο ἐν τῇ Ἀττικῇ. Ὅστεροι δὲ ἀπικόμενοι τῆς συμβολῆς ἱμείροντο ὅμως θεήσασθαι τοὺς Μήδους· ἐλθόντες δὲ ἐς τὸν Μαραθῶνα ἐθεήσαντο. Μετὰ δὲ αἰγέοντες Ἀθηναίους καὶ τὸ ἔργον αὐτῶν ἀπαλλάσσοντο διπίσω.

ΒΙΒΛΙΟΝ ΕΒΔΟΜΟΝ

ΠΟΛΥΜΝΙΑ

[*Ο Δαρεῖος μετὰ τὴν ἐν Μαραθῶνι μάχην ἥρχισε νὰ παρασκευάζεται εἰς νέαν ἑκστρατείαν κατὰ τῆς Ἑλλάδος. Ἐν τῷ μεταξὺ ὅμως ἀπέθανε καὶ διεδέχθη αὐτὸν ὁ νίος του Ξέρξης. Οὗτος ἀποφασίζει αὐτοπροσώπως νὰ ἔπιχειρήσῃ τὴν τρίτην κατὰ τῆς Ἑλλάδος ἑκστρατείαν. Ἀφοῦ λοιπὸν ἐπὶ τέσσαρα ἔτη προητοιμάσθη, ἀνεχώρησε τὸ 480 ἀπὸ τὰς Σάρδεις μὲ δόλον τὸν στρατὸν του διενθυνόμενος πρὸς τὸν Ἑλλήσποντον, δπου εἶχε συναθροισθῆ καὶ δόλος δ στόλος.*]

[*Ο περδοικὸς στρατὸς διαβάς τὸν Ἑλλήσποντον μετὰ πορείαν ὀλίγων ἡμερῶν συνηθροίσθη εἰς τὸν Δορίσκον, μεγάλην παραθαλάσσιον πεδιάδα τῆς Θράκης, δπου πλεύσας ἐκ τοῦ Ἑλλησπόντου εἶχε φθάσει καὶ δ στόλος. Ἐδῶ δ Ξέρξης παρατάσσει καὶ ἀριθμεῖ τὸν στρατὸν του καὶ τὸ μὲν πλῆθος τοῦ πεζικοῦ στρατοῦ ἐνδέθη ἐν ἐκατομμύριον ἐπτακόσιαι χιλιάδες, καὶ τοῦ ἵππικοῦ ὁγδοήκοντα χιλιάδες, δ δὲ ἀριθμὸς τῶν πολεμικῶν πλοίων ἔφθασεν εἰς χίλια διακόσια ἔπτα, καὶ τῶν φορτηγῶν καὶ ἴππαγωγῶν εἰς τρεῖς χιλιάδας.]*

1. Ο Ξέρξης ἐπιθεωρεῖ ἐν Δορίσκῳ τὸν πεζικὸν καὶ ναυτικὸν στρατόν.—Διάλογος Ξέρξου καὶ Δημαράτου.

(Κεφ. 100 - 105)

Ξέρξης δέ, ἐπεὶ ἡριθμήθη τε καὶ διετάχθη ὁ στρατός, ἐπε- 100 θύμησε αὐτός σφεας διεξελάσσας θεήσασθαι. Μετὰ δὲ ἐποίεε τούτο, καὶ διεξελαύνων ἐπὶ ἄρματος παρὰ ἔθνος ἐν ἐκαστον ἐπυνθάνετο, καὶ ἀπέγραφον οἱ γραμματισταί, ἵως ἐξ ἐσχάτων ἐς ἐσχάτα ἀπίκετο καὶ τῆς Ἱππου καὶ τοῦ πεζοῦ. Ως δὲ ταῦτα οἱ ἐπεποίητο, τῶν νεῶν κατελκυσθεισέων ἐς θάλασσαν, ἐνθαῦτα δ Ξέρξης μετεκβάς ἐκ τοῦ ἄρματος ἐς νέα Σιδωνίην ἵζετο

ύπὸ σκηνῆς χρυσέη καὶ παρέπλεε παρὰ τὰς πρώφρας τῶν νεῶν, ἐπειρωτῶν τε ἑκάστας διμοίως καὶ τὸν πεζὸν καὶ ἀπογραφόμενος. Τὰς δὲ νέας οἱ ναύαρχοι ἀναγαγόντες ὅσον τε τέσσερα πλέθρα ἀπὸ τοῦ αἰγιαλοῦ ἀνεῳχευον, τὰς πρώφρας ἐς γῆν τρέφαντες πάντες μετωπηδὸν καὶ ἔξοπλίσαντες τοὺς ἐπιβάτας ὃς ἐς πόλεμον. Ὁ δὲ ἐντὸς τῶν πρῷαν πλέων ἐθηέτο καὶ τοῦ αἰγιαλοῦ.

101 Ως δὲ καὶ ταῦτας διεξέπλωσε καὶ ἔξεβη ἐκ τῆς νεός, μετεπέμψατο Δημάρητον τὸν Ἀρίστωνος συστρατεύμενον αὐτῷ ἐπὶ τὴν Ἑλλάδα, καλέσας δὲ αὐτὸν εἰρέτο τάδε· «Δημάρητε, νῦν μοί σε ἥδυ ἔστι εἰρέσθαι, τὰ θέλω. Σὺ εἰς Ἑλλην τε καὶ, ὡς ἐγὼ πυνθάνομαι σεῦ τε καὶ τῶν ἄλλων Ἑλλήνων τῶν ἐμοὶ ἐς λόγους ἀπικνεομένων, πόλιος οὔτ' ἐλαχίστης οὔτ' ἀσθενεστάτης. Νῦν δὲν μοι τόδε φράσον, εἰς Ἑλληνες δημιενέουσι χεῖρας ἐμοὶ ἀνταειρόμενοι. Οὐ γάρ, ὡς ἐγὼ δοκέω, οὐδὲ εἰ πάντες Ἑλληνες καὶ οἱ λοιποὶ οἱ πρὸς ἑσπέρης οἰκέοντες ἀνθρωποι συλλεχθείσαν, οὐκ ἀξιόμαχοί εἰσι ἐμὲ ἐπιόντα δημομεῖναι μὴ ἐόντες ἀρθμοι. Θέλω μέντοι καὶ τὸ ἀπὸ σεῦ, δοκοῖόν τι λέγεις περὶ αὐτῶν, πυθέσθαι». Ὁ μὲν ταῦτα εἰρώτα, δὲ δη δημολαβῶν ἔφη· «Βασιλεῦ, κότερα ἀληθείη χρήσαμαι πρὸς σὲ ή ἥδονη;». Ὁ δέ μιν ἀληθείη χρήσασθαι ἐκέλευε, φάς οὐδέν οἱ ἀηδέστερον ἔσεσθαι ή πρότερον ήν.

102 Ως δὲ ταῦτα ἤκουσε Δημάρητος, ἔλεγε τάδε· «Βασιλεῦ, ἐπειδὴ ἀληθείη χρήσασθαι πάντως με κελεύεις ταῦτα λέγοντα, τὰ μὴ ϕευδόμενός τις ὅστερον ὑπὸ σεῦ σύντροφός ἔστι, ἀρετὴ δὲ ἔπακτός ἔστι, ἀπό τε σοφίης κατεργασμένη καὶ νόμου ἴσχυρος· τῇ διαχρεωμένη η Ἑλλὰς τήν τε πενήνη ἀπαμύνεται καὶ τὴν δεσποσύνην. Αἰνέω μέν νυν πάντας Ἑλληνας τοὺς περὶ ἐκείνους τοὺς Δωρικοὺς χώρους οἰκημένους, ἔρχομαι δὲ λέξων οὐ περὶ πάντων τούσδε τοὺς λόγους, ἀλλὰ περὶ Δακεδαμοίων

μούνων, πρῶτα μὲν ὅτι οὐκ ἔστι ὅκως κοτὲ σοὺς δέξονται λόγους δουλοσύνην φέροντας τῇ Ἑλλάδι, αὗτις δὲ ὡς ἀντιώσονται τοι ἐς μάχην, καὶ ἦν οἱ ἄλλοι Ἑλληνες πάντες τὰ σὰ φρονέωσι. Ἀριθμοῦ δὲ πέρι μὴ πύθῃ, δσοι τινὲς ἔόντες ταῦτα ποιέιν οἰοί τέ εἰσι· ἦν τε γάρ τύχωσι ἔξεστρατευμένοι χιλιοι, οὗτοι μαχήσονται τοι, ἦν τε ἐλάσσονες τούτων, ἦν τε καὶ πλεῦνες».

Ταῦτα ἀκούσας Ηέρξης γελάσας ἔφη· «Δημάρητε, οἶον 103 ἐφθέγξαο ἔπος, ἀνδράς χιλίους στρατιῇ τοσῷδε μαχήσεσθαι. Κῶς ἂν δυναίστο χιλιοι ἢ καὶ μύριοι ἢ καὶ πεντακισμύριοι, ἔόντες γε ἐλεύθεροι πάντες διοίωσ καὶ μὴ ὑπ' ἐνὸς ἀρχόμενοι, στρατῷ τοσῷδε ἀντιστῆναι; Ἐπεὶ τοι πλεῦνες περὶ ἓνα ἔκαστον γυνόμεθα ἢ χιλιοι, ἔόντων ἐκείνων πέντε χιλιάδων. Υπὸ μὲν γάρ ἐνὸς ἀρχόμενοι κατὰ τρόπον τὸν ἡμέτερον γενοίατ' ἀν, δειπναίνοντες τοῦτον, καὶ παρὰ τὴν ἐωυτῶν φύσιν ἀμείνονες, καὶ ἵστεν ἀναγκαζόμενοι μάστιγι ἐς πλεῦνας ἐλάσσονες ἔόντες ἀνειμένοι δὲ ἐς τὸ ἐλεύθερον οὐκ ἀν ποιέοιν τούτων οὐδέτερα. Δοκέω δὲ ἔγωγε καὶ ἀνισωθέντας πλήθεϊ χαλεπῶς ἀν Ἑλληνας Πέρσης μούνοισι μάχεσθαι».

Πρὸς ταῦτα Δημάρητος λέγει· «Ὦ βασιλεῦ, ἀρχῆθεν ἥπι- 104 στάμην, ὅτι ἀληθεῖη χρώμενος οὐ φίλα τοι ἔρεω. Σὺ δὲ ἐπεὶ ἡνάγκασας λέγειν τῶν λόγων τοὺς ἀληθεστάτους, ἐλεγον τὰ κατήκοντα Σπαρτιήτησι. Καίτοι ὡς ἐγὼ τυγχάνω τὰ νῦν τάδε ἐστοργάς ἐκείνους, αὐτὸς μάλιστα ἔξεπίστεαι, οἱ με τιμήν τε καὶ γέρεα ἀπελόμενοι πατρώια ἀπολίν τε καὶ φυγάδα πεποιήκασι, πατήρ δὲ σὸς ὑποδεξάμενος βίον τέ μοι καὶ οἶκον ἔδωκε. Οὐκ ἔν οἰκός ἔστι ἀνδρα τὸν σώφρονα εὔνοιαν φαινομένην διωθέεσθαι, ἀλλὰ στέργειν μάλιστα. Οἱ δὲ Λακεδαιμόνιοι κατὰ μὲν ἓνα μαχόμενοι οὐδαιμῶν εἰσι κακίονες ἀνδρῶν, ἀλλεῖς δὲ ἄριστοι ἀνδρῶν ἀπάντων. Ἐλεύθεροι γάρ ἔόντες οὐ πάντα ἐλεύθεροι εἰσι· ἔπεστι γάρ σφι δεσπότης νόμος, τὸν ὑποδειμαίνουσι πολλῷ ἔτι μᾶλλον

ἢ οἱ σοὶ σέ. Ποιεῦσι γῶν, τὰ ἀν ἐκεῖνος ἀνώγητα δὲ τωῦτὸ αἰεῖ, οὐκ ἐῶν φεύγειν οὐδὲν πλῆθος ἀνθρώπων ἐκ μάχης, ἀλλὰ μένοντας ἐν τῇ τάξι ἐπικρατέειν ἢ ἀπόλλυσθαι. Σοὶ δὲ εἰ φαίνομαι ταῦτα λέγων φλυηρέειν, τάλλα σιγᾶν θέλω τὸ λοιπόν· νῦν δὲ ἀναγκασθεὶς ἔλεξα. Γένοιτο μέντοι κατὰ νόσον τοι,
βασιλεῦ ».

105 ‘Ο μὲν δὴ ταῦτα ἀμείψατο, Ξέρξης δὲ ἐς γέλωτά τε ἔτρεψε καὶ οὐκ ἐποιήσατο δργὴν οὐδεμίαν, ἀλλ’ ἡπίως αὐτὸν ἀπεπέμψατο.

[¹ Ἀπὸ τὸν Δορίσκον δὲ Ξέρξης ἐξακολούθει τὴν διὰ τῆς Θράκης πρὸς τὴν Μακεδονίαν πορείαν. Οἱ Ἕλληνες κατανοήσαντες τὸν ἐπικρεμάμενον κατὰ τῆς Ἑλλάδος κίνδυνον συνῆλθον εἰς σύνοδον ἐν τῷ Ἱσθμῷ τῆς Κορίνθου ἐδῶ ἀποφασίζεται 1) νὰ καταληφθῇ διὰ στρατοῦ τὸ στενόν τῶν Θερμοπυλῶν, ἵνα ἐμποδισθῇ ἡ πρὸς τὰ πρόσωπα πορεία τοῦ Ξέρξου, δ ὅποιος ἐν τῷ μεταξὺ εἰχεν εἰσβάλει διὰ τῆς Θεσσαλίας εἰς τὴν Μαλίδα χώραν, καὶ 2) νὰ πλεύσῃ δύος δ ἐλληνικὸς στόλος εἰς τὸ Ἀρτεμίσιον, ἵνα ἀντιταχθῇ κατὰ τοῦ περσικοῦ.]

2. Ἡ ἐν Θερμοπύλαις μάχη (480).

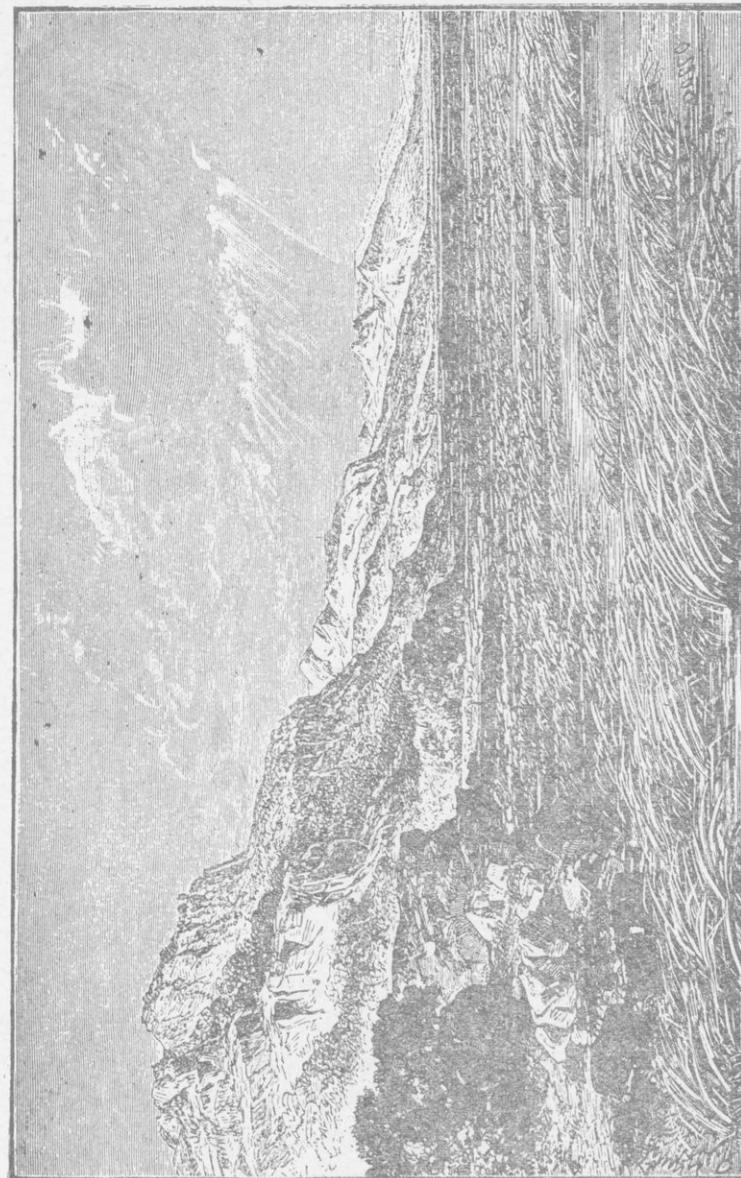
(Κεφ. 201-213, 215-228)

α') Τὰ πρὸ τῆς μάχης.

(Κεφ. 201-209)

201 Βασιλεὺς μὲν δὴ Ξέρξης ἐστρατοπεδεύετο τῆς Μηλίδος ἐν τῇ Τρηχιαίῃ, οἱ δὲ Ἕλληνες ἐν τῇ διέδφῳ καλέεσται δὲ δ ἔρως οὗτος ὑπὸ μὲν τῶν πλεόνων Ἑλλήνων Θερμοπύλαι, ὑπὸ δὲ τῶν ἐπιχωρίων καὶ περισκίων Πύλαι. Ἐστρατοπεδεύοντο μέν νυν ἐκάτεροι ἐν τούτοισι τοῖσι χωρίοισι, ἐπεκράτεε δὲ δ ἐπὸν πρὸς βορέην ἀνειμον ἔχόντων πάντων μέχρι Τρηχίνος, οἱ δὲ τῶν πρὸς νότον καὶ μεσαμβρίην φερόντων ἐπὶ ταύτης τῆς ἡπείρου.

202 Ἡσαν δὲ οἶδε Ἑλλήνων οἱ ὑπομένοντες τὸν Πέρσην ἐν

Εθνοπολιτική

Ψηφιοποιήθηκε από το Ινστιτούτο Εκπαιδευτικής Πολιτικής

τούτῳ τῷ χώρῳ. Σπαρτιητέων τε τριηκόσιοι ὁπλίται καὶ Τεγεητέων καὶ Μαντινέων χίλιοι, ἡμίσεες ἑκατέρων, ἐξ Ὀρχομενοῦ τε τῆς Ἀρκαδίης εἴκοσι καὶ ἑκατὸν καὶ ἐκ τῆς λοιπῆς Ἀρκαδίης χίλιοι· τοσοῦτοι μὲν Ἀρκάδων, ἀπὸ δὲ Κορίνθου τετρακόσιοι καὶ ἀπὸ Φλεισῦντος διηκόσιοι καὶ Μυκηναίων ὀγδώκοντα. Οὗτοι μὲν ἀπὸ Πελοποννήσου παρῆσαν, ἀπὸ δὲ Βοιωτῶν Θεσπιέων τε ἑπτακόσιοι καὶ Θηβαίων τετρακόσιοι.

203 Πρὸς τούτοις ἐπίκλητοι ἐγένοντο Λοκροί τε οἱ Ὀπούντιοι πανστρατιῇ καὶ Φωκέων χίλιοι. Αὗτοι γάρ σφεας οἱ Ἑλληνες ἐπεκαλέσαντο λέγοντες δι’ ἀγγέλων, ὡς αὐτοὶ μὲν ἥκοιεν πρόδρομοι τῶν ἄλλων, οἱ δὲ λοιποὶ τῶν συμμάχων προσδόκιμοι πᾶσαν εἰεν ἡμέρην, ἡ θάλασσά τε σφι εἶη ἐν φυλακῇ ὑπ’ Ἀθηναίων τε φρουρεομένη καὶ Αἰγινητέων καὶ τῶν ἐς τὸν ναυτικὸν στρατὸν ταχθέντων, καί σφι εἶη δεινὸν οὐδέν· οὐ γάρ θεὸν εἶναι τὸν ἐπιόντα ἐπὶ τὴν Ἑλλάδα, ἀλλ’ ἀνθρωπὸν· εἶναι δὲ θηγτὸν οὐδένα οὐδὲ ἔσεσθαι, τῷ κακὸν ἐξ ἀρχῆς γινομένῳ οὐ συνεμείχθη, τοῖσι δὲ μεγίστοις αὐτῶν μέριστα· ὀφεῖλειν δὲν καὶ τὸν ἐπελαύνοντα, ὡς ἐόντα θηγτόν, ἀπὸ τῆς δόξης πεσεῖν. Οἱ δὲ ταῦτα πυνθανόμενοι ἐβάθεον ἐς τὴν Τρηχίνα.

204 Τούτοις ἥσαν μέν νυν καὶ ἄλλοι στρατηγοὶ κατὰ πόλις ἑκάστων, δὲ θωμαζόμενος μάλιστα καὶ παντὸς τοῦ στρατεύματος ἡγεόμενος Δακεδαιμόνιος ἦν Λεωνίδης δὲ Ἀναξανδρίδεω, κτησάμενος τὴν βασιληίην ἐν Σπάρτῃ ἐξ ἀπροσδοκή-
205 τού. Οὗτος δὲ Λεωνίδης τότε ἦτος ἐς Θερμοπύλας ἐπιλεξάμενος ἀνδρας τε τοὺς κατεστεῶτας τριηκοσίους καὶ τοῖσι ἐτύγχανον παιᾶδες ἐόντες. Παραλαβὼν δὲ ἀπίκετο καὶ Θηβαίων, τοὺς ἐς τὸν ἀριθμὸν λογισάμενος εἶπον, τῶν ἐστρατήγες Λεοντιάδης δὲ Εὔρυμάχου. Τοῦδε δὲ εἴνεκεν τούτους σπουδὴν ἐποιήσατο Λεωνίδης μούνους Ἑλλήνων παραλαβεῖν, δτὶ σφέων μεγάλως κατηγόρητο μηδίζειν· παρεκάλεε δὲν ἐς τὸν πόλεμον θέλων

εἰδέναι, εἴτε συμπέμψουσι εἴτε καὶ ἀπερέουσι ἐκ τοῦ ἐμφανέος τὴν Ἑλλήνων συμμαχίην. Οἱ δὲ ἄλλα φρονέοντες ἔπειταν.

Τούτους μὲν τοὺς ἀμφὶ Λεωνίδην πρώτους ἀπέπεμψαν Σπαρτοῖς τιῆται, ἵνα τούτους δρέοντες οἱ ἄλλοι σύμμαχοι στρατεύωνται μηδὲ καὶ οὗτοι μηδέσωσι, ἢν αὐτοὺς πυνθάνωνται ὑπερβαλλομένους· μετὰ δέ, Κάρνεια γάρ σφι ἦν ἐμποδών, ἔμελλον δρτάσαντες καὶ φυλακὰς λιπόντες ἐν τῇ Σπάρτῃ κατὰ τάχος βωθέειν πανδημεῖ· Ὡς δὲ καὶ οἱ λοιποὶ τῶν συμμάχων ἐνένωντο καὶ αὐτοὶ ἔτερα τοιαῦτα ποιήσειν· ἦν γάρ κατὰ τωντὸν Ὁλυμπιάδες τούτοις τοῖσι πρήγμασι συμπεσοῦσα· οὐκ ὅν δοκέοντες κατὰ τάχος οὕτω διακριθήσεσθαι· τὸν ἐν Θερμοπύλῃσι πόλεμον ἔπειταν τοὺς προδρόμους.

Οὗτοι μὲν δὴ οὕτω διενένωντο ποιήσειν· οἱ δὲ ἐν Θερμο- 207 πύλῃσι Ἑλληνες, ἐπειδὴ πέλας ἐγένετο τῆς ἐσθιολῆς ὁ Πέρσης, καταρρωδέοντες ἔθουλεύοντο περὶ ἀπαλλαγῆς. Τοῖσι μέν νυν ἄλλοισι Πελοποννησίοισι ἐδόκει ἐλθοῦσι ἐς Πελοπόννησον τὸν Ἰσθμὸν ἔχειν ἐν φυλακῇ· Λεωνίδης δέ, Φωκέων καὶ Λοκρῶν περισπερχθέντων τῇ γνώμῃ ταύτῃ, αὐτοῦ τε μένειν ἐψυχρίζετο πέμπτεν τε ἀγρέλους ἐς τὰς πόλις κελεύοντάς σφι ἐπιβωθέειν, ὡς ἔρντων αὐτῶν δλίγων στρατὸν τῶν Μήδων ἀλέξασθαι.

Ταῦτα βουλευομένων σφέων ἔπειτα Ξέρξης κατάσκοπον ἱπ- 208 πέα ἰδέσθαι, δικόσιοι εἰσὶ καὶ ὅ τι ποιέοιεν· ἀκηκόεις γάρ ἔτι ἐδών ἐν Θεσσαλίῃ, ὃς ἀλισμένη εἶη ταύτῃ στρατιὴ δλίγη, καὶ τοὺς ἥγεμόνας, ὃς εἶησαν Δακεδαμόνιοι τε καὶ Λεωνίδης, ἐδὼν γένος Ἡρακλείδης. Ὡς δὲ προσήλασε ὁ ἱππεὺς πρὸς τὸ στρατόπεδον, ἐθηεῖτο τε καὶ κατώρα πᾶν μὲν οὐ τὸ στρατόπεδον· τοὺς γάρ ἔσω τεταγμένους τοῦ τείχεος, τὸ ἀνορθώσαντες εἶχον ἐν φυλακῇ, οὐκ οἰά τε ἦν κατιδέσθαι· ὁ δὲ τοὺς ἔξω ἐμάνθανε, τοῖσι πρὸ τοῦ τείχεος τὰ δπλα ἐκέετο. Ἔτυχον δὲ τοῦτον τὸν χρόνον

Λακεδαιμόνιοι ἔξω τεταγμένοι. Τοὺς μὲν δὴ ὥρα γυμναζομένους τῶν ἀνδρῶν, τοὺς δὲ τὰς κόμας κτενιζομένους. Ταῦτα δὴ θηεύμενος ἐθύμαζε καὶ τὸ πλῆθος ἐμάνθανε. Μαθὼν δὲ πάντα ἀτρεκέως ἀπήλαυνε ὅπεισω κατ' ἡσυχίην· οὕτε γάρ τις ἐδίωκε ἀλογίης τε ἐκύρησε πολλῆς ἀπελθών τε ἔλεγε πρὸς Εέρενην, τά περ διπώπει πάντα.

209 Ἀκούων δὲ Εέρενης οὐκ εἶχε συμβαλέσθαι τὸ ἔδν, δτι παρεσκευάζοντο ὡς ἀπολεόμενοι τε καὶ ἀπολέοντες κατὰ δύναμιν· ἀλλ’ αὐτῷ γελοῖα γάρ ἐφαίνοντο ποιέειν, μετεπέμψατο Δημάρητον τὸν Ἀρίστωνος ἔόντα ἐν τῷ στρατοπέδῳ. Ἀπικόμενον δέ μιν εἰρώτα Εέρενης ἔκαστα τούτων, θέλων μαθεῖν τὸ ποιεύμενον πρὸς τὸν Λακεδαιμονίων. Ὁ δὲ εἶπε· «Ἔκουσας μέν μεν καὶ πρότερον, εὗτε ὠρμέομεν ἐπὶ τὴν Ἑλλάδα, περὶ τῶν ἀνδρῶν τούτων· ἀκούσας δὲ γέλωτά με ἔθευ λέγοντα, τῇ περ ὥρων ἐκβῆσόμενα τὰ πρήγματα ταῦτα· ἐμοὶ γάρ τὴν ἀληθείην ἀσκέειν ἀντία σεῦ, διὰ βασιλεῦ, ἀγῶν μέγιστός ἐστι. Ἀκουσον δὲ καὶ νῦν. Οἱ ἄνδρες οὗτοι ἀπίκαται μαχησόμενοι ἡμῖν περὶ τῆς ἑσσόδου, καὶ ταῦτα παρασκευάζονται. Νόμος γάρ σφι οὕτω ἔχων ἐστί· ἐπεὰν μέλλωσι κινδυνεύειν τῇ ψυχῇ, τότε τὰς κεφαλὰς κοσμίεονται. Ἐπίστασο δὲ δτι, εἰ τούτους τε καὶ τὸ ὑπομένον ἐν Σπάρτη καταστρέψει, ἐστι οὐδὲν ἀλλο ἔθνος ἀνθρώπων, τὸ σέ, βασιλεῦ, ὑπομενέει χειρας ἀνταειρόμενον· νῦν γάρ πρὸς βασιλήν τε καὶ πόλιν καλλίστην τῶν ἐν Ἑλλησι προσφέρει καὶ ἄνδρας ἀρίστους». Κάρτα τε δὴ ἀπιστα Εέρενη ἐφαίνετο τὰ λεγόμενα εἶναι καὶ δεύτερα ἐπειρώτα, δυτινα τρόπουν τοσοῦτοι ἔόντες τῇ ἐωυτοῦ στρατιῇ μαχῆσονται. Ὁ δὲ εἶπε· «Ὥ βασιλεῦ, ἐμοὶ χρᾶσθαι ὡς ἀνδρὶ ψεύστῃ, ἦν μὴ ταῦτα τοι ταύτη ἐκβῆ, τῇ ἐγὼ λέγω». Ταῦτα λέγων οὐκ ἐπειθεῖ τὸν Εέρενην.

β') Διήμερος μάχη ἐν τῷ στενῷ.

(Κεφ. 210-212)

Ἐέρξης τέσσερας μὲν δὴ παρεξῆκε νημέρας, ἔλπιζων αἰεὶ 210 σφεας ἀποδρήσεσθαι· πέμπτη δέ, ὡς οὐκ ἀπαλλάσσοντο, ἀλλὰ οἱ ἔφαίνοντο ἀναιδεῖη τε καὶ ἀδουλήη διαχρεώμενοι μένειν, πέμπτει ἔπι^τ αὐτοὺς Μῆδους τε καὶ Κισσίους θυμωθείς, ἐντειλάμενός σφεας ζωγρήσαντας ἄγειν ἐς δψιν τὴν ἑωυτοῦ. Ὡς δ' ἐσέπεσον φερόμενοι ἐς τοὺς Ἐλληνας οἱ Μῆδοι, ἔπιπτον πολλοί, ἀλλοι δ' ἐπεσήσαν, καὶ οὐκ ἀπῆλαυνον, καίπερ μεγάλως προσπταίοντες. Δῆλον δ' ἐποίευν παντὶ τεφ καὶ οὐκ ἥκιστα αὐτῷ βασιλέϊ, ὅτι πολλοὶ μὲν ἄνθρωποι εἰεν, ὀλίγοι δὲ ἄνδρες. Ἐγίνετο δὲ ἡ συμβολὴ δι'
νημέρης.

Ἐπείτε δὲ οἱ Μῆδοι τρηχέως περιείποντο, ἐνθαῦτα οὗτοι 211 μὲν ὑπεξήσαν, οἱ δὲ Πέρσαι ἐκδεξάμενοι ἐπήισαν, τοὺς ἀθανάτους ἐκάλεε βασιλεύς, τῶν ἦρχε Τύρανης, δις δὴ οὗτοί γε εὐπετέως κατεργασόμενοι. Ὡς δὲ καὶ οὗτοι συνέμισγον τοῖσι Ἐλλησι, οὐδὲν πλέον ἐφέροντο τῆς στρατιῆς τῆς Μηδικῆς, ἀλλὰ τὰ αὐτά, ἀτε ἐν στεινοπόρῳ τε χώρῳ μαχόμενοι καὶ δούρασι βραχυτέροισι χρεώμενοι ἥπερ οἱ Ἐλληνες, καὶ οὐκ ἔχοντες πλήθεϊ χρήσασθαι. Λακεδαιμόνιοι δὲ ἐμάχοντο ἀξίως λόγου, ἀλλα τε ἀποδεικνύμενοι ἐν οὐκ ἐπισταμένοισι μάχεσθαι ἐξεπιστάμενοι καὶ, ὅκως ἐντρέψειαν τὰ νῶτα, ἀλέες φεύγεσκον δῆθεν οἱ δὲ βάρδαροι δρέοντες φεύγοντας βοῇ τε καὶ πατάγῳ ἐπήισαν· οἱ δ' ἀν καταλαμβανόμενοι ὑπέστρεψον ἀντοῖ εἶναι τοῖσι βαρβάροισι, μεταστρεφόμενοι δὲ κατέβαλλον πλήθεϊ ἀναριθμήτους τῶν Περσέων· ἔπιπτον δὲ καὶ αὐτῶν τῶν Σπαρτιητέων ἐνθαῦτα δλίγοι. Ἐπει δὲ οὐδὲν ἐδυνέατο παραλαβεῖν οἱ Πέρσαι τῆς ἐσόδου πειρώμενοι καὶ κατὰ τέλεα καὶ παντοίως προσβάλλοντες, ἀπῆλαυνον δπίσω.

Ἐν ταύτῃσι τῆσι προσέδοισι τῆς μάχης λέγεται βασιλέα 212 θηεύμενον τρίς ἀναδραμεῖν ἐκ τοῦ θρόνου, δείσαντα περὶ τὴν

13.

στρατιη̄. Τότε μὲν οὕτω ἡγωνίσαντο, τῇ δὲ ὑστεραίῃ οἱ βάρβαροι οὐδὲν ἀμεινὸν ἀθέλεον· ἀτε γὰρ δλίγων ἔόντων, ἐλπίσαντές σφεας κατατετρωματίσθαι τε καὶ οὐκ οἶους τε ἔσεσθαι ἔτι χείρας ἀνταείρασθαι συγένθαλλον. Οἱ δὲ Ἐλληνες κατὰ τάξις τε καὶ κατὰ ἔθνεα κεκοσμημένοι ἥσαν, καὶ ἐν μέρει ἔκαστοι ἐμάχοντο πλὴν Φωκέων· οὕτοι δὲ ἐς τὸ οὔρος ἐτάχθησαν φυλάξοντες τὴν ἀτραπόν. Ὡς δὲ οὐδὲν εὑρισκον ἀλλοιότερον οἱ Πέρσαι, ἢ τῇ προτεραίῃ ἐνώρων, ἀπήλαυνον.

γ) Προδοσία τοῦ Ἐφιάλτου.

(Κεφ. 213, 215-218)

213 Ἀπορέοντος δὲ βασιλέος, ὃ τι χρήσηται τῷ παρεόντι πρήγματι, Ἐπιάλτης δὲ Εύρυδῆμου, ἀνὴρ Μηλιεύς, ἥλθε οἱ ἐς λόγους· ὃς μέγα τι παρὰ βασιλέος δοκέων οἰσεσθαι ἔφρασέ τε τὴν ἀτραπὸν τὴν διὰ τοῦ οὔρεος φέρουσαν ἐς Θερμοπύλας καὶ διέφθειρε τοὺς ταύτης ὑπομείναντας Ἐλλήνων. Ὅτερον δὲ δείσας Λακεδαιμονίους ἔψυγε ἐς Θεσσαλίην, καὶ οἱ φυγόντι οὐ πό τῶν Πυλαγόρων τῶν ἐς τὴν Πυλαίην συλλεγομένων ἀργύριον ἐπεκηρύχθη. Χρόνῳ δὲ ὑστερον (κατῆλθε γὰρ ἐς Ἀντικύρην) ἀπέθανε οὐ πό Ἀθηνάδεω, ἀνδρὸς Τρηχινίου.

215 Ξέρξης δέ, ἐπεῑ οἱ ἥρεσε, τὰ ὑπέσχετο Ἐπιάλτης κατεργάσεσθαι, αὐτίκα περιχαρής γενόμενος ἔπειπε Ὑδάρνεα καὶ τῶν ἐστρατῆγες Ὑδάρνης· ὠρμέατο δὲ περὶ λύχνων ἀφάς ἐκ τοῦ στρατοπέδου. Τὴν δὲ ἀτραπὸν ταύτην ἔξευρον μὲν οἱ ἐπιχώριοι Μηλιέες, ἔξευρόντες δὲ Θεσσαλοῖσι κατηγήσαντο ἐπὶ Φωκέας τότε, ὃτε οἱ Φωκέες φράξαντες τείχει τὴν ἐσδολὴν ἥσαν ἐν σκέπῃ τοῦ πολέμου· ἐκ τόσου δὴ κατεδέεκτο ἐοῦσα οὐδὲν χρηστὴ Μηλιεῦσι.

216 Ἐχει δὲ ὁδε ἡ ἀτραπὸς αὕτη· ἀρχεται μὲν ἀπὸ τοῦ Ἀσωποῦ ποταμοῦ τοῦ διὰ τῆς διασφάγος ρέοντος, οὗνομα δὲ τῷ οὔρει τούτῳ καὶ τῇ ἀτραπῇ τωντὸ κέεται, Ἀνόπαια· τείνει

δὲ ή Ἀνόπαια αὕτη κατὰ ράχιν τοῦ οὔρεος, λήγει δὲ κατὰ Ἀλπηνὸν πόλιν, πρώτην ἐοῦσαν τῶν Λοκρῶν πρὸς τῶν Μηλέων. Κατὰ ταῦτην δὴ τὴν ἀτραπὸν οἱ Πέρσαι, τὸν Ἀσωπὸν 217 διαβάντες, ἐπορεύοντο πᾶσαν τὴν νύκτα, ἐν δεξιῇ μὲν ἔχοντες οὔρεα τὰ Οἰταλῶν, ἐν ἀριστερῇ δὲ τὰ Τρηχινίων. Ἡώς τε δὴ διέφαινε, καὶ οἱ ἐγένοντο ἐπ' ἀκρωτηρίῳ τοῦ οὔρεος. Κατὰ δὲ τοῦτο τοῦ οὔρεος ἐφύλασσον, ὡς καὶ πρότερόν μοι δεδήλωται, Φωκέων χῆλοι δπλίται, ρυμένοι τε τὴν σφετέρην χώρην καὶ φρουρέοντες τὴν ἀτραπόν. Ἡ μὲν γάρ κάτω ἐσθολῇ ἐψυλάσσετο ὑπὸ τῶν εἵρηται· τὴν δὲ διὰ τοῦ οὔρεος ἀτραπὸν ἐθελονταὶ Φωκέες ὑποδεξάμενοι Λεωνίδῃ ἐφύλασσον.

Ἐμαθον δέ σφεας οἱ Φωκέες ὃδε ἀναβεβηκότας· ἀναβαί- 218 νοντες γάρ ἐλάνθανον οἱ Πέρσαι τὸ οὔρος πᾶν ἐὸν δρυῶν ἐπίπλεον. Ἡν μὲν δὴ νηνεμίῃ, Φέφου δὲ γινομένου πολλοῦ, ὡς οἰκοδῆν τὴν φύλλων ὑποκεχυμένων ὑπὸ τοῖς ποσὶ, ἀνά τε ἔδραμον οἱ Φωκέες καὶ ἐνέδυνον τὰ δπλα, καὶ αὐτίκα οἱ βάρβαροι παρῆσαν. Ως δὲ εἶδον ἄνδρας ἐνδυομένους δπλα, ἐν θώματι ἐγένοντο· ἐλπόμενοι γάρ οὐδέν σφι φανήσεσθαι ἀντίξουν ἐνεκύρησαν στρατῷ. Ἐνθαῦτα Υδάρνης καταρρωδήσας, μὴ οἱ Φωκέες ἔωσι Λακεδαιμόνιοι, εἴρετο Ἐπιάλτην, δποδαπὸς εἴη δ στρατός, πυθόμενος δὲ ἀτρεκέως διέτασσε τοὺς Πέρσας ὡς ἐς μάχην. Οἱ δὲ Φωκέες, ὡς ἐβάλλοντο τοῖς τοξεύμασι πολλοῖσι τε καὶ πυκνοῖσι, οἴχοντο φεύγοντες ἐπὶ τοῦ οὔρεος τὸν κόρυμβον ἐπιστάμενοι, ὡς ἐπὶ σφέας ὀρμήθησαν ἀρχήν, καὶ παρεσκευάδατο ὡς ἀπολεόμενοι. Οὗτοι μὲν δὴ ταῦτα ἐφρόνεον, οἱ δὲ ἀμφὶ Ἐπιάλτην καὶ Υδάρνεα Πέρσαι Φωκέων μὲν οὐδένα λόγον ἐποιεῦντο, οἱ δὲ κατέβαινον τὸ οὔρος κατὰ τάχος.

δ') Ἡ ὑπὸ τοῦ Λεωνίδου ἀποπομπὴ τῶν συμμάχων.

(Κεφ. 219 - 222)

Τοῖς δὲ ἐν Θερμοπύλῃσι ἐοῦσι Ἑλλήνων πρῶτον μὲν ὁ 219

μάντις Μεγιστής ἐσιδῶν ἐς τὰ ἵρα ἔφρασε τὸν μέλλοντα ἔσεσθαι ἄμα ἥτοι σφι θάνατον. Ἐπὶ δὲ καὶ αὐτόμολοι ἥσαν οἱ ἔξαγγελαντες τῶν Περσέων τὴν περίοδον. Οὗτοι μὲν ἔτι νυκτὸς ἐσήμηναν, τρίτοι δὲ οἱ ἡμεροσκόποι καταδραμόντες ἀπὸ τῶν ἄκρων ἥδη διαφαινούσης ἡμέρης. Ἐνθαῦτα ἔδουλεύοντο οἱ Ἑλληνες, καὶ σφεων ἐσχίζοντο αἱ γνῶμαι· οἱ μὲν γάρ οὐκ ἔων τὴν τάξιν ἐκλιπεῖν, οἱ δὲ ἀντέτεινον. Μετὰ δὲ τοῦτο διακριθέντες οἱ μὲν ἀπαλλάσσοντο καὶ διασκεδασθέντες κατὰ πόλις ἔκαστοι ἐτράποντο, οἱ δὲ αὐτῶν ἄμα Λεωνίδης μένειν αὐτοῦ παρεσκευάδατο.

220 Δέγεται δὲ καὶ, ως αὐτός σφεας ἀπέπεμψε Λεωνίδης, μὴ ἀπόλωνται, κηδόμενος· αὐτῷ δὲ καὶ Σπαρτιητέων τοῖσι παρεοῦσι οὐκ ἔχειν εὐπρεπέως ἐκλιπεῖν τὴν τάξιν, ἐς τὴν ἥλιθον φυλάξοντες ἀρχήν. Ταῦτη καὶ μᾶλλον τῇ γνώμῃ πλεῖστός εἰλιμι, Λεωνίδην, ἐπείτε αἰσθετο τοὺς συμμάχους ἔόντας ἀπροθύμους καὶ οὐκ ἐθέλοντας συνδιαικινδυνεύειν, κελεῦσαί σφεας ἀπαλλάσσεσθαι, αὐτῷ δὲ ἀπιέναι οὐ καλῶς ἔχειν. Μένοντι δὲ αὐτοῦ κλέος μέγα ἐλείπετο, καὶ ἡ Σπάρτης εὐδαιμονή οὐκ ἔξηλείφετο. Ἐκέχρηστο γάρ οὐδὲ τῆς Πυθίης τοῖσι Σπαρτιητησι χρεωμένοισι περὶ τοῦ πολέμου τούτου αὐτίκα κατ' ἀρχὰς ἔγειρομένου, ἡ Λακεδαιμονα ἀνάστατον γενέσθαι οὐδὲ τῶν βαρβάρων ἡ τὸν βασιλέα σφέων ἀπολέσθαι. Ταῦτα τε δὴ ἐπιλεγόμενον Λεωνίδην καὶ βουλόμενον κλέος καταθέσθαι μούνων Σπαρτιητέων, ἀποπέμψαι τοὺς συμμάχους δοκέω μᾶλλον ἡ γνώμῃ διενειχθέντας οὕτω ἀκόσμως οἴχεσθαι τοὺς οἰχομένους.

221 Μαρτύριον δέ μοι καὶ τόδε οὐκ ἐλάχιστον τούτου πέρι γέγονε, δτι καὶ τὸν μάντιν, ὃς εἶπετο τῇ στρατιῇ ταῦτη, Μεγιστήν τὸν Ἀκαρνῆνα, λεγόμενον εἶναι τὰ ἀνέκαθεν ἀπὸ Μελάμποδος, τοῦτον τὸν εἶπαντα ἐκ τῶν ἱρῶν τὰ μέλλοντά σφι ἐκβαίνειν, φανερός ἐστι Λεωνίδης ἀποπέμπων, ἵνα μὴ

συναπόληται σφι. Ὁ δὲ ἀποπεμπόμενος αὐτὸς μὲν οὐκ ἀπέλιπε, τὸν δὲ παιδα συστρατεύμενον, ἔσντα οἱ μουνογενέα, ἀπέπεμψε.

Οἱ μέν νυν σύμμαχοι ἀποπεμπόμενοι οὖχοντό τε ἀπιόντες καὶ 222 ἐπείθοντο Λεωνίδην, Θεσπιέες δὲ καὶ Θηβαῖοι κατέμειναν μοῦνοι παρὰ Λακεδαιμονίοισι. Τούτων δὲ Θηβαῖοι μὲν ἀένοντες ἔμενον καὶ οἱ βουλόμενοι (κατεῖχε γάρ σφεας Λεωνίδης ἐν διμήρων λόγῳ ποιεύμενος), Θεσπιέες δὲ ἑκόντες μάλιστα, οἱ δὲ οὐκ ἔφασαν ἀπολιπόντες Λεωνίδην καὶ τοὺς μετ' αὐτοῦ ἀπαλλάξεσθαι, ἀλλὰ καταμείναντες συναπέθανον. Ἐστρατήγες δὲ αὐτῶν Δημόφιλος Διαδρόμεω.

ε') Ὁ υστατος ἄγών. Τιμητικὰ ἐπιγράμματα εἰς τοὺς πεσόντας.

(Κεφ. 223-228)

Ἐέρξης δέ, ἐπεὶ γῆλου ἀνατείλαντος σπονδὰς ἐποιήσατο, 223 ἐπισχών χρόνον ἐς ἀγορῆς κου μάλιστα πληθώρην πρόσοδον ἐποιέετο· καὶ γὰρ ἐπέσταλτο ἐξ Ἐπιάλτεω οὕτω· ἀπὸ γὰρ τοῦ οὔρεος ἡ κατάβασις συντομωτέρη τέ ἐστι καὶ βραχύτερος διῶρος πολλόν, ἥπερ ἡ περίοδός τε καὶ ἀνάβασις. Οἱ τε δὴ βάριαροι οἱ ἀμφὶ Εέρξην προσήισαν, καὶ οἱ ἀμφὶ Λεωνίδην Ἐλληνες, ὡς τὴν ἐπὶ θανάτῳ ἔξοδον ποιεύμενοι, ἥδη πολλῷ μᾶλλον ἡ κατ' ἀρχὰς ἐπεξήισαν ἐς τὸ εὐρύτερον τοῦ αὐχένος. Τὸ μὲν γὰρ ἔρυμα τοῦ τείχεος φυλάσσοντες ἀνὰ τὰς προτέρας ἡμέρας ὑπεξιόντες ἐς τὰ στεινόπορα ἐμάχοντο. Τότε δὲ συμμίσγοντες ἔξω τῶν στεινῶν ἐπιπτον πλήθεϊ πολλοὶ τῶν βαρβάρων· ὅπισθε γὰρ οἱ ἡγεμόνες τῶν τελέων ἔχοντες μάστιγας ἐρράπιζον πάντα ἀνδρα, αἰεὶ ἐς τὸ πρόσω ἐποτρύνοντες. Πολλοὶ μὲν δὴ ἐσέπιπτον αὐτῶν ἐς τὴν θάλασσαν καὶ διεψθείροντο, πολλῷ δὲ ἔτι πλεῦνες κατεπατέοντο ζωὶς ὑπὸ ἀλλήλων· ἦν δὲ λόγος οὐδεὶς τοῦ ἀπολλυμένου. Λακεδαιμόνιοι δὲ ἀτε ἐπιστάμενοι τὸν μέλλοντα σφίσι ἔσεσθαι θάνατον ἐκ τῶν περιόντων τὸ οὔρος, ἀπεδείκνυντο,

ρώμης δσον εἶχον μέγιστον, ἐς τοὺς βαρβάρους παραχρεώμενοί τε καὶ ἀτέοντες. Δούρατα μέν νυν τοῖσι πλέοσι αὐτῶν τηγικαῦτα ἥδη ἐτύγχανε κατεηγότα, οἱ δὲ τοῖσι ξέφεσι διεργάζοντο τοὺς Πέρσας.

224 Καὶ Λεωνίδης τε ἐν τούτῳ τῷ πόνῳ πίπτει ἀνὴρ γενόμενος ἄριστος, καὶ ἔτεροι μετ' αὐτοῦ οὐνομαστοί Σπαρτιήτεων, τῶν ἑγὼ ως ἀνδρῶν ἀξίων γενομένων ἐπυθόμην τὰ οὐνόματα, ἐπυθόμην δὲ καὶ ἀπάντων τῶν τριηκοσίων. Καὶ δὴ καὶ Περσέων πίπτουσι ἐνθαῦτα ἄλλοι τε πολλοὶ καὶ οὐνομαστοί, ἐν δὲ δὴ καὶ Δαρείου δύο παιδες, Ἀδροκόμης τε καὶ Υπεράνθης.

225 Εέρξεώ τε δὴ δύο ἀδελφοῖς ἐνθαῦτα πίπτουσι μαχόμενοι καὶ ὑπὲρ τοῦ νεκροῦ τοῦ Λεωνίδεω Περσέων τε καὶ Λακεδαιμονίων ὡθισμὸς ἐγίνετο πολλός, ἐς δὲ τοῦτον τε ἀρετῇ οἱ Ἐλληνες ὑπεξέρυσαν καὶ ἐτρέψαντο τοὺς ἐναντίους τετράκις. Τοῦτο δὲ συνεστήκεε, μέχρι οὗ οἱ σὺν Ἐπιάλτῃ παρεγένοντο. Ὡς δὲ τούτους ἦκειν ἐπύθοντο οἱ Ἐλληνες, ἐνθεῦτεν ἥδη ἐτεροιοῦτο τὸ νεῖκος· ἐς τε γάρ τὸ στεινὸν τῆς δδοῦ ἀνεχώρεον δπίσω, καὶ παραμειψάμενοι τὸ τείχος ἐλθόντες ἔζοντο ἐπὶ τὸν κολωνὸν πάντες ἀλέες οἱ ἄλλοι πλὴν Θηβαίων. Ὁ δὲ κολωνός ἐστι ἐν τῇ ἐσόδῳ, ὅκου νῦν ὁ λίθινος λέων ἔστηκε ἐπὶ Λεωνίδῃ. Ἐν τούτῳ σφέας τῷ χώρῳ ἀλεξομένους μαχαίρησι, τοῖσι αὐτῶν ἐτύγχανον ἔτι περιεοῦσαι, καὶ χερσὶ καὶ στόμασι κατέχωσαν οἱ βάρβαροι βάλλοντες, οἱ μὲν ἐξ ἐναντίης ἐπισπόμενοι καὶ τὸ ἔρυμα τοῦ τείχεος συγχώσαντες, οἱ δὲ περιελθόντες πάντοθεν περισταδόν.

226 Λακεδαιμονίων δὲ καὶ Θεσπιέων τοιούτων γενομένων, δμως λέγεται ἄριστος ἀνὴρ γενέσθαι Σπαρτιήτης Διηγέκης· τὸν τόδε φασὶ εἶπαι τὸ ἔπος, πρὶν ἢ συμμεῖξαι σφέας τοῖσι Μῆδοισι, πυθόμενον πρός τεν τῶν Τρηγικίων, ως, ἐπεὰν οἱ βάρβαροι ἀπιέωσι τὰ τοξεύματα, τὸν ἥλιον ὑπὸ τοῦ πλήθεος

τῶν δὲ στῶν ἀποκρύπτουσι· τοσοῦτο πλῆθος αὐτῶν εἰναι· τὸν δέ, οὐκ ἐκπλαγέντα τούτοισι, εἶπαι, ἐν ἀλογίῃ ποιεύμενον τὸ Μήδων πλῆθος, ως πάντα σφι ἀγαθὰ δὲ Τρηχίνιος ξεῖνος ἀγγέλλοι, εἰ ἀποκρυπτόντων τῶν Μήδων τὸν ἥλιον ὑπὸ σκιῇ ἔσοιτο πρὸς αὐτοὺς ἡ μάχη καὶ οὐκ ἐν ἥλιψ. Ταῦτα μὲν καὶ ἄλλα τοιουτότροπα ἔπειτα φασι Διηγένεια τὸν Δακεδαιμόνιον λιπέσθαι μνημόσυνα. Μετὰ δὲ τοῦτον ἀριστεῦσαι λέγονται Δακεδαιμόνιοι δύο 227 ἀδελφοί, Ἀλφεός τε καὶ Μάρων, Ὁρσιφάντου παῖδες. Θεσπιέων δὲ εὐδοκίμες μάλιστα, τῷ οὖνομα ἦν Διθύραμβος Ἀρματίδεω.

Θαυμθεῖσι δέ σφι αὐτοῦ ταύτῃ, τῇ περ ἔπεισον, καὶ τοῖσι πρότερον τελευτήσασι, ἢ τοὺς ὑπὸ Λεωνίδεω ἀποπειρθέντας οἵχεσθαι, ἐπιγέγραπται γράμματα λέγοντα τάδε·

*Μνοιάσιν ποτὲ τῇδε τριηκοσίαις ἐμάχοντο
ἐκ Πελοποννάσου χιλιάδες τέτορες.*

Ταῦτα μὲν δὴ τοῖσι πᾶσι ἐπιγέγραπται, τοῖσι δὲ Σπαρτιήτησι 228 ιδίη.

**Ω ξεῖν*, ἀγγέλλειν Δακεδαιμονίοις, διτι τῇδε
κείμεθα τοῖς κείνων δήμασι πειθόμενοι.*

Δακεδαιμονίοισι μὲν δὴ τοῦτο, τῷ δὲ μάντι τόδε·

*Μηῆμα τόδε κλειτοῦ Μεγιστία, δν ποτε Μῆδοι
Σπερχειὸν ποταμὸν κτεῖναν ὀμειψάμενοι,
μάντιος, δς τότε κῆρας ἐπερχομένας σάφα εἰδὼς
οὐκ ἔτλη Σπάρτης ἡγεμόνας προλιπεῖν.*

Ἐπιγράμμασι μέν νυν καὶ στήλῃσι, ἔξω ἢ τὸ τοῦ μάντιος ἐπίγραμμα, Ἀμφικτύονές εἰσὶ σφεας οἱ ἐπικοσμήσαντες· τὸ δὲ τοῦ μάντιος Μεγιστίεω Σιμωνίδης δὲ Λεωπρέπεός ἐστι κατὰ ξεινίην δὲ πιγράφας.

ΒΙΒΛΙΟΝ ΟΓΔΟΟΝ

ΟΥΡΑΝΙΑ

[Μετά τὴν μάχην τῶν Θερμοπυλῶν δὲ πεζὸς στρατὸς τῶν Περσῶν ἐκχυνθεὶς εἰς τὴν στερεάν Ἑλλάδα ἐρημώνει τὴν Φωκίδα, καίει τὰς Θεσπίδας καὶ Πλαταιάς καὶ προχωρεῖ εἰς τὴν Ἀττικήν.]

1. Κατάπλους τοῦ ἑλληνικοῦ στόλου εἰς τὴν Σαλαμῖνα.— Ἐκκένωσις τῶν Ἀθηνῶν.

(Κεφ. 40-42)

40 Ο δὲ Ἑλλήνων ναυτικὸς στρατὸς ἀπὸ τοῦ Ἀρτεμισίου Ἀθηναίων δειγμέντων ἐς Σαλαμῖνα κατίσχει τὰς νέας. Τῶνδε δὲ εἰνεκεν προσεδεήθησαν αὐτῶν σχεῖν πρὸς Σαλαμῖνα Ἀθηναῖοι, ἵνα αὐτοὶ παιδάς τε καὶ γυναικας ὑπεξαγάγωνται ἐκ τῆς Ἀττικῆς, πρὸς δὲ καὶ βουλεύσωνται, τὸ ποιητέον αὐτοῖς ἔσται. Ἐπὶ γάρ τοῖς κατήκουσι πρήγμασι βουλὴν ἔμελον ποιήσεσθαι ὡς ἐψευσμένοι γνώμης. Δοκέοντες γάρ εὑρήσειν Πελοποννησίους πανδημεὶ ἐν τῇ Βοιωτίῃ ὑποκατημένους τὸν βάρβαρον, τῶν μὲν εὔροιν οὐδὲν ἔόν, οἱ δὲ ἐπυνθάνοντο τὸν Ἰσθμὸν αὐτοὺς τειχέοντας, τὴν Πελοπόννησον περὶ πλείστου τε ποιευμένους περιεῖναι καὶ ταύτην ἔχοντας ἐν φυλακῇ, τὰ ἄλλα δὲ ἀπιέναι. Ταῦτα πυνθανόμενοι οὕτω δὴ προσεδεήθησάν σφεων σχεῖν πρὸς τὴν Σαλαμῖνα.

41 Οἱ μὲν δὴ ἄλλοι κατέσχον ἐς τὴν Σαλαμῖνα, Ἀθηναῖοι δὲ ἐς τὴν ἑωυτῶν. Μετὰ δὲ τὴν ἄπιξιν κήρυγμα ἐποιήσαντο, Ἀθηναίων τῇ τις δύναται σώζειν τέκνα τε καὶ τοὺς οἰκέτας. Ἐνθαῦτα οἱ μὲν πλεῖστοι ἐς Τροιζῆνα ἀπέστειλαν, οἱ δὲ ἐς

Αἴγιναν, οἱ δὲ ἐς Σαλαμῖνα. "Εσπευσαν δὲ ταῦτα ὑπεκθέσθαι, τῷ χρηστηρίῳ τε βουλόμενοι ὑπηρετέειν καὶ δὴ καὶ τοῦδε εἰνεκεν οὐκ ἥκιστα λέγουσι Ἀθηναῖοι ὅφιν μέγαν φύλακα τῆς ἀκροπόλιος ἐνδιαιτᾶσθαι ἐν τῷ ἥρᾳ. Δέγουσί τε ταῦτα καὶ δὴ καὶ ὡς ἔόντι ἐπιμήνια ἐπιτελέουσι προτιθέντες τὰ δ' ἐπιμήνια μελιτόεσσά ἔστι. Αὕτη δ' ἡ μελιτόεσσα ἐν τῷ πρόσθε αἰεὶ χρόνῳ ἀναισιμουμένη τότε ἦν ἄφανστος. Σημηνάσης δὲ ταῦτα τῆς Ἱρείης μᾶλλον τι οἱ Ἀθηναῖοι καὶ προθυμότερον ἐξέλιπον τὴν πόλιν ὡς καὶ τῆς θεοῦ ἀπολελοιπούης τὴν ἀκρόπολιν. 'Ως δέ σφι πάντα ὑπεξεκέστο, ἔπλεον ἐς τὸ στρατόπεδον.

"Ἐπειδὲ οἱ ἀπὸ Ἀρτεμισίου ἐς Σαλαμῖνα κατέσχον τὰς 42 νέας, συνέρρεε καὶ ὁ λοιπὸς πυνθανόμενος ὁ τῶν Ἐλλήνων ναυτικὸς στρατὸς ἐκ Τροιζῆνος" ἐς γὰρ Πώγωνα, τὸν Τροιζηνίων λιμένα, προείρητο συλλέγεσθαι. Ναύαρχος μέν νυν ἐπῆν ωὗτός, σπερ ἐπ' Ἀρτεμισίῳ, Εὑρυβιάδης Εὑρυκλείδεω, ἀνὴρ Σπαρτιήτης, οὐ μέντοι γένεός γε τοῦ βασιληίου ἐών. Νέας δὲ πολλῷ πλείστας τε καὶ ἀριστα πλεούσας παρείχοντο Ἀθηναῖοι δύδώκοντα καὶ ἔκατόν. Ἀριθμὸς δὲ ἐγένετο ὁ πᾶς τῶν νεῶν, πάρεξ τῶν πεντηκοντέρων, τριηκόσιαι καὶ ἑβδομήκοντα καὶ δικτώ.

2. Πολεμικὸν συμβούλιον τῶν Ἐλλήνων.—Οἱ Πέρσαι εἰς τὴν Ἀττικήν.—"Αλωσις τῶν Ἀθηνῶν καὶ πυρπόλησις τῆς Ἀκροπόλεως αὐτῶν.

(Κεφ. 49·55)

"Ως δὲ ἐς τὴν Σαλαμῖνα συνῆλθον οἱ στρατηγοὶ ἀπὸ τῶν 48 πολίων, ἐθουλεύοντο προθέντος Εὑρυβιάδεω γνώμην ἀποφαίνεσθαι τὸν βουλόμενον, ὃκου δοκέοι ἐπιτηδεότατον εἶναι ναυμαχίην ποιέεσθαι, τῶν αὐτοὶ χωρέων ἐγκρατέες εἰσὶν ἡ γὰρ Ἀττικὴ ἀπεῖτο ἥδη, τῶν δὲ λοιπέων πέρι προετίθεε. Αἱ γνῶ-

μαι δὲ τῶν λεγόντων αἱ πλεῖσται συνεξέπιπτον πρὸς τὸν Ἰσθμὸν πλώσαντας ναυμαχέειν πρὸ τῆς Πελοποννήσου, ἐπιλέγοντες τὸν λόγον τόνδε, ὡς, ἣν νικηθέωσι τῇ ναυμαχίῃ, ἐν Σαλαμῖνι μὲν ἔόντες πολιορκήσονται ἐν νήσῳ, ἵνα σφι τιμωρίη οὐδεμίᾳ ἐπιφανήσεται, πρὸς δὲ τῷ Ἰσθμῷ ἐς τοὺς ἑωυτῶν ἔξοισονται.

50 Ταῦτα τῶν ἀπὸ Πελοποννήσου στρατηγῶν ἐπιλεγομένων ἐληλύθεε ἀνὴρ Ἀθηναῖος ἀγγέλων ἥκειν τὸν βάρβαρον ἐς τὴν Ἀττικὴν καὶ πᾶσαν αὐτὴν πυρπολέεσθαι. Ὁ γὰρ διὰ Βοιωτῶν τραπόμενος στρατὸς ἅμα Εέρειη, ἐμπρήσας Θεσπιέων τὴν πόλιν, αὐτῶν ἐκλεισπότων ἐς Πελοπόννησον, καὶ τὴν Πλαταιέων ὁσαύτως, ἥκε τε ἐς τὴν Ἀττικὴν καὶ πάντα ἐκεῖνα ἐδηγίου. Ἐνέπρησε δὲ Θέσπειάν τε καὶ Πλάταιαν πυθόμενος Θηβαίων, ὅτι οὐκ ἐμήδιζον. Ἀπὸ δὲ τῆς διαβάσιος τοῦ Ἑλλησπόντου, ἔνθεν πορεύεσθαι ἥρξαντο οἱ βάρβαροι, ἔνα αὐτοῦ διατρίψαντες μῆνα, ἐν τῷ διέβαινον ἐς τὴν Εὐρώπην, ἐν τρισὶ ἑτέροισι μησὶ ἐγένοντο ἐν Ἀττικῇ, Καλλιάδεω ἀρχοντος Ἀθηναίοισι.

51 Καὶ αἰρέουσι ἕρημον τὸ ἄστυ, καὶ τινας δλίγους εὐρίσκουσι τῶν Ἀθηναίων ἐν τῷ ἱρῷ ἔόντας, ταμίας τε τοῦ ἱροῦ καὶ πένητας ἀνθρώπους, οἵ φραξάμενοι τὴν ἀκρόπολιν θύρησι τε καὶ ἔνδοισι ἡμύνοντο τοὺς ἐπιόντας, ἅμα μὲν ὑπ' ἀσθένείης βίου οὐκ ἐκχωρήσαντες ἐς Σαλαμῖνα, πρὸς δὲ αὐτοὺς δοκέοντες ἐξευρηκέναι τὸ μαντήιον, τὸ δὲ Ηυθίη σφι ἔχρησε, τὸ ἔνδιγον τεῖχος ἀνάλωτον ἔσεσθαι· αὐτὸς δὴ τοῦτο εἶναι τὸ κρησφύγετον κατὰ τὸ μαντήιον καὶ οὐ τὰς νέας.

52 Οἱ δὲ Ηέρσαι ἵζόμενοι ἐπὶ τὸν καταντίον τῆς ἀκροπόλιος ὅχθον, τὸν Ἀθηναῖοι καλέουσι Ἀρήιον πάγον, ἐπολιόρκεον τρέπον τοιόνδε· ὅκως στυππεῖον περὶ τοὺς διεστοὺς περιθέντες ἀψειαν, ἐτέξευον ἐς τὸ φράγμα. Ἐνθαῦτα Ἀθηναίων οἱ πολιορκεόμενοι δμως ἡμύνοντο, καίπερ ἐς τὸ ἔσχατον κα-

κοῦ ἀπιγμένοι καὶ τοῦ φράγματος προσδεδωκότος. Οὐδὲ λόγους τῶν Πεισιστρατιδέων προσφερόντων περὶ διμολογίης ἐνεδέκοντο, ἀμυνόμενοι δὲ ἄλλα τε ἀντεμηχανώντο καὶ δὴ καὶ προσιόντων τῶν βαρβάρων πρὸς τὰς πύλας δλοιτρόχους ἀπίεσαν, ὥστε Εέρεξην ἐπὶ χρόνον συχνὸν ἀπορήσῃ ἐνέχεσθαι οὐ δυνάμενόν σφεας ἔλειν.

Χρόνῳ δ' ἐκ τῶν ἀπόρων ἐφάνη δὴ τις ἔξοδος τοῖσι βαρ- 53
βάροισι· ἔδει γὰρ κατὰ τὸ θεοπρόπιον πᾶσαν τὴν Ἀττικὴν τὴν ἐν τῇ ἡπείρῳ γενέσθαι ὑπὸ Πέρσησι. Ἐμπροσθε δῶν πρὸ τῆς ἀκροπόλιος, ὅπισθε δὲ τῶν πυλέων καὶ τῆς ἀνόδου, τῇ δὴ οὕτε τις ἐφύλασσε οὔτ' ἀν ἡλπισε, μὴ κοτέ τις κατὰ ταῦτα ἀναβαίη ἀνθρώπων, ταύτη ἀνέβησάν τινες κατὰ τὸ ἱρὸν τῆς Κέκροπος θυγατρὸς Ἀγλαύρου, καίπερ ἀποκρήμνου ἔσντος τοῦ χώρου. Ως δὲ εἶδον αὐτοὺς ἀναβεβηκότας οἱ Ἀθηναῖοι ἐπὶ τὴν ἀκρόπολιν, οἱ μὲν ἔρριπτον ἐωυτοὺς κατὰ τοῦ τείχεος κάτω καὶ διεφθείροντο, οἱ δὲ ἐς τὸ μέγαρον κατέφευγον. Τῶν δὲ Περσέων οἱ ἀναβεβηκότες πρῶτον μὲν ἐτράποντο πρὸς τὰς πύλας, ταύτας δὲ ἀνοίξαντες τοὺς ἱκέτας ἐφόνευον· ἐπεὶ δέ σφι πάντες κατέστρωντο, τὸ ἱρὸν συλήσαντες ἐνέπρηγσαν πᾶσαν τὴν ἀκρόπολιν.

Σχὼν δὲ παντελέως τὰς Ἀθήνας Εέρεξης ἀπέπεμψε ἐς Σοῦσα 54 ἄγγελον ἵππεα Ἀρταβάνῳ ἀγγελέοντα τὴν παρεοῦσάν σφι εὑ-
πρηξίην. Ἀπὸ δὲ τῆς πέμψιος τοῦ κήρυκος δευτέρη ἡμέρῃ συγ-
καλέσας Ἀθηναίων τοὺς φυγάδας, ἐωυτῷ δὲ ἐπομένους, ἐκέλευε τρόπῳ τῷ σφετέρῳ θῦσαι τὰ ἱρὰ ἀναβάντας ἐς τὴν ἀκρόπολιν, εἴτε δὴ δῶν ὅψιν τινὰ ἰδῶν ἐνυπνίου ἐνετέλλετο ταῦτα, εἴτε καὶ ἐνθύμιον οἱ ἐγένετο ἐμπρήσαντι τὸ ἱρόν. Οἱ δὲ φυγάδες τῶν Ἀθη-
ναίων ἐποίησαν τὰ ἐντεταλμένα.

Τοῦ δὲ εἰνεκεν τούτων ἐπειμήσθην, φράσω. "Ἐστι ἐν τῇ 55
ἀκροπόλι ταύτη Ἐρεχθίος τοῦ γηγενέος λεγομένου εἰναι νῆσος,
ἐν τῷ ἐλαίῃ τε καὶ θάλασσα ἔνι, τὰ λόγος παρ' Ἀθηναίων

Ποσειδέωνά τε καὶ Ἀθηναίην ἐρίσαντας περὶ τῆς χώρης μαρτύρια θέσθαι. Ταύτην ὡν τὴν ἐλαίην ἅμα τῷ ἄλλῳ ἵρῳ κατέλαβε ἐμπρησθῆναι ὑπὸ τῶν βαρβάρων· δευτέρη δὲ ἡμέρη ἀπὸ τῆς ἐμπρήσιος Ἀθηναίων οἱ θύειν ὑπὸ βασιλέος κελευθμενοὶ ὡς ἀνέβησαν ἐς τὸ ἱρόν, ὧν βλαστὸν ἐκ τοῦ στελέχεος δύο τε πηγυαῖον ἀναδεδραμηκότα. Οὗτοι μέν νυν ταῦτα ἔφρασαν.

3. Νέον πολεμικὸν συμβούλιον τῶν Ἑλλήνων.

(Κεφ. 56-64)

56 Οἱ δὲ ἐν Σαλαμῖνι Ἑλληνες, ὡς σφι ἐξηγγέλθη, ὡς ἔσχε τὰ περὶ τὴν Ἀθηναίων ἀκρόπολιν, ἐς τοσοῦτον θόρυβον ἀπίκοντο, ὥστε ἔνιοι τῶν στρατηγῶν οὐδὲ κυρωθῆναι ἔμενον τὸ προκείμενον πρῆγμα, ἀλλ’ ἐς τε τὰς νέας ἐσέπιπτον καὶ ἴστια ἀείροντο ὡς ἀποθευσόμενοι· τοῖσι τε ὑπολειπομένοισι αὐτῶν ἐκυρώθη πρὸ τοῦ Ἰσθμοῦ ναυμαχέειν. Νῦν τε ἐγίνετο, καὶ οἱ διαλυθέντες ἐκ τοῦ συνεδρίου ἐσέβαινον ἐς τὰς νέας.

57 Ἐνθαῦτα δὴ Θεμιστοκλέα ἀπικόμενον ἐπὶ τὴν νέα εἰρετο Μνησίφιλος, ἀνὴρ Ἀθηναῖος, δι τι σφι εἶη βεβουλευμένον. Πυθόμενος δὲ πρὸς αὐτοῦ, ὡς εἴη δεδογμένον ἀνάγειν τὰς νέας πρὸς τὸν Ἰσθμὸν καὶ πρὸ τῆς Ηελοποννήσου ναυμαχέειν, εἰπε· «Οὕ τοι ἄρα, ἦν ἀπαείρωσι τὰς νέας ἀπὸ Σαλαμῖνος, περὶ οὐδεμιῆς ἔτι πατρίδος ναυμαχήσεις· κατὰ γάρ πόλις ἔκαστοι τρέψονται, καὶ οὔτε σφέας Εὐρυθιάδης κατέχειν δυνήσεται οὔτε τις ἀνθρώπων ἄλλος, ὥστε μὴ οὐ διασκεδασθῆναι τὴν στρατιήν· ἀπολέεται τε ἡ Ἑλλὰς ἀβουλίησι. Ἄλλ’ εἰ τις ἔστι μηχανή, ἵθι καὶ πειρῶ διαχέαι τὰ βεβουλευμένα, ἦν κως δύνη ἀναγνῶσαι Εὐρυθιάδην μεταβουλεύσασθαι, ὥστε αὐτοῦ μένειν».

58 Κάρτα τε τῷ Θεμιστοκλεῖ ἥρεσε ἡ ὑποθήκη, καὶ οὐδὲν πρὸς ταῦτα ἀμειψάμενος ἦιε ἐπὶ τὴν νέα τὴν Εὐρυθιάδεων·

"Απικόμενος δὲ ἔφη ἐθέλειν οἱ κοινόν τι πρῆγμα συμμεῖξαι. Ὁ δ' αὐτὸν ἐς τὴν νέα ἐκέλευε ἐσθάντα λέγειν, εἴ τι θέλει. Ἐνθαῦτα δὲ Θεμιστοκλέης παριζόμενός οἱ καταλέγει ἐκεῖνά τε πάντα, τὰ ἥκουσε Μνησιφίλου, ἔωυτοῦ ποιεύμενος, καὶ ἀλλα πολλὰ προστιθείς, ἐς δὲ ἀνέγνωσε χρητίων ἐκ τῆς νεὸς ἐκβῆναι συλλέξαι τε τοὺς στρατηγούς ἐς τὸ συνέδριον.

"Ως δὲ ἄρα συνελέχθησαν, πρὶν ἡ τὸν Εὑρυθιάδην προθεῖναι 59 τὸν λόγον, τῶν εἰνεκεν συνήγαγε τοὺς στρατηγούς, πολλὸς ἦν δὲ Θεμιστοκλέης ἐν τοῖσι λόγοισι οἷα κάρτα δεσμενος. Δέγοντος δὲ αὐτοῦ δὲ Κορίνθιος στρατηγὸς Ἀδείμαντος δὲ Ὡκύτου εἶπε· « Ὡ Θεμιστόκλεες, ἐν τοῖσι ἀγώσι οἱ προεξανιστάμενοι ῥαπίζονται ». "Ο δὲ ἀπολυόμενος ἔφη· « Οἱ δέ γε ἐγκαταλειπόμενοι οὐ στεφανοῦνται ».

Τότε μὲν ἡπίως πρὸς τὸν Κορίνθιον ἀμείψατο, πρὸς δὲ τὸν 60 Εὑρυθιάδην ἔλεγε ἐκείνων μὲν οὐκέτι οὐδὲν τῶν πρότερον λεχθέντων, ὡς, ἐπεὰν ἀπαείρωσι ἀπὸ Σαλαμίνος, διαδρήσονται παρεντῶν γάρ τῶν συμμάχων οὐκ ἔφερε δὲ κόσμον οὐδένα κατηγορέειν. δ δὲ ἀλλου λόγου εἰχετο, λέγων τάδε·

α) «Ἐν σοὶ νῦν ἔστι σῶσαι τὴν Ἑλλάδα, ἦν ἐμοὶ πείθη ναυμαχίην αὐτοῦ μένων ποιέεσθαι, μηδὲ πειθόμενος τούτων τοῖσι λόγοισι ἀναζεύξῃς πρὸς τὸν Ἰσθμὸν τὰς νέας. Ἀντίθες γάρ ἐκάτερον ἀκούσας. Πρὸς μὲν τῷ Ἰσθμῷ συμβάλλων ἐν πελάγεϊ ἀναπεπταμένῳ ναυμαχήσεις, τὸ ἥκιστα ἥμιν σύμφορόν ἔστι νέας ἔχουσι βαρυτέρας καὶ ἀριθμὸν ἐλάσσονας· τοῦτο δὲ ἀπολέεις Σαλαμίνά τε καὶ Μέγαρα καὶ Αἴγιναν, ἦνπερ καὶ τὰ ἀλλα εὐτυχήσωμεν. "Αμα γάρ τῷ ναυτικῷ αὐτῶν ἔψεται καὶ δὲ πεζὸς στρατός, καὶ οὕτω σφέας αὐτὸς ἀξεις ἐπὶ τὴν Ηελοπόννησον, κινδυνεύσεις τε ἀπάση τῇ Ἑλλάδι.

β) » "Ἡν δέ, τὰ ἐγὼ λέγω, ποιήσῃς, τοσάδε ἐν αὐτοῖσι χρηστὰ εὐρήσεις· πρῶτα μὲν ἐν στεινῷ συμβάλλοντες νησὶ διέγησι πρὸς πολλάς, ἦν τὰ οἰκότα ἐκ τοῦ πολέμου ἐκβαίνη, πολ-

λὸν κρατήσομεν· τὸ γὰρ ἐν στεινῷ ναυμαχέειν πρὸς ἡμέων ἔστι, ἐν εὐρυχωρίῃ δὲ πρὸς ἐκείνων. Αὗτις δὲ Σαλαμῖς περιγίνεται, ἐξ τὴν ἥμιν ὑπεικέται τέκνα τε καὶ γυναικες. Καὶ μὲν καὶ τόδε ἐν αὐτοῖς ἔνεστι, τοῦ καὶ περιέχεσθε μάλιστα· διμοίως αὐτοῦ τε μένων προναυμαχήσεις Πελοποννήσου καὶ πρὸς τῷ Ἰσθμῷ, οὐδέ σφεας, εἰπερ εὖ φρονέεις, ἄξεις ἐπὶ τὴν Πελοπόννησον.

γ) » "Ἡν δέ γε καί, τὰ ἐγὼ ἐλπίζω, γένηται καὶ νικήσωμεν τῇσι νηυσί, οὕτε ὅμιν ἐξ τὸν Ἰσθμὸν παρέσονται οἱ βάρβαροι οὕτε προσῆσονται ἐκαστέρω τῆς Ἀττικῆς, ἀπίστι τε οὐδενὶ κόσμῳ, Μεγάροισι τε κερδανέοιμεν περιεοῦσι καὶ Αἰγαίη καὶ Σαλαμῖνι, ἐν τῇ ἥμιν καὶ λόγιόν ἔστι τῶν ἐχθρῶν κατύπερθε γενέσθαι. Οἰκότα μέν νυν βουλευομένοισι ἀνθρώποισι ὃς τὸ ἐπίπαν ἐθέλει εὖ γίνεσθαι· μὴ δὲ οἰκότα βουλευομένοισι οὐκ ἐθέλει οὐδὲ ὁ θεὸς προσχωρέειν πρὸς τὰς ἀνθρωπηίας γνώμας».

61 Ταῦτα λέγοντος Θεμιστοκλέος αὗτις ὁ Κορίνθιος Ἀδείμαντος ἐπεφέρετο, σιγᾶν τε κελεύων, τῷ μὴ ἔστι πατρίς, καὶ Εὐρυθιάδην οὐκ ἐῶν ἐπιψηφίζειν ἀπόλι ἀνδρὶ πόλιν γὰρ τὸν Θεμιστοκλέα παρεχόμενον οὕτω ἐκέλευε γνώμας συιτιθάλεσθαι. Ταῦτα δέ οἱ προέφερε, ὅτι ἡλώκεσάν τε καὶ κατείχοντο Ἀθῆναι. Τότε δὴ ὁ Θεμιστοκλέης κείνόν τε καὶ τοὺς Κορινθίους πολλά τε καὶ κακὰ ἔλεγε, ἐωυτοῖσι τε ἐδήλου λόγωφ, ὃς εἴη καὶ πόλις καὶ γῆ μέζων ἡπερ ἐκείνοισι, ἔστ' ἀν διηγήσιαι νέες σφι ἔωσι πεπληρωμέναι· οὐδαμοὺς γὰρ Ἑλλήνων αὐτοὺς ἐπιόντας ἀποκρούσεσθαι.

62 Σημαίνων δὲ ταῦτα τῷ λόγῳ διέβαινε ἐξ Εὐρυθιάδην, λέγων μᾶλλον ἐπεστραμμένα· «Σὺ εἰ μενέεις αὐτοῦ καὶ μένων ἔσεαι ἀνὴρ ἀγαθός, καλῶς ἔχει· εἰ δὲ μή, ἀνατρέψεις τὴν Ἑλλάδα· τὸ πᾶν γὰρ ἥμιν τοῦ πολέμου φέρουσι αἱ νέες. Ἄλλ' ἐμοὶ πείθεο. Εἰ δὲ ταῦτα μὴ ποιήσεις, ἥμεις μέν, ὃς ἔχομεν, ἀναλαβόντες

τοὺς οἰκέτας κομιεύμεθα ἐς Σῖριν τὴν ἐν Ἰταλίῃ, ἥπερ ἡμετέρη τέ ἔστι ἐκ τοῦ παλαιοῦ ἔτι, καὶ τὰ λόγια λέγει ὑπ' ἡμέων αὐτὴν δεῖν κτισθῆναι· ὑμεῖς δὲ συμμάχων τοιῶνδε μουνωθέντες μεμνήσεσθε τῶν ἐμῶν λόγων».

Ταῦτα δὲ Θεμιστοκλέος λέγοντος ἀνεδιδάσκετο Εὐρυδιά⁶³ δῆς· δοκέειν δέ μοι, ἀρρωδήσας μάλιστα τοὺς Ἀθηναίους ἀνεδιδάσκετο, μή σφεας ἀπολίπωσι, ἦν πρὸς τὸν Ἰσθμὸν ἀνάγη τὰς νέας ἀπολιπόντων γάρ Ἀθηναίων σύκετι ἐγίνοντο ἀξιόμαχοι οἱ λοιποί. Ταύτην δὴ αἰρέεται τὴν γνώμην, αὐτοῦ μένοντας διαναυμαχέειν. Οὕτω μὲν οἱ περὶ Σαλαμῖνα ἔπεσι ἀκρο- 64 θολισάμενοι, ἐπείτε Εὐρυδιάδη ἔδοξε, αὐτοῦ παρεσκευάζοντο ὁις ναυμαχήσοντες. Ἡμέρη τε ἐγίνετο καὶ ἅμα τῷ ἡλίῳ ἀνιόντι σεισμὸς ἐγένετο ἐν τε τῇ γῇ καὶ τῇ θαλάσσῃ. Ἔδοξε δέ σφι εὗξασθαι τοῖσι θεοῖσι καὶ ἐπικαλέσασθαι τοὺς Αἰακίδας συμμάχους. Ὡς δέ σφι ἔδοξε, καὶ ἐποίειν ταῦτα εὑξάμενοι γάρ πᾶσι τοῖσι θεοῖσι αὐτόθεν μὲν ἐκ Σαλαμῖνος Αἴαντά τε καὶ Τελαμῶνα ἐπεκαλέοντο, ἐπὶ δὲ Αἰακὸν καὶ τοὺς ἄλλους Αἰακίδας νέα ἀπέστελλον ἐς Αἴγιναν.

[Ο περσικὸς στόλος ἀκολουθῶν τὰ ἵχνη τοῦ ἐλληνικοῦ φθάνει εἰς τὴν παραλίαν τῆς Ἀττικῆς καὶ ἀγκυροβολεῖ εἰς Φάληρον ἐκεῖ καταβαίνει δὲ Ξέρξης καὶ συγκαλέσας εἰς συνέδριον τὸν ἀρχηγὸν τοῦ στόλου ἐρωτᾷ αὐτὸν διὰ τοῦ Μαρδονίου, ἂν ἐγκρίνουν τὴν συγκρότησιν ναυμαχίας. Ο Ξέρξης ἀκολουθῶν τὴν γνώμην τῶν περισσοτέρων ἀποφασίζει νὰ ναυμαχήσῃ.]

4. Ο περσικὸς στόλος πλέει εἰς τὴν Σαλαμῖνα, ὁ δὲ πεζὸς στρατὸς πορεύεται κατὰ τῆς Πελοποννήσου.—
Οχύρωσις τοῦ Ἰσθμοῦ.

(Κεφ. 70-72)

Ἐπειδὴ δὲ παρήγγελλε ἀναπλέειν, ἀνῆγον τὰς νέας ἐπὶ 70 τὴν Σαλαμῖνα, καὶ παρεκρίθησαν διαταχθέντες κατ' ἡσυχίην.

Τότε μέν νυν ούκ ἐξέχρησέ σφι ἡ ἡμέρη ναυμαχήην ποιήσασθαι (νῦξ γὰρ ἐπεγένετο), οἵ δὲ παρεσκευάζοντο ἐς τὴν ὑστεραίην. Τοὺς δὲ Ἐλληνας εἰχε δέος τε καὶ ἀρρωδίη, οὐκ ἥκιστα δὲ τοὺς ἀπὸ Πελοποννήσου. Ἀρρώδεον δέ, ὅτι αὐτοὶ μὲν ἐν Σαλαμῖνι κατήμενοι ὑπὲρ γῆς τῆς Ἀθηναίων ναυμαχέειν μέλλοιεν, νικηθέντες τε ἐν νήσῳ ἀπολαμψθέντες πολιορκήσονται, ἀπέντες τὴν ἔωυτδν ἀφύλακτον.

71 Τῶν δὲ βαρβάρων ὁ πεζὸς ὑπὸ τὴν παρεοῦσαν γύκτα ἐπορεύετο ἐπὶ τὴν Πελοπόννησον· καίτοι τὰ δυνατὰ πάντα ἐμειηχάνητο, ὅκως κατ' ἥπειρον μὴ ἐσβάλοιεν οἱ βάρβαροι. Ὡς γὰρ ἐπύθοντο τάχιστα Πελοποννήσους τοὺς ἀιφλὶ Λεωνίδην ἐν Θερμοπύλῃσι τετελευτηκέναι, συνδραμόντες ἐκ τῶν πολίων ἐς τὸν Ἰσθμὸν ἔζοντο, καὶ σφι ἐπῆν στρατηγὸς Κλεόμβροτος ὁ Ἀναξανδρίδεω, Λεωνίδεω δὲ ἀδελφεός. Ἱζόμενοι δὲ ἐν τῷ Ἰσθμῷ καὶ συγχώσαντες τὴν Σκειρωνίδα ὁδόν, μετὰ τοῦτο, ὡς σφι ἔδοξε βουλευομένοισι, οἰκοδόμεον διὰ τοῦ Ἰσθμοῦ τεῖχος. Ἄτε δὴ ἐουσέων μυριάδων πολλέων καὶ παντὸς ἀνδρὸς ἐργαζομένου ἦνετο τὸ ἔργον· καὶ γὰρ λίθοι καὶ πλίνθοι καὶ ἔνδα καὶ φορμοὶ φάρμου πλήρεες ἐσεφορέοντο, καὶ ἐλεύνον οὐδένα χρόνον οἱ βωθήσαντες ἐργαζόμενοι, οὕτε νυκτὸς οὔτε ἡμέρης.

72 Οἱ δὲ βωθήσαντες ἐς τὸν Ἰσθμὸν πανδημεὶ οἵδε ἦσαν Ἐλλήνων· Λακεδαιμόνιοι τε καὶ Ἀρκάδες πάντες καὶ Ἕλεῖοι καὶ Κορίνθιοι καὶ Σικουώνιοι καὶ Ἐπιδαύριοι καὶ Φλειάσιοι καὶ Τροικήνιοι καὶ Ἐρμιόνεες. Οὗτοι μὲν ἦσαν οἱ βωθήσαντες καὶ ὑπεραρρωδέοντες τῇ Ἐλλάδι κινδυνευούσῃ· τοῖσι δὲ ἄλλοισι Πελοποννήσοισι ἔμελε οὐδέν. Ὁλύμπια δὲ καὶ Κάρνεια παροιχώκεε ἥδη.

5. Ὁ Θεμιστοκλῆς διὰ τεχνάσματος ἀναγκάζει τοὺς
“Ελληνας νὰ ναυμαχήσουν ἐν Σαλαμῖνι.

(Κεφ. 74-76, 78-82)

Οι μὲν δὴ ἐν τῷ Ἰσθμῷ τοιούτῳ πόνῳ συνέστασαν, ὅτε 74 τὸν περὶ τοῦ παντὸς ἥδη δρόμον θέοντες καὶ τῇσι νηυσὶ οὐκ ἐλπίζοντες ἐλλάμψεσθαι· οἱ δὲ ἐν Σαλαμῖνι ὅμως ταῦτα πυνθανόμενοι ἀρρώδεον, οὐκ οὕτω περὶ σφίσι αὐτοῖσι δειμαίνοντες, ώς περὶ τῇ Πελοποννήσῳ. Τέως μὲν δὴ αὐτῶν ἀνὴρ ἀνδρὶ παραστὰς σιγῇ λόγον ἐποιέετο, θῶμα ποιεύμενοι τὴν Εὐρυθίαδεω ἀδουλίγην· τέλος δὲ ἐξερράγη ἐς τὸ μέσον. Σύλλογός τε δὴ ἐγίνετο, καὶ πολλὰ ἐλέγετο περὶ τῶν αὐτῶν, οἱ μὲν, ώς ἐς τὴν Πελοπόννησον χρεὸν εἴη ἀποπλέειν καὶ περὶ ἐκείνης κινδυνεύειν, μηδὲ πρὸ χώρης δοριαλάτου μένοντας μάχεσθαι, Ἀθηναῖοι δὲ καὶ Αἰγινῆται καὶ Μεγαρέες αὐτοῦ μένοντας ἀμύνεσθαι.

Ἐνθαῦτα Θεμιστοκλέης, ώς ἔσσοῦτο τῇ γνώμῃ ὅπλα τῶν 75 Πελοποννησίων, λαθὼν ἐξέρχεται ἐκ τοῦ συνεδρίου, ἐξελθὼν δὲ πέμπει ἐς τὸ στρατόπεδον τὸ Μήδων ἄνδρα πλοιῷ ἐντειλάμενος, τὰ λέγειν χρεόν, τῷ οὖνομα μὲν ἦν Σίκιννος, οἰκέτης δὲ καὶ παιδαγωγὸς ἦν τῶν Θεμιστοκλέος παιδῶν· τὸν δὴ ὅστερον τούτων τῶν πρηγμάτων Θεμιστοκλέης Θεσπιέα τε ἐποίησε, ώς ἐπεδέκοντο οἱ Θεσπιέες πολιῆτας, καὶ χρήμασι ὅλβιον. “Ος τότε πλοιῷ ἀπικόμενος ἔλεγε πρὸς τοὺς στρατηγοὺς τῶν βαρθάρων τάδε· «Ἐπεμψέ με στρατηγὸς δ’ Ἀθηναίων λάθρῃ τῶν ἄλλων Ἐλλήνων (τυγχάνει γὰρ φρονέων τὰ βασιλέος καὶ βουλόμενος μᾶλλον τὰ ὑμέτερα κατύπερθε γίνεσθαι ἢ τὰ τῶν Ἐλλήνων πρήγματα) φράσοντα, δτι οἱ Ἐλληνες δρησμὸν βουλεύονται καταρρωδηκότες, καὶ νῦν παρέχει κάλλιστον ὑμέας ἔργον ἀπάντων ἐξεργάσασθαι, ἦν μὴ περιβῆτε διαδράντας αὐτούς. Οὔτε γὰρ ἀλλήλοισι ὁμοφρονέουσι οὕτ’ ἔτι ἀντιστήσονται

νῦμῖν, πρὸς ἔωυτούς τε σφέας ὅψεσθε ναυμαχέοντας τοὺς τὰ ὑμέτερα φρονέοντας καὶ τοὺς μή». Ὁ μὲν ταῦτα σφι σημήνας ἐμποδὼν ἀπαλλάσσετο.

76 Τοῖσι δὲ ὡς πιστὰ ἐγίνετο τὰ ἀγγελθέντα, τοῦτο μὲν ἐς τὴν νησίδα τὴν Ψυττάλειαν, μεταξὺ Σαλαμῖνός τε κειμένην καὶ τῆς ἡπείρου, πολλοὺς τῶν Περσέων ἀπεβίβασαν· τοῦτο δέ, ἐπειδὴ ἐγίνοντο μέσαι νύκτες, ἀνῆγον μὲν τὸ ἀπ' ἐσπέρης κέρας κυκλούμενοι πρὸς τὴν Σαλαμῖνα, ἀνῆγον δὲ οἱ ἀμφὶ τὴν Κέον τε καὶ τὴν Κυνόσουραν τεταγμένοι, κατεῖχόν τε μέχρι Μουνιχής πάντα τὸν πορθιμὸν τῇσι νησοῦ. Τῶνδε δὲ εἰνεκεν ἀνῆγον τὰς νέας, ἵνα δὴ τοῖσι Ἐλλησι μηδὲ φυγεῖν ἔξῃ, ἀλλ' ἀπολαμφθέντες ἐν τῇ Σαλαμῖνι δοῖεν τίσιν τῶν ἐπ' Ἀρτεμισίῳ ἀγωνισμάτων. Ἐς δὲ τὴν νησίδα τὴν Ψυττάλειαν καλεομένην ἀπεβίβαζον τῶν Περσέων τῶνδε εἰνεκεν, ὡς, ἐπεὰν γίνηται ναυμαχίη, ἐνθαῦτα μάλιστα ἔξοισομένων τῶν τε ἀνδρῶν καὶ τῶν ναυηγίων (ἐν γάρ δὴ πόρῳ τῆς ναυμαχίης τῆς μελλούσης ἔσεσθαι ἐκέστο ή νῆσος), ἵνα τοὺς μὲν περιποιέωσι, τοὺς δὲ διαφεύγωσι. Ἐποίευν δὲ σιγῇ ταῦτα, ὡς μὴ πυνθανούσατο οἱ ἐναντίοι. Οἱ μὲν δὴ ταῦτα τῆς νυκτὸς οὐδὲν ἀποκοιμηθέντες παραρτέοντο.

78 Τῶν δὲ ἐν Σαλαμῖνι στρατηγῶν ἐγίνετο ωθισμὸς λόγων πολλός. Ἡδεσαν δὲ οὕκω, δτι σφέας περιεκυκλοῦντο τῇσι νησοῖς οἱ βάρβαροι, ἀλλ' ὡσπερ τῆς ἡμέρης ὥρων αὐτοὺς τεταγμένους, ἐδόκεον κατὰ χώρην εἶναι. Συνεστηκότων δὲ τῶν στρατηγῶν ἐξ Αἰγίνης διέβη Ἀριστείδης ὁ Λυσιμάχου, ἀνὴρ Ἀθηναῖος μέν, ἐξωστρακισμένος δὲ ὑπὸ τοῦ δῆμου, τὸν ἐγὼ νεομικα, πυνθανόμενος αὐτοῦ τὸν τρόπον, ἄριστον ἀνδρα γενέσθαι ἐν Ἀθήνησι καὶ δικαιότατον. Οὗτος ὧντος στὰς ἐπὶ τὸ συνέδριον ἐξεκαλέετο Θεμιστοκλέα, ἐόντα μὲν ἔωυτῷ οὐ φίλον, ἐχθρὸν δὲ τὰ μάλιστα· ὑπὸ δὲ μεγάθεος τῶν παρεόντων κακῶν λήθην ἐκείνων ποιεύμενος ἐξεκαλέετο, θέλων αὐτῷ συμμετέξαι.

Προακηκόεε δέ, ὅτι σπεύδοιεν οἱ ἀπὸ Πελοπονῆσου ἀνάγειν τὰς νέας πρὸς τὸν Ἰσθμόν. Ὡς δὲ ἔξηλθέ οἱ Θεμιστοκλέους, ἔλεγε Ἀριστεῖδης τάδε « Ἡμέας στασιάζειν χρεόν ἔστι ἐν τῷ ἄλλῳ καιρῷ καὶ δὴ καὶ ἐν τῷδε περὶ τοῦ ὀκότερος ἡμέων πλέω ἀγαθὰ τὴν πατρίδα ἐργάζεται. Δέγω δέ τοι, ὅτι ἵσον ἔστι πολλά τε καὶ δλίγα λέγειν περὶ ἀποπλόου τοῦ ἐνθῦτεν Πελοποννησίοισι. Ἔγὼ γὰρ αὐτόπτης τοι λέγω γενόμενος, ὅτι νῦν οὐδ', ἷν θέλωσι, Κορίνθιοί τε καὶ αὐτὸς Εὔρυθιάδης οἰοί τε ἔσονται ἐκπλῶσαι περιεχόμεθα γὰρ ὑπὸ τῶν πολεμίων κύκλῳ. Ἄλλ' ἐσελθών σφι ταῦτα σήμηνον ».

Ο δ' ἀμείβετο τοῖσδε· « Κάρτα τε χρηστὰ διακελεύεαι καὶ 80 εῦ ἥγγειλας· τὰ γὰρ ἐγὼ ἔδεομην γενέσθαι, αὐτὸς αὐτόπτης γενόμενος ἥκεις. Ἰσθι γὰρ ἐξ ἐμέο τὰ ποιεύμενα ὑπὸ Μήδων. Ἔδεε γάρ, ὅτε οὐκ ἐκόντες ἥθελον ἐς μάχην κατίστασθαι οἱ Ἑλληνες, ἀκοντας παραστήσασθαι. Σὺ δέ, ἐπείπερ ἥκεις χρηστὰ ἀπαγγέλλων, αὐτός σφι ἀγγειλον. Ἡν γὰρ ἐγὼ αὐτὰ λέγω, δέξω πλάσας λέγειν καὶ οὐ πείσω ὡς οὐ ποιεύντων τῶν βαρδάρων ταῦτα. Ἄλλα σφι σήμηνον αὐτὸς παρελθών, ὡς ἔχει. Ἐπεὰν δὲ σημήνης, ἷν μὲν πείθωνται, ταῦτα δὴ τὰ κάλλιστα· ἷν δὲ αὐτοῖσι μὴ πιστὰ γένηται, δημιοί γῆμιν ἔσται· οὐ γὰρ ἔτι διαδρήσονται, εἴπερ περιεχόμεθα πανταχόθεν, ὡς σὺ λέγεις ». Ταῦτα ἔλεγε παρελθὼν ὁ Ἀριστεῖδης, φάμενος ἐξ Al- 81 γίνης τε ἥκειν καὶ μόγις ἐκπλῶσαι λαθὼν τοὺς ἐπορμέοντας· περιέχεσθαι γὰρ πᾶν τὸ στρατόπεδον τὸ Ἑλληνικὸν ὑπὸ τῶν νεῶν τῶν Ξέρξεω παραρτέεσθαι τε συνεδρούλευε ὡς ἀλεξησομένους. Καὶ δὲ μὲν ταῦτα εἴπας μετεστήκεε, τῶν δὲ αὗτις ἐγίνετο λόγων ἀμφισβασίη· οἱ γὰρ πλεῦνες τῶν στρατηγῶν οὐκ ἐπείθοντο τὰ ἐσαγγελθέντα.

Απιστεόντων δὲ τούτων ἥκε τριήρης ἀνδρῶν Τηγίων αὐ- 82 τομολέουσα, τῆς ἥρχε ἀνὴρ Παναίτιος ὁ Σωσιμένεος, ἥπερ δὴ ἔφερε τὴν ἀληθείην πᾶσαν. Διὰ δὲ τοῦτο τὸ ἔργον ἐνεγράφη-

σαν Τήγιοι ἐν Δελφοῖσι ἐς τὸν τρίποδα ἐν τοῖσι τὸν βάρβαρον κατελοῦσι.

6. Ἡ ἐν Σαλαμῖνι ναυμαχία (480).

(Κεφ. 83-93, 95-96)

83 Τοῖσι δὲ Ἐλλησι ως πιστὰ δὴ τὰ λεγόμενα ἦν τῶν Τηνίων
ρήματα, παρεσκευάζοντο ως ναυμαχήσοντες. Ἡώς τε δὴ διέφαινε,
καὶ οἱ σύλλογον τῶν ἐπιβατέων ποιησάμενοι, προηγγρέυε εὖ
ἔχοντα μὲν ἐκ πάντων Θεμιστοκλέης. Τὰ δὲ ἔπεια ἦν πάντα τὰ
κρέσσω τοῖσι ἔσσοσι ἀντιτιθέμενα, δσα δὴ ἐν ἀνθρώπου φύσι καὶ
καταστάσι ἐγγίνεται· παραινέσας δὲ τούτων τὰ κρέσσω αἰρέε-
σθαι καὶ καταπλέξας τὴν βῆσιν, ἐσβαίνειν ἐκέλευε ἐς τὰς νέας.
Καὶ οὗτοι μὲν δὴ ἐσέβαινον, καὶ ἦκε ἡ ἀπ' Αἰγίνης τριήρης, ἢ
κατὰ τοὺς Αἰακίδας ἀπεδήμησε.

84 Ἐνθαῦτα ἀνῆγον τὰς νέας ἀπάσας οἱ Ἐλληνες. Ἀναγο-
μένοισι δέ σφι αὐτίκα ἐπεκέατο οἱ βάρβαροι. Οἱ μὲν δὴ ἄλλοι
Ἐλληνες πρύμνην ἀνεκρούοντο καὶ ὕκελλον τὰς νέας, Ἀμεινίης
δὲ Παλληνεύς, ἀνὴρ Ἀθηναῖς, ἐξαναχθεὶς νηὶ ἐμβάλλει. Συμ-
πλακείσης δὲ τῆς νεὸς καὶ οὐ δυναμένων ἀπαλλαγῆναι, οὕτω δὴ
οἱ ἄλλοι Ἀμεινίη βωθέοντες συνέμισγον. Ἀθηναῖοι μὲν οὕτω λέ-
γουσι τῆς ναυμαχίης γενέσθαι τὴν ἀρχήν, Αἰγινῆται δὲ τὴν
κατὰ τοὺς Αἰακίδας ἀποδημήσασαν ἐς Αἴγιναν, ταύτην εἶναι τὴν
ἀρξασαν. Λέγεται δὲ καὶ τάδε, ως φάσμα σφι γυναικὸς ἐφάνη,
φανεῖσαν δὲ διακελεύσασθαι, ὃστε καὶ ἀπαν ἀκοῦσαι τὸ τῶν Ἐλ-
λήνων στρατόπεδον, δνεδίσασαν πρότερον τάδε· «Ω δαιμόνιοι,
μέχρι κόσου ἔτι πρύμνην ἀνακρούσεσθε;»

85 Κατὰ μὲν δὴ Ἀθηναίους ἐτετάχατο Φοίνικες (οὗτοι γάρ
εἶχον τὸ πρὸς Ἐλευσῖνός τε καὶ ἐσπέρης κέρας), κατὰ δὲ Λα-
κεδαιμονίους Ἰωνες· οὗτοι δὲ εἶχον τὸ πρὸς τὴν ἥω τε καὶ

τὸν Πειραιέα. Ἐθελοκάκεον μέντοι αὐτῶν κατὰ τὰς Θεμιστοκλέος ἐντολὰς δὲ λίγοι, οἱ δὲ πλεῦνες οὗ. Ἐχω μέν νυν συχνῶν οὐνόματα τριηράρχων καταλέξαι τῶν νέας Ἐλληνίδας ἑλόντων, χρήσομαι δὲ αὐτοῖς οὐδὲν πλὴν Θεομήστορός τε τοῦ Ἀνδροδάμαντος καὶ Φυλάκου τοῦ Ἰστιαίου, Σαμίων ἀμφοτέρων. Τοῦδε δὲ εἰνεκεν μέμνημαι τούτων μούνων, ὅτι Θεομήστωρ μὲν διὰ τοῦτο τὸ ἔργον Σάμου ἐτυράννευσε καταστησάντων τῶν Περσέων, Φύλακος δὲ εὐεργέτης βασιλέος ἀνεγράφη καὶ χώρη οἱ ἐδωρήθη πολλή.

Περὶ μέν νυν τούτους οὕτω εἶχε· τὸ δὲ πλῆθος τῶν νεῶν ἐν 86 τῇ Σαλαμῖνι ἐκερατίζετο, αἱ μὲν ὑπ' Ἀθηναίων διαφθειρόμεναι, αἱ δὲ ὑπ' Αἰγινητέων. Ατε γὰρ τῶν μὲν Ἐλλήνων σὺν κόσμῳ ναυπιαχεόντων κατὰ τάξιν, τῶν δὲ βαρβάρων οὕτε τεταγμένων ἔτι οὕτε σὺν νόῳ ποιεόντων οὐδέν, ἔμελλε τοιοῦτό σφι συνοίσεσθαι, οἷόν περ ἀπέδη. Καίτοι ἡσάν γε καὶ ἐγένοντο ταύτην τὴν ἡμέρην μακρῷ ἀμείνονες αὐτοὶ ἑωυτῶν, πᾶς τις προθυμεόμενος καὶ δειπαίνων Ξέρξην, ἐδόκεε τε ἔκαστος ἑωυτὸν θεήσασθαι βασιλέα.

Κατὰ μὲν δὴ τοὺς ἄλλους οὐκ ἔχω εἰπεῖν ἀτρεκέως, ὡς 87 ἔκαστοι τῶν βαρβάρων ἢ τῶν Ἐλλήνων ἥγανοντο· κατὰ δὲ Ἀρτεμισίην τάδε ἐγένετο, ἀπ' ὃν εὐδοκίμησε μᾶλλον ἔτι παρὰ βασιλέϊ. Ἐπειδὴ γὰρ ἐς θόρυβον πολλὸν ἀπίκετο τὰ βασιλέος πρήγματα, ἐν τούτῳ τῷ καιρῷ ἢ νηῦς ἢ Ἀρτεμισίης ἐδιώκετο ὑπὸ νεὸς Ἀττικῆς· καὶ ἢ οὐκ ἔχουσα διαψυγεῖν (ἔμπροσθεν γὰρ αὐτῆς ἡσαν ἄλλαι νέες φίλιαι, ἢ δὲ αὐτῆς πρὸς τῶν πολεμίων μάλιστα ἐτύγχανε ἑօνσα) ἐβουλεύσατο τόδε ποιῆσαι, τὸ καὶ συνήγεικε ποιησάσῃ· διωκομένη γάρ οὐ πὸ τῆς Ἀττικῆς φέρουσα ἐνέβαλε νηὶ φιλίῃ ἀνδρῶν τε Καλυνδέων καὶ αὐτοῦ ἐπιπλέοντος τοῦ Καλυνδέων βασιλέος Δαμασιθύμου. Εἰ μὲν καὶ τι νεῖκος πρὸς αὐτὸν ἐγεγόνεε ἔτι περὶ Ἐλλήσποντον ἑόντων, οὐ μέντοι ἔγωγε ἔχω εἰπεῖν, οὕτε εἰ ἐκ προνοίης αὐτὰ

ἐποίησε, οὕτε εἰ συνεκύρησε ἡ τῶν Καλυνδέων κατὰ τύχην παραπεσοῦσα νηῦς. Ὡς δὲ ἐνέβαλέ τε καὶ κατέδυσε, εὐτυχίῃ χρησαμένη διπλόα ἑωυτὴν ἀγαθὰ ἔργασατο· ὅ τε γάρ τῆς Ἀττικῆς νεὸς τριήραρχος, ὃς εἰδέ μιν ἐμβάλλουσαν νηὶ ἀνδρῶν βαρβάρων, νομίσας τὴν νέα τὴν Ἀρτεμισίης ἡ Ἐλληνίδα εἶναι ἡ αὐτομολέειν ἐκ τῶν βαρβάρων καὶ αὐτοῖς ἀμύνειν, ἀποστρέψας πρὸς ἄλλας ἐτράπετο.

88 Τοῦτο μὲν τοιοῦτο αὐτῇ συνήνεικε γενέσθαι, διαφυγεῖν τε καὶ μὴ ἀπολέσθαι· τοῦτο δὲ συνέβη, ὥστε κακὸν ἔργασαμένην ἀπὸ τούτου αὐτὴν μάλιστα εὐδοκιμῆσαι παρὰ Εέρενη. Λέγεται γάρ βασιλέα θηεύμενον μαθεῖν τὴν νέα ἐμβαλοῦσαν καὶ δή τινα εἴπαι τῶν παρεόντων· «Δέσποτα, δράξ Ἀρτεμισίην, ὃς εὗ ἀγωνίζεται καὶ νέα τῶν πολεμίων κατέδυσε;» καὶ τὸν ἐπειρέσθαι, εἰ ἀληθέως ἐστὶ Ἀρτεμισίης τὸ ἔργον, καὶ τοὺς φάναι, σαφέως τὸ ἐπίσημον τῆς νεὸς ἐπισταμένους· τὴν δὲ διαφθαρεῖσαν ἡπιστέατο εἶναι πολεμίην. Τά τε γάρ ἄλλα, ὃς εἴρηται, αὐτῇ συνήνεικε ἐξ εὐτυχίην γενόμενα καὶ τὸ τῶν ἐν τῇ Καλυνδικῇ νηὶ μηδένα ἀποσωθέντα κατήγορον γενέσθαι. Εέρενη δὲ εἴπαι λέγεται πρὸς τὰ φραζόμενα· «Οἱ μὲν ἄνδρες γεγόνασι μοι γυναῖκες, αἱ δὲ γυναῖκες ἄνδρες». Ταῦτα μὲν Εέρενη φασὶ εἴπαι.

89 Ἐν δὲ τῷ πόνῳ τούτῳ ἀπὸ μὲν ἔθανε ὁ στρατηγὸς Ἀριαθίγης ὁ Δαρείου, Εέρενεω ἐών ἀδελφεός, ἀπὸ δὲ ἄλλοι πολλοὶ τε καὶ οὐνομαστοὶ Περσέων καὶ Μήδων καὶ τῶν ἄλλων συμμάχων, ὀλίγοι δέ τινες καὶ Ἐλλήνων· ἀτε γάρ νέειν ἐπιστάμενοι, τοῖσι αἱ νέες διεφθείροντο, καὶ οἱ μὴ ἐν χειρῶν νόμῳ ἀπώλλυντο, ἐς τὴν Σαλαμῖνα διένεον. Τῶν δὲ βαρβάρων οἱ πολλοὶ ἐν τῇ θαλάσσῃ διεφθάρησαν, νέειν οὐκ ἐπιστάμενοι. Ἐπεὶ δὲ αἱ πρῶται ἐς φυγὴν ἐτράποντο, ἐνθαῦτα αἱ πλεῖσται διεφθείροντο. Οἱ γάρ ὅπισθε τεταγμένοι, ἐς τὸ πρόσθε τῆσσι νηυσὶ παριέναι πειρώμενοι ὡς ἀποδεξόμενοί τι καὶ αὐτοὶ ἔρ-

Η. Σαλαμίνι, γραμμή.

γον βασιλέϊ, τῇσι σφετέρῃσι· νησὶ φευγούσῃσι περιέπιπτον.

- 90 Ἐγένετο δὲ καὶ τόδε ἐν τῷ θορύβῳ τούτῳ· τῶν τινες Φοινίκων, τῶν αἱ νέες διεφθάρατο, ἐλθόντες παρὰ βασιλέα διέβαλλον τοὺς Ἰωνας, ὡς δἰ ἐκείνους ἀπολοίατο αἱ νέες, ὡς προδόντων. Συνήγεικε δὴ οὕτω, ὥστε Ἱώνων τε τοὺς στρατηγοὺς μὴ ἀπολέσθαι, Φοινίκων τε τοὺς διαβάλλοντας λαβεῖν τοιόνδε μισθόν· ἔτι τούτων ταῦτα λεγόντων ἐνέθαλε νηὶ Ἀττικῇ Σαμοθρηγίκῃ νηῦς. Ἡ τε δὴ Ἀττικὴ κατεδύετο, καὶ ἐπιφερομένη Αἰγιναίη νηῦς κατέδυσε τῶν Σαμοθρηγίκων τὴν νέα. Ἀτε δὲ ἔόντες ἀκόντισται οἱ Σαμοθρηγίκες τοὺς ἐπιβάτας ἀπὸ τῆς καταδυσάσης νεὸς βάλλοντες ἀπήραξαν καὶ ἐπέθησάν τε καὶ ἔσχον αὐτήν. Ταῦτα γενόμενα τοὺς Ἰωνας ἐρρύσατο· ὡς γάρ εἶδε σφεας Εἵρετος ἔργον μέγα ἐργασαμένους, ἐτράπετο πρὸς τοὺς Φοινικας οἴα ὑπερλυπεόμενός τε καὶ πάντας αἰτιώμενος, καὶ σφεων ἐκέλευσε τὰς κεφαλὰς ἀποταμεῖν, ἵνα μὴ αὐτοὶ κακοὶ γενόμενοι τοὺς ἀμείνονας διαβάλλωσι. Ὁκως γάρ τινα ἴδοι Εἵρετος τῶν ἑωυτοῦ ἔργον τι ἀποδεικνύμενον ἐν τῇ ναυμαχίᾳ, κατήμενος ὑπὸ τῷ οὔρεϊ τῷ ἀντίον Σαλαμίνος, τὸ καλέεται Αἰγάλεως, ἀνεπυνθάνετο τὸν ποιήσαντα, καὶ οἱ γραμματισταὶ ἀνέγραψον πατρόθεν τὸν τριήραρχον καὶ τὴν πόλιν.

91 Τῶν δὲ βαρβάρων ἐς φυγὴν τραπομένων καὶ ἐκπλεόντων πρὸς τὸ Φάληρον Αἰγινῆται ὑποστάντες ἐν τῷ πορθμῷ ἔργα ἀπεδέξαντο λόγου ἀξια. Οἱ μὲν γάρ Ἀθηναῖοι ἐν τῷ θορύβῳ ἐκεράτιζον τὰς τε ἀντισταμένας καὶ τὰς φευγούσας τῶν νεῶν, οἱ δὲ Αἰγινῆται τὰς ἐκπλεούσας δικασταὶ τινες τοὺς Ἀθηναίους διαφύγοιεν, φερόμενοι ἐσέπιπτον ἐς τοὺς Αἰγινῆτας.

92 Ἐνθαῦτα συνεκύρεον νέες ἦ τε Θεμιστοκλέος διώκουσα νέα καὶ ἡ Πολυκρίτου τοῦ Κριοῦ, ἀνδρὸς Αἰγινῆτεω, νηὶ ἐμβαλοῦσα Σιδώνηη. Ὡς δὲ ἐσεῖδε τὴν νέα τὴν Ἀττικὴν ὁ Πολύκριτος, ἔγνω τὸ σημαῖον ἰδὼν τῆς στρατηγίδος, καὶ βώσας

τὸν Θεμιστοκλέα ἐπεκερτόμησε ἐς τῶν Αἰγινητέων τὸν μηδι-
σμὸν διειδῆζεν. Ταῦτα μὲν νυν τῇ νηὶ ἐμβαλὼν δὲ Πολύκρι-
τος ἀπέρριψε ἐς Θεμιστοκλέα· οἱ δὲ βάρβαροι, τῶν αἱ νέες
περιεγένοντο, φεύγοντες ἀπίκοντο ἐς Φάληρον ὑπὸ τὸν πεζὸν
στρατόν.

"Ἐν δὲ τῇ ναυμαχίῃ ταύτῃ ἥκουσαν Ἐλλήνων ἄριστα Αἰ- 93
γινῆται, ἐπὶ δὲ Ἀθηναῖοι, ἀνδρῶν δὲ Πολύκριτός τε δὲ Αἰγι-
νῆτης καὶ Ἀθηναῖοι Εὐμένης τε δὲ Ἀναγυράσιος καὶ Ἀμει-
νῆς Παλληνεύς, δς καὶ Ἀρτεμισίην ἐπεδίωξε. Εἰ μέν νυν ἔ-
μαθε, δτι ἐν ταύτῃ πλέοι Ἀρτεμισίη, οὐκ ἀν ἐπαύσατο πρό-
τερον, ἢ εἰλέ μιν ἢ καὶ αὐτὸς ἥλω. Τοῖσι γάρ Ἀθηναίων τρι-
ηράρχοισι παρεκεκέλευστο, πρὸς δὲ καὶ ἀεθλον ἐκέετο μύριαι
δραχμαῖ, δς ἀν μιν ζωὴν ἔληγ· δεινὸν γάρ τι ἐποιεῦντο γυναικα
ἐπὶ τὰς Ἀθήνας στρατεύεσθαι. Αὕτη μὲν δή, ὡς πρότερον εἴρη-
ται, διέφυγε· ἥσαν δὲ καὶ οἱ ἄλλοι, τῶν αἱ νέες περιεγεγόνεσαν,
ἐν τῷ Φαλήρῳ.

"Αριστεῖδης δὲ δὲ δὲ Λυσιμάχου, ἀνὴρ Ἀθηναῖος, τοῦ καὶ διλύψ 95
τι πρότερον τούτων ἐπειμήσθην ὡς ἀνδρὸς ἀρίστου, οὗτος ἐν
τῷ θορύβῳ τούτῳ τῷ περὶ Σαλαμῖνα γενομένῳ τάδε ἐποίεε·
παραλαβὼν πολλοὺς τῶν δπιτέων, οἱ παρετετάχατο παρὰ τὴν
ἀκτὴν τῆς Σαλαμινῆς χώρης, γένος ἔόντες Ἀθηναῖοι, ἐς
τὴν Ψυττάλειαν νῆσον ἀπέβησε ἄγων, οἱ τοὺς Πέρσας τοὺς
ἐν τῇ νηὶ δι ταύτῃ κατεφόνευσαν πάντας. "Ως δὲ ἡ ναυμαχίη 96
διελέλυτο, κατειρύσαντες ἐς τὴν Σαλαμῖνα οἱ Ἐλληνες τῶν
ναυηγῶν, δσα ταύτῃ ἐτύγχανε ἔτι ἔόντα, ἔτοιμοι ἥσαν ἐς ἀλ-
ληγην ναυμαχίην, ἐλπίζοντες τῇσι περιεσύσησι νηυσὶ ἔτι χρήσε-
σθαι βασιλέα.

"Ο Ξέρξης μετὰ τὴν ἥτταν τοῦ στόλου του ἀποφασίζει νὰ ἐπιστρέ-
ψῃ εἰς τὴν Ἀσίαν ἀφήνει δμως εἰς τὴν Ἑλλάδα τὸν γαμβρὸν του
Μαρδόνιον μὲ ἰσχυρὸν στρατόν, διὰ νὰ ἔξακολουνθήσῃ τὸν πόλεμον. "Ο
Μαρδόνιος ἐπέρρασε τὸν χειμῶνα εἰς τὴν Θεσσαλίαν ἀπὸ ἐκεῖ, πρὶν

ἀρχίση τὰς ἔχθροπραξίας, στέλλει εἰς τὰς Ἀθήνας τὸν βασιλέα τῆς Μακεδονίας Ἀλέξανδρον, διὰ τὰ πείση τοὺς Ἀθηναίους νὰ συμμαχήσουν μὲ τὸν Πέρσας.]

7. Ο Ἀλέξανδρος καὶ Λακεδαιμόνιοι πρέσβεις εἰς τὰς Ἀθήνας.—Λόγοι τούτων καὶ ἀπαντήσεις τῶν Ἀθηναίων.

(Κεφ. 140 - 144)

140 Ὁ Ἀλέξανδρος δὲ ὡς ἀπίκετο ἐς τὰς Ἀθήνας ἀποπεμφθεὶς ὑπὸ Μαρδονίου, ἔλεγε τάδε·

α) «”Ἄνδρες Ἀθηναῖοι, Μαρδόνιος τάδε λέγει· ἐμοὶ ἀγγελή ἦκει παρὰ βασιλέος λέγουσα οὕτω· Ἀθηναῖοισι τὰς ἀμαρτάδας τὰς ἐξ ἑκείνων ἐς ἐμὲ γενομένας πάσας μετίημι. Νῦν τε ὅδε, Μαρδόνιε, ποίεε. Τοῦτο μὲν τὴν γῆν σφι ἀπόδος, τοῦτο δὲ ἀλλην πρὸς ταῦτη ἐλέσθων αὐτοῖς, ἥντινα ἀν ἐθέλωσι, ἔρντες αὐτόνομοι. Ἱρά τε πάντα σφι, ἵν δὴ βούλωνται γε ἐμοὶ ὁμολογέειν, ἀνόρθωσον, ὅσα ἐγὼ ἐνέπρησα.

» Τούτων δὲ ἀπιγμένων ἀναγκαίως ἔχει μοι ποιέειν ταῦτα, ἵν μὴ τὸ ὑμέτερον ἀντίον γένηται. Λέγω δὲ ὑμῖν τάδε νῦν· τί μαίνεσθε πόλεμον βασιλέϊ ἀνταειρόμενοι; Οὔτε γάρ ἀν ὑπερβάλοισθε, οὔτε οἰοί τέ ἔστε ἀντέχειν τὸν πάντα χρόνον. Εἴδετε μὲν γάρ τῆς Ξέρξεω στρατηγασίης τὸ πλῆθος καὶ τὰ ἔργα, πυνθάνεσθε δὲ καὶ τὴν νῦν παρ' ἐμοὶ ἐοῦσαν δύναμιν, ὡστε καὶ ἵν ἡμέας ὑπερβάλησθε καὶ νικήσητε, τοῦπερ ὑμῖν οὐδεμία ἐλπίς, εἰπερ εὖ φρονέετε, ἄλλη παρέσται πολλαπλησίη. Μὴ ὧν βούλεσθε παρισούμενοι βασιλέϊ στέρεσθαι μὲν τῆς χώρης, θέειν δὲ αἱεὶ περὶ ὑμέων αὐτῶν, ἀλλὰ καταλύσασθε. Παρέχει δὲ ὑμῖν κάλλιστα καταλύσασθαι, βασιλέος ταῦτη ὡρμημένου. Ἐστε ἐλεύθεροι, ἡμῖν ὁμαιχμίην συνθέμενοι ἀνευ τε δόλου καὶ ἀπάτης.

β) »Μαρδόνιος μὲν ταῦτα, ὡς Ἀθηναῖοι, ἐνετεῖλατό μοι εἰπεῖν πρὸς ὑμέας. Ἐγὼ δὲ περὶ μὲν εὐνοίης τῆς πρὸς ὑμέας

έσούσης ἐξ ἐμεῦ οὐδὲν λέξω (οὐ γάρ ἂν νῦν πρῶτον ἐκμάθοιτε), προσχρητῶ δὲ ὑμέων πείθεσθαι Μαρδονίῳ. Ἐνορέω γάρ ὑμῖν οὐκ οἰοισί τε ἐσομένοισι τὸν πάντα χρόνον πολεμέειν Ξέρξῃ. Εἰ γάρ ἐνώρων τοῦτο ἐν ὑμῖν, οὐκ ἂν κοτε ἐς ὑμέας ἥλθον ἔχων λόγους τούσδε· καὶ γάρ δύναμις ὑπὲρ ἀνθρωπον ἡ βασιλέος ἐστὶ καὶ χείρ ὑπεριμήκης. Ἡν δὲ μὴ αὐτίκα διμολογήσητε, μεγάλα προτεινόντων, ἐπ’ οἷσι διμολογέειν ἐθέλουσι, δειμαίνω ὑπὲρ ὑμέων ἐν τρίτῳ τε μάλιστα οἰκημένων τῶν συμμάχων πάντων, αἱεί τε φθειρομένων μούνων, ἐξαίρετόν τι μεταίχμιον τὴν γῆν ἐκτημένων. Ἀλλὰ πείθεσθε πολλοῦ γάρ ὑμῖν ἀξια ταῦτα, εἰ βασιλεὺς γε ὁ μέγας μούνοισι ὑμῖν Ἑλλήνων τὰς ἀμαρτάδας ἀπιεὶς ἐθέλει φίλος γενέσθαι». Ἀλέξανδρος μὲν ταῦτα ἔλεξε.

Δακεδαιμόνιοι δὲ πυθόμενοι ἦκειν Ἀλέξανδρον ἐς Ἀθήνας ἐς διμολογήην ἀξοντα τῷ βαρβάρῳ Ἀθηναίους, ἀναμνησθέντες τῶν λογίων, ὡς σφεας χρεόν ἐστι ἄμια τοῖσι ἄλλοισι Δωριεῦσι ἐκπίπτειν ἐκ Πελοποννήσου ὑπὸ Μήδων τε καὶ Ἀθηναίων, κάρτα τε ἔδεισαν, μὴ διμολογήσωσι τῷ Πέρσῃ Ἀθηναίοι, αὐτίκα τέ σφι ἔδοξε πέμπειν ἀγγέλους. Καὶ δὴ συνέπιπτε, ὅστε διμοῦ σφέων γίνεσθαι τὴν κατάστασιν. Ἐπανέμειναν γάρ οἱ Ἀθηναῖοι διατρίβοντες, εὖ ἐπιστάμενοι, δτι ἔμελλον Δακεδαιμόνιοι πεύσεσθαι ἦκοντα παρὰ τοῦ βαρβάρου ἀγγελον ἐπ’ διμολογήη, πυθόμενοι τε πέμψειν κατὰ τάχος ἀγγέλους. Ἐπιτηδεῖς δὲν ἐποίευν, ἔνδεικνύμενοι τοῖσι Δακεδαιμονίοισι τὴν ἐωτῶν γνώμην.

‘Ως δὲ ἐπαύσατο λέγων Ἀλέξανδρος, διαδεξάμενοι ἔλεγον οἱ 142 ἀπὸ Σπάρτης ἀγγελοι· «Ἡμέας δὲ ἐπειμψαν Δακεδαιμόνιοι δεησομένους ὑμέων μήτε νεώτερον ποιέειν μηδὲν κατὰ τὴν Ἑλλάδα μήτε λόγους ἐνδέκεσθαι παρὰ τοῦ βαρβάρου. Οὔτε γάρ δίκαιον οὐδαμῶς, οὔτε κόσμον φέρον οὔτε γε ἄλλοισι Ἑλλήνων οὐδαμοῖσι, ὑμῖν δὲ δὴ καὶ διὰ πάντων ἥκιστα πολλῶν εἶνεκεν· ἥγει-

ρατε γάρ τόνδε τὸν πόλεμον ὑμεῖς οὐδὲν ἡμέων βουλομένων, καὶ περὶ τῆς ὑμετέρης ἀρχῆς δὲ ἀγῶνα ἐγένετο· νῦν δὲ φέρει καὶ ἐξ πᾶσαν τὴν Ἑλλάδα. Ἀλλως τε τούτων ἀπάντων αἰτίους γενέσθαι δουλοσύνης τοῖσι "Ελλησι" Ἀθηναίους οὐδαμῶς ἀνασχετόν, οἵτινες αἱεὶ καὶ τὸ πάλαι φαίνεσθε πολλοὺς ἐλευθερώσαντες ἀνθρώπων.

» Πιεζομένοισι μέντοι ὑμῖν συναγθόμεθα, καὶ δτι καρπῶν ἐστερήθητε διξῶν ἥδη, καὶ δτι οἰκοφθόρησθε χρόνον ἥδη πολλόν. Ἀντὶ τούτων δὲ ὑμῖν Λακεδαιμόνιοί τε καὶ οἱ σύμμαχοι ἐπαγγέλλονται γυναικάς τε καὶ τὰ ἐς πόλεμον ἀχρηστα οἰκετέων ἔχόμενα πάντα ἐπιθέψειν, ἔστ' ἀν δ πόλεμος δὲ συνεστήκη. Μηδὲ ὑμέας Ἀλέξανδρος δ Μακεδὼν ἀναγνώσῃ, λεήνας τὸν Μαρδονίου λόγον. Τούτῳ μὲν γάρ ταῦτα ποιητέα ἐστὶ· τύραννος γάρ ἐών τυράννῳ συγκατεργάζεται· ὑμῖν δέ γε οὐ ποιητέα, εἴπερ εὖ τυγχάνετε φρονέοντες, ἐπισταμένοισι, ὡς βαρβάροισι ἐστι οὔτε πιστὸν οὔτε ἀληθὲς οὐδέν ». Ταῦτα ἔλεξαν οἱ ἄγγελοι.

143 Ἀθηναῖοι δὲ πρὸς μὲν Ἀλέξανδρον ὑπεκρίναντο τάδε· « Καὶ αὐτοὶ τοῦτό γε ἐπιστάμεθα, δτι πολλαπλησίη ἐστὶ τῷ Μήδῳ δύναμις ἥπερ ἡμῖν, ὃστε οὐδὲν δεῖ τοῦτό γε διειδίζειν. Ἀλλ ὅμως ἐλευθερίης γλυκόμενοι ἀμυνεύμεθα οὕτω, ὅκως ἀν καὶ δυνώμεθα. Ὁμιλογήσαι δὲ τῷ βαρβάρῳ μήτε σὺ ὑμέας πειρῶ ἀναπειθεῖν οὔτε ἡμεῖς πεισόμεθα. Νῦν δὲ ἀπάγγελλε Μαρδονίῳ, ὡς Ἀθηναῖοι λέγουσι, ἔστ' ἀν δ ἥλιος τὴν αὐτὴν ὁδὸν ἵη, τῇ καὶ νῦν ἔρχεται, μήκοτε ὅμιλογήσειν ἡμέας Ξέρξῃ· ἀλλὰ θεοῖσι τε συμμάχοισι πίσυνοί μιν ἐπέξιμεν ἀμυνόμενοι καὶ τοῖσι ἥρωσι, τῶν ἐκεῖνος οὐδεμίαν ὅπιν ἔχων ἐνέπρησε τούς τε οἰκους καὶ τὰ ἀγάλματα. Σύ τε τοῦ λοιποῦ λόγους ἔχων τοιούσδε μὴ ἐπιφαίνεο Ἀθηναίοισι, μηδὲ δοκέων χρηστὰ ὑπουργέειν ἀθέμιτα ἔρδειν παραίνεε. Οὐ γάρ σε βουλό-

μεθα οὐδὲν ἄχαρι πρὸς Ἀθηναίων παθεῖν, ἐόντα πρόξεινόν τε καὶ φίλον».

Πρὸς μὲν Ἀλέξανδρον ταῦτα νπεκρίναντο, πρὸς δὲ τοὺς ἀπὸ 144 Σπάρτης ἀγγέλους τάδε· «Τὸ μὲν δεῖσαι Δακεδαιμονίους, μὴ διμολογήσωμεν τῷ βαρβάρῳ, κάρτα ἀνθρωπῆιον ἦν. Ἐτάρ αἰσχρῶς γε οἴκατε ἑξεπιστάμενοι τὸ Ἀθηναίων φρόνημα ἀρρωδῆσαι, δτι οὕτε χρυσός ἔστι γῆς οὐδαιμόθι τοσοῦτος οὕτε χώρη κάλλει καὶ ἀρετῇ μέγα νπερφέρουσα, τὰ ήμεῖς δεξάμενοι ἐθέλοιμεν ἀν μηδίσαντες καταδουλῶσαι τὴν Ἑλλάδα. Πολλά τε γάρ καὶ μεγάλα ἔστι τὰ διακωλύοντα ταῦτα μὴ ποιέειν, μηδὲ ἦν ἐθέλωμεν πρῶτα μὲν καὶ μέγιστα τῶν θεῶν τὰ ἀγάλματα καὶ τὰ οἰκήματα ἐμπεπρησμένα τε καὶ συγκεχωσμένα, τοῖσι ήμέας ἀναγκαίως ἔχει τιμωρέειν ἐς τὰ μέγιστα μᾶλλον ἢπερ διμολογέειν τῷ ταῦτα ἐργασαμένῳ, αὗτις δὲ τὸ Ἑλληνικὸν ἐδν δῆματά τε καὶ διμόγλωσσον, καὶ θεῶν διρύματά τε κοινὰ καὶ θυσίαι ἢθεά τε διμότροπα, τῶν προδότας γενέσθαι Ἀθηναίους οὐκ ἀν εὖ ἔχοι. Ἐπίστασθε τε οὕτω, εἰ μὴ πρότερον ἐτυγχάνετε ἐπιστάμενοι, ἔστ' ἀν καὶ εἰς περιη Ἀθηναίων, μηδαμὰ διμολογήσοντας ήμέας Ξέρετο.

»Τέλον μέντοι ἀγάμιεθα τὴν πρόνοιαν τὴν πρὸς ήμέας ἔοισαν, δτι προείδετε ήμέων οἰκοφθορημένων οὕτω, ὥστε ἐπιθρέψαι ἐθέλειν ήμέων τοὺς οἰκέτας. Καὶ ίμεν μὲν ἡ χάρις ἐκπεπλήρωται, ήμεῖς μέντοι λιπαρήσομεν οὕτω, δκως ἀν ἔχωμεν, οὐδὲν λυπέοντες ήμέας.

»Νῦν δέ, ὡς οὕτω ἔχόντων, στρατιὴν ὡς τάχιστα ἐκπέμπετε. Ὡς γάρ ήμεῖς εἰνάξομεν, οὐκ ἐκάξεις χρόνου παρέσται ὁ βάρβαρος ἐσθαλῶν ἐς τὴν ήμετέρην, ἀλλ' ἐπεὰν τάχιστα πύθηται τὴν ἀγγελίην, δτι οὐδὲν ποιήσομεν, τῶν ἐκεῖνος ήμέων προσεδέετο. Περὶ δὲ παρεῖναι ἐς τὴν Ἀττικήν, ήμέας καιρός ἔστι προσθωθῆσαι ἐς τὴν Βοιωτίην». Ταῦτα ὑποκριναμένων Ἀθηναίων οἱ ἀπὸ Σπάρτης ἀγγελοι ἀπαλλάσσοντο ἐς Σπάρτην.

ΜΕΡΟΣ Β'

- I. ΓΡΑΜΜΑΤΙΚΗ ΤΗΣ ΙΩΝΙΚΗΣ ΔΙΑΛΕΚΤΟΥ
- II. ΕΡΜΗΝΕΥΤΙΚΑΙ ΣΗΜΕΙΩΣΕΙΣ

I. ΓΡΑΜΜΑΤΙΚΗ ΤΗΣ ΙΩΝΙΚΗΣ ΔΙΑΛΕΚΤΟΥ

ΑΙ ΚΥΡΙΩΤΕΡΑΙ ΔΙΑΦΟΡΑΙ ΤΗΣ ΙΩΝΙΚΗΣ ΔΙΑΛΕΚΤΟΥ ΑΠΟ ΤΗΣ ΑΤΤΙΚΗΣ

A. ΦΩΝΗΕΝΤΑ

✓ 'Ανταλλαγή φωνηέντων.

α') Παρ' Ἡροδότῳ ὑπάρχει η ἀντὶ τῶν παρ' Ἀττικοῖς αἱ καὶ ἄντιστρόφως: σοφίη, θεήσομαι, ἡγῆ, πρήσσω, Θρηῆιξ, τριη-

κόσιοι, πέρην, νηός, νηῦς, νηυσί.—πρώθη, ἀληθείη.—μεσαμ-

βρίη.—αἱ ἀντὶ οἱ ὑπάρχει ἐν τοῖς ἀρρωδίᾳ, ἀρρωδέω.

β') εἱ ἀντὶ αἱ καὶ εἱ καὶ ἀντιστρόφως: τέσσερες.—κρέσσων,

μέζων, ἔργω, ἔδέχθην, δεδέχθαι (τοῦ ρ. δείκνυμι), ἔωθα, (εἰς τὰ

θηλυκὰ τῶν εἰς υς ἐπιθέτω) θήλεα, ταχέα.—τράπω, τάμνω.—

κεινός, ξεῖνος, στεινός, εἰρωτάω, εἴνεκεν, εἰρύω, εἰρέσθαι.

γ') ω ἀντὶ αυ, ου, οη: τρῶμα, θῶμα, θωμάζω.—ῶν, γῶν
(=οῦν, γοῦν).—όγδωκοντα, ἔβωσα, βωθέω.—ων ἀντὶ αυ:

ἐμεωντοῦ, σεωντοῦ, ἐωντοῦ.

δ') ου ἀντὶ ο: μοῦνος (= μόνος), νοῦσος, οὔρος (=δρος),

ούνομα, ούνομάζω.

Συναίρεσις.

Ἡ συγαίρεσις παραλείπεται συχνάκις παρ' Ἡροδότῳ καὶ ἐν τῇ κλί-

σει καὶ ἐν τῇ ρίζῃ: πλόος, χρύσεος, βασιλέι, βασιλέες, φίγει, γέ-

νεος, ἀληθεά, Θεμιστοκλέης.—μενέομεν, ἀποβαλέεις, φαίνεαι,

πειθεο, φανέωσι, ποιέω, ποιέεις, ποίεε.—ἔαρ, δίστός, δηιόω,

όηιδιος, βασιληή, ἀνθρωπήιος, οίκηή, ἀνδρήιος, ἄεθλος κτλ.

Χασμωδία, ἔκθλιψις, κράσις.

“Η χασμωδία είναι συγηθεστάτη· δύεν

- 1) ἐλλείπει
 - α') τὸ εὐφωνικὸν ν·
 - β') τὸ σὲν τοῖς ἄκραι, μέχρι, οὕτω·
 - 2) τὸ οὖ εὑρίσκεται πρὸ φωνήεντος καὶ ἀγεν τοῦ κ.
- “Η δ' ἔκθλιψις καὶ ἡ κράσις είναι σπανία παρ' Ἡροδότῳ· ἰδιάζουσα παρ' αὐτῷ είναι ἡ κράσις τοῦ ο-α εἰς ω· ώνήρ, ωντός, τωύτος.

B'. ΣΥΜΦΩΝΑ

α') Ἀντὶ π ὑπάρχει· κ εἰς ὅλα τὰ ἀντωνυμικὰ ἐπίθετα καὶ ἐπιρρήματα τὰ σχηματιζόμενα ἐκ θέματος πο· κοῖος, ὁκοῖος, κόσοι, κότεος, κῆ, κότε, κοῦ, ὄκως κτλ.—ἀλλὰ ὀποδαπός.

β') Ἀντὶ χ ὑπάρχει· κ : δέκομαι, ούκι.

γ') Ἀντὶ σ ὑπάρχει· δ : ὁδμή, ἴδμεν.

δ') Ἀντὶ θ ὑπάρχει· τ ἐν τῷ αὗτις.

ε') Μετάθεσις τοῦ δασέος γίνεται ἐν τοῖς : ἐνθεῦτεν (= ἐντεῦθεν), ἐνθαῦτα (= ἐνταῦθα), κιθὺν (= χιτών).

ζ') Τὰ φιλὰ πρὸ δασυγοιμένου φωνήεντος δὲν τρέπονται εἰς δασέα οὔτε ἐν τῷ μέσῳ οὔτε ἐν τέλει λέξεως: ἐπεξῆς, αὐτημερόν, ἀπικνέομαι, ἀπῆκε, μετίημι.—άπ' οὖ, μετ' οὖ, οὐκ ἔτερος.

“Ο Δυϊκὸς ἀριθμὸς ἐλλείπει καὶ ἐν τοῖς δνόμαισι καὶ ἐν τοῖς ρήμασι.

Γ'. ΚΛΙΣΕΙΣ

Πρώτη κλίσις.

α') Ἡ ἐνικὴ γενκ. τῶν εἰς -ης λήγει εἰς -εω, τῶν εἰς -εης εἰς -εω: Πέρσης, γενκ. Πέρσεω, Ξέρηξ - Ξέρεηω, πολιητῆς - πολιητεω.—θορέης, γενκ. βορέω, Ἐρμέης - Ἐρμέω.

β') Ἡ ἐνικὴ αἰτ. πολλῶν κυρίων δνομάτων εἰς -ης λήγει ἀλλοτε μὲν εἰς -ην: Ξέρεην, Λεωνίδην, ἀλλοτε δὲ εἰς -εα: Ξέρεεα, Λεωνίδεα.

γ') Ἡ γενκ. πληθ. λήγει εἰς -εων: γνωμέων, πολιητέων-λοιπέων, πολλέων - αύτέων - ἔουσέων.

“Ἐξαίρεσις: Ἐξαιροῦνται τὰ θηλυκὰ τῶν βαρυτόνων ἐπιθέτων, μετοχῶν καὶ ἀντωνυμιῶν εἰς -ος, -η, -ον, τῶν δποίων ἡ γενκ. πληθ. είναι δμοία τῇ τῶν ἀρσενικῶν: ἄλλων, φίλων, ἔκεινων, ἀλισκομένων, τούτων.

δ') Ἡ δοτκ. πληθ. λήγει εἰς -ησι (-ῆσι) : γνώμησι, τιμῆσι, λοιπῆσι, αὐτῆσι.

Δευτέρα κλίσις.

Ἡ δοτκ. πληθ. εἰς -οισι (-οῖσι) : λόγοισι, θεοῖσι.

Τὰ οὖσιαστικὰ καὶ τὰ ἐπίθετα εἰς -οος, -έος δὲν συγαιροῦνται : πλόος, ἀπλόος, διπλόος, διπλόη, χρύσεος, χρυσέη, ὁστέον.

Σημ. Κατά τὴν δευτέραν Ἀττικὴν κλίσιν ὀλίγα ὄνόματα κλίνονται :

α') Τὰ κύρια ὄνόματα τὰ καταλήγοντα εἰς -λεως : Μενέλεως, Χαρίλεως, Ἀρκεσίλεως, Θρασύλεως, β') τὰ Μίνως, "Αθως, Ἀμφιάρεως. Ἀντὶ δὲ τῶν λεών, νεώς, κάλως, λαγώς μεταχειρίζεται δὲ Ἡρ. τοὺς Ἱωνικούς τύπους : ληός, νηός, κάλος, λαγός" καὶ ἀντὶ τῶν ἐπιθέτων πλέως, ἔλεως, ἄξιόχρεως τοὺς Ἱωνικούς τύπους πλέος, η, ον - ἰλεος, ον - ἀξιόχρεος, ον.

Τρίτη κλίσις.

α') Τὰ κύρια ὄνόματα εἰς -κλέης κλίνονται οὕτω : Θεμιστο-κλέης, -κλέος, -κλέι, -κλέα, -κλεες.

β') Τὰ εἰς -ις λήγοντα ὄνόματα κλίνονται οὕτω : πόλις, πόλιος, πόλι, πόλιν πόλιες, πολίων, πόλισι, πόλις ἢ πόλιας.

γ') Τὰ οὖσιαστικὰ εἰς -εύς κλίνονται οὕτω : βασιλεύς, βασι-λέος, βασιλεί, βασιλέα, βασιλεῦ -εες, -έων, -εῦσι, -έας.

δ') Τὸ κέρας κλίνεται οὕτω : κέρας, κέρεος, κέρει, κέρεα, κερέων.

ε') Τὸ νηῦς (=ἀττ. γαῦς) κλίνεται οὕτω : νηῦς, νεός, νηί, νέα-νέες, νεῶν, νηυσί, νέας.

Ἐπίθετα, παραθετικά, ὀριθμητικά.

α') Ἀντὶ τοῦ πολὺς ὑπάρχει πολλάκις πολλός· τὸ δὲ οὐδέτερον εἶναι πολλὸν καὶ πολύ.

β') Ἐπίθετα εἰς -εος καὶ -ηιος (=ἀττ. -ειος) διατηροῦν ἐνθῆτος παραθετικοῖς τὸ ο καὶ προηγουμένης βραχείας συλλαβῆς : ἐπιτηδεό-τερος, -ότατος (διότι=ἀττ. ἐπιτηδείστατος), ἀνδρηιότερος, οἰκηι-ότερος (διότι τὸ ηι θεωρητέον ὅς διέφθογγος).

γ') Τοῦ ταχὺς συγκριτικὸν ταχύτερος καὶ θάσσων ὑπερθ. τάχιστος.

δ') Τὸ πολλός ἐν τῇ δύοιμ. τοῦ συγκριτ. ἔχει πλέων, πλέον καὶ

πλεῦν, ἐν δὲ ταῖς ὅλαις πτώσεις: πλέονι, πλέονα (πλέω), πλεόνων, πλέοσι, ὅλλα καὶ πλεῦνος, πλεῦνα, πλεῦνες, πλεῦνων, πλεῦνας.

ε') Τὸ ἀριθμ. δύο ὅλλοτε μὲν εἶγαι ἀκλιτον, ὅλλοτε δὲ κλίνεται: δύο, δυῶν, δυοῖσι, δύο.

Ἄγτι τοῦ δώδεκα λέγει ὁ Ἡρ. δυώδεκα, ἀντὶ τοῦ τέσσαρες, τέσσερες, ώσαύτως τεσσερεσκαίδεκα.

Αντωνυμίαι.

α') Ἀγτὶ τῆς γενκ. ἐμοῦ, σοῦ ἀπαγτοῦν οἱ τύποι ἐμέο ἢ ἐμεῦ, σέο ἢ σεῦ.

Ἡ δοτκ. τῆς προσωπικῆς ἀντων. τοῦ δ' προσ. ἀπαντᾶ σοὶ δρθοτογουμένη καὶ τοι ἐγκλιτική. Ἡ αἰτ. τοῦ γ' προσ. ἀπαντᾶ μιν (ἐγκλιτικὴ) ἀντὶ αὐτόν, αὐτὴν καὶ ἔαυτόν, ἔαυτήν, ἢ δὲ δοτκ. πληθ. σφίσι ἀντὶ ἔαυτοῖς, ἔαυταις, καὶ σφι (ἐγκλ.) ἀντὶ αὐτοῖς, αὐταις. Ἐκτὸς τούτου δ Ἡρ. ἔχει καὶ οὐδ. πληθ. σφέα = αὐτά.

β') Τῶν ἀγαφορικῶν ἀντων. σχηματίζονται, πλὴν τῶν δνομαστικῶν δ, ἢ, οῖ, αῖ, ἐν πάσαις ταῖς πτώσεις τύποι ἀπὸ τ ἀρχόμενοι: τοῦ, τῆς, τῶν, τά.

Μετὰ τὰς προθέσεις δημος ἐκθιβομένας κείνται οἱ ἀπὸ φωνήσεως ἀρχόμενοι τύποι: ἀντ' ὄν, ἀπ' οῦ, μετ' ἥς κτλ.

Ωσαύτως ἐν χρονικαῖς ἐκφράσεσιν οὐδέποτε ἀπαγτοῦν οἱ ἀπὸ τ ἀρχόμενοι τύποι: ἐν φ, ἐξ οῦ, ἐς δ, ἐως οῦ.

γ') Ἡ δοτις σχηματίζει τοὺς ἔξης τύπους: ἐν τῇ γενκ. τοῦ ἐνικοῦ δτευ, ἐν τῇ δοτκ. δτεωφ ἐν τῇ πληθυντ. γενκ. δτεων, δοτκ. ὀτέοισι· οὐδ. πληθ. ἄσσα.

δ') Ἡ ἑρωτηματικὴ ἀντωνυμία τίς ἔχει γενκ. τεῦ, δοτκ. τέω καὶ τίνι· πληθ. τέων, δοτκ. τέοισι· τοὺς αὐτοὺς τύπους (ἀλλ' ἐγκλιτικοὺς) ἔχει καὶ ἡ ἀόριστος ἀντωνυμία.

Δ'. ΡΗΜΑΤΑ

Αρχησις.

α') Οἱ παρατατικοὶ εἰς -σκον καὶ -σκόμην τῶν θαμιστικῶν ρημάτων δὲν λαμβάνουν αὔξησιν οὕτε συλλαβικήν οὕτε χρονικήν: φεύ-

γεσκον, ἄγεσκον, ποιέεσκον, ὁδυρέσκετο* καὶ ἐν τῷ ὑπερσυντλ. ἐλλείπει πολλάκις ἡ συλλαβικὴ αὐξησις: δέδοκτο, καταλέλειπτο.

Τὰ ρήματα βούλομαι, δύναμαι καὶ μέλλω ἔχουν ε.

β') 'Η χρονικὴ αὐξησις παρά τισι ρήμασιν ἐλλείπει πάντοτε, ὡς ἀγινέω, ἀμείβομαι κ. ἄλ., λιδίως παρά πᾶσι τοῖς ἀπὸ αἱ, αὐ, εἱ, εὐ καὶ οἱ ἀρχομένοις ρήμασι.

γ') 'Ο παρατατικὸς του ὄρεώ (=όράω) ἀπαγτᾶ ὄρων.

Καταλήξεις.

α') Μένουσιν ἀσυγαίρετοι αἱ καταλήξεις -αο, -εαὶ, -εο (ἡ τελευταῖα συγαιρεῖται μόνον εἰς -ευ): ἔργάσαο, οἴχεαι, ἐγένεο. 'Ωσαύτως ἡ -εω ἐν τῇ ὑποτακτικῇ του παθ. ἀορίστου (αἰρεθέω, αἰρεθέωμεν) καὶ του ἀορ. β' ἐνεργ. (θέω, θέωμεν κτλ.): ὅμοίως ἡ -εω καὶ -εομεν ἐν τῷ μέλλοντι τῶν ὑγρολήκτων ρημάτων (σημανέω, σημανέομεν).

β') 'Ο ἐνεργ. ὑπερσυντ. ἔχει τὰς καταλήξεις -εα, -εαὶ, -εε, -εατε: ἐώθηεα, ἐώθηεας, ἐώθηεε, ἐώθεατε.

γ') 'Αντὶ τῶν καταλήξεων -νται καὶ -ντο ἀπαντοῦν -αται καὶ -ατο 1) ἐν τῷ παθ. παρακμ. καὶ ὑπερσυντ. (ἀπίκατο = ἀφιγμένοι ήσαν, ἐτετάχατο, τετύφαται, ἐσκευάδαται, δεδέχαται)* 2) ἐν τῇ δριστικῇ του παθ. ἐγεστῶτος καὶ παρατκ. τῶν εἰς -μι ρημάτων (τιθέαται, ιστέαται, δυνέαται, ἐδεικνύατο, ἐκέατο)* 3) ἐν τῇ εὐκτικῇ (γενοίατο, ἀγοίατο, τεισαίατο).

Συνηρημένα.

α') Τὰ εἰς -εο μένουν ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον ἀσυγαίρετα: καλέω, καλέεις, καλέης, καλέοιμι, κάλεε, καλέειν κτλ. Ἀλλὰ καὶ δεῖ, δεῖν, παρατκ. δημας ἔδεε.

Πολλάκις τὸ -εο συγαιρεῖται εἰς -ευ: ποιεῦσι, ποιεύμενος, ἐποιεῦντο.

'Η κατάληξις τῆς προστακτικῆς -εεο βραχύνεται εἰς -εο: ἥγεο, λυπέο, ποιέο καὶ ἡ -εεαὶ εἰς -εαὶ: φοβέαϊ.

β') Τὰ εἰς -αω συναιροῦνται ὡς ἐν τῇ 'Ἀττικῇ διαλέκτῳ' εἰς τινα δημας ρήματα εἰς -αω τὸ α πρὸ ἐπομένου ο ἔξασθενοῦται εἰς ε: ὄρέω, ὄρέων, φοιτέω, εἰρωτέω, ὄρέομεν κτλ. Εἰς τὸ χράομαι τὸ

-αω πανταχοῦ γίνεται -εω (χρέωνται, χρεώμενος), τὸ δὲ -ας, -αη τούγαντίον εἰς ἄ (χράται, χρᾶσθαι). Ἀλλὰ χρεὸν ἀντὶ χρεών.

γ') Καὶ τὰ εἰς -οω συγαιροῦνται ὡς ἐν τῇ Ἀττικῇ, διαφέρουν μόνον ὅτι ἀντὶ τοῦ -ου -ευ (έδικαίεν, ἀξιεῦμεν, ἀξιεῦσι).

Ρήματα εἰς -μι.

Τὰ εἰς -μι ρήματα ἔχουν τύπους τινὰς κατ' ἀναλογίαν τῶν εἰς -αω, -εω, -οω καὶ -ύω: τιθεῖ, ἔξει, ὑποθέοιτο, διδοῖ, ἐδείκνυε. Τὸ γ' πληθ. πρόσ. τοῦ τίθημι ἀπαντᾷ τιθεῖσι, δ παρατκ. ἐτίθεα, ἐτίθεις, ἐτίθει.

Τοῦ εἰμὶ τὸ β' ἐν. πρόσ. εἶναι εἴσι, τὸ α' πληθ. είμεν· ἡ διποτακτ. ἔω, ήσ, ή καὶ ἔωσι, ἡ μτχ. ἔών, ἔοῦσα, ἔόν· δ παρατκ. ἔα καὶ ἔατε, πολλάκις ἔσκε, ἔσκον καὶ ἥν.

Τὸ είμι σχηματίζει τὸν παρατκ. ἥια, ἥιε καὶ ἥισαν· οὗτω καὶ τὰ σύγθετα.

'Ανώμαλά τινα ρήματα παρ' Ἡροδότῳ.

1. αἰρέω, παρκμ. ἀραιρηκα, ἀραιρηματι.
2. εἴπα, ἀπαρέμφ. εἴπαι, μτχ. εἴπας· εἴπασθαι. Παθ. ἀρ. α' εἰρέθην, μτχ. ὁρθεῖς· μέλλ. παθ. εἰρήσεται (ἀντὶ ὁρθήσεται).
3. ἵημι, ἐκ τοῦ ἀπίημι : ἀπίεσαν, ἀπειμένος, ἀπεῖτο, ἀπείθη· ἐκ τοῦ ἀνίημι : ἀνειμένος· ἐκ τοῦ μετίημι : μεμετιμένος, μετείθη.
4. λαγχάνω, μέλλ. λάξομαι, παρακμ. β' λέλογχα.
5. λαμβάνω, μέλλ. λάμψομαι, παρακμ. λελάβηκα, λέλαμματι (διαλελαμμένος), ἐλάμψθη.
6. οἴδα, οἴδας, οἴδε, ἴδμεν (καὶ οἴδαμεν), ἴστε, οἴδασι (καὶ ισασι). Ύποτ. εἰδέω, εὐκτ. εἰδείην, παρτκ. ἥδεα, ἥδεε - ἥδεατε, ἥδεσαν. Μέλλ. εἰδήσω.
7. οἴκα (ἀττ. ἔοικα), οἴκε, οἴκασι, οἴκως, οἴκός.
8. ὀράω, ὅπωπα, ὅπώπειν. Παρτκ. ὕρων.
9. φέρω, ἡνεικα, ἐνεῖκαι, ἡνεικάμην, ἐνήνειγματι, ἡνείχθην (ἐνειχθεῖς).

II. ΕΡΜΗΝΕΥΤΙΚΑΙ ΣΗΜΕΙΩΣΕΙΣ

ΒΙΒΛΙΟΝ ΠΡΩΤΟΝ

Κεφ. 1. ίστορίη ἔρευνα.—ἀπόδεξις = ἀττικῶς ἀπόδειξις ἔκθεσις· Ἡροδότου ίστορίης ἀπόδεξις ἥδε (δηλ. ἐστὶ ὁ Ἡρόδοτος ἐκθέτει ἐδῶ τὰς ἔρευνας του.—ώς, τελν.—τὰ γενόμενα ἔξ=τὰ ποιηθέντα ύπό.—ἔξιτηλος γίνομαι λησμονοῦμαι.—θωμαστὰ = ἀττ. θαυμαστά.—Ἐλλησι· βαρβάροισι, δτκ. ποιητικοῦ αἰτίου εἰς τὸ ἀποδεχθέντα (= ἀττ. ἀποδειχθέντα) πραγμάτων.—ἄκλεὴς γίνομαι παραμένω ἀδοξος, δὲν ἔξυμνοῦμαι.—τά τε ἄλλα καὶ ἐκτὸς δὲ τούτων (ἐκθέτει) καί.

νυν=ἀττ. τοίνυν.—διαφορὰ διένεξις, ἔχθρα.—ἐπὶ τήνδε τὴν θ., δηλ. τὴν Μεσόγειον θάλασσαν.—τὸν = ἀττ. ὅν.—ναυτιλίη τὸ ταξιδεύειν μὲ πλοῖα, θαλασσοπλοῖα.—ἐπιθέσθαι, ἐκ τοῦ φασί· ἐπιτίθεμαί τινι ἐπιθίδομαι εἰς τι, ἐπιχειρῶ τι.—ἀπαγινέω ἔξαγω, μετακομίζω.—φορτία ἐμπορεύματα.—τῇ ἄλλῃ ἀλλαχοῦ, εἰς ἄλλα μέρη.—καὶ δὴ καὶ καὶ προσέτι.—ἀπασι εἰς δλα, καθ' δλα.—πολίων = ἀττ. πόλεων.

διατίθεσθαι, τὸ ἀπρμφ. τοῦτο—καθὼς καὶ τὰ ἐπόμενα — ἐκ τοῦ φασί· διατίθεμαι ἐκθέτω πρὸς πώλησιν, πωλῶ.—ὁ φόρτος = τὰ φορτία.—ἔξεμπτόλημαι (= ἀττ. ἔξημπτόλημαι), πθτκ. πρκμ. τοῦ ἔξεμπτολῶ πωλῶ ἐντελῶς, ξεπουλῶ.—σφι (= ἀττ. σφίσι), δτκ. τοῦ ποιητικοῦ αἰτίου.—οἱ = αὐτῆς.—Ιοῦν = ἀττ. Ιώ.—τῶν = ἀττ. ὅν.—θυμός μοι ἐστί τινος ἐπιθυμῶ τι, μοῦ ἀρέσει τι.—διακελεύονται ἐνθαρρύνει δεις τὸν ἀλλον.—πλεῦνες = ἀττ. πλέονες.—ἐσβαλομένους ἀφοῦ ἔβαλαν (οἱ Φοίνικες αὐτὰς) μέσα.—νέα = ἀττ. ναῦν.—ἐπ' Αἴγυπτου πρὸς (κατὰ) τὴν Αἴγυπτον.

Κεφ. 2. ἄρχω τινὸς κάμων ἀρχήν τινος.—οὐκ ἔχω (μετ'

ἀπριμφ.) δὲν ἡξεύρω γά.—φασί, οἱ Πέρσαι.—προσέχω προσεγγίζω εἰς τινα τόπον, ἀράζω.—καταπλώσαντας = ἀττ. καταπλεύσαντας.—μακραὶ νῆες ἐκαλοῦντο τὰ πολεμικὰ πλοῖα, ἐν ἀντιθέσει πρὸς τὰς στρογγύλας ναῦς (τὰ ἐμπορικὰ πλοῖα).—Αἴτα, τὸ ἀρχαῖον ὅνομα τῆς Κολχίδος, χώρας τῆς Μ. Ἀσίας κατὰ τὰ ἀνατολικὰ παράλια τοῦ Εὔξείνου Πόντου.—Φᾶσις ποταμὸς δ σημερινὸς Ριὸν ἐν Καυκάσῳ.—ἐνθεῦτεν = ἀττ. ἐντεῦθεν.—εἴνεκεν = ἀττ. ἔνεκεν ἢ ἔνεκα.—ἀπίκατο = ἀττ. ἀφιγμένοι ἡσαν.—τἄλλα, δηλ. τὴν ἀρπαγὴν τοῦ χρυσομάλλου δέρατος.—δίκη (ἢ δίκαι) ἵκανοποίησις.—ύποκρίνομαι = ἀττ. ἀποκρίνομαι.—ῶν = ἀττ. οὖν.

Κεφ. 3. δευτέρῃ γενεῇ, τρεῖς γενεαὶ ἀποτελοῦν ἑκατὸν ἔτη.—'Αλέξανδρος, τιμητικὸν ὄνομα του Πάριδος.—έπισταμαι, παρ' Ἡρόδοτῷ πολλάκις: νομίζω, φρονῶ.—τοὺς δέ, δηλ. τοὺς Τεῶν.—προϊσχομένων, δηλ. αὐτῶν, τῶν ἀγγέλων· προϊσχομαι ἴσχυρίζομαι.—προφέρω τι ὡς ἀναφέρω τι καὶ λέγω δτι.—έκδοντες, δηλ. τὴν Μήδειαν ἐκδίδωμι παραδίδω.—ἀπαιτεόντων, δηλ. τῶν Κόλχων.—βουλοίατο = ἀττ. βούλοιντο.

Κεφ. 4. εἶναι, ἐκ τοῦ λέγοντος (Πέρσαι).—αἰτίους, δηλ. τῆς διαφορῆς.—σφέας, δηλ. τοὺς ἐκ τῆς Ἀσίης.

Κεφ. 5. ἐοῦσαν = ἀττ. οὖσαν.—έρεων = ἀττ. ἐρῶν.—κως = ἀττ. πως.—ύπάρχω (μετὰ γν.) κάμινω ἀρχήν τινος, ἀρχίζω τι.—προβαίνω ἐξ τὸ πρόσω τοῦ λόγου προχωρῶ εἰς τὴν ἑξακολούθησιν τῆς διηγήσεώς μου.—έπειξέρχομαι τι ἑξετάζω τι ἐν λεπτομερείᾳ, διηγοῦμαι περὶ τινος.—ἐπ' ἐμεῦ ἐπὶ τῶν ἡμερῶν μου.—οὐδαμὰ οὐδόλως, οὐδέποτε.—μένω ἐν τωύτῳ (= ἐν τῷ αὐτῷ) διαμένω εἰς τὴν ἰδίαν κατάστασιν.—έπιμιμνήσκομαι (μετὰ γν.) κάμινω μνείαν τινός.

Κεφ. 6. Ἀλυάττεω, δ Ἀλυάττης ἐθασίλευσε τῶν Λυδῶν ἀπὸ τοῦ 617-560 π. Χ.—ἐντὸς Ἀλυος ἐντεῦθεν τοῦ Ἀλυος (ὅταν παρατηρῇ τις ἐκ τῆς Ἰωνίας) ἐπομένως: πρὸς Δ. τοῦ Ἀλυος.—ἔξιεῖ = ἀττ. ἔξιησι ἐκβάλλει.—τῶν, καθ' ἔλξιν ἀντὶ: τοὺς = ἀττ. οὓς.—ἴδμεν = ἀττ. ἵσμεν (τοῦ οἵδα).—καταστρέφομαι ὑποτάσσω—ἀπα-

γωγὴ πληρωμῇ ἐξ φόρου ἀπαγωγὴν ὥστε νὰ πληρώγουν φόρον.—προσποιοῦμαι καθιστῶ, κάμνω.

Κ εφ. 28-29. ἐπιγίνομαι, ἐπὶ χρόνου: παρέρχομαι.—οἰκημαι (πθκ. πρκμ.) = οἰκῶ.—ύπ’ ἔωστῷ ὑπὸ τὴν ἔξουσίαν του.—σοφιστὴς σοφός.—ώς ἔκαστος αὐτῶν ἀπικνέοιτο, νὰ συναφθῇ μὲ τὸ ἀπικνέονται (ίστρκ. ἐνεστώς): ἡλθον, δόποτεδήποτε καὶ δι’ οἰανδήποτε αἰτίαν ἔκαστος ἐξ αὐτῶν ἤρχετο κατ’ ἔννοιαν: ἡλθον κατὰ διαφόρους ἐποχάς καὶ διὰ διαφόρους αἰτίας.—κατὰ πρόφασιν θεωρίης μὲ τὴν πρόφασιν γὰ τὴν (ἐπισκεψθῆ) διαφόρους τόπους.—ἴνα δὴ πράγματι δμως ἵγα.—τῶν, καθ’ ἔλξιν ἀγτί: τούς.—(τὸ) δρκιον δρκος.

Κ εφ. 30. ὅν = ἀττ. οὖν.—"Αμασιν, βασιλέα τῆς Αιγύπτου (570-526).—τὰ βασίλεια τὰ ἀνάκτορα.—μετὰ δὲ (ἐπιρρ.) μετὰ δὲ ταῦτα.—δῆλβιος, ἐπὶ προσ.: εὐδαίμων, εὐτυχής· ἐπὶ πραγμ. κατ’ οὐδ. γένος ἐν τῷ πληθ.: δῆλβια πρόξενα εὐδαιμονίας.—μιν=αὐτόν.—σκεψάμενον, τοῦ σκοπῶ παρατηρῶ.—ώς, αἰτλγκ.—οἱ=αὐτῷ.—κατὰ καιρόν ἔστι εἰγαι εὐκαιρία.—εἴρετο=ἀττ. ἤρετο.—λόγος φήμη.—πολλάδς=ἀττ. πολύς.—πλάνη περιπλάνησις, περιήγησις.—φιλοσιφῶ ἐπιδιώκω τὴν κτῆσιν γνώσεων: ἐπιθυμῶ γὰ πλουτίσω τὰς γνώσεις μου.—ἐπέρχομαι γῆν πολλὴν ἐπισκέπτομαι πολλὰ μέρη.—ἴμερος ἐπιθυμία.—ἐπειρέσθαι=ἐρέσθαι.

ὑποθυμαπεύω κολακεύω.—τὸ ἔὸν (=ἀττ. τὸ ὄν) ή ἀλήθεια.—ἀποθυμάζω τι ἐκπλήττομαι διά τι.—ἐπιστρεφέως=ἀττ. ἐπιστρεφῶς μὲ ζωηρότητα.—κοίη=ἀττ. ποίᾳ (ώς ἐπίρρ.) πᾶς.—τοῦτο μέν... τοῦτο δὲ ἀφ’ ἐνδὸς μέν... ἀφ’ ἐτέρου δέ.—εῦ ἦκω εἰμαι καλά, ἀκμάζω.—ἐκγίνομαι (μετὰ δτκ.) γεγνῶμαι εἰς τινα.—εῦ ἦκω τοῦ βίου (=τοῦ βιότου, τῶν χρημάτων) καλῶς ἔχω ως πρὸς τὴν περιουσίαν, ἔχω σημαντικὴν περιουσίαν, εὔπορω.—ώς τὰ παρ’ ἡμῖν (δηλ. ἔστι) σχετικῶς πρὸς τὰ παρ’ ἡμῖν κατ’ ἔννοιαν: τούλαχιστον κατὰ τὴν ἰδικήν μας ἀντίληψιν.—πρὸς τοὺς ἀστυγ., πιθανῶς τοὺς Μεγαρεῖς.—κάλλιστα ἐνδόξως.—αὐτοῦ, τῇ (=ἀττ. ἦ) ἐκεῖ, δπου.

Κ εφ. 31. εἴπας=ἀττ. εἰπών.—προετρέψατο τὸν Κ., δηλ. εἰρωτᾶν.—ἐπειρώτα, δποκμ.: δ Κροῖσος.—πάγχυ = ἀττ. πάνν πάντως, χωρὶς ἀλλο.—δευτερεῖα φέρω λαμβάνω τὴν δευτέραν

θέσιν (τῆς εύδαιμονίας). — γῶν = ἀττ. γοῦν τούλαχιστον.

βίος = βίοτος (κεφ. 30). — ὑπῆν = ὑπῆρχε. — ἀεθλοφόρος δὲ ποκομήζων τὸ βραβεῖον, νικητὴς (εἰς ἀγῶνα). — ὁρτὴ = ἀττ. ἐορτή. — ζεῦγος ἄμιαξα συρομένη ὑπὸ δύο βοῶν. — ἴρδον = ἀττ. ἴερόν. — ἐν ὕρῃ ἐγκαίρως. — ἐκκλησίοιμαι ἐμποδίζομαι· ἐκκλησίοιμενοι τῇ ὕρῃ (δηλ. τοῦ ἐπισχεῖν) ἐπειδὴ δὲν εἶχον πλέον καιρὸν νὰ περιμένουν. — ζεύγλη τὸ καμπύλον μέρος τοῦ ζυγοῦ, εἰς τὸ δποῖον ἐμβαίνει δὲ τράχηλος τοῦ ζφου. — σφι ὑπ' αὐτῶν. — διακομίζω μεταφέρω.

διέδεξε = ἀττ. διέδειξε· διαδείκνυμι δεικνύω φανερά. — ἐν τούτοισι διὰ τούτῳ: διὰ τούτου, τὸ δποῖον συγέρη εἰς αὐτούς. — ζώειν = ἀττ. ζῆν. — μακαρίζω τινός τι μακαρίζω τιγὰ διὰ τι. — οἴων τέκνων = ὅτι τοιούτων τέκνων. — ἐκύρησε, τοῦ κυρεώ τυγχάνω. — φήμη ἐπαινετικοὶ λόγοι. — ἀντίον ἀπέναντι. — μιν αὐτῆν. — ἐν τέλεϊ τούτῳ (δηλ. τοῦ βίου) ἔσχοντο προσεκολλήθησαν (ἔμειναν) εἰς τοῦτο τὸ τέλος τῆς ζωῆς των: εὔρογ τοῦτο τὸ τέλος τῆς ζωῆς των.

Κεφ. 32. σπερχθεὶς δργισθεὶς· τοῦ σπέρχομαι. — τοι = ἀττ. σοι (δτκ. τοῦ ποιητκ. αιτίου). — ἀπορρίπτω ἐς τὸ μηδὲν θεωρῶ ὡς μηδαμινὸν πρᾶγμα, περιφρογῶ. — ποιῶ τινα ἄξιόν τινος θεωρῶ τινα ἄξιον γὰ συγκριθῆ μέ τινα. — ταραχώδης ἀγαπῶν γὰ ταράττη. — οὐδος = ἀττ. ὅρος δριον. — ζόν = ἀττ. ζωή. — προτίθημι θέτω. — ἡ ἐτέρη τῇ ἐτέρῃ ἡ μία τὴν ἀλληγ. — τὸ παράπαν παντελῶς συχνὰ μετ' ἀργήσεως: τὸ παράπαν οὐδὲν οὐδέλως.

πᾶν ἔστι ἄνθρωπος συμφορὴ ἐξ δλοκλήρου δ ἄγθρωπος εἶναι τύχη (παίγνιον τῆς τύχης): πᾶν δ, τι εἶναι, ἔχει καὶ πράττει δ ἄγθρωπος, ἔξαρταται ἐκ τῆς τύχης. — μέγα (ἐπίρρ.) πολύ, οὐπερβολικά. — ἐκεῖνο, τὸ εἶρεό (=ἀττ. ἥρον) με=δλβιον εἶναι. — οὔκω = ἀττ. οὕπω. — αἰών βίος. — ού... τι οὐδέλως. — δ ἐπ' ἡμέρην ἔχων δ ἔχων τὸ καθημερινόν του. — εἰ μή οἱ (= αὐτῷ) ἡ τύχη ἐπίσποιτο ἐκτὸς ἐὰν ἦθελεν ἔχει τὴν τύχην (κυρ. : ἦθελε τὸν παρακολουθήσει ἡ τύχη). — τελευτῶ εὺ τὸν βίον τελειώνω καλὰ τὴν ζωήν μου. — χρῆμα πρᾶγμα. — κῆ = ἀττ. πῃ πῶς. — οὐποδείκνυμι δλβον δεικνύω μικράν τινα ἀκτίνα εὐτυχίας. — πρόδροζος ἐκ τῆς ρίζης, καθ' δλοκληρίαγ.

Κεφ. 33. οὐ κως (=ἀττ. οὔ πως) κατ' οὐδένα τρόπον, οὐδέλως. — χαρίζομαι τινι λέγω εὐάρεστον εἰς τινα, εὐχαριστῶ τιγα. —

οὐδενὸς λόγου ποιοῦμαί τινα θεωρῶ τιγα ἀνάξιον λόγου, περιφρονῶ τινα.—ἀποπέμπομαι ἀπομακρύγω ἀπὸ πλησίον μου.—κάρτα λίσαν, πολύ.—ἀμαυθῆς ἀνόητος.—μετεῖς (=ἀττ. μεθείς), τοῦ μεθίημι ἀφήγω κατὰ μέρος, παραβλέπω.

Κεφ. 86. ἔσχον κατέλαθον, ἐκυρίευσαν.—ἄρξαντα ἔτεα τ., δηλ. ἀπὸ τοῦ 560'-546 π. Χ.—χρηστήριον χρησμός: εἰς τὸν Κροῖσον πρὸ τῆς ἐκστρατείας του κατὰ τοῦ Κύρου εἶχε δοθῆ ἀπὸ τὸ μαντεῖον τῶν Δελφῶν ὁ ἔξῆς διφορούμενος χρησμός: ἦν στρατεύηται ἐπὶ Πέρσας, μεγάλην ἀρχὴν καταλύσει.—καταπαύω καταλύω.—συννήσας, τοῦ συννέω συσσωρεύω.—πυρὴ ἔνδια διὰ πυράν.—πέδαι δεσμός.—ἀκροθίνια (κτυγρ.) ὡς ἀπαρχὰς τῶν λαφύρων.—ταῦτα, καθ' ἔλξιν ἔχει: τούτους (δηλ. τοὺς 14 Λυδοὺς καὶ τὸν Κροῖσον).—καταγίζω (=ἀττ. καθαγίζω) ἀφιερώνω.—ὅτεῳ=ἀττ. ὅτῳ ὅστις δὴ ἔγας οἰσθήποτε.—ἐπιτελῶ εὐχὴν ἐκπληρῶ τάξιμον.—δαίμων θεός.—ὅύομαι τινά τινος λυτρώνω, σφέζω τινὰ ἀπό τι.

ἔσέρχεται τινί τι ἔρχεται εἰς τὸν γοῦν τινος κατιτί.—οἱ ὑπ' αὐτοῦ (τοῦ Σόλ.).—σὺν θεῷ κατὰ θείαν ἔμπιενεσιν.—ἄρα λοιπόν.—προσίσταται τινά τι=ἔσέρχεται τινί τι.—ώς-μιν προσστήναι, ἐν πλαγίῳ λόγῳ κεῖται οὐχὶ σπανίως παρ² Ἡροδότῳ μετὰ χρονικὸν σύγδεσμον ἀπαρέμφατον: καθὼς τοῦ ἥλθεν εἰς τὸν γοῦν.—ἀνενειμάμενον = ἀττ. ἀνενεγκάμενον· ἀναφέρομαι βαθιὰ ἀγαπνέω.—έκ, ἐδῶ κεῖται χρονι.: ὑστερα ἀπό.—τίνα τοῦτον=τίς οὗτος εἴη, δν.—καὶ τοὺς=καὶ τούτους.—τέως ἐπὶ τινα χρόγον.—μετὰ δέ, βλ. κεφ. 30.—ώς, αἰτλγκ.—τὸν ἄν... ἐλθεῖν=(τοῦτον ἐπικαλέομαι), τὸν (=δν) πᾶσι τυράννοισι ἐς λόγους ἐλθεῖν προετίμησα ἂν μεγάλων χρημάτων ἐκείνον, τοῦ δποίου μίαν συγδιάλεξιν μὲ δλους τοὺς βασιλεῖς ἥθελον θεωρήσει νπερτέραν πολλῶν χρημάτων.—ἄσημος ἀσαφής, ἀκατανόητος.—τὰ λεγόμενα τί ἐσήμαινον οἱ λόγοι του.—λιπαρῶ ἐπιμόνως παρακαλῶ.—ὄχλος ἐνόχλησις.—ἀρχὴν (ἐπίρρ.) κάποτε.—ἀποφλαυρίζω ἐξευτελίζω, περιφρονῶ.—οἷα δὴ εἴπας=εἴπας οἷα δὴ εἰπεν ἀφοῦ εἰπεν δ, τι εἰπεν (δηλ.; βλ. κεφ. 32).—ώς τε=καὶ ώς· ἐκ τοῦ ἐλεγε.—τῇ (=ἀττ. ᾧ) δπως, καθὼς.—οὐδέν τι οδόδλως.—ἐς ἐωυτὸν ἀναφορικῶς πρὸς αὐτὸν (δηλ. τὸν Κροῖσον).—λέγων, δ Σόλων.—παρὰ σφίσι αὐτοῖσι κατὰ τὴν κρίσιν των.

ἀμμένης (=ἀττ. ἡμμένης), πθτκ. πρκμ. μτχ. τοῦ ἄπτω.—τὰ

περιέσχατα τὰ πέριξ κάτω μέρη.— μεταγινώσκω μεταβάλλω γνώμην, μεταγοῶ.— ἐννώσαντα=ἀττ. ἐννοήσαντα· ἐννοῶ σκέπτομαι.— τίσις τιμωρία, ἐκδίκησις (τῶν θεῶν).— ἐπιλέγομαι ἀγαλογίζομαι.— ἔστι ἀσφαλέως ἔχον=ἀσφαλέως ἔχει=ἀσφαλές ἔστι.— τὴν ταχίστην (όδὸν) τάχιστα.— καὶ τοὺς π.=καὶ τούτους π.

Κεφ. 87. ὥρα=ἀττ. ἑώρα.— καταλαμβάνω «σταματῶ», ἐμποδίζω.— ἐπιβώσασθαι (=ἀττ. ἐπιβοήσασθαι), τοῦ ἐπιβοῶ.— κεχαρισμένος εὐάρεστος, εὐπρόσδεκτος.— τὸν μὲν=τοῦτον μέν.— ἐκ, χρονικῶς· πρόλ. κεφ. 86 «ἐκ πολλῆς ἡσυχίης».— συντρέχω συγθροίζω, συσσωρεύομαι.— ἔξαπίνης ἔξαφνα.— καταρρήγνυται χειμῶν γίνεται μεγάλη κακοκαιρία.— λάβρος δριμητικός.— ὕει ὕδατι πίπτει βροχή.— ἀνέγνωσα (ἀόρ. α' τοῦ ἀναγινώσκω) ἔπεισα.— αἰτιος ὁ Ἐλλ. θεός, ὑπαγίσσεται τὸν χρησμόν, περὶ τοῦ δποίου βλ. κεφ. 86.— ἐπαείρας=ἀττ. ἐπάρας· ἐπαίρω παρακινῶ, προτρέπω.— κου=ἀττ. που ἵσως.

Κεφ. 88. κάτισε=ἀττ. καθίσε (τοῦ καθίζω).— ἐν πολλῇ προμηθίῃ ἔχω τινὰ ἐν μεγάλῃ ὑπολήψει ἔχω τινά, σέθομαι, ἐκτιμῶ τινα.

Κεφ. 93. θώματα (=ἀττ. θαύματα) ἀξιοθαύμαστα πράγματα.— οὐ μάλα οὐδαιμῶς, οὐδόλως.— πάρεξ (μετὰ γν.) ἐκτός, πλήν, ἔξαιρέσει τινός.— Τμῆλος ὅρος ἐν Λυδίᾳ.— καταφέρομαι φέρομαι πρὸς τὰ κάτω.— ψῆγμα (χρυσοῦ) κόνις χρυσοῦ.— πολλὸν =ἀττ. πολύ.— παρέχομαι ἔχω.— χωρὶς=πάρεξ.— Ἄλυττεω, βλ. κεφ. 6.— σῆμα τάφος, μνημεῖον.— ιρηπίς βάσις, θεμέλιον.— τὸ ἄλλο τὸ λοιπὸν μέρος.

Κεφ. 94. νόμος συνήθεια, ἔθιμον.— χρέωνται=ἀττ. χρῶνται.— τῶν ἴδιεν, βλ. κεφ. 6.— κάπηλος μικρέμπορος, μεταπράτης.— παίγνια παιγνίδιον.— κατεστεώσας (=ἀττ. καθεστώσας) σ νήθεις, ἐν χρήσει.— ἔξεύρημα ἐφεύρεσις.— Τυρσηνία=Τυρρηνία· αὕτη — καλουμένη καὶ Ἐτρουρία— χώρα κατὰ τὰ δυτικὰ τῆς μέσης Ἰταλίας ἀνταποκρινομένη περίπου πρὸς τὴν σημερινὴν Τοσκάνην.

Μάνεω, δ. Μάνης καὶ δ. Ἀτης μιθικοὶ βασιλεῖς τῶν Λυδῶν.— τέως, βλ. κεφ. 86 (ἐν σελ. 235).— διάγω λιπαρῶν ζῶ μὲ δημομονήν, δημομένω.— ὡς οὐ παύεσθαι ἀφοῦ δὲν ἔπαυεν περὶ τοῦ ἀπρμφ. μετὰ

τὸν σύγδεσμον ὡς βλ. κεφ. 86 «ώς - μιν προσστῆναι». — ἄκος, εος (τὸ) θεραπεία.— δίζημαι ζητῶ.— ἐπιμηχανῶμαι μηχανῶμαι, ἐπινοῶ σχέδια ἐναγτίον τινός.— εἰδεα=ἀττ. εἴδη.— πεσσὸς φῆφος φοειδής, στρογγύλου ἢ ἄλλου σχήματος (κν. πέτρα, βόλι, ποδλι).— οἰκηιεῦνται=ἀττ. οἰκειοῦνται οἰκειοποιοῦμαι.— ἡ μὲν ἑτέρη... ἡ δὲ ἑτέρη ἡ μὲν μία... ἡ δὲ ἄλλη— σιτία τροφαλ.— δυῶν (=ἀττ. δυοῖν) δέοντα πλὴν δύο.

ἐπείτε (=ἀττ. ἐπεὶ) δὲ οὐκ ἀνιέναι - ἀλλ'... βιάζεσθαι, βλ. ἀνωτέρω «ώς οὐ παύεσθαι».— ἀνίημι μετριάζω, παύω.— βιάζομαι στενοχωρῶ, πιέω.— διαιρῶ δύο μοίρας Λυδῶν πάντων χωρίζω δλους τοὺς Λυδοὺς εἰς δύο μοίρας (μέρη).— επὶ μονῇ διὰ νὰ μένῃ (ἐν Δυδίᾳ).— ἐπὶ τῇ λαγχανούσῃ τῶν μοιρέων = ἐπὶ ταύτῃ τῶν μοιρέων, ἡ ἐλάγχανε.— ἡ μοῖρα λαγχάνει μένειν πίπτει δικλῆρος εἰς τὴν μοιραν γὰ μένη.— προστάσσω ἐμιαυτὸν ἐπὶ τινι τάσσω τὸν ἑαυτόν μου γὰ εἰναι ἀρχηγὸς (ἐπὶ) τινος.— ἐπὶ δὲ τῇ... = ἐπὶ δὲ τῇ λαγχανούσῃ τῶν μοιρέων ἀπαλλάσσεσθαι τὸν βασιλέα προστάσσειν τὸν ἑωυτοῦ παῖδα· ἀπαλλάσσομαι ἀναχωρῶ.— ἔξιέναι, ἐκ τοῦ λαχόντας.— μηχανῶμαι κατασκευάζω.— χρηστὸς χρήσιμος.— ἔπιπλα σκεύη.— κατὰ ζητησιν διὰ γὰ ζητήσουν.— βίος πόρος ζωῆς.— ἐς δὲ ἔως δτου.— παραμείβομαι παραπλέω.— "Ομβρικοὶ ἢ "Ομβροι λαδὲς τῆς Ἰταλίας κατὰ τὰ βόρεια τοῦ Ἀπεννύγου δρους.— τὸ μέχρι τοῦδε μέχρι σήμερον.— ἐπὶ τοῦ παιδὸς ἀπὸ τοῦ υἱοῦ.— ἀνάγω φέρω (διὰ θαλάσσης εἰς τινα τόπον).— ποιοῦμαι τὴν ἐπωνυμίαν λαμβάνω τὸ δημομα.

Κεφ. 131. ἐν νόμῳ ποιεῦμαι θεωρῶ (ώς) νόμιμον, συγηθίζω.— νηοὺς = ἀττ. ναούς.— μωρίην ἐπιφέρω τινὶ ἀποδίδω μωρίαν εἰς τινα, θεωρῶ τινα μωρόν.— ὡς μὲν (=γε) ἐμοὶ δοκέειν, τὸ ἀπαρέμφ. ἀπολύτως: καθὼς ἐγὼ τούλαχιστον νομίζω.— ἀνθρωποφυῆς ἀνθρωπόμορφος.— κατά περ = ἀττ. καθ' ἀπερ ἀκριβῶς ὡς (δπως).— νομίζω ἔχω τὴν συγήθειαν.— ἔρδω πράττω· ἔρδω θυσίας προσφέρω θυσίας.— Δία, διπλό τὸν Δία ἐγγοεῖ δ Ἡρόδ. τὸν ὑπέρτατον θεὸν τοῦ φωτὸς παρὰ τοῖς Πέρσαις "Αχουρα Μασδά.— ήλιώ, δηλ. τῷ Μίθρᾳ.— ἔπι-μανθάνω μανθάνω μετὰ ταῦτα.— Οὐρανίη, ἐπώνυμον τῆς Ἄφροδίτης· τὸ περσικὸν δημομα τῆς θεᾶς ἡτο "Αναζήτις.

Κεφ. 132. ἥδε κατέστηκε εἶναι τοιαύτη, γίνεται ως ἔξης.—άνακαίουσι ἀνάπτουν (δηλ. ἐπὶ τῶν βωμῶν).—οὐ σπονδῆ... οὐλῆσι, ἐν ἀντιθέσει πρὸς τοὺς Ἑλληνας.—στέμματα στέφανοι.—όλαι καὶ χονδροαλεσμέναι κριθαὶ (διὰ τῶν ὅποιων ἐπασπαλίζετο—παρ' Ἑλλησιν—ἡ κεφαλὴ τοῦ θύματος πρὸ τῆς θυσίας).—τῶν δέ... = ως ἂν (= δταν) θέλῃ τις θύειν ἐκάστῳ τούτων (τῶν θεῶν).—καλῶ ἐπικαλοῦμαι.—ό τιήρης = ὁ τιάρας ἡ ἡ τιάρα καλύμμα τῆς κεφαλῆς φερόμενον παρὰ τῶν ἀρχαίων Περσῶν εἰς ἐπισήμους ἰδίᾳ περιστάσεις.—ἐστεφανωμένος τὸν τιήρην μυρσ. μ., κατὰ ταῦτα παρὰ Πέρσαις μόνον δι θυσιάζων ἔφερε στέφανον καὶ τοῦτον ὅχι ἐπὶ τῆς κεφαλῆς γυμνῆς—ώς ἐφέρετο παρ' Ἑλλησιν,—, ἀλλὰ περὶ τὴν τιάραν.—οὐ οἱ = οὐκ οἱ (= αὐτῷ).—ἐγγίνεται (ἀπρός.) ἐπιτρέπεται. —έωυτῷ... ἰδίη = ἀρᾶσθαι ἀγαθὰ ἰδίη ἑωυτῷ μούνῳ· ἀρῶμαι εὔχομαι.—ό δὲ = ἀλλά.—γίνομαι ἐν περιέχομαι (πέριλαμβάνομαι) εἰς.—ἐπεὰν = ἀττ. ἐπάν. —διαμιστύλλω κατὰ μέρη κόπτω εἰς τεμάχια.—ἰοήιον = ἀττ. ιερεῖον.—ἔψω βράζω.—ὑποπάσσω πάσσω (σκορπίζω, στρώνω) ὑποκάτω.—ποίη = ἀττ. πόσα χλόη, χόρτον.—ἀπαλδς τρυφερός.—τριφυλλον, τὸ νῦν λεγόμενον «τριφύλλι».—ἔθηκε (γνωμικ. ἀόρ.) ὅν, δι Ήρόδ. πολλάκις συνδέει τὸν γνωμικὸν ἀόρ. μετὰ τοῦ ὅν (= οὖν), διὰ τὴν θέληγ νὰ δηλώσῃ τὴν ἐνέργειαν ως ταχέως ἐπακολουθοῦσαν: ἔπειτα θέτει.—διατίθημι διευθετῶ.—μάγος, οὗτο παρὰ τοῖς Πέρσαις ἐκαλεῖτο δι ιερεύς.—ἐπαείδω (= ἀττ. ἐπάρδω) φάλλω.—ἐπαοιδὴ (= ἀττ. ἐπφρδὴ) үμыңс, προσευχή.—οἴην... τὴν ἐπαοιδήν, κατ' ἔνοιαν: δπως δηοιμάζουν ἐκεῖνοι τὸν үмыңс (ἀύτόν) ἐν τούτῳ τῷ үмыңс, δηλ. τῇ θεογονίῃ, ἐγίνετο ἐπίκλησις ὅλων τῶν θεῶν καὶ τῶν ἀγαθῶν πνευμάτων.—ἐπέχω περιμένω.—ἀποφέρομαι λαμβάνω μαζί μου.—χρᾶται (αὐτοῖς) ὅ τι μιν λόγος αἰρέει μεταχειρίζεται αὐτὰ εἰς δ, τι θέλει (κυρ. : εἰς δ, τι τὸν πείση εἰς οἰοσδήποτε λόγος).

Κεφ. 133. τῇ (= ἀττ. ἦ), δικ. χρονκ.—πλέω = ἀττ. πλείω.—δαίς, δαιτὸς φαγητόν, γεῦμα.—τῶν ἄλλων = ἡ ἐν τῇσι ἄλλῃσι ἡμέρῃσι.—δικαιῶ κρίνω δίκαιον.—εύδαιμων πλούσιος.—προτιθέαται = ἀττ. προτίθενται.—ὅλος δλόκληρος, ἀκέραιος.—όπτὸς φητός.—τὰ λεπτὰ τῶν προβάτων τὰ μικρὰ ζῷα, δηλ. πρόσθατα καὶ αἴγες (κν. : γιδοπρόδατα).—σίτος (ἐν τῷ πληθ. : τὰ σίτα) τροφή, φαγητόν.—ἐπιφροήματα πρόσθετα ἐδέσματα, τραγήματα μετὰ τὸ δεῖ-

πυνον (γλυκύσματα, καρύδια, ἀμύγδαλα, σῦκα κ.τ.τ.).—άλης εἰς ἔγ δλον ἥθροισμένος, διὰ μιᾶς.—σιτεομένους πεινῶντας παύεσθαι δτι τρώγοντες (φαγητά) παύουν μόνον νὰ πεινοῦν (δὲν χορταίνουν).—ἀπὸ δείπνου μετὰ τὸ δεῖπνον.—παραφορῶ=παραφέρω φέρω καὶ θέτω ἐμπρός τινος, παραβέτω.—έσθιοντας...=οὐκ ἄν παύεσθαι ἐσθίοντας.—κάρτα, βλ. κεφ. 33.—προσκέαται=πρόσκεινται πρόσκειμαι οἶνῳ εἰμαι ἔκδοτος εἰς τὸν οἶνον.—ἄδη, ἀόρ. τοῦ ἀνδάνω ἀρέσκω.—νήφω εἰμαι νηφάλιος, δὲν ἔχω πίει οἶνον.—προτιθεῖ=ἄττ. προτίθησι.—στέγαρχος οἰκοδεσπότης.—ἐν τοῦ=οὖν ἐν τῷ οἴκῳ.—μετιεῖστι=ἄττ. μεθιάσι· μεθίημι ἀφήγω κατὰ μέρος, ἀπορρίπτω.—προβούλευομαι συζητῶ, συσκέπτομαι.—ἐπιδιαγινώσκω ἐκ γέου κρίνω, ἔξετάζω.

Κ ε φ. 134. διαγινώσκω τινὶ διακρίνω ἀπό τι.—ὅμοιοι τῆς αὐτῆς (κοινωνικῆς) θέσεως ἢ τάξεως.—προσαγορεύω χαιρετίζω.—οὕτερος=ό ἔτερος.—άγεννής ὁ ἐκ ταπεινῆς καταγωγῆς.

Κ ε φ. 135. ἐκ πάντων ὑπὲρ πάντας τοὺς ἀνθρώπους.—ἄγχι πλησίον.—τοὺς δευτέρους, δῆλ. τοὺς γείτονας τῶν πλησιέστατα οἰκούντων.—κατὰ λόγον κατ’ ἀναλογίαν (τῆς ἀποστάσεώς των).—προβαίνω προχωρῶ.—οἴκημαι, βλ. κεφ. 28.—ἐκαστάτω, ἐπίρρ. ὑπερθήκ. τοῦ ἐκάς μακράν.—μακρῷ=πολύ.—ἀντέχομαι τῆς ἀρετῆς=μετέχω τῆς ἀρετῆς.—νόμαια = νόμιμα (ἔθιμα).—προσίεμαι (παρα)δέχομαι.—ἀνδρῶν μάλιστα=ἐκ πάντων.

Κ ε φ. 136 - 137. ἀπὸ πενταέτεος (δηλ. παιδός), κατ’ ἔγγοναν: ἀπὸ τοῦ πέμπτου ἔτους τῆς ἡλικίας.—ἀληθίζομαι = ἀληθεύω λέγω τὴν ἀλήθειαν.—δίαιταν ἔχει=διαιτᾶται.—ἄση, κυρ.: κόρος, ἀηδία: ἐδῶ : λύπη.—προσβάλλω προξεγώ.—ννν = τοίνυν.—νόμος συνήθεια.—ἔρδω τινὰ ἀνήκεστον πάθος πράττω εἰς τινα πρᾶξιν, ἢ δποία εἰναι ἀνεπαγόρθωτος βλάβη: φογεύω τιγά.—ύπούργημα ὑπηρεσία, ἔκδούλευσις.

Κ ε φ. 138. ἄσσα = ἄτινα.—νενόμισμαι θεωροῦμαι.—ἀναγκαίη = ἀνάγκη.—ἐναπονίζω (μέσ. ἐναπονίζομαι) τι ἀπονίπτω, ἐκπλύνω τι μέσα εἰς τι.—περιορῶ ἐπιτρέπω, ἀνέχομαι.

Κεφ. 140. ἀτρεκέως μετὰ βεβαιότητος. — ὡς ορυπτόμενα ὡς μυστικά. — σαφηνέως = σαφῶς. — νέκυς = νεκρός. — δρυνις δρυεον. — ἔλκω σπαράσσω. — κατακηρώ (-ώ) περικαλύπτω (περιαλείφω) μὲ κηρόν. — δὲ ὅν ἐν πάσῃ περιπτώσει.

BIBALION ΔΕΥΤΕΡΟΝ

Κεφ. 1. τῆς = ἀττ. ἥς. — προεῖπε, ἀδρ. β' τοῦ προαγορεύω δημοσίᾳ παραγγέλλω, διατάσσω. — νομίζω ὡς θεωρῶ ὡς. — στρατηλασίη = στρατεία. — ἐπικρατῶ τινος εἶμαι κύριός τινος.

Κεφ. 2. πρὸν ἦ = ἀττ. πρίν. — Ψαμμήτιχος ἐδασίλευσεν ἀπὸ τοῦ 663 - 609 π.Χ. — γενοίατο = ἀττ. γένοιντο. — ἀπὸ τούτου (τοῦ χρόνου) ἀπὸ τότε, ἔκτοτε. — πόρον τούτου ἀνευρεῖν ν̄ ἀγεύρη μέσον, διὰ νὰ μάθῃ τοῦτο (δηλ. τίνες ήσαν οἱ πρῶτοι τῶν ἀνθρώπων). — ἐπιτεχνῶμαί τι μηχανῶμαι, ἐπινοῶ τι. — δ ἐπιτυχῶν δ πρῶτος ἀγθρωπος, τὸν δοποῖον ἀπαντᾷ τις : δ τυχών. — ἀντίον (μετὰ γενκ.) ἐγώπιόγ τινος. — ἔημι ἦ ὁργηνυμι φωνὴν ἐκθάλλω φωνήν. — στέγη τόπος κεκαλυμμένος διὰ στέγης, δωμάτιον. — ἐπ' ἐωστῶν καθ' ἔσυτά, μόγα. — τὴν ὕδην κατὰ τὴν ὕδρισμένην ὕραν. — ἐπαγινέειν, δποκμ. : τὸν ποιμένα ἐπαγινέω κομίζω. — πλήσαντα, δπκμ. τὸν ποιμένα τοῦ πίμπλημι. — τὰλλα διαπορήσεσθαι νὰ ἔκτελῃ τὰς δλλας του ἐργασίας. — ἄσημος ἀναρθρος, ἀκατάληπτος. — κνύζημα φωνή, κλαυθμυρισμὸς (γηπίου).

ὅρεγω ἔκτείνω. — ἥσυχος ἦν δὲν εἴπε τίποτε. — πολλὸν (= ἀττ. πολὺ) συχνάκις ἐπαναλαμβανόμενον. — ἔπος λέξις. — σημαίνω φανερώνω. — ἔς ὄψιν ἐνώπιον. — πρῆγμα, ἔδω : ἀπόπειρα, δοκιμή. — σταθμῶμαί τινι συμπεραίνω ἀπό τι. — συγχωρῶ συγαινῶ, παραδέχομαι. — γενέοθαι δτι ἔγινε τὸ πρᾶγμα. — ἴρεων = ἀττ. ιερέων. — τοῦ Ἡφαίστου, οἱ Ἑλλ. πρὸς τὸν Ἡφαίστου ἐταύτιζον τὸν θεὸν τῶν Αἰγυπτίων Φθά. — μάταιος ἀπερίσκεπτος, ἀνόητος. — ἔκτάμνω (= ἀττ. ἔκτέμνω) ἀποκόπτω. — ποιοῦμαι τὴν δίαιταν τῶν παιδίων διατάσσω νὰ ζοῦν τὰ παιδία.

Κεφ. 4-5. ἔλεγον, οἱ Αἰγύπτιοι ἱερεῖς. — Μίν ἦ Μήνης ἐδασίλευσε περὶ τὸ 3400 π. Χ. πρὸ τοῦ Μήνη ἐδασίλευον θεοί. — νομοῦ,

δλη ἡ Αἴγ. ἡτο διηγημένη εἰς γομούς, οἱ δποῖοι ως ἐπὶ τὸ πλεῖστον ὀρίζοντο διὰ διωρύγων Θηβαϊκὸς νομὸς=ἡ ἄνω Αἰγύπτος.—ύπερ-έχον ἔστι εἶναι ὑπὲρ τὸ ὕδωρ.—ἔνερθε κάτωθεν.—Μοῖρις (-ιος καὶ -ιδος) λίμνη, βλ. χάρτ. τῆς Αἰγύπτου (ἐν τέλει τοῦ βιβλ. πίν. IV).—ἀνὰ τὸν ποταμὸν διὰ τοῦ ποταμοῦ (δηλ. τοῦ Νείλου).—δῆ-λα = δῆλον (ἔστι).—Αἴγυπτος, ἐδῶ : τὸ μέρος τῆς Αἰγύπτου· νοεῖ-ται τὸ Δέλτα τοῦ Νείλου.—ναυτίλιοι μαῖ ταξιδεύω διὰ θαλάσσης.—ἐπίκτητος γῆ γεωστὶ κτηθεῖσα γῆ, γῆ δηλ. ἡτις ἡτο πρότερον ὑπὸ τὸ ὕδωρ.—καὶ τὰ κατύπερθε ἔτι ἀκόμη καὶ ἡ χώρα ἡ νπεράγω.—ἔτερον τοιοῦτο παρόμοιόν τι (δηλ. ἐπίκτητος γῆ καὶ δῶρον τοῦ Νείλου).—χώρα ἔδαφος.—ἡμέρης δρόμος δύσον δύναται τις νὰ τρέξῃ ἐντὸς μιᾶς ἡμέρας (περὶ τὰ 1300 στάδια).—κατεῖς (= ἀττ. καθεῖς) ἢν ρίψῃς τοῦ καθίνημι.—καταπειρηθησίη ὅργανον ναυτικόν, μὲ τὸ δποῖον τὸ βάθος τῆς θαλάσσης ενδίσκουν καὶ μετροῦν βυθίζοντες αὐτό, δηλ. ἡ βολίς.—ἀνοίσεις, μέλλ. τοῦ ἀναφέρω φέρω ἐπάγω, ἐκβάλ-λω.—ἐν ἔνδεκα ὁργυιῇσι εἰς βάθος ἔνδεκα ὁργυιῶν· ἡ ὁργυιὰ = 2 μέτρα (περίπου).—πρόχυσις τῆς γῆς ἡ γῆ ἡ σχηματισθεῖσα ἐκ προσ-χώσεως.—ἐπὶ τοσοῦτῷ ἔστι ἔως τόσον ἔκτείνεται.

Κεφ. 10. κατά περ, βλ. I, 131 (σελ. 237).—"Ιλιον πόλις τῆς Τρωϊκῆς χώρας, μεταξὺ τῶν δύο ποταμῶν Σιμόσεντος καὶ Σκαμάνδρου.—Τευθρανία πόλις τῆς Μυσίας παρὰ τὸν Κάϊκον ποταμόν.—"Ἐφεσος πόλις τῆς Ἰωνίας παρὰ τὰς ἐκβολὰς τοῦ Καβύστρου ποταμοῦ.—Μαιάν-δρου πεδίον ἡ παρὰ τὸν Μαιάνδρον — ποταμὸν τῆς Μ. Ἀσίας — πε-διάς.—ώς εἶναι ἐφ' δύο εἶγαι δυνατόν.—συμβάλλω παραβάλλω, συγκρίνω.—οἱ προσχώσαντες ποταμοὶ ταῦτα τὰ χ. οἱ ποταμοί, οἱ δποῖοι ἐσχημάτισαν τοὺς τόπους αὐτοὺς διὰ τῆς καταθέσεως ἥλος· νοοῦνται οἱ ποταμοὶ Σιμόσεις (Σκάμανδρος), Κάϊκος, Κάυστρος, Μαιάν-δρος.—πτλήθεος πέρι ως πρὸς τὴν ἀφθονίαν τῶν διδάτων.

Κεφ. 11. τῆς Ἀραβίης χ. κόλπος, ἔννοεῖται δ Ἀραβικὸς κόλ-πος (δ κόλπος τοῦ Σουέζ)· βλ. χάρτ. τῆς Αἰγύπτου.—πρόσω πακράν.—έσέχω ἔκτείνομαι. —ἔτερος τοιοῦτος, βλ. κεφ. 5 «ἔτερον τοι-οῦτο».—δοκέω κου ὑποθέτω.—γενέσθαι διτι ὑπῆρξε κάποτε.—ὅ μεν, δηλ. δ Αἰγυπτιακὸς κόλπος.—ἐκ τῆς βιορηγῆς θ., δηλ. τῆς Με-σογείου.—ἐκ τῆς νοτίης, δηλ. τῆς Ἐρυθρᾶς θαλάσσης.—φέρω ἐπὶ

εἰσχωρῶ εἰς.—μιν αὐτὸν (δηλ. τὸν Ἀραβικὸν κόλπον).—τούτου, δηλ. τοῦ Νείλου.—(ἐκ) χώνυμαι πληροῦμαι διὰ τῆς ἡλύος ποταμοῦ, ἀποχεροῦμαι.—έλπομαι νομίζω, ὑποθέτω.—κοῦ γε δὴ πᾶς λοιπόν.—προαναισιμώ προαναλίσκω· προαναισιμώμενος χρόνος παρελθὼν χρόνος.—τούτου, δηλ. τοῦ Αἰγυπτιακοῦ.—έργατικοῦ, καλεῖ δὲ Ἡρόδ. τὸν Νείλον ἔργατικὸν ἐνεκα τῆς ἐπενεργείας του πρὸς καρποφορίαν καὶ κατοίκησιν τῆς Αἰγύπτου.

Κεφ. 12. τὰ περὶ Αἴγυπτον ὡς πρὸς δσα ἀνέφερα περὶ τῆς Αἰγ.—ἡ Αἴγυπτος πρόκειται τῆς ἔχομένης γῆς ἡ Αἰγ. ἔξέχει πρὸς Β. περισσότερον ἢ ἡ γειτονικὴ της γῆ (δηλ. ἡ Διεύη).—ἄλμη ἄρμη, ἀλας.—έπανθεῖ ἐπὶ τῆς ἐπιφανείας (αὐτῶν, τῶν ὁρέων) ἀναβλαστάνει ὡς ἄγθος, ἀναφαίνεται.—δηλέομαι βλάπτω.—πρὸς δὲ πρὸς τούτοις δέ.—τῇ χώρῃ ὡς πρὸς τὴν γῆν, ὡς πρὸς τὸ ἔδαφος.—πρόσουρος γειτονικός.—προσείκελος κάπως διμοιος.—οὐ μὲν (=μήν) οὐδὲ οὐδὲ βέβαια.—νέμομαι κατοικῶ.—μελάγγαιος καὶ καταρρηγνυμένη ἔχουσα ἔδαφος μέλαν καὶ εὐκόλως διαρρηγνυόμενον (ἔχον χαράδρας καὶ ρήγματα).—ώστε ἔοσσαν (=ἄτε οὖσαν) ἵλυν ἀκριθῶς διέτι αὐτὸ (τὸ ἔδαφος) εἶναι λάσπη, ἔχει σχηματισθῆ ἀπὸ λάσπην.—πρόχυσις χώματα.—κατενηνειγμένην, τοῦ καταφέρομαι (βλ. I, 93).—ύποψιμοτέρη κάπως ἀμιλῶδης.—ἀργιλωδεστέρη μᾶλλον ἀργιλώδης (λευκὴ καὶ καθαρά).—ύπόπτερος διλγον πετρώδης.

Κεφ. 35. θωμάσια = θώματα (βλ. I, 93).—παρέχουμαι δεικνύω.—πρὸς ἐν συγκρίσει πρός.—εἰρήσεται=όρθησεται.—άμα τῷ οὐρανῷ... ἐκτὸς τοῦ ὅ οὐρανός, καθὼς ὁ οὐρανός...—έτεροιος διαφορετικός.—τὰ πολλὰ πάντα ὡς ἐπὶ τὸ πλείστον δλως.—ἔμπταλίν τινι τὸ ἐναντίον πρὸς τινα, διαφορετικὰ ἀπό τινα.—ἴσταμαι καθιστῶ.—νόμος ἔθιμον.—ἐν τοῖσι παρ' αὐτοῖς (δηλ. τοῖς Αἰγυπτίοις).—ἀγοράζω εἰμαι ἐν τῇ ἀγορᾷ.—καπηλεύω κάλινγκ μικροεμπόριον, λιανικοπουλῶ.—κρόκη οὐράνιον.—άχθος βάρος, φορτίον.—φορῶ φέρω.

Κεφ. 36. τῇ ἄλλῃ (χώρῃ) εἰς ἄλλα μέρη, ἀλλαχοῦ.—κομῶ ἀφήνω τὴν κόμην μακράν.—άμα κήδεϊ ἐν πένθει, δταν πενθοῦν.—κέκαρμαι τὴν κεφαλὴν κουρεύομαι.—ίκνεέται (κεκάρθαι) ἀρμόζει (εἶναι πρέπον) γὰ κουρεύωνται.—ύπὸ τοὺς θανάτους δταν ἀποθάνη

τις (ἐκ τῶν συγγενῶν). — ἀνίημι ἀφήγω. — τέως ἔως τότε. — τοῖς ἄλλοις ἡ δίαιτα ἀποκέριται χωρὶς οἱ ἄλλοι ζοῦν ὅλως χωριστά. — θηρία τὰ (κατοικίδια) ζῷα. — πυρὸς σῖτος. — ἄνθλοι = οἱ ἄλλοι. — ποιεῦμαι τὴν ζόην ζῷ. — σιτία ἄρτος. — τὰς = ἄς. — ζειαὶ εἰδος σιτηροῦ, πιθ. τὸ ἀ σπροσῖτι. — μετεξέτεροι = ἔνιοι. — φυσῶ ζυμώνω. — τὸ σταῖς (γνκ. σταῖτος) ζύμη. — εἶμα ἔνδυμα. — ἔχει φορεῖ. — κάλος (= ἀττ. κάλως) σχοινίον πρὸς ἀγέλκυσιν ἢ καθέλκυσιν τῶν έστιων. — ψήφοις λογίζομαι ἀριθμῷ διὰ λιθαρίων. — διφάσιος διπλοῦς. — ιρά, ἐγγοῦνται τὰ ιερογλυφικὰ γράμματα (τὰ δποῖα μετεχειρίζοντο οἱ ιερεῖς) ἐν ἀγτιθέσει πρὸς τὰ δημοτικά, τὰ δποῖα μετεχειρίζετο δ λαός.

Κεφ. 78. συνουσία συναναστροφή, συμπόσιον. — εὔδαιμων πλούσιος. — ἀπὸ δείπνου γίνομαι τελειώνω τὸ δείπνον. — (ἡ) σορὸς θήκη, φέρετρον. — μεμιμημένον, πρκμ. ἐν πθκ. σημασίᾳ τοῦ μιμούμαι. — ἐς τὰ μάλιστα κατὰ τὸ πλεῖστον: κατὰ τὸ δυγατόν. — γραφῆ καὶ ἔργῳ διὰ τῆς ζωγραφικῆς καὶ γλυπτικῆς. — ὅσον τε (= ἀττ. δσον) περίπου.

Κεφ. 80. ἐπικτῶμαι κτῶμαι πρὸς τούτοις, ἀποδέχομαι. — συμφέρομαι τινὶ συμφωνῷ μέ τινα. — τόδε, αἰτ. τοῦ κατὰ τι. — εἴκω τινὶ τῆς ὄδοῦ ἀποσύρομαι ἐκ τῆς ὄδοῦ πρὸ τινος. — ἐκτρόπομαι τρέπομαι ἔξω τῆς πορείας μου, πρὸς ἄλλο μέρος. — τοῖς πρεσβυτέροις ἐξ ἔδρης ὑπανίσταμαι σηκώνομαι ἐκ τῆς θέσεώς μου καὶ παραχωρῶ αὐτὴν εἰς τοὺς πρεσβυτέρους. — ἄλλοισι οὐδαμοῖσι = οὐδενὶ ἄλλῳ (λαῷ τῶν Ἐλλ.). — προσαγορεύω, βλ. I, 134 (σελ. 239). — καθίημι καταβιβάζω.

Κεφ. 177. τότε, δ Ἀμασίς ἐθασίλευσεν ἀπὸ τοῦ 570 - 526 π.Χ. — καὶ τὰ καὶ ὡς πρὸς τά. — ποταμοῦ, δηλ., τοῦ Νείλου. — πᾶς τις ἔκαστος. — βιοῦμαι πορέζομαι τὰ πρὸς τὸ ζῆν. — ἀποφαίνω δικαίην ζόην ἀποδεικνύω (φέρω ἐνδείξεις) διτι ζῷ δικαίως (γομίως). — ἴθυνομαι (= ἀττ. εὔθυνομαι), ἔδω: τιμωροῦμαι.

Κεφ. 178. μετεξέτεροι, βλ. κεφ. 36. — ἀποδείκνυμαι κάμνω. — ναυτίλλομαι, βλ. κεφ. 5. — τέμενος χρησιμώτατον ιερὸν πολὺ συ-

χγκόδμενον.—Φάσηλις ἀρχαία πόλις ἐπὶ τῶν δρίων τῆς Λυκίας καὶ Παμφυλίας.—προστάται ἐπιμεληταῖ.—μεταποιεῦνται, δηλ. τοῦ τεμένεος[·] μεταποιοῦμαι ἰδιοποιοῦμαι, οἰκειοποιοῦμαι.—οὐδέν σφι (θηλ.) μέτεστι οὐδὲν δικαίωμα ἔχουν αὐταῖ (αἱ πόλεις).—ἐπὶ ἐωστῶν δι[·] ἔχωτούς.

Κεφ. 179. ἐμπόριον πόλις ἐμπορική.—μὲν = μὴν βεβαίως.—ἀπόμνυμι δρκίζομαι δι τὸ δέν ἐπράξα τι, ἀρνοῦμαι δι[·] δρκου. — ἐς τὸ Κανωβικὸν (στόμα) εἰς τὸ στόμιον τοῦ Κανωβικοῦ βραχίονος τοῦ Νείλου.—οἴλα τέ ἐστι=οἴόν τέ ἐστι.—πρὸς ἀντίους δι[·] ἔγαντίους.—βᾶρις, -ιδος (ιων. -ιος) μικρὸν ποταμόπλοιον.—Κυρηναῖοι κάτοικοι τῆς Κυρήνης, ἀρχαίας ἑλληνικῆς πόλεως τῆς Βαρείου Ἀφρικῆς.—φιλότητα συντίθεμαί τινι συγάπτω (κάμινω) φιλίαν μέ τιγα.

ΒΙΒΛΙΟΝ ΤΡΙΤΟΝ

Κεφ. 14. τεῖχος φρούριον.—διάπεζοδῶμαί τινος δοκιμάζω τι.—Ψυχὴ γενναιότης ψυχῆς, γενναιοψυχία.—στέλλω ἐνδύω.—ύδρεῖον στάμνα.—ἀπολέγω ἔκλεγω.—παρέρχομαι παρά τινα διέρχομαι, περγῷ πλησίον (ἔμπροσθέν) τινος.—ἀντικλαίω κλαίω ἀκούων ἄλλον κλαίοντα.—κακῶ (-ώ) ταπειγών, ἔξευτελίζω.—προορῶ βλέπω ἐμπρός μου.—μανθάνω ἐδῶ : ἀναγνωρίζω.

δευτέρα (ἐπίρρ.) δεύτερον, μετὰ ταῦτα.—τὰ στόματα ἐγκεχαλινωμένοι ἔχοντες χαλινὸν εἰς τὸ στόμα.—τίνω ποινήν τινι πληρώνω ποινήν, λαμβάνω τὰ ἀντίποινα, ἀγτιτιμωροῦμαι διά τιγα.—τοῖσι ἀπολομ., δ Καμβύσης μετὰ τὴν ἡτταγ τῶν Αἰγυπτίων παρὰ τὸ Ηλούσιον καὶ τὴν καταφυγήν των εἰς τὴν Μέμφιν εἶχε στείλει εἰς αὐτὴν Μυτιληναίαν ναῦν μὲ κήρυκα Πέρσην, διὰ νὰ προτείνῃ εἰς τοὺς Αἰγυπτίους νὰ παραδοθοῦν μὲ συνθήκας οἱ Αἰγυπτιοι ὅμιλοι, δτε εἰδον τὴν ναῦν, ἐπελθόντες καὶ αὐτὴν κατέστρεψαν καὶ τοὺς ἐν αὐτῇ ἄνδρας—200 τὸν ἀριθμὸν — ἐφόργευσαν.—δεινὰ ποιῶ «τὸ παίρνω βαρειά», ἀγανακτῶ.

συνήνεικε = ἀττ. συνήνεγκε· συμφέρει ὕστε (μετ' ἀπρμφ.) συμβαίνει νά. — ἀπῆλιξ (=ἀττ. ἀφῆλιξ) δ ὑπερβάς τὴν μέσην ἡλικίαν, κλίνων πρὸς τὸ γῆρας· ἀπηλικέστερος ἀρκετὰ ἡλικιωμένος. — ἐκπί-

πτω ἔκ τινος χάνω τι. — τὰ ἔόντα ἡ περιουσία. — προσαιτῶ τινα ζητῶ μὲ παρακλήσεις ἐλεημοσύνην παρά τινος. — πλήττομαι τὴν κεφαλὴν κτυπῶ τὴν κεφαλήν μου. — ἄρα, βέβαια, φυσικά. — ἐπ' ἐκάστη ἔξοδῳ εἰς κάθε πέρασμα.

διότι δὴ διατί ἀραγε. — στείχω βαδίζω. — ἀνέβωσας = ἀττ. ἀνεβόντης. — προσήκω τινὶ συγγενεύω, ἔχω συγγένειαν μὲ τινα. — οἰκεῖα κακὰ οἰκογενειακά μου δυστυχίαι. — πένθος δυστυχία. — πολλά τε καὶ εὐδαίμονα (ἐν διὰ δυοῖν) πολλὰ πλούτη, μεγάλη περιουσία. — ἐπὶ τῇ γῆρασκος οὐδῷ εἰς τὰ ἔσχατα τοῦ γήρατος. — ἀποφέρω ἀναφέρω. — εὖ, εἰς τὸ εἰρηνόθαι. — ἐτετεύχεε = ἀττ. ἐτετυχήκει. — ἐφέπομαί τινι ἀκολουθῷ τινα. — οἱ ἀπολλύμενοι οἱ καταδικασμένοι εἰς θάνατον.

Κεφ. 15. οἱ μετιόντες οἱ μεταβάντες (διὰ νὰ φέρουν αὐτόν). — περιεών ζῶν. — ἔχων πάσχων.

Κεφ. 39. ἐπαναστὰς κατὰ τῆς δλιγαρχίας τῶν εὐγενῶν τὸ 532 π. Χ. — ἵσχων, δηλ. τὴν Σάμον· ἵσχω ἔχω δπὸ τὴν κατοχήν μου. — τὰ πρήγματα ἡ δύναμις. — βεβωμένος (= ἀττ. βεβοημένος) εἰμὶ γίγομαι περιθόητος, διαφημίζομαι. — ἴθύω στρατεύεσθαι ἐπιχειρῶ ἐκστρατεύαν. — ἔκτητο = ἀττ. ἐκέκτητο. — πεντηκόντερος (νηῦς) πλοίον μὲ 50 κουπιά. — διακρίνων οὐδένα χωρὶς νὰ κάμη διάκρισιν (μεταξὺ φίλων καὶ ἔχθρῶν): ὅμοιως. — χαρίζομαι τινι κάμνω χάριν εἰς τινα, διοχρεώνω τινά. — ἀρχὴν μηδὲ οὐδόλως, καθόλου δέγ. — ἀραιορήκεε = ἀττ. ἥρήκει. — ἐν δὲ δὴ μεταξὺ δὲ αὐτῶν. — δεδεμένοι ὡς αἰχμάλωτοι.

Κεφ. 40. κωδ., κυρίως: κάπως ἔδω: φυσικά. — ἐπιμελές ἀντικείμενον φροντίδος. — βιβλίον ἐπιστολή. — ἐπιστέλλω στέλλω. — βούλομαι, ἐπομένου τοῦ ἦματος. — μᾶλλον βιούλομαι προτιμῶ. — τῶν ἐν αἵδωματι = τούτους, δῶν ἐν αἵδωματι. — προσπταίω ἀποτυγχάνω, δυστυχῶ. — διαφέρω τὸν αἰῶνα περγῶ τὴν ζωήν μου. — ἐναλλάξ πρήσσων = τοτὲ μὲν εὖ, τοτὲ δὲ κακῶς πρήσσων. — εὐτυχῶ τὰ πάντα εὐτυχῶ εἰς ὅλα, εὐτυχῶ διαρκῶς. — λόγῳ (= ἀκοῇ) οἶδα ἀκούσας γνωρίζω ἔξ ἀκοῆς. — πρόρριζος, βλ. I, 32. πρόρριζος κακῶς κάκιστα. — φροντίζω σκέπτομαι. — ἀλγῶ θλίβομαι, λυποῦμαι. —

ἀποβάλλω τι ρίπτω, κάμινω νὰ χαθῇ τι. — ὅκως μηκέτι ἥξει ὕστε νὰ μὴ φανῇ πλέον.—τώπο τούτου = τὸ ἀπὸ τούτου εἰς τὸ ἔξης.—προσπίπτει τί τινι συμβαίνει τι εἰς τινα. — πάθη πάθημα, δυστυχία. — ύπόκειμαι (πθτκ.) δηδεικνύομαι, δηδηλοῦμαι. — ἀκέο (=ἀκέεο), προστκτ. τοῦ ἀκέομαι (τὰς εὐτυχίας) θεραπεύω (ἐξοικονομῶ) τὰς εὐτυχίας.

Κεφ. 41. ἐπιλέγομαι ἀναγινώσκω. — νόφ λαμβάνω λαμβάνω διὰ τοῦ γοῦ, ἐγγοῶ. — ὑποτίθεμαι συμβουλεύω. — δίζημαι ἀναζητῶ. — ἀσάομαι (ἄστη), κυρ. : αἰσθάνομαι ἀηδίαν· ἐδῶ : = ἀλγῶ. — σφρογγίς, ἐδῶ : σφραγιδόλιθος· κατωτέρω (περιελόμενος καὶ ἐν κεφ. 42) : δακτυλίδιον (μετὰ σφραγιδολίθου). — Θεόδωρος καλλιτέχνης, διαπρέψας εἰς διαφόρους κλάδους τῆς τέχνης· ἥκμασε κατὰ τὸν φ' π. Χ. αἰῶνα. — περιαιροῦμαι τὴν σφρ. ἀφαιρῶ, βγάλω τὸ δακτυλίδι μου. — τὰ οἰκία ἡ οἰκία. — συμφορῇ ἔχοāτο, δηλ. τῇ ἀπολομένῃ σφρογγῖδι· συμφορᾷ χρῶμαί τινι θεωρῶ τι ὡς συμφοράν, λυποῦμαι διά τι.

Κεφ. 42. συμφέρει συμβαίγει. — ἀξιῶ κρίγω καλόν. — θύραι ἀνάκτορα. — Πολυκράτεϊ, εἰς τὸ : ἐλύθεν ἐς ὅψιν· ἔρχομαι τινι ἐς ὅψιν ἔρχομαι ἐνώπιόν τινος. — χωρεῖ τί μοι ἀποστάνει τι καλῶς εἰς ἐμέ, ἐπιτυγχάνω τι. — δικαιῶ = ἀξιῶ. — ἀποχειροβίστος δ ζῶν διὰ τῆς ἐργασίας τῶν ιδίων του χειρῶν. — μέγα ποιοῦμαι θεωρῶ μεγάλην τιμήν. — νηδὺς κοιλία. — ὡς τάχιστα εὐθὺς ὡς. — κεχαρηκὼς = χαίρων. — ἐσέρχεται τινα ἐπέρχεται εἰς τινα (εἰς τὸν γοῦν τιγος). — καταλαμβάνει τί με συμβαίγει εἰς ἐμέ τι.

Κεφ. 43. ἐκκομίζω, κυρ. : ἔξω κομίζω (εἰς ἀσφαλῆ τόπον)· ἐδῶ : σώζω, ἀπαλλάσσω. — συντυχία σύμπτωσις, τύχη· ἐδῶ : δυστυχία.

ΒΙΒΛΙΟΝ ΠΕΜΠΤΟΝ

Κεφ. 49. ἐς λόγους ἔχομαι τινι ἔρχομαι εἰς συνομιλίαν μέτινα.—περιφέρεια.—έντεμνω ἐγχαράττω.

ἀπίξιος = ἀττ. ἀφίξεως.—τὰ κατήκοντα (= ἀττ. τὰ καθήκοντα) = τὰ παρόντα ἡ παροῦσα κατάστασις.—ἄλγος λύπη.—δσῳ καθόσον, διότι.—ὅύμομαι ἀπολυτρώνω, σώζω.—όμαιμων δὲν τοῦ· αὐτοῦ αἴματος, συγγενῆς ἐξ αἵματος.—εὔπετέως = ἀττ. εὔπετεῶς· εὔπετης εὐκολος.—οἶά τέ ἐστι = οἶόν τέ ἐστι.—χωρεῖ τί μοι, βλ. III, 42.—ἄλκιμος γενναῖος.—ἐς τὰ μέγιστα ἀνήκω ἀρετῆς πέρι ἔχω φθάσει εἰς τὴν ἀνωτάτην βαθμίδα τῆς ἀνδρείας (κυρ. : ως πρὸς τὴν ἀνδρείαν).—ἡ μάχη, ἐδῶ : δ τρόπος τῆς μάχης.—βραχέα=ἀττ. βραχεῖα.—ἀναξυρὶς περισκελίς.—κυρβασίη περισκόν κάλυμμα τῆς κεφαλῆς (τιάρα, σαρίκι).

νέμομαι κατοικῶ.—βιόλομαι θυμῷ, κυρ. : ἐν τῇ καρδίᾳ μου ἐπιθυμῶ· ἔπειτα : ἐπιθυμῶ.—κατοίκημαι (πθκ. πρκμ.)=κατοικῶ.—ἔχομαι τινος εἰμαι πλησίον τινός, συνορεύω μέτινα.—ἀγαθὴ εὑφροσύνης πολυνάργυρος πλούσιος εἰς ἀργυρον.—ἡώς ἀνατολή.—πρόσουρός τινι δ γειτνιάζων, δ συνορεύων μέτινα.—καθήκω ἐπὶ φθάνω (ἐκτείνομαι) ἔως.—τάλαντα, δηλ. βαθυλωνιακά· τὸ βαθυλωνιακὸν τάλαντον ἴσοδυνάμει πρὸς 78 ἀττικάς μνᾶς ἢ πρὸς 7.800 ἀττικάς δραχμ. —ἐπέτεος=ἀττ. ἐπέτειος ἐτήσιος.—ἐπιτελῶ πληρώνω.—Ματιανοὶ λαδὲς ἐν τῇ ΒΔ. Μηδία (ἢ χώρα: Ματιανή).—δίαιταν ποιοῦμαι διέρχομαι τὴν ζωήν μου.—Διὶ ἐρίζετε (θὰ) δύνασθε νὰ διαγωγίζεσθε (νὰ μετριέσθε) μὲ τὸν Δία.

οὖροι = ἀττ. δόροι σύγορα.—ἰσοπαλῆς ἴσοπαλος (ἐν μάχῃ).—χρυσοῦ ἔχόμενον οὐδὲν = χρυσός οὐδείς.—ἐνάγω παρακινῶ.—παρέχον (δηλ. ὑμῖν), αἰτ. ἀπόλυτος· παρέχει μοι = ἔξεστί μοι.—αἰροῦμαι προτιμῶ.

Κεφ. 50. ὑποκρίνομαι = ἀττ. ἀποκρίνομαι.—ἐς τοσοῦτο ἐλαύνω ξως αὐτοῦ προχωρῶ.—ἐπείτε=ἀττ. ἐπεί.—κύριος, ἐπὶ χρόνου: ώρισμένος.—συγκείμενον (χωρίον) συμφωνημένος τόπος.—σοφὸς πονηρός.—διαβάλλω ἀπατῶ διὰ φευδῶν πληροφοριῶν: ἔξα-

πατῶ.—εὗ ἐπιδεξίως.—χρεὸν ἐνῷ ἔπρεπε.—τὸ ἐὸν τὸ ἀληθές.—δ' ὅν δῆμως, μιλαταῖται.—φάσε=ἀττ. φάσκων.—ύφαρπάζω ἀποτόμως διακόπτω.—ώρμητο λέγειν εἶχε κατὰ νοῦν νὰ εἴπῃ.—ἀπαλλάσσομαι απέρχομαι, ἀναχωρῶ.—εὔεπης καλῶς λαληθείς: συνετός, λογικός.

Κεφ. 51. τὰ οἰκία, βλ. III, 41.—ἰκετηρία (φάβδος) κλάδος ἐλαίας, τὸν δόποιον δικέτης ἐκράτει ώς σύμβολον τῆς καταστάσεώς του.—ές τοῦ Κλεομ., δηλ. οἶκον.—ἄτε ικετεύων ώς δικέτης.—προσισταμαί τινι ἵσταμαι πλησίον τινός.—ἐπέχω (ἀμιτθ.) ἐμποδίζομαι.—άνανευώ κινῶ τὴν κεφαλήν μου πρὸς τὰ δύσισα ώς σημεῖον ἀργήσεως: ἀρνοῦμαι.—τοῖς χρήμασι ὑπερθάλλω προσφέρω περισσότερα χρήματα.—ές ὁ ἔως δτοῦ.—ὑποδέχομαι=ὑπισχνοῦμαι.—αὐδάζομαι φωνάζω.—ἡν μὴ ἀποστὰς ἵησ=ἡν μὴ ταχέως ἀποστῆς ἀφίσταμαι ἀπομακρύνομαι, φεύγω.—τὸ σπαράπαν παντελῶς.—ἐκγίνεται=ἔξεστι.—ἐπὶ πλέον σημαίνω διεξοδικώτερον λέγω.

Κεφ. 97. ἀπελαύνω ἐκδιώκω.—δυναστεύω ἔχω ἰσχύν, δύναμιν.—ἐπέρχομαι ἐπὶ τὸν δῆμον παρουσιάζομαι εἰς τὸν δῆμον.—νομίζω τι, ἐδῶ: μεταχειρίζομαι τι.—ἀποικοι, δ Νηλεύς, διεύδος τοῦ Κόδρου, εἶχεν ἴδρυσει τὴν Μίλητον.—οἰκός=ἀττ. είκός.—σφέας, τοὺς Μιλησίους.—δυναμένους, τοὺς Ἀθηναίους.—οὐδέν, δηλ. ην.—ὑπίσχομαι=ἀττ. ὑπισχνοῦμαι.—οἴα=ἄτε.—οἶκε=ἔοικε φαινεται.—διαβάλλω, βλ. κεφ. 50.—ἀποδείκνυμι διορίζω.—δόκιμος εὔηποδληπτος.

Κεφ. 99. ἀπίκοντο, εἰς Μίλητον, δπου εὑρίσκετο καὶ δ Ἀριστ. ἐπιστρέψας ἐξ Ἀθηγῶν.—άμα ἀγόμενοι φέροντες (ἔχοντες) μαζί των.

Κεφ. 100. Κορησσός προάστειον τῆς Ἐφέσου, παρὰ τὰς διπλαρείας τοῦ διμωνύμου δρους, ἔχον λιμένα.—χείρ, ἐδῶ: πλῆθος στρατιωτῶν: δυνάμεις στρατιωτικαί.—ἡγεμῶν δῆγγάς.—ἀντιωθέντος=ἀττ. ἐναντιωθέντος.—ὅνυμαι φυλάττω, διποστηρίζω.—Ἀρταφέρηνς ἀδελφὸς τοῦ Δαρείου, διοικητής τῶν Σάρδεων.

Κεφ. 101. ἔσχε=έκώλυσε.—τὸ πῦρ ἐπινέμεται τὸ ἄστυ τὸ πῦρ ἐκτείνεται (ἐξαπλοῦται) εἰς τὴν πόλιν.—ἀπολαμφθέντες=ἀττ.

ἀποληφθέντες· ἀπολαμβάνομαι ἀποκλείομαι.—ῶστε (μετὰ μτχ.)=ἄτε (μετὰ μτχ.).—νέμομαι ἐπὶ τοῦ πυρός: κατατρώγω, κατακαίω.—τὰ περιέσχατα τὰ πέριξ ἔσχατα μέρη (τῆς πόλεως).—ἔξηλυσις ἔξοδος.—Ψῆγμα κόνις.—καταφορέω=καταφέρω φέρω κάτω, καταβιθάζω.—ἐκδίδωμι, ἐπὶ ποταμῷ: ἐκβάλλω.—προσφέρομαι ἐφορμῶ.—ἔξαναχωρῶ νησιωρῶ, ἀποσύρομαι.

Κ εφ. 102. ἐπιχώριος ἐγχώριος.—Κυβήβη (ἢ Κυβέλη) μεγάλη καὶ ἀρχαιοτάτη θεὰ λατρευομένη εἰς δληγ σχεδὸν τὴν Μ. Ἀσίαν, ἰδίως εἰς τὴν Δυσίαν καὶ τὴν Φρυγίαν.—σκήπτομαι τι μεταχειρίζομαι τι ὡς πρόφασιν. — ἀντεμπίμπροημι πυρπολῶ καὶ ἐγὼ πρὸς ἀντεκδίκησιν. — ἐντὸς "Αλυος, βλ. I, 6 (σελ. 232). — νομός, ἐδῶ: κατοικία.—συναλίζομαι συγαθροίζομαι. — καί κως (= πως) καὶ φυσικά.—στίβος ἵχνη.—αἰρῶ, ἐδῶ = καταλαμβάνω προφθάνω.—συμβάλλω (ἀμτβ.) συμπλέκομαι. — πολλὸν = ἀττ. πολὺ δλοσχερῶς, παντελῶς. — ἐσσούμαι=ἀττ. ἡττῶμαι.—ἐν δὲ δή, βλ. III, 39.—ἀναραιρηκότα=ἀττ. ἀνηρηκότα ἀναιρῶ στεφανηφόρος ἀγῶνας κερδίζω νίκας εἰς ἀγῶνας, εἰς τοὺς δρόσους τὸ ἀθλον εἰναι στέφανος. — Σιμωνίδης ὁ Κείος διάσημος λυρικὸς ποιητὴς τῆς ἀρχαίας Ἑλλάδος (556 - 468 π. Χ.). — αἰνέομαι ἐπαιγοῦμαι, ἔξυμγοῦμαι.

Κ εφ. 103. τὸ παράπαν, βλ. κεφ. 51. — τιμωρῶ τινι βοηθῶ τινα.—γάρ, ἐδῶ = ἐπεί.—ύπηρχε = ἦν.—ἔσσον = ἀττ. ἦσσον.—ταύτη ἐκεῖ. — ἐκπλέω τὸν Ἐλλ. ἔξω ἐκπλέω (ἔξερχομαι) ἐκ τοῦ Ἐλλ. ἔξω.—Καῦνος ἀρχαία πόλις κατὰ τὴν ΒΔ. ἀκτὴν τῆς Καρίας ἀπέναντι τῆς Ρόδου.—προσγίνομαι τινι προσχωρῶ εἰς τιγα (ὡς σύμμαχος). — Ἀμαθούσιοι κάτοικοι τῆς Ἀμαθούντος, ἀρχαίας πόλεως τῆς Κύπρου.

Κ εφ. 105. συλλογὴ συγάθροισις τῶν στρατευμάτων.—συνυφαίνω μηχανορραφῶ, δολίως παρασκευάζω. — οὐδένα λόγον ποιοῦμαι τινος καθόλου δὲν φροντίζω διά τινα. — καταπροΐζομαι, μέλλ. ἀνευ ἔνεστ. : θά κάμω τι ἀτιμώρητη· οὐ καταπροΐζονται ἀποστάντες δὲν θά μείνουν ἀτιμώρητοι διὰ τὴν ἀποστασίαν των. — ὁϊστὸς βέλος. — μιν=αὐτὸν (δηλ. τὸν διῆστόν). — Ζεῦ, βλ. I, 131 (Δία). — ἐκγενέσθαι μοι, τὸ ἀπρμφ. εἰς δήλωσιν εὐχῆς: εἴθε γά μοι ἐπιτραπῇ: εἴθε

νὰ ἀξιωθῶ.—τείσασθαι, ἀσρ. ἀπριμφ. τοῦ τίνομαι ἐκδικοῦμαι.—μέμνεο=ἀττ. μέμνησο.

ΒΙΒΛΙΟΝ ΕΚΤΟΝ

Κεφ. 6-7. συστρέφομαι συγαθροῖζω τὰ στρατεύματά μου.—στρατόπεδον στρατός, στράτευμα.—πόλισμα=πόλις.—περὶ ἑλάσ-σονος ποιοῦμαι τι δλιγάτερον φροντίζω περὶ τινος.—ἀντίξοος=ἐναντίος.—ύπολείπομαι τι ἀφήνω τι δπίσω μου.—προναυμαχῶ τινος γαυμαχῶ ὑπέρ τινος.

Κεφ. 18, 20-21. ύπορθσσω σκάπτω ὑποκάτω.—μηχανάς, δηλ. πολιορκητικάς.—προσφέρω φέρω πρός τι, χρησιμοποιῶ.—κατ' ἄκρης, κυρ. : ἀπὸ κορυφῆς μέχρι θεμελίων· ἐδῶ : ἔξ δοκολήρου.—ἔκτιψ ἔτει, ἥ ἀποστασία τῆς Μιλήτου ἐγένετο τὸ 500 π.Χ.—Ἐρυθρῷ θαλάσσῃ, ἔνγοει τὸν Περσικὸν κόλπον.—ἔξιημι ἐκβάλλω.—ύπεράχθομαι τινι πολὺ λυποῦμαι διά τι.—ἄλλῃ πολλαχῇ κατὰ πολλοὺς ἄλλους τρόπους.—Φρύνιχος Ἀθηγαῖος δραματικὸς ποιητὴς (511 π. Χ.).—διδάσκω δρᾶμα, ἐπὶ τῶν δραματικῶν ποιητῶν : διδάσκω τοὺς ὑποκριτὰς τὰ μέρη των καὶ ἐπιστατῶ κατὰ τὴν παράστασιν τοῦ δράματος : ἀναβιάζω τὸ δρᾶμα ἐπὶ τῆς σκηνῆς.—πίπτω ἐς δάκρυα ἀγαλύμαι εἰς δάκρυα.—οἰκεῖα κακὰ οἰκιακαὶ συμφοραί.

Κεφ. 31-32. χειμεροῖζω διαχειμάζω.—τῷ δ. ἔτει τὸ ἐπόμενον ἔτος (493).—ἀναπλέω πλέω πρὸς τὰ ἄνω, ἀποπλέω.—Ιάδες Ἰωνι-καί.—ύπτὸ Λυδῶν, δηλ. ὑπὸ τοῦ Κροίσου (περὶ τὸ 560 π. Χ.).—δίς, τὴν μίαν φορὰν ὑπὸ τοῦ Κύρου (549) καὶ τὴν ἀλληγ τώρα ὑπὸ τοῦ Δαρείου.—έφεξῆς κατὰ συγέχειαν.

Κεφ. 33. ἐσπλέοντι ὡς πρὸς Ἑγα ποὺ εἰσπλέει.—ἥν γεγονότα=ἐγεγόνει.—ύποχείριος γίνομαι τινι ὑποτάσσομαι ὑπὸ τινος.—χῶραι τόποι, μέρη.—συχναὶ πολλαί.—τείχος ωχυρωμένος τόπος, φρούριον.

Κεφ. 42. ύπαρχος διοικητής.—σφίσι αὐτοῖς=ἄλλήλοις.—δωσίδοκος δ παραδίδων ἔσυτὸν εἰς τὸν γόμον, εἰς τὸ δικαστήριον. ἵνα

δωσίδοικοι εἶεν καὶ μὴ... ἄγοιεν, κατ’ ἔννοιαν : διὰ γὰ λόου τὰς μεταξύ των διαφοράς μὲν τὸ δικαστήριον καὶ ὅχι μὲ βιαιοπραγίας.—τοὺς καθώς.—τὰ τριήκοντα στ. τὸ διάστημα τῶν τρ. σταδίων.—κατὰ χώρην εἰς τὴν θέσιν των : ἀμετάβλητοι.—διατελῶ ἔχων (= ὥν) ἔξακολουθῶν νὰ είμαι. — ἐς ἐμὲ ἔως τὴν ἐποχήν μου. — κατὰ ταῦτα, τὰ δυοῖς ὡς.—εἶχον=ῆσαν.—εἰρηναῖα εἰρηνικὰ (μέτρα).

Κ ε φ. 43. ἄμα τῷ ἔαρι, τοῦ 492.—καταλύομαι καθαιροῦμαι, ἀπολύομαι.—κάρτα πολλὸν πάρα πολύν, πολυάριθμον.—ἄμα ἀγόμενος, βλ. V, 99.—ναυτικὸς (στρατὸς) στρατὸς προωρισμένος διὰ τὰ πλοῖα.—γίνομαι ἐν φθάνω εἰς.—κομίζομαι ταξιδεύω, πλέω.—καταπαύω καταβιβάζω ἀπὸ τὴν ἔξουσίαν, καθαιρῶ.—καθίστημι ἰδρύω.—ἐπείγομαι σπεύδω.—χρῆμα πλῆθος.

Κ ε φ. 44. πρόσχημα πρόφασις.—στόλος ἐκστρατεία.—ἀτὰρ δέ δημως.—καταστρέφομαι ὑποτάσσω.—τοῦτο μὲν... τοῦτο δὲ ἀφ’ ἔνδος μὲν... ἀφ’ ἐτέρου δέ. — ἀνταειραμένους = ἀττ. ἀνταραμένους (δηλ. αὐτοῖς).[·] κείρας ἀνταίρομαι τινι σηκώνων κείρας ἐναντίον τινός, ἀνθίσταμαι κατά τινος. — ἐντὸς ἐντεῦθεν, δηλ. ἀνατολικῶς τῆς Μακεδονίας (ἐὰν παρατηρῇ τις ἀπὸ τῆς Περσίδος). — ἦν γεγονότα, βλ. κεφ. 33.—ὑποχείριος γίνομαι τινι, βλ. κεφ. 33.—διαβάλλω (ἀμπτᾶ). διαβιβάζομαι.—“Ακανθός πόλις ἐπὶ τοῦ Στρυμονικοῦ κόλπου.—περιβάλλω=περιπλέω.—ἄνεμος ἀπορροεις ἀγεμος, κατὰ τοῦ δοποίου οὐδεμία ἀντίστασις δύναται νὰ ἔχῃ ἀποτέλεσμα : ἀκαταμάχητος, ἀκατανίκητος.—τρηχέως περιέπω (τινὰ) κακοποιῶ, βλάπτω τινά.—κατὰ μετ’ αἰτ.=ἀττ. εἰς ἡ περὶ μετ’ αἰτ.—ώστε (μετὰ μτχ.) = ἄτε (μετὰ μτχ.).—θηριώδης πλήρης ἀγρίων θηρίων (ἀρπακτικῶν ιχθύων).—ἡ πέτρα δ βράχος. — ἀράσσω κτυπῶ, κατασυντρίβω. — νέω κολυμβῶ. — ἡπιστέατο = ἀττ. ἡπίσταντο. — κατὰ τοῦτο διὰ τοῦτο, διὰ ταύτην τὴν αἰτίαν.

Κ ε φ. 45. οὔτω πρήσσω τοιαύτην τύχην ἔχω. — Βρύγοι λαδεῖς θρακικὸς κατοικῶν πλησίον τῆς Μακεδονίας. — ἐπιχειρῶ τινι προσβάλλω τινά, ἐπιτίθεμαι κατά τινος. — ἀπανίσταμαι ἀποσύρομαι, ἀπωχρῶ. — πρὸν ἡ=ἀττ. πρίν.— στόλος στρατός.

Κεφ. 94. δευτέρῳ ἔτει τούτων τὸ δεύτερον ἔτος μετὰ ταῦτα.—φλαύρως (=φαύλως) πρήσσω τινὶ ἀτυχῷ μέ τι.—παραλύω ἀπολύω, παύω.—ἀποδείκνυμι διόρίζω.—ἀδελφιδοῦς ἀνεψιός.—ἔντειλάμενος ἀπέπεμπτε = ἀπέπεμπτεν (αὐτοῖς) ἔντειλάμενος (αὐτοῖς).—ἄγω τινὶ ἐς ὅψιν φέρω ἐγώπιόν τιγος.

Κεφ. 95. πεζὸν στρ. πολλόν, αἱ δυνάμεις τῶν Περσῶν ἀνήρχοντο πιθανῶς εἰς 100.000 πεζικοῦ στρατοῦ, 10.000 ἵππικοῦ καὶ 600 γηπλοα ἐκτὸς τῶν ἵππαγωγῶν.—ἐπέρχομαι ἔρχομαι αἴφνης.—προεῖπε = ἔκελευσε.—ἔχω τὰς ναῦς διευθύνω τὰς ναῦς.—ἴθὺ (=αττ. εὐθὺ) μετὰ γνκ.: κατ' εὐθεῖαν εἰς.—διὰ νήσων, δηλ. τοῦ Αἰγαίου πελάγους.—ώς μὲν ἐμοὶ δοκεῖν, βλ. I, 131 (σελ. 237).—τρίτῳ πρότερον ἔτει πρὸ δύο ἐτῶν.—ποιοῦμαι τὴν κομιδὴν = κομίζομαι (κεφ. 43).—ταύτῃ ἐκεὶ (δηλ. περὶ τὸν Ἀθων).—πρὸς δὲ (ἐπίρρ.) πρὸς τούτοις δέ.—οὐκ ἀλοῦσα, οἱ Πέρσαι πρὸ 9 ἐτῶν (τὸ 499 π. Χ.) ὑπὸ τὸν Ἀρισταγόραν εἶχον ἀποπειραθῆ γὰρ ὑποτάξουν τὴν Νάξον· ἡ ἀπόπειρά των ὅμως ἀπέτυχε.

Κεφ. 96. προσφέρομαι πλέω.—προσμείγνυμι τῇ Νάξῳ ἀγκυροθολῷ, ἀποιθάξομαι εἰς τὴν Ν.—ἐπέχω (τὸν νοῦν) ἔχω κατὰ νοῦν, διαγοσῦμαι.—τῶν πρότερον, δηλ. τῆς ἀποτυχούσης ἐκστρατείας τοῦ Ἀρισταγόρου.—καταλαμβάνω προφθάνω.

Κεφ. 97. Ρήναια, γῆσσος μικρὰ 4 στάδια μακρὰν τῆς Δήλου (γῦν Μεγάλη Δῆλος).—ἴνα ποῦ.—ἴσοι, ως κάτοικοι ἱερᾶς χώρας· διότι ἡ Δῆλος ἦτο ἀφιερωμένη εἰς τὸν Ἀπόλλωνα καὶ τὴν Ἀρτεμιν. —οὐκ ἐπιτήδεα καταγινώσκω κατά τινος κρίνω περὶ τινος οὐχὶ διπλῶς πρέπει: ἀδίκως ὑποπτεύω τινά.—ἐπὶ τοσοῦτό γε φρονέω εἴμαι βεβαίως ἀρκετὰ νοήμων.—ῶδε ἐπέσταλται ἔχει διθῆ τοιαύτη ἐντολή.—ἐν τῇ = ἐν ᾧ.—σύνομαι βλάπτω.—ἄπιτε ἐπανέλθετε (δηλ. ἐκ Τήνου).—νέμομαι κατοικῶ.—ἐπικηρυκεύομαι διὰ κήρυκος παραγγέλλω.—μετὰ δέ, ἐπίρρ. —τάλαντα, τὸ τάλαντον ἐδῶ μέτρον βάρους ἰσον μὲ 26 περίπου χιλιόγρ.: τὸ δὲ χιλιόγρ. = 312 $\frac{1}{2}$, δράμια.—κατανέω συσσωρεύω.—θυμιάω καίω ως θυμιάμα, ως προσφοράν.

Κεφ. 100. ἀπείπαντο=αττ. ἀπεῖπον ἡρογήθησαν.—κληρουχῶ

ώς κληροῦχος κατέχω, κατοικῶ· οἱ Ἀθην. τὸ 506 π. Χ. νικήσαντες τοὺς Χαλκιδεῖς τῆς Εύδοιας διήρεσαν τὴν χώραν αὐτῶν εἰς 4000 κλήρους, τοὺς δόποίους ζῶσκαν ώς κατοχὴν εἰς τοὺς ἀπόρους συμπολίτας τῶν· οὗτοι δὲ ώς λαβόντες τοὺς κλήρους τούτους (δηλ. τὰ κληρωθέντα εἰς αὐτοὺς κτήματα) ἐκαλοῦντο κληροῦχοι.—Ιτποβόται ἐκαλοῦντο οἱ πλούσιοι Χαλκιδεῖς, οἱ ἀριστοκρατικοί.—τιμωρὸς βοηθός.—ἄρα ώς κατόπιν ἐδείχθη·—ὕγιες βούλευμα συνετή ἀπόφασις.—διφασίας ίδεας ἔφρονεον διαφοροτρόπως ἐσκέπτοντο: ἐσκέπτοντο δύο τρόπους ἐνεργείας.—ἐκλιπεῖν τὴν π. ἐσ—ἐκλιπεῖν τὴν π. καὶ φυγεῖν ἐσ.—τὸ ἄκρον ἡ κορυφὴ (ծρους).—προσδέχομαι ἐλπίζω.—ἴδια κέρδεα φέρομαι ἐπιτυγχάνω ἰδιαίτερα ὡφελήματα.—ὁ Πέρσης=ὁ Περσέων βασιλεύς.—ἐκάτερα=ἐκάτερον.—τὰ πρῶτα ἔνας ἀπὸ τοὺς πρώτους.—προσδέομαι=δέομαι.—προσαπόλλυμαι χάνομαι καὶ ἐγὼ (μαζὶ μὲν ἄλλους).

Κεφ. 101. κατέχω (τὰς νέας) κατά τι ἢ ἔσ τι ἀγκυροδολῷ πλησίον εἰς τι.—χωρίον τόπος.—προσφέρομαι τινι ἐπιτίθεμαι κατά τινος.—ἐποιεῦντο βουλὴν=έβουλεύοντο.—μέλει τινὶ περὶ τινος φροντίζει τις περὶ τινος.—νικᾶ (ἢ γνώμη) μετ' ἀπριμφ.: ἀπόφασίζεται νά.—ἀστρὸς πολίτης.—δόκιμος ἔγκριτος, εὑνπόληγπτος.—τοῦτο μὲν... τοῦτο δέ, βλ. κεφ. 44.—ἀποτίνυμαι τινος λαμβάνω ἐκδίκησιν διά τι.—τῶν κατακ. ιδῶν, περὶ τοῦ πράγμ. βλ. βιβλ. V, κεφ. 102 (ἐν σελ. κειμ. 172).

Κεφ. 102-103. χειροῦμαι διποτάσσω.—ἐπέχω διαιμένω.—κατεπεύγω σπεύδω, βιάζομαι.—γάρ = ἐπεί.—ἐνιππεύω ἐπιπεύω (κάρυνω χρῆσιγ τοῦ ἐπιπεύοντο) ἐν τινι τόπῳ.—ἀγχοτάτῳ, ἐπίρρ. ὑπερθήκ. τοῦ ἀγχοῦ πλησίον.—καθηγοῦμαι τινι δόηγῷ τινα.—καταλαμβάνει (ἀπροσ.) συμβαίνει.—φεύγω τινὰ ἐξορίζομαι διπό τινος.—ῆκων, μετ' ἀπουσίαν 20 ἑτῶν.—ἐκ τῆς Χερσ., τῆς θρακικῆς, δησού ἔως τώρα ἔζη μακράν τῆς πατρίδος του ώς ἥγειμῶν.

Κεφ. 105. ἄλλως κατὰ τὰ ἄλλα.—ἡμεροδρόμος δ τρέχων καθ' ὅλην τὴν ἡμέραν, δ ταχυδρόμος, δ ἀγγελιοφόρος.—τοῦτο, δηλ. τὸ ἡμεροδρομεῖν.—μελετῶ τι ἔχω τι ώς ἐπάγγελμα.—ἀφικνοῦμαι ἐπί τινα φθάνω καὶ παρουσιάζομαι ἐνώπιον τινος.—λόγιμος ἀξιόλογος.

Κεφ. 106 - 107. ἔαδε, ἀόρ. β' τοῦ ἀνδάνω ἀρέσκω. — τὸ παραυτίκα ἀμέσως. — ἴσταμένου=ἀρχομένου. — ἔξελεύσεσθαι=ἀττ. ἔξιέναι. — τοῦ κύκλου, δηλ. τῆς σελήνης. — ἐν τεμένεϊ Ἡρ., πλησίον τοῦ Μαραθῶνος· τέμενος ἱερόν. — ἐπέρχομαι, βλ. κεφ. 95. — ἐδεδώκεσαν σφέας, τοῦτο εἶχε γίνει τὸ 519, δτε οἱ Θηβαῖοι ἐπίεζον τοὺς Πλαταιεῖς ώς μὴ ἀναγνωρίζοντας τὴν κυριαρχίαν των. — συχνὸς πολύς. — ἀναραιρέατο=ἀττ. ἀνηρηντο. ἀναιροῦμαι ἀγαλαμβάνω.

Κεφ. 108. γίνομαι δίχα διαιροῦμαι (εἰς δύο μέρη), διχάζομαι. — συμβάλλω συμπλέκομαι. — ὀλίγους, ἡ δλη δύναμις τῶν Ἀθην. μετὰ τῶν 1.000 Πλαταιέων συνεποσσύτο εἰς 11.000. — γάρ = ἐπεί. — Ψηφιδοφόρος ψηφιφόρος. — ὁ τῷ κυάμῳ λαχῶν ὅποιος ἐτύχαινε διὰ τοῦ κυάμου (κλήρου). — δύμόψηφος ὁ ἔχων ἵσον δικαίωμα νὰ δώσῃ ψῆφον. — Ἀφιδναῖος ὁ ἐκ τῶν Ἀφιδνῶν, πόλεως πλησίον τῆς Δεκελείας.

Κεφ. 109. ἐν σοὶ ἔστι εἰς τὰς χειράς σου κεῖται: ἀπὸ σὲ ἔξαρταί. — μνημόσυνον μνημεῖον, ἐνθύμημα. — δὴ ώς γνωστόν. — δέδεκται=ἀττ. δέδεικται. — περιγίνομαι ὑπερτερῶ, νικῶ. — οἵος τέ εἰμι δύναμαι. — ἐς σέ τοι ἀνήκει ἀπὸ σὲ ἀκριβῶς ἔξαρτάται. — τὸ κυρος ἔχει περὶ τινος ἀποφασίζω δριστικῶς περὶ τινος. — ἔλπομαι, ἐδῶ: φοβοῦμαι. — μετεξέτεροι=ἔνιοι. — σαυθόρον τι ἐγγίνεται τινι νοσηρά τις σκέψις ἐπέρχεται εἰς τινα (ἐδῶ: ἡ τῆς προδοσίας). — συμβολὴ μάχη. — τείνει τι ἔς τι ἀπόκειται τι εἰς τι. — ἀρτῶ (-άω) ἔξαρτῶ. — τοι=ἀττ. σοι. — ἀποσπεύδω προσπαθῶ μὲ κάθε τρόπον νὰ ἐμποδίσω, ἀποτρέπω. — προσκτῶμαι λαμβάνω μὲ τὸ μέρος μου. — προσγίνομαι προστίθεμαι. — κυρῶ ἀποφασίζω.

Κεφ. 110 - 111. ἡ γνώμη ἔφερε (μετ' ἀπριμφ.) ἡ γνώμη ἔκλινεν εἰς τὸ νά. — πρυτανή, ἐδῶ: ἡγεμονία, ἀρχιστρατηγία (τὴν δποίαν ἔκαστος τῶν δέκα στρατηγῶν ἐναλλάξ ἐπὶ μίαν ἡμέραν εἶχε). — οὔτι κω=oύτω τι οὐδόλως ἀκόμη. — ἔξεδέκοντο ἡγολούθουν. — ως ἡριθμέοντο καθὼς ἡριθμοῦντο, δηλ. κατὰ τὴν σειράν των, ἡ δποία διὰ κλήρου ὠρίζετο. — ἔχόμεναι ἄλλ. ἡ μία πλησίον τῆς ἀλληλ. — ἀνάγω φέρω ἐπάνω (εἰς τὴν Ἀκρόπολιν). — πανηγύριας ἐννοῦνται τὰ μεγάλα Παναθήναια. — ἐν τῇσι πεντετηρίσι κατὰ πᾶν πέμπτον ἔτος. — στρατόπε-

δον, βλ. κεφ. 6. — ἐπὶ τάξις ὀλίγας κατὰ βάθος εἰς δλίγας τάξεις: εἶχε βάθος παρατάξεως δλίγων ἀνδρῶν (πιθανῶς τριῶν). — ταύτη ἔκει, ἐν τῷ μέσῳ. — ἔρωτο, τοῦ δώνυνθυμι κάμινω ἴσχυρόν, ἐνισχύω.

Κεφ. 112. διετέτακτο (ἀπροσ.) ἡ παράταξις εἶχε γίνει. — ἀπεί-θησαν = ἀττ. ἀφείθησαν τοῦ ἀφίημι. — δρόμῳ τροχάδην. — ἵεμαι δρμῷ. — τὸ μεταίχμιον τὸ μεταξὺ (τῶν δύο στρατῶν) διάστημα. — ἐπι-φέρω ἀποδίδω. — πάγχυ = πάνυ. — ἡ ἔπιπος τὸ ἵππικόν. — τοξεύ-ματα = τοξόται. — κατεικάζω συμπεραίνω. — προσμείγνυμί τινι πληγιάζω τινά. — τῶν ἕδμεν, βλ. I, 6 (σελ. 232). — ἐσθημένος, πρκμ. ἀχρήστου τινὸς ρ., τοῦ ἐσθέω (ἐσθὴης) ἐγδύω. — τέως ἔως τότε.

Κεφ. 113 - 114. τῇ (ἀττ. ἥ) ἔκει ὅπου. — Σάκαι λαδὸς κατοικῶν εἰς τὰ ΒΑ. τῆς ἐν Ἀσίᾳ Βακτριανῆς ἐθεωροῦντο ὡς ἀνδρειότεροι καὶ καλύτεροι στρατιῶται τοῦ περσικοῦ στρατοῦ. — ἐτετάχατο = τεταγμέ-νοι ἦσαν. — διαρρηγγνύω, διασπῶ. — συνάγω συνεγῶ, συγά-πτω. — ἔς δ ἔως ὅτου. — ἐπιλαμβάνομαι πιάνω. — τοῦτο μέν... τοῦτο δέ... τοῦτο δὲ πρῶτον μέν, ἔπειτα δέ, πρὸς τούτοις δέ. — πόνος μάχη. — ἀπὸ δ' ἔθανε, τιμῆσις = ἀπέθανε δέ. — τὰ ἄφλαστα τὰ κατὰ τὴν πρύμναν τοῦ πλοίου κοσμήματα· ταῦτα ἦσαν συγήθως εἰκόνες θεῶν ἢ ήρώων.

Κεφ. 115 - 117. ἐπικρατῶ τινος γίνομαι κύριός τινος. — ἔξανα-κρούομαι ἀποσύρομαι, ἀποπλέω — ἐκ τῆς νήσου, δηλ. τῆς Αἴγιλείας (μεταξὺ Εὔδοιας καὶ Ἀττικῆς). — φιδάνω τινὰ ἀφικόμενος φθάνω πρωτύτερα ἀπό τινα. — αἰτίη ἔσχε ἐπεκράτησε (διεδόθη) ἡ κατηγο-ρία. — Ἀλκμαιωνίδαι δνομαστὴ οἰκογένεια ἐν Ἀθήναις. — μηχανὴ μηχανορραφία, σκευωρία. — ἐπινοηθῆναι = ἐπινοήσαι. — συντίθε-μαι τινὶ συμφωνῶ μετά τινος. — ἀναδείκνυμι ἀσπίδα ἀγνψῶ ἀσπίδα ὡς σημείον. — ὡς ποδῶν ἔχει μὲ δληγ τὴν δύναμιν τῶν ποδῶν του: δσον ταχέως δύναται. — Κυνόσαργες γυμνάσιον ἐν Ἀθήναις παρὰ τὴν εἰς Φάληρον δόδον (παρὰ τὴν σημειριγὴν Γαργαρέταν). — ὑπεραιω-ροῦμαι Φαλήρου ἐμφανίζομαι εἰς τὸ πέλαγος (στ' ἀγοικτὰ) ἀντικρὺ τοῦ Φαλήρου. — ὑπὲρ τούτου πρὸ τούτου. — ἀνακοχεύω κρατῶ ἐπ'

δλίγον στὰ πανιά.

Κεφ. 119. προσέχω ἐς προσορμίζομαι εἰς.—ἐνέχω χόλον τινὶ ἔχω μέσα μου δργήν, δργίζομαι κατὰ τιγος.—οἶα = ἄτε.—σταθμὸς κτῆμα.—μέχρι ἐμέο ἔως τὸν καιρόν μου.

Κεφ. 120. καταλαμβάνω (προ)φθάνω.—ίμείδομαι ἐπιθυμῶ.—τοὺς Μήδους, δηλ. τοὺς ἐν Μαραθῶνι πεσόντας Πέρσας.

ΒΙΒΛΙΟΝ ΕΒΔΟΜΟΝ

Κεφ. 100. διατάσσω παρατάσσω.—διεξελαύνω διέρχομαι.—θεῶμαι ἐπιθεωρῶ.—ἀπογράφω καταγράφω ἐν καταλόγῳ.—γραμματιστὴς γραμματεύς.—ἔξ ἑσχάτων ἐς ἑσχατα ἀπὸ τὸ ἐν ἀκρον ἔως τὸ ἄλλο.—μετεκβαίνω μεταβαίνω ἀπὸ τὸ ἐν εἰς ἄλλο.—Σιδώνιος δ ἐκ Σιδῶνος, πόλεως τῆς Φοινίκης.—ἴζομαι κάθημαι.—ἀπογράφομαι διατάσσω γὰ καταγράψουν.—ἀνάγω φέρω εἰς τὸ πέλαγος.—ὅσον τε περίπου.—ἀνακοχεύω, βλ. VI, 115 - 117 (ἐν τῇ αὐτῇ σελ.).—μετωπηδὸν ἐν πυκνῷ μετώπῳ.—ἐπιβάται οἱ ἐπὶ τοῦ πλοίου πολεμισταὶ στρατιῶται (κατ' ἀντίθεσιν πρὸς τοὺς ἐρέτας καὶ λοιποὺς ναύτας).—ἐντὸς μεταξύ.

Κεφ. 101. διεκπλέω διέρχομαι πλέων.—Δημάρατος, δ ἔξοριστος βασιλεὺς τῆς Σπάρτης.—εἰς = ἀττ. εἰ.—πυνθάνομαι τινος μανθάνω ἀπό τινα.—ύπομένω μετὰ μτχ. ἀγαφερομένης εἰς τὸ διπλ. τοιλμῷ γά.—χειρας ἀνταίδομαι τινι, βλ. VI, 44 (ἐν σελ. 251).—πρὸς ἐσπερόης πρὸς δυσμάς.—ἀξιόμαχος (μετ' ἀπρφ.): ύπομένω τινὰ ἐπιόντα περιμένω τὴν ἐπίθεσίν τινος.—ἄρθμιος ἡγωμένος.—τὸ ἀπὸ σεῦ τὴν γνώμην σου.—ύπολαμβάνω λαμβάνω τὸν λόγον.—χρῶμαι ἀληθεῖᾳ λέγω τὴν ἀλήθειαν.—χρῶμαι ἡδονῇ διμιλῶ πρὸς εὐχαρίστησιν.—ἀγδῆς δυσάρεστος.—εσεσθαι, διπλ. αὐτόν.

Κεφ. 102. ἀλίσκομαι ψευδόμενός τι πιάνομαι ψεύστης εἰς τι.—αἰεὶ κοτε ἀνέκαθεν.—σύντροφός εἰμί τινι εἰμαι ἀναθρεμμένος μαζὶ μὲ τινα.—ἐπακτός ἐστι δὲν εἰναι ἔμφυτος.—κατείργασται (ἐν πθτκ. σημ.) ἔχει ἀποκτηθῆ.—σοφίη νοημοσύνη.—διαχρῶμαι τινι μεταχειρίζομαι (ἔχω) τι πάντοτε.—ἀπαμύνομαι ἀποκρούω.—δεσπο-

σύνη δεσποτισμός.—οἰκημαι = οἰκῶ.—ούν ἔστι ὅκως κοτὲ οὐδέ-
ποτε.—λόγοι προτάσεις.—αὗτις δὲ ἐπειτα δέ.—ἀντιοῦμαι=έναν-
τιοῦμαι.— φρονῶ τὰ τινος ἔχω τὰ αὐτὰ φρονήματα, τὰ δποῖα ἔχει
καὶ ἄλλοις τις: εἴμαι μὲ τὸ μέρος τινός.

Κ εφ. 103. φθέγγομαι λέγω, ἔκστομίζω.— ἐπος λόγος.— δύ-
ναίατο = ἀττ. δύναιντο.—γίνονται περὶ ἔνα ἔκαστον ἀγαλογοῦν
εἰς τὸν καθέγα.—γενοίατο = ἀττ. γένοιντο.—δειμαίνω φοβοῦμαι.—
ἀνειμένος (άνιμη) ἀφειμένος.—άνισθ ἔξισθ.

Κ εφ. 104. τὰ κατήκοντα Σπαρτ. τὰ ἀφορῶντα τοὺς Σπαρτ.—
τὰ νῦν τάδε (ἐπιρρ.): ἀκριβῶς τώρα.— ἔστοργα, δ πρκμ. μὲ σημ.
ἔνεστ.= στέργω ἀγαπῶ.— ἔξεπίσταμαι γνωρίζω καλῶς.— τιμὴ βα-
σιλικὴ ἀξίωμα.— γέρεα προγόνια (ἀποδιδόμενα εἰς βασιλεῖς).— βίος
τὰ μέσα πρὸς ζωήν.—οἶκος κατοικία.—οἰκός=ἀττ. εἰκός.—φαινο-
μένη φανερά.— διωθοῦμαι ἀποκρύνω.— κατὰ ἔνα εἰς πρὸς ἔνα.—
οὐδαμαδός=ἀττ. ουδείς.— κακίων δλιγάτερον ἀγδρεῖος.— ἀλέες δλοι
δμοῦ.— ἐπειμί τινι προϊσταμαι τινος.— ύποδειμαίνω φοβοῦμαι.—
γῶν = ἀττ. γοῦν.— ἄνωγα διατάσσω.— φεύγω ἀποφεύγω.— ἐπι-
κρατῶ γικῶ.— τὸ λοιπὸν εἰς τὸ ἔξῆς.— κατὰ νόον τοι κατὰ τὴν
ἐπιθυμίαν σου.

Κ εφ. 105. ἐς γέλωτα τρέπω (τὸ πρᾶγμα) τὸ γυρίζω στὸ γέ-
λοιο.—ποιοῦμαι ὁργὴν δργίζομαι.

Κ εφ. 201. ἡ δίοδος τὸ στεγόν.— ἐπιχώριος ἐντόπιος.— τὰ
ἔχοντα ἡ φέροντα πρὸς τὰ ἐκτειγόμενα μέρη πρός.

Κ εφ. 202-203. ύπομένω περιμένω.—ό Πέρσης, βλ. VI, 100.—
ἐπίκλητος γίνομαι προσκαλοῦμαι.— **Λοκροί** Ὁπούντιοι οἱ κά-
τοικοι τῆς Ἀν. Λοκρίδος ἐκ τῆς ἑκεὶ πρωτευόνσης Ὁπούντος.— πρό-
δρομος δ τρέχων ἐμπρός τινος, δ προπορευόμενος, ἡ πρωτοπορία.—
προσδόκιμός είμι περιμένομαι.— ἐν φυλακῇ είμι φυλάσσομαι.—
τῷ = φ.— ἐξ ἀρχῆς γινομένω εὐθὺς ἀπὸ τῆς γεγνήσεώς του.— κα-
κὸν οὐ συνεμείχθη (δηλ. τοῖσι ἀγαθοῖσι) μὲ τὴν εὐτυχίαν δὲν
ἀγεμείχθη κάποια δυστυχία.— μέγιστα, δηλ. κακὰ συνεμείχθη.—

πίπτω ἀπὸ τῆς δόξης ἀποτυγχάνω εἰς τὴν ἰδέαν μου (εἰς τὴν προσδοκίαν μου).

Κεφ. 204-205. ἐκάστων, ἐκ τοῦ στρατηγοί. — ἐξ ἀπροσδοκήτου ἀπροσδοκήτως, παρ' ἐλπίδα· δὲ Λεωνίδας ὡς ἔχων δύο ἀδελφοὺς μεγαλυτέρους, τὸν Κλεομένην καὶ τὸν Δωριέα, οὐδέποτε ἥπιζε νὰ γίνη βασιλεύς. Ἐπειδὴ δὲ μως δὲ Κλεομένης ἀπέθανεν ἀγεύ τέκνου ἀρρενος, δὲ δὲ Δωριεὺς δὲν διπήρχε πλέον, ἀλλ' εἶχε ἀποθάνει καὶ αὐτός, ή βασιλεία περιῆλθεν εἰς τὸν Λεωνίδαν. — ἐπιλέγομαι ἐκλέγω διὰ τὸν ἑαυτόν μου. — οἱ κατεστεῶτες οἱ (διὰ νόμου) ωρισμένοι· ἐγγονοῦνται οἱ κατ' ἐκλογὴν διὰ τοῦ βασιλέως προσλαμβανόμενοι τριακόσιοι εἰς ἐπικινδύνους ἐπιχειρήσεις. — ἐς τὸν ἀριθμὸν λογίζομαι ἀπαριθμῷ. — σπουδὴν ποιοῦμαι (μετ' ἀπριμφ.) φροντίζω νά. — κατηγορεῖται (ἀπρος.) τινὸς (μετ' ἀπριμφ.) φέρεται κατηγορία κατὰ τινος δτι. — παρακαλῶ προσκαλῶ. — ἀπερέουσι, μέλλ. τοῦ ἀπαγορεύω ἀρνοῦμαι. — ἐκ τοῦ ἐμφανέος φανερά.

Κεφ. 206. ὑπερβάλλομαι ἀναβάλλω. — γὰρ ἐπειδή. — **Κάρνεια** ἕορτὴ τελουμένη ἐν Σπάρτῃ κατ' ἓτος πρὸς τιμὴν τοῦ Καρυείου Ἀπόλλωνος καὶ διαρκοῦσα ἐγγέα ἡμέρας. — κατὰ τάχος = ταχέως. — πανδημεὶ=πανστρατιῇ. — ὡς=οὕτως. — ἐνένωντο=ἀττ. ἐνενόηντο· τοῦ νοοῦμαι σκέπτομαι. — ἦν συμπεσοῦσα = συνέπεσε. — κατὰ τωύτῳ κατὰ τὸν αὐτὸν χρόνον. — Ὁλυμπιὰς οἱ Ὄλυμπιακοὶ ἀγῶνες. — κατὰ τάχος οὕτω = οὕτω ταχέως. — διακρίνεται ὁ πόλεμος τελειώγει δ πόλεμος.

Κεφ. 207. διενένωντο, βλ. ἀνωτέρω ἐνένωντο (κεφ. 206). — πέλας (μετὰ γνκ.) πλησίον τιγός. — ἐσβολὴ δίσδοσ, στενόν. — καταρρωδῶ = κατορρωδῶ πολὺ φοβοῦμαι. — ἀπαλλαγὴ ἀναχώρησις. — περισπέρχομαί τινι πολὺ δυσαρεστοῦμαι (δργίζομαι) διὰ τι. — ἀλέξασθαι, μέσ. ἀόρ. τοῦ ἀλέξω ἀποκρούω.

Κεφ. 208. ἰδέσθαι=ἰδεῖν. — ἀκηρόεε=ήκηρόει. — ἀλίζομαι συγαθροίζομαι. — ταύτῃ αὐτοῦ. — προσελαύνω (ἔφιππος) πλησιάζω. — καθώρα = ἀττ. καθεώρα καθορῶ βλέπω καλῶς. — ἔσω τοῦ τείχεος, τοῦτο τὸ τείχος εἰχον κτίσει πρὸ πολλῶν ἔτῶν οἱ Φωκεῖς, διὰ νὰ

προφυλάσσωνται ἀπὸ τὰς προσθολὰς τῶν Θεσσαλῶν, τῶν ἀσπόγδων ἐχθρῶν των.— ἀνοιρθώσαντες, διότι τὸ πλεῖστον μέρος αὐτοῦ ὡς ἐκ τῆς πολυκαιρίας εἶχε καταπέσει.—οἴλα τε ἦν=οἴόν τε ἦν.—ό δὲ= ἄλλα.— μανθάνω, ἐδῶ : παρατηρῶ.— τοῖσι (=οἷς) τὰ ὅπλα ἔκειτο οἱ ὄποιοι εἰχον στρατοπεδεύσει.— ἀτρεκέως ἀκριβῶς.— ἀλογίη ἀδιαφορία, καταφρόνησις.— κυριός=τυγχάνω.— ὅπωπα, πρκμ. τοῦ ὁρῶ.

Κ ε φ. 209. ἔχω (μετ. ἀπρμφ.) δύναμαι.—συμβάλλομαι ἐγγοῶ.— τὸ ἔδον τὸ ἀληθές.—ἄλλα=γάρ ἀλλ' ἐπειδή.—μεν=ἀττ. μοῦ.— καὶ πρότερον, περὶ τοῦ πράγμ. βλ. κεφ. 101-104 (ἐν σελ. κειμ. 186-187).— εὗτε = ἀττ. ὅτε.— γέλωτα τίθεμαί τινα περιγελῶ τιγα.— τῇ (=ἀττ. ἥ) πᾶς.— ἀγῶν ἔργον, καθῆκον.— ἀντία σεῦ ἐγώπιόν σου.— ἀπίκαται=ἀττ. ἀφιγμένοι εἰσί.— ἔσοδος=έσβολὴ (κεφ. 207).— νόμος συγήθεια.— ἔχων ἐστὶ=ἔχει.— ἐπεὰν = ἀττ. ἐπάν.— ψυχὴ ζωή.— τὸ ὑπομένον = οἱ ὑπομένοντες: ὑπομένω μένω δπίσω.— ὑπομένω (μετὰ μτχ. ἀναφερομένης εἰς τὸ ὑποκμ.), βλ. κεφ. 101 (ἐν σελ. 256).— χεῖρας ἀνταίρομαι τινα ἥ τινι, βλ. VI, 44 (ἐν σελ. 251).— βασιλήιος=ἀττ. βασίλειος βασιλικός.— προσφέρομαι πρός τινα ἐπέρχομαι ἐγαντίον τινός.— κάρτα=λίαν.— χρᾶσθαι, τὸ ἀπρμφ. ἀγτὶ προστακτ.=χρῶ.— τοι = ἀττ. σοι.— ταύτῃ... τῇ οὕτω... δπως.

Κ ε φ. 210. παρεξῆκε, τοῦ παρεξίημι ἀφήγω γὰ περάσῃ.— ἀβουλία ἀπερισκεψία.— διαχρῶμαι = χρῶμαι.— Κίσσιοι κάτοικοι τῆς Κισσίας, χώρας περσικῆς, ἐν τῇ δποίᾳ ἔκειγτο τὰ Σοῦσα.— ἐς ὅψιν τὴν ἐωυτοῦ ἐνώπιόν του.— φερόμενοι μὲ δρμήν.— ἐπεσήηησαν= ἀττ. ἐπεισήησαν εἰσήρχοντο εἰς τὰς τάξεις τῶν πιπτότων.— προσπταίω βλάπτομαι, ὑφίσταμαι ἀπωλείας.— τέφ=ἀττ. τῷ, τινι.— πᾶς τις ἔκαστος.— συμβολὴ μάχη.— δι' ἡμέρης (καθ³) δληγ τὴν ἡμέραν.

Κ ε φ. 211. τρηχέως περιέπω κακοποιῶ, βλάπτω.— ὑπεξέρχομαι δλίγον κατ³ δλίγον ἀποσύρομαι.— ἐκδέχομαι διαδέχομαι.— ἀθανατοι, σῶμα ἐκ δεκακισχιλίων ἐπιλέκτων στρατιωτῶν τῆς περσικῆς βασιλικῆς φρουρᾶς ὧνομάζετο οὕτω, διότι ἀγτικαθίσταντο πάντοτε οἱ ὑπό νόσου ἀποθηγόσκοντες ἥ οἱ φονεύόμενοι, ὥστε γὰ μένη πάντοτε πλήρης δ ἀριθμός.— ὡς κατεργασόμενοι (αύτοὺς, δηλ. τοὺς Ἕλλ.) μὲ τὴν ἐλπίδα δτι θὰ τοὺς νικήσουν.— εύπετέως εύκόλως.— συμμίσγω ==

συμμείγνυμι ἔρχομαι εἰς χεῖρας.—πλέον φέρομαι περισσότερον κατορθώνω.—στεινόπορος στεγός.—ἥπερ=ἀττ. ἦ (συγχρτκ.).—ἄλλα εἰς ἄλλα.—ἔξεπίσταμαι γνωρίζω καλῶς.—ὅκως = ὀπότε δσάκις.—ἄλλης εἰς ἐν δλον ἡθροισμένος, συγηγωμένος.—φεύγεσκον = ἔφευγον.—δῆθεν κατὰ τὸ φαινόμενον.—πάταγος κρότος (τῶν δπλων).—καταλαμβάνω προφθάνω.—ἄν ὑπέστρεφον, ἐδῶ δ ἄν μετὰ τοῦ παρτκ. δηλοὶ τὸ κατ' ἐπανάληψιν συμβαίγον εἰς τὸ παρελθόν: ἔστρεφον δπίσω.—άντιοι ἀντιμέτωποι.—μεταστρέφομαι στρέφομαι δπίσω.—καταβάλλω = ἀποκτείνω πθτκ. τούτου τὸ πίπτω.—ἐδυνέατο = ἀττ. ἥδύναντο.—οὐδέν, ἐπίρρ.—παραλαμβάνω τῆς ἐσόδου καταλαμβάνω τὴν εἰσόδου: γίνομαι κύριος τῆς εἰσόδου.—τέλος σῶμα στρατοῦ, τάγμα.—παντοίως κατὰ πολλοὺς καὶ διαφόρους τρόπους.

Κεφ. 212. πρόσοδοι τῆς μάχης ἐπιθέσεις, ἔφοδοι.—άνατρέχω ἀναπηδῶ.—άεθλέω=ἀττ. ἀθλῷ μάχομαι.—ἔόντων, δηλ. τῶν Ἐλλήνων.—συμβάλλω ἔρχομαι εἰς χεῖρας, συμπλέκομαι.—κεκοσμημένοι τεταγμένοι.—ἐν μέρεϊ μὲ τὴν σειράν, διαδοχικῶς.—ές τὸ οὐδος, δηλ. τὸν Καλλίδρομον.—ἄλλοιος διαφορετικός.—ἐνώρων=ἀττ. ἐνεώρων δ παρτκ. ἐδῶ μὲ σημ. ὑπερσυντλκ.: ἐνορῶ παρατηρῶ.

Κεφ. 213. ὅ τι χρήσηται τῷ π. πρήγμ. πῶς νὰ μεταχειρισθῇ τὴν παρούσαν περίστασιν: τί νὰ κάμῃ εἰς τὴν παρούσαν περίστασιν.—φέρομαι λαμβάνω (ώς ἀνταμοιβήν).—διὰ τοῦ οὔρεος (δηλ. τοῦ Καλλιδρόμου) φέρουσαν, βλ. σχ. τῆς ἐν Θερμοπύλαις μάχης ἐν τέλει τοῦ βιβλίου (πίν. I).—ταύτῃ ἐδῶ (δηλ. ἐν Θερμοπ.).—ὑπομένω μέγω.—ὕστερον, δτε δηλ. οἱ Πέρσαι ἀφῆκαν τὴν Ἐλλάδα.—Πυλαγόροι οἱ ἀντιπρόσωποι τῶν 12 λαῶν, οἱ δποῖοι μετεῖχον τοῦ ἀμφικτυνοικού συνεδρίου· συνήρχοντο δις τοῦ ἔτους, τὸ μὲν ἔαρ ἐν Δελφοῖς, τὸ δὲ φθινόπωρον ἐν Ἀνθήλῃ παρὰ τὰς Θερμοπύλας.—Πυλαίη (δηλ. σύνοδος) ἡ συνέλευσις ἐν Πύλαις (ἢ μᾶλλον ἐν Ἀνθήλῃ παρὰ τὰς Πύλαις).—ἐπικηρύσσω ἀργύριόν τινι δρίζω χρηματικὴν ἀμοιβὴν διὰ τὴν κεφαλήν τινος.—κατέρχομαι ἐπανέρχομαι.—Ἀντικύρη πόλις παρὰ τὸν Μαλιακὸν κόλπον, ἡ πατρὶς τοῦ Ἐφιάλτου.

Κεφ. 215. κατεργάζομαι κατορθώνω.—ώρμέατο = ἀττ. ὥρμηντο· ὀρμῶμαι ξεκινῶ.—περὶ λύχνων ἀφὰς περὶ τὴν ὥραν, κατὰ

τὴν δόποιαν ἀγάπτονται οἱ λύχνοι, δηλ. δταν ἀρχίζῃ γὰ νυκτώνη.—καθηγοῦμαι δδηγῶ.—ὅτε οἱ Φωκεῖς κτλ., περὶ τοῦ πράγμ. βλ. κεφ. 208 (ἐν σελ. 259).—ἐν σκέπτῃ εἰμί τινος προφυλάσσομαι ἀπό τι.—ἐκ τόσου, δηλ. χρόνου.—κατεδέδεκτο=ἀττ. κατεδέδεικτο.—χρηστὸς χρήσιμος.

Κ εφ. 216-217. διασφάξ, γος χαράδρα.—'Ασωπὸς -'Ανόπατα, βλ. σχ. τῆς ἐν Θερμοπύλαις μάχης ἐν πίν. I.—τείνω ἔκτείνομαι.—πρὸς τῶν Μηλιέων (ώς πρὸς τὸν ἐρχόμενον) ἀπὸ τὴν χώραν τῶν Μαλιέων.—ἡῶς (=ἀττ. ἔως) διαφαίνεται ἀρχίζει νὰ φαίνεται ἡ αὐγή: ἀρχίζει νὰ γλυκοχαράζῃ.—καὶ οἵ καὶ οὗτοι.—γίνομαι ἐπί τινι φθάνω εἰς τι.—ἀκρωτήριον κορυφή.—δύομαι διπερασπίζω.—ἡ κάτω ἐσβοιὴ τὸ κάτω κείμενον στενόν.—ὑπὸ τῶν εἱρηται = ὑπὸ τούτων, ύφ' ὧν αὐτὴν φυλάσσεσθαι πρότερον μοι εἴρηται (βλ. κεφ. 202).—ὑποδέχομαι ἀναλαμβάνω, διέσχιμαι.

Κ εφ. 218. ἐπίπλεος=ἀττ. ἐπίπλεως γεμάτος.—ψόφος θέρυνος.—οἰκὸς = ἀττ. εἰκός.—φύλλων ὑποκεχυμένων ὑπὸ τ. π. διέτι φύλλα εἰχον πέσει (ἐκ τῶν δένδρων) καὶ εἰχον σκορπισθῇ ὑπὸ τοὺς πόδας των.—ἀνὰ - ἔδραμιον, τμῆσις: ἀνέδραμον· ἀνατρέχω, βλ. κεφ. 212.—ἐνδύνω = ἐνδύομαι.—ἐν θώματι γίνομαι ἐκπλήττομαι.—ἔλπομαι ἐλπίζω.—ἀντίξοος ἐγαντίος, ἐχθρικός.—ἐγκυρέω (ἀδρ. ἐνεκύρωσα) συγαντῶ.—όποδαπὸς ἐκ τίνος χώρας.—διατάσσω θέτω ἐν τάξει, παρατάσσω.—βάλλω κτυπῶ.—τόξευμα βέλος.—κόρυμβος κορυφή.—ἐπίσταμαι, ἐδῶ: εἰμαι βέδαιος, πιστεύω.—ἀρχὴν (ἐπίρρ.) ἀρχικῶς, κυρίως.—παρεσκευάδατο = ἀττ. παρεσκευασμένοι ἥσαν.—ούδενα λόγον ποιοῦμαι τινος καθόλου δὲν λογαριάζω τιγά.—οἱ δὲ=ἀλλά.

Κ εφ. 219. τὰ ἴρᾳ τὰ σφάγια, τὰ σπλάγχνα τῶν σφαγίων.—ἄμα ἡοὶ (=ἀττ. ἄμ' ἔω) κατὰ τὴν αὐγὴν (τῆς ἐπομένης ἡμέρας).—ἐπὶ δὲ (ἐπίρρ.) ὑστερογ. δέ.—περιόδος περικύλωσις.—σημαίνω εἰδοποιῶ.—ἡμεροσκόπος φρουρὸς ἐν καιρῷ ἡμέρας.—τὸ ἄκρον ἡ κορυφή.—διαφαίνει ἡμέρῃ ἀρχίζει γὰ ἔημερώνη.—σκίζομαι διαιροῦμαι.—ἔων=ἀττ. εἴων.—διακρίνομαι διαλύομαι, χωρίζομαι.

Κ εφ. 220. κήδομαι μεριμνῶ, ἐνδιαφέρομαι.—εὔπρεπέως ἔχει=

πρέπει ἀρμόζει.— ἀρχήν, βλ. κεφ. 218.— ταύτη τῇ γνώμῃ πλειστός είμι εἰς ταύτην τὴν γνώμην κατὰ τὸ πλεῖστον ἀποκλίνω : μὲ αὐτὴν τὴν γνώμην καθ' ὀλοκληρίαν συμφωνῶ .— καλῶς ἔχει εἶναι ἔντυμον .— ἐκέχρηστο, πιθανός, διεργάτης τοῦ χρημάτων .— χρῶμαι (χρηστηρίω ή Πυθίω) ἐρωτῶ τὸ μαντείον .— αὐτίκα κατ' ἀρχὰς εὐθὺς ἔξι ἀρχῆς .— ἀνάστατος γίνομαι καταστρέφομαι .— ἐπιλέγομαι σκέπτομαι .— κατατίθεμαι δόξαν θησαυρίζω δόξαν .— διαφέρομαι γνώμῃ ἔχω διάφορον γνώμην, διαφωνῶ .— ἀκόσμως ἀπρεπῶς.

Κεφ. 221. τὰ ἀνέκαθεν ἐκ καταγγῆς .— Μελάμπους περίφημος μάντις κατὰ τοὺς μυθικοὺς χρόνους .

Κεφ. 222. ἐν ὁμήρων λόγῳ ποιοῦμαι θεωρῶ ως ὁμήρους .

Κεφ. 223. ἐπέχω περιμένω .— ἔς ἔως, μέχρι .— κου μάλιστα περίπου .— ἀγορῆς πληθώρη = ἀγορὰ πλήθουσα δ χρόνος ἀπὸ 9 - 11 $\frac{1}{2}$, π.μ. περίπου .— ἐπέσταλτο οὕτω εἰχε δοθῆ τοιαύτη παραγγελία .— χῶρος ἀπόστασις .— πολλὸν πολύ .— ἥπερ = ἀτ . ή .— ή περίοδος, ἐδῶ : ή (περὶ τὸ δρος) κυκλοτερής δδός .— κατ' ἀρχὰς πρότερον .— αὐχὴν στεγόν .— ἔρυμα δχύρωμα .— ὑπεξέρχομαι προφυλακτικῶς ἔξερχομαι .— συμμίσγοντες, οἱ Ἕλλ .— τέλος, βλ. κεφ. 211 .— όπατίζω μαστιγῶν .— ζωδὸς ζωνταγός .— οὐδεὶς λόγος ἔστι τινος οὐδεὶς φροντίζει περὶ τιγος .— τὸ ἀπολλύμενον = οἱ ἀπολλύμενοι .— ἀποδείκνυμαι ἐπιδεικνύω .— φῶμης ὅσον είχον μέγιστον τὴν μεγίστην δύναμιν ποὺ είχον .— παραχρεώμενοι μαχόμενοι ἀγενούμενοι περὶ τῆς ζωῆς των, ἀψηφούντες τὴν ζωήν των .— ἀτέων παράφορος, ἔξω φρεγῶν .— κατάγνυμι θραύω . δ πρκμ. κατέαγα είμαι θραυσμένος .— διεργάζομαι φογεύω .

Κεφ. 224. πόνος μάχη .— ἐν δὲ δὴ πρὸς τούτοις δέ .

Κεφ. 225. ώθισμός, ἐπὶ τῶν μαχομένων ἐν συμπλοκῇ : σπρώξιμον .— ἔς δ ἔως δτου .— ἀρετὴ ἀγδρεία .— ὑπεξερύω ἀποσύρω, ἀποσπῶ .— τοῦτο συνεστήκεε οὗτος δ ἀγών διήρκεσε .— ἐτεροιοῦμαι μεταβάλλομαι, ἀλλάσσω μορφήν .— τὸ νεῖκος δ ἀγών .— ἀναχωρῶ ὀπίσω διοχωρῶ .— παραμείβομαι ὑπερβαίνω .— κολωνὸς λόφος .— ἄλης, βλ. κεφ. 211 (ἐν σελ. 259 - 260) .— ἐπὶ Λεωνίδῃ πρὸς τιμὴν τοῦ Λ .—

ἀλέξομαι ὑπερασπίζομαι. — περίειμι ὑπολείπομαι, ἀπομέγω. — καταχώννυμι χώνω βαθέως, κατακαλύπτω, θάπτω. — ἐξ ἐναντίης ἐκ τῶν ἔμπροσθεν. — ἐφέπομαι ἐπιτίθεμαι. — συγχώννυμι μεταβάλλω εἰς σωρὸν ἐρειπίων, κατακρημνίζω. — περιέρχομαι περικυκλώγω. — περισταδὸν σταθέντες δλόγυρα.

Κεφ. 226 - 227. εἴπαι = ἀττ. εἰπεῖν. — τὸ ἔπος ὁ λόγος. — πρός τεν παρά τινος. — ἀπιέωσι = ἀττ. ἀφίωσι· ἀφίημι ρίπτω. — διστόδις βέλος. — ἐν ἀλογίῃ ποιοῦμαι τι δὲν λογαριάζω τι, ἀδιαφορῶ διά τι. — τοιουτότροπος παρόμοιος. — μνημόσυνον, βλ. VI, 109 (ἐν σελ. 254).

Κεφ. 228. θαφθεῖσι = ἀττ. ταφεῖσι. — αὐτοῦ ταύτη ἐδῶ ἐν αὐτῇ τῇ θέσει. — τῇ περ δπου ἀκριθῶς. — ἦ, μετὰ τὸ πρότερον = πρόν. — γράμματα ἐπίγραμμα. — τῇδε ἐδῶ. — Πελοποννάσου, δωρικὸς τύπος. — τέτορες, δωρικὸς τύπος = τέσσαρες. — ἀγγέλλειν, ἀντὶ προστκτκ.= ἄγγελλε. — ὅρμα νόμος. — κλεινδὸς ἐνδοξος. — ἀμείβομαι διαβαίνω. — κήρ, κηρός, συγήθως ἐν τῷ πληθ. κηρες θάνατος. — σάφα σαφῶς. — οὐκ ἔτλη (ἀόρ. β' τοῦ ἀχρ. ἐνεστ. τλάω) δὲν διέμεινε, δὲν ἤθέλησε. — προλείπω καταλείπω. — ἐξω ἦ = πλήν. — ἐπικοσμῶ τιμῶ. — κατὰ ξεινίην, ἡ κατὰ ἔνεκα. — Σιμωνίδης, περὶ τούτου βλ. V, 102 (ἐν σελ. 249).

BIBLION OGDOON

Κεφ. 40. κατίσχω τὰς νέας διευθύνω τὰ πλοῖα. — προσδέομαι = δέομαι. — σχεῖν = κατασχεῖν· κατέχω προσορμίζομαι, ἀράζω. — ὑπεξάγομαι φέρω (τοὺς ἰδικούς μου) εἰς ἀσφαλῆ τόπον. — τὸ = ἀττ. ὅ. — τὰ κατήκοντα πρήγματα = τὰ παρεόντα πρήγματα ἢ παροῦσα κατάστασις τῶν πραγμάτων: αἱ παροῦσαι περιστάσεις. — βουλὴν ποιοῦμαι = βουλεύομαι. — ἐψευσμένοι γνώμης ἀπατηθέντες εἰς τὰς ἐλπίδας των. — ὑποκάθημαι τινὰ ἐγεδρεύω τινά. — οἱ δὲ = ὀλλά. — τειχέω = τειχίζω. — περίειμι σώζομαι. — περὶ πολλοῦ ποιοῦμαι πολὺ φροντίζω. — ἀπιέναι = ἀττ. ἀφιέναι· ἐκ τοῦ ἐπυνθάνοντο.

Κεφ. 41. τῇ (= ἥ) τις δπου ἔκαστος.—οἰκέται δλοι οἱ ἐν τῇ οἰκίᾳ, ή οἰκογένεια ἐδῶ: γυναῖκες καὶ δούλοι. — ὑπεκτίθεμαι=ύπεξ-άγομαι (κεφ. 40). — χρηστήριον χρησιμός: οἱ Ἀθηναῖοι ἀφότου ἔμα-θον, δτι δ Ξέρξης θὰ ἐπέλθῃ κατὰ τῆς Ἑλλάδος, εἶχον ζητήσει ἀπὸ τὸ μαντεῖον τῶν Δελφῶν χρησιμόν. ‘Ο Ἀπόλλων τοὺς ἀπεκρίθη, δτι μεγάλη καταστροφὴ τοὺς περιμένει καὶ δτι μόνον τὰ ἔυλινα τείχη θὰ ἥτο δυνατὸν γὰ τοὺς σώσουν. ‘Ο Θεμιστοκλῆς ἀπὸ τότε ἐξήγγησε τὸν χρησιμόν, δτι δ θεὸς μὲ τὰ ἔυλινα τείχη ἐννοεῖ τὰ πλοῖα. — ὑπηρετῶ τινι προσφέρω διηρεσίαν εἰς τινα, δπακούω εἰς τινα. — ἐνδιαιτῶμαι κατοικῶ, διαμένω. — ἐν τῷ ἴρῳ, δηλ. τῆς Πολιάδος Ἀθηνᾶς. — ώς ἔόντι ως ἔλαν ἀληθῶς διηρέχεν (δ ὅφις). — ἐπιμήνια (ἰερὰ) μηνιαῖαι προσφοραὶ ἡ θυσίαι. — προτίθημι παραθέτω. — μελιτόεσσα (= ἀττ. μελιτοῦττα, δηλ. μᾶζα) μελόπητα. — ἀναισιμῶ (-ώω) καταναλίσκω, κατατρώγω. — τῆς θεοῦ, δηλ. τῆς Ἀθηνᾶς, εἰς τὴν δποίαν ἱερὸς ἥτο δ ὅφις. — ὑπέκκειμαι (πθτκ.) ἔχω μεταφερθῆ εἰς μέρος ἀσφαλές. — στρατόπεδον στόλος.

Κεφ. 42. ωύτός= ὁ αύτός.—πάρεξ ἐκτός, πλήν. — πεντηκόντερος, βλ. III, 39 (ἐν σελ. 245).

Κεφ. 49. προτείνω. — ὄκου... τῶν...= ὄκου τούτων τῶν χωρέων, τῶν αὐτοὶ ἐγκρατέες εἰσί. — ἐγκρατῆς κύριος. — ἐπιτήδειος κατάλληλος. — ἀπεῖτο=ἀττ. ἀφεῖτο· πθτκ. διεργαστικού τοῦ ἀφίημι. — συνεκπίπτω εἰμαι σύμφωνος, συμφωνῶ. — ἐπιλέγω λέγω προσέτι. — πολιορκήσονται, ἐν πθτκ. σημασίᾳ. — ἵνα, τοπκ.=δπου. — τιμωρίη βοήθεια. — ἐκφέρομαι (μέλλ. ἔξοίσομαι) ἐξερχόμενος ἀπὸ τὸ πλοῖον καταφεύγω.

Κεφ. 50. ἐπιλέγονται συσκέπτονται, συζητοῦν. — τρέπομαι πορεύομαι. — ἐκλείπω ἔς = ἐκλείπω καὶ φεύγω ἔς. — Καλλ. ἄρχοντος Ἀθ., δηλ. τὸ 480 π. X.

Κεφ. 51. ἐν τῷ ἴρῳ, δηλ. τῆς Πολιάδος Ἀθηνᾶς ἐν τῇ Ἀκροπόλει. — ταμίας τοῦ ἴρου, οὗτοι ήσαν δέκα καὶ ἑφύλαττον τὰ κειμήλια καὶ τὰ χρήματα τῆς θεᾶς Ἀθηνᾶς καὶ καθόλου φαίγνεται, δτι εἰχον τὴν ἐπιμέλειαν καὶ ἐποπτείαν δλων τῶν ἐν τῇ Ἀκροπόλει. — θύρα

σανίς. — ἄμα μὲν - πρὸς δὲ ἀφ' ἑνὸς μὲν - πρὸς τούτοις δέ. — ἀσθένεια βίου πενία. — ἐκχωρῶ ἀπέρχομαι, ἀναχωρῶ. — αὐτοὶ αὐτοὶ μόνον. — τὸ μαντήιον, ἐδῶ: τὴν ἔννοιαν (τὴν σημασίαν) τοῦ χρησμοῦ. — χρῶ (-άω) χρησμοδοτῶ. — ἀνάλωτος ἀκυρίευτος, ἀπόρθητος. — οἱ ησφύγετον καταφύγιον.

Κεφ. 52. Ἱζομαι, ἐπὶ στρατεύματος: λαμβάνω θέσιν, στρατοπεδεύω. — καταντίον ἀπέναντι. — ὅχθος ὕψωμα, λόφος. — ὅκως = ὅπότε δσάκις. — ἄπτω ἀνάπτω. — τὸ ἔσχατον τοῦ κακοῦ τὰ ἔσχατα δεινά. — προδίδωμι (ἀμτῆτ.) ἐκλείπω, γίνομαι ἀχρηστος. — λόγοι προτάσεις. — τῶν Πεισιστρατιδέων, δηλ. τοῦ Ἰππίου καὶ τῶν δπαδῶν του, οἱ δποῖοι εὑρίσκοντο ἐν τῷ στρατῷ τοῦ Ερέξου. — ὁμολογία συθήκη. — ὀλοίτροχος στρογγυλὸς λίθος. — ἀποδίησι ἐνέχομαι εὑρίσκομαι εἰς ἀμηχανίαν.

Κεφ. 53. τὰ ἀπορα=αἱ ἀπορίαι, ἡ ἀμηχανία. — ἔξοδος διέξοδος. — ἔδεε ἡτο πρωρισμένον. — ψευπρόπιον χρησμός. — γίνομαι ὑπό τινι περιέρχομαι εἰς τὴν ἔξουσίαν τινός. — ἐλπίζω μὴ φοδοῦμαι μήπως. — κατὰ ταῦτα ἀπ' αὐτοῦ. — ταύτῃ ἀπὸ αὐτὸς τὸ μέρος. — κατὰ τοῦ τείχεος κάτω ἀπὸ τὸ τείχος κάτω. — ἐς τὸ μέγαρον, δηλ. τοῦ ναοῦ τῆς Πολιάδος Ἀθηνᾶς· μέγαρον δὲ τὸ ἐσώτατον καὶ ιερώτατον μέρος τοῦ ναοῦ, τὸ ἀδυτον· ἐν αὐτῷ εὑρίσκετο τὸ ἀγαλμα τῆς θεᾶς. — τὰς πύλας, δηλ. τοῦ ναοῦ τῆς Πολιάδος Ἀθηνᾶς. — κατέστρωντο, πθτκ. ὑπερσυγτλ. τοῦ καταστρώννυμι φογεύω.

Κεφ. 54. Ἀρταβάνῳ, τοῦτον δὲ Εέρεξης εἶχεν ἀφήσει εἰς τὰ Σοῦσα ᾧ διοικητὴν τοῦ κράτους του. — εύπροησίν εύτυχία, ἐπιτυχία. — τοὺς φυγάδας, δηλ. τὸν Ἰππίαν καὶ τοὺς δπαδοὺς αὐτοῦ. — τὰ ἴρᾳ τὰς συνήθεις θυσίας. — ὄψις ἐνυπνίου δραματική εἰς τὸν ὑπνον. — ἐνθύμιον μοι γίνεται ποιήσαντι αἰσθάνομαι βάρος εἰς τὴν ψυχήν μου (μὲ τύπτει ἡ συνείδησίς μου), διότι ἔκαμα.

Κεφ. 55. ἐπιμιμήσκομαι τινος μνημονεύω τι. — γηγενῆς δὲ τῆς γῆς γεννηθείς. — θάλασσα πηγὴ ἀλιμυροῦ βδατος. — ἔνεστι. — λόγος (ἐστὶ) λέγεται. — μαρτύριον μαρτυρία, ἀπόδειξις. — καταταλαμβάνει (ἀπροσ.) συμβαίνει. — ὕρων = ἀττ. ἐώρων. — στέλεχος κορμός. — δσον τε περίπου. — ἀνατρέχω, ἐδῶ: βλαστάνω, μεγαλώνω.

Κεφ. 56. θόρυβος ταραχή.— μένω περιμένω.— κυριώ (-ώ) ἐπικυρώνω, λαμβάνω ἀπόφασιν.— τὸ προκείμενον πρῆγμα τὸ θέμα τῆς συνδιασκέψεως, τῆς συζητήσεως (τὸ δποὶον εἶχε προταθῆ ὑπὸ τοῦ Εὐρυθιάδου· βλ. κεφ. 49).— εἰσπίπτω πίπτω ἐντὸς μὲ δρμὴν (μὲ βίαν), εἰσοριμῶ.— ἀείρω=ἀττ. αἴρω.— ἀποθευσόμενοι, τοῦ ἀποθέω ταχέως ἀπέρχομαι.— τοῖσι τε ὑπολ., δτκ. τοῦ ποιητκ. αἰτίου.— καὶ οἱ καὶ οὗτοι.

Κεφ. 57. Μνησίφιλος, πατρικὸς φίλος τοῦ Θεμιστ.— σφι, δτκ. τοῦ ποιητκ. αἰτίου.— βεβιούλευται ἔχει ἀποφασισθῆ.— δέδοκται = βεβιούλευται.— τοι βεβαίως.— ἀπαίρω τὰς ναῦς κινῶ τὸν στόλον, ἀποπλέω.— ἀβουλία ἀπέρισκεψία.— μηχανὴ τρόπος.— διαχέαι, ἀπριμφ. ἀορ. τοῦ διαχέω διαλύω, ματαιώνω.— ἀνέγνωσα (ἀδρ. α' τοῦ ἀναγνώσκω) ἔπεισα.— μεταβουλεύομαι μεταβάλλω γνώμην.

Κεφ. 58. ὑποθήκη συμβουλή.— κοινὸν πρῆγμα ὑπόθεσις κοινῆς φροντίδος: ὑπόθεσις δημοσία.— συμμείγνυμι τινὶ τι ἀνακοινῶ τι εἰς τινα.— παρίζομαι τινι κάθημαι πλησίον τιγός.— καταλέγω διηγοῦμαι, ἔκθέτω.— ἐμαυτοῦ ποιοῦμαι τι οἰκειοποιοῦμαι τι.— ἐς δέως δτου.— χρηζῶ παρακαλῶ.

Κεφ. 59. προτίθημι ἔκθέτω, ἀγακοινῶνω.— τῶν εἶνεκεν=ἀγτὶ: τοῦ εἶνεκεν = οὖ (δηλ. λόγου) ἔνεκα.— πολλός εἰμι ἐν τοῖσι λόγοισι διμιλῶ πολλά.— οἶα=ἄτε.— κάρτα δέομαι ἔχω μεγάλην ἀνάγκην.— προεξανίσταμαι, ἐν ἀγῶνι: ξεκινῶ πρὶν δοθῆ τὸ σύνθημα.— ὁπιζω ραδδίζω, δέρω.— ἀπολύομαι ἀπολογοῦμαι.— ἐγκαταλείπομαι ἐν ἀγῶνι δρόμου: μένω δπίσω.

Κεφ. 60. διαδιδρήσκω=ἀποδιδράσκω.— κόσμον φέρει τινὶ φέρει τιμὴν εἰς τινα.— ὁ δὲ = ἄλλα.— ἄλλου λόγου ἔχομαι πιάνομαι ἀπὸ ἄλλον λόγον: κάμινω χρῆσιν ἄλλου λόγου.

α) ἐν σοὶ ἔστι, βλ. VI, 109 (ἐν σελ. 254).— ἀναζεύγνυμι τὰς ναῦς φέρω τὰ πλοῖα.— ἀνατίθημι ἀντιπαραβάλλω, συγκρίνω.— συμβάλλω συμπλέκομαι.— ἀναπεπταμένος ἀγοικτός.— τὸ = ἄττ. ὅ.— τοῦτο δὲ ἀφ' ἐτέρου δέ. — κινδυνεύω τινὶ κινδυνεύω μέ τινα: ἔκθέτω τιγὰ εἰς κίνδυνον.

β) χρηστὰ ὡφέλειαι. — τὰ οἰκότα ἐκ τοῦ πολέμου ἐκβαίνει δ πόλεμος λαμβάνει ἔκθασιν, δποίαν πρέπει. — πολλὸν κρατῶ κερδίζω μεγάλην γένην. — πρός τινος πρὸς τὸ συμφέρον τινός. — αὗτις δὲ πρὸς τούτοις δέ. — περιγίνομαι σώζομαι. — ὑπέκκειμαι ἔχω μεταφερθῆ χάριν ἀσφαλείας. — ἐν αὐτοῖσι, δηλ. ἐν τοῖς ὑπ' ἐμοῦ λεγομένοις. — περιέχομαι τινος προσκολλῶμαι εἰς τι: ἐπιδιώκω τι. — προναυμαχῶ τινος γνωμαχῷ ὑπέρ τινος. — καί, μετὰ τὸ ὄμοιώς καθὼς καί. — σφέας, τοὺς Πέρσας.

γ) ἐκαστέρω, συγκρτκ. ἐπίρρ. τοῦ ἐκάδς μακράν. — κόσμος τάξις. — κερδαίνω τινὶ περιεόντι ἔχω τὸ κέρδος, δτι σώζεται τις. — λόγιον χρησμός. — κατύπερδη γίνομαι τινος γίνομαι ὑπέρτερός τινος: νικῶ τινα. — οἰκότα δρθά, λογικά. — ὡς τὸ ἐπίπταν ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον. — ἐθέλει, δις ὑποκρ.: τὰ βεβουλευμένα ἐθέλω, ἐδῶ: συγηθίζω. — εὖ γίνομαι ἀποδαίνω καλῶς, ἐπιτυγχάνω. — προσχωρῶ πρός τινα ὑποστηρίζω, βοηθῶ τινα.

Κεφ. 61. ἐπιφέρομαι (τινι) διὰ λόγου καταφέρομαι κατά τινος. — ἐπιψηφίζω τινὶ δίδω δικαίωμα ψήφου εἰς τινα. — παρέχομαι παρουσιάζω, ἔχω. — γνώμας συμβάλλομαι προσθέτω τὴν γνώμην μου εἰς τὰς γνώμας τῶν ἀλλων: δίδω τὴν γνώμην μου, δπως καὶ οἱ ἀλλοι. — προσφέρω τί τινι ἐπιρρίπτω τι (δηνειδος) κατά τινος. — ἐωντοῖσι, δηλ.: ἔαυτῷ καὶ τοῖς ἄλλοις Ἀθ. — ἥπερ = ἀττ. ἥ. — ἔστε ἐφδον. — οὐδαμὸς = οὐδείς.

Κεφ. 62. διαβαίνω ἔς τινα στρέφομαι πρός τινα. — λόγοι ἐπεστραμμένοι λόγοι ἔντογοι, σφοδροί. — τὸ πᾶν τοῦ πολέμου τὴν δλην κρίσιν τοῦ πολέμου. — ὡς ἔχουμεν δπως εἰμεθα: εύθυς, ἀμέσως. — ἀναλαμβάνω ἐμβιβάζω εἰς τὰ πλοῖα. — κομίζομαι πλέω. — ἐκ παλαιοῦ ἔτι ἦδη ἐκ παλαιοῦ χρόνου. — κτίζω ἐδρύω, ἀποικίζω, κατοικίζω. — μονοῦμαι τινος ἐγκαταλείπομαι ἀπό τινα.

Κεφ. 63 - 64. ἀναδιδάσκομαι μεταβάλλω γνώμην. — δοκέειν μοι, τὸ ἀπρμφ. ἀπολύτως: κατὰ τὴν γνώμην μου. — ἀρρωδῶ = ὁρωδῶ φοβοῦμαι. — διαναυμαχῶ συγκροτῶ ναυμαχίαν. — ἀκροβολίζομαι, κυρ.: ἀψιμαχῶ ἀκροβολίζομαι ἐπεσι λογομαχῶ. — ἐπὶ Αἰακὸν διὰ τὸν Αἰακόν: διὰ γάρ τὸν Αἰακὸν (τὸ ἄγαλμα δηλ. αὐτοῦ). δ

Αλακός ἡτο κατὰ τὸν μῆθον υἱὸς τοῦ Διὸς καὶ τῆς νύμφης Αἰγίνης· ἀπόγονοι τούτου (Αἰακίδαι) ἦσαν δὲ Πηλεύς, δὲ Τελαμών, δὲ Φῶκος, δὲ Ἀχιλλεύς, δὲ Αἴας καὶ δὲ Τεῦκρος. Εἰς τὰ ἀγάλματα τῶν Αἰακίδῶν ἀπεδίδετο ἡ Ιδιότης ἵσχυρῶν βοηθῶν κατὰ τὰς μάχας.

Κεφ. 70. παρήγγειλε, δέξεται.—παρεκρίθησαν διαταχθέντες παρετάχθησαν κατὰ σειρὰν καὶ τάξιν. — ἔξεχρησε, τοῦ ἐκχρωδοῦ (-άω) ἔξαρκω. — οἱ δὲ = ἄλλα. — πολιορκήσονται, ἐν πθτκ. σημασίᾳ. — ἀπολαμφθέντες = ἀττ. ἀποληφθέντες = ἀπολαμβάνω ἀποκλείων.

Κεφ. 71. ἐμεμηχάνητο, ὑπερσυντλκ. ἐν πθτκ. σημασίᾳ τοῦ μηχανῶμαι ἐπιγοῶ. — ὡς τάχιστα εὐθὺς ὁς. — ξέμοιαι στρατοπεδεύων. — συγχῶ (-ώ) σκεπάζω (φράζω) μὲν χώματα. — Σκειρωνὶς ὁδός, ἡ ἄγουσα ἀπὸ τῆς Κορίνθου εἰς Μέγαρα καὶ Ἀττικὴν παρὰ τὴν θάλασσαν ἐπὶ ἀποτόμων βράχων. — ἄνω = ἀνύψω περατῶ. — φορμὸς κοφίνι. — ἐσφορέω εἰσκομίζω. — ἐλινύψω (μετὰ μτχ.) παύω νά.

Κεφ. 72. ὑπεραρρωδῶ τινι ὑπερβολικὰ φοδοῦμαι διά τινα. — οὐδὲν μέλει τινὶ καθόλου δὲν ἐνδιαφέρεται τις. — Κάρνεια, βλ. VII, 206 (ἐν σελ. 258). — παροιχώκεε, ὑπερσυντλκ. τοῦ παροίχομαι ἔχω παρέλθει.

Κεφ. 74. πόνος ἐπίπονος ἐργασία. — συνίσταμαι τινι, ἐδῶ : καταπογοῦμαι μέ τι. — τὸν περὶ τοῦ παντὸς δρόμον θέω διαγωγίζομαι, διακιγδυνεύω περὶ τῶν δλων. — ἐλλάμπομαι διακρίγομαι: ἐδῶ : κερδίζω τὴν γένην. — οὐκ οὕτω - ὡς δχι τόσον - δσον. — δειμαίνω περὶ τινι φοδοῦμαι διά τινα. — τέως ἐπὶ τινα χρόνον. — σιγῇ μὲν χαμηλὴν τὴν φωνὴν. — θῶμα ποιεῦμαι θαυμάζω. — ἐξερράγη (ἀπροσ.) ἡ ἀγανάκτησίς των ἐξέσπασε. — ἐς τὸ μέσον φανερά. — δοριάλωτος κυριευμένος.

Κεφ. 75. ἐσσοῦμαι=ἀττ. ἥττωμαι. — χρεόν, δηλ. ἐστί. — ἐπιδέχομαι δέχομαι προσέτι, δέχομαι γένους (πολίτας). — δλβιος πλούσιος. — κατύπερθε γίνομαι ὑπερισχύω. — δρησμὸς (δρασμὸς - διδράσκω) φυγῆ. — παρέχει (ἀπροσ.) = πάρεστι ἡ ἐξεστι. — περιορῶ (μετὰ μτχ.) ἐπιτρέπω, ἀφήγω γά. — πρὸς ἑαυτοὺς = πρὸς ἀλλήλους. — ἐκποδῶν ἀπαλλάσσομαι ἀπέρχομαι.

Κεφ. 76. τοῦτο μέν... τοῦτο δέ, βλ. VI, 44 (ἐγ σελ. 251).—άνηγον (ἀμιθτ.) τὸ ἀπ' ἐσπέρης κέρας ἐπροχώρουν μὲ τὸ δυτικὸν κέρας.—κυκλοῦμαι = κυκλῶ.—Κέος - Κυνόσουρα, ἀκρωτήρια εἰς τὴν ἀνατολικὴν πλευρὰν τῆς Σαλαμίνος.—Μουνιχίη, χερσόνησος τῆς Ἀττικῆς μὲ διμώνυμον λιμένα κείμενον μεταξὺ Πειραιῶς καὶ Φαλήρου.—ἀπολαμφθέντες, βλ. κεφ. 70.—τίσιν δίδωμι τινος τιμωροῦμαι διά τι.—ἀγώνισμα πολεμικὸν κατόρθωμα.—τῶν Περσέων, δηλ. τινάς.—ἐκφέρομαι (μέλλ. ἔξοισομαι) φέρομαι ἔξω (ἐκ τῆς θαλάσσης εἰς τὴν ἔηράν).—πόρος τῆς ναυμαχίης τῆς μελλ. ἔσ. τὸ μέρος, διο πεμπεῖ νὰ γίνη ἡ ναυμαχία.—περιποιῶ διασώζω.—πυνθανοίατο=ἀττ. πυνθάνοιντο.—παραρτέομαι τι παρασκευάζω τι.

Κεφ. 78 - 79. ὡθισμὸς λόγων λογομαχία.—οἱ στρατηγοὶ συνίστανται οἱ στρατηγοὶ διαφωνοῦν.—κατὰ χώραν εἰμὶ εἰμαι εἰς τὴν θέσιν μου.—τρόπος χαρακτήρ.—συνέδριον τόπος τοῦ συνεδρίου.—ἐκκαλοῦμαι φωνάζω ἔξω.—ύπο ἔνεκα.—λήθην ποιοῦμαι = ἐπιλανθάνομαι.—συμμείγνυμί τινι διμιλῶ μὲ τιγα.—στασιάζω φιλονικῶ.—τοι = ἀττ. σοι.—ἴσον Πελοποννησίοισι τὸ αὐτὸν (ἀνωφελές) διὰ τοὺς Πελοπ.

Κεφ. 80 - 81. χρηστὰ ωφέλιμα.—διακελεύομαι συμβουλεύω.—τὰ ἐγὼ ἐδέομην κλπ.=αὐτόπτης γενούμενος (τούτων), τὰ γενέσθαι ἐγὼ ἐδέομην.—ἔξ ἐμέο (δηλ. ἔόντα) δτι ἐκ μέρους μου προέρχονται: δτι εἰς τὰς ἐνεργείας μου διφείλονται.—παρίσταμαι φέρω πρὸς τὸ μέρος μου διὰ τῆς βίας, ἀναγκάζω.—πλάσσω ἐπινοῶ.—ώδε οὖ ποιεύντων τῶν β. ταῦτα διότι κατὰ τὴν γνώμην των (δηλ. τὴν γνώμην τῶν λοιπῶν στρατηγῶν) οἱ βάρδαροι δὲν πράττουν ταῦτα.—παρέρχομαι εἰσέρχομαι.—μόγις μδλις, μετὰ δυσκολίας.—ἐφορμῶ (-έω) μένω ἡγκυροδιολημένος ἐν τινι τόπῳ: ἐκτελῶ ἀποκλεισμόν.—παραρτέομαι γίνομαι ἔτοιμος, παρασκευάζομαι.—ἀλέξομαι (καὶ μέσ. μέλλ. ἀλεξήσομαι)=ἀμύνομαι.—μεθίσταμαι ἀποχωρῶ.—ἀμφισβασίη φιλονικία.—λόγων ἀμφισβασίη λογομαχία.

Κεφ. 82. ἐν τοῖσι, ἡ ἐν μεταξύ.—καθαυιρῶ καταβάλλω, γικῶ.—ἐς τὸν τρίποδα, τὸν δόποιον οἱ "Ἐλλ. μετὰ τὴν ἐν Πλαταιαῖς μάχην ἀφιέρωσαν εἰς τὸν ἐν Δελφοῖς Ἀπόλλωνα" δ τρίπους οὗτος ἦτο χρυ-

σοῦς καὶ ἐστηρίζετο ἐπάνω εἰς τὰς κεφαλὰς τριῶν χαλκῶν ὅφεων, τῶν δποίων τὰ σώματα περιπλεκόμενα ἀπετέλουν σπειροειδῆ στήλην· ἐπὶ τῶν σπειρῶν τῶν ὅφεων οἱ Ἕλλ. ἔχαραξαν τὰ δύματα τῶν πόλεων, δσαι ἔλαθον μέρος εἰς τοὺς ἀγῶνας κατὰ τῶν Περσῶν (βλ. πίν. III ἐν τέλει τοῦ βιβλίου).

Κεφ. 83. ὁῆμα λόγος.—ἡῶμα διαφαίνει, βλ. VII, 216.—καὶ οἱ καὶ οὗτοι (δηλ. οἱ στρατηγοὶ τῶν Ἑλλ.). — ἐπιβάται, βλ. VII, κεφ. 100. — προαγορεύω διιλῶ ἐγώπιον ὅλων. — εὖ ἔχοντα ώραῖα, εὔστοχα. — ἐκ πάντων ὑπὲρ πάντας. — τὰ ἔπεια ἦν ἀντιτιθέμενα, κατ' ἔνγοιαν: εἰς τὸν λόγον του (δ Θεμ.). παρέβαλε. — πάντα τὰ κρέσσω τοῖσι ἕσσοσι ὅλα τὰ εὐγενέστερα πρὸς τὰ χειρότερα (δηλ. τὴν ἀγδρείαν πρὸς τὴν δειλίαν, τὴν ἐλευθερίαν πρὸς τὴν δουλείαν, τὴν δόξαν πρὸς τὴν καταισχύνην). — ἐγγίνομαι διάρχω. — καταπλέκω τὴν ὁῆσιν τελειώνω τὸν λόγον. — κατὰ τοὺς Αἰακίδας=ἐπὶ τοὺς Αἰακίδας (βλ. κεφ. 64). — ἀποδημῶ ἀπέρχομαι, ἀπόπλέω.

Κεφ. 84. ἐπεκέατο=ἀττ. ἐπεκειντο· ἐπίκειμαι ἐπιτίθεμαι. — πρύμνην ἀνακρούμαι διοχωρῶ μὲ τὴν πρύμναν. — ὕκελλον, πρτκ. ἀποπειρτκ. ὕκελλω τὰς νέας ρίπτω τὰ πλοῖα εἰς τὴν ξηράν. — Παλληνεύς, δ ἐκ τοῦ Ἀττικοῦ δήμου Παλλήνης (νῦν Χαρδάτι). — ἔξανάγομαι δρμῶ ἔξω ἀπὸ τὴν γραμμήν. — ἐμβάλλω νηὶ ἐπιπότω ἐναντίον πλοίου (ἔχθρικοῦ). — συμμίσγω συμπλέκομαι. — δαιμόνιος κακότυχος.

Κεφ. 85. κατὰ ἀπέναντι. — πρὸς Ἐλευσίνος πρὸς τὸ μέρος τῆς Ἐλευσ. — ἐθελοκακῶ μὲ τὴν θέλησίν μου δεικύομαι δειλός. — κατὰ τὰς Θεμ. ἐντολάς, δ Θεμιστ. κατὰ τὴν ἀναχώρησιν τοῦ ἑλλ. στόλου ἀπὸ τοῦ Ἀρτεμισίου εἰχε χαράξει ἐπὶ βράχων αὐτοῦ συμβουλάς πρὸς τοὺς μετὰ τοῦ Ξέρξου ἐκστρατεύσαντας Ἰωνας, δπως ἀποστατήσουν ἀπὸ τοὺς Πέρσας ἡ τούλαχιστον δειχθοῦν ἐκουσίως δειλοὶ εἰς μέλλοντας ἀγῶνας. — καταλέγω ἀπαριθμῶ. — μέμνημαι, ἐδῶ: ἀναφέρω. — καθίστημι διορίζω.

Κεφ. 86. κεραΐζω καταβυθίζω. — σὺν κόσμῳ κανονικῶς. — σὺν νόῳ μετὰ περισκέψεως. — συμφέρομαι, ἐπὶ γεγονότων: συμβαίνω,

γίνομαι.—μακρῷ πολὺ (ἐπίρρ.).—άμεινονες αὐτοὶ ἔωυτῶν ἀγδρειότεροι παρ' ὅ, τι ἡσαν ἀλλοτε. — βασιλέα, ὑποκι. τοῦ θεήσασθαι· δὲ Ἐέρξης καθήμενος ἐπὶ ἀργυρόποδος θρόνου εἰς τοὺς πρόποδας τοῦ Αλγάλεω — ὅρους τῆς Ἀττικῆς ἀπέναντι τῆς Σαλαμῖνος — ἐπεσκόπει τὴν ναυμαχίαν μετὰ γραμματέων, οἱ δποῖοι ἐσημείωνο τὴν δρᾶσιν ἔνδει ἔκάστου.

Κεφ. 87. κατὰ τοὺς ἄλλους ὡς πρὸς τοὺς ἄλλους.—άτρεκέως ἀκριβῶς.—εύδοκιμῶς ἔχω ὑπόληψιν.—θύρουβος ἀταξία.—καὶ ἦ καὶ αὕτη.—μάλιστα πρός τινος πολὺ πλησίον τινός.—συνήνεικε, ἀδρ. τοῦ συμφέροντος φέρω καλὸν ἀποτέλεσμα, ὥφελῶ. — φέρουσα μὲδρμήν.—Καλυνδεῖς οἱ ἐκ τῆς Καλύνδης, πόλεως ἐν Καρίᾳ. — εἰ μὲν καὶ ἂν καὶ πράγματι.—νεῖκος φιλονικία.—μέντοι δμως.—ἐκ προνοίης ἐπίτηδες.—συγκυρέω (μετὰ μτχ.) συμπίπτω νά. — παραπίπτω συναντῶ. — ἀμύνω τινὶ βοηθῶ τινα.—ἀποστρέφω (ἀμτβτ.) στρέφομαι δπίσω.

Κεφ. 88. τοῦτο μέν... τοῦτο δέ, βλ. κεφ. 76. — συνήνεικε, ἐδῶ, ὅπως καὶ κατωτέρω: συνέδη.—μανθάνω (μετὰ μτχ.) παρατηρῶ δτι. — φημὶ λέγω ναί, διαδεδοιώνω. — τὸ ἐπίσημον τὸ σῆμα τοῦ πλοίου. — ἡπιστέατο = ἀττ. ἡπισταντο = ἐπίσταμαι ἐδῶ: πιστεύω, νομίζω.

Κεφ. 89. πόνος μάχη.—άπὸ μὲν ἔθανε - ἀπὸ δὲ (ἔθανον), τμῆσις.—νέω κοιλυμδῶ.—χειρῶν νόμος συμπλοκή, μάχη.—διανέω ἐξ κοιλυμδῶν διαπεραιοῦμαι εἰς.—ἐξ τὸ πρόσθιον παρέρχομαι περγῶ ἐμπρός. — ἀποδεξόμενοι = ἀττ. ἀποδεξόμενοι· ἀποδείκνυμαι (ἐπι)δεικνύω.—περιπίπτω τινὶ πίπτω ἐπάνω εἰς τινα.

Κεφ. 90. διεφθάρατο = ἀττ. ἡσαν διεφθαρμέναι. — ἀπολοίατο = ἀττ. ἀπόλοιντο. — ὡς προδόντων, δηλ. αὐτῶν (τῶν Ἰώνων). — ἐπιφέρομαι ἐπέρχομαι μὲδρμήν.—Σαμοθρήγικες οἱ ἐκ τῆς Σαμοθράκης, νήσου παρὰ τὰ παράλια τῆς Θράκης, ἀνήκοντες εἰς τοὺς Ἰωνας.—ἀπαράσσω ἔξολοθρεύω, ξεπαστρεύω.—φύομαι σώζω.—οἴα (μετὰ μτχ.) = ἄτε (μετὰ μτχ.). — ὑπερλυποῦμαι ἀγνακτῶ πολὺ.—κακὸς δειλός.—δκως=όπότε δσάκις.—ὑπὸ τῷ οὔρεϊ εἰς τοὺς πρόποδας τοῦ ὅρους. — ἀντίον ἀπέναντι. — ἀναπτυνθάνομαι τινὶ ζητῶ

πληροφορίας περί τινος. — γραμματιστής γραμματεύς. — πατρόθεν μὲ τὸ δημόκριτον πατέρα.

Κεφ. 91. ύψησταμαι ἐνεδρεύω. — ἐν τῷ πορθμῷ, τῷ μεταξὺ τῆς νήσου Ψυτταλείας καὶ Ἀττικῆς. — κερατῖζω, βλ. κεφ. 86. — δκως, βλ. κεφ. 90. — φέρουμαι φεύγω μὲ σπουδήν.

Κεφ. 92. συγκυρέω συγκυρώμαι. — σημήιον=ἐπίσημον (κεφ. 88). — βώσας=ἀττ. βοήσας. — ἐπικερδοῦμεν τινα ὀνειδίζων εἰρωνεύομαί τινα μὲ πειρακτικοὺς λόγους. — ἐξ τὸν μηδισμὸν ὡς πρὸς τὸν μηδισμὸν οἱ Ἀθηναῖς πρὸς δλίγων ἐτῶν εἰχον κατηγορήσει τοὺς Αἰγινῆτας ἐπὶ μηδισμῷ καὶ τὸν πατέρα τοῦ Πολυκρίτου, τὸν Κριόν, εἰχον φυλακίσει. Ταύτην τὴν ἀδικον κατηγορίαν δπαινίσσεται ἐδῶ δ Πολύκριτος. — ἀπορρίπτω (όνειδη) ἔστι τινα ἔξακοντίζω πειρακτικοὺς λόγους κατά τινος. — περιγίνομαι σώζομαι. — ὑπὸ δπὸ τὴν προστασίαν.

Κεφ. 93. ἀριστα ἀκούω παρὰ πολὺ ἐπαινοῦμαι. — ἐπὶ δὲ μετὰ τούτους. — Ἀναγυράσιος δ ἐκ τοῦ Ἀναγυροῦντος, δήμου τῆς Ἀττικῆς κειμένου γοτίως τοῦ Ὑμηττοῦ κατὰ τὴν θέσιν τῆς σημερινῆς Βάρης. — ἐπιδιώκω καταδιώκω. — ἐν ταύτῃ, δηλ. τῇ νηὶ. — ἥλω, τοῦ ἀλίσκομαι συλλαμβάνομαι. — παρεκεκέλευστο (πθτκ.) εἰχε δοθῆ διαταγή (γὰ συλλάδουν δηλ. τὴν Ἀρτ.). — ποιοῦμαι δεινὸν θεωρῶ βαρύ πρᾶγμα: τὸ παίρνω βαρειά.

Κεφ. 95-96. τούτων, ἐκ τοῦ πρότερον. — ἐπιμιμνήσκομαι τινος κάμινω μνείαν τιγός. — ἀπέβησα (ἀδρ. α' τοῦ ἀποβαίνω) ἀπεβίασσα. — κατειρύω=κατερύω καθέλκω, σύρω. — ταύτῃ εἰς τοῦτο τὸ μέρος. — ἐλπίζω ὑποθέτω, νομίζω. — περίειμι ὑπάρχω, δπολείπομαι.

Κεφ. 140. α) ἀμαρτάς=ἀμάρτημα σφάλμα. — τὰς γενομένας ἔξ=τὰς ποιηθείσας ύπτο. — μετίημι συγχωρῶ. — δμολογῶ τινι ἔρχομαι εἰς συγεγόνησιν μέ τινα: συμβιβάζομαι μέ τινα.

τούτων, ἔξ δημοκατικῆς ταῦτα αὗται αἱ διαταγαί. — ἀναγκαίως ἔχει μοι ἀναγκάζομαι. — τὸ ὑμέτερον ἀντίον γίνεται=ὑμεῖς ἐναντιοῦσθε. — ἀνταειρόμενοι=ἀττ. ἀνταειρόμενοι· ἀνταίρομαι τινι πόλεμον κινῶ πόλεμον κατά τινος. — ὑπερβάλλομαι δπερτερῶ, δπερισχώ. — στρατηλασίη, ἐδῶ: στρατός. — παρισοῦμαι τινι ἔξισοῦμαι

μέ τινα.—θέω περὶ ἐμαυτοῦ διακινδυνεύω τὴν ζωήν μου.—καταλύσασθε, δηλ. βασιλεῖ· καταλύομαί τινι κάμνω εἰρήνην μέ τινα.—παρέχει = ἔξεστι.—κάλλιστα μὲ τοὺς ἐντιμοτέρους δρους.—ταύτη ὥρμημαι τοιουτοτρόπως σκέπτομαι : τοῦτο ἐπιθυμῶ.—δύμαιχμίην συντίθεμαί τινι συγάπτω συμμαχίαν μετά τιγος.

β) προσχρητίζω τινὸς = δέομαι τινος.—λόγοι προτάσεις.—ἡ βασιλέως χεὶρ ὑπερομήκης ἐστὶ εἶναι πολὺ μακρά : φθάνει εἰς μεγάλην ἀπόστασιν.—προτεινόντων, δηλ. τῶν Περσῶν μεγάλα προτείνω ἐπ' οἷσι προτείνω εὐγοϊκοὺς δρους, μὲ τοὺς δροίους.—δειμαίνω φοβοῦμαι.—τρίβος μεγάλη δόξα, λεωφόρος.—οἰκημαί = οἰκῶ.—μάλιστα, γὰ συναφθῇ μὲ τό : συμμάχων πάντων.—ἔξαιρετόν τι...=τὴν γῆν, ἡ ἔξαιρετόν τι μεταίχμιόν ἐστι μεταίχμιον, ἐδῷ : διαμφισθητούμενη μεθόριος χώρα, ἀμφισθητούμενα σύνορα.—ἔκτημαι=κέντημαι.

Κ εφ. 141. ὁμολογίη συγεννόησις, συμβιθασμός.—λόγιον χρησμός.—χρεόν ἐστι = χρὴ εἶγαι ὡρισμένον (πεπρωμένον).—ἐκπίπτω ἐκδιώκομαι.—συνέπιπτε συνέδη.—όμοιος συγχρόγως.—σφεων, δηλ. τοῦ Ἀλεξ. καὶ τῶν Λακεδ. πρέσβεων.—κατάστασις παρουσίασις (ἐγώπιον τῆς ἐκκλησίας τοῦ δήμου).—ἐπαναμένω περιμένω ἐπὶ πλέον.—διατρίβω ἀργοπορῶ.—ἐνδεικνύμενοι θέλοντες γὰ δεῖξουν.

Κ εφ. 142. διαδέχομαι (τὸν λόγον) λαμβάνω τὸν λόγον.—νεώτερον, ἐπὶ πολιτικῶν μεταβολῶ : νεωτερισμός.—ἐνδέχομαι ἀποδέχομαι.—κόσμον φέρον (δηλ. ἐστὶ) = κόσμον φέρει (βλ. κεφ. 60).—οὐδαμός = οὐδείς.—διὰ πάντων μεταξὺ πάντων.—πολλῶν εἴνεκεν διὰ πολλὰς αἰτίας.—οὐδὲν (ἐπίρρ.), εἰς τὸ βουλομένων.—φέρω ἔς ἐκτείνομαι εἰς.—ἄλλως τε καὶ πρὸς τούτοις γὰ συναφθῇ μὲ τό : οὐδαμῶς ἀνασχετόν (ἐστι) ἀνασχετός διοφερτός.—τούτων ἀπάντων... δουλοσύνης=τούτων ἀπάντων αἰτίους (γενομένους) αἰτίους γενέσθαι δουλοσύνης.—τὸ πάλαι ἐν παλαιῶν χρόνων.

συνάχθομαί τινι συλλυποῦμαί τινα.—διξδ=ἀττ. δισδός· καρποὶ δισσοὶ παραγωγὴ δύο ἐτῶν (δηλ. τοῦ 480 καὶ 479).—οἰκοφθόρημαι, πρκμ. τοῦ οἰκοφθορέομαι χάνω τὴν περιουσίαν μου, καταστρέψομαι, χάνομαι.—τὰ οἰκετέων ἔχόμενα = τοὺς οἰκέτας οἰκέται μέλη οἰκογενείας (ἐδῷ : παῖδες καὶ δοῦλοι).—ἐπιτρέφω τρέφω.—

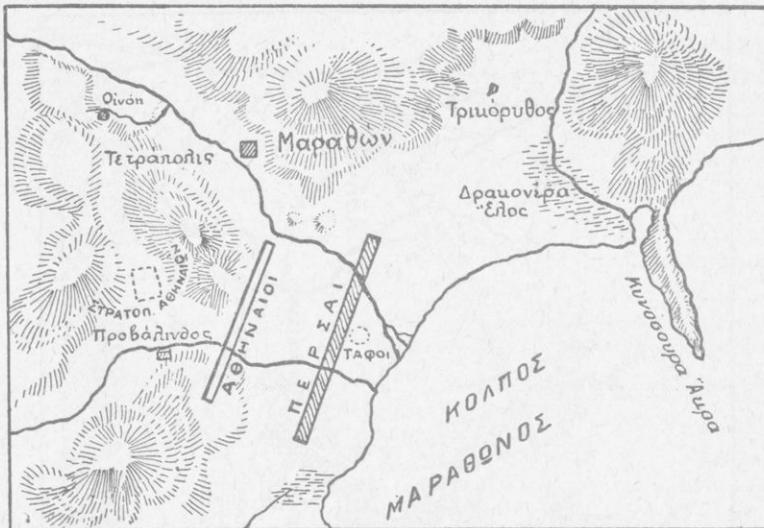
ἔστ' ἀν συνεστήκη ἐφόσον διαρκεῖ. — ἀνέγνωσα (ἀδρ. α' τοῦ ἀναγινώσκω) ἔπεισα. — λεήνας, ἀδρ. τοῦ λεαίνω μετριάζω. — συγκατεργάζομαι τινι βοηθῷ τιγα.

Κεφ. 143. ὑποκρίνομαι=ἀττ. ἀποκρίνομαι.—ῆπερ=ἀττ. ἦ (συγκριτκ.). — ὄνειδίζειν, δηλ. ἡμῖν· ὄνειδίζω τινί τι κατηγορῶ τιγα διά τι. — γλίχομαι τινος ποθῷ, σφοδρῶς ἐπιθυμῶ τι. — πίσυνοι μιν...=ἐπέξιμεν, ἀμυνόμενοί μιν, πίσυνοι θεοῖσι τε καὶ ἥρωσι συμμάχοισι ἐπεξέρχομαι ἔξέρχομαι ἐναπτίον τινός· πίσυνος πεποιθώς, ἔχων πεποιθησιν· δι. τε καὶ ἥρ. συμμάχοισι (κτυρμ.): εἰς τὴν συμμαχίαν θεῶν καὶ ἥρωων. — ὅπις θρησκευτικὸς φόδος, σεβασμός· ὅπιν ἔχω τινὸς ἔχω σεβασμὸν πρός τινα. — οἶκος, ἐδῶ: ναός. — ἐπιφαίνομαι παρουσιάζομαι. — χρηστὰ ὑπουργῷ (τοῖς Ἀθηναίοις) παρέχω ωφελήμους ἐκδουλεύσεις εἰς τοὺς Ἀθ. — ἀθέμιτος παράνομος. — ἔρδω πράττω. — ἄχαρις δυσάρεστος.

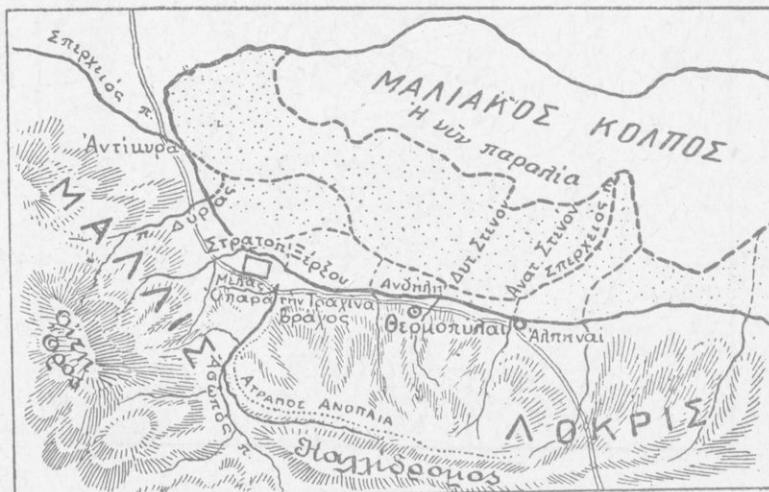
Κεφ. 144. ἀτὰρ δέ, δημως.—αἰσχρῶς... οἴκατε...=οἴκατε αἰσχρῶς ἀρρωδῆσαι ἔξεπιστάμενοι τὸ φρόνημα τῶν Ἀθηναίων, δτι· οἴκατε=ἀττ. ἐοίκατε· ἀρρωδῶ=ἀττ. ὀρρωδῶ φοδοῦμαι· ἔξεπιστάμαι γγωρίζω καλῶς· φρόνημα ὑψηλὸν καὶ εὐγενὲς φρόνημα: μεγαλοφροσύνη. — οὐδαμόθι γῆς εἰς οὐδὲν μέρος τῆς γῆς. — ἀρετή, ἐδῶ: εὐφορία. — (οὕτω) μέγα τόσον πολὺ. — ὑπερφέρω ὑπερέχω, ὑπερτερῶ. — συγκεχωσμένα, πθτκ. πρκμ. τοῦ συγχώννυμι μεταβάλλω εἰς σωρὸν ἐρειπών. — ἀναγκαίως ἔχει = ἀνάγκη (ἔστι). — τιμωρῶ τινι λαμβάνω ἐκδίκησιν διά τι. — αὗτις δὲ ἔπειτα δέ. — τὸ Ἐλληνικὸν οἱ Ἑλληνες. — ὕδρυμα ναός, ἱερόν. — ὁμότροπος δημοιος. — περίειμι ἐπίζω, ὑπάρχω ἐν τῇ ζωῇ. — μηδαμὰ κατ' οὐδένα τρόπον.

ἄγαμαι θαυμάζω, ἐκτιμῶ. — ἡ πρόνοια ἡ πρὸς ἡμέας ἐօυσα ἡ πρόνοια ἡ ἀφορῶσα ἡμᾶς: ἡ πρόνοια δι' ἡμᾶς. — προορῶ τινος προνοῶ διά τινα. — ὑμῖν, δτκ. τοῦ ποιητικ. αἰτίου. — λιπαρῶ ἐμμένω, ἐγκαρπερῶ. — ἔχωμεν, δηλ. λιπαρεῖν ἔχω μετ' ἀπριμφ. =; — λυπῶ τινα ἐνοχλῶ τιγα, γίνομαι βάρος εἰς τινα.

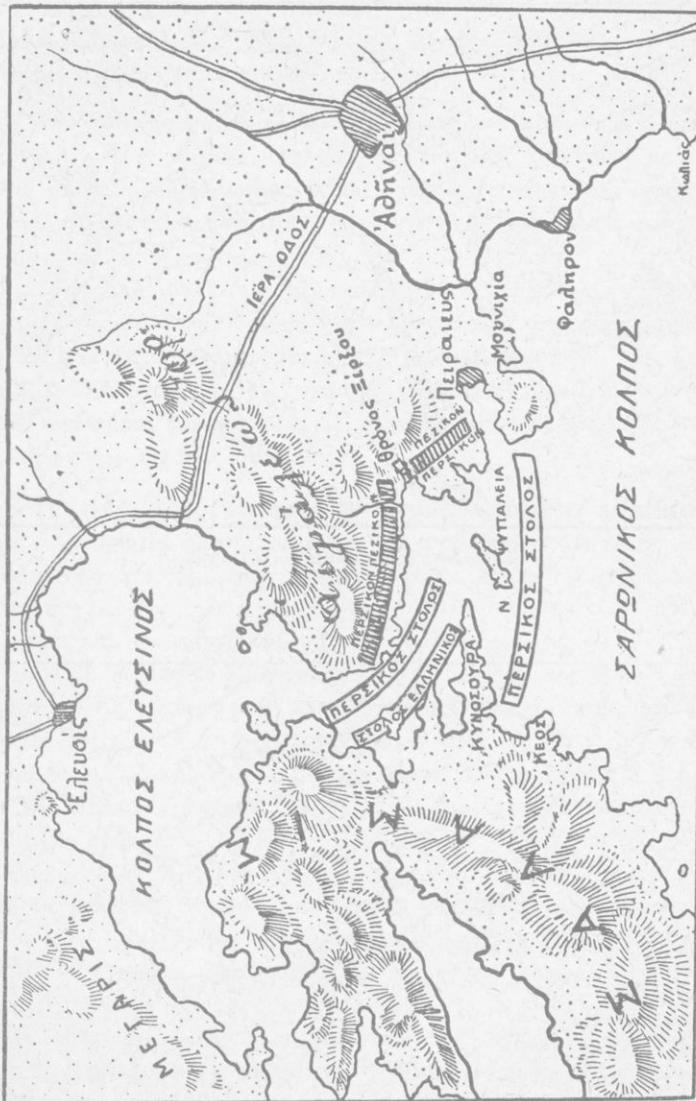
ώς οὕτω ἔχόντων ἀφοῦ τοισυτορόπως ἔχουν τὰ πράγματα. — ούκ ἐκάς χρόνου οὐχὶ ἐν μακρῷ χρόνῳ. — ἐπεὰν τάχιστα εὐθὺς ὢς. — τῶν=τούτων, δι. — προσδέομαι τινός τι ζητῶ τι παρά τινος. — καιρὸς κατάληλος περίστασις. — προβοηθῶ σπεύδω εἰς βοήθειαν πρότερον.

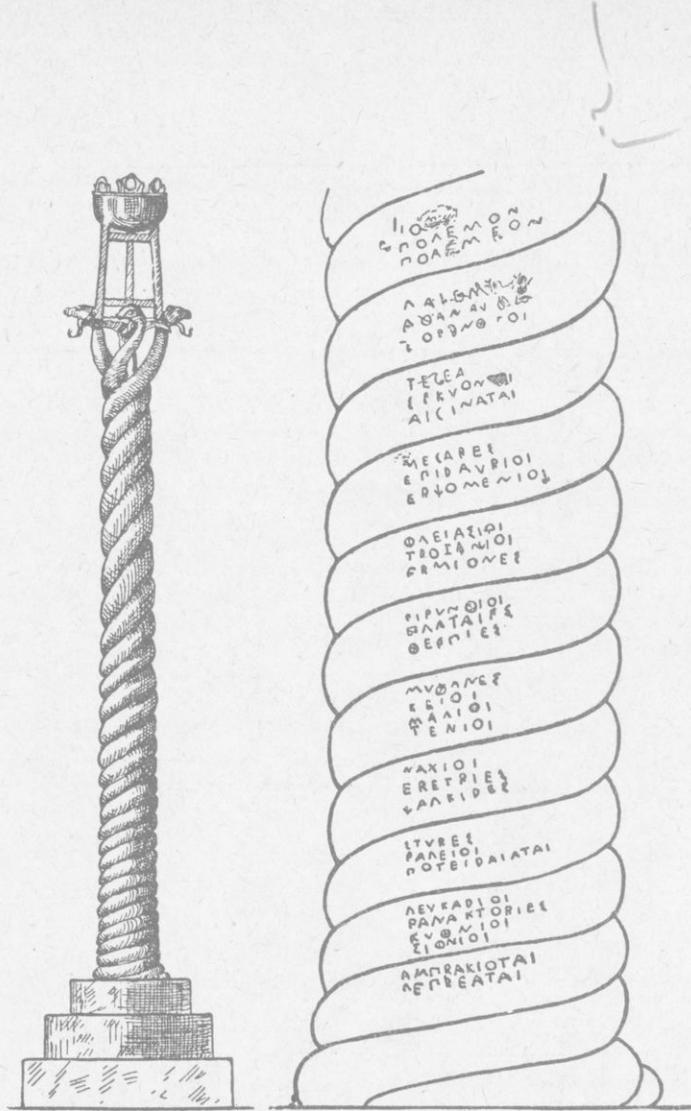
Σχέδιον τῆς ἐν Μαραθῶνι μάχης.

Σχέδιον τῆς ἐν Θερμοπύλαις μάχης

Σχέδιον τῆς ἐν Σαλαμῖνι ναυμαχίας.

Ο ύπό τῶν Ἑλλήνων
ἀφιερωθείς εἰς τὸν
Ἄπολλωνα τρίπους.

Ἡ ἐπὶ τῶν σπειρῶν
τῶν ὅφεων ἐπιγραφή.

*Toίδες τὸν
πόλεμον
ἐπολέμεον*

Λακεδαιμόνιοι

Ἀθαναῖοι

Κορινθῖοι

Τεγεάται

Σικυόνιοι

Αἴγινάται

Μεγαρᾶς

Ἐπιδαύριοι

Ἐρχομένιοι

Φλειάσιοι

Τροζάνιοι

Ἐρμιονῆς

Τιρύνθιοι

Πλαταιᾶς

Θεσπιᾶς

Μυκανᾶς

Κέραι

Μάλιοι

Τένιοι

Νάξιοι

Ἐρετριᾶς

Χαλκιδᾶς

Στυρᾶς

Φαλεῖτοι

Ποτειδαιάται

Λευκάδιοι

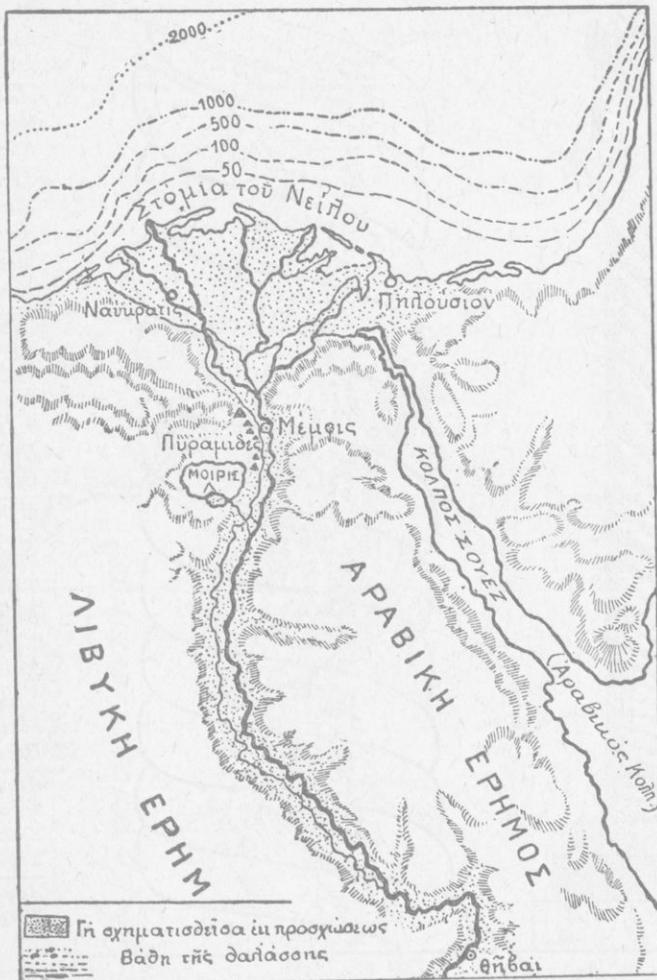
Φανακτοριᾶς

Κύθνοι

Σίφνιοι

Ἀμπρακιότας

Λεπράτας

Χάρτης της Αιγύπτου.

ΧΑΡΤΗΣ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ

Μετά τῆς ἐκστρατείας
τοῦ Ξέρξου

— Порεια τοῦ πελινοῦ στρατοῦ
— πλοὸς τοῦ στράτου

© 2007 SAGE

Ραζούρος

ΠΙΝΑΞ ΤΩΝ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΩΝ

ΑΡΡΙΑΝΟΥ ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΥ ΑΝΑΒΑΣΙΣ

(ΕΚΛΟΓΑΙ)

	Σελίς
1. Εἰσαγωγὴ	11
2. Κείμενον	21
3. Ἐρμηνευτικὰ σημειώσεις	79
4. Εἰκόνες καὶ σχεδιαγράμματα μαχῶν	125

II

ΗΡΟΔΟΤΟΥ ΙΣΤΟΡΙΑΙ

(ΕΚΛΟΓΑΙ)

1. Εἰσαγωγὴ	139
2. Κείμενον	145
3. Ἐρμηνευτικὰ σημειώσεις	225
4. Τοπογραφικοὶ πίνακες, εἰκόνες καὶ χάρται	275

*Επιμελητής ἐκδόσεως καὶ ὑπεύθυνος ἐπὶ τοῦ ἐλέγχου τῶν δοκιμών
τῶν Ἡροδότου Ιστοριῶν ὁ φιλόλογος Κ. Α. ΠΑΠΑΧΡΙΣΤΟΣ

Τὰ ἀντίτυπα τοῦ βιβλίου φέρουν τὸ κάτωθι βιβλιόσημον, εἰς ἀπόδειξιν τῆς γνησιότητος αὐτῶν καὶ εἰς ἔνδειξιν τῆς τιμῆς λιανικῆς πωλήσεως ἐκάστου ἀντίτυπου.

"Ἀντίτυπον στερούμενον τοῦ βιβλίου τούτου θεωρεῖται κλεψύτυπον. "Ο διαθέτων, πωλῶν ἢ χρησιμοποιῶν αὐτὸν διέκεται κατὰ τὰς διατάξεις τοῦ ἅρθρου 7 τοῦ νόμου 1129 τῆς 15/21 Μαρτίου 1946 ("Εφ. Κυδ. 1946 Α 108").

ΕΚΔΟΣΙΣ 1950 (VII) — ANTITΥΠΑ 75.000

ΕΚΤΥΠΩΣΙΣ ΚΑΙ ΒΙΒΛΙΟΔΕΣΙΑ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΕΚΔΟΤΙΚΗΣ ΕΤΑΙΡΕΙΑΣ

Ψηφιοποιήθηκε από το Ινστιτούτο Εκπαιδευτικής Πολιτικής

fa si la
la mi fl
mi la)
la re)
re sol)
sol do)
do fo)

024000029801

Ψηφιοποιήθηκε από το Ινστιτούτο Εκπαιδευτικής Πολιτικής

